

ОНОМАТОЛОШКИ ПРИЛОЗИ
XXII

ACADEMIE SERBE DES SCIENCES ET DES ARTS
CLASSE DE LANGUE ET DE LITTERATURE
COMMISSION POUR L'ONOMASTIQUE

CONTRIBUTIONS
ONOMATOLOGIQUES

XXII

Présenté à la XIème séance de la Classe de langue et de littérature, le 18 décembre 2012, à la base des rapports d'Aleksandar Loma, membre de l'Académie serbe des sciences et des arts, de Slobodan Remetić, membre de l'Académie des sciences et des arts de la République Srpska, et de Jovanka Radić, chercheuse principale à l'Institut de langue serbe

Comité de rédaction

Ljiljana Crepajac, professeur de l'Université, Aleksandar Loma, membre de l'Académie serbe des sciences et des arts, Mato Pižurica, professeur de l'Université, Jovanka Radić, chercheuse principale à l'Institut de langue serbe de l'Académie (secrétaire de la rédaction), et Slobodan Remetić, membre de l'Académie des sciences et des arts de la République Srpska

Sous la direction de
ALEKSANDAR LOMA

BELGRADE
2015

ISSN 0351–9171

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
ОДЕЉЕЊЕ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ
ОДБОР ЗА ОНОМАСТИКУ

ОНОМАТОЛОШКИ
ПРИЛОЗИ
XXII

Примљено на XI скупу Одељења језика и књижевности, од 18. децембра 2012. године, на основу реферата Александра Ломе, редовног члана САНУ, Слободана Реметића, редовног члана АНУРС, и др Јованке Радић, научног саветника у Институту за српски језик САНУ

Уређивачки одбор
Александар Лома, редовни члан САНУ, проф. др Мато Пижурица, др Јованка Радић, научни саветник у Институту за српски језик САНУ (секретар Уређивачког одбора), Слободан Реметић, редовни члан АНУРС, и проф. др Љиљана Црпајац

Главни уредник
АЛЕКСАНДАР ЛОМА

БЕОГРАД
2015

Издаје:
Српска академија наука и уметности
Лектор: Мирјана Петровић-Савић
Технички уредник: Мирјана Петровић-Савић
Коректор: Мирјана Петровић-Савић
Тираж: 400 примерака
Компјутерска обрада: Давор Палчић
Штампа: Службени гласник, Београд

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

801.3

ОНОМАТОЛОШКИ прилози = Contributions onomatologiques / главни уредник Александар Лома. – Књ. 1 (1979–). – Београд : Српска академија наука и уметности, 1979– (Београд : Službeni glasnik). – 24 cm

Годишње

ISSN 0351–9171 = Ономатолошки прилози

COMISS.SR-ID 36130

САДРЖАЈ

Расправе и чланци

АЛЕКСАНДАР ЛОМА: Златни бор и рујно вино	1
ALEKSANDAR LOMA: Golden pine and red wine	16
ЈОВАНКА РАДИЋ: Суфикси <i>-ина</i> и <i>-ица</i> као опозити у географској терминологији и топонимији (У светлу категорије квантитета)	17
JOVANKA RADIĆ: The Suffixes <i>-ina</i> and <i>-ica</i> as Opposites in Geographical Terminology and Toponymy (Categorial Approach)	63
ОРСАТ ЛИГОРИО: О поријеклу несонима <i>Колочей</i>	65
ORSAT LIGORIO: Sull'origine del nesonimo <i>Koločep</i>	68
Л. Ю. МАРКЕВИЧ: Складені антропонім в сербський мові	69
Л. J. MARKEVICH: Compound anthroponyms in Serbian language	96

Монографске студије и грађа

ЗВЕЗДАНА ПАВЛОВИЋ: Ороними Србије II (К–П)	99
ZVEZDANA PAVLOVIĆ: Les oronymes de Serbie II	430
ЈАКША ДИНИЋ: Ономастика „Косовљанских села“ у околини Зајечара	431
JAKŠA DINIĆ: Onomasticon of the “Kosovan” villages near Zaječar	597
РАДИСЛАВ ПУМПАЛОВИЋ: Ономастика Бањске и Звечана	599
РАДИСЛАВ ПУМПАЛОВИЧ: Ономастика Баньской и Звечана	736

Осврти и прикази

А. ЛОМА, На именованим врелима V	741
А. ЛОМА, <i>Топонимија Бањске хрисување — Ка осмишљењу сјаросрјског тјойономасјичког речника и бољем познавању ојшјесловенских именованих образаца</i> , Библиотека Ономатолошких прилога, књ. 2, Београд 2013 (ЈОВАНКА РАДИЋ)	755

In memoriam

<i>Милетија Букумирић</i>	761
-------------------------------------	-----

Индекс аутора	763
-------------------------	-----

МОНОГРАФСКЕ СТУДИЈЕ И ГРАЂА

ЗВЕЗДАНА ПАВЛОВИЋ

ОРОНИМИ СРБИЈЕ

ДРУГИ ДЕО

К–П

НАПОМЕНЕ

Први део монографије Ороними Србије (А–Ј) штампан је у Ономастолошким прилозима књ. XIX–XX, Београд, 2009.

Скраћенице

антр.	антропоним, -ски	им.	именица
ар.	арапско	исп.	испореди
арб.	арбанашки	ист.	источно
апел.	апелатив	к.	географска карта
аугм.	аугментатив	конс.	консонант
буг.	бугарски	л.	лева, леви
вар.	варијанта	лат.	латински
в.	види; век	лекс.	лексема
вок.	вокал	л.и.	лично име
ген.	генитив, -ски	мађ.	мађарски
геог.	географија, географски	мн.	множина
гл.	глагол	мусл.	муслимански, -ско име
грч.	грчки	м.	мушки, мушко
гток	горњи ток	наст.	наставак
д.	десни	н.грч.	новогрчки
дем.	деминутив, -ски	обл.	област
дијал.	дијалекат, -ски	одр.	одређени вид
етим.	етимологија	ојк.	ојконим
ех.	извор, -иште	ок.	околина
ж.	женски, женско	оном.	ономастика
заст.	застарело	ор.	ороним
зб.	збиран, збирни	осн.	основа
И.	поновљени извор	патр.	патроним
ие.	индоевропски	перс.	персијски
ијек.	ијекавски	пл.	плурал

покр.	покрајинска реч	стсрп.	старосрпски
пр.	притока	суф.	суфикс
псл.	прасловенски	тал.	талијански
през.	презиме	терм.	термин
прид.	придев, -ски	топоапел.	топоапелатив
прил.	прилог	тур.	турски
р.	река	упор.	упореди
рум.	румунски	фит.	фитоним
син.	синоним	хебр.	хебрејски
синт.	синтагма	хид.	хидроним
сл.	словенски	хидро.	хидронимски
словен.	словеначки	хип.	хипокористик
срп.	српски	хор.	хороним, област
ст.	старо име	цсл.	црквенословенски
стсл.	старословенски		

Периодика, серије

ВГл	<i>Врањски гласник</i> , Врање.
ГАЈ	<i>Географски аџлас Југославије</i> , Загреб.
ГЗМ	<i>Гласник Земаљског музеја</i> , Сарајево.
ГИ	<i>Географски инстџиџуџу „Јован Цвиџић“</i> , Београд.
ГСУД	<i>Гласник Срџског ученог друџиџива</i> , Београд.
ЕРСЈ	<i>Еџимолоџки речник срџског језика</i> , Београд 2003–.
ЭССЯ	<i>Этимологический словарь славянских языков</i> , ред. О. Н. Трбачев (1–32), А. Ф. Журавлев (32–), Москва 1974–.
ЗСА	<i>Зборник радова САН(У)</i> , Београд.
ЗГИ	<i>Зборник радова географскиг инстџиџуџиџа „Јован Цвиџић“</i> , Београд.
ЗГЗ	<i>Зборник радова Географског завода ПМФ</i> , Београд.
ЗБ(МС)ФЛ	<i>Зборник (Маџиџе срџске) за филологиџу и лингвистџиџу</i> , Нови Сад.
ИЧ	<i>Истџориџски часоџис</i> , Београд.
ЈФ	<i>Јужнословенски филолог</i> , Београд.
КСК	<i>Кодови словенских кулџура</i> , Београд.
ЛЗБ	<i>Лесковачки зборник</i> , Лесковац.
ЛП	Лексик презимена Социјалистичке Републике Хрватске, Загреб.
НЈ	<i>Наш језик</i> , Београд.
ОЈ	<i>Ономастџика Југослаџика</i> , Загреб.
ОП	<i>Ономаџолоџки џрилоџи</i> , Београд.
ППЈ	<i>Прилоџи џроучавању језика</i> , Нови Сад.
СДЗБ	<i>Срџски дијалекџолоџки зборник</i> , Београд.
СЕЗБ	<i>Срџски еџнографски зборник</i> , Београд.
Спом	<i>Сџоменик СКА</i> , Београд.
УЗБ	<i>Уџички зборник</i> , Уџице.

Извори

- Адам. Адамовић Л., 1895, Стара планина, *Дело* 7, 51–56.
 Арс. 1 Арсовић Ј., 1972, Микротопонимија Блаца и околине, ППЈ 8, 71–86.
 Беш. Бешлић М., 1987, *Мокра Гора*, Титово Уџице, 9–346.

- Бог.** Богић А. В., 1866, Опис врачарског среза, ГСУД Ш/ХИХ, 85–264.
- Богд. 1** Богдановић Н., 2005, Микротопонимија Сврљига, ОП ХVIII, 39–177.
- Бук. 1** Букумирић М., 1981, Ономастика дела Прекорупља омеђеног рекама Мирушом, Белим Дримом и Клином, ОП II, 339–403.
- Бук. 2** Букумирић М., 1982, Ономастика Прекорупља (II), ОП III, 303–418.
- Бук. 3** Букумирић М., 1984, Из ономастике јужне Метохије, ОП V, 413–603.
- Бук. 4** Букумирић М., 1997, Из ономастике јужнога Косова, ОП ХIII, 339–494.
- Бук. 5** Букумирић М., 2011, Из ономастике Липљанске околине, ОП ХХI, 47–189.
- Буш.** Т. Бушетић Т., 1903, Левач, СЕЗб 5, 459–502.
- Влад.** Владисављевић Н., 1991, *Водице*, Београд.
- Вуј. С. 1** Вујадиновић С., 1953, Привредно-географске и саобраћајне одлике Пека, ЗСА ХХХII, ГИ књ. 6, 1–84.
- Георг. 1** Георгијевић С., 1957, Из наше топономастике, ЗбФЛ I, 146–154.
- Грк. 1** Грковић М., 1970, Микротопоними изворишне области Топлице, ППЈ 6, 183–201.
- Дакић 1** Дакић Б., 1967, *Сокобањска коџлина*, ГИ Посебна издања 19, 1–109.
- Дакић 2** Дакић Б., 1955, Слив Црнице, ЗСА ХLVII/11, 105–160.
- Дакић 3** Дакић Б., 1959, Слив Јовановачке реке, ЗСА ГИ књ. 15.
- Динић** Динић Ј., 2004, Ономастика Заглавка, ОП ХVII, 5–404.
- Динић 1** Динић Ј., 2005, Топонимија слива Грлишке реке, ОП ХVIII, 179–181.
- Драг. 1** Драгашевић Ј., 1876, Принос за географију Србије. Млава и Пек. С картом Хомоља, ГСУД ХLIII, 261–346.
- Драгић 1** Драгић М., 1921, Гружа, СЕЗб 21, 153–382.
- Дроб. Б. 1** Дробњаковић Б., 1923, Јасеница, СЕЗб 25, 191–375.
- Дроб. Б. 2** Дробњаковић Б., 1925, Смедеревско Подунавље и Јасеница, СЕЗб 34, 198–501.
- Дроб. Б. 3** Дробњаковић Б., 1930, Космај, СЕЗб 46, 1–96.
- Дукић 1** Дукић Д., 1951, Густина речне мреже у сливу Ибра и режим Ибра, ЗГИ VIII/1, 37–82.
- Ђап. 1** Ђапић С., 1968, Микротопонимија у хатару села Кумана (Банат), ППЈ 4, 233–236.
- Ђап. 2** Ђапић С., 1968, Микротопонимија у хатару села Меленаца (Банат), ППЈ 4, 237–240.
- Ђап. 3** Ђапић С., 1968, Микротопонимија у хатару села Перлеза (Банат), ППЈ 4, 241–244.
- Ђап. 4** Ђапић С., 1968, Микротопонимија у хатару села Тараша (Банат), ППЈ 4, 245–248.
- Ђап. 5** Ђапић С., 1971, Микротопонимија у хатару неких села општине Ниш, ППЈ 7, 215–224.
- Ерд. 1** Ердељановић Ј., 1902, Доње Драгачево, СЕЗб 4.
- Жуг. 1** Жугић Р., 2002, Микротопоними слива доњег тока Јабланице, ОП ХV, 201–214.
- Жуј.** Жујовић Ј., 1893, *Геологија Србије 1*, Београд.
- Зерем.** Зеремски М., 1969, *Сјеничка коџлина*, Београд.
- Злат.** Златановић М., *Речник говора јужне Србије*, Врање.
- Злат. 1** Златановић М., 1974, Топоними Пољанице, ППЈ 10, 109–142.
- Злат. 2** Златановић М., 1983, Микротопонимија Иногошта, ППЈ 19, 179–194.
- Злат. 3** Златановић М., 1980, Микротопоними Врањске котлине (Насеља у сливу Кленичке реке), ППЈ 16, 39–58.
- Злат. 4** Златановић М., 1975, Топоними Врањске котлине (Лева страна Јужне Мораве), *Годишњак Више школе за образовање радника I*, 145–170.
- Злат. 5** Златановић М., 1982, Микротопонимија Врањске котлине (Насеља у сливу Бањске реке), ППЈ 18, 109–123.
- Злат. 6** Златановић М., 1988, Топонимија насеља у средњем сливу Пчиње, ВГл ХХ, 115–139.
- Злат. 7** Златановић М., 1987, Топонимија Прешевске Моравице, ВГл ХХI, 155–167
- Ил. М.** Илић М., 1875, Моравска клисура међу Овчаром и Кабларом, ГСУД ХLII, 186–222.
- Ил. Р.** Илић Р., 1903, О Љубићским селима, СЕЗб 5, 3–88.
- Ил. Р. 1** Илић Р. 1905, Ибар, СЕЗб 6.
- Јевт. С.** Јевтовић С., 1997, *Леушићи*, Горњи Милановац.

- Јованч.** Јованчевић Р., 1990, *Негришори*, Београд.
- Јов. Б. 1** Јовановић Б., 1956, *Релјеф слива Колубаре*, Београд.
- Јов. В. 2** Јовановић В., 1982, Речна мрежа Шумадије, ЗГИ 34, 93–107.
- Јов. Ј. 1** Јовановић Ј., 1972, Лесковачко поречје I, ЛЗБ XII, 3–89.
- Јов. Ј. 2** Јовановић Ј., 1973, Лесковачко поречје II, ЛЗБ XIII, 3–68.
- Јов. Ј. 3** Јовановић Ј., 1978, Лесковачко поље и Бабичка гора I, ЛЗБ XVIII, 1–120.
- Јов. Ј. 4** Јовановић Ј., 1979, Лесковачко поље и Бабичка гора II, ЛЗБ XIX, 1–184.
- Јов. Ј. 5** Јовановић Ј., 1975, Пуста река I, ЛЗБ XV, 1–138.
- Јов. Ј. 6** Јовановић Ј., 1977, Пуста река II, ЛЗБ XVII, 1–116.
- Јов. Ј. 7** Јовановић Ј., 1982, Доња Јабланица II, ЛЗБ XXII, 311–366.
- Јов. К. 1** Јовановић К., 1908, Горње Драгачево, СЕЗБ 11, 311–420.
- Јов. К. 2** Јовановић К., 1940, Неготинска крајина и кључ, СЕЗБ 55, 3–299.
- Јов. Љ.** Јовановић Љ. 1903, Млава, СЕЗБ 5, 247–458.
- Јов. П. 1** Јовановић П., 1924, Бања, СЕЗБ 29, 3–117.
- Каин.** Каиновић Р., 1977/78, Из ономастике села Босута у Шумадији, ППЈ 13–14, 159–166.
- Карић** Карић В., 1887, *Србија, ојис земље, народа и државе*, Београд.
- Костић 3** Костић М., 1953, Главне физичко-географске и економско-географске одлике Коритнице, ЗГИ 6, 89–102.
- Костић 4** Костић М., 1954, Коритница (слив Нишаве), СЕЗБ 67, 189–296.
- Костић 2** Костић М., 1967, Нишка котлина, ЗГИ 21, 295–357.
- Костић 5** Костић М., 1968, Врањско-бујановачка котлина, ВГл IV, 183–262.
- Костић 6** Костић М., 1969, Прешевска котлина, ВГл V, 93–148.
- Костић 1** Костић М., 1970, *Белойаланачка коџлина*, Београд.
- Костић–Голубовић** Костић М., Голубовић П., 1986, Вички (топлички) кисељак, ЛЗБ XXXVI, 291–302.
- Коцић** Коцић К., 1985, Власинско језеро, ЛЗБ XXV, 295–312.
- Крст. О.** Крстић О., 1956, *Планински и шумски њашињаци Југославије*, Суботица.
- Лаз. Р. 1** Лазаревић Р., 1957, Слив Језаве, Раље и Коњске реке, ЗГИ 13, 95–165.
- Лук. 1** Луковић М., 1983, Ономастика села Гајтан у Горњој Јабланици, ОП IV, 389–450.
- Лут. М. 1** Лутовац М., 1980, Жупа Александровачка, СЕЗБ 93, 5–105.
- Лут. М. 2** Лутовац М., 1954, Слив Млаве, ЗГИ 9.
- Лут. М. 3** Лутовац М., 1959, Неготинска крајина и Кључ, ЗГИ 15, 1–84.
- Лут. М. 4** Лутовац М., 1955, Гора и Опоље, СЕЗБ 69, 229–340.
- Лут. М. 5** Лутовац М., 1954, Ибарски Колашин, СЕЗБ 67, 57–188.
- Лут. М. 6** Лутовац М., 1960, Рожаје и Штавица, СЕЗБ 75.
- Маринк. 1.** Маринковић Ј., 1989, Микротопонимија Врања и околине, ОП X, 67–164.
- Маринк. 2.** Маринковић Ј., 2002, Микротопонимија бујановачког и прешевског краја, ОП XV, 1–169.
- Марј. С.** Марјановић С., 1980, Антропоними међу топонимима Горње Топлице, Втора југословенска ономастичка конференција, 173–182.
- Марк. Ј. 1** Марковић Ј., 1956, Релјеф слива Јовановачке са Крћевом о Великом реком, ЗГИ 12, 47–96.
- Марк. Ј. 2** Марковић Ј., 1967, Горњовеликоморавска котлина, ЗГИ 21, 195–231.
- Марк. Ј. 3** Марковић Ј., 1954, Релјеф слива Ражањске реке, ЗГИ 8, 89–111.
- Марк. Ј. 4** Марковић Ј., 1953, Релјеф слива Раванице, ЗГИ 4, 131–173.
- Марк. Ј. 5** Марковић Ј., 1954, Релјеф слива Црнице и Грзе, ЗГИ 7, 19–83.
- Марг. Ж.** Мартиновић Ж., 1991, Барбешка котлина – генеза и еволуција, ЛЗБ XXXI.
- Мачај** Мачај С., 1866, Грађа за топографију округа књажевачког, са картом, ГСУД II/19, 285–345.
- Мијат. 3** Мијатовић С., 1905, Темнић, СЕЗБ 6, 247–406.
- Мијат. 1** Мијатовић С., 1930, Ресава, СЕЗБ 46, 97–240.

- Мијат.** 2 Мијатовић С., 1941, Белица, СЕЗБ 56, 3–213.
- Милад.** М. 1 Миладиновић М., 1928, Пожаревачка Морава, СЕЗБ 43.
- Милић.** 1 Милићевић М. Ђ., 1884, *Краљевина Србија – Нови крајеви*, Београд.
- Мил. Ч. 1** Милић Ч., 1964, Један пример изградње речне мреже на тектонском сутоку, ЗГИ 19, 31–56.
- Мил. Ч. 2** Милић Ч., 1967, Долинска морфологија у горњем и средњем току Јужне Мораве, ЗГИ 21, 29–99.
- Мил. Ч. 3** Милић Ч., 1953, Релеф у сливу Туманске реке, ЗГИ 4, 77–100.
- Мил. Ч. 4** Милић Ч., 1953, Релеф у сливу Брњице, ЗГИ 4, 103–129.
- Мил. Ч. 5** Милић Ч., 1984, Морфогенеза подручја Власинског језера, ЗГИ 36, 37–48.
- Мил. Ч. 6** Милић Ч., 1984, Фосилне и рецентне плавине у долинском систему Власине, ЗГИ 36.
- Мил. Ч. 7** Милић Ч., 1962, Главне одлике краса Суве планине, ЗГИ 18, 93–154.
- Мил. Ч. 8** Милић Ч., 1980, Планина Тара, ЗГИ 32.
- Мил. Ч. 9** Милић Ч., 1956, Слив Пека, ЗГИ 9, 1–123.
- Мил. Ч. 10** Милић Ч., 1962, Морфологија крашке оазе Мироча, ЗГИ 20, 15–56.
- Милој. Б. 1** Милојевић Б., 1951, Долина Велике Мораве, ЗГИ 3.
- Милој. М. 1** Милојевић М., 1967, Свилајнац, Жабари и Пожаревац, ЗГИ 21, 359–401.
- Милој. М. 2** Милојевић М., 1954, Привредно-географска карактеристика слива крагујевачке Раче, ЗГИ 9.
- Мис. И. 3** Мисаиловић И., 1987, О пореклу топонима Ужичког краја (општина Пожега), УЗБ 16, 357–407.
- Мис. И. 2** Мисаиловић И., 1988, О пореклу топонима Ужичког краја (општина Косјерић), УЗБ 17, 149–178.
- Мис. И. 1** Мисаиловић И., 1990, О пореклу топонима Ужичког краја (општина Ариље), УЗБ 19, 105–150.
- Мишић Јб.** Мишић Јб., 1925, Златибор, СЕЗБ 34, 398–501.
- Миш. 1** Мишић В., 1981, *Шумска вегетација клисура и кањона источне Србије*, Београд.
- Миш. 2** Мишић В. и др. 1978, *Биљне заједнице и станишта Сипаре и планине*, Београд.
- Мишк. 1** Мишковић Ј., 1885, Кратки опис Јагодинског округа, ГСУД LXIV, 190–224.
- Мишк. 2** Мишковић Ј., 1881, Књажевачки округ, ГСУД XLIX, 53–124.
- Мишк. 3** Мишковић Ј., 1885, Топографски речник Јагодинског округа, ГСУД LXI, 1–202.
- Мишк. 4** Мишковић Ј., 1880, *Географија независне кнежевине Србије (са картом)*, Београд.
- Мишк. 5** Мишковић Ј., 1872, Опис рудничког округа, с картом и таблицама, ГСУД XXXIV, 178–334.
- Мишк. 6** Мишковић Ј., 1875, Опис рудничког округа, ГСУД XLI, 104–282.
- МЈ–ДП** Јаћимовић М. – Петровић Д., 2003, *Ономастика Качера*, Београд.
- Ник. 1** Николић Б., 1967, Прилог проучавању јадарских топонима, ЗбФЛ X, 177–180.
- Ник. Р. 1** Николић Р., 1903, Врањска Пчиња у сливу Јужне Мораве, СЕЗБ 5, 91–246.
- Ник. Р. 2** Николић Р., 1903, Околина Београда, СЕЗБ 5, 903–1104.
- Ник. Р. 3** Николић Р., 1912, Крајиште и Власина, СЕЗБ 18, 1–679.
- Ник. Р. 4** Николић Р., 1905, Пољаница и Клисура, СЕЗБ 6, 1–244.
- Павић.** Павићевић М., 1964, Народно предање о имену планине Кукавице, ЛЗБ IV, 100–106.
- Павл. Јб.** Павловић Јб., 1907, Колубара и Подгорина, СЕЗБ 8, 345–1007.
- Павл. Јб. 3** Павловић Јб., 1912, Антропогеографија Ваљевска Тамнава, СЕЗБ 18, 381–681.
- Павл. Јб. 1** Павловић Јб., 1925, Ужичка Црна Гора, СЕЗБ 34, 3–181.
- Павл. Јб. 2** Павловић Јб., 1930, Соколска нахија, СЕЗБ 46, 308–505.
- Павл. Р. 1** Павловић Р., 1941, Подибар и Гокчаница, СЕЗБ 56, 219–442.
- Паунк.** Паунковић Ђ., 1935, *Долина Млаве, геоморфолошка испитивања*, Београд.
- Петк.** Петковић В., 1908, Тупижница и њено подножје, геолошка студија, *Сјоменик СКА* XLVI, 57–170.

- Петр. Д. 1** Петровић Д., 1951, Бачевачка крашка област, ЗГИ VII/1.
- Петр. Д. 2** Петровић Д., 1953, Епигенетска клисура Великог Тимока код Зајечара, ЗГИ 4, 65–74.
- Петр. П. 1** Петровић П., 1949, Шумадијска Колубара, СЕЗБ 59, 1–276.
- Пеш. М. 1** Пешикан М., 1981, Историјска топонимија Подримља I, ОП II, 1–92.
- Позн.** Познановић Р., 1991, *Госпџиница*, Титово Ужице.
- Поп. М. 1** Поповић М., 1956, *Крагујевац и његово њивредно њодручје*, Београд.
- Поп. С.** Поповић С., 1950, *Пушовање њо новој Србији (1878. и 1880)*, Београд.
- Рад. 1.** Радић П., 1982 Из ономастике села Милошева у Великом Поморављу, ОП III, 419–458.
- Рад. 2.** Радић П., 1980, Из ономастике села Брлога у источној Србији, ППЈ 16, 123–130.
- Рад. Б.** Радовановић Б., 1991, *Зајтоње, село на обали Дунава*, Београд.
- Рад. Ј.** Радић Ј., 2003, Топонимија Белице, ОП XVI, 17–234.
- Рад. М. 1** Радовановић М., 1957, Долина и слив Лешнице, ЗГИ 13, 191–235.
- Рад. Р.** Раденковић Р., 1987, Трагови паганских и хришћанских култова у топонимији сврљишког краја, *Југословенска ономастичка конференција* 6, 183–194.
- Рад. Т.** Радивојевић Т., 1930, Насеља у Лепеници, СЕЗБ 47, 1–332.
- Рајк. 1** Рајковић Љ., 1972, Микротопонимастика и патронимика у Црној Реци, ППЈ 8, 95–120.
- Рак. М.** Ракић М., 1905, Качер, СЕЗБ 6, 737–859.
- Рак. Т. 1** Ракићевић Т., 1954, Режим реке Топлице, *Зборник радова Географског завода* 1, 1–22.
- Рак. Т. 2** Ракићевић Т., 1955, Физичко-географске особине слива Косанице, ЗГИ.
- Ршум. 1** Ршумовић Р., 1955, Површ Поникава и Стапара, ЗСА XLVII, ГИ 11, 1–104.
- Ршум. 2** Ршумовић Р., 1956, Рељеф слива Љубишке реке, ЗСА LI, Географски институт 2, 97–139.
- Ршум. 3** Ршумовић Р., 1967, Нишко-Алексиначки део удолине Јужне Мораве, ЗГИ 21, 101–194.
- Ршум. 4** Ршумовић Р., 1960, *Рељеф слива Голиске Моравице*, Београд.
- Ршум. 5** Ршумовић Р., 1984, Неотектонске појаве Шумадијског подунавља, ЗСА 36.
- Ршум. 6** Ршумовић Р., 1980, Геоморфологија слива Скрапежа, ЗСА 32.
- Срег. Љ. 1** Срегеновић Љ., 1955, Режим Моравице и могућности коришћења њених вода, *Зборник радова Географског завода* 2.
- Срећк.** Срећковић П., 1875, *Пушничке слике I, Косово*, Београд, 328–352.
- Стан. Б.** Станојев Б., 1971, Микротопонимија у хатару села Јасенова (Банат), ППЈ 7, 225–228.
- Стан. М. 1** Станојевић М., 1913, Заглавак, СЕЗБ 20, 3–89.
- Стан. М. 2** Станојевић М., 1940, Тимок, СЕЗБ 55, 391–513.
- Стан.** Станојевић С., 1929, *Народна енциклопедија српскохрватско-словеначка*, I/IV.
- Стев.** Стевановић В., 1979, Микротопонимија општине Трговиште, ОП I, 167–236.
- СТИЈ. 1** Стијовић С., 1979, Ономастика источног дела Метохијског (Пећког) Подгора, ОП I, 237–380.
- СТИЈ. 2** Стијовић С., 1981, Ономастика средишњег дела Метохијског (Пећког) Подгора, ОП II, 197–336.
- СТИЈ. 3** Стијовић С., 1982, Ономастика западног дела Метохијског (Пећког) Подгора, ОП III, 193–300.
- СТИЈ. 4** Стијовић С., 1984, Ономастика једног дела подручја Кујавче, ОП V, 313–410.
- СТИЈ. Д.** Стијовић Д., 2002, Ономастика шест села у околини Витине, ОП XV, 227–263.
- СТИЈ. Д. 1** Стијовић Д., 1997, Ономастика Суве Реке и околних села, ОП XIII, 497–573.
- Стој. В.** Николић-Стојанчевић В., 1975, Рађевина и Јадар у необјављеним рукописима Цвијићевих сарадника, СЕЗБ 88, 3–215.
- Трајк. Р.** Трајковић Р., 1990, *Бољевце*, Београд.
- Трајк. Т.** Трајковић Т., 2011, Микротопонимија Прешевског краја, ОП XXI, 331–421.
- Триф. Ј. 1** Трифуноски Ј., 1963, *Врањска кошлина II*, Скопје.

- Триф. Ј. 2** Трифуноски Ј., 1974, Села и становништво у доњем сливу Власине II, ЛЗБ XIV, 1–32.
- Триф. Ј. 3** Трифуноски Ј., 1964, Горња Пчиња, СЕЗБ 77, 1–231.
- Триф. Ј. 4** Трифуноски Ј., 1950, Качаничка клисура, СЕЗБ 60, 456–582.
- Ћирић** Ћирић Љ., 1989, Ономастика Изморника, ОП X, 365–494.
- Ћирић 1** Ћирић Љ., 1997, Ономастика белопаланачког краја, ОП XIII, 37–335.
- Ћуп.–Кор.** Ћупић Д. – Корићанац Д., 1997, Ономастика Богутовца, ОП XIII, 575–613.
- Урош. 1** Урошевић А., 1950, Новобрдска Крива река, СЕЗБ 60, 1–176.
- Урош. 2** Урошевић А., 1975, *Тојоними Косова*, Београд.
- Урош. 3** Урошевић А., 1935, Горња Морава и Изморник, СЕЗБ 51, 1–242.
- Фил. М.** Филиповић М., 1960, Таково, СЕЗБ 75.
- Хер.** Хербут М., 1972, Микротопонимија Беркасова (Срем), ППЈ 8, 129–132.
- Цар.** Царевећ М., 1972, Микротопонимија села Врдника, ППЈ 8, 125–128.
- Царић** Царић Н., 1969, Западни Копаоник, границе испитиване области и неке њене основне карактеристике, *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду* 12/2, 795–853.
- Цог. 1** Цоговић А., 1983, Топонимија југословенског дела Проклетија (I део), ОП IV, 225–342.
- Шћеп.** Шћепановић М., 1997, *Именослов ваљевоке Пејнице*, Београд–Ваљево.

Картографски извори

- 1) Ексерпирани су ороними са географских карата Србије, сразмер 1: 50 000 из 1965. г. Урађена су 132 листа. За ороним исписан са географских карата скраћеница у загради је име те секције са које је он забележен: (Аранђеловац 1), (Врање 4), Добра (3). Име које носи географски лист кључни је ојконим у том крају. Уколико се уз ојконим налази и година, значи да је податак са секције из друге серије. Уз податак са листова Приштина 2 и 3, Пећ 3 и 4, Вишеград 1 није забележена година, а они су штампани 1985. године (према 1983. години).
- 2) Исписивани су ороними из географских карата 1: 300 000 које су штампане у *Енциклопедији Југославије*, издање и наклада Југословенског лексикографског завода, Загреб 1955–1971. Урађене су ове карте: књ. 2: Босилеград, Димитровград, Црна Гора; књ. 3: Кладово, Косовска Митровица, Крагујевац, Краљево; књ. 6: Младеновац, Неготин, Ниш, Нови Пазар, Нови Сад, Пећ, Пожаревац, Призрен, Приштина; књ. 8: Ваљево, Вишеград, Врање, Зајечар, Титово Ужице.

ЛИТЕРАТУРА

- Алерић 1973–1974** Alerić D., 1973–1974, Oronimi Kunara i Jadika, OJ 3–4.
- Бак.** Бакотић Л., 1936, *Речник српскохрватског књижевног језика*, Београд.
- Бањковски 2000** Bańkowsky A., Etymologiczny słownik języka polskiego, I i II, Warszawa.
- Безлај 1956, 1961** Bezljaj Fr., 1956, 1961, *Slovenska vodna imena*, I i II, Ljubljana.
- Безлај 1958** Bezljaj Fr., 1958, Stratigrafija Slovanov v luči onomastike ЈФ XXIII, 83–95.
- Безлај 1969** Bezljaj Fr., 1969, Onomastika in leksikologija, OJ I.
- Безлај 1977** Bezljaj Fr., 1977, *Etimološki slovar slovenskega jezika*, (A–J), Ljubljana.
- Безлај 1982** Bezljaj, Fr., 1982, *Etimološki slovar slovenskega jezika*, II (K–O), Ljubljana.
- Белић 1905** Белић А., 1905, Дијалекти источне и јужне Србије, СДЗБ I.
- Бјелетић 2007** Бјелетић М., 2007, С.-х. Ни пири, ни вири „не расте, не успева“: формално-семантички паралелизам глаголских гнезда као пут ка етимологији, *Словенска етимологија данас*, 27–40.
- Богих 1866** Богих А. В., 1866, Опис врачарског среза, ГСУД II/XIX, 85–264.

- Бошковић 1978** Бошковић Р., 1978, *Одабрани чланци и расправе*, VII Титоград.
- Брозовић 1987** Brozović-Rončević D., 1987, Tragovi poganskih, kršćanskih i islamskih kultova u toponimiji, *Зборник шесте југословенске ономастичке конференције*, 117–124.
- Будимир 1960** Будимир М., 1960, De nominis serbici vestigiis classicis, *ЗбФЛ III*, 7–34.
- Варбот 1980** Варбот Ж. Ж., 1980, **тъrh-/*тъrh-* и **турѣti*, *Этимология 1978*.
- Вид. 1999** Видоски Б., 1999, *Географскаѿа ѿерминологија во дијалектѿиѿе на македонскиоѿ ѿазик*, Скопје, I–X, 7–192.
- W–H 1938** Walde A. – Hoffmann J. B., 1938, *Lateinisches etymologisches Worterbuch*, I–II, Heidelberg.
- Вук Рј.** Вук Стефановић Караѿић: *Срѿски рјечник*, Београд 1898.
- Гаговић 2004** Гаговић С., 2004, Из лексике Пиве (село Безује), *СДЗБ LI*, 3–312.
- Гамулеску 1976** Gamulescu D., 1976, Toponimi rumunskog perekla u Crnoj Reci, *ЗбФЛ XIX*, 105–141.
- Гамулеску 1983** Gamulescu D., 1983, *Influene romanesti n limbile slave de sud I*, Bukuresti.
- Георгиев 1960** Георгиев В., 1960, *Българска етимология и ономастика*, София.
- Грк. Грковић М.**, 1977, *Речник личних имена код Срба*, Београд.
- Грк. 1983** Грковић М., 1983, *Имена у Дечанским хрисовуљама*, Нови Сад.
- Грк. 1986** Грковић М., 1986, *Речник имена Бањског, Дечанског и Призренског власѿелинѿива у XIV веку*, Београд.
- Даничић (Рј.) 1863** Даничић Ђ. 1863, – *Рјечник из књижевних сѿаирина срѿских*, Београд.
- Дикенман 1966**/I–II Dickenmann E., 1966, *Studien zur Hydronymie des Savesystems*, Heidelberg.
- Дотен 1918** Dottin G., 1918, *La langage Gauloise*, Paris.
- Драгић 1921** Драгић М., 1921, Гружа, *СЕЗБ 21*, 153–382.
- Е–М 1951** Ernout A. – Millet A., 1951, *Dictionaire étymologique de la langue latine*, Paris.
- ЕРСЈ 2003, 2006, 2008**, *Еѿимолошки речник срѿског језика*, Београд 2003–.
- ЭССЯ 1983, 1984, 1985, 1987...** *Этимологический словарь славянских языков*, ред. О. Н. Трубачев (1–32), А. Ф. Журавлев (32–), Москва 1974–.
- Жугић 2005** Жугић Р., 2005, *Речник говора јабланичког краја*, *СДЗБ LI*, 1–470.
- Заимов 1959** Заимов Ђ., 1959, *Местните имена в Пиродопско*, София.
- Заимов 1967** Заимов Ђ., 1967, *Заселване на българските славяни на балканския полуостров*, София.
- Заимов 1973** Заимов Ђ., 1973, *Български географски имена с -јь*, София.
- Зерем. 1965** Зеремски М., 1965, *Хидрографске особине Сјеничке котлине*, *ЗГИ 20*, 57–98.
- Злат. 1975** Zlatanović M., 1975, Toponimi Vranjske kotline (leva strana Južne Morave), *Godišnjak Više škole za obrazovanje radnika, Zbornik I*, 145–170.
- Злат. 1981** Златановић М., 1981, *Микропонимѿија Струганице и Обличке реке (Врањска котлина)*, *ППЈ 17*, 195–198.
- Злат. 1998** Златановић М., 1998, *Речник говора јужне Србије, Врање*.
- Иванова 1996** Иванова О., 1996, *Речник на ѿонимѿиѿе во областѿа ѿо сливоѿи на Брегалница*, Скопје.
- Ивић–Грк. 1976** Ивић П. – Грковић М., 1976, *Дечанске хрисовуље*, Нови Сад.
- Ивић П. 1981** Ивић П., 1981, *Језик у немањѿићкој епоси, Иѿторија срѿског народа I*, 617–640.
- Јовановић 1940** Јовановић К., 1940, *Неготинска крајина и Кључ*, *СЕЗБ 55*.
- Јордан 1963** Jordan I., 1963, *Toponimia romineasca*, Bukureti.
- Јордан 1983** Jordan I., 1983, *Dictionar al numelor de familie romanesti*, Bukureti.
- Јован. Ј. 1979** Јовановић Ј., 1979, *Лесковачко поље и Бабичка гора*, *ЛЗБ XIX*, 1–184.
- К–Д 1916** Quicherat L. – Daveluy A., 1916, *Dictionnaire latin-franais*, Paris.
- Клаић 1972** Клаић Б., 1972, *Veliki rejenik stranih riječi, izrazi i kratice*, Zagreb.
- Ков. 1965** Ковачев Н., 1965, *Местните названѿа в Габровско*, София.
- Ков. 1969** Ковачев Н., 1969, *Топонимѿијата на Троянско*, София.

- Кон. 1963** Constantinescu N. A., 1963, *Dičionar onomastic romînesc*, Bukurești.
- Кот., Котуровић 1892** Котуровић С., 1892, *Речник месџа у Краљевини Србији*, Београд.
- Кулишић 1998** Кулишић Ш. и др. 1998, *Српски митолошки речник*, Београд.
- Лома 1981** Лома А., 1981, Прилог проучавању античког слоја у хидронимима северозападне Србије, *Četvrta jugoslavenska onomastička konferenca*, 101–113.
- Лома 1982** Лома А., 1982, Именски пар Маљен : Повлен, ОП III, 155–168.
- Лома 1984** Лома А., 1984, Старим путевима (из средњовековне топонимије ваљевског краја), ОП V, 197–209.
- Лома 1985** Лома А., 1985, Из топонимије Србије, ОП VI, 105–117.
- Лома 1986** Лома А., 1986, Један усамљени ороним: Оаб, ОП VII, 159–162.
- Лома 1987** Лома А., 1987, Везана митолошка назвања у топонимији, ОП VIII, 37–50.
- Лома 1989** Лома А., 1989, Топономастика и археологија, ОП X, 1–31.
- Лома 1990** Лома А., 1990, Рани слојеви хришћанских топонима на старосрпском тлу, ОП XI, 1–18.
- Лома 1991** Loma A., 1991, *Vorslavisches Substrat in der Toponymie Serbiens. Bisherige Ergebnisse. Probleme und Perspektiven weiterer Erforschung*, *Die Welt der Slaven XXXVI*, 99–139.
- Лома 1994** Лома А., 1994, На ушћу Дњепра у Колубару. Стара словенска баштина у географској терминологији ваљевског краја, *Календар Ваљевац за њросију 1994*, 229–236.
- Лома 1995** Лома А., 1995, Још о географској терминологији северозападне Србије, *Календар Ваљевац за њросију 1995*, 175–177.
- Лома 1999** Лома А., 1999, Ороним Инок и проблем секундарне једине у словенској топонимији, *ЗбМФСЛ ХЛП*, 45–58.
- Лома 2004/1** Лома А., 2004, Љубица Станковска, Македонска ојконимија, Скопје, книга прва 1995, книга втора 1997, приказ, ОП XVII, 481–490.
- Лома 2004/2** Лома А., 2004, *Xhelat Ylli, Das Slavische Lehngut im Albanischen...* (приказ), ОП XVII, 490–492.
- Лома 2005** Лома А., 2005, На именословним врелима II, ОП XVIII, 457–471.
- Лома 2006** Лома А., 2006, Топономастичка шетња планином Таром, *Туристичка валоризација њланине Таре*, 27–37.
- Лома 2009** Лома А., 2009, На именословним врелима III, Осврт на ново издање старосрпских извора, ОП XIX–XX, 743–754.
- Лома 2012** Лома А., 2012, Пештер – пећина од песка?, *Милешевски записи* 9, 59–71.
- Лома 2013** Лома А., 2013, *Тојонимија Бањске хрисовуље*, Београд.
- Маринк. 1989** Маринковић Ј., 1989, Микротопонимија Врања и околине, ОП X, 67–172.
- Март.–Кост. 1975** Мартиновић Ж., и Костић М., 1975, Попшичка Бањица, ЗГИ књ. 26.
- Мачај 1866** Мачај С., 1866, Грађа за топографију округа књажевачког, са картом, ГСУД, 285–345.
- Мијат. 1930** Мијатовић С., 1930, Ресава, СЕЗБ 46, 97–240.
- Миклошић 1927** Miklosich F., 1927, *Die Bildung der slavischen Personen- und Ortsnamen*, Heidelberg.
- Милић 1963** Милић Ч. С., 1963, Морфологија крашке оазе Мироча, ЗГИ 20, 15–56.
- Милић. 1876** Милићевић М. Ђ., 1876, *Кнежевина Србија*, Београд.
- Милић. 1 1884** Милићевић М. Ђ., 1884, *Краљевина Србија – Нови крајеви*, Београд.
- Мис. 1988** Мисаиловић И., 1988, О пореклу топонима Ужичког краја (општина Косјерић), УЗБ 17, 149–178.
- Митева 1989** Митева Д., 1989, *Тојонимија на Сџрумичко*, Скопје.
- Мих. 1970** Михајловић В., 1970, Прилог речнику српскохрватских географских термина, ППЈ 6, 153–181.
- Мих. 1970/1** Михајловић В., 1970, *Анаџомска лексика у српскохрватској ономастџици и географској џерминологији*, ЗбФЛ, XIII/2, 7–48.

- Мих. 1982** Михајловић В., 1982, Трагови индоевропске осмице у нашој апелативној лексици и ономастици, ОЈ 10, 143–146.
- Мих. 1992** Михајловић В., 1992, *Име њо зајовести, империјивни ономастикон српскохрватског језика*, Београд.
- Мишк. 1880** Мишковић Ј., 1880, *Хидрографија независне Кнежевине Србије*, Београд.
- Мурзаев 1984** Мурзаев Э. М., 1984, *Словарь народных географических терминов*, Москва.
- Николић 1912** Николић Р., 1912, Крајиште и Власина, СЕЗб 18.
- ОС 1998** *Огледна свеска*, Етимолошки одсек Института за српски језик САНУ, Београд.
- Освалт 1980** Освалт С., 1980, *Грчка и римска митологија*, Београд.
- Павл. З. 1990** Павловић З., 1990, Корен *Lei- у властитим именима, ЗбМСФЛ XXXIII, 351–356.
- Павл. З. 1996** Павловић З., 1996, *Хидроними Србије*, Београд.
- Павл. З. 1996/1** Павловић З., 1996, О хидрониму Јерез и њему етимолошки блиским хидронимима, ЗбМСФЛ XXXIX/2, 131–139.
- Павл. З. 1998** Павловић З., 1998, Веза хидронимске основе *мир-* са прасловенским *mer-*, ЗбМСФЛ XLI/1, 37–45.
- Павл. З. 2000/1** Павловић З., 2001, Поводом неких ишчезлих топонима, ЈФ, LVI/3–4, 755–761.
- Павл. З. 2000/2** Павловић З., 2000, О хидронимима Грз-, Грез, ЗбМСФЛ XLIII, 401–404.
- Павл. З. 2007** Павловић З., 2007, Поглед на оронимију Србије, *Шездесет година Института за српски језик САНУ, Зборник радова I*, 375–380.
- Павл. З. 2008** Павловић З., 2008, Семантички сродни термини рељефа који су утицали на формирање онима, у првом реду оронима, и њихова географија, *Зборник Института за српски језик САНУ I*, Посвећено др Драгу Ђупићу, 383–401.
- Павл. З. 2009** Павловић З., 2009, Ороними Србије I (А–Ј), ОП XIX–XX, 37–330.
- Павл. М. 1960** Павловић М., 1960, Кунара планина, ИЧ IX–X, 187–189.
- Павл. М./1 1960** Pavlović M., 1960, Tragovi rudara Sasa u srpskohrvatskom jeziku, *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu V*, 99–127.
- Павл. М. 1965** Pavlović M., 1965, Miscellanea onomastica, ЗбФЛ VIII, 211–216.
- Павл. М./1 1965** Pavlović M., 1965, Prilog lingvističkoj geografiji Ilirikuma, ЗбФЛ VIII, 59–66.
- Павл. М./2 1965** Pavlović M., 1965, Une isophone serbe conditionnée par le substrat protoroumain, Omagiu lui Alexandru Rosetti, Bukurești, 677–680.
- Павл. М. 1965–66** Pavlović M., 1965–66, Les traces desoronymes les plus anciens en Illiricum, *Албанолишка исцјраживања III*, 9–26.
- Павл. М. 1968** Pavlović M., 1968, Miscellanea toponymica macedonia, Македонски јазик XIX, 97–110.
- Павл. М. 1968/1** Pavlović M., 1968, Les coincidences toponymiques en France et en Illyricum, *Gjurmimet albanologjike I*, 23–26.
- Павл. М. 1968/2** Pavlović M., 1968, Toponimija okoline Vranja, ВГЛ IV, 303–333.
- Павл. М. 1969** Pavlović M., 1969, Onomastica Illyrica, ОЈ I, 24–46.
- Павл. М. 1970** Pavlović M., 1970, La palatalisation romane dans la péninsule des Balkans, *Actele celui de-al XII –lea congres international de lingvistică și filologie romanică*, 387–389.
- Павл. М. 1970/1** Pavlović M., 1970, La metatesi slava Part-. Праћа, *Годишњак Филозофског факултета XIII/1*, 257–262.
- Павл. М. 1971** Павловић М., 1970, Хидроними типа Медвеђа и последњи траг тотемизма, ЛЗб XI, 135–138.
- Павл. М. 1972** Павловић М., 1972, Миксоглотске микроанализе и балканистичка ономастика, ЈФ, XXIX/1–2, 1–48.
- Павл. М. 1975** Pavlović M., 1975, Les pseudoslavismes, *Actes du XI congres international des sciences onomastiques 2*, 115–117.
- Петровић 1999** Петровић С., 1999, *Систем српске митологије*, Ниш.

- Пешикан 1981** Пешикан М., 1981, Из историјске топонимије Подримља, ОП II, 1–89.
- ПИ** Bosanac M., 1984, *Prosvjetin imenoslov*, Ljubljana 1984.
- Пижурица 1980** Пижурица М., 1980, *Прилог Ровинског српскохрватској географској терминологији*, Втора Југословенска ономастичка конференција (зборник реферата), 245–286.
- Пјанка 1970** Пјанка В., 1970, *Топонимска карта на Охридско-џрепчанскиот базен*, Скопје.
- Поп. И.** Поповић И., Грчке позајмице у савременом српскохрватском језику *Грчко-српске лингвистичке студије 2*, *Зборник радова Српске академије наука* 44, 111–157.
- Поповски–Пеев 1976** А. Поповски – К. Пеев 1976, За некои аспекти за односот помеѓу македонската топонимија и сточарско-земјоделската терминологија, *Прва југословенска ономастичка конференција*.
- Пурковић 1940** Пурковић М. А., 1940, Попис села средњовековне Србије, *Годишњак Скопског филозофског факултета* IV/2, 53–160.
- Радић Ј. 2003** Радић Ј., 2003, *Топонимија Белице*, ОП XVI, 17–234.
- Рајк. 1972** Рајковић Љ., 1972, Микротопонимика и патронимика у Црној Реци, ППЈ 8, 95–120.
- РЈА** *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, 1–19, Zagreb.
- Р. К–М I–II** 1932/1935 Елезовић Г., *Речник косовско-меџохиског дијалекта*, Београд 1932, 1935.
- Р. М–Г 1960** Majnarić-Gorski, 1960, *Grčko-hrvatskosrpski rječnik*, Zagreb.
- Р. МС** *Речник српскохрватског књижевног језика I–VI*, Нови Сад.
- Р. САНУ** *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, Београд.
- Ристић–Кангрга 1936** – С. Ристић – Ј. Кангрга, 1936, *Енциклопедијски немачко-српскохрватски речник*, Београд.
- Роспонд 1979** Rospond St., 1979, Топоними на -јь, *Македонски јазик XXX*, Скопје, 127–179.
- РПМ 1994** *Речник на презимињата кај Македонците 1 (А–Љ)*, Скопје 1994.
- РП ЦГ 2002** Миљанић В. А., 2002, *Презимена у Црној Гори*, Београд.
- Р. Р–Р 1954** Андрианов Б. А. – Михаљчи Д. Е., 1954, *Румњинско-рускиот словарь*, Москва.
- Р. С–А 1947** Данчетовић В. И др., 1947, *Српскохрватско-албански речник*, Тирана.
- Р. СХ–А 1950** Barić H., 1950, *Rečnik srpskoga ili hrvatskoga i arbanaškoga jezika*, Zagreb
- Руvaraц 1881** Руvaraц И., 1881, Прилози к објашњењу извора српске историје, ГСУД 49, 1–52.
- САР 1947** *Српскохрватско-албански речник*, 1947, Тирана.
- СД 1999** *Славјанские древности, Этнолингвистический словарь 2 (Д–К)*, Москва.
- Сим. 1959** Симоновић Д., 1959, *Бојанички речник*, Београд.
- Скок 1921** Skok P., 1921, Prilozi k ispitivanju srpsko-hrvatskih imena mjesta, *Rad Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti* 224, 98–312.
- Скок 1926** Skok P., 1926, Iz srpskohrvatske toponomastike, *ЈФ VI*, 65–95.
- Скок 1950** Skok P., 1950, *Slavenstvo i romanstvo na Jadranskim otocima*, Zagreb.
- Скок Рј 1971–1974** Skok P., 1971–1974, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika I–IV*, Zagreb 1971–1974.
- СГУ 1979** Железняк М. др. 1979, *Словник гідронімів України*, Київ 1979.
- Смаил.** Smailović I., 1977, *Muslimanska imena orijentalnog porijekla u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo.
- Стам. Т. 1990** Стамотски Т., 1990, *Македонска ономастика*, Скопје.
- Станић 1988** Станић М., 1988, Ускочка топонимија, ОП IX, 189–252.
- Станк. 2001** Станковска Љ., 2001, *Топонимии со суфиксој -ица во Македонија*, Скопје – Прилеп.
- Станк. 2002** Станковска Љ., 2002, *Суфиксии -јь, -џь, -ъ во македонската топонимија*, Прилеп.

- Стев. 1964** Стевановић М., 1964, *Савремени српскохрватски језик I*, Београд.
- Стојан. 1985** Стојановски А., 1985, *Врањски кадилук у XVI веку*, Врање.
- Стој. В. 1975** Николић-Стојанчевић В., 1975, Рађевина и Јадар у необјављеним рукописима Цвијићевих сарадника, СЕЗБ 88, 3–215.
- ТИ 2005** *Bele strane*, 011 Београд, Telefonski imenik.
- Трој. 1898** Тројановић С., 1898, *Лойој и проклешије код Срба*, Београд.
- Ћуп. Д. – Ћуп. Ж. 1997** Ћупић Д. – Ћупић Ж., 1997, Речник говора Загарача, СДЗБ IX, 3–577.
- Урошевић 1935** Урошевић А., 1935, Горња Морава и Изморник, СЕЗБ 51, 1–242.
- Урошевић 1950** Урошевић А., 1950, Новобрдска Крива река, СЕЗБ 60, 1–176.
- Урошевић 1975** Урошевић А., 1975, *Тојоними Косова*, Београд.
- Фасмер 1964, 1967, 1971, 1973** Фасмер М., *Этимологический словарь русского языка I–IV*, Москва 1964–1973.
- Филип. 1986** М. Филиповић: *Трагови Перуновог кулџа код Јужних Словена, Трачки коњани*, Београд.
- Фјалор 1976** Ndreca M., 1976, *Fjalor shqip-serbokroatisht*, Prishtinë.
- Цвијић 1923** Цвијић Ј., 1923, Прилог географској терминологији нашој, *Говори и чланци 3*.
- Цицил-Реметић 2010** Цицил-Реметић, Р., 2010, *Тојонимија Пивске џланине*, Београд.
- Цоговић 1983** Цоговић А., 1983, Топонимија југословенског дела Проклетија, ОП VII, 225–342.
- Цоговић 1986** Цоговић А., 1986, Ономастика североисточних огранака Проклетија, ОП VII, 247–436.
- Шимуновић 1972** Šimunović P., 1972, Топонимија отока Брача, *Brački zbornik* 10, 1–318.
- Шимуновић 1976** Šimunović P., 1976, Топонимија Istarskog Razvođa, ОЈ 6, 3–34.
- Шимуновић 1985** Šimunović P., 1985, *Naša prezimena*, Zagreb.
- Шиц 1957** Schutz J., 1957, *Die geographische Terminologie des Serbokroatischen*, Berlin.
- Шкаљ. 1966** Škaljić A., 1966, *Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku*, Sarajevo.

К

КАБАШКИ БРЕГОВИ, ојк. Ђурановац, обл. Метохијски Подгор (Стиј. 2, 305). Ороним је према арбанашком роду Кабат (И.).

КАБЛАР 895, ојк. Тучково, хидр. Западна Морава, има положај према ор. Овчар (Енц. Југ. Краљево; ГАЈ Краљево; Жуј., 321; Карић, 12). Павл. М. (1969, 38) је констатовао: „Pri procesu asimilovanja supstratnih slojeva i prelaza na južnoslovenske dijalekte, vršeno je onomastičko prilagodjavanje superstratnom sloju“. То се односи и на ороним *Каблар*: „oronim Kablar ... svakako /je/ iz *Cabalr, cf. *cabra, capra, b: p, као sonorizација, значајна у галском.“ (с. 40). На овакво објашњење аутора је навело име суседне планине – Овчар. Наш предлог за проналажење етимологије онима *Каблар* је, исто тако зооним, карактеристичан и у галском – *caballus*. Келти су населили подручје Дунава, Шумадије, Западне Мораве крећући се ка југу. За собом су оставили трагове у називима места. *Caballus* је према Е-М (1951) назив који се даје коњу који обавља тешке послове, те: „Comporte souvent une nuance péjorative, et appartient à la langue populaire“. У давно време имао је „série de dérivés: caballa ... caballinus, cabalāris (-rius), caballiō, -ōnis ... caballicō, -ās, caballista ... Ce mot qui n'existe ni en grec

byzantin, ni en grec moderne, doit provenir d'une langue non i.-e., balkanique?, comme *mannus* /мали галски коњ/" (с. 143.). Можда је праваријанта био назив **caballāris* – сада *Каблар*. Келтске и латинске форме (*caballos*), и саме преузете, Е-М (1951) сматра да имају неиндоевропско порекло. Трубачев (ЭССЯ 1983: 95) додаје: „Келт. и лат. форми сами заимствоване, и их фонетич. особености ... обједињају их с греч. καβάλλης“. При томе истиче једну особину: да је грчка форма *κυβήβη* ближа изворној и, самим тим, ближа и повезана са словенским **kobyła*. Наглашава да се до такве блискости долази различитим путевима. Значајно је име насеља *Καβύλη* (*Cabyle*) на трачкој територији, где је долазило до блискости са фригијском културом. Фригијско божанство – 'балканско-анадолско' *Κυβήβη* (*Κυβᾶβᾶ*), са варијантама првог слога: *κο – κα – κυ*, Мајка Земља, *Magna Mater*, за које Будимир (1960: 20) додаје: „најзначајнији објекат у Кибелину култу ... јавља се у Украјини као Каменна баба.“ Богиња је називана и „Μήτηρ ὄρεϊα 'горная матерь' ... 'госпожа коней', 'мат' коней'" (ЭССЯ 1983: 97). Атрибути 'стена' и 'господарица коња' су карактеристични за Богињу, а ми додајемо детаљ да је Каблар стеновита, степенаста планина. Необични су путеви преношења, не само лексема, већ и њихових пратећих семантичко-митолошких значења и „сусретања“, при чему су ти преношени пратећи елементи најчешће заборављани.

КАБЛОВИ, крш на ор. Радан, ојк. Гајтан, обл. слива Јабланице (Лук. 1, 411). Из стсл. *кѣбль*, *кабао* 'округла дрвена посуда за воду, млеко, зрнасту храну; ведро, чабар' (мн. каблови и кабли, дијал. *кабо*, *каба*) (према Р. САНУ). Ор. је метафора у облику придева одређеног вида из синт. **Каблови крш*. У македонском *Кобел* је 'извор заграден со дрвена ограда па има изглед на кобел' (Вид. 1999).

КАВАЛА 988, ор. Ожаљ 1242, ојк. Бучје, слив Сутјеске д. пр. Поблатнице л. пр. Лима (Пљевља 1). Лексеме *кавал*, *кавала* (из тур. *qaval* 'оно што је сјевкастог облика', Шкаљ.) у српском језику имају значења: врста кратке старинске пушке; врста дувачког инструмента, свирала; ред, бразда уређена за сађење купуса, путања између леја; први део крда оваца (према Р. САНУ). Заимов (1967, 204) име села *Каваларци*, ок. Солуна, доводи у везу са именом села *Кавала* (стр. 197) или са тур. диј. обликом *kafa* „ловно чакало, ловджийска колиба“. Место *Кавала* забележено је у Македонији у 14.в. (РЈА).

КАВАЊ 1636, на ор. Жељин 1785, ојк. Дубоке (ГАЈ Краљево; Нови Пазар 2; Стан. 1, 738). У Р. САНУ је забележена лексема *кава* која има значење 'место где се вади, ломи камен, каменолом' и према њој *кавац* 'онај који ради у кави, каменолому' (уп. и Скок, Рј). Лексеме су познате у Лици, Приморју, Истри, Боки. *Кава* је прихваћена из талијанског језика: *cava* 'јама', лат. *cāvus* 'шупаљ; дубок; усечен, издубљен; празан'; *cāvum* 'шупљина, јама, вртача'; вулг. лат. *cavea* (према W-H I, 191/192). Румунски језик данас има лексеме: *cavou* 'склоп'; *cavităte* 'впадина, полост'; *cavernă* 'полост' (Р. Р – Р). Ороним је изведен наставцима *-ан-ј* из старе романске речи.

КАВГАЛИЈА 1356, ор. Студена планина 1249, ор. Равна планина, ојк. Пределе, слив Ибра (Чачак 4; ГАЈ Краљево; Павл. Р. 1, 223). Од тур. *kavga*, *gavga*

'свађа'. Ливада у крају око Крушевца зове се *Кавгалија* (РЈА). Тај назив за ливаду, земљиште, пут, потврђен је и у Македонији (Иванова 1996, 271). Значење топонима је 'спорно земљиште, оно око чега се споре суседи'.

КАДИБОГАЗ 680, ор. Орлов камен, ор. Стара планина (Стан. 3, 215). Ор. је сложеница од двеју турских речи: *kadi* 'кадија', рум. *cadin*, и *boğaz* 'планински теснац, клисура; прелаз; извор'.

КАДИЈИНА ГЛАВА 477, ор. Репичина коса 467, ор. Дели Јован, ојк. Поповица (Доњи Милановац 2). Оронимску синтагму чине придевски члан тур. речи *kadi* 'судија' и апелатив *глава*.

1. **КАДИНА ГЛАВА** 420, ојк. Пасковац, ок. Лознице (Зворник 2); 2. **КАДИНА ГЛАВА** 1013, ојк. Биоска, ор. Тара (ГАЈ Ужице; Енц. Југ. Вишеград; Стан. 3, 479). Први члан је придев од *кадија* или *Када* 'кад(иј)ин, Кадин' (исп. топ. *Кадина вода* у Босни, Скок, Рј.). В. ор. Кадина глава.

КАДИНА ГЛАВИЦА 550, ојк. Шаркамен, код Дољевца, ок. Неготина (Стан. 3, 480). В. ор. Кадина глава.

КАДИНА СТЕНА 1292, ор. Анђелин врх 1312, ојк. Штитково, ок. Нове Вароши (Сјеница 1). В. ор. Кадина глава.

КАДИНА ЧУКА 1112, ор. Челопек 1068, ор. Копаоник, ојк. Доње Левиће (Куршумлија 1). В. ор. Кадина глава, Кадина стена.

КАДИЊАЧА, ор. Јелова гора, ојк. Стапари, Ужичка Црна гора (Павл. Љ. 1, 161; И. 2, 396). В. ор. Кадина глава, Кадина стена.

КАДИЊА БРЕГ, ор. Чебурни брег, ојк. Горња Јошаница, ор. Велики Јастребац (Прокупље 1). Према роду *Кадиха*; исп. презиме *Кадих* (РЈА).

КАДМЕН 1307, ор. Црнољева, ојк. Језерце, ок. Урошевца (Качаник 1). Лексему *кадмен* наводе речници (РЈА; Скок, Рј.) као покрајинску реч турског порекла. Она значи 'део одеће постављен крзном, кожух, гуњ'. Исту семантику има ор. *Кожух* 2107. У ЛП се налазе забележена презимена *Кадман* и *Кадмен*. В. код ор. *Кожух*, обл. Стил.

КАЖАЊИ 1045, ојк. Петрово, ок. Штимља (Качаник 1). Исп. ојк. *Кажани* код Битоља (ИМ), *Казичане* код Софије у Бугарској, ороним *Каженик* 1650 код Подгорице у Црној Гори (ГАЈ Титоград). Поводом ојк. *Кажани* Заимов (1967, 135) каже да је од имена места „*каза, од рум. *casă* 'кџца', срећано в латински-те надписи от Балканските земи“. Ор. је из синтагме **Кажањи брег, врх* и сл. У Бугарској се, код Софије, налази село *Казичане*. Заимов објашњава да је ојконим настао од топонима **Казича*: „от рум. *casă* 'кџца' и *-ица* ... Както се вижда от случая, в балканския латински междугласково *-s-* минава в *-z-* ... имаме лат. *casa* > балк. лат. *caza*“. Према аутору, име је настало у 13–14 в. пошто рум. неакцентовано *a* није прешло у *o* као код старијих позајмица. Од имена места *Кажани*, у Македонији, настао је надимак *Кажанци*, л. име *Кажан* и презиме *Кажановски* (РПМ). В. ор. Казарићи.

КАЗАРИЊИ, ор. Игриште 1086, ор. Жељин (Нови Пазар 2). Француска реч *caserne* 'раније значење кућица за четри војника, сада касарна' ушла је у наш језик у 18. в. преко немачког *käsärna* (према Скоку, Рј.). Наш ор. је из старијег

периода, из лексеме, вероватно, влашке, јер је у румунском *cazare* војни термин 'размештај, поредак у касарни', *cazarmament* 'здање, војни објекат, касарна' (према Р. Р-Р). Исп. топ. *Казарин* (црноречки округ, РЈА). Нема потврда за антропоним или патроним. В. ор. Кажаћи.

КАЈИНО ПРИСОЈЕ, ор. Варденик, обл. Власина (Миш. 1, 251). Према м. имену *Каја* (Грк.).

КАЈИЦА 676, ојк. Јасеновик, ок. Сврљига (Ниш 1). Од *каја* из тур. *kaşa* 'ли-тица, стена, клисура' (Шкаљ.). Клисура изнад Травника зове се *Кајабаша* (Шкаљ.).

КАЈКОВО 977, ор. Копаоник, ојк. Кајково, ок. Лепосавића (Енци. Југ. Косовска Митровица). Према ојк. *Кајково* из **Кајково село*. Исп. презиме *Кајкић* (Р. САНУ), ж. име *Кајка* (Грк.).

КАЈМАК, ојк. Бело Поље, код Обреновца (Павл. Љ., 539). Из тур. *kaĵmākāt* 'онај који стоји' од *qātā* 'стајати' и *māqāt* 'место'. Ор. има значење 'узвишење, вис, уздигнуто место'.

КАКРИЋА 1384, ор. Гиљево, ојк. Буђево, ок. Сјенице (Сјеница 3). Основу *какр-* срећемо у фитониму *какр*ик 'медунац' *Quercus lanuginoza* (Р. САНУ). Пример дат уз одредницу *какр*ик гласи: „Можда се главица Какрич назвала по врсти горе, за коју знамо народну реч 'какрик' ... врста храста ... ситна граница.“ (пример је из Старе Црне Горе, Р. САНУ). Осим овог, у примеру поменутог оронима, основу *Какр-* имају још два ојконима: *Какриће* – село код Илице (ИМ) и *Какрино* – ишчезло село из околине Куманова (13.в., РЈА). *Кукрик(а)* је покрајинизам који значи: 1. 'ситна, закржљала шума, шипраг; шикара, честар'; 2. 'грм или изданак од кукричастог, кржљавог дрвећа, посебно онај који израста из пања' (Лика, Р. САНУ). *Кукрика* = *кукрица* = *кукр*ик је назив и за 'црни граб' *Carpinus duipensis* (Вук, Рј.; РЈА; Р. САНУ). Преко надимака развијена су и презимена: *Кукрик*, *Кукрика*, *Кукрикаш*, *Кукрић*, *Кукрица* (Р. САНУ). Скок (Рј.) уз одредницу *кукр*ика не помиње лексичке паралеле у осталим словенским језицима, и не предлаже етимологију. Трубачев (ЭССЯ 1985) каже да је до сада **кърь* било запажено само у западним и источним словенским језицима, и сматра да је лексема образована од префикса *кр-* и суф. *-ица* (**кѡкѡрица*). Бањковски (2000) уз *kukrzysko* (*kokrzysko*) напомиње да се значење не односи „o pogorzelisku s'wieszum, zawsze o dawnym, już porostym krzewami, więc może od dawnego ukr. dial. **kokri* 'krzaki'“. Развијени су многи топоними и антропоними (в. и под *kierz* 'krzak'). Додаћемо само две покрајинске лексеме које семантички одговарају, али имају вокал *-о-* у првом слогу: *кокрдав* 'кржљав, неразвијен' (Пирот, Р. САНУ) и *кокрљача* 'мала избочина у кршу обрасла закржљалим жбуњем' (И.). Забележено је презиме *Кукрић* (немамо потврду за **Какрић*), али је теоријски могуће да је ор. од патронима – **Какрића брдо*.

КАЛАБА 1372, ор. Паклен, ојк. Црни врх, обл. Метохијски Подгор (Пећ 4; Стиј. 3, 210). На врху узвишења Калаба налази се истоимена пећина (Стиј.3, 210). Исп. презимена: *Калаба*, *Калабић*, *Калабар* (Р. САНУ). Ојк. *Калабовце* код Сурдулице (ИМ) је патронимског типа. Покрајинска лексема *калаба* забележена

је у Левчу са значењем 'ситна, неважна ствар', а у околини Космаја значи 'калабура, водир, дрвени суд у коме косачи држе брус' (према Р. САНУ).

КАЛАВАТ 837 = **КАЛАФАТ**, ојк. Копајкошара, ор. Сврљишке планине (Богд. 1, 135). В. код ор. Калафат.

КАЛАЈЦИНАЦ, ојк. Дегурић, ок. Ваљева (Павл. Љ., 639). Из синт. **Калајцин вис* (*калајција*, од тур. *kalayci* 'занатлија који калајише посуђе; торбар') начињен је именички облик помоћу суф. *-иц* – *Калајцинац*.

КАЛАКАЧ 194, код Крчедина, изнад Дунава, ор. Фрушка гора (Енци. Југ. Нови Сад; ГАЈ Нови Сад). Из посл. **koliti* (ие. **qul-* 'бости'). У нашем језику су развијене четири основе: *кла-*, *кол-*, *кал-*, *къл-*. Радња глагола *клаџи* је повезана са нож, док се *калаџи* односи на рад секиром 'разрезивати, расецати; раздвајати на делове, цепати'. Из основе *кал-* је лексема позната у Срему *калоџине* 'суво воће' и из околине Кикинде *калакаћ* 'клепац, чекић за косу'. Скок (Рј.) даље истиче семантичку разлику словенских и балтичких паралела која је у томе што се у балтичким рад односи на маљ и секиру, а у сл. на нож и секиру. У чешком *kálaš* 'Holzspalter', лужичком *kalaš* 'острие; кинжал' (ЭССЯ 1983 под **kalakъ*).

КАЛАМЦИ, ојк. Бабина Лука, ок. Ваљева (Павл. Љ., 517). Ор. има облик плурала апелатива *каламак* 'калам, калем, калемак' – *каламци* који је овде у функцији топонима 'земљиште на коме су каламаци, каламци'. Исп. *Каламак* назив за земљиште у атару Великог Села крај Београда „прозвано тако по каламљеној крушци, која је онђе“ (Богвић 1866, 166).

КАЛАНСКИ ДЕЛ 743, ојк. Кална, код ојк. Габровница, ор. Светониколска планина, слив Трговишког Тимока (Пирот 1; ГАЈ Зајечар). Према ојк. *Кална* из **Кална вас* од *кал(о)* 'блато, глиб'.

КАЛАУРА 675 = **КАРАУЛА**, ор. Горњачка клисура, ојк. Шетоње, ок. Петровца (Петровац 1; Миш. 1, 160). Ор. има облик са метатезом, заменом консонаната *-р-* са *-л-* од *караула* (тур. *qaravul*) 'стража'.

1. **КАЛАФАТ** 540, ојк. Суваја, ок. Кривога Вира, ор. Кучај (Параћин 2); 2. **КАЛАФАТ** 837 = **КАЛАВАТ**, ор. Љиљак 727, ор. Сврљишке планине, ојк. Грбавче (Ниш 1; ГАЈ Зајечар; Ршум. 3, 103; Стан. 4, 100). Тур. *kalafat*, гр. *καλαφάτης* 'мајстор дрводеља који гради, катранише, бродове'. Презимена су: *Калафатић*, *Калафатиновић*. В. ојк. Калафати код Прибоја (ИМ).

КАЛАФЕРОВ ЧУКАР 646, ор. Велики Штрбац 768, ор. Мироч (Мил. Ч. 10, 15). Према антропониму од фитонима *калоџер*, рум. *calofir*, *calomfir*. Рум. антропоними су: *Calomfir/a*, *Calofir* (Кон., 228).

1. **КАЛЕ** 395, ојк. Кршевица, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 35); 2. **КАЛЕ** = **ЛЕВА БУКА**, ојк. Лукарце, Врањска котлина (Злат. 3, 40; Триф. Ј. 1, 17); 3. **КАЛЕ**, ојк. Содерце, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 72); 4. **КАЛЕ**, ојк. Врањска Бања, код Врања (Злат. 5, 123); 5. **КАЛЕ** 457, ор. Ждрело 541, ојк. Градиште, ок. Димитровграда (Пирот 4); 6. **КАЛЕ** 622, ојк. Понор, ок. Пирота, ор. Црни врх 889 (Пирот 3); 7. **КАЛЕ** 692, ор. Забел 876, ојк. Присјан, ок. Пирота (Пирот 3); 8. **КАЛЕ** 752, ојк. Сијаринска Бања, ок. Медвеђе (Лебане 2); 9. **КАЛЕ** 843, ојк. Валниш, ок. Бабушнице (Босиљград 1); 10. **КАЛЕ** 883, ојк. Горње Слаковце, ок.

Урошевца (Качаник 2); 11. **КАЛЕ**, ојк. Житни Поток, ок. Прокупља (Прокупље 3); 12. **КАЛЕ** 882, ор. Пасјача планина 901, ојк. Асановац, ок. Прокупља (Прокупље 4). Од тур. *kale* 'утврђење, тврђава, град' – по њему (или по зидинама) и назив узвишења на коме се оно налазило.

КАЛЕ ГРДЕЛИЧКО, ојк. Грделица, ок. Лесковца (Рак. М., 122). Ор. је двочлани оним чији је први члан апел. *кале* дефинисан придевском одредбом ојконима Грделица. В. ор. Кале.

КАЛЕМ 962, грч. *κάλαιος*, тур. *qalem* 'трска, трска којом се пише; наврт, калам'. Топоними су: *Калем, Калели* (РЈА); презимена: *Калем, Калемичевић* (Р. САНУ).

1. **КАЛЕМИ**, ојк. Лалинци, ок. Љига, обл. Качер (Рак. М., 741; МЈ–ДП, 47); 2. **КАЛЕМИ**, ојк. Крушевица, ок. Краљева (Павл. Р. 1, 348). Место, земљиште на коме су *калели*. В. код ор. Калем.

КАЛЕТО 870, ојк. Верзар, ок. Димитровграда (Босилград 2). Од ор. *Кале* и постпозитивне заменице средњег рода – *ѿо*. В. ор. Кале.

КАЛИГОТИЋ, ојк. Брзан, ок. Баточине, обл. Лепенице (Рад. Т., 41). Од надимка **Калигоѿићи*. Само у ЦГ, у обл. Мораче, забележена је лексема *калигоѿић* 'слабо одевено дете' (Р. САНУ).

КАЛИМАН 942, ојк. Велика Лукања, ок. Пирота (Пирот 4). Према м. имену *Калиман* (Р. САНУ). Исп. и презимена *Калиманац, Калиманић*, и ојкониме: *Калиманце, Калиманићи* (ок. Горњег Милановца и ок. Сребренице у Босни) и *Калиманци* у Македонији (ИМ). В. ор. Калиманце.

КАЛИМАНЦЕ, ојк. Калиманце, ок. Владичиног Хана (Рак. М., 112). Према антропоојкониму *Калиманце*. В. код ор. Калиман 942.

КАЛИН ДЕЈА = **КАЛИНА ДЕЈА**, ојк. Равна Река, ок. Врања, обл. Иногште (Триф. Ј. 1, 178; Злат. 2, 190). Оронимску синтагму чине придевски облик м. л. имена *Кале* (Грк.) и апел. *деја* из *дел* 'брдо, главица, узвишење'. В. ор. Калина деја.

КАЛИНА ДЕЈА = **КАЛИН ДЕЈА**, ојк. Равна Река, ок. Врања, обл. Иногште (Врање 3). В. код ор. Калин деја.

КАЛИНДЕРСКИ КАМЕН, ојк. Горња Каменица, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 149). Према антропониму *Калиндер* (Динић, 153). Исп. презиме *Калиндерац* (Р. САНУ).

КАЛИПОЉЕ 306, ојк. Жабаре, код Тополе, ок. Младеновца (Аранђеловац 2). Вероватно од **kalъ Lutum* 'земља расквашена водом, блато, калиште'. У овим говорима има случајева супституције консонанта *z* са *k*, али немамо подробније податке који би указивали на другу семантику.

КАЛИЧИНО БРДО 389, ојк. Каличина, ок. Књажевца (Зајечар 4). Према ојк. *Каличина* (ИМ) изведеном од топ. **Калич* суфиксом *-ина*. Топ. *Калич*, уз друге варијанте, бележи Безлај (1956, 246) у Словенији: *Кал, Калич, Каличи, Каличек*. Исп. и Безлај 1982, под *kâl* II. Основа је апел. *кал* 'блато, глиб, муљ'.

КАЛКАН, ојк. Горња Љубовиђа, ок. Љубовије, слив Грачанице д. пр. Дрине (Карић, 628; Павл. Љ. 2, 463). Према тур. *kalkan* 'штит'; у македонском

језику је геог. термин у значењу 'тумба, узвишење'; исп. три топонима *Калкан* код Кичева, Тетова, Штипа (Вид. 1999).

КАЛОВИТО, ојк. Бољковци, обл. Качер (МЈ–ДП, 47). Из синтагме *Каловићо брдо* (И.). *Каловић* значи 'пун кала, калан, каљав, блатњав'. Исп. мтоп. *Каловићо окно* „каловита бара у атару села Жаркова у Макишу“, ојк. Београд (Бог., 167). В. ор. Калипоље, Каличино брдо, Калово.

КАЛОВО 1371, ојк. Калово, ок. Трговишта (Енц. Југ. Врање). *Калово* од *кал* 'блато, глиб; бара, стајаћа вода'.

КАЛУГАРА 271, ојк. Тополовник, код Великог Градишта, обл. Стиг (Велико Градиште 3). Од рум. *călugăr* 'калуђер'. В. код Калудерица.

КАЛУДЕРИЦА = КАЛУЂЕРИЦА, ојк. Грађеник, ор. Гољак, ок. Лебана (Лебане 3). Од грч. *καλύερος* (дисимилација *κ-ε > κ-δ*) 'калуђер'; буг. *калуѓер*, рум. *călugăr*. Исп. Скок Рј. под *kolūdār*. У Србији се налазе два ојконима *Калудра* (код Рековца и Прокупља), а у Црној Гори код Иванграда (ИМ). Презиме *Калудеровић* регистровано је у Р. САНУ. В. ор. Калудерске капе, Калудра.

КАЛУДЕРСКЕ КАПЕ, гребен на ор. Мокра планина, обл. Метохија (Крст. О., 159). В. код ор. Калудерица.

КАЛУДРА, ојк. Торник, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 439). В. код ор. Калудерица.

1. **КАЛУЂЕРИЦА** 437, ојк. Овсиште, ок. Страгара (Аранђеловац 4); 2. **КАЛУЂЕРИЦА = АЛУДЕРИЦА**, ојк. Грађеник, ор. Гољак, ок. Лебана (Урош. 1, 81; Лебане 3); 3. **КАЛУЂЕРИЦА** 857, ојк. Шугрин, ок. Пирота, ор. Јаловик (Пирот 1; Миш. 2, 5). В. ор. Калудерица.

КАЛУЂЕРОВАЦ 491, ојк. Љубатовица, код Беле Паланке, ор. Србина чука 603 (Пирот 1). В. ор. Калудерица, Калуђерица и др.

КАЛУЂЕРСКА УНКА, ојк. Кумани, обл. Банат (Ђап. 1, 235). В. ор. Калудерица, Калуђеровица и др.

КАЛУЂЕРСКА ЧУКА, ојк. Радосин, ок. Бабушнице, обл. Власине (Ник. Р. 3, 352). В. Калуђерска унка и др.

1. **КАЛУЂЕРСКО БРДО**, ојк. Дегурић, ок. Ваљева (Павл. Љ., 639); 2. **КАЛУЂЕРСКО БРДО**, ојк. Пуховац, ок. Александровца, код Крушевца (Лут. М. 1, 92). В. Калуђерска чука и др.

КАЛУША, коса, ојк. Јеловик, ок. Бајине Баште, код Варде (Павл. Љ. 2, 410). *Калуша* је „овса срна образа, срна око оџију. Pastirski balkanizam“ (Скок, Рј. под *kalūša*). У РЈА се помиње ојк. *Калуш*: „Kaluši ... ime dvjema zaseocima u Srbiji u okrugu užičkom.“ Исп. презимена: *Калушевић*, *Калушић* (ЛП).

КАЛФА 420, ојк. Манастирица, ок. Кладова, обл. Кључ (Кладово 3; Енц. Југ. Кладово). Према називу *калфа* од тур. *kalfa* 'занатлијски или трговачки помоћник'; исп. презиме *Калфић* (РЈА).

КАЛЧЕВ ВРХ 302, ор. Дубоки дол 332, ојк. Велики Извор, ок. Зајечара (Кула 1). Према м. л. имену *Калча* (Грк.); исп. презимена *Калча*, *Калчан*, *Калчевић*, *Калчин* (Р. САНУ).

КАЉА, ојк. Билинце, ок. Гњилана, код Ранилуга (Урош. 3, 24). *Каља* (мн. *каље*, ген. мн. *каљ̄а*) је 'каљуга, калужа; расквашена земља, глиб; блатњава бара, локва; место где леже свиње' (према Р. САНУ), од псл. **kaľь* 'блато'.

1. **КАЉАЈ**, ојк. Злаш, ор. Козница, ок. Приштине (Лебане 3); 2. **КАЉАЈ** 941, ор. Копаоник, ојк. Весековце, ок. Вучитрна (Приштина 1). В. код ор. Каљаја.

1. **КАЉАЈА** 605, ојк. Велики Белаћевац, код Косовог Поља, ок. Приштине (Приштина 3); 2. **КАЉАЈА** 856, ор. Глама, ор. Андровачка планина, ојк. Дошљаци (Лебане 3). Лексема *каљаја* значи 'град, тврђава', арапско *kal'a* 'тврђава, утврђење' (према Р. К-М). У албанском је *kalá -ja* 'каљаја, тврђава' (Фјалор). Ова лексема се користи на Косову и у функцији мтопонима у селима: Горње Неродимље, код Урошевца; Брасаљце, код Гњилана; Врућевац, код Огошта; Бурник, код Штрпца; Горње Гадимље, код Липљана (Урош. 2, 59). В. ор. Каљај.

КАЉЕ, ојк. Горњи Старац, обл. Пчиње (Злат. 6, 158). Ор. има облик множине од топоапелатива *каља* 'баре, калишта, глибови'. В. код ор. Каља.

КАЉЕВАЦ, ор. Чукара 1149, ор. Копаоник, ојк. Горња Рудница (Нови Пазар 2). Према: (1.) *каљ* 'кал, расквашена земља, блато, глиб; стајаћа вода, бара, локва где се стока напaja'; или *каља* 'каљуга, расквашена земља, глиб; блатњава бара, локва' (Р. САНУ); (2.) Антропониму **Каљ*, *Каља* (Грк.; Р. САНУ). Исп. топоним *Каљевица* – „Манастир је Трескавац имао воденицу надь Калевицоу“ (Дан. 1863) и топоним *Каљевица* (< м. имена *Каљо*, Р. САНУ), ојк. Буковик, код Ранилуга, ок. Гњилана (Урош. 3, 26).

КАЉИНА 1092, на ор. Копаоник (Царић, 797). *Каљина* је аугм. и пеј. од *каљ* 'кал, блато, глиб'. Исп. *калина* (Р. САНУ).

КАМ 656, ор. Гучево, ојк. Лозница (Стан. 1, 534). Апел. *кам*, од старог облика м. рода *камы*, данас *камен*. У употреби је као покрајинска и песничка лексема. Оним се користи као топоним поглавито у Црној Гори.

КАМАЛА 682, ор. Граб 555, код Суве Реке (Призрен 2). Ор. је изведен од *кам* наставком *-ала* (*а* од *ъ*) и има значење 'каменита гора, коса и сл.'. В. ор. Кам.

1. **КАМАЉ**, ор. Велики Маљен 970, ор. Маљен, ојк. Тометино Поље (Ваљево 3); 2. **КАМАЉ** 915, ор. Риор 881, ор. Суворбор (Ваљево 4); 3. **КАМАЉ**, ор. Медведњак 353, ојк. Венчане, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1); 4. **КАМАЉ** 407, ор. Мачковац 466, ојк. Давидовица, ок. Горњег Милановца (Аранђеловац 3); 5. **КАМАЉ**, ор. Мало косово 612, ојк. Семедрађ, ок. Горњег Милановца (Аранђеловац 3); 6. **КАМАЉ** 573, ор. Проструга 609, ојк. Горњи Бранетићи, ок. Љига (Ваљево 4); 7. **КАМАЉ** 272, ојк. Моравци, код Љига (Ваљево 4; Јов. Б. 1, 288; МЈ–ДП, 47); 8. **КАМАЉ** 393, ојк. Попадић, ок. Мионице (Ваљево 4; Енц. Југ. Ваљево); 9. **КАМАЉ**, ојк. Гола Глава, ок. Ваљева, код Бранковине (Павл. Љ. 3, 428); 10. **КАМАЉ**, ојк. Горња Љубовиђа, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 46); 11. **КАМАЉ**, ојк. Печеног, код Витковца, обл. Гружа (Драгић 1, 310); 12. **КАМАЉ** 340, ојк. Милавчић, код Витановца, ок. Краљева (Чачак 2); 13. **КАМАЉ**, ор. Чукар 519, ор. Котленик, ојк. Опланићи (Чачак 2). Ор. *Камаљ* је развијен од *кам* (в. код Кам) наставцима *-ал* и *-јь*. Употребљава се као термин 'окомита, оштра

стена, гребен' и 'место где се вади камен, каменолом' (Р. САНУ). Географски је везан за западну Србију.

КАМАЉИЋ, -ића, ојк. Штавица, обл. Качер (МЈ–ДП, 47). 'Мали камаљ', дем од *камаљ*. В. ор. Камаљ.

КАМАРА, ојк. Суви До, ок. Ниша (Ниш 1). Према грч. *камара* 'соба, одаја', „balkanska гјјеч“ (Скок, Рј.); у рум. *cămară* 'соба за оставу, смочница; колиба'; буг. *камара* 'зимовник; место где се проводи зима'. В. ор. Камаре, Камариште.

КАМАРЕ, ојк. Дљин, обл. Доње Драгачево (Ерд. 1, 40). 'Пастирске просторије, колибе', облик множине од апелатива *камара*. В. код ор. Камара.

1. **КАМАРИШТЕ**, ојк. Велико Село, код Београда (Бог., 168; РЈА). 2. **КАМАРИШТЕ** 1375, ор. Равни сто, ор. Столови (Павл. Р. 1, 229; Стан. 4, 464). Узвишење на коме се налазе *камаре*. В. ор. Камара, Камаре.

КАМБАРОВА ЧУКА, ојк. Метовница, ок. Зајечара (Зајечар 2). Према антропониму **Камбар*, **Камбер*. Исп. рум. имена: *Cambur(ă)*, *Camberiu* (Кон., 228). В. ор. Камберов гај.

КАМБЕРОВ ГАЈ, ојк. Пилица, ок. Раче (Павл. Јб. 2, 391). Према антропониму *Камбер*, судећи по хидрониму *Камберова вода* (И. 391). У с. Пилици је био род *Камберовића* (с. 392). Аутор помиње топоним *Камберовац*, два пута (с. 392.). Свакако је то брдо Камберов гај. В. ор. Камбарова чука.

1. **КАМЕН**, ојк. Кумодраж, код Београда (Бог., 169); 2. **КАМЕН** 219, ојк. Смедерево, код Београда (Енци. Југ. Пожаревац); 3. **КАМЕН**, ојк. Јошаница, код Жагубице, обл. Хомоља (Драг. 1, карта); 4. **КАМЕН**, ојк. Лесковац, ор. Тупижница, ок. Зајечара (Петк., 60); 5. **КАМЕН** 383, ојк. Доња Бела Река, ок. Бора, ор. Вељкова чука 237 (Доњи Милановац 4); 6. **КАМЕН** 475, ор. Мала ибровица 402, ојк. Драшкова Кутина, ок. Ниша (Ниш 3); 7. **КАМЕН**, ојк. Дубрава, ок. Боњинца, обл. Лужнице (Ниш 4); 8. **КАМЕН** 399, ојк. Брестовац, ок. Прокупља (Прокупље 4); 9. **КАМЕН** 372, ојк. Дубово, ок. Житорађе (Прокупље 4); 10. **КАМЕН** 664, ојк. Прилепница, код Гњилана, ор. Андровачка планина (Лебане 3); 11. **КАМЕН** 830, ојк. Каона, ок. Лучана, обл. Горње Драгачево (Јов. К. 1, 374); 12. **КАМЕН** 1215, ојк. Штава, ок. Куршумлије, ор. Копаоник (Куршумлија 3); 13. **КАМЕН** 875, ојк. Дуга Лука, ок. Врања (Врање 3); 14. **КАМЕН** 852 = **ЂУР**, ојк. Пруговац, код ојк. Димце, Качаник (Приштина 3; Триф. Ј. 4, 541); 15. **КАМЕН**, врх на Ропотском риду, ојк. Ропотово, код Гњилана (Урош. 3, 5). Камен има култни карактер, служи у многим обредима; човекова душа је везана за камен – камен станац; из камена може да настане човек – „роди им дете из камена“. У обредима се користе необрађени каменови, усамљени камен, гомила камења која се обично налази на раскршћима. Обичај који се зове *ѝроклейије* везан је за хрпу камења (Трој., 1898). Пробушени камен има значајну улогу у обредима јер му се приписује плодност, регенерација, излечење (Петр. 1999, 63–65). Исп. ор. Проклетије, в. ор. Кам.

1. **КАМЕНА ГЛАВА**, ојк. Рожци, ок. Чачка, код Овчар Бање (Мишк. 6, 150); 2. **КАМЕНА ГЛАВА**, ор. Мркоље 1105, ор. Копаоник, ојк. Црна Глава (Нови Пазар 2); 3. **КАМЕНА ГЛАВА**, ор. Високи део 1539, ор. Копаоник (Нови

Пазар 2); 4. **КАМЕНА ГЛАВА** 1270 = **КАМЕНОВА ГЛАВА**, на ор. Широка планина 1352, ок. Трговишта (Кратово 1). Двочлани ор. чине придевска одредба ж. рода *камена* и апел. *глава* – географски термин.

КАМЕНА ГОРА 1483, ојк. Камена Гора, на граници са Црном Гором, ок. Пријепоља (Пљевља 1; Енц. Југ. Црна Гора). Значење је: *камена, каменита, стеновита гора, планина*. Име планине пренето је на насеље. В. ор. Кам, Камен и др.

КАМЕНА РУДИНА, ор. Сунгуровица 758, ор. Тресибаба, ок. Књажевца (Ниш 2). Апел. *рудина* употребљава се као геог. термин 'планинска пољана, горњи, огољени део планине; испасиште у планини'. В. ор. Камена гора.

1. **КАМЕНАЦ**, ојк. Ресник, код Београда (Бог., 169); 2. **КАМЕНАЦ** 253, ојк. Неготин, код Неготинског блата (Неготин 3); 3. **КАМЕНАЦ** 163, ојк. Кленовац, ок. Неготина (Неготин 3); 4. **КАМЕНАЦ**, ојк. Богдање, код Трстеника (Мишк. 3, 88); 5. **КАМЕНАЦ**, ојк. Доња Сабанта, код Крагујевца (Мишк. 3, 88); 6. **КАМЕНАЦ**, ојк. Љуљаци, код Кнића, обл. Гужа (Драгић 1, 293). Из синт. **Камени врх, брег* и сл.; није у питању деминутивни облик – *каменац*.

КАМЕНИТА, ојк. Срезојевци, ок. Горњег Милановца, обл. Таково (Фил. М., 182). Из синт. **Каменића глава*. В. ор. Каменита глава, Камена глава.

1. **КАМЕНИТА ГЛАВА**, ојк. Сиге, код Крепољина, ок. Жагубице (Паунк., 9); 2. **КАМЕНИТА ГЛАВА**, ор. Каменичка караула 781, ојк. Каменица, код Ниша (Ниш 1); 3. **КАМЕНИТА ГЛАВА** 862, ојк. Велики Рибари, ок. Брусца (Куршумлија 1); 4. **КАМЕНИТА ГЛАВА** 1265, ојк. Дружиниће, ок. Сјенице (Сјеница 1; Зерем. 1, 89). В. ор. Камена глава, Каменита коса.

1. **КАМЕНИТА ГЛАВИЦА**, ојк. Доња Сипуља, ок. Лознице (Стој. В., 99); 2. **КАМЕНИТА ГЛАВИЦА**, слив Лугомира л. пр. Велике Мораве, код ојк. Рековац (Мишк. 3, 88); 3. **КАМЕНИТА ГЛАВИЦА** 825, ор. Калафат, ок. Сврљига (Ршум. 3, 169). В. ор. Камена глава, Каменита глава.

КАМЕНИТА КАРАУЛА 1294, врх на ор. Копаоник (Царић, 796).

1. **КАМЕНИТА КОСА**, ојк. Чибутковица, ок. Лазаревца (Петр. П. 1, 220); 2. **КАМЕНИТА КОСА**, ојк. Ацине Ливаде, код Крагујевца, обл. Лепенице (Рад. Т., 7).

КАМЕНИТА ЊИВА 506, ор. Тупижница, ојк. Ласово, ок. Зајечара (Петк., 60). Мтоп. пренет на узвишење.

КАМЕНИТА СТРАНА, ојк. Срезојевци, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 139). В. Каменита глава, Каменита коса и др.

1. **КАМЕНИТА ЧУКА**, ор. Галич 688, ојк. Срезојевци, ок. Горњег Милановца (Мишк. 5, 250); 2. **КАМЕНИТА ЧУКА**, ојк. Сумраковац, ок. Бољевца (Зајечар 1); 3. **КАМЕНИТА ЧУКА**, ојк. Ђинђуша, слив Пусте реке, ок. Бојника (Јов. Ј. 6, 39); 4. **КАМЕНИТА ЧУКА** 270, ор. Кремен, ојк. Лебане, слив Јабланице (Стан. 2, 448); 5. **КАМЕНИТА ЧУКА**, ојк. Мијаковце, обл. Пољаница (Ник. Р. 4, 188; Злат. 1, 133); 6. **КАМЕНИТА ЧУКА**, ојк. Куново, ор. Кукавица, обл. Иногоште (Врање 3; Триф. Ј. 1, 188); 7. **КАМЕНИТА ЧУКА** 582, ојк. Баботицац, код Велике Планае (Прокупље 1).

1. **КАМЕНИТА ЧУКАРА**, ојк. Сладоје, код Деспотовца, слив Ресаве (Мијат. 1, 232); 2. **КАМЕНИТА ЧУКАРА**, ојк. Корман, ок. Крагујевца, слив Лепенице (Рад. Т., 130).

КАМЕНИТЕ ВРТАЧЕ 727, ојк. Криви Вир, ор. Кучај, код Бољевца (Параћин 2). Двочлана оронимска синтагма у множини.

КАМЕНИТЕ КОСЕ, ојк. Таор, ок. Ваљева, код Ражана (Павл. Љ. 1, 45).

1. **КАМЕНИТИ ВРХ** 603, ор. Црни врх 707, ојк. Горње Комарице, код Крагујевца (Крагујевац 3); 2. **КАМЕНИТИ ВРХ**, ор. Гола чука 581, ојк. Добра (Добра 3); 3. **КАМЕНИТИ ВРХ**, ор. Кожица 793, ојк. Бољетин, обл. Кучај (Добра 3); 4. **КАМЕНИТИ ВРХ**, ојк. Мишевиће, код Велике Сугубине, ок. Јагодине (Мијат. 2, 123; Мишк. 3, 89).

КАМЕНИТИ КЛИК, ојк. Вујетинци, код Мрчајеваца, ок. Чачка (Мишк. 6, 165). В. ор. Клик.

КАМЕНИТИ ЛАЗ 1314, ојк. Осоница, код Ивањице, слив Лучке реке д. пр. Голијске Моравице (Ршум. 4, 36).

1. **КАМЕНИТИ ОГЛАВАК** 388, ор. Кљештевица, ор. Букуља (Жуј., 61); 2. **КАМЕНИТИ ОГЛАВАК** = **ДРЕЊАК**, ојк. Венчани (е), код Аранђеловца (Петр. П. 1, 138). *Оглавак* је термин који значи 'главица, брег'.

КАМЕНИТИ РИД, ојк. Велико Трњане, код Лесковца (Јов. Ј. 2, 5).

КАМЕНИТИ РТ 333, ор. Шомрда 806, ојк. Бољетин (Добра 3). *Рт* је геог. термин који значи 'планински гребен; узвишење са заобљеним или оштрим врхом'.

1. **КАМЕНИТИЦА**, ојк. Гукоши, код Љига, обл. Качер (Мишк. 6, 196; МЈ–ДП, 47); 2. **КАМЕНИТИЦА** 1473, ор. Голема равница 1724, ор. Варденик (Врање 4). Од квалификатива *каменић/а* из синт. **Каменића коса, сирана, њољана* и сл. извођењем, поименичењем, наставком *-ица* (након ичшезавања апелатива). Језичку форму *каменићница* запазили смо само као оним: ова два оронима и хидр. *Каменићница* у сливу Ветернице, ојк. Вучје (Павл. 3. 1996). Речници је не региструју као лексему.

1. **КАМЕНИТИ ЧУКАР**, ојк. Бачвиште, ок. Владичиног Хана, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 174); 2. **КАМЕНИТИ ЧУКАР**, ојк. Сливница, код Врањске Бање (Злат. 5, 114).

КАМЕНИТИ ЛАЗ 1314, ор. Загорова раван 1112, ор. Чемерна планина, ок. Ивањице (Чачак 3).

КАМЕНИТО БИЛО 280, ојк. Доње Црнагово, ок. Житорађе (Прокупље 4; Јов. Ј. 1, 3). *Било* је геог. термин 'гребен; брдо, греда'.

1. **КАМЕНИТО БРДО**, ојк. Грошница, ок. Крагујевца, обл. Лепенице (Рад. Т., 73); 2. **КАМЕНИТО БРДО**, ојк. Тадење, ок. Краљева, ојк. Ушће (Ил.Р., 616); 3. **КАМЕНИТО БРДО**, ојк. Богутовац, ок. Краљева (Ћуп.–Кор., 605); 4. **КАМЕНИТО БРДО**, ојк. Палилула, обл. Сврљиг (Богд. 1, 136).

1. **КАМЕНИТОВАЦ**, ојк. Дегурић, код Ваљева (Павл. Љ., 639); 2. **КАМЕНИТОВАЦ**, ојк. Попадићи, код Мионице, слив Топлице д. пр. Колубаре (Павл.

Љ., 868). Из синтагме **Камениѿо брдо* извођењем од атрибутског дела **камениѿо* суфиксом *-овац* након губљења апелатива *брдо*.

1. **КАМЕНИЦА**, слив Белице д. пр. Западне Мораве (Мишк. 4, 7); 2. **КАМЕНИЦА**, ор. Крчана 557, ор. Велики Лишковац 803, ојк. Доњи Милановац (Доњи Милановац 1); 3. **КАМЕНИЦА** 288, ор. Мали бубањ 301, ојк. Рановац, ок. Петровца (Петровац 1); 4. **КАМЕНИЦА**, ор. Велико брдо 544, ојк. Близнак, ок. Жагубице (Петровац 3); 5. **КАМЕНИЦА** 1250, код Нове Вароши (Пљевља 2); 6. **КАМЕНИЦА** 772, ојк. Ликошане, ор. Чичавица (Енц. Југ. Призрен). Из синтагме **Камена река, сѿѿрана* и сл. Чест топоним.

КАМЕНИЧКА КАРАУЛА 781, ор. Сврљишке планине, ојк. Церје, ок. Ниша (Ниш 1; Стан. 4, 101). Према ојкониму *Каменица*. Исп. ор. Каменица.

КАМЕНИЧКА ЧУКА 474, ор. Лишковац, слив Поречке реке (Стан. 2, 585).

1. **КАМЕНИЧКИ ЧУКАР** 740, ор. Мироч, источна Србија (Стан. 2, 833); 2. **КАМЕНИЧКИ ЧУКАР**, ојк. Јастребац, обл. Пчиње (Маринк. 2, 49).

КАМЕНИЧКО БРДО, ојк. Михаиловац, слив Замне, ок. Неготина (Јов. К. 2, 239).

КАМЕНО БРДО = КОДРА ГУРИТ, ојк. Седларе, ок. Новог Брда (Урош. 1, 123).

КАМЕНОВА ГЛАВА 1270 = **КАМЕНА ГЛАВА**, на ор. Широка планина 1352, ок. Трговишта (Триф. Ј. 3, 169). У синтагми: *Каменова глава* апел. је одређен придевом *каменов* 'који се односи на камен, који је окарактерисан одређеним каменом'. Друга варијанта оронима садржи констатацију квалитета, изгледа, 'који је од камена'. В. ор. Камен, Каменови.

КАМЕНОВИ, ојк. Растишта, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 370). Ор. има облик множине. В. ор. Камен, Каменова глава.

1. **КАМЕЊАК** 258, ојк. Буковик, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1; Петр. П. 1, 151); 2. **КАМЕЊАК** 401, ор. Стражевица 622, ор. Рудник, ојк. Мутањ (Аранђеловац 3); 3. **КАМЕЊАК** 274, ојк. Кнић, ок. Груже (Чачак 2); 4. **КАМЕЊАК** 365, ојк. Парцане, ок. Варварина, обл. Темнић (Крушевац 4). В. код ор. Камењар.

1. **КАМЕЊАР** 279, ојк. Липовица, код Деспотовца (Петровац 3); 2. **КАМЕЊАР**, ор. Рестовачка главица 789, ор. Хомољске планине, ојк. Јошаница, ок. Жагубице (Петровац 2); 3. **КАМЕЊАР** 368, ојк. Загужане, ок. Лесковца (Врање 1); 4. **КАМЕЊАР = ЂУРИШТА**, ојк. Вртомица, Качаничка клисура (Триф. Ј. 4, 546). *Камењар, камењак* је 'каменито земљиште, каменит, кршевит крај'.

1. **КАМЕЊАЧА** 922, ојк. Радаљ, код Малог Зворника (Павл. Љ. 2, 499); 2. **КАМЕЊАЧА**, ор. Велика чука 461, ојк. Доња Трнава, ок. Прокупља (Прокупље 1); *Камењача* је исто што и *камењара, камењар*, геог. термин за каменити крај, кршевиту област, али значи и 'каменолом'.

КАМЕЊАЧКА ГЛАВА 347, ојк. Сиге, код Крепољина, ор. Велика страна 617 (Петровац 4). В. ор. Камењак и др.

КАМЕТНА ГЛАВИЦА, ојк. Бања, Метохијски Подгор (Стиј. 1, 360). Први члан синтагме је придевска форма од *камѐџина*, аугментатив и пејоратив од *камен* (према Р. САНУ).

КАМИЈЕВО 182, ојк. Средњево, ок. Великог Градишта (Мил.Ч. 9, 26). Од *кам*, *ками* уз наставак *-ија* који уноси колективно значење. Исп. топониме: *Новоселија*, *Пољија* (код Скока, Рј. под *-ија*).

КАМИЛАРЕ, ојк. Табалије, обл. Ибарски Колашин (Лут. М. 5, 152). *Камилар* је онај који се брине о камилама, чувар, гонич камила. Ор. је из синт. **Камиларе* (из *-јь*) *йѡље*, *брдо* и сл.

КАМИНЕ, ојк. Жирче, код Тутина (Лут. М. 6, 397). Ор. има облик множине апелатива *камин* 'камен; уска пукотина, процеп у планини'.

КАМИЦАРА 580 = **КАМИЦОР**, ојк. Планиница, слив Љубостинске реке л. пр. Западне Мораве, ор. Гледићке планине (Мишк. 3, 89). „Камицора, брдо између манастира Љубостиње, а према саставу Самарске и Дубичке реке“ (И.). У том крају се налазе, према истом аутору, и *Камицор* „кључ или поље, на јужној страни села Раинца, под кршом, ситном гором и нешто родном земљом“; „Камицор, на западној страни села, у атару Г. Сабанте, под ситном гором и родном земљом“ (И.). В. ор. Камицора.

1. **КАМИЦОР** 580 = **КАМИЦАРА**, ојк. Планиница, слив Љубостињске реке, ор. Гледићке планине (Крушевац 3); 2. **КАМИЦОР**, „врх планине, на северној страни у атару манастира Љубостиње /... / између Дубичке и Планиничке реке“ (Мишк. 3, 89); 3. **КАМИЦОР**, ојк. Слатина, ок. Јагодине, слив Белице (Рад. Ј., 116). В. ор. Камицора.

КАМИЦОРА, ор. Котленик, ојк. Сирча, код Краљева (Мишк. 4, 27; Мишк. 6, 272). Брдо Камицора „је крајњи огранак Котленика, према Морави и Карановцу пружен“ (Мишк. 4, 27). Туда протиче и Камицорски поток који „извири из брда Камицоре и стаче се према Ибру у Мораву“ (Мишк. 6, 272). Према А. Ломи, „*Камицора* /je/ каменито брдо на утоку Ибра у Мораву; уп. рум. *Sămnicioara*, дем. на *-ișor* од сл. основе *камен*“ (Лома 1985, 110). Пижурица (1980, 284) наводи геог. термин *џора* „камен шкриљац (исто што и белоруско *шйѡера*)“.

КАМПУШЕРЕТ, ојк. Јабуковац, ор. Велики гребен, ист. Србија (Миш. 1, 143). На географској карти забележен је као **К'МПУШЕРЕТ** (Неготин 1). Ороним треба да гласи *Камџушерей*. Топоним *Камџуш* Скок (1950, 206) карактерише као романско-далматски деминутив од лексеме *camprus* 'поље', уз дем. суфикс *-useus*. Ор. *К(а)мџушерей* је свакако романски реликт, није настао под утицајем румунског језика. О томе сведоче деривације ове лексеме изведене старим романским суфиксима: суф. *-er-* је варијанта суфикса *-ar* из лат *-arius*. За *-arius* Скок даје тумачење: „Кршчанство / ga je/ proširilo najprije u balkanske slavenske jezike, odakle je preko panonske i rumunjske nizine ušao u sjeverozapadne i sjeveroistočne slavenske jezike“ (Рј. под *-ār*). Њиме се изводе пом. *agentis* и, ређе, називи, имена становника, етници. Даље извођење основне лексеме извршено је наст. *-eij*, који овде не уноси ономотопејско значење, а може да има колективно значење или да потврђује, конкретизује, оно што та именица значи.

Из романске лексеме *caprus* / *камџуш* формирани су и антр. *Камџуш*, *Камџош* – презимена (Р. САНУ).

КАНАРСКА ПАДИНА, ојк. Кандалица, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 257). Према рум. *canară* 'стена; испасиште, пашњак'; у буг. *канара* 'кршевит, каменит'.

КАНДАРОВ РИД, ојк. Горње Романовце, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 225). Према антропониму *Кандар*. Исп. у македонском језику име *Кандари*, презиме *Кандариоски* (Крушево, РПМ).

КАНЦИК БРДО, ојк. Мокрање, ок. Неготина (Неготин 3). Од тур. лексеме *kanca* 'канца; оно што је налик на канце', у придевском значењу 'повијен, завинут, кукаст'.

КАЊЕВСКО БРДО, ор. Капић 1268, ојк. Фиуље, на граници са Црном Гором (Сјеница 1). Према антропоојкониму *Кање*; исп. *Кања* хип. од *Канда* и презиме *Кањо* (Р. САНУ).

КАОНИ = ТАВАНИ, ојк. Дреновци, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 158). Од *кал* 'блато, глиб' преко **Кални брег* > **Каони брег*. Исп. ор. Каоник.

КАОНИК, ојк. Малишењ, код Чумића, обл. Шумадије (Аранђеловац 4). Од **Кални њућ*, *брег* и сл. до осамостаљене именичке форме *Каоник*. В. ор. Каони.

1. **КАПА** 1291, врх на ор. Бељаница 1336 (Петровац 4); 2. **КАПА** 1601, ор. Мусул 1778, ор. Бесна кобила, ојк. Крива Феја (Врање 4; Мил.Ч. 2, 37). Геог. термин *каџа* значи 'највиши, најистакнутији део брда или планине, врх, вис' (Р. САНУ). Исп. име планине *Каџа* у Црној Гори (Вук, Рј.)

КАПАР 198, ојк. Миросалџи, хидр. Сибничка река д. пр. Турије д. пр. Пештана, ор. Космај (Аранђеловац 1; Петр. П. 1, 99). Поводом топонима *Каџара* (назив за рт код острва Ластова у Јадрану) Скок (1950, 225) каже да је „prema sufiksu sudeći, romanski toponim“, с напоменом „na kulinarsku biljku kapra ... koja nigdje ne dolazi kao toponim, ne može se pomišljati, prije na izvedenicu od lat. capra, која u franc. narječjima može da znaci 'taudis champêtre, écurie'“ (И., 229). Ако се има у виду област у којој се налази ор. *Каџар*, може се помишљати на румунски утицај и румунски зооним (са метатезом) *căpră* 'коза', *căprăr* 'пастир, чувар коза', па са тим у вези и са значењем 'Козарско брдо' из **Коџарјџ брег*, *врх* и сл. Орониму *Каџар* (из Капра) семантички одговара ојконим *Каџра* из ок. Драгаша, код Белоброда (ИМ).

КАПАВАЦ, ојк. Ботуње, код Кормана, ок. Крагујевца (Крагујевац 3). *Каџавац* је назив за 'извор мале снаге, из којег вода истиче капљући', *каџовац* (према Р. САНУ). У том случају би узвишење било именовано по микро хидрониму.

КАПАК 1591, ор. Мокра, обл. Ибарски Колашин (Лут. М. 5, 62). Лексема *каџак* значи: (1.) дем. од *каџ*, *каџља*; (2.) *каџак* 'поклопац, оно чиме се затвара неки отвор'; (3.) у дем. значењу употребљен геог. термина *каџа* 'врх, вис, истакнути део планине, брда'.

КАПЕТАНИЦА 1082, ор. Пољица, ор. Повлен, ок. Ваљева (Крупањ 4; Павл. Љ., 362). Од *каџеџан* 'заповедник града и околине; вођа, старешина' преко

синт. **Кајџијанова земља, ливада* и сл., до сажетог једночланог *Кајџијаница*. В. ор. Капетановац.

КАПЕТАНОВАЦ = ДЕЛОВИ, ојк. Мотрић, код Рековца (Мишк. 3, 54). В. код ор. Капетаница.

КАПЕТАНСКА ЛИВАДА 734, ор. Велики Лишковац, ојк. Мајданпек (Доњи Милановац 1; Мил. Ч. 9, 3; Стан. 2, 585). В. ор. Капетаница, Капетановац.

КАПЕШ 1405, ор. Руда глава 1380, ор. Јавор, Сјеничка котлина (Сјеница 2; Зерем. 1, 12). Глаголи *кајџији*, *кајџији* (3. л. *каја*; *каји*; *каје*) значи 'падати, цурити у капима; лити, проливати, пуштати, пропуштати воду (кроз пукотине и сл.); прокапљивати' (према Р. САНУ). Именица *кајџеж* ж.р. има колективно значење; њу и им. *кајџеш* познају наши, македонски, бугарски говори. Мало лексема је грађено старим наставцима *-еж*, *-еш* (пример су речи блиске семантике: *врнеж*, *врнеш* 'киша, дажд, падавина' у Врању и македонским говорима; в. Павл. 3. 1993). Оне се јављају ретко у функцији мтоп. преносећи на њих своје значење: *Кајџеш*, шума, *Гора и Ојоље* (Лут. М. 4, 72); *Кајџеш*, њива, ојк. Мали Влај, ок. Струге, Македонија (Пјанка, 269). Геолошка структура оронима *Кајџеш* 1405 указује на мотивисаност назива семантиком девербатива *кајџеш* (в. значења глагола *кајџији*). Испод кречњачке масе *Кајџеша* и *Мале Лисе* налазе се вододржљиве палеозојске стене због којих вода не продире у дубину већ се „стропоштава низ раседни одсек висок око 60 м.“ у Ступско врело које је „стално“, не смањује се количина воде у њему (Зерем. 1965, 70–71). Поводом оронима *Кајџеш*, у Пиперима, Лома каже да „Није искључена веза тог оронима са стел. *кајџ* 'идол', *кајџијије* „место паганског култа“, премда би претпостављала његову накнадну табуистичку или народно-етимологијску преинаку“ (Лома 1987, 44). Исп. и Кулишић (1998) под *кајџијије*.

1. **КАПИЈА** 846, ор. Црна планина, ок. Прокупља (Стан. 4, 919); 2. **КАПИЈА** 1056, ор. Гољак, ојк. Врапце, хидр. Новобрдска Крива река (Лебане 3; Урош. 1, 96). Терм. *кајија* има значење 'узани пролаз између стрмих стена, кланац, теснац; брана, устава'.

КАПИЛИЈА, ор. Богданица, ок. Књажевца, ојк. Нишевац (Мишк. 2, 75 и 2, 78). Од глагола *кајџији* 'капати'; *кајџило* је 'цев кроз коју тече вода са крова, олук, стреха; справа за прекапавање, капљач'. *-ија* је суфикс који долази на глаголске основе, према Скоку (Рј.) има колективно значење са различитим нијансама (в. *јровалија*; топ. *Пољија*; ор. *Проклејија*). У РЈА је забележен топ., данас ишчезао, *Кајџила*.

КАПИЋ 1268, ор. Јавор, ојк. Фиуље, ок. Сјенице, обл. Стари Влах (Сјеница 1; Енц. Југ. Нови Пазар; Зерем. 1, 12). Према: (1.) геог. термину *каја* (в. код ор. Капа) као облик деминутива; (2.) антропониму; презиме *Кајић* (Р. САНУ; РПЦГ; ЛП). Исп. ор. *Кајић* 1644, на граници Црне Горе и Херцеговине (ГАЈ Дубровник); ојк. *Кајић*, ок. Медвеђе (Милић. 1884, 386; Кот. 1892); ојк. *Кајићи*, ок. Мостара (РЈА).

КАПИЦИК 632, ојк. Јовац, Врањска котлина (Врање 3; Мил. Ч. 2, 74). Према тур. лексеми *каписик* 'врата; мала, споредна врата'.

1. **КАПОВАЦ** 219, ојк. Доња Рача, ок. Крагујевца, обл. Лепенице (Крагујевац 3) и хидр. Каповац, слив Лепенице (Павл. З. 1996); 2. **КАПОВАЦ**, ојк. Бољевце, Косовска Каменица, хидр. Каповачки поток (Трајк. Р., 9). В. код ор. Капавац.

КАПУРА 1258, ор. Ограј 1301, ојк. Брњица, ок. Сјенице (Сјеница 2). *Капура* је аугм. од *капа*, употребљава се као геог. термин. В. ор. Капа.

КАРА АГАЧ 199, ојк. Петроварадин, ор. Фрушка гора, обл. Срем (Стан. 4, 768). Двочлани оним чине турске лексеме *kara* 'црн' и *agac* < *agaça* 'најстарији брат'. Исп. презиме *Агачић* (Скок, Рј. под *ага*).

КАРАБИ, ор. Велики стрњак 348, Хомољске планине, ок. Кучева (Петровац 2). У РЈА је забележен топоним *Караб* у пожаревачком округу. Локација није прецизно записана, али је могуће да је реч о истом ониму. Уколико је то тачно, ор. *Караби* би био придевски члан неке синтагме: **Караби врх, брег* и сл. У именовану су могли учествовати антропоними; исп. презимена *Караба, Караба(ј)ић, Карабани* (ЈП; РЈА; Р. САНУ). Зна се за лексему *караба* = *карабе* = *карабље* 'врста пастирске фруле; врста гајди' (РЈА; Р. САНУ).

КАРАВЧИНА 1296, ор. Цигуљ 1390, ојк. Васиљевићи, код Ивањице (Сјеница 2; Ршум. 4, 17). Из синт. **Каравчина њанина, њољана* и сл. Антропоним **Каравча* није забележен (Р. САНУ; РЈА; Грк.), али у РПМ је записано презиме и надимак *Каравчев* од *кара* 'црн' и л. имена Авча.

КАРАДАГ = ЦРНА ГОРА = СКОПСКА ЦРНА ГОРА, Прешевска котлина, хидр. Карадак д. пр. Големе реке д. пр. Биначке Мораве, ојк. Жегра (Урош. 3, 206; Мишк. 4, 46; Костић 6, 93). Према тур. лексеми *karadağ* (од *kara* 'црн' и *dağ* 'гора, планина'). Област сев. од Ужица зове се Црна Гора. Исп. презиме *Карадаг*.

КАРАДАЧКА ЧУКА, ојк. Доње Коњувце, код Бојника, слив Пусте реке (Јов. Ј. 6, 30). Према неком топониму **Карадаг*. В. ор. Карадаг.

КАРАЋИНА РУПА, 'брдо', ојк. Мушутитште, код Суве Реке, ок. Призрена (Стиј. Д. 1, 551). Исп. и мтоп. Карађине ливаде, ојк. Поповљане, код Суве Реке (И., 531). Према м. имену *Караџа* (Грк.). Исп. Карацина ч'ешма, ојк. Дворане, код Суве Реке (И., 541). Приликом бележења података у овим селима аутор није наишао на л. име *Караџа, Карађа*.

КАРАЋИЧЕВО 271, ојк. Студенац, код Житорађе (Прокупље 4). Из синт. **Карађичево брдо* и сл. од презимена *Карађић/ч* из тур. *qarağe* 'црнкаст'.

КАРАЋОРЂЕВА ГЛАВА 262, ор. Дели Јован, ојк. Штубик, код Неготина (Неготин 1). Двочлану синтагму чине придевски облик имена јунака, Карађорђа и апел. *глава*. Није необично да се објекти у природи називају према истакнутим личностима, јунацима опеваним у народним песмама и легендама (исп. *Марков камен* у Мокрој гори, Ужице, који се везује за Краљевића Марка, и многи други). В. Карађорђево брдо.

1. **КАРАЋОРЂЕВО БРДО** 143, ојк. Уровице, код Смедерева (Пожаревац 3); 2. **КАРАЋОРЂЕВО БРДО** 194, ојк. Параћин (Параћин 1; Марк. Ј. 5, карта). В. Карађорђева глава 262.

КАРАКАС 1425, ојк. Ратинци, слив Власине (Енц. Југ. Ниш). Према турском презимену *Каракаш*. У селу Брод, код Црне Траве, живели су *Каракаш*, по њима је махала названа *Мала Каракаш* (Николић 1912, 290). Исп. презиме *Каракасија* (Р. САНУ).

КАРАЛИЈА, брег, ојк. Плешина, код Урошевца, Косово (Бук. 4, 369). Исп. презиме *Каралија* (Р. САНУ).

КАРАЛУКОВИЦА 1231 = **КАРАЉУКОВИЦА**, ојк. Кална, ок. Црне Траве (Босиљград 1). Према антропониму **Каралука*. У овом крају забележена су породична имена: *Карадачани*, *Караманци*, *Караџанџини*, *Караџини*, *Караџичкови* (Ник. Р. 3, 671).

КАРАЉУКОВИЦА 1231 = **КАРАЛУКОВИЦА**, ојк. Кална, ок. Црне Траве (Ник. Р. 3, 323). Са умекшаним изговором сугласника л. В. ор. Каралуковица.¹

КАРАМАН 1934, ор. Суво рудиште, ор. Копаоник (Нови Пазар 2; Стан. 4, 568). Према тур. *karatan* 'изразито црн човек'. Исп. презимена: *Караман*, *Караманац*, *Карамановић* и др. (РЈА; Р. САНУ); називе за животиње које имају црну длаку, руно (пас, коњ, ован); ојк. *Карамани*, код Битоља (ИМ).

КАРАМАНОВ РИД, ојк. Црна Река, обл. Горња Пчиња (Триф. Ј. 3, 149). В. ор. Караман, Караманско брдо.

КАРАМАНСКО БРДО, у пожаревачком округу „Livada na Karamanskom brdu“ (РЈА). Према породичном имену *Карамани*. В. ор. Караман.

КАРАМИДСКА КОСА 443, ор. Мироч, источна Србија (Стан. 2, 833). Према рум. лексми *sărămidă* 'цигла, опека'.

КАРАМУСТАФА, ојк. Рестелица, обл. Гора (Лут. М. 4, 67). Према тур. имену *Kara-Mustafa* 'Црни Мустафа' (РЈА).

КАРАН ГЛАВИЦА, ојк. Витановац, обл. Гружа (Драгић 1, 225). Према л. имену *Каран* (Вук, Рј.) преко придевског облика **Карань* до **Каранова главица* и *Каран главица*.

КАРА НИКОЛА 2408, вис на Шар-планини, ојк. Бродосавце (Крст. О., 119; ГАЈ Пећ). В. ор. Караман и др.

1. **КАРАНОВАЦ** 313, ојк. Чумић, код Лужнице, ок. Крагујевца (Аранђеловац 4); 2. **КАРАНОВАЦ** 1165, ојк. Овчина, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 418; Вардиште 4). Ороними су изведени од антропонима *Каран*. В. ор. Каран главица, Караново брдо и др.

КАРАНОВО БРДО 1055, ојк. Драглица, ок. Чајетине, ор. Златибор (Вардиште 4; Мић. Љ., 468). В. ор. Карановац, Каран главица.

КАРАПАЊЦА 313, ојк. Конарево, ок. Краљева (Чачак 4). Према презимену *Караџанџа* (Р. САНУ) изведеном из тур. *karapançe* 'црних канџи; демон, вештица'.

КАРАПАЊЦИН ГРОБ 217, ор. Цер (Рад. М. 1, 195). Према антропониму *Караџанџа*. В. код ор. Карапанџа.

1. **КАРАУЛА** 192, ојк. Пејиновић, обл. Поцерина (Енц. Југ. Ваљево); 2. **КАРАУЛА** 312, ор. Венац, ојк. Гвозденовић, ок. Уба (Ваљево 1; Павл. Љ., 517);

¹ Нап. ур.: у тим крајевима је 1404. против Турака четовао српски властелин *Новак Караљук*.

3. **КАРАУЛА = ЦВЕТИН ВРХ**, ојк. Срезејевци, ок. Горњег Милановца (Фил. М., 182); 4. **КАРАУЛА**, ојк. Медвеђа, код Трстеника (Мишк. 3, 90); 5. **КАРАУЛА** 297, ојк. Баничина, ок. Велике Плане (Крагујевац 1; Милој. М. 2, 163; Енц. Југ. Пожаревац); 6. **КАРАУЛА** 675, ојк. Шетоње, ок. Петровца (Енц. Југ. Кучево); 7. **КАРАУЛА** 357, ојк. Бољевац, ок. Зајечара (Зајечар 1); 8. **КАРАУЛА**, ојк. Пирковац, ок. Ниша (Ниш 1); 9. **КАРАУЛА** 1325, ор. Кавгалија 1356, ор. Равна планина, ојк. Предоле (Чачак 4; Павл. Р. 1, 229; Стан. 4, 489); 10. **КАРАУЛА** 862, ојк. Брезна, ор. Столови (Чачак 4; Павл. Р. 1, 325); 11. **КАРАУЛА** 905 = **ВЕЛИКА КАРАУЛА**, ор. Столови, ојк. Замчање (Чачак 4); 12. **КАРАУЛА**, ојк. Поцесје, ок. Рашке (Ил. Р., 643); 13. **КАРАУЛА**, ојк. Полошница, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 157); 14. **КАРАУЛА**, ор. Ластва 649, ор. Златибор, на граници са Босном (Вардиште 3); 15. **КАРАУЛА** 628, ор. Велики Јастребац (Ршум. 3, 136); 16. **КАРАУЛА** 419, ор. Јастребац (Ршум. 3, 136); 17. **КАРАУЛА** 1113, ојк. Плоча, ок. Александровца (Куршумлија 1); 18. **КАРАУЛА** 934, ојк. Баловац, ок. ојк. Куршумлије (Приштина 2); 19. **КАРАУЛА** 1010, ор. Голак 1073, ојк. Васиљевац, ок. ојк. Куршумлије (Приштина 2); 20. **КАРАУЛА** 936, ор. Губавце 981, ојк. Нишевце, ок. Приштине (Приштина 2); 21. **КАРАУЛА** 1013, ојк. Бучје, ор. Јаворје 1486, ок. Прибоја (Пљевља 1). *Караула* је 'стражара', према тур. *kara* и *kol* 'ноћна стража'.

КАРАУЛА СУХАРНА 1202, топ. Сухарна, ор. Крстиловица, код Врања (Врање 3). Топоним *Сухарна* је из *сухар* 'сух, сасушен поток; сасушено земљиште'.

КАРАУЛИШТЕ, ор. Тресибаба, ок. Књажевца (Мишк. 2, 78). Место на коме се налазила караула.

КАРАУЛСКИ РИД, ојк. Плачковица, ок. Врања (Триф. Ј. 1,81).

КАРАУЛШТИНЕ, ојк. Драглица, ор. Златибор (Мић. Љ., 468). Ор. је изведен од лексеме *караула*; означава место на коме су се некада налазиле карауле.

КАРАЧЕ, ор. Жељин, ојк. Јелакци, ок. Ушћа (Нови Пазар 2). Из антропонимске синтагме **Караче њоље, брдо* и сл. Исп. презимена: *Карач, Карача, Караче, Карачевић* и др. (ЈП). В. ор. Карачев гроб.

КАРАЧЕВ ГРОБ 1476, ојк. Преслап, ок. Димитровграда (Босиљград 1). В. код ор. Караче.

КАРАЦА 1208, ор. Горица 1173, ојк. Градац, ок. Ђерекара, Пештер (Сјеница 4). (1) Од л. имена или надимка Караца (Р. САНУ) из турске лексеме *karaca* 'шумска животиња *срна*, црномањаст човек'; (2) назива за домаће животиње црне длаке. В. ор. Карацића брдо.

КАРАЦИЋА БРДО 798, ојк. Горњи и Доњи Зубац, обл. Горње Драгачево (Јов. К. 1, 378). Према породичном имену *Караџићи*. В. код ор. Караца.

КАРАШЕВО 329, ојк. Каменица, ок. Ваљева (Крупањ 2). Према антропониму *Караиш*, из синт. **Карашево њоље, брдо* и сл.

КАРДАШИЦА 946, врх на ор. Белава, ојк. Станичење (Пирот 3). Према антр. *Кардаиш* преко синт. **Кардашева њива, вода* и сл., од тур. *kardaş* 'друг, пријатељ'. Губљењем апелатива и суфиксацијом добијен је једночлани оним Кардашица.

КАРЕНИК 1910 = **КАРИНИК**, врх на ор. Мокра гора, ојк. Врела, ојк. Исток (ГАЈ Пећ; Крст. О., 156). Према Скоку (Рј.) лексема *кар* (3) = *кер* и значи 'fels, felsige Erhöhung' и изједначава је и са *куп* 'felsige Klippe', а изводи је од предримског **carium* и повезује са тал. *carra* 'pietra, goccia', келт. *caris, cararis*. У Речнику народних географских термина (Мурзаев 1984), термин *кар* (3) обрађен је са доста пажње и дата су мишљења лингвиста који су о њему писали и покушали да објасне етимологију. Јерменском *кар* 'камен' дате су паралеле: грч. *кари*, *кари* 'врх', арб. *карѐ*, *карте* 'стена; гребен, хрид', буг. дијал. *карѝа* 'стена', сл. *кар* 'узвишица; висина'. Према неким мишљењима, међу којима је и Скоково (Рј.), везује се за медитерански супстрат. Са овом лексемом повезује се и рум. *scarpa* 'стена', српско *шкрапа* 'пукотина у камену; ситно камење', у дијалектима: *карѝа* 'гола стрма стена' (Пчиња, Призрен), *карѝина* аугм. од *карѝа* (Врање, Р. САНУ); сл. *kras*, илирско *carsum* 'каменита област' и *karant* 'стена'; келтско *cara* 'стена; камен', ирско *carn* 'amas de pierre', галско *Karnitu* (Дотен 1918, 242).

КАРИБАЊА 1616, ор. Стара планина, ојк. Сенокос, код Димитровграда (Берковица 3). Према рум. антропониму *Saraba, Cărăbea* (Кон., 230). Исп. презимена: *Караба*, *Карабан*, *Карабани*, *Караболић* (ЛП).

КАРИНА ГЛАВА, ојк. Попе, ок. Тутина, хидр. Доловска река л. пр. Ибра (Лут. М. 6, 387). В. код ор. Кареник.

КАРИНА ПАДИНА, ојк. Лозан, обл. Сврљиг (Богд. 1, 136). Од м. имена *Кара* (Грк.). Оним се може чути и као *Карчина љадина* (И., 54). У истом селу је и мтоп. *Карина мрѝвина* (И., 54).

КАРИНИК 1910 = **КАРЕНИК**, врх на ор. Мокра гора, ојк. Исток (Стан. 2, 865). В. код ор. Кареник.

КАРИЋА БРДО, ојк. Мали Црљени, ок. Лазаревца (Петр. П. 1, 185). Према породичном имену *Карићи*. В. ор. Карића бријег.

КАРИЋА БРИЈЕГ, ојк. Доња Љубовића, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 465). В. ор. Карића брдо.

КАРЛИЧКИ КАМЕН = СТУДЕНСКИ КАМЕН, врх на Сувој планини, ојк. Ниш (Милић. 1, 2). Од мтоп. **Карлица*, *Карлице*. Према геог. термину *карлица* 'земљиште око реке, потока; долина између брда'. Метафора.

КАРЉЕВАЦ = КРАЉЕВАЦ, ојк. Свињиште, обл. Пчиње (Злат. 6, 165). У облику онима *Карљевац* обављена је метатеза. Ор. гласи *Краљевац* од **Краљев брег*. Наставком *-ац* добијен је именички једночлани оним. В. ор. Краљевац.

КАРМИНСКИ РИД 712, ојк. Ранилуг, ок. Бујановца (Куманово 2). Према арб. *картѐ* 'стена, гребен'; има значење Стеновити рид, Стеновито узвишење. У Црној Гори термин *карма* значи 'кршевито стење на врху планине, кршевита, стрма стена' (Р. САНУ). В. код ор. Кареник.

КАРП, ојк. Рестелица, код Драгаша, обл. Гора (Лут. М. 4, 67). В. код Кареник.

КАРПИН, на ор. Јавориште, ојк. Кучај (Параћин 2). Од *карѝа* 'велика стена, шкрапа' преко синт. **Карѝин вис*, *врх* и сл. Исп. ор. Кара, Карпина, Кареник.

КАРПИНА 1270, ојк. Дубница, Врањска котлина (Костић 5, 185; Триф. Ј. 1, 66; Урош. 1, 5; Злат. 4, 153). Исп. ор. Карпа, Карпин. В. код ор. Кареник.

КАРПИ ЧУКА 1415, ор. Дукат 1543, ојк. Црношница, ок. Босиљграда (Крива Паланка 1).

КАРЋИНО БИЛО, ојк. Вратарница, ок. Зајечара (Динић 1, 236). Према м. имену *Карча* (Грк.).

КАСАМОВАЦ 684, ор. Островица 758, ојк. Заграђе, ок. Горњег Милановца (Аранђеловац 3; Јов. Б. 1, 282). Према модификованом м. имену **Касам* од *Kasim, Kasum* (тур. име од арапског *Qāsim* 'Делитељ'; Смаил.). Из синт. **Касам(н)ов њашињак, врх* и сл. После ишчежавања апелатива, суфиксом *-ац* је саграђен једночлани оним.

КАСАПОВАЦ 492 = **КАСАПОВО ПОЉЕ**, ојк. Планиница, ор. Тупижница (Динић 1, 236). Исп. и мтоп. *Касайовац њојайе* (И.). Оним је сажети облик антропонимске синтагме *Касайовски њојок*, **Касайово брдо*. В. ор. Касапово поље.

КАСАПОВО ПОЉЕ 492 = **КАСАПОВАЦ**, хидр. Касаповски (Касаповачки) поток, слив Књажевачког Тимока, ојк. Планиница, ор. Тупижница (Петк., 161). Према презименима: *Касай, Касайов* (Р. САНУ) или особи која се бави касапским занатом. В. Касаповац.

КАСАПСКО БРДО 334, ојк. Дубона, ок. Младеновца (Београд 4). Недостају подаци са терена према којима би се одредила семантика: а) *касай* (= касапски); б) презиме *Касайски*; в) *касаба, касайски* 'који се односи на касабу', тур. *qasaba* 'варошица'.

КАСТИЉЊАК 1361, ор. Варденик, слив Јелашнице д. пр. Јужне Мораве (Енц. Југ. Врање; ГАЈ Крива Паланка). Од лат. *Castellum* употребљавају се облици: *касџел, касџео, касџио*. Исп. топ. *Касџио* како се данас зове Петровац (Скок, Рј.); *Косџол* – стари *Viminacium*. У бугарским дијалектима облик *касџел* значи 'камена чука обрасла с дробна гора' (Заимов 1967, 191), настало од *castellum*, пошто су утврђења, градови, зидани на чврстим, високим планинским деловима. Ор. је у области близу бугарске границе (која се кроз историју мењала), и са мешовитим становништвом, па је извесно да има поменуто померено значење. Каснија извођења су ишла преко синтагме **Касџиљња коса, чука* и сл. до осамостаљеног, именичког облика на *-ак*.

КАТАНСКИ БРЕГ, ојк. Шимановци, код Старе Пазове (Обреновац 1). В. код ор. Катанско брдо.

1. **КАТАНСКО БРДО**, ојк. Гроцка, ок. Београда (Поп. С., 30); 2. **КАТАНСКО БРДО**, ојк. Шљивовац, код Дивостина, слив Лепенице (Рад. Т., 256). Лексема *каџана* (мађ. *katana*) значи 'коњаник; чувар, стражар'.

КАТЕРСКИ РИД, ојк. Рождаце, обл. Пољаница, ок. Врања (Ник. Р. 4, 183; Злат. 1, 120). Придевски члан оронима је од онима **Кайер*, чија је основа *Кай-* стари ие. корен **qat-* са превојима **qot-/ *qet*. Наставак *-ер*, чији је превој *-ор, -ар*, упућује на лексеми из пастирске терминологије: цсл. *коџарь*; буг. *коџар(а)* 'појата, штала; кошара; свињац'; мак. *коџар* 'стаја за овце';

срп. *коџар* 'округ; ограђен простор за храњење животиња, тор; стаја; испаша' (ЭССЯ 1984, 198/199). Са базом *каџи*- позната је лексема *каџарина* 'заклон од грања, лишћа и сл. као заштита стоке од непогоде' (покрајинска реч из области Пчиње); *каџарка* = *коџарка* 'амбар' (Р. САНУ). Ороним *Каџерски рид* мештани објашњавају речима „Биле много катерице, па отуда Катерски рид“ (*каџерица* 'веверица') (Злат. 1998). Назив за веверице катерице је према арб. *ketër = kitër* (Фјалор 1976). Сусрећемо се са случајем преименовања, хомонимном лексемом која се употребљава у говору, а чије је значење заменило првобитно, давно заборављено.

КАТИН БРЕГ, ојк. Ковизле, слив Топлице л. пр. Јужне Мораве (Грк. 1, 197). Према ж. имену *Каџа*.

КАТИЋА УНКА, ојк. Кумани, обл. Банат (Ђап. 1, 235). Према породичном имену *Каџићи* и апелативу (х)умка.

КАТРАНЦИЋА КОСА, ојк. Варнице, обл. Качер (МЈ–ДП, 50). Према фамилији Катранцића. Презиме *Каџиранцић* је потврђено у селу Варнице (И., 100).

КАТУНИЋ 1734, ор. Јадовник, ојк. Горње Гоње (Сјеница 1; ГАЈ Ужице). Од назива за становнике катуна (рум. *sătin* 'заселак'; код нас *каџун* 'сточарско летње насеље у планини са колибама и торовима, бачија; пастирска колиба; група колиба, заселак'), *каџунци*, *каџунићи*. Уколико наставак *-ић* има деминутивску вредност, назив би могао да значи и 'мали катуна'.

1. **КАТУНИШТЕ**, ојк. Вранеша, ок. Врњачке Бање, слив Западне Мораве (Павл. Р. 1, 363); 2. **КАТУНИШТЕ** 1305, ор. Студена планина, ојк. Церје, код Ушћа (Павл. Р. 1, 229; Стан. 4, 489); 3. **КАТУНИШТЕ**, ор. Јаворина, ојк. Злодо, код Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 395). *Каџуништије* је 'место где су се налазили катуни; сточарско насеље, катуна; пастирска колиба'. В. ор. Катун.

КАФИЦКО БРДО, ојк. Цетановиће, ор. Сука 1290, ојк. Расно (Сјеница 4). Према ониму **Кафа* од арб. *kafalik* 'планински превој'.

КАЦМАЦИНА = КИПАР, ојк. Драјинац, обл. Сврљиг (Богд. 1, 136). „Врлет под шумицом и пашњацима“ (И.). Аутор је унео топ. у групу једночланих топонима грађених наставком *-ина* (с. 104), али није поменут ни у једној категорији семантичке класификације, па ни међу топонимима нејасног порекла (с. 102). Нејасно.

КАЧАНИК, ор. Метеризе 887, ор. Велики Јастребац (Прокупље 1). Турско *kacınmak* 'бежати', као термин у значењу 'тешко пролазан, неприступачан, каменит планински пут; стеновит кланац, клисура' (Р. САНУ). Исп. ојк. Качаник и Качаничка клисура на Косову.

КАЧАНИЧКО БРДО = КАЧАЧКО БРДО, ојк. Гушица, ок. Витине (Стиј. Д., 241). В. код ор. Качаник и Качачко брдо.

КАЧАРА, ојк. Беркасово, обл. Срем (Хер., 131). Апел. *качара* значи 'зграда или просторија у којој се држе каце, бачве, млечни производи и др., бачвара' (Р. САНУ). Апелатив је у топономастичкој функцији.

КАЧАРЕВО БРДО = ПЕТЛОВАЦ, ојк. Рибница, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 379). Од *качар* 'онај који израђује каце, бачве, бачвар' (Р. САНУ).

КАЧАРИЦА, ојк. Стари Глог, Врањска котлина (Злат. 5, 113). Брдо на коме се налазе *качаре*; потес на коме су *качари*. Исп. назив за потес *Качари*, ојк. Бабина Пољана (И., 110).

КАЧАРНИЦА 320, ојк. Ражањ, ок. Сталаћа (Параћин 3). *Качарница* је исто што и *качара*, *качарна*. В. ор. Качара.

КАЧАРСКИ РИД, ојк. Стајковце, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 218). В. ор. Качарево брдо.

КАЧАРСКО БИЛО, ор. Обла глава 654, ор. Велики Јастребац, ојк. Бољевац (Прокупље 1). В. ор. Качарево брдо.

КАЧАЧКО БРДО = КАЧАНИЧКО БРДО, ојк. Гушица, ок. Витине (Стиј. Д., 241). Према турској лексеми *каџак* 'одметник, хајдук; насилник, разбојник' (Р. САНУ). В. код ор. Качаничко брдо.

КАЧЕР, ојк. Црвени Брег, ок. Предејана (Врање 2). Качер је област између планина Букуље и Сувобора, источно од Љига, а именован је по д. пр. реке Љиг. Овај хидроним Лома (1981, 105) изводи из келтског корена **kuk-* 'крив' и придева **kukro*. У напомени 26. на стр. 110 додаје: „Топонимска основа *качер* – среће се другде у Србији и око ње; у разним случајевима може се помишљати на развојно порекло (влашко, турско, чак можда и словенско)“.

КАЧЕРСКО БРДО, ојк. Рељинци, код Угриноваца, обл. Качер (Мишк. 6, 179). Према хидрониму *Качер*. В. код ор. Качер.

КАЧИКОЛ, код ор. Гољак, ојк. Качикол, хидр. Качиколска река (Лебане 3). Према тур. *каџак* 'одметник, хајдук; бегунац; разбојник' и *кол* 'стража; патрола' (Шкаљ.).

КАЧИНА ГЛАВА 2204, ор. Шар-планина, обл. Гора (ГАЈ Пећ; Лут. М. 4, 69; Крст. О., 122). За топ. *Качина глава*, као и *Качја шума* Станк. (2002, 186) мисли да су образовани од апел. *кача* 'врста змије', псл. **каџа*. Исп. ор. Змијино брдо, Змијина глава. Заимов (1973) квалификатив *кача* из *Кача шума* везује за *каца* 'бадањ'. То тумачење прихвата и Роспонд (1979, 151). В. ор. Качи рид.

КАЧИ РИД, ојк. Ресник, ок. Бабушнице, обл. Коритница (Кост. 4, 269). В. код ор. Качина глава.

КАШАЊ 1277, ор. Кобиља глава 1422, ор. Јадовник 1734 (Пљевља 2). У Бугарској топ. *Кашана* је 1. терен на билу Старе планине и 2. блатна зараван на Старој планини, „дето лежат овце“. Према тур. *каџан* „пикаене на добитък; с това име се означаваат места по стръмни пътища, дето добитъкъ се спира да пикае“ (Заимов 1959, 182). Од *каш* 'рупа у којој се меси блато'; исп. *кашкало*, *качкало*. В. код ор. Кашила.

КАШИЛА, ојк. Богутовац, ок. Краљева (Ћуп.–Кор., 605). „Зараван у Троглаву, некада су се ту купиле дивље свиње“ (И.). Исп. *кашкало*, *кашканица*, *качкало* 'место где се свиње качкају, каљају, каљуга' (према Р. САНУ). Од *гацајши*, *г* > *к* (Скок, РЈ. под *каџкати*).

КЕЗНИЧКА ЧУКА, ојк. Раковина, ок. Ђаковице (Призрен 1). Први члан синтагме је од неког претходног топонима, **Кезник*, који би могао бити у вези са антропонимом *Кезан*. Исп. л. име *Кезо*, *Кезун*; патрониме: *Кеза*, *Кезић*, *Кезина* (ЛП).

КЕЈА ЛАКУЛУЈИ 157, ојк. Кајтасово, обл. Банат (Пожаревац 2; ГАЈ Бела Црква). Од рум. *chéi* 'обала' и *lacului*, облик ген. хидроапелатива 'језеро'.

КЕЉА, ор. Штурац, на ор. Рудник (Мишк. 5, 255; Фил. М., 237). *Кеља* је терм. који се употребљава у околини Рудника у значењу 'заобљено мање брдо, брег, главица' (Р. САНУ). У тур. *kel* 'го, ћелав'; рум. *chel* 'лысыи; обнажёнй, го́лыи (о горах)' (Р. Р-Р).

КЕЉИЋА БРДО, ојк. Дрлаче, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 440). Према патрониму *Кељићи*. Исп. презимена: *Кељ*, *Кељић*, *Кељак* и др. (ЛП).

КЕПИ БОРЕС = БОРБИЈОВ КАМЕН, ојк. Котлина, Качаничка клисура (Триф. Ј. 4, 520). *Кеџи* је према арб. *krep* 'стена'. В. ор. Борђијов камен.

КЁRSHI АНИТ, ојк. Кошутане, ор. Хајла (Цог. 1, 330). Арбанашка лексема *ahishtë* значи 'букова шума, буковик, буквик'. У слободном преводу ор. значи 'крш код буквика'.

КЕСЕЦИЈСКИ РИД 1145, ор. Големи Јаловник, ојк. Рђавица, ок. Сурдулице (Врање 4). *Кесеџија* је према тур. *kesici*, код нас има значење 'друмски разбојник, пљачкаш; убојица, кавгација' (Р. САНУ).

КЕСТЕНСКИ ПУТ 383, ор. Фрушка гора, обл. Срем (Стан. 4, 767). Према дримониму *кестџен* *Castanea sativa* или (*дивљи*) *кестџен* *Aesculus hippocastanum* (Сим. 1959).

КЕТА = БОГДАШ = МАРЈАШ 2530, ор. Јеленак, топ. Рашкодол (Цог. 1, 243). Арб. *qutë* значи 'крш, литица, хрид'.

КЕЧИНА ПАДИНА, ојк. Преконога, обл. Сврљиг (Богд. 1, 136). Аутор не помиње оним *Кеча*, *Кечин* ни међу топонимима с антропонимом у првом члану (с. 95), ни међу оним од л. имена или надимка (с. 96, 98), ни у групи топонима нејасног порекла (с. 102). Лично име **Кеча* није забележено у Речнику личних имена код Срба (Грк.). Исп. презимена: *Кеч*, *Кеча*, *Кечановић*, *Кечић* и др. (ЛП).

КИВЗА 518, ојк. Дедај, код Рогова, ок. Ђаковице (Призрен 1). Структура онима, и сама локација, упућују на то да је настао од антропонимске основе *Кив-* (исп. *Кива*, *Кивац*, *Кивеј* и др., Р. САНУ; ЛП) и арбанашког наставка за грађење личних имена *-за*.

КИЈА БРДО, ор. Голуб 1309, ојк. Гроје, ок. Сјенице (Сјеница 3). Основа *Киј-* је из псл. **кујь* 'тољага, чекић, маљ'. Постојао је и антропоним *Кујь* од кога су данашњи облици: *Кија*, *Кијевац*, *Кијак* и др. (Р. САНУ). За ојкониме: *Кијево* (код Баточине и Клине), *Кијевац* (код Сурдулице; в. ор. Кијевска чешма и Кијевска чука); *Кијевце* (код Раждагине, ок. Сјенице) јасно је да су изведени од антропонима. За ор. *Кија брдо* не може се са сигурношћу рећи да ли је према лексеми *кија*, *кијак* 'пањ, маљ' или према антропониму.

КИЈЕВАЧКА ГЛАВА = КИЈЕВАЧКА ГЛАВИЦА, слив Млаве (Паунк., 26). Ор. је изведен од топонима **Кијевац*. В. ор. Кија брдо, Кијевска чука и др.

КИЈЕВАЧКА ГЛАВИЦА = КИЈЕВАЧКА ГЛАВА, слив Млаве, ојк. Шетоње (Јов. Љ., 315). В. ор. Кијевачка глава, Кија брдо и др.

КИЈЕВСКА ЧЕШМА 1406, ор. Чемерник, ојк. Кијевац, ок. Сурдулице (Врање 4). Према ојк. Кијевац. В. код ор. Кија брдо и др.

КИЈЕВСКА ЧУКА, ојк. Кијевац, ок. Сурдулице (Врање 4). Према ојк. Кијевац.

КИЈЕВЧИЦА, хидр. Врнчанска река д. пр. Западне Мораве, ор. Овчар (Мишк. 5, 230; Ил. М., 191). Претпостављамо да је ороним именован хидронимом **Кијевчица* који је свакако био изведен из синтагме **Кијевска река, ливада*. В. код ор. Кија брдо и др.

1. **КИК** 264, ор. Танасковића брдо, ојк. Беомужевић, ок. Ваљева (Крупањ 2; Павл. Љ., 546); 2. **КИК** 415, ојк. Стапар, ок. Ваљева, ор. Влашић (Крупањ 2; Енц. Југ. Ваљево); 3. **КИК** 334, ојк. Осечина, ок. Ваљева, ор. Влашић (Крупањ 2); 4. **КИК** 364, ојк. Туђин, ок. Ваљева (Крупањ 2); 5. **КИК** 412, ор. Грч 686, ојк. Доње Кошље, ок. Љубовије (Крупањ 3); 6. **КИК** 362, ојк. Доња Буковица, код Љубовије (Крупањ 3); 7. **КИК** 659, ојк. Доња Буковица, код Љубовије (Крупањ 3); 8. **КИК** 715, ојк. Гвоздац, ок. Бајине Баште (Крупањ 4; Павл. Љ. 2, 418); 9. **КИК**, ојк. Драксин, код Костојевића, ор. Кахлењача 919 (Павл. Љ. 2, 398); 10. **КИК**, ојк. Сушица, ок. Ваљева, ор. Новаковића брдо 586 (Крупањ 4); 11. **КИК**, ојк. Кунице, код ојк. Стубо, ок. Ваљева (Крупањ 4); 12. **КИК**, ојк. Равње, код ојк. Драчић, ок. Ваљева, ор. Чубрица (Павл. Љ., 896); 13. **КИК** 508, ојк. Доњи Бранетићи, ок. Такова, ор. Столице 453 (Аранђеловац 3; Мишк. 6, 187; Фил. М., 184); 14. **КИК**, ор. Цер, ојк. Јошева, обл. Јадар (Стај. В., 114); 15. **КИК** 335, ојк. Текериш, ок. Лознице (Шабац 3); 16. **КИК** 382, ојк. Доња Борина, ок. Лознице (Зворник 2); 17. **КИК**, ор. Мала бобија 365, ојк. Пасковац, ок. Лознице (Зворник 2); 18. **КИК** 779, ојк. Мионица (Ваљево 3); 19. **КИК**, ор. Радановачки ридови 694, ојк. Ражана, обл. Црна Гора (Ваљево 3); 20. **КИК** 684, ојк. Сеча Река, код Косјерића (Ваљево 3; Мис. И. 2, 176); 21. **КИК** 800, ор. Дивчибаре (Ршум. 6, 133); 22. **КИК** 541, ојк. Расна, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 394); 23. **КИК**, ојк. Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368); 24. **КИК** 1206, ојк. Горња Јабланица, код Прибоја, слив Увца (Вардиште 3); 25. **КИК**, ојк. Мислођин, код Обреновца (Петр. П. 1, 193); 26. **КИК**, ојк. Брајковац, ојк. Дудовица, ок. Лазаревца (Петр. П. 1, 125); 27. **КИК**, ојк. Гуњаци, код Пече, ок. Осечине (Павл. Љ. 2, 460); 28. **КИК**, ор. Медведник, ојк. Драгодол, ојк. Суводањ (Павл. Љ. 2, 452); 29. **КИК**, ојк. Рујевац, ок. Крупањ, ор. Соко (Павл. Љ. 2, 478). В. код ор. Кика.

КИКА, ојк. Љубижда, обл. Јужна Метохија (Бук. 3, 573). *Кика* је псл. **кука* из ие. корена **geu-*/ **gou-*/ **qu-* 'савијати; крив'. Исп. варијанте термина *кик*, *кичер*, *кук*. Као лексема *кика* је ишчезла из говора; сачувана је у топонимима. Многобројни су ороними са формом *Кик* (в.). У значењу 'срт со остар камен, карпа на врвот' сачуван је овај стари геог. термин у Македонији (Вид. 1999). О орографским терминима: *кик*, *кика*, *кичер*, *кук*, *кука*, *куч* и др. види у раду Павл. З. (2008). В. ор. Кик, Кикови, Киково, Кикуча, Кичер.

КИКОВИ, ор. Горње брдо 454, ојк. Драгољ, ок. Белановице, слив Качера (Аранђеловац 3). Плуралски облик од *Кик*. В. код ор. Кика.

КИКОВО, ор. Букуља, код Аранђеловца (Јов. Б. 1, 283). Из синтагме **Киково брдо*. В. код ор. Кика.

КИКУША 1163, ор. Пећанско брдо, ор. Златар, ојк. Горње Лопиже (Сјеница 1). Аугментативни облик од оронима *кик*. В. код ор. Кика.

1. **КИЛАВАЦ**, ојк. Старчевиће, код Тутина, обл. Ибарски Колашин (Лут. М. 5,157); 2. **КИЛАВАЦ**, на ор. Гиљево, Пештер (Крст. О., 208). Из псл. **kyla* 'брух, hernia; гука, тумор; изралина на телу човека, животиње'. *Кила* може да значи и 'комад материје, грудва, грумен; грумен снега' (Р.САНУ). Из фигуративног 'лош, слаб; неспособан човек' развијени су надимци за особе са таквим особинама, па и имена и презимена: *Кила, Киле, Килавац, Килић*. В. Килова чука.

КИЛИЛОВ ТРАП, брдо, ојк. Преконоге, обл. Сврљиг (Богд. 1, 136). Према личном надимку *Килил* (с. 98).

КИЛОВА ЧУКА, ор. Сврљишке планине, ок. Књажевца (Мишк. 2, 73). Према антропониму *Кила, Киле* (Р. САНУ). В. ор. Килавац.

КИПАР = КАЦМАЦИНА, ојк. Драјинац, обл. Сврљиг (Богд. 1, 52, 136). „Планински део према Миљковцу“ (И.). Аутор није поменуо овај топоним ни у једној семантичкој групи; нема овог облика ни међу антропонимима. Нејасно. В. ор. Кацмацина.

КИПРОВАЧКА ГЛАВА, ојк. Крепољин, код Жагубице, обл. Хомоље (Петровац 2). Према неком топониму **Кипровац* од антропонима *Кипро, Кипровац* (Р. САНУ).

КИСЕЛА КРУША 750, ор. Крнева чука 826, ојк. Осмаково, Темска (Пирот 1). Према фитониму *кисела крушка, киселац* (Р. САНУ).

КИСЕЛИЧКА ЧУКА 1505, ор. Бистарска планина 1829, ојк. Бистар, ок. Босилграда (Крива Паланка 1; Стан. 4, 552). Ор. је изведен од онима **Киселица* који може бити фитонимског порекла: назив за разне врсте воћа или киселих трава, *кисељак* из породице Rutex; евентуално према минералној води – *кисељак*.

КИСМУЛУЈ, ор. Мошулуј 1036, ор. Стобори 1000 (Доњи Милановац 3). Корен је псл. **kys-* (данас у топониму *Киси до*, код Пожаревца 'Влажни до'); ст. сл. *kysn-*; из рум. облика *сізтеа* 'водоразборная колонка; фонтан' (Р. Р-Р) и наставка *-uluј* (генитив једине).

1. **КИТА = ЈЕРЕМИЋА ОРНИЦА**, ојк. Таково, код Горњег Милановца (Фил. М., 5; Мишк. 6, 149); 2. **КИТА** 625, ојк. Миоковци, код Чачка, слив Чемернице (Енц. Југ. Ужице); 3. **КИТА** 457, ојк. Кључата, ок. Голупца (Велико Градиште 4); 4. **КИТА**, ор. Стрижица, ор. Жељин, ојк. Покрвеник, код Баљевца на Ибру (Нови Пазар 2); 5. **КИТА** 988, ојк. Вучје, врх на ор. Кукавица, код Лесковца (Врање 1; Милић. 1, 3); 6. **КИТА**, ор. Рогозна, ојк. Вуча, слив Вучанске реке л. пр. Ибра (Мишк. 4, 28); 7. **КИТА**, ојк. Дреновчић, код Клине, обл. Прекорупље (Бук. 2, 395). *Китѝа* је геог. термин 'узвишење које се истиче у планинском масиву, вис, врх'. Из псл. **kuta*, рус. *китѝа*, буг. *китѝка*, срп. *китѝа*, *китѝка* 'сноп цвећа,

букет; цваст у биљака; грана с лишћем и плодом; круна, крошња дрвета и др.?. В. ор. Кितिца, Китка и др.

КИТАСТО ДРВО, ојк. Преображење, код Врања (Ник. Р. 1, 219). Брдо је именовано по одређеном дрвету које се истиче својом крошњом. В. код Кита.

КИТИНСКИ РИД, ојк. Црни врх, код Врањске Бање (Триф. Ј. 1, 113; Злат. 5, 112). Рид је именован према топониму *Киџинска махала*, налази се у селу Црни Врх, названом по имену фамилије *Киџинци*.

1. **КИТИЦА**, ор. Шљивовачка глава 495, ојк. Шљивовац, ок. Крагујевца (Аранђеловац 4; Жуј., 80); 2. **КИТИЦА** 619, ор. Главчина, ојк. Деспотовац (Стан. 1, 472); 3. **КИТИЦА**, ор. Бељаница, ојк. Крупаја (Драг. 1, 285); 4. **КИТИЦА** 565, ор. Корматура, ојк. Близнак, код Крепољина (Петровац 3; Паунк., 32); 5. **КИТИЦА** 433, ојк. Рибарска Бања, ор. Јастребац (Ршум. 3, 136); 6. **КИТИЦА** 309, ојк. Балајинац, код Александровца (Прокупље 2); 7. **КИТИЦА** 448, ојк. Мозгово, код Ражња (Параћин 4); 8. **КИТИЦА** 400, ојк. Прекопчелице, ок. Лебана (Лебане 2); 9. **КИТИЦА** 332, ојк. Врановце, код Бошњаца, ок. Лебана (Лебане 2); 10. **КИТИЦА** 370, ојк. Дрводеља, код Мирошевца, ок. Лесковца (Врање 1); 11. **КИТИЦА**, ојк. Велика Хоча, код Ораховца, обл. Метохија (Бук. 3, 462). Ороними су деминутиви од *киџа*. В. код ор. Кита.

1. **КИТИЦЕ**, ојк. Градња, обл. Пољаница (Злат. 1, 128); 2. **КИТИЦЕ**, ојк. Мијаковце, обл. Пољаница (Злат. 1, 133). В. код ор. Кита и Кितिца.

1. **КИТКА** 767, ојк. Дрвник, ок. Књажевца (Кула 3); 2. **КИТКА** 811, ор. Коритска глама 928, ојк. Ново Корито, ок. Књажевца (Кула 3); 3. **КИТКА** 424, ојк. Бабичко, ор. Бабичка гора (Ниш 3); 4. **КИТКА** 552, ојк. Дрћевац, код ојк. Манојловце, ок. Лесковца (Ниш 3); 5. **КИТКА** 896, ојк. Доње Драговље, ок. Доњег Душника, ор. Бабичка гора (Ниш 4); 6. **КИТКА** = **ЋИТКА**, ојк. Старо Корито, код Књажевца, обл. Заглавак (Пирот 1; Стан. М. 1, 128); 7. **КИТКА** 869, ојк. Грнчар, ок. Бабушнице, обл. Лужница (Пирот 3); 8. **КИТКА** 674, ојк. Горња Држина, код Сукова, обл. Димитровграда (Пирот 4); 9. **КИТКА** 1209, ојк. Добри Дол, ок. Пирота, ор. Видлич (Пирот 4; ГАЈ Зајечар; Стан. 2, 296; Крст. О., 341); 10. **КИТКА**, ор. Црни врх 1151, ор. Басара, ојк. Градашница, код Пирота (Пирот 4); 11. **КИТКА** 1123, ојк. Нашушковица, хидр. Нашушковица л. пр. Блатанице л. пр. Јерме, ојк. Звонце (Босиљград 1); 12. **КИТКА** 993, ор. Мурговица 1014, ојк. Бранковци, ојк. Ресен, хидр. Бранковачка река, ок. Босиљграда (Крива Паланка 1); 13. **КИТКА** 1042, ојк. Ресен, код Босиљграда (Крива Паланка 1); 14. **КИТКА**, ојк. Лукомир, ок. Прокупља (Прокупље 4); 15. **КИТКА**, слив Ветернице, ок. Лесковца (Лебане 2); 16. **КИТКА** 706, ојк. Стража, ор. Андровачка планина, ок. Гњилана (Лебане 3; Мил. Ч. 2, 44); 17. **КИТКА** 562, ојк. Дреновце, код Ранилуга, ок. Косовске Каменице (Лебане 4; Мил. Ч. 2, 78); 18. **КИТКА** 1154, ојк. Лисочка, ор. Гољак, код Огошта, ок. Косовске Каменице (Лебане 4; ГАЈ Приштина; Стан. 1, 496); 19. **КИТКА**, ојк. Млачиште, код Црне Траве, слив Големе реке д. пр. Џепске д. пр. Јужне Мораве (Врање 2); 20. **КИТКА**, ојк. Марковица, код Владичиног Хана (Врање 2); 21. **КИТКА** 1287, ор. Крстиловица, ојк. Доброшево, ок. Врања (Врање 3; Мил. Ч. 2, 37); 22. **КИТКА**, ојк. Себеврање, код Врања (Врање 2); 23.

КИТКА 1051, ојк. Требешине, код Врања (Мил. Ч. 2, 73); 24. **КИТКА** 705, ојк. Добрчане, ок. Гњилана, код Ранилуга (Куманово 1); 25. **КИТКА** 1230, ор. Широка планина 1352, ојк. Горновац, слив Пчиње (Кратово 1); 26. **КИТКА**, ојк. Сурлица, ок. Трговишта, код Доњег Стајевца (Кратово 2). Геог. термин *киџка*, према Вид. 1999, има значење „шумичка во поле; осамени дрвја на возвишение; возвишение кое ги надвишува другите ридови на планински масив, најголем врв“. Исп. име планине *Киџка* код Скопља (И.). В. ор. Кита, Китке и др.

1. **КИТКЕ**, ојк. Големо Село, обл. Пољаница (Злат. 1, 126; Ник. Р. 4, 145); 2. **КИТКЕ**, ојк. Трејак, Врањска котлина (Злат. 3, 53; Триф. Ј. 1, 32); 3. **КИТКЕ**, ојк. Корбул, Врањска котлина (Злат. 5, 115; Триф. Ј. 1, 117). 4. **КИТКЕ**, ојк. Преконога, обл. Сврљиг (Богд. 1, 137). 5. **КИТКЕ**, ојк. Лабуково, обл. Сврљиг (Богд. 1, 137). Облик плурала од топ. *Киџка*. В. ор. Кита, Китка, Кितिца.

КИТОЊА 1343 = **КИТОЊЕ**, ојк. Нова Варош, ор. Козомор (Енц. Југ. Црна Гора; ГАЈ Ужице; Стан. 2, 337). На Космету је *киџ* назив за вола; уопште назив за домаће животиње (и биљке). Изведенице су: *киџаши*, *киџо*, *киџоња*, *киџуша*, *киџа*, *киџан*, *киџенка* (РЈА; Р. САНУ). Од надимка су развијена и презимена: *Киџоњић*, *Киџуша*. Ор. је изведен од *киџ* (псл. *кута*) уз *-оњ* (из лат. *-oneus*, преко рум. *-oju*, дијал. *-oan'ă(e)*). В. код ор. Кита.

КИТОЊЕ 1343 = **КИТОЊА**, ор. Разбојиште 1259, ојк. Челиће, ок. Нове Вароши (Пљевља 2). В. код ор. Китоња, Кита.

КИЧАР, ор. Тупижница, слив Белог Тимока (Петк., 60). В. ор. Кичер, Кика.

1. **КИЧЕР** 133, ојк. Совљак, ок. Уба, обл. Тамнава (Ваљево 1); 2. **КИЧЕР**, ор. Близански вис, ојк. Бранковина, ок. Ваљева (Павл. Љ., 569); 3. **КИЧЕР** = **КИЧЕРИ**, ојк. Својдруг, ок. Рогачице, хидр. Дрина (Павл. Љ. 2, 402); 4. **КИЧЕР**, ојк. Пилица, ок. Раче, код Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 391); 5. **КИЧЕР**, ојк. Рошци, код Овчар Бање (Мишк. 6, 150); 6. **КИЧЕР**, ојк. Полошница, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 157); 7. **КИЧЕР** 706, ор. Рајин врх 836, ор. Сврљишке планине, ојк. Рибаре (ГАЈ Зајечар); 8. **КИЧЕР** = **МАЛИ КИЧЕР**, ојк. Изамно, Врањска котлина (Злат. 5, 121). Геог. термин *кичер* значи 'избачен предео планине, истурена хрид' (Р. САНУ). Налази се у топономастичкој функцији. Његова варијанта *кичар* забележена је само у источној Србији као ор. Кичар (в.). За ишчезли термин **кича* (рус. *кича*) 'стрма страна со хоризонтални издигнувања во рид на редови' констатује Видоески (Вид. 1999) да је сачуван као топоним *Кичин* и ојк. *Кичиница* у Македонији. Код нас није забележен. У румунској топонимији среће се *Chiceră*. Облик *кич-* је са асимилацијом од *кик-*. В. код ор. Кика.

КИЧЕР ВЕСИЋА, ојк. Лалинци, обл. Качер (МЈ–ДП, 48). Према породичном имену *Весићи*.

КИЧЕРИ = **КИЧЕР**, ор. Кузмански вис 434, ојк. Сеча Река, код Косјерића (Ваљево 3). В. ор. Кичер, Кика.

КИЧИНА ЧУКА 1098, ор. Остроzub, ојк. Горња Лопушња, ок. Власотинца (Врање 2). Из антропонимске основе *Кич-* развијена су презимена *Кичић*, *Кичина* (Р. САНУ), те би ор. могао бити антропонимског типа. Помишљамо и на

могућност директне везе са ишчезлим термином **кича* који помиње Видоески (Вид. 1999, код Кичер).

КЛАБУШЕЊА 297, ојк. Каона, код Кучева, обл. Звижд (Петровац 2). Корени *кла-* и *кло-* јављају се као облици са метатезом ликвида турске лексема *kalpak*. „Refleksiv *klobučiti se* ima metaforičko značenje 'бујати'. Metaforom preniјeto је na mјehure na vodi ili na koži.“ (Скок, Рј. под *kalpak*). Отуда *клобук* = *клобур* 'мехур; оно што личи на мехур: дубока вода у реци, вир'; *клобукуша* 'киша која пада у крупним капима'; глаголи: *клобукајши* = *клобучајши*, са *-а-* *клабуњајши* 'млатарати, ковитлати; правити клобуке, мехуре' (према Р. САНУ). Семантика поменутих лексема указује на то да је примарни оним био свакако хидроним који је могао да гласи **Клабушен њошок*, **Клабушена река*, а по њему је именован терен, земљиште, узвишење: **Клабушен-ја земља, коса* и сл. Након ишчезавања апелатива сачуван је облик Клабушења. Исп. имена река: *Клобукарка* л. пр. Биначке Мораве; *Клобучарица* л. пр. Сутјеске л. пр. Дрине (Павл. З. 1996). Ор. се налази у источној Србији те се не може искључити евентуални румунски утицај. У рум. лексема *clăbuc* значи „мьльные пузыри; пена“ (Р. Р-Р).

КЛАДАНЦИ, „vis u Srbiji u okrugu kneževačkom“ (РЈА). В. код оронима Кладница.

КЛАДНИЦА, ор. Козји као 784, ојк. Ушће, слив Ибра (Нови Пазар 2). Лексема *клада* је псл. **kolda* из **kol-d-*, значи 'балван, трупац, пањ дрвета'. Дериват *кладан* (са *-ј*) је 'извор, кладанац, врело' и 'хрпа, гомила, крстина, стог', а *кладанац* (из придева на *-ен*) 'извор'. Према ојкониму *Кладница*, код Сјенице, именована је река *Кладница* = *Кладничка река* д. пр. Увца д. пр. Лима. Још једна река се зове *Кладница*, л. пр. Колубаре (Павл. З. 1996). Лексема *кладница* је синоним лексеми *кладња* 'гомила послаганих снопова жита, крстина, стог; гомила дрва; просторија за смештај дрва' (према Р. САНУ). Није потврђено значење 'извор, ток'. Глагол *кладнејши* садржи значење везано за воду, течење: 'лагано тећи, истицати (о густим течностима); извирати, тећи' (Р. САНУ). Имајући подршку у значењу глагола *кладнејши* и у структури оронима на *-ица*, очигледно је сам ороним именован као хомоним претходном ониму, хидрониму.

КЛАДУБАРЕ, ор. Тетребовац 489, ојк. Лелић, ок. Ваљева (Крупањ 4). Анализу хидронима Колубара, као сложеног онима, дао је Лома у своме раду (1981, 102 / 103; исп. у раду и остале ауторе који су о томе писали). Други члан хидронима је келтска реч **-ambra* 'текућа вода, река', са „секундарним *a* између *б* и *р*“ и додаје „то смо и први део у *Колубара*, ако је од **kāl* – склони протумачити из келтског, и то основом **cala* за коју се претпоставља прекелтско порекло и основно значење 'камен', одатле 'заклон, кућа'“. Ороним *Кладубаре* је код Лелића, у околини, на терену који је сачувао супстратске елементе. По свом склопу ороним је сложен оним из *клад-* и *-убаре*. У другом члану видимо паралелизам са *-убара* из *Колубара*. Први део *клад-* би могао бити исто тако стар облик **клад-* из глагола *класјши* (< **kold-*). Сачувани су у дијалектима неки деривати глагола. Значења глагола *класјши*, *кладем* су: 'вадити, узимати, сипати јело из чиније, зделе и сл.; *избијајши*, *извирајши* *лагано*, у *слабом млазу*; *ићећи*,

лиџи, *проливаџио се*; избјигати, ширити се (о мирису, ваздуху и сл.); *уливаџи се уџицаџи* (Р. САНУ); *кладнеџи*, *-дни 'лагано џеџи, исџицаџи* (о густим течностима); *извираџи*, *џеџи* (Левач, Темнић; Р. САНУ). Скок закључује: „Slog *kla-* u *klasti* nije nastao po pravilu likvidne metateze prema rus. *kladu*, *klasti* i stnord. *hlaða* 'aufschichten' ... То значи да се и.е. корijen **klō-dh* помјешао са корijenом од *klati* (v.) < praslav. **kolti*“ (Рј. под *klāsti*). Како жителји непознате речи обично прилагођавају својим, чија су им значења позната, могуће је и да су други члан *-убара* поистоветили са *бара*; отуда и вокал *-е* као ознака множине. Из датог објашњења, уколико се може прихватити, произилази да је првобитни оним вероватно био хидроним, па је према њему формиран топоним.

КЛАБА, ојк. Штавица, код Угриноваца, обл. Качер (МЈ–ДП, 48). У функцији оронима налази се застарела лексема која се ретко чује. У ЭССЯ (1983/9, 178) пише уз одредницу **kladja* „сербохорв. стар., редк. *klade* ср. р. 'согласие, соединение' ... словен. *klāja* ж. р. 'корм скоту' ... русск. *клáжа* ж. р. 'кладка' ... Производное с суф. *-j-* от **klasti*, *kladо*“. У савременом српском језику глагол *клáсти* је застарео, значи 'стављати, ставити, метати, метнути; вадити, узимати; избјигати, извирати у слабом млазу; теџи, лити, проливати се, уливати се, утицати; *џокр.* ложити, потпаљивати (ватру)‘.

КЛАБЕ, ор. Средњак, на ор. Самањац, ојк. Смиловац (Параџин 2). Ор. *Клађе* је: 1. лексема *клађе* ср. р., варијанта лексеме *клађа* ж. р. (в. код ор. Клађа); 2. нераспрострањена збирна именица од *клада* 'трупац, пањ, цепаница' (повезана са глаголом *класџи*). В. код ор. Клађа.

КЛАНАЦ БРДО, ојк. Затоње, хидр. Дунав (Рад. Б., 8). Према термину *кланац* 'тесни пут, пролаз између два брда; ждрело, гудура‘.

КЛАНИ ДОЛ, ор. Рињска планина 1121, ор. Сврљишке планине, ојк. Горњи Рињ (Ниш 2). Први члан двочланог онима је према рум. **clānic* (> *colnic* = *cālnic*), лат. *callis*, буг. *кланик*, наше *кланац*.

КЛАЧЕВИЦА 512, ојк. Клачевица, ок. Параџина, код Доње Мутнице, хидр. Честобродица л. пр. Црнице д. пр. Велике Мораве (Миш. 1, 226). Оними су изведени од *клак* 'вапно, креч', преко назива за земљиште на коме се он налази и припрема за коришћење.

КЛАЧИНА, ојк. Јабланица, ор. Златибор (Мић. Љ., 470). Именовање је могло ићи од 1. *клагина* 'кречана, вапненица; место у шуми на коме су посечена дрва за печење клага, креча'; или 2. од покрајинске лексеме која је позната у овом крају – *клагина* 'остатак, отпадак који остане при вејању или решетању жита' (Р. САНУ).

КЛЕК, ојк. Причевић, код Ваљева (Павл. Љ., 885). Лексема *клек* јавља се у нашем језику као вишезначна реч: 1. *клек* бот. а) ниска клека, четинарски жбун *Juniperus communis*, б) *кривуљ* *Pinus mughus*; 2. врсте облог кукуруза; 3. као топоним *Клек* (наш ороним) 'североисточни гребен Велике Капеле, изнад Огулинског поља' (Р. САНУ). Скок (Рј.) даје лексеми *клек* уз одредницу *клак* као „*кирвно варно*“. Међу македонским геог. терминима (Вид. 1999) унет је и *клек* 'брановидна месност со варовничка почва' = *клак* 'варовник, варовнички нанос;

талог'. Уз псл. одредницу **klekъ* (ЭССЯ 1983) дати су дијалекатски облици *клек* у бугарском, македонском, српском: „значения 'кол', заостренная палочка ... стрела ... являются основанием для словообразовательно – этимологического анализа **kl-ekъ* (сюда же **kleka* ... от корня в ступени редукции *kl-* (ср. **klinъ*)“). Додато је: „Следует также иметь в виду, что ю.-слав. формы со значением 'можжевельник' и близкими реконструируют также, как **klek-* ... с первоначальным значением 'изогнутое'.“ (192/193). В. ор. Клеч, Клеча, Клече.

КЛЕКОВ ВРХ 1357, ојк. Клеково, ор. Мучањ (ГАЈ Краљево; Енц. Југ. Ужице; Ршум. 4, 58). Према фитониму *клека* *Juniperus communis*.

КЛЕКОВИТА КОСА, 'коса на побрђу Троглава', ојк. Богутовац, ок. Краљева (Ћуп.–Кор., 605). Први члан синтагме изведен је од фитонима *клека* преко придева *клеков*. В. ор. Клековити брег, Клеков врх.

КЛЕКОВИТИ БРЕГ, ојк. Богутовац, ок. Краљева (Ћуп.–Кор., 605). Ту је и ор. *Клековитиа коса* (в.) и топ. *Клековити до* (И.). В. код ор. Клековита коса.

КЛЕН, ојк. Тодорин До, код Мионице (Павл. Љ., 977). Према дримониму *клен* *Acer campestre*, из рода *јавора*.

КЛЕЊАР 627, ор. Планска коса, ор. Самањац (Стан. 4, 26). *Клењар* је 'клење, кленова шума, кленик'.

КЛЕЊЕ 771, ор. Гола планина 1112, ојк. Мужинац, код Соко Бање (Зајечар 3). *Клење* је зб. именица, што и *кленик*, *кленова шума*.

КЛЕЊСКИ ЂУЗИНАЦ 283, ојк. Клење, ок. Браничева (Велико Градиште 3). Према ојк. *Клење* је први члан синтагме у придевском виду; други члан је топоним од л. имена *Ђуза*.

КЛЕПАЛА 1402, ојк. Плоча, ор. Кавањ 1636, ор. Жељин (Куршумлија 1; Крст. О., 227). Лексема *клепало* има опште значење 'даска, плоча, у коју се удара како би се нешто огласило', и везано за пастирски живот 'звоно које се везује о врат стоци, клепетуша, меденица'. Све лексичке варијанте су ономатопејски мотивисане. В. и ор. Клепало.

1. **КЛЕПАЛО**, ојк. Дрвник, код Књажевца, обл. Заглавак (Стан. М. 1, 145; Динић, 232); 2. **КЛЕПАЛО**, ојк. Градња, обл. Пољаница (Злат. 1, 128). В. код Клепала.

КЛЕПАН, ојк. Прилике, ок. Ивањице (Мишк. 4, 5). Из **Клепан врх, брег, рид* и сл. Оним је обележен неким од значења глагола *клепати*: место одакле се чује клепа, клепање, удари; откивање косе; оштрење, назубљивање млинског камена; ударање, млаћење лана и сл.

КЛЕПЕТАЛО 708, ојк. Бијели Камен, код ојк. Котража, обл. Драгачево (Јов. К. 1, 387). Једно од значења лексеме *клепето* је и 'направа која производи *клепети*, која *клепече*'; исп. и *клепетоуша* 'обично ливено звоно које се стоци веша о врат' (према Р. САНУ). В. ор. Клепала, Клепало.

КЛЕПЕЧКА 90, ојк. Костолац, код Пожареваца (Пожаревац 4). У РЈА је забележен топ. *Клепечна*: „ime mjesta u Srbiji u okrugu požarevačkom. Livada u Klerеckі.“ Вероватно је реч о истом ониму забележеном годинама касније. Ос-

нова је *клеџач / клеџеч* 'онај који откива косу'. Оним је некада имао облик синтагме. В. ор. Клепала, Клепало и др.

КЛЕЋ, ојк. Рестелица, обл. Гора (Лут. М. 4, 67). Од *клеџ* < **klěť* 'просторија, одаја; кућица, колиба у винограду, помоћна зграда; вајат; подрум; мања штала' (Р. САНУ). У овом крају има значење 'подрум' (И.). Изговор финалног консонанта је умекшан. О етимологији су различита тумачења (ЭССЯ 1983, 26/27).

КЛЕЧ 1112, ор. Велика Нинаја, ојк. Пружан (Сјеница 4). Лексема *клич* се јавља као покрајинска реч; има два значења: 'комад дрвета који се ставља некое у уста да не може да говори' и 'комад дрвета за који се везује крај рибарске мреже' (Р. САНУ). Према Скоку (Рј.) из псл. корена **klek-*, из кога је фитоним *клека* 'вења', је и *клич*, **klečь* са суфиксом *-iо*. В. код ор. Клек.

КЛЕЧА 1363, ор. Гиљево, ојк. Буђево, ок. Сјенице (Сјеница 3; ГАЈ Краљево). В. код Клич и Клек.

1. **КЛЕЧАК** 871, ор. Столови, ок. Каменице, слив Ибра (Чачак 3); 2. **КЛЕЧАК** 546, ојк. Замчање, обл. Подибар (Чачак 4; Павл. Р. 1, 339). *Кличак* је 'клеков шумарак; клеков шибљак' (Р. САНУ). В. код Клич и Клека.

КЛЕЧЕ, ор. Чуке 1039, ојк. Милићи, ок. Ушћа (Нови Пазар 1). Из синт. **Кличе брдо* и сл. В. ор. Клич, Клеца, Клека.

1. **КЛИК**, ојк. Ресник, код Београда (Бог., 172); 2. **КЛИК** 721, ор. Црни врх 902, ојк. Горња Врбава, код Горњег Милановца (Аранђеловац 3; Фил. М., 242); 3. **КЛИК** 540, ор. Зимовник 528, ојк. Мајдан, ојк. Рудник (Аранђеловац 3; Фил. М., 229); 4. **КЛИК** 583, ор. Превоје 583, ојк. Липовац, ок. Горњег Милановца (Аранђеловац 4); 5. **КЛИК** 508, ојк. Озрем, код Бершића, ок. Горњег Милановца (ГАЈ Београд; Фил. М., 202); 6. **КЛИК**, ојк. Горњи Бањани, ор. Рајац 848, ор. Сувобор (Ваљево 4); 7. **КЛИК**, ојк. Босуца, ок. Рудника, слив реке Босуте (Аранђеловац 3); 8. **КЛИК** 712, ор. Маљен, ојк. Ваљево (Стан. 2, 659); 9. **КЛИК** 685, ор. Велико брдо 1061, ор. Маљен (Ваљево 3); 10. **КЛИК** 480, ор. Котленик, ојк. Лађевци, обл. Гружа (Чачак 2); 11. **КЛИК** 477, ор. Андрина коса 601, ор. Котленик, ојк. Поповићи, код Краљева (Чачак 2); 12. **КЛИК** 463, ојк. Трговиште, код Краљева (Чачак 2); 13. **КЛИК** 514, ор. Дреновито брдо 424, ојк. Брђани, код Горњег Милановца (Чачак 1); 14. **КЛИК** 603, ојк. Вујетинци, код Мрчајеваца (Чачак 1); 15. **КЛИК** 545, ор. Воденичко брдо 488, ојк. Прањани, слив Чемернице л. пр. Западне Мораве (Ваљево 4); 16. **КЛИК**, ојк. Рековац, обл. Левач (Крушевац 1); 17. **КЛИК** 517, на ор. Гледићке планине, ојк. Трошница (Крушевац 1); 18. **КЛИК** 710, ор. Ком 1177, ор. Троглав, ок. Краљева (Чачак 3); 19. **КЛИК**, ојк. Матаруге, ок. Краљева, ор. Столови (Павл. Р. 1, 341); 20. **КЛИК** 1295, ор. Марково брдо 1373, ор. Чемерна планина, ојк. Савово (Чачак 3); 21. **КЛИК**, ор. Стрмница 1394, ојк. Горње Гоње, ок. Сјенице (Сјеница 1); 22. **КЛИК**, ор. Бели камен 1245, ор. Јавор (Сјеница 2); 23. **КЛИК** 1405, ојк. Мухово, ок. Сјенице (Сјеница 2); 24. **КЛИК** 1411, ор. Црни врх 1382, ојк. Дражевићи, ок. Нове Вароши (Пљевља 2; ГАЈ Ужице); 25. **КЛИК** 1272, ор. Козомор 1316, ор. Јадовник, ок. Пријепоља (Пљевља 2; Миш. 1, 278); 26. **КЛИК** 997, ор. Коњска глава 1262, ојк.

Страњани, ор. Јадовник (Пљевља 2); 27. **КЛИК**, ор. Камена гора 1483, ојк. Камена Гора, на граници са ЦГ (Пљевља 1); 28. **КЛИК** 927, ојк. Пожега, код Ужица (Мис. И. 3, 357); 29. **КЛИК**, ојк. Вране, ок. Ариља (Мис. И. 1, 121); 30. **КЛИК** = **БАНДЕРА** = **ВИТЕЗОВИЋА БРДО**, ојк. Бјелоперица, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 150); 31. **КЛИК**, ојк. Петровац (Петровац 1); 32. **КЛИК** 725, ор. Црни врх 1142, код Прибоја, слив Увца (Вардиште 3); 33. **КЛИК** 969, ојк. Негбина, код Прибоја (Вардиште 4). *Клик* је геог. термин, врло чест у Србији, а значи 'огољени, каменити врх; стена која се издиже изнад околног земљишта, хрид, чука'; 'брдо између два потока' (Р. САНУ). У РЈА се наглашава да је то име многим местима у Србији, али без објашњења значења, и не као специфично име за узвишења, већ више као топоним. Помиње га Михајловић (Мих. 1970, 162) уз напомену да је етимологија из **klykъ* – *клаџи*.

КЛИКОВА, ојк. Драглица, ор. Златибор, ок. Нове Вароши (Мић. Љ., 468). Према ониму **Клик*: **Кликова раван, коса* и сл. В. ор. Клик.

КЛИКОВИ = **СТРАЖЕВИЦА**, ор. Крвавац, д. обала Дичине л. пр. Чернернице (Мишк. 5, 253). Ор. је геог. термин *клик* у множини. В. ор. Клик.

КЛИНА 734, ојк. Клина, код Србице (Приштина 1). *Клин, клинац* је 'дрвени или гвоздени штап којим се нешто причвршћује'. Значења која могу да се односе на терен су: 'комад земље који је стиснут између њива па личи на клин; комад искрчене шуме, пашњака, који личи на клин' (Р. САНУ; Скок, Рј.). Лексема је изведена од корена *kъl-* < *клаџи*. Чест топоним.

КЛИНЧАРНИЦА 1660 = **КЛИНЧАРСКА ЧУКА**, код Црне Траве, обл. Власине (Босиљград 1; Енц. Југ. Ниш). У том крају су живеле породице *Клинчари* и *Клинчарци* (в. код Клинчарска чука), названи према занату којим су се бавили. *Клинчар* је 'мајстор који прави и продаје *клинце*, ексере', а продавница у којој су се продавали клинци, или кеса у којој су држани клинци, названа је *клинчарница* (Р. САНУ). В. ор. Клинчарска чука.

КЛИНЧАРСКА ЧУКА 1660 = **КЛИНЧАРНИЦА**, код Црне Траве, обл. Власине (Ник. Р. 3, 373). Аутор помиње патрониме *Клинчари* и *Клинчарци* (с. 334 и 351). В. код Клинчарница.

КЛИС 525, ор. Златни врх 525, ојк. Борач, ок. Груже (Чачак 2). Лексема *клис* има разгранату семантику: 'комад дрвета зашиљен са оба краја којим се деца играју у истоименој игри; стрма, шиљаста стена; истурена, оштра стена у води, гребен; кршевит, стеновит предео; шиљасти део неког предмета; земљиште издуженог облика, а шиљасти завршетак'. Заједнички атрибути су: оштар, зашиљен, истурен; кршевит. Сматра се да је из **kliþ-s-*, са проширењем *-s-*, којем одговара **kliþa*, **kliþ* из удаљенијег **klinъ* (ЭССЯ 1983, 47/48).

КЛИСОВАЦ, ојк. Рошци, код Овчар Бање, ок. Чачка (Мишк. 6, 150). Из синт. **Клисов брег* (као *клис*, *клисаст*) осамостаљењем постаје једночлани ор. *Клисовац*. В. код ор. Клис.

1. **КЛИСУРА** 310, ојк. Палилула, ок. Сврљига, ор. Тресисаба (Ниш 2); 2. **КЛИСУРА**, ор. Јабуково колибиште 1134, ојк. Добријанце, обл. Пољаница (Врање 3); 3. **КЛИСУРА**, ојк. Клисура, код Власинског језера (Босиљград 3); 4.

КЛИСУРА, ојк. Ртари, ок. Лучана, обл. Доње Драгачево (Ерд. 1, 199). Апел. *клицура* је 'кланац, ждрело, дубока речна долина са окомитим странама; стена, хрид'. Према Скоку (Рј.), не може се утврдити да ли је из средњегрчког или из 'балканског латинитета': „Srgt. κλεισουρα може бити посудјеница из јужнословенског“. Као геог. термин, лексема је тако раширена и у функцији топонима.

КЛИСУРЧЕВИЦА, ор. Врви кобила 1280, ојк. Клицурица, код Криве Феје, слив Корбевачке реке = Клицуричке реке = Клицурице (Врање 4). Морао је да постоји прелазни оним типа **Клицурче*. Потврђено ми је у Врању да се користи лексема *клицурче* у значењу: 'сужење кроз које протиче мањи водени ток, наравно у дем. значењу'. У речницима лексема *клицурче*, па чак и код Злат. 1998, није регистрована. Наши оними потврђују да су коришћена оба дем. облика: покр. *клицурче* и *клицурица*. Из првога је изведено име реке **Клицурчевица* које је пренето и на узвишење, а из другог име реке *Клицурица* које је и данас у употреби.

КЛИЧЕВАЦ, ојк. Кличевац, ок. Ваљева (Павл. Љ., 712). Према антропоојкониму *Кличевац*. Исп. презимена: *Клич*, *Кличан*, *Кличих*, *Кличко* и др. (Р. САНУ).

КЛНОВА ПАДИНА, ојк. Вета, ор. Сува планина, ок. Беле Паланке (Тирић 1, 68). Лексема *клин* је дијалекатски облик фитонима *клен* *Aser samprestre*. В код ор. Клен, Клењар.

КЛОКИНА ЈАРУГА 272, ојк. Клока, код Наталинаца, ок. Смедеревске Паланке (Крагујевац 3). У дијалектима *клок* значи 'извор', од глагола ономатопејског типа *клокоџаџи*, *клокоџање*. Река која туда протиче зове се Клока, л. пр. Јасенице (Павл. 3. 1996). У оронимској синтагми апелатив *јаруга* је одређен онимом *Клокин*.

КЛОКОЊИШ 753 = **КЛОКОЧИШ**, ојк. Сумраковац, код Шарбановца, ок. Кривеља (Стан. 1, 821). У Кривељу се налази потес *Клокочић* (Рајк. 1,105). Облик са *-ћ-* је локално обележје. Основа из које су изведени оними је *Клокоч-*. *Клокоч* је врста биљке која има гроздасту цваст *Staphylea pinnata* 'клокочика, клокочињак, клокочевина, клокочина' (Сим. 1959). У ситуацији када је оним лоциран уз хидроним, може се помишљати на везу са глаголом *клокоџаџи*. Етимологија им је заједничка, ономатопеја која опонаша звук воде; са *к-* уместо *г-*: *глогоџаџи* (Скок, Рј. под *grgljati*).

КЛОКОТИЧ 800 = **КОКЛОТИЧ**, ор. Јасик 699, ојк. Горња Трешњевица, код Шаторње, обл. Качер (Аранђеловац 3; Мишк. 6, 176; Рак. М., 739). Ор. је могао бити именован неким, нама незнатим, хидронимом који је добио име по шумовима, звуцима које вода производи: шумно избијати, клокотати; кључати. Исп. хидр. *Клокоџовац* д. пр. Дуланке л. сас. Лугомира л. пр. Велике Мораве; *Клокочаница* л. пр. Ресаве д. пр. Велике Мораве (Павл. 3. 1996).

КЛОКОЊ 1100, ор. Козница, ојк. Кукавица (Лебане 3). Према воденом току који клокоће; исп. глагол покрајински обележен – *клокоџаџи* 'клокотати' (Р. САНУ). В. Клокоџиш, Клокотич, Клокоч и др.

КЛОКОЧ, ојк. Вигоште, ок. Ариља (Мис. И. 1, 116). В. код Клокоџиш, Клокотич, Клокоћ и др.

КЛОКОЧАК 286 = **КЛОКОЧАР**, ојк. Кнежица, код Петровца, слив Млаве (Петровац 1). В. код Клокођиш, Клокотич и др.

1. **КЛОКОЧАР** 286 = **КЛОКОЧАК**, ојк. Кнежица, код Петровца, слив Млаве (Јов. Љ., 365); 2. **КЛОКОЧАР** 512 = **ВЕЛИКИ КЛОКОЧАР** = **КЛОКОЧИШ**, ојк. Двориште, код Голупца, хидр. Дунав (Енц. Југ. Кучево; ГАЈ Бела Црква). В. код Клокођиш, Клокотич и др.

КЛОКОЧЕВА ЧУКА 1100, ор. Орлов камен, ојк. Радичевац, обл. Заглавак (Кула 3; Динић, 312). Синтагма је изведена од основног онима, хидронимског типа, **Клокоч*. В. код ор. Клокођиш, Клокотич, Клокоч и др.

1. **КЛОКОЧИШ** 512 = **КЛОКОЧАР** = **ВЕЛИКИ КЛОКОЧАР** (Велико Градиште 4; Мил. Ч. 3, 83); 2. **КЛОКОЧИШ** 753 = **КЛОКОЋИШ**, ор. Црни врх 1027, ок. ојк. Кривељ, ојк. Сумраковац (Доњи Милановац 3). В. код ор. Клокођиш, Клокотич, Клокоч и др.

КЛОПОТ 1382, ојк. Брњица, код Дуге Пољане, ок. Сјенице, ор. Пометеник (Сјеница 2). Лексема *клопоџ* 'шум при ударању предмета о предмет, бука, јека, клопарање, клопотање, клепет' је од ономатопејског глагола чији се корен јавља у превојима: *клеј-/клој-/клај-*. Може се претпоставити да је ороним метоним неком хидрониму. Исп. ор. *Клопоџник* (Босна, РЈА) и ојк. *Клопоџ*, код хидронима Мала ријека у Црној Гори.

КЛОЧАНИЦА 1146, ор. Оманиш 1189, ор. Кучај, хидр. Клочаница, г. ток Суваје л. пр. Ресаве (Петровац 4; Миш. 1, 15). Ор. је метоним хидронима који је из ономатопејског глагола *клоцаџи* 'шкљоцати зубима, цвокотати; лупкати, клопарати' (Р. САНУ). Њиме се „Оронаша ... glas koji nastaje od brzog sudara“ (Скок, Рј. под *klacati*).

КЛУПАЦ 549, ор. Церјак 478, ор. Котленик, ок. Краљева (Чачак 2). *Клуџац* је од *клуџ*, *клуџа* (РЈА). В. код ор. Клупе.

КЛУПЕ 245, ојк. Винча, код Београда (Београд 2). Оним је забележен средином 19. века: „Клупе, мјесто у атару села Винче на западној страни, дошло између два брешчића као клупе“ (Богић 1866, 72). Лексема *клуџа*, дијалекатски облик *клуџ*, најчешће значи 'седиште са наслоним или без њега; место за лежање; дебља даска за смештај предмета у кухињи; (у множини) степенаста песковита зараван дуж морских и речних обала; фиг. залеђено благо по коме се може возити' (према Р. САНУ). Према опису Богића, ониму одговара значење: заравњено земљиште између мањих узвишења, а можда и песковито јер се налази крај Дунава. Исп. ојк. *Клуџе*, код Велике Кладуше у Босни (ИМ).

КЛ'ЕКЕ, ојк. Брестовик, код Витомирице, Метохијски Подгор (Стиј. 3, 219). Према аутору: „*Кл'џке*, брдо на којем има доста клеке“ (И.).

1. **КЉЕШТЕВИЦА** 358, ојк. Мисача, код Аранђеловца (Аранђеловац 1; Вук, Рј.; Петр. П. 1, 151; Јов. Б., 113; 2. **КЉЕШТЕВИЦА** „врх у Србији и округу алексиначком“ (РЈА); 3. **КЉЕШТЕВИЦА**, ојк. Шутци, код Белановице, обл. Качер (Мих. 1970, 162). Према геог. термину *кљештићина* који је забележен у Ровцима у Црној Гори: „Тешко проходне шкrape; каменито земљиште; једва проходан пут“ (Мих. 1970, 162 према материјалу Пижурнице). У Р. САНУ, уз одред-

ницу *кљештина* дат је пример: „Кљештина је стена испод које има места за пландовање стокe“ (Морача, ЦГ). Да је *Кљештевица* назив карактеристичан као ороним запазили су и приређивачи РЈА: „Klješteвица, f. mjesno ime (najčešće o planinama)“.

КЉУН 1060, ојк. Радичевац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 312). *Кљун* је геог. термин ’оштро избочени део стене, брда, планине, кљунасти завршетак планинске косе’ (Р. САНУ). Скок (Рј.) прихвата етимологију Собољевског да је *кљун* од **къл-*, *клайи*, а Трубачев (ЭССЯ 19983, 59) Vaillant-ово мишљење да је изведен од глагола **kl’inoṭi*. Метафора. В. ор. Кљуна.

КЉУНА 1177, ојк. Блажево, код Бруса, ор. Врлетница (Куршумлија 3). *Кљуна* значи ’чакља; кука’; у РЈА упућују на значење које је дато код речи *кљун* „иорсе што је nalik на kljun (najčešće ako је krivo, kukasto, kao што је kljun u nekih рtica)“. В. код ор. Кљун.

КЉУНАЧА, ојк. Станијина (Станина) Река, ок. Ваљева (Павл. Љ., 948). В. код ор. Кљуна, Кљун.

КЉУНАЧКА ГЛАВА 1082, ојк. Горња Јабланица, ок. Чајетине (Вардиште 3). Описно име: који има изглед *кљуна*, *кљунaй*, *кљунаси*. В. ор. Кљун, Кљуна и др.

КЉУНИЦА, ојк. Горњи Старац, слив Пчиње (Злат. 6, 158). В. ор. Кљун, Кљуна и др.

КЉУНСКО ЛИЦЕ, ојк. Радичевац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 312). Према орониму *Кљун* 1060. В. ор. Кљун, Кљуна и др.

1. **КЉУЧ** 466, ојк. Потркање, ок. Књажевца (Зајечар 4); 2. **КЉУЧ** 575, ојк. Темска, ор. Темачко брдо 546 (Пирот 1; Миш. 2, 7); 3. **КЉУЧ** 414, ојк. Црнајка, код Рудне Главе, ор. Мали крш (Доњи Милановац 2); 4. **КЉУЧ**, ојк. Мијаковце, код ојк. Власе, обл. Пољаница (Злат. 1, 133); 5. **КЉУЧ** 1281, ојк. Барбарушинце, ојк. Свети Илија, г. ток реке Пчиње (Кратово 1). 6. **КЉУЧ**, ојк. Тибужде, код Враћа (Милић. 1, 275). Сви ови ороними су именовани лексемом *кључ* која као геог. термин значи ’завој, окука на путу; речна окука, земљиште захваћено речном окуком; појас равнице између доњег тока притоке и реке у коју се она улива’ (Р. САНУ). Према Скоку (Рј.) „Prvobitno значење /je/ ’savinut predmet > Riegel’ još vidljivo u ključ ... zaokret ceste“, томе додаје и „rog на кућама, квака ... krivudanje гiјеке i крај.“ Лекема *кључ* је из основе *кљу-*, балтичко *kliakti* ’савијати’, лат. *clavis*. Уколико би се установило да је *Кључ* назив за терен крај реке, извора, могао би имати семантику карактеристичну за хидрониме: ’млаз воде који избија на површину, јак извор, врело; велики клубук или млаз на површини текуће воде који стварају вирови, подводне струје’ (према Р. САНУ). Исп. *Кључеви йошток* у сливу Турије и Колубаре; *река Кључки йошток* д. пр. Поречке реке; *Кључаиша* д. сас. Брњице д. пр. Дунава (Павл. 3. 1996).

КЉУЧАТА 506, слив Брњице д. пр. Дунава (Мил. Ч. 4, 118). Узвишење је метоним хидронима *Кључаиша река* д. сас. Брњице д. пр. Дунава (Павл. 3. 1996). Од *кључаиши*, *клокошайиши*. В. код ор. Кључ.

КНЕЖЕВАЦ, ојк. Козељ, код Белановице, обл. Качер (Мишк. 6, 184). Од лексеме *кнез* преко синтагме **Кнежево село*, брдо и сл. до самосталног именичког облика, онима *Кнежевац*. В. ор. Кнежево брдо, Кнежев гај.

КНЕЖЕВАЧКА ЧУКА 1230, ојк. Кнежево, код Брзећа, ор. Копаоник (Куршумлија 1). В. ор. Кнежевац, Кнежево брдо и др.

КНЕЖЕВ ГАЈ, ојк. Пилица, ок. Раче, хидр. Пилица д. пр. Дрине (Павл. Љ. 2, 391). В. ор. Кнежевац, Кнежево брдо и др.

1. **КНЕЖЕВО БРДО** 1018, ор. Дуроки вис 974, ор. Буковица, ок. Ваљева (Крупаш 4); 2. **КНЕЖЕВО БРДО** 1185, ор. Копаоник, ојк. Добрава, код Сочанице, слив Ибра (Куршумлија 3; Мишк. 4, 28; Милић. 1, 371). Према лексеми *кнез* која значи титулу 'старешина, поглавица села, кнежине и др.'

КНЕЖЕВО ТРЛО = ШИЉАК = ОСТРА ГЛАВИЦА, ојк. Полом, код Такова (Мишк. 6, 141). *Трло* је пастирски термин 'обор, тор; плетена ограда'. Двочлани оним чине квалификатив *кнежево* од *кнез* и термин *џрло*. В. ор. Кнежево брдо, Кнежев гај, Кнежевац.

КЊАЗА МИЛАНА ВИС, ор. Трска, ор. Копаоник, ојк. Исево, ок. Лепосавића (Мишк. 4, 29). Трочлани ороним је антр. типа; именован је према владару државе.

КОБАСИЦА, планина насупрот Столовима, ојк. Каменица, слив Ибра (Мишк. 4, 33; Поп. С., 43). Податак из 1838 г. (И.). Овај ороним је необичног склопа и јединствен на овим просторима. Полазна тачка која нам може помоћи у разрешењу значења, а тиме и порекла, је једна словеначка лексема. То је *kob 'gorski greben, mons longe extensus'*. Безлај је сматра нејасном, можда прасловенском, и пореди је са рус. *коба 'грич, štor, žrd'* (Безлај 1982). Руско *кóбень 'крюк на стене' (ломака, кривляка)*, Фасмер везује за *καμπή 'изгиб'* (Фас. 1967, 267). Можда би овде ишло и *Кобен* – топ. записан 1348. г. – „међа села Јабланице је ишла у Кобен код Призрена“ (РЈА). Ор. је изведен старим придевским суф. *-ас*. Исп. ор. Мале Кобасице.

КОБИЛА 475, ор. Пејина чука 485, ојк. Злот (Доњи Милановац 3). Наш зооним *кобила*, псл. **kobyła* „происходит из **kabūlā*, совершенно изолированного в слав. словарном составе“ (ЭССЯ 1983, 94). Етимологијом ове лексеме бавили су се лингвисти. Неки су успостављали везу словенске лексеме *коњ*, **коњ* и **kobylo* (Скок, Рј.). Враћамо се мишљењу Е–М (1951, 143) о келтској форми *caballos* која је блиска грчкој *καβάλλης* (о овоме је писано и код оронима *Каблар*, исп.). Трубочев о томе пише: „Ответственным за проникновение слова **kobyła* (**kabūlā*) и славянам нужно, очевидно, считать индоевропейское население восточной части Балканского полуострова – фракийцев ... здесь уместно вспомнить ... имя фригийской богини – матери *Κυβέλη*“ (ЭССЯ 1951, 94/95). Њеном имену се придаје значење апелатива 'гора, узвишење, врх', а даљим семантичким развојем долази до блискости са 'коњ': 'mater kubeleya', 'госпожа коней', 'мать коней'. „В слав. **kobyła*, значение которого передает плодovitость и жизненную силу ... еще можно нащупать рудименты этой культовой предыстории“ (И., стр. 98). Векови су прошли од овог старог периода; потискује се значај

митолошких елемената у животу људи, њиховој култури, и многи су склони да упросто објашњења назива *кобила*, *коњ* и др., те да их прихвате као метафорична наименовања.

КОБИЛАРНИК, „planinski vis u Srbiji u okrugu kruševačkom“ (РЈА). *Кобилар* је 'онај који се бави кобилама, чува и одгаја кобиле'. Лексема *кобила* односила се на врсту, тј. вредела је као зооним 'коњ'. Изведеница на *-арник* – *Кобиларник* семантички одговара топониму *Коњарник*: 'стаја за „коње“, коњушница, коњушара, коњушарница'.

КОБИЛАШ, ојк. Дражево, код Беле Паланке, ор. Сврљишке планине (Костић 1, 187). Адјектив *кобиљ* 'који припада кобили, кобилама' има и старији облик *кобилији*. Ор. је изведен преко синтагме **Кобили врх, брег* > *Кобил-аш*. У народној песми се помиње ор. *Кобилија глава*: „Вуче дође Кобилијој глави / Што се зове глава кобилија“ (Р. САНУ). У рум. је л. име *Sobilaș* (Кон., 244).

КОБИЛЕ, ојк. Шарбановац, ок. Књажевца, слив Злотске реке л. пр. Црног Тимока (Мишк. 4, 160). Може се помишљати на облик множине зоонима. В. ор. *Кобилаш* и др.

КОБИЛЕЋИ ЛАЗ, „vrh jednog visa u Gruži“ (РЈА). Квалификатив *кобилећи* је исто што и *кобиљи* 'који се односи на кобилу, кобиле; место где се налазе кобиле'.

1. **КОБИЛИНА ГЛАВА**, ојк. Горњи Ливоч, код Гњилана (Урош. 3, 222; Георг. 1, 146); 2. **КОБИЛИНА ГЛАВА**, ор. Пањеве 1118, ојк. Кожље, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). Према зоониму *кобила*. В. код ор. *Кобила*.

КОБИЛИНО БРДО, ојк. Сврачковци, код Горњег Милановца (Фил. М., 237). Према зоониму *кобила*. В. код ор. *Кобила* 475, *Кобилина глава*. 1. **КОБИЛИЦА** 2526, ор. Шар-планина, ојк. Љубиње, обл. Средачка жупа (Стан. 1, 196; Крст. О., 125); 2. **КОБИЛИЦА** 1433, ор. Гиљево, ојк. Сјеница, обл. Пештер (Сјеница 3; Зерем. 1, 13; Крст. О., 205). Од зоонима *кобила* изведена је лексема *кобилица*, која има и друга значења. Геог. термин *кобилица* није потврђен. Вероватно је изглед планинског врха (ороними су на висини преко хиљаду и две хиљаде метара) попут превоја, преслапа, условио овај метафорички назив који семантички одговара термину *седло*.

КОБИЛИШТЕ, ојк. Горња Горијевница, ок. Чачка, ор. Јелица (Мишк. 6, 153). Лексема *кобилиштие* није регистрована у речницима. Судећи по суфиксу *-иштие* значење оронима је 'место на коме се налазе, одгајају и сл. кобиле (коњи), кобиларник' као *коњушарник*, *коњушара*. Могло би се претпоставити и значење групе, мноштва у односу на место: 'скуп кобила (коња), велики број на одређеном месту'.

КОБИЛНА РАВАН 987, ор. Рујевичка коса, ојк. Драгодол, ор. Медведник 1247 (Крупань 4). Вероватно од **Кобилина раван*. В. ор. *Кобилина глава*, *Кобилино брдо*.

1. **КОБИЛОВАЧА**, слив Јасенице (Георг. 1, 146); 2. **КОБИЛОВАЧА**, обл. Качер, хидр. Кобиловача слив Качера д. пр. Љига (Георг. 1, 146; МЈ–ДП, 49). Из **Кобилова глава*, *коса* и сл. Да је извођење текло директно од зоонима не

бисмо очекивали инфикс *-ов-*. Именовање је обављено преко антропонима *Кобил*; исп. презимена: *Кобила*, *Кобиланов*, *Кобиларевић* (Р. САНУ) и рум. имена: *Sobil*, *Sobilan*, *Sobilaş* (Кон., 244). У Херцеговини се налази главица *Кобиловача* (РЈА). Исп. топоним *Кобило* (14.в.; И.); и надимак *Кобилинац* у селу Угриновци (МЈ–ДП, 160).

КОБИЛ’ЕГЛАВА = КОБИЉА ГЛАВА, ојк. Ораховца, Јужна Метохија (Бук. 3, 439). У повељама, према Пешикану, ор. је гласио Кобиља глава: „Кобиља глава међаш Крушчице ... и Ораховца ... Сад ’Кобиљеглава, брдо’ (Букумирић, у пределу Ораховца), а ... (у нахији Хоча) село Кобиљеглава.“ (Пешикан 1986, 29). В. ор. Кобиља глава.

КОБИЉА БАРА 639, ор. Кобиља глава 576, ор. Котленик, ојк. Пајсијевићи, ок. Груже (Чачак 2). В. ор. Кобиља глава 576 и др.

1. **КОБИЉА ГЛАВА** 576, ор. Кобиља бара 639, ор. Коштавица 537, ор. Котленик, ојк. Пајсијевићи (Чачак 2); 2. **КОБИЉА ГЛАВА** 1127, ор. Чувер 1165, ојк. Кратово, ок. Прибоја (Вардиште 4); 3. **КОБИЉА ГЛАВА** 1189, ор. Црни врх, слив Увца, ок. Прибоја (ГАЈ Ужице); 4. **КОБИЉА ГЛАВА** 1178, ор. Тусто брдо 1090, ојк. Рибница (Вардиште 4; Енц. Југ. Ужице; Жуј., 328); 5. **КОБИЉА ГЛАВА** 1049, ојк. Вељи брег, ок. Косовске Митровице, хидр. Брусовска река (Енц. Југ. Косовска Митровица); 6. **КОБИЉА ГЛАВА** 778, ор. Хомољске планине, ојк. Стамница, ок. Петровца (Петровац 1); 7. **КОБИЉА ГЛАВА = КОБИЛ’ЕГЛАВА**, ок. Ораховца, обл. Метохија (Пешикан, 28). Први члан синтагме је придев *кобиљи*, *-а* од старијег облика **Кобыљъ* ’који се односи на кобиљу’. В. ор. Кобила, Кобилаш, Кобиља бара и др.

КОБИЉА РАВАН, ојк. Горње Кошље, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 433). В. Кобиља глава и др.

1. **КОБИЉАЧА** 603, ор. Рожањ 523, ојк. Милићевци, ок. Чачка (Чачак 1); 2. **КОБИЉАЧА** 257, ојк. Мале Пчелице, код Крагујевца (Крагујевац 3). Из синтагме **Кобиља глава, раван* и сл. после ишчезавања апелатива изведен је овај тип једночланог оронима наставком *-ача* (као у топонимима: Козјача, Ковиљача и др.). Са именом *кобиљача* постоје три врсте биљака: *Melittis nielissophyllum* ’маточина’, *Salvia verticillata* ’жалфија’ и *Stachys silvatica* ’чистац’.

КОБИЉА ЧУКА, ор. Брајковац 823, ор. Крушевица, ојк. Гуњетина, код Власотинца (Ниш 4). В. ор. Кобиља глава, Кобиља раван и др.

КОБИЉЕ = КОВИЉЕ, ор. Хајдучка вода 1389, ор. Јавор, обл. Стари Влах (Вук. Рј.; Сјеница 2). В. код ор. Ковиље.

КОБИЉСКА ГЛАВА 679, ојк. Ражана, код Косјерића (Ваљево 3). Код Мис. 1988 не помиње се овај оним. В. ор. Кобиља глава.

КОБИЉСКО БРДО 600, ор. Рудник, ојк. Мајдан (Аранђеловац 3). В. ор. Кобиља глава, Кобиља чука и др.

КОБЉА ГЛАВА 1461, ојк. Мрчковина, ор. Озрен, ок. Бродарева (Пљевља 4). Свакако је грешка, треба *Кобиља глава*. В. ор. Кобиља глава.

КОВАНИ ДОЛ 1148, ојк. Топли До, ор. Дуго било, ор. Стара планина (Пирот 2). Први члан оронимске синтагме је придев *кован*, *-вна* који се ослања

на корен *ки- 'обрађивати гвожђе и друге метале, ковати', из кога су развијене лексеме са разуђеном семантиком. Развијени су и антропоними: *Кован* м. име и од њега презимена: *Ковановац*, *Ковановић* и др. Исп. у Босни ор. *Кован* = *Кован гора* = *Кована* (РЈА). В. ор. Окован, Ковачева глава, Ковачева падина, Ковачев трап и др.

1. **КОВАЧЕВА ГЛАВА** 778, ор. Ђурђева глава 912, ојк. Петлаш, ок. Димитровграда (Пирот 4); 2. **КОВАЧЕВА ГЛАВА** 1265, ојк. Трница, код Трговишта (Кратово 2). Од л. имена или презимена *Ковач* (РЈА), или према особи која се бави ковачким занатом и апелатива *глава*. В. код ор. Ковани дол, Ковачева падина, Ковачевац и др.

1. **КОВАЧЕВА ПАДИНА** = **КОВАЧЕВ ТРАП**, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић, 92); 2. **КОВАЧЕВА ПАДИНА**, ојк. Добро Поље, ок. Црне Траве, обл. Власине (Ник. Р. 3, 317). В. Ковачева глава, Ковани дол и др.

1. **КОВАЧЕВАЦ** 353, ор. Фрушка гора, обл. Срем (Стан. 4, 767); 2. **КОВАЧЕВАЦ**, слив Каленићке реке л. пр. Велике Мораве, обл. Темнић (Крушевац 4); 3. **КОВАЧЕВАЦ** 812, ојк. Доњи Дубац, слив Бјелице д. пр. Западне Мораве, обл. Драгачево (Чачак 3). Из синтагме **Ковачев брег*, *брдо* и сл. В. Ковачева глава и др.

КОВАЧЕВИНА, ојк. Полошница, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 157). Од **Ковачева њива*, *шума* и сл., ишчезавањем апелатива, придевски члан је поименичен наставком *-ина*.

КОВАЧЕВИЋА БРДО, ојк. Љештанско, код Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 413). Према фамилији *Ковачевићи*.

КОВАЧЕВИЋА ПЕАР, ојк. Добриња, топ. у околини зове се Пеар, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368). Лексема *пеар* је од *бехар*, *џехар*, *џејар* 'нађе, корито; издубљен камен у коме је вода којом се поји стока'.

КОВАЧЕВИЦА 571, ојк. Пирковац, код Лалинца, ок. Сврљига (Ниш 1). Ту се налази и хидр. *Ковачев до*, сас. Сврљишког Тимока (Павл. З. 1996). В. ор. Ковачева глава, Ковачевац и др.

КОВАЧЕВ КРШ 912, ојк. Рутоше, ок. Кокиног Брода (Вардиште 4). Према антропониму *Ковач* или особи која се бави ковачким занатом.

1. **КОВАЧЕВО**, ојк. Брлог, ор. Стрчи крак 1172, ор. Висок 1588 (Пирот 4); 2. **КОВАЧЕВО**, ојк. Рељинци, обл. Качер (МЈ–ДП, 49). Из **Ковачево брдо* и сл. од антропонима *Ковач* или према особи која се бави ковачким занатом. У области *Качер* потврђено је м. име *Ковач* (МЈ–ДП, 135). В. ор. Ковачев крш, Ковачева падина и др.

КОВАЧЕВ ТРАП = **КОВАЧЕВА ПАДИНА**, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић, 92). „Брдо под усађеном шумом. Има згуре од топљења метала“ (И.).

КОВАЧИЊКИ РТ, ор. Бачевачка планина, слив Колубаре (Јов. Б. 1, 219). Према фамилији *Ковачићи*. Терм. *рџ* значи 'оштар гребен, врх; рид'.

КОВАЧИЦА, ојк. Добраче, ок. Ариља (Мис. И. 1, 127). *Ковачица* се јавља као име селима (РЈА). У питању је пименичење из неке синтагме: **Ковачева*

вода, ливада и сл. Није искључена могућност деформације, губљења *-н-* из лексеме *ковачница* 'ковачка радионица, вигањ'. В. ор. Ковачница.

КОВАЧКА КОСА, ојк. Семедраж, код Горњег Милановца (Мишк. 6, 124). Од придева *ковачки* 'који припада ковачу, ковачима; који се односи на ковача'.

КОВАЧКИ ДОЛ 490, ојк. Горње Драговље, ор. Бабичка гора, ок. Гаџиног Хана (Ниш 4). В. Ковачка коса.

КОВАЧКИ ЧУКАР, ојк. Врањска Бања, код Врања (Злат. 5, 123). В. Ковачки дол и др.

КОВАЧНИЦА 848, ор. Чаковина, ојк. Гостиница, ок. Ужица (Позн., 11).

КОВЕЈ, ор. Краку јапа, ор. Старица 797, слив Пека (Доњи Милановац 1). Од *ков-* и рум. суфикса *-ealǎ* (из стсл. *-eľь*) > *-eľь* > *-eј*. *Ков* значи 'метал који се кује, метал уопште, ковина'. У Бугарској стара лексема **ковель* значи 'ковач' (Заимов 1967, 277).

КОВЕЛИНА ЧУКА, ор. Плоча, ојк. Колуница, ок. Сурдулице (Босиљград 3). Према л. имену **Ковел(а)*. Исп. презимена: *Ковелац, Ковелинац, Ковелейша* (обл. Пољаница, РЈА). В. ор. Ковеј.

КОВИЈОНА 399 = **КОВИОНА**, ор. Лупоглав 461, ор. Космај, ојк. Рогача (Аранђеловац 1). Од глагола **ковийти* (сачуван је само у глаголу са префиксом *на-*: *наковийти* (*се*)) и то од облика *ковил* (прошли партицип актива) и придевског наставка *-(а)н,-на*: **Ковил-(а)на* > **Ковио-на* 'ковионица; вигањ'. Варијанта са *-ј-* је новија. В. ор. Ковиона, Ковијоница.

КОВИЈОНИЦА, ојк. Себимиље, код Рашке, ор. Зимовник (Нови Пазар 1). Од *ков-ил-њњ-ица*. В. код ор. Ковијона, Ковионица.

КОВИЛОВА ЧУКА, ојк. Николичево, обл. Црне реке, ок. Зајечара (Рајк. 1, 105). У истом селу је и потес *Ковилово њоље*, а и у оближњем насељу Вражогрнци исто тако (И.). Од имена **Ковил* од кога је презиме *Ковиловић* (Р. САНУ) и *Ковилић* (РЈА).

1. **КОВИЛОВИЦА** 522, ор. Столице 610, ојк. Влакча, ок. Страгара (Аранђеловац 4); 2. **КОВИЛОВИЦА** 182, ојк. Витошевац, ок. Ћићевца (Параћин 3); 3. **КОВИЛОВИЦА** 476, ојк. Бачевица, ок. Зајечара (Зајечар 2; Петк., 60; Динић 1, 237). Из синт. **Ковилова коса, чука* и сл. сажимањем је настао једночлани именички облик. В. код ор. Ковилова чука.

КОВИЛОВО 358, ојк. Доњи Милановац, ор. Танак крак 445 (Доњи Милановац 1; РЈА). В. ор. Ковилова чука.

1. **КОВИЉАК** 1138, ор. Ковиљача, ор. Девица 1186, ојк. Дуго Поље (Зајечар 3); 2. **КОВИЉАК**, ор. Големи врх 951, ор. Голак, ојк. Галибабинац, код Белог Потока, хидр. Сврљишки Тимок (Зајечар 3); 3. **КОВИЉАК**, ор. Горњи крупац, ор. Слатина 338, ок. Алексинца (Зајечар 3). Од фитонима *ковиљ, ковиље* *Stipa pennata* и наставка *-ак*: место на коме расте трава ковиљ.

КОВИЉАР 561 = **КОВИЉАРАЦ**, ојк. Ћовдин, код Крепољина, обл. реке Млаве (Јов. Љ., 312). Од *ковиљ-ар*, варијанта је *ковиљ-ар-ац* у значењу места на коме расте трава *ковиљ*. В. код ор. Ковиљак.

КОВИЉАРАЦ 561 = **КОВИЉАР**, ојк. Ћовдин, ор. Велики врх 670, ор. Крилаш (Петровац 3; Драг. 1, 318; Мишк. 4, 186; Паунк., 9). В. ор. Ковиљар, Ковиљак.

КОВИЉАЧА, ојк. Брусница, код Горњег Милановца (Аранђеловац 3; Мишк. 6, 123; Фил. М., 237); 2. **КОВИЉАЧА** 372, ојк. Калањевци, код Белановице, обл. Качер (Аранђеловац 3; Рак. М., 740; МЈ–ДП, 49); 3. **КОВИЉАЧА**, ојк. Багрдан, хидр. Осаница л. пр. Велике Мораве, ок. Баточине (Крагујевац 4); 4. **КОВИЉАЧА** 452, ојк. Баре, ор. Баранска глава 427, обл. Гружа (Аранђеловац 4; Драгић 1, 207); 5. **КОВИЉАЧА**, ор. Девица 1186, ојк. Дуго Поље, код Сокобање (Зајечар 3); 6. **КОВИЉАЧА** 382, ојк. Југ Богдановац, код Меровине, ок. Прокупља (Прокупље 2); 7. **КОВИЉАЧА** 1104, ор. Крстац 1087, ор. Рогозна, ојк. Јова, код Новог Пазара (Нови Пазар 4; Мишк. 4, 31); 8. **КОВИЉАЧА** 559, ојк. Јошаница, код Рашке (Параћин 4; Мишк. 4, 29). Од фитонима *ковилъ* и наставка *-ача* којим се граде топоними. В. ор. Ковиљак, Ковиљар и др.

КОВИЉЕ = **КОБИЉЕ**, ор. Хајдучка вода 1389, ор. Јавор, обл. Стари Влах (Сјеница 2; Мишк. 4, 4; Ршум. 4, 36). У Вукову Рј. за оним *Ковиље* пише “намастиру Староме Влаху под планином Кобиљем“. Према Ломи (1990, 7) „Ведома је архаичан сл. облик имена Ковилъ (Стари Влах, Бачка) < *Мъковилъ-јъ од лат. Michail са ch = к“. Поводом назива *Ковилъ*, у Бачкој, у белешци 17а (стр. 7, И.) додато је: „Бачки *Ковилъ* помиње се у мађ. извору XV века као *Kabul*. Stanislav II стр. 242 своди ово име ... на словенско *Kobyla* (у Словачкој као ороним). Снажну индицију да се име бачког манастира, ипак, своди на име патрона цркве – *Свейог* Михаила – пружа Тронешки родослов“. В. и ор. Кобиље.

КОВИЉЕВАЧА 391, ор. Златни врх 525, ојк. Борач, ок. Груже (Чачак 2). Према неком топониму **Ковиљевац*. В. ор. Ковиљача, Ковиљиште.

КОВИЉИЦА, ојк. Мутањ, ојк. Рудник, ор. Гредина 534 (Аранђеловац 3; Рак. М., 741; Георг. 1, 148). Према фитониму *ковилъ*. В. ор. Ковиљача, Ковиљиште и др.

КОВИЉИШТЕ, ор. Острица, ор. Буковик, хидр. Вујетиначка р. л. пр. Острове слив Западне Мораве (Мишк. 5, 242). Суф. *-ишије* уноси у оним значење места: место на коме расте *ковилъе*.

КОВИЉСКИ РИД, ојк. Горње Бријање, слив Пусте реке л. пр. Јужне Мораве, ок. Печењевца (Јов. Ј. 6, 22). В. ор. Ковиљак, Ковиљача и др.

КОВИНА 1121, ор. Рињска планина, ојк. Горњи Рињ, Белопаланачка котлина (Костић 1, 178). Од *ков* ’оно што се може ковати; место на коме се ковина налази’. В. ор. Ковани дол, Ковијона.

КОВИОНА 399 = **КОВИЈОНА**, ор. Космај, ојк. Рогача (Лаз. Р. 1, 96; Београд 3; Жуј., 45; Мишк. 4, 202). В. код ор. Ковијона, Ковионица.

КОВИОНИЦА 413, ојк. Добрача, ор. Магареће брдо 409, ор. Рудник (Аранђеловац 4). *Ковионица* је ’ковачка радионица, ковиона; вигань’. В. код Ковијона, Ковијоница.

КОВРЉАЛИШТЕ, ојк. Матаруге, код Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 341). Од глагола *коврљати* ’котрљати’: ’стрмо, окомито земљиште; завојит

терен'. Исп. апелатив *врљак* у служби геог. термина 'врлет, стрмина; камење које се осипа, котрља низ стрмину'.

КОВЧАГ 410, ојк. Превалац, Врањска котлина (Мил. Ч. 2, 69). Лексема *ковчаг* (Р. САНУ) забележена је у околини Књажевца и значи 'доњи део наћви, нека врста ормана са поклопцем за остављање посуђа'. То би била лексема *ковчег* (са промењеним вокалом) чије је једно значење 'сандук; сандук за жито, брашно'. Можда је наш ор. мотивисан називом за неки објекат који служи као спремиште, у коме се чува храна; остава. Евентуално се може помишљати и на фигуративно име дато брду према визуелном утиску. Паралеле нашем орониму налазимо у топонимима у сливу реке Брегалнице у Македонији. За *Ковчег* Иванова (1996, 308) мисли да је исте семантичке вредности као *ковчег* или „Може да е метафоричко, според формата на теренот“; *Ковчегаро* „превелика месност на рид што личи на ковчег“; *ковчези* „ридно место со ковчег од камен каде Марко Крале го поел коњот“ (И.). Исп. топ. *Ковчица* „мјесно име у Србији и округу биградском. Livada u Kovčici“ (РЈА). После апелатива *ковчаг* и поменутих паралела у Македонији не бисмо се упуштали у даље тражење објашњења, и прелазили на лексеми *ковча*, *кагча*, друге етимологије (тур. *korça*) и зоониме *ковча*, *ковчаљ* који су именовани према савијеним, заврнутим роговима, а то значење се могло пренети и на терен.

КОВЧЕЦ 243, ојк. Велика Иванча, ор. Лупоглав 461, ор. Космај 628 (Аранђеловац 1). В. код оронима Ковчаг.

КОДИН РИД, ојк. Рупје, код Црне Траве, обл. Власине (Ник. Р. 3, 359). Према м. имену *Кода*. *Кодини* су пореклом из Прилепа; по њима је названа махала у селу Божици (И., 287).

1. **КОДРА** 894, ор. Пасјача 901, ок. Прокупља (Прокупље 4); 2. **КОДРА** 770, ојк. Негровце, хидр. Клина, обл. Дренице (ГАЈ Пећ; Енц. Југ. Призрен); 3. **КОДРА**, ор. Црнољева, ојк. Гунцат, код Суве Реке (Качаник 1; Стиј. Д. 1, 508); 4. **КОДРА** = **БРДО**, ојк. Брезница, код Муховца, ор. Свети Илија 1270 (Урош. 1, 128); 5. **КОДРА** 730, ојк. Трновац, хидр. Трновачка река, ок. Бујановца, Изморничка котлина (Мил. Ч. 2, 67); 6. **КОДРА**, ојк. Буковик, ор. Ропотски рид, обл. Изморника (Урош. 3, 240); 7. **КОДРА**, ор. Шарено брдо 955, ојк. Норча, код Прешева (Куманово 2); 8. **КОДРА**, ојк. Стари Качаник, код Качаника (Бук. 4, 343); 9. **КОДРА**, ојк. Варош, код Урошевца (Бук. 4, 363). Према арб. *kodër* 'брдо, брег у равници; главица', дем. *kodërë* 'шумица', рум. *codru* 'шума' из лат. *quadrum, quadrus* (Скок, Рј. под *kvadar*).

КОДРА БАРАНИТ 501, ојк. Доње Баране, ок. Пећи (Пећ 4). Према антропоојкониму *Баране*. Исп. антропониме: *Баран*, *Барани*, *Барановић*. Према Скоку, Рј. лексема *baran* 'ован' је стара, прединдоевропска реч; арб. *berr* 'овца', гр. *βάριον*, мађ. *bárány*. В. код ор. Кодра.

КОДРА БЕЉАС = **БЕЛИНО БРДО**, ојк. Ланиште, Качаничка клисура (Триф. Ј. 4, 551). Према л. имену, исп. *Беља*, *Бељак*, *Бељаш* (Грк.). В. ор. Кодра.

КОДРА БЕРИШЕС, ојк. Гребња (Гребно), код Урошевца, обл. Косово (Урош. 2, 63). Према м. имену *Бериша* (Грк.) уз апелатив *кодра*. В. ор. Кодра.

КОДРА БЕЋЕС, ојк. Вранидол, код Приштине, обл. Косова (Урош. 2, 63). Према м. имену *Бећа* од *Бећур* (Грк.) уз апелатив *кодра*. В. ор. Кодра.

КОДРА БУНАРИТ, ојк. Гумниште, код Бујановца (Урош. 2, 63). 'Бунарско брдо'. В. ор. Кодра.

КОДРА ВЕРИФАЦ 922, врх на ор. Верифац, ојк. Стара Бања, ок. Медвеђе (Лебане 1). В. објашњење код ор. Верифац.

КОДРА ВНЕШ, ојк. Долно Блаце, ок. Качаника, Качаничка клисура, падине Скопске Црне горе (Триф. Ј. 4, 538). Придодато је објашњење „Ту су раније били виногради“ (И.). Исп. арб. *vneshtë* 'виноград'. В. код ор. Внesh.

1. **КОДРА ВОГЕЉ**, ојк. Кошаре, код Урошевца, обл. Косово (Урош. 2, 63);
2. **КОДРА ВОГЕЉ**, ојк. Вариговац, код Липљана, обл. Косово (Урош. 2, 63);
3. **КОДРА ВОГЕЉ**, ојк. Пидић, код Жегре, ок. Гњилана (Урош. 2, 63; Урош. 3, 211). Двосложни ороним чине албанске речи *kodër* 'брдо, брег' и *vogël* 'мали'. В. ор. Кодра и др.

1. **КОДРА ГАТ**, ојк. Ранатовац (Ранатовце), код Прешева (Урош. 3, 23); 2. **КОДРА ГАТ**, ојк. Андровац, код Новог Брда (Урош. 2, 63); 3. **КОДРА ГАТ**, ојк. Бурник, код Штрпца, ок. Урошевца (Урош. 2, 63). Други члан синтагме је арб. придев *gjatë* 'дуг, дугачак' (САР).

КОДРА ГАШИТ = ГЛОГОВО ДРВО, ојк. Дабишевце, ок. Приштине, обл. Криве реке (Урош. 1, 79; Урош. 2, 63).

КОДРА ГОЛОГЛАВЕС = БРДО ГОЛЕ ГЛАВЕ, ојк. Ловац, ок. Косовске Митровице (Урош. 3, 216; Урош. 2, 63).

КОДРА ГРОПАВЕ, ојк. Гумниште, ок. Гњилана (Урош. 2, 64). арб. лексема *gropë* 'јама, рупа, јарак' одређује, обележава брдо '*kodër*'. В. ор. Кодра.

КОДРА ГУМУР 778, ојк. Горња Дубница, ок. Вучитрна (Приштина 1). Двочлани ороним чине лексема *kodër* 'брег, брдо' и *gumë* 'хрид, спруд, стена' (САР).

КОДРА ГУРВЕ, ојк. Качаник, Качаничка клисура (Триф. Ј. 4, 554). Ор. чине апел. *kodër* 'брег, брдо' и *guri-ve(ud)* 'каменито место' (САР).

КОДРА ГУРИТ, ојк. Седларе, обл. Криве реке (Урош. 1, 123; Урош. 2, 64). Синтагма је састављена од апел. *kodër* 'брег, брдо' и *gur, gurihtë* 'камен, каменито место' (Фјалор 1976).

КОДРА ГУТИТ 492, ојк. Кодра Гутит, ок. Ђаковице (Призрен 1). Други члан оронима је антропоним *Guṯ(a)-uṯ*. Ојконим је метоним оронима.

КОДРА ДУЛАС = ДУЛОВО БРДО, ојк. Режанце, Качаничка клисура (Триф. Ј. 4, 533). В. ор. Кодра и др.

КОДРА ДУШКУТ, ојк. Вати (Вата), ок. Качаника (Урош. 2, 64). Према фитониму *xraciṯ*, арб. *dushktë*: Храстово брдо. В. ор. Кодра и др.

КОДРА ЂЕРЦИТ, ојк. Жиливода, ок. Вучитрна, обл. Косова (Урош. 2, 64). Према арб. зоониму *ger, kitër = ketër* 'веверица' *Sciurus*. В. ор. Кодра и др.

КОДРА ЂОРЕС, ојк. Слатина, слив Лаба д. пр. Ситнице д. пр. Ибра (Урош. 2, 64). Антропонимски тип оронима: Ђорино брдо. В. ор. Кодра и др.

КОДРА ЂУНЕС, ојк. Лашкобара (Лашко Баре), код Урошевца (Урош. 2, 64). Према антропониму: Ђуново брдо. В. ор. Кодра и др.

КОДРА ЗЕЗ = ЦРНО БРДО, ојк. Владово, код Трговишта (Урош. 2, 64; Урош. 3, 202). Према арб. *zi, zerë* 'црн, црно'.

КОДРА ЗЕКЕ, ојк. Липовица, ок. Лебана, хидр. Голема река слив Јабланице (Лебана 4). Према арб. апелативу и облику зоонима *zeç – zekë*.

КОДРА ЈОВАНИТ, ојк. Витушић, обл. Косова (Урош. 2, 64). Према л. имену *Јован*: Јованово брдо.

КОДРА ЈУСУФИТ, ојк. Брус, обл. Косова (Урош. 2, 64). Према л. имену *Јусуф*: Јусуфово брдо.

КОДРА КАСУМИТ, ојк. Бурник, код Штрпца, ок. Урошевца (Урош. 2, 64). Према л. имену *Касо, Касум*: Касумово брдо.

КОДРА КАТУНИТ, ојк. Шурлан, код Жегре, ок. Гњилана (Урош. 2, 64; Урош. 3, 212). Према називу за насеље *каџун*: Сеоско брдо, Катунско брдо.

КОДРА КЕЋ, ојк. Велико Рибаре, код Липљана, обл. Косова (Урош. 2, 64). Према арб. придеву *keq* 'лош' (САР).

1. **КОДРА КИШЕС**, ојк. Горња Будрига, код Гњилана, обл. Горња Морава (Урош. 2, 64; Урош. 3, 196); 2. **КОДРА КИШЕС**, Доње Гадимље, ор. Жеговац, ок. Липљана (Урош. 2, 64); 3. **КОДРА КИШЕС = ЦРКВЕНО БРДО**, ојк. Ловце, код Ранилуга, ок. Гњилана (Урош. 3, 216). Према арб. називу за *цркву – kishë* (САР).

КОДРА КОПРИЦ 856, ојк. Сјарина, код Медвеђе (Лебана 2). Свакако према квалитету земљишта: арб. *koprik* 'песковита земља, пескуша' (Фјалор 1976).

КОДРА КОРЧЕС = КОРЧИНО БРДО, ојк. Гминце, код Косовске Каменице (Урош. 1, 95; Урош. 2, 64). В. код ор. Корчино брдо.

КОДРА КУЋ, ојк. Мали Кичић, обл. Косова (Урош. 2, 64). Према боји земље, арб. *kuqë* 'црвен': Црвено брдо.

КОДРА ЛЕКСЕС, ојк. Ловац, ок. Косовске Митровице (Урош. 2, 64; Урош. 3, 216). Према м. имену *Алекса*: Алексино брдо (И.).

КОДРА Е ЛИЋЕНИТ 888, ојк. Пруговац, код Приштине, ор. Пруговац (Приштина 2). Други члан синтагме је вероватно од арб. *liqën* 'језеро'.

КОДРА ЉУБОВАЦ 812, ојк. Љубовац, ок. Вучитрна (Приштина 1; ГАЈ Пећ). Према антропоојкониму *Љубовац*.

1. **КОДРА МАЛ = ВЕЛИКО БРДО**, ојк. Вељеглава (Веља Глава), код Огошта, ок. Косовске Каменице (Урош. 2, 64); 2. **КОДРА МАЛ**, ојк. Ново Село, ок. Косовске Каменице, ојк. Мучиврце (Урош. 2, 64); 3. **КОДРА МАЛ**, ојк. Црнољева, код Штимља, ок. Урошевца (Урош. 2, 64); 4. **КОДРА МАЛ = ВЕЛИКО БРДО**, ојк. Ђуришевце, код Огошта, ок. Косовске Каменице (Урош. 1, 116); 5. **КОДРА МАЛ = ВЕЛИКО БРДО**, ојк. Пожарање, код Витине (Урош. 3, 169); 6. **КОДРА МАЛ** 622, ојк. Врбан, ок. Бујановца (Куманово 2); 7. **КОДРА МАЛ** 949, ојк. Врбица, код Брасаљца, ок. Гњилана (Приштина 4, 1937). Према арб. *kodër* 'брег, брдо' и *mal* 'шума; гора, планина, брдо'. В. ор. Кодра и др.

КОДРА МАЛЕ 730, ојк. Муховац, ок. Врања (Лебана 4). В. ор. Кодра мал.

КОДРА МИЈАЈЛЕС, ојк. Слатина, слив Лаба, обл. Косова (Урош. 2, 64). Према л. имену *Мијаило, Михаило*.

КОДРА МИФТАРИТ, ојк. Пасома, код Вучитрна (Урош. 2, 65). Према личном имену.

КОДРА МОЈАВЕ = ВЕЛИКО БРДО, ојк. Режанце, Качаничка клисура (Триф. Ј. 4, 533). Према л. имену *Моја*, *Мојан* од *Мојмир* (Грк.).

КОДРА МРЕКАЦИТ, ојк. Свирце, код Косовске Каменице (Урош. 1, 96). Други члан оронима је свакако од придев *mprehët* 'оштар, шиљат'.

КОДРА МУСТАФЕС, ојк. Бурник, код Штрпца, ок. Урошевца (Урош. 2, 65). Значење је: Мустафино брдо.

КОДРА НАЉТ 1559, ојк. Качандол, ор. Копаоник (Приштина 1; Енц. Југ. Косовска Митровица; Крст. О., 229). Према арб. *nalt* = *lart* 'високо; горе' (Фјалор 1976).

КОДРА ОЦЕС, ојк. Пидић, ок. Гњилана, код Жегре (Утош. 3, 211). Ор. значи: Хоцино брдо.

КОДРА ПЕЉ 1052, топ. Коштам поље, ојк. Точилово (Сјеница 4). Други члан назива је арб. зооним *pelë* 'кобила'.

КОДРА ПОЈАТЕС = КОДРА ПОЈАТИШТЕС, врх на ор. Жеговац, ојк. Жеговац, ок. Гњилана (Урош. 2, 65). Према пастирском термину, називу за објекат у који се смешта стока 'појата, стаја', евентуално 'боравиште, колиба'.

КОДРА ПОЈАТИШТЕС = КОДРА ПОЈАТЕС, врх на ор. Жеговац, ојк. Жеговац, ок. Гњилана (Урош. 3, 4). В. код ор. Кодра појатес.

КОДРА ПОПИТ = ПОПОВО БРДО, ојк. Трстена, обл. Криве реке (Урош. 1, 122; Урош. 2, 65).

КОДРА ПУЉЕС 411, ојк. Дамњане, ок. Ђаковице (Призрен 1). Према л. имену *Пуља*, *Пуље* (Грк.).

KODRA E RUŠIT 855, ојк. Ракиница, ок. Подујева, код Орлана (Приштина 2). Према м. имену *Рушо* (Џоговић 1986, 422).

КОДРА СЕФЕРИТ, ојк. Сефер, код Прешева (Урош. 3, 213). Према ојкониму *Сефер* од муслиманског имена *Safer* (Смаил. 1977).

КОДРА СМАЉЕС, ојк. Танишевац, обл. Горња Морава и Изморник, хидр. Танишевачка река (Урош. 3, 185). Према л. имену *Smail* (Смаил. 1977).

КОДРА СОЈЕВЕС, ојк. Сојево, код Урошевца (Урош. 3, 4). Према називу насеља од *soj*, термин сродства, 'род, племе; пасмина, врста'. Топоним *Сојушије* значи 'селиште' (Урош. 2, 132).

КОДРА СТАМАТИТ, ојк. Балинце, обл. Косово (Урош. 2, 65). Ор. значи 'Стаматово брдо' према м. имену *Сџаматџ* (Грк.).

КОДРА СТАН, ојк. Вртомица, Качаничка клисура (Триф. Ј. 4, 546). Према пастирском термину *сџан* 'бачија, катун, мандра'.

КОДРА ТОПИЛА, ојк. Топила, код Штимља, ор. Црнољева (Качаник 1). Према ојкониму. Лексема *топила* значи 'mjesto u vodi gdje se konoplje moče' (Скок, Рј. под *tòpiti*).

КОДРА ТРЕНЕС = ЛУДАКОВО БРДО, обл. Горња Морава и Изморник (Урош. 3, 4). Од арб. *treni* 'лудило', *trentë* 'луд'.

КОДРА ТСАТ, ојк. Љубиште, код Витине, обл. Косово (Урош. 3, 189). Према арб. лексеми *thatë* 'сув', *thatësi* 'сувоћа' (САР).

КОДРА ТУРИТ = КАМЕНО БРДО, ојк. Седларе, код Огошта, слив Криве реке (Урош. 1, 123). Према арб. *gur* 'камен', деформисан изговор.

КОДРА ЋАФ 699, ојк. Малопољце, код Штимља (Качаник 1). Према *ћафир*, тур. *kâfir* 'неверник' (Шкаљ.).

КОДРА УЧЕТ 656, ојк. Орлане, слив Батлаве д. пр. Лаба, ок. Подујева (Лебане 1). Нејасно значење.

КОДРА ФАЛИШЕС, ојк. Стража, код Качаника (Триф. Ј. 4, 523). Можда према арб. *valishtë* 'одрон, дубока рупа у коју пада одроњено камење; лавина' (Фјалор 1976).

КОДРА ФЕНИКС, ојк. Липовица, ок. Лебана (Лебане 4). Вероватно по л. имену; исп. основу *Фен-у Фендо*, *Фења* и др.

КОДРА ХАЛИТИТ, ојк. Цецелија, код Вучитрна (Урош. 2, 65). Антропонимски тип: Халитово брдо.

КОДРА ХОЦЕС, ојк. Пидићи, код Жегре, ок. Гњилана (Урош. 2, 65). Према *хоџа* (тур. *hoca* 'муслимански свештеник'), онај ко се бави тим позивом.

КОДРА ЦАКЕС, ојк. Вата, код Качаника (Урош. 2, 65). Према одређеној особи: Цакино брдо (И.).

КОДРА ЧАВЗА 1029, ор. Стречка планина, ок. Пећи (Пећ 4). Од арб. *qafë* 'превој', *qafëzi* 'вратоломан'. В. ор. Ћава, Ћаве.

КОДРА ЧАР 1181, ор. Козница, ок. Приштине (Лебане 3). Према арб. *çarë* 'пукотина, напрелина', *çarë*, -i '(рас)пукнут, напрснут'. Исп. топ. *Чар* – шума у селу Карачеву, слив Криве реке (Урош. 2, 151). В. ор Кодра чарит.

КОДРА ЧАРДАКУТ, ојк. Папаз, код Урошевца (Урош. 2, 65). Према тур. *çardak* 'зграда на стубовима; летњиковац; доксад'.

КОДРА ЧАРИТ, ојк. Цецилија (у ИМ: *Цецелија*), код Вучитрна (Урош. 2, 65). В. ор. Кодра чар.

КОДРА ЧЕЉОВИЋ = БРДО ЧЕЉОВИЋА, ојк. Свирце, ок. Косовске Каменице, слив Криве реке (Урош. 1, 96; Урош. 2, 65). Према породичном имену. В. ор. Брдо Чељовића.

КОДРА ЧЕРИНИ 442, код Ђаковице (Призрен 1). Према мусл. имену **Ćerim* < *Kerim* (Смаил.).

КОДРА ЧЕРКЕЗИТ 414, ојк. Љум Бунар, ок. Ђаковице (Призрен 1). Према називу племена *Черкези* изведени су и антр. *Черкез*, *Черкезин* (Косово) и др.

КОДРА ЦАФЕРИТ 458, ојк. Мазник, код Дечана (Пећ 4). Према мусл. имену *Цафер*, тур. *Çāfer* (Смаил.).

КОДРА ШКИЕВЕ = ГЛАВИЦА = ВЕЛИКО БРДО, ојк. Кошаре, код Урошевца (Урош. 2, 23).

КОДРА ШКУРТ = КРАТКО БРДО, ојк. Гминце, код Косовске Каменице (Урош. 1, 95). Према арб. *shkurtër*, -i 'кратак'.

КОДРА ШУЛАЈЕВ 549, ојк. Кончуљ, ок. Бујановца (Куманово 2). Према арб. *shullî-ri*, *shullâ-ni* 'присоје' (САР).

КОДРАТ МАЛ, ојк. Зајчевце, код Качикола, ок. Косовске Каменице (Урош. 1, 82). Значење је 'Велика брда'. В. ор. Кодра мал.

KODRE LLAZEVE, ојк. Станкој, код Кућишта, ок. Пећи (Цог. 1, 337). Према топоапелативу *Лазови*.

KODRE HEJDISHT'S, ојк. Кућиште, ок. Пећи (Цог. 1,332). Према фитониму *хељда*.

КОДРЕТ МАЛ, ојк. Зајчевац, код Качикола, ок. Косовске Каменице (Урош. 2, 65). В. ор. Кодра мал.

КОДРИЦА, ојк. Елез, код Качаника (Урош. 2, 65). Ор. има облик деминутива од апелатива *кодра*.

КОБЕВ РИД 574, ојк. Доње Грахово, код Власотинца (Врање 2). Према м. л. имену *Кођо* од *Косџадин*, *Косџа* (Грк.).

КОЖАЉ 1049, ојк. Брезна, ок. Прибоја, ор. Комун 1044 (Вардиште 4; Енц. Југ. Ужице). Од придева *кожли*, стел. *козълъ* 'који припада козлу, јарцу' = *козли* = *козлицји* (15в.) 'придев од коза' (РЈА), преко синтагме **Кожљи врх*, *брег* и сл. У РЈА се помињу и: *Кожал-брег* (13в.) у Истри; *Кожалъ* – коса у старој Србији (14в.): „На Рџинји родъ Коџлѣтъ“; *Кожель* = Козалъ село на ор. Тупижници, ок. Књажевца (суф. -ев је од -аљ; а љ је од л чиме је спречен прелаз л у о).

КОЖИЦА 793, ојк. Добра, обл. Кучај, хидр. Кожица река д. пр. Дунава (Добра 3). Суф. -ица упућује на могућност да је хидроним примарно образовање, мада се то не може потврдити. Вероватно према антропониму **Кожка*; презиме *Кожница* као члана неке двочлане синтагме. Могуће је и метафоричко образовање неким од значења лексеме *кожа*.

КОЖЊАР 727 = **КОЖЊЕР** = **КОЖЊЕРСКА ПЛАНИНА**, ор. Богићевица, хидр. Дечанска бистрица, ок. Пећи (Пећ 3; Цог. 1, 244). Хидроним *Кожњарска бисџирица* = *Кожњерска бисџирица* = *Кожњерски њојок* је д. пр. Дечанске бистрице д. пр. Белог Дрима (Павл. 3. 1996). Ор. има сажети облик неке синтагме чији је један члан назив за занатлију који прерађује коже, *кожњар*, *кожар*. Сачуван је и двочлани ороним са придевским чланом – *Кожњерска њлана*.

КОЖЊЕР 1727 = **КОЖЊАР** = **КОЖЊЕРСКА ПЛАНИНА**, ор. Богићевица, хидр. Дечанска Бистрица, ок. Пећи (Цог. 1, 244). В. ор. Кожњар.

КОЖЊЕРСКА ПЛАНИНА 1727 = **КОЖЊАР** = **КОЖЊЕР** (Цог. 1, 244). В. ор. Кожњар.

КОЖУВАРАЦ 289, ојк. Штубик, ор. Дели Јован (Неготин 1). Од лексеме *кожухар*, *кожувар* 'занатлија који прави кожухе' преко неког двочланог онима **Кожуваров брег*, *крај* и сл.

КОЖУДЕР 475, ојк. Поружница, код Сокобање, ор. Озрен 1174 (Параћин 4). Оним одговара лексеми *кождер* 'особа која ради са кожама, живодер, стрводер'. На оним је примењиво и фигуративно значење 'козомор, кождер, пролећна мећава; студени ветар'; врста ветра карактеристична за планинске пределе. Значење 'песковита земља која се тешко обађује' је покрајинско (Злакуса код Ужица).

КОЖУХ 244, ојк. Кула, ок. Малог Црнића, обл. Стиг (Велико Градиште 3). Ор. *Кожув* (дијал. *Кожуф*) у Македонији Станк. (2002, 192) изводи из **Кожухъ рид*: „чијшто адјективен член е образуван од апел. *кожух* ’човек кој чува кози, козар’ со суф. -ъ“. Нисам наишла на апелатив *кожух* у том значењу. Лексема *кожух* значи исто што и *кожун*, а у „prenesenom smislu znači i čovjeka koji kožun nosi“ (РЈА под *kozun*). Могуће је да је и *кожух* употребљаван у том значењу. Даље су развијени и антропоними. У Пољској је записано л. име *Kožuch* још 1388.г.; *Kožuchów* 1276. г. и др. (Бањковски 2000). Значење лексеме *кожух* ’део одеће од коже заједно са кожом’ (некада омотач којим је обавијано тело) упућује нас да размишљамо у другом правцу, не у вези са особама и именима, већ везано за сам терен, изглед терена и растиње на њему. Долазимо до метафоричног наименовања: брдо обрасло густим растињем, грмљем, увојитим шибљем. У том случају, орониму *Кожух* био би синоним ор. *Космај* од *космаї* ’обрастао густом шумом, растињем’. За овакво објашњење налазимо потпору и у имену планине *Кадмен* 1307, код оронима Црнолева. Назив је од ст. рус. *къдманъ*, рус. *кодман*, мађ. *ködmön* „azijskog postanja“ (Скок, Рј.). В. код ор. *Кадмен*. Паралелизам значења имамо и у оронимима са основом *Рун-* од *руно*, *рунав*, *руниџав*, *руњав* ’коврцаст, кудрав’: ор. *Руњавац*, ок. Такова; *Руњева глава*, ор. Златар; *Руџави Космај*, део Космаја (у орониму *Руџави Космај* не осећа се плеоназам зато што је у оному *Космај* избледело значење *космаї*).

КОЗАРЕ, ор. Калуђерица 437, ојк. Овсиште, ок. Страгара (Аранђеловац 4). Од *козар* ’онај који чува, гаји козе’ преко синт. **Козарје брдо* и сл.

КОЗАРЕВО 676, ојк. Вражогрнци, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). Село са тим именом не постоји, нема га ни у Речнику места (Кот. 1892) ни у ИМ. Код Пурковића (Пурковић 1940, 103) забележено је *Козарево* као заселак: „Данас има два засеока Козарево, један код Косовске Митровице, други код Новог Пазара“. В. ор. Козаре.

КОЗАРИЦА, ор. Јавор 930, ојк. Рудник, ор. Рудник (Аранђеловац 3). Апел. *козарица* има више значења од којих су два могла да мотивишу топоним: 1. ’стаја, тор за козе’; 2. ’чобаница која чува и напаса козе’; 3. ’козја стаза, узани путељак на стрмини’. Вероватно је то: *козаришће*, *козарник*, *козарница* ’стаја, тор’. В. ор. Козарница.

КОЗАРИШТЕ, ојк. Брезна, код Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 325). В. код ор. Козарица.

1. **КОЗАРНИК**, ор. Градиште 1248, ор. Варденик, ојк. Стајковце (Врање 4; Триф. Ј. 1, 218); 2. **КОЗАРНИК**, ојк. Лапардинце, Врањска котлина (Злат. 4, 146; Триф. Ј. 1, 41). В. код ор. Козарица и др.

КОЗАРНИЦА 991, ор. Таламбас 1255, ојк. Раков Дол, ок. Бабушнице (Босилград 1). В. код ор. Козарица.

КОЗАРСКА ГЛАВА 634, ојк. Милановац, ок. Жагубице (Петровац 4; Пунк., 19). Први члан, придевски, је од *козар* ’онај који чува, гаји козе’. В. ор. Козаре.

КОЗАЧКИ ГРОБ 728, ор. Самањац, ојк. Кулајна, ок. Ђуприје (Параћин 2). Придев *козачки* се односи на козака, на козара. В. ор. Козарска глава.

КОЗЕЉ, ојк. Трудељ, ок. Рудника (Аранђеловац 3). По њему је именована и речица *Козељица* л. пр. Качера д. пр. Љига (Павл. 3. 1996). Од старог облика *козьль* > *козалъ* > *Козељ*. В. код ор. Кожалъ.

КОЗИ БРЕГ, ојк. Лозан, обл. Сврљиг (Богд. 1, 138). В. ор. Козји брег.

1. **КОЗИЈА ГЛАВА**, ојк. Раброво, ок. Браничева (Велико Градиште 3); 2. **КОЗИЈА ГЛАВА**, ојк. Сиљевица, ор. Гледићке планине (Крушевац 1; Мишк. 3, 94).

КОЗИЈА ГРБИНА 1558 = **КОЗЈА ГРБИНА**, ор. Стара планина, обл. Торлак (Адам., 56). Први члан оронима, придев *козија*, има уза се топоапелатив *грбина* који се употребљава као геог. термин 'огољено брдо које има изглед грбе; повијени рид или брдо' (Шиц 1957, 27; Вид. 1999).

КОЗИЈА СТЕНА, г. ток Голијске Моравице (Мишк. 4, 4).

КОЗИЈИ ХРБАТ 431, ор. Велика градина 443, ор. Иверак, ојк. Милина, ок. Лознице (Шабац 3). *Хрбаџи*, *рбаџи* је геог. термин 'врх, највиши део на риду; планински грбен'.

КОЗИЛА, ојк. Суводање, ок. Ваљева (Павл. Љ., 965). Ор. има облик множине, настао је од назива за објекат *козило* 'мето где пребивају козе, козје бора-виште' (Р. САНУ). В. ор. Козиле.

КОЗИЛЕ 906, ор. Крња јела 1154, ор. Равна планина, ојк. Гоч (Чачак 4). В. код ор. Козила.

КОЗИШТА, ор. Ораховичка планина, ојк. Горња Ораховица, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 448). Суф. *-ишије/-ишија* потврђује да ор. значи локацију, место на коме се чувају, напасају козе, *козарник*, *козарница*.

1. **КОЗЈА ГЛАВА** 959, ор. Копаоник, ојк. Ројчићи (Нови Пазар 2); 2. **КОЗЈА ГЛАВА** 807, ојк. Брђани, ок. Бруса (Куршумлија 1; Царић, 805). В. ор. Козија глава.

КОЗЈА ГРБА, ојк. Превешт, код Рековца (Мишк. 3, 94). В. ор. Козија грбина, Козја грбина.

КОЗЈА ГРБИНА 1558, ор. Миџор 2169, ор. Стара планина (Пирот 2; Милић. 1, 165). Ојк. Козја, ок. Пирота. В. ор. Козија грбина.

1. **КОЗЈАК**, ојк. Овчина, код Рогачице, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 418); 2. **КОЗЈАК** 234, ојк. Добрње, код Петровца, ок. Пожаревца (Петровац 1; Јов. Љ., 336); 3. **КОЗЈАК** 1045, ок. Књажевца (Мишк. 2, 73); 4. **КОЗЈАК** 630, ојк. Краставче, ор. Бабичка гора (Ниш 3); 5. **КОЗЈАК**, ојк. Пропљеница, ор. Црни врх 1122, ор. Троглав, обл. Драгачево (Чачак 3); 6. **КОЗЈАК** 1284, област реке Пчиње (Кратово 1; Триф. Ј. 3, 5; Миш. 1, 264). Осим поменутих оронима две планине у Далмацији (код Каштела и Книна) имају име *Козјак*, а и два врха на планини Велебит зову се *Козјак*; једно од плитвичких језера има такво име. Више топонима у Србији су тако именовани: село код Лознице, шума у Бегаљици код Београда, ливада у Козјаку око Смедерева и др. (Р. САНУ; РЈА). Има више врста биљака које носе такво име: *влашица* *Allium ascalonicum*; *калина* *Ligustrum vulgare*; *козја*

брада Трагорогон из фам. Compositae. *Козјак* је био сточарски термин за објекат у коме се чувају козе, стаја за козе (Р. САНУ). Развој онима *Козјак* је ишао од придева *козји* и неког апелатива: **Козји рѝ, брег, љуѝ* и сл.

КОЗЈА ПАДИНА 1734, ор. Точило 1161, ор. Сува планина, ојк. Космовац (Ниш 4).

1. **КОЗЈА СТЕНА**, ор. Тара, ојк. Кремна, код ојк. Мокра Гора (Мић. Љ., 473; Мил. Ч. 8, 92); 2. **КОЗЈА СТЕНА** 753, ојк. Панојевиће, ок. Рашке, слив Рашке (Нови Пазар 4); 3. **КОЗЈА СТЕНА** = **КРШ**, ор. Осмањача, ор. Јавор, слив Голијске Моравице (Ршум. 4, 35).

КОЗЈА СТИЈЕНА, ојк. Горњи Лајковац, код Мионице (Павл. Љ., 741).

1. **КОЗЈАЧА** 1323, ојк. Вионица, ок. ојк. Ивањице (Нови Пазар 1); 2. **КОЗЈАЧА**, ојк. Преконога, обл. Сврљиг (Богд. 1, 138). Поименичени ороним од придева *козји* наставком *-ача*.

КОЗЈА ЧУКА, ор. Равш 1163, ојк. Горња Оруглица, ок. Медвеђе (Лебане 4).

КОЗЈЕ БРДО 847, ојк. Вујиновача, ор. Јабланик 1274, ор. Повљен (Крупањ 4; Јов. Б. 1, 161).

КОЗЈЕ СТЕНЕ, ојк. Паљевштица, код Брзећа, ор. Копаоник (Нови Пазар 2; Ил. Р., 654; Крст. О., 227).

КОЗЈИ БРЕГ, ојк. Станце, обл. Пољаница (Ник. Р. 4, 184).

1. **КОЗЈИ ГРБ**, ојк. Шетоње, ок. Петровца, ор. Калаура 675, ор. Горњачка клисура (Петровац 1; Паунк., 33); 2. **КОЗЈИ ГРБ**, ор. Коса страна 197, ојк. Велики Поповић, код Деспотовца (Петровац 3). Апел. *грб* значи 'врх, гребен'. В. ор. Козја грбина.

КОЗЈИ ДО 976, ор. Огледна 1349, ор. Копаоник, ојк. Радманово (Куршумлија 1).

КОЗЈИ КАМЕН 1187, ор. Врх 1188, ор. Висок 1588, ојк. Паклештица (Пирот 4; Стан. 2, 296).

КОЗЈИ КАО 784, ор. Голо брдо 1179, ојк. Церје, ојк. Ушће (Нови Пазар 2).

КОЗЈИ РИД, ојк. Заовине, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 365).

1. **КОЗЈИ РОГ**, ор. Самањац, слив Иванштице слив Црнице д. пр. Велике Мораве (Миш. 1, 226); 2. **КОЗЈИ РОГ** 1070, ојк. Рашане, ок. Косовске Митровице (Приштина 1). *Рог* је метафорички назив за 'уздигнуто место, рид; шиљасту стену'; користи се као геог. термин.

1. **КОЗЈИ ХРБАТ** 431, слив Лешнице д. пр. Дрине (Рад. М. 1, 198); 2. **КОЗЈИ ХРБАТ** 881, ојк. Оклетач, код Рогачице (Крупањ 4). *Хрбаѝ* је геог. термин 'хридан, пун камења; оштар камен, стена на врху планине'.

КОЗЛИНАЦ 1225, ор. Чемерник 1328, ојк. Мишевиће, ок. Нове Вароши (Сјеница 1). Од зоонима *козле* преко придева *козли*, *козлији*, *кожљи*. Могуће је и именовање фитонимом *козлинац*, *козинац* *Astragalus*.

1. **КОЗНИК** 413, ојк. Оџаци, ок. Врњачке Бање (Крушевац 3); 2. **КОЗНИК** 922, ојк. Козница, хидр. Козница д. пр. Расине д. пр. Западне Мораве, ок. Александровца (Куршумлија 1); 3. **КОЗНИК** 1187, ојк. Козник, ок. Новог Пазара

ра, ор. Рогозна (Нови Пазар 3); 4. **КОЗНИК** 1495, ојк. Мухово, ор. Голија (ГАЈ Краљево; Сјеница 2); 5. **КОЗНИК** 1006, ојк. Козник, ок. Ораховца, ор. Милановац (Призрен 2; ГАЈ Пећ). Вук помиње у Рјечнику зидине старог града који се зове *Козник*, а налазе се на десној обали Расине (исп. ор. 2. Козник). Његов коментар је: „Због велике висине и врлети није се камење могло носити друкчије до на козама и за то да се назвао Козник.“ Од зоонима *коза* преко придева *козји* из синтагме **Козји врх, рид* и сл., уз суфикс *-ник*. Помишљамо да је лексема **козник* коришћена и значила исто што и *козило* 'место где живе, пребивају козе' (Р. САНУ). В. ор. Козила, Козиле.

1. **КОЗНИЦА**, ојк. Добрава, хидр. Добравска река д. пр. Ибра, ор. Копаник (Куршумлија 3; Мишк. 4, 28); 2. **КОЗНИЦА**, врх на ор. Велика планина 1260, ок. Приштине, обл. Новобрдске Криве реке (ГАЈ Приштина; Мишк. 4, 46; Урош. 1, 77; Мил. Ч. 2, 35). В. ор. Козник.

КОЗНИЧКА ЧУКА 586, на ор. Козник 1006, код Ораховца, ок. Ђаковице (Стан. 2, 337). Према самом орониму *Козник*.

1. **КОЗОМОР** 1007, ојк. Дивчибаре, код Ражане, ор. Маљен 1044, обл. Црна Гора (Ваљево 3; ГАЈ Шабац; Ршум. 6, 133); 2. **КОЗОМОР** 1316, ор. Јадовник 1734, ојк. Милошев Дол, ок. Сјенице (Пљевља 2); 3. **КОЗОМОР** 1286, ор. Разбојиште 1259, ок. Нове Вароши (Пљевља 2); 4. **КОЗОМОР** 1337, вис на ор. Козомор 1286, ојк. Нова Варош (Пљевља 2; Стан. 2, 337). Лексема *козомор* значи: 1. 'тешко проодан крш, стење'; 2. 'земљиште на коме нема много растиња, голет'; 3. 'рђаво време, студен'; 4. 'ветровито, влажно време, козодер, кождер' (Р. САНУ).

КОЗОРЕПА 432, ојк. Страгари, хидр. Рача л. пр. Велике Мораве, обл. Шумадија (Стан. 3, 721). Назив брда је из двочланог онима **Козорепи долина, њадина* и сл. Први члан синтагме је према фитониму *козји реј, дивљи сјанаћ, шџир, змијинац* из фам. *Cheporodium bonus* (Сим. 1595).

КОИЛ, ор. Турла 932, ор. Висок 1588 (Пирот 4). Од л. имена *Коил, Којил* (Грк.). В. ор. Коиловац, Којилово.

КОИЛОВАЦ 208, ојк. Миросалци, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1). Од м. имена *Коил* преко синтагме **Коилово брдо*. Исп. ојк. *Којилово*, код Злокуће, ок. Неготина (ГАЈ Неготин). В. ор. Коил, Којилово.

КОИЊЕТ, ојк. Јабуковац, ок. Брзе Паланке (Неготин 1). Према м. имену *Којин* (Грк.) уз суф. *-еи* којим се образују румунски топоними. Умекшано *-н-* је дало *-њ-* испред *-е-* из наставка *-еи*. Исп. топ. *Корњеи* у Црној реци од рум. *cornet*.

КОЈИЛОВО 316, ојк. Николичево, ок. Зајечара (Зајечар 2). В. ор. Коиловац.

КОЈИЋА БРДО, ојк. Славковица, ок. Љига (Ваљево 4; Јов. Б. 1, 265). Према патрониму *Којићи*. Исп. презиме *Којић* (РЈА).

КОЈОВО БРДО, ојк. Вигоште, ок. Ариља (Мис. И. 1, 117). Према хипокористику или м. имену *Којо* (Грк.).

КОЈЧИНСКО БРДО, ојк. Жељине, код Сирогојна, ор. Златибор (Мић. Љ., 455). Од м. имена *Којчин*, *Којчина* (Грк.).

КОКАНОВАЧКА КОСА, ојк. Жарево, код Бруса, слив Топлице (Грк. 1, 195). Од м. имена *Кокан* (Грк.) преко непознатог топонима **Кокановац*.

КОКАРКА 1641, ојк. Брод, код Црне Траве, обл. Власине (Босилград 1). Ор. је од лексеме *кокара* 'дрво, пањ' која је етимолошки блиска речима *кокора*, *кокорница* 'коврцаст, кудрав'. В. ор. *Кокорава* *платина*. У селу Брод налази се *Кокарска мала* у којој су живели *Кокарци* (Николић 1912, 290). Исп. презимена: *Кокар*, *Кокарац* (Р. САНУ).

КОКЛОТИЧ 800 = **КЛОКОТИЧ**, ојк. Војковци, ор. Јасик 699, обл. Качер (Мишк. 6, 176; Мишк. 4, 175). Ор. Коклотич је облик са метатезом. В. код ор. Клокотич.

КОКОЈИНА ГЛАВА, ојк. Манојлица, обл. Сврљиг (Богд. 1, 56; 138). Према л. имену *Кокоја* (И., 96) или надимку *Кокоја* (И., 98).

КОКОРАВА ПЛАНИНА 432 = **КОКОРОВА ПЛАНИНА**, ојк. Гуњаци, код Пецке, ок. Осечине (Павл. Љ. 2, 460; Павл. Љ., 773). Од придева *кокорав* (*кокорљив*, *кокорњав*) 'коврчаст, кудрав, рудаст'. Оним има значење: планина обрасла растињем, густо пошумљена планина. Синоним је ор. Космај. В. ор. Кокоран, Кокорова планина.

КОКОРАН 907, вис на ор. Мали крш, ојк. Горњани, код Бора (Доњи Милановац 1). Од **Кокоран врх* 'кокорљив, кокорав, пошумљен, обрастао'. В. код ор. Кокорава планина.

КОКОРЕВАЦ, ор. Копаоник, ојк. Јошаничка Бања (Жуј., 96). Значење придева *кокоров*, *кокорљив* односи се и на људе, те су развијени антропоними: *Кокор*, *Кокорев*, *Кокорић* и др. (РЈА). Име овог планинског вуса могло је бити мотивисано његовим изгледом (в. код ор. Кокорова планина, Кокоран) или неким антропонимом.

КОКОРОВА ПЛАНИНА 432 = **КОКОРАВА ПЛАНИНА**, ојк. Братачић, код Осечине (Павл. Љ., 573). Притока Пецке, слив Јадра, зове се *Кокорова река*, а заселак је *Кокорово* (РЈА). В. Кокорава планина и код ор. Кокоревац.

КОКОРОВИЦА 1185, ојк. Кокоровица, ок. Слатине, код Дворана, ор. Велики Јастребац (Куршумлија 4). В. код Кокоревац и др.

КОКОШАР 1663, ор. Пилатовица 1703, ојк. Јелакци, слив Јошанице д. пр. Ибра (Куршумлија 3). *Кокошар* је: 1. 'место, просторија, кућа где се чува живина, кокошара, кокошарник'; 2. 'човек који чува, одгаја живину'; познато је и презиме *Кокошар* (Р. САНУ).

КОКОШИЊА ГЛАВА, ор. Гробљак 800, ор. Гледићке планине, ојк. Стубал (Крушевац 3). Атрибут *кокошиња* (придев *кокошињи*, *-а*, *-е*) значи 'који се односи на кокоши, кокошији'. В. ор. Кокошар, Кокошињак, Кокошиње брдо.

КОКОШИЊАК, ојк. Вучје, код Лесковца (Врање 1). В. код Кокошар и др.

КОКОШИЊЕ БРДО, ојк. Велико Село, код Малог Црнића, ок. Пожаревца (Милад. М. 1, 109). В. ор. Кокошиња глава.

КОЛА, код ор. Округлица 1370, ок. Ивањице, слив Голијске Моравице (Мишк. 4, 4). *Кол, коло* ср. род, множина *кола, колеса* *circulus* „kao granica (linija, crta) koja naokolo zatvara obao prostor, obruč, obod“ (РЈА); „кружна линија, венац или површина, плоча; круг, колут“ (Р. САНУ). Исп. *колиши* 'околина'; *колиџи* 'опкољавати; ићи унаоколо, заобилазити, колати'; *колаџи* 'кружно струјати, тећи, кружити; ићи путем са кривинама, окукама, заобилазити' (према РЈА; Р. САНУ). Исп. у сливу Брегалнице мтоп. *Коло* „рид горе заокружен. Од *коло* 'заокружено тркалезно место: круг, тркало' (сп. Круго, Прстен, Тркалото)“ (Иванова 1999); *Вилино коло* „мала површина кружног облика где ништа не расте“ (Рад. Ј., 282). В. ор. Колишта, Колиште.

КОЛАРЕВИЋА БРДО, ојк. Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368). Према патрониму Коларевићи.

КОЛАРКА 460, ор. Средњи рид, ојк. Горња Купиновица, ок. Лесковца (Ниш 3). Лексема *коларка* означава колареву жену (*колар* је занатлија који израђује кола; кочијаш), а и мтоп. из околине Смедерева је *Коларка* (РЈА). Остала значења ове лексеме су: 1. 'прагиља младе која је у истим колима'; 2. 'покривач, черга за кола'; 3. 'тестија, крчаг за воду који је привезан за кола'. Сва значења се односе на особе или објекте који су у вези са *колима* или *коларом*. Наш ороним је из околине Лесковца, а за тај крај су потврђена наведена значења. Не може се поуздано говорити о семантици оронима. В. ор. Коларница.

1. **КОЛАРНИЦА**, ојк. Рибаре, ок. Сврљига (Мишк. 2, 73; Мачај, 299; Богд. 1, 138). Коларница је 'врх на Сврљишким планинама' (Богд., И.); 2. **КОЛАРНИЦА**, ок. Ниша (Милић. 1, 4); 3. **КОЛАРНИЦА**, Скопска Црна гора, обл. Горња Морава и Изморник (Урош. 3, 3). *Коларница* је просторија у којој ради колар; занатлија који прави кола. В. код ор. Коларка.

КОЛАРСКО БРДО 894, ојк. Косовица, ок. Ивањице, ор. Лупоглав 1201, ор. Јавор (Сјеница 2; Ршум. 4, 43). Од *колар* 'занатлија који израђује кола'. В. код ор. Коларка.

КОЛАРЦИ, ојк. Дубница, ок. Врања (Маринк. 1, 105). Тако се зове махала и брдо (И.). Према надимку или презимену *Колар, Коларац* (Р. САНУ).

КОЛАЧ 285 = **КОЛАЧЕ БРДО** = **КОЛАЧИ**, ор. Коса, ојк. Свилајнац (Стан. 4, 963). 1. Од антропонима *Колак*: **Колак-јџ брег, рид* и сл.; **Колак-је брдо* и сл.; **Колак-ји брег* и сл.; 2. Лексема *колач* значи 'оно што је кружно савијено, оно што има колутаст, прстенаст облик, колут, котур'. Исп. топоним *Колач Баир* у сливу Брегалнице – „Од *колач* 'тркалезен; колак' < стсл. *колачь* '1. обреден леб 2. круг“ (Иванова 1999). В. ор. Кола.

КОЛАЧЕ БРДО 285 = **КОЛАЧ** = **КОЛАЧИ**, ор. Коса, ојк. Свилајнац (Миллад. М. 1, 100). В. код Колач.

КОЛАЧИ 285 = **КОЛАЧ** = **КОЛАЧЕ БРДО**, ојк. Кушиљево, код Свилајнца (Енц. Југ. Пожаревац). В. код ор. Колач.

КОЛЕВКА 795, ојк. Полумир, код Ушћа, ор. Чемерна планина (Чачак 4). Уз више реалних значења, почев од 'зипка, бешика', повезаних са радњом и местом колебања, љуљања, њихања, налазимо пренесено значење 'лежиште,

скровиште; легло' које би могло да одговара називу планине *Колевка*. Један од примера дат уз ово значење односи се на планински терен на коме се припремају *колевке* за сађење винове лозе (Р. САНУ). Сугл. *-в-* је од *-б-* из *колијейка* од колебати се. „Glagol је onomatopejskog postanja ... izražava radnju, njihanje“ (Скок, Рј. под *kolijevka*). Интересантно је коришћење колевке у ситуацијама обнављања пријатељства, прекидања свађа; колевка је била симбол у обреду „примирения родов, связанных кровной враждой“ (Јужна Србија; СД 1999, 562). Исп. топоним *Кољевка*, слив Таре, ор. Обзир у Црној Гори (ГАЈ Ужице). В. ор. Колијевка.

КОЛЕНА, назив за високу косу код ојк. Дулене, ок. Јагодине, ор. Гледићке планине (Мишк. 3, 95). Од лексеме *колена*, ие. корен **qel-*, **qol-* 'савијати'. Једно њено значење је 'место где нешто мења правац, заокреће; окука, кривина, завој' (Р. САНУ). Није у питању облик множине већ осамостаљени придев из **Колена-а коса*. Исп. придев *колени (кољени)*, *-а, -о* 'коленаст'.

КОЛЕНИЧКА КОСА, ојк. Полом, код Такова, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 142). Према облику **Коленица* из **Коленасѝ*, **Колени њѝи* и сл. изведен је секундарни двочлани оним. Исп. ојк. Коленица у Хрватској (ИМ).

КОЛЕНО, ор. Јавор (Сјеница 2). В. код ор. Колена.

КОЛЕТИНА ГЛАВА, ојк. Радуње, слив Топлице (Грк. 1, 200). Према антропониму *Колетѝ* (Р. САНУ).

КОЛИБИН ДОЛ, ок. Књажевца (Мишк. 2, 75). Према објекту за смештај људи или стоке – *колиба*.

КОЛИБЕ 1318, ор. Ракош 1469, ојк. Горња Коритница, ок. Беле Паланке (Ниш 4). Плуралски облик према пастирским колибама. В. ор. Колибин дол, Колибиште и др.

КОЛИБИНО БРДО, ојк. Сврачковци, код Горњег Милановца (Фил. М., 237). В. ор. Колибин део, Колибе.

КОЛИБИШТЕ 1430, слив Ибра (Ил. Р., 530). Место на коме се налазе колибе.

КОЛИЈЕВКА, ојк. Јабланица, код Рибнице, ор. Златибор (Мић. Љ., 470). В. код ор. Колевка.

КОЛИН РИД, ојк. Баћка, ок. Драгаша, обл. Гора (Лут. М. 4, 71). Према м. имену *Кола, Коле* (Грк.).

КОЛИЋ 980, ор. Пруговац, ојк. Колић, ок. Приштине (Енц. Југ. Приштина). Ојконим и ороним имају исту форму. В. код ор. Кола.

1. **КОЛИШТА** 219, ојк. Роћевац, ок. Свилајнца (Крагујевац 4); 2. **КОЛИШТА**, ојк. Стари Глог, код Врањске Бање (Злат. 5, 113). В. ор. Колиште, Кола.

КОЛИШТЕ, ојк. Требиње, ок. Куршумлије, ор. Копаоник (Куршумлија 3). *Колиш* је застарела лексема која значи 'подручје, територија око неког места или области, околина'; глагол *колишиѝи* 'обилазити, заобилазити; *околишиѝи*, опкољавати'; *колишиѝе* је дефинисано као 'место где се играло коло, колариште' (према Р. САНУ). У сливу Брегалнице је мтоп. *Колишиѝа*. Објашњење је: „Од *колишиѝе*: 1. тркалезно место, место во форма на кола (сп. Коло) 2. место оградено

со *кол*: *кол* 'голем стап зашилен на едниот крај' < стсл. *кољ* 'греда'" (Иванова 1999). Исп. ор. Колишта, Кола.

КОЛОВ КАМЕН 1361, ор. Соколов камен 1552, ор. Сува планина, ојк. Горњи Душник, обл. Заплање (Ниш 4; Стан. 4, 498; Мил. Ч. 7, 95). Према л. имену *Коле* (Грк.).

КОЛОВОЗ 1420, ојк. Кијевци, ор. Кобилица 1433 (Сјеница 3; Зерем. 1, 11). Према називу *коловоз* 'пут којим пролазе кола'.

КОЛОС, ојк. Радуновце, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). Исп. лексему *колосек* 1. 'траг од точкова кола у земљи, колотраг, вагаш'; 2. 'шумица у којој се сече коље' (РЈА).

КОЛСКИ ДОЛ 882, ор. Сува планина, ојк. Космовац, обл. Заплање (Ниш 4). *Колски*, придев који се односи на кола, запрежно возило.

КОЛУНИЧКИ РИД, ојк. Колуница, ојк. Паље, ор. Власина (Босиљград 3; Крст. О., 332). Од патронима *Колунићи*; исп. ојк. *Колунић* у ок. Бихаћа, Босна (РЈА).

КОЉЕ БРДО 507, ор. Чока брлањ 503, ојк. Плавна (Доњи Милановац 2). Према апелативу *кол*, зб. *коље*; *кол*, *колац* 'комад дрвета, дуг, зашилен да се може забости, штап, батина'.

КОЉЕНО 625, ојк. Кољено, код ојк. Гледић, ор. Гледићке планине (Крушевац 1; Поп. М. 1, 9). В. код ор. Колена.

КОЉЕШНИЦА 1331, хидр. Кољешничка река, ор. Чардак 1674, ор. Голија (Сјеница 2). 1. Од **Кољешниџица* из **Кољено*. Исп. геог. термин *колена* „кривина на река или на пат“ (Вид. 1999); 2. према л. имену *Колеш*, *Колеша* преко неке синтагме **Колеш-ина* (*Кољешина*) *вода*, *коса* и сл. Исп. име засеока у ок. Ужица *Колијешница* (РЈА).

1. **КОМ**, ор. Смрдључ 1579, ор. Чемерна планина, ок. Ивањице (Чачак 3); 2. **КОМ**, ор. Соколина 945, ор. Чемерна планина, ок. Ивањице (Чачак 3); 3. **КОМ** 1177 = **МАЛИ КОМ**, врх на ор. Троглав, ок. Краљева (Чачак 3; Енц. Југ. Краљева; ГАЈ Краљева); 4. **КОМ**, ојк. Рвати, хидр. Рватска река д. пр. Ибра, ор. Копаоник, ок. Рашке (Мишк. 4, 29). У орониму *Ком* сачуван је псл. придев *котъ* 'стрм, окомит'. Деривати придева су: именички облик на *-џ*: *комац* 'велика стрмина', аугм. *комчина*; *окомий*, *окомице*, поствербал *окомак* 'страна, низбрдица', гл. *комнуџи* 'ударити чиме окомице'; *комо* 'окомито, усправно'. Скок у овај тип убраја и топ. *Комача главица* код села Комић и сложенице *Комгора* (Босна) и *Комџоље* (Лика) (Рј.). У ЭССЯ (1983, 179) поводом наше речи *кџм* пише „,высокая, крутая вершина“, также *Кџм*, название ряда горных вершин ... которое обычно считается неясным ... По-видимому, связано с рум. *сота* 'кряж, горный хребет“. У речнику Безлаја (1982, 62) уз одредницу *комполја* стоји „*planja, visoka gavan ... већкрат тпн. Комполје ...*, *Sbh. тпн. Комполје* (Лика)“. Додаје да га Брезник везује за *копъ* (= *копъсь*); Рамовш за **котъ*. Издваја мтоп. код Неготина *Кџтрол* и изводи га из **campulus*, рум. *сџпріе* 'раван', додајући и мтопониме из Далмације: *Камп*, *Кџмп*, *Катриш*. Скок поводом њих каже: „*Romansko-dalmatinski deminutiv Kampus ... kao oznaka polja u Žrnovi, izvedenica od campus 'polje'*“ (1950, 206).

КОМАДИНЕ 1029, ојк. Слатина, код Бродарева (Пљевља 4). Од лексема *комад*, старо *коматѿ* (13.в.), из грч. *κομμάτι(ον)* 'парче'. Обично са *-ѿ-* (Космет, Тимок); око Лима, Голијске Моравице са *-д-*. Облик оронима у множини *Комадине*, односи се на оно што је настало *комадањем*, од *комадаѿи* 'ломити се, дробити се, распадати се на комаде, крунити се'. Познати су патроними: *Комад*, *Комадан*, *Комадина*, *Комадановић*, *Комадић* (Р. САНУ; ЛП). Могуће је именовање оронима и према патрониму, што је сигурно случај са оронимом *Комадинско брдо* (в.), названом према антропоојкониму *Комадине* (ИМ).

КОМАДИНСКО БРДО, ојк. Комадине, код Ивањице, слив Будожелске реке д. пр. Голијске Моравице (Ршум. 4, 39). В. код ор. Комадине.

КОМАЈА 1415, ојк. Долга Њива, ор. Маљевска планина, ок. Босиљград (Босиљград 3; Стан. 2, 788). Од псл. придева *комъ* 'стрм, окомит' и суфикса *-ај* (исп. *Космај*); свакако у ж. роду *Комаја* из **Комаја гора*, *коса* и сл. (исп. *Суваја*, *Криваја*, *Црнаја*). В. код ор. Ком.

КОМАР 1461, ор. Пометеник, ојк. Забрн, слив Људске реке л. пр. Рашке л. пр. Ибра (Сјеница 4; ГАЈ Краљево). Лексема *комар*, *комарац* је зооним *Culex ripiens*, према којој су изведени и оними: ор. *Комар*, ор. *Комарник*, топ. *Комарно*, антр. *Комар*, и то из основе *Ком-* суфиксом *-ар* (из ономатопејског *-ор*) (према Скоку, Рј.; ЭССЯ 1983, 169–170). Говорећи о оним онимима који имају форму словенских лексема, а по његовом мишљењу су туђе, Павл. М. за ороним *Комар* каже: „*On peut citer ... l'oronyme Komar (Bosni centrale), qui n'a rien de commun avec le mot serbe *komárac*, б. *komar*, г. *komar*, ч. *komár*, пол. *komar* 'moucheron'. Le toponyme ici nommé Kómar n'est pas un mot slave, malgré son entité qui a la structure phonétique slave“ (1975, 115). Сматра да га чине елементи *col-* и *mar*. „Nous arrivons donc à la forme du toponyme français *colmar* (Alsace), un composé toponymique, motivé par la présence d'un oronyme colline + grande ... Un Colmar en Pologne fait penser aux Celtes, de même que les Gaulais avait transplante de la Gaule l'oronyme Colmar en Bosnie“ (с. 116). У стсл. је лексема *комаръ* значила и 'овчарска колиба код бачила, комарник', рум. *cotarnic* (из стсл. *комара* 'соба, одаја'). В. ор. Ком и др.

КОМАРАНИ, ојк. Комарани, код Бродарева, слив Лима (Енц. Југ. Црна Гора; ГАЈ Ужице). Према насељу које је именовано по досељеницима из места **Комар*, евентуално од антропонима *Комар*. У близини се налази још један ојконим *Комарани* у сливу реке Увац, ок. Нове Вароши, ор. Златар (ГАЈ Краљево). В. код ор. Комар.

КОМАРАЦ, ојк. Жутиће, код Јошаничке Бање, ор. Копаоник (Нови Пазар 2). Ор. има облик деминутива, изведен је од **Комар* деминутивним наставком *-ац*. В. код ор. Комар.

КОМАРИ 239, ор. Ћелијан, између реке Белице и реке Лугомир, код Јагодине (Крушевац 2). У близини је ојконим *Комаране*, код Рековца, обл. Левач. Можда су унутрашње сеобе потпомогле именовање једног од места. Вероватно антропонимски тип. В. код ор. Комар, Комарани.

КОМАРИЦА 1369, слив Милешевске реке д. пр. Лима (Стан. 2, 788). У близини је ојконим *Комарани*, ор. Златар, слив Увца. Ор. би могао бити метоним хидронима **Комарица*. В. код ор. Комар, Комарани.

1. **КОМАРИШТЕ**, ор. Озрен, ојк. Царичина (Сјеница 3); 2. **КОМАРИШТЕ** 1217. Ор. Јавор, ок. Сјенице (Сјеница 2). Суф. *-шише* означава место на коме се налази *комар*, *комари*, пастирски објекат, од *комарь* 'овчарска колиба' (в. ор. Комар). Могућа је, али мање вероватна, мотивација значењем 'место на коме има много комараца', јер је у ова два случаја реч о високим планинама на којима су боравили пастири са стоком. В. ор. Комар, Комора и др.

КОМАРКА 169, ојк. Азања, код Смедеревске Паланке (Крагујевац 1). Вероватно значи исто што и *комарник*, *комарница*, *комарњак* 'бачија, зграда, одељење на бачији где се смешта и музе стока, и где се чувају млечни производи' (према Р. САНУ). Исп. објашњење код Комора. В. ор. Комар, Комариште, Комора.

КОМАРОВА КОСА 79, ојк. Борча, код Београда, Панчевачки рит (Београд 1). Према антропониму *Комар*. В. ор. Комар.

КОМАРСКИ БРЕГ 420, ор. Оштри врх, ојк. Стењевац, код Деспотовца, ор. Бељаница (Петровац 3). Од опште лексеме или онима **Комар*. В. ор. Комар.

КОМЕНА, ојк. Крепољин, хидр. Комена = Коменска река = Крепољинска река д. пр. Млаве (Мишк. 4, 185; Драг. 1, 308). У старијим изворима, као што су Мишк. 4 и РЈА, помиње се само река *Комена*, без варијаната. У РЈА се, исто тако, помиње име реке, а не и брда. Хидр. и ор. су метоними. Примаран је облик оронима. Изведен је од придева *комъ* 'стрм, окомит' (в. код ор. Ком), преко синт. **Комен брег, рид*, **Комена гора, глава* и сл., по коме је и речица именована – **Комена река*. У извођењу је учествовао стари наставак *-ен,-ена* који може да има значење квалификатива: „То се догађа нарочито онда кад у језику не постоји именца од које је придјев изведен: зѣлен, студен, румен“ (Рј. под *-ен*). Новији облик је *Комнен* (утицај м. л. имена *Комнен*), те се околна узвишења зову *Велики Комнен* 523, *Мали Комнен* 306, *Комненска главица*. В. ор. Ком, Комненска глава.

КОМИГ/А/, слив Топлице (Милић. 1, 356). „Неки сељаци зову 'Комига' цело брдо на ком је та црква“ (И.). Назив *Комиг(а)* помиње Лома (1990, 14): „Сама црква на коју се односи, Св. Никола *Комљаг* (Раваничка повеља), дан. *Комњига*, *Комига* ... носи тамно име за које би се, као и за напред поменути назив двеју цркава Куманица ... могло помишљати ... на лат. *communicare* 'причешћивати се'“. Костић (2, 295) је забележио име брда Кумига (в. ор. Кумига).

КОМИНЕ 1175, ојк. Дубово, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). *Комин* је фитоним *кумин* *Супинум*. Лексема *комина* 'љуска, кора', *ком*, обично се употребљава у множини – *комине*. Обе лексеме су могле да учествују у именовању оронима: место на коме расте биљка *комин*; место на коме су остаци од љуштења, трбљења, комињања, преко неке синтагме – **Комине њоље* и сл. Судећи по орониму *Комино брдо* 178 (в.), који је од антропонима *Комин* (РЈА; исп. и називе села Комин), свакако је и ор. *Комине* од патронима – терен на коме су живеле или живе Комине, чланови фамилије Комин.

КОМИНО БРДО 178, ојк. Градојевић, ок. Коцељева (Крупань 2). В. код ор. Комине.

КОМИЋ, ојк. Бобова, код Причевића, ок. Ваљева (Павл. Љ., 556). В. код ор. Ком.

КОМНЕНСКА ГЛАВА, Горњанска клисура, слив Млаве (Паунк., 32). Потврду за примарни облик *Комнен* нисам нашла, али су ту околна брда са именом *Велики Комнен* 523 (в.) и *Мали Комнен* 306 (в.). В. код ор. Комена.

КОМОВИ 1177, врх на ор. Троглав, слив Лопатнице л. пр. Ибра (Жуј., 115; ГАЈ Краљево). Реч је о једном врху на Троглаву те се не може говорити о множини. Облик Комови је из синт. **Комови врх* према основном *Ком*.

КОМОРА 456, ојк. Оснић, код Зајечара, слив Црног Тимока (Зајечар 2; Енци. Југ. Зајечар). Према Фасмеру (1967) *комора* је „кладовая“, стсл. *komara*, *katara*, срп. *комора* 'смочница, соба за оставу, клет'. Позајмица из грчког *καμάρα* 'свод'. Скок напомиње да је лексема ушла „на Balkan raznim putevima (grčkim, mletačkim ...)“ (Рј. под *kāmara*). Код нас су синоними: *комарница*, *коморник*. В. код ор. Комарка, Комар, Комариште и др.

КОМПИРИШТЕ, ор. Крш, хидр. Левачка река, ок. Јагодине (Мишк. 3, 96). Од дијалекатског облика *комѝир* = *кромѝир*; *кромѝиришиѝе* је 'земљиште на коме је био посејан кромпир; на коме се гаји кромпир' (Р. САНУ).

КОМРША, ор. Чемерно, слив Ибра (Мишк. 4, 33). Овај ороним налазимо само код Мишковића: „Дубочица долази из планине Комрша и Чемерно, а стаче се с лева у Ибар, одмах испод Бресничког потока“ (И.). Изнад села Бресник се налази ор. Ком 1177. То што се, према подацима, ова два оронима налазе близу не значи да је у питању исти ороним. Зато ор. *Комрша* узимамо, са резервом, као други оним, изведен од неког претходног онима типа **Комар* наставком *-ша*. В. ор. Ком, Комар, Комарка, Комора и др.

КОМУН 1044, ојк. Брезна, ор. Кожалъ 1049, слив Увца, ок. Прибоја (Вардиште 4). Лексема *комун* значи 'заједничко сеоско, племенско земљиште, посед (испаше, шуме, путеви, воде), *комуница*' (према Р. САНУ). Она је „балкански латинитет“ по Скоку – *sutinesa*, лат. *соттинис*, стсл. *комъкаѝи* (Рј.).

КОМУША, ојк. Рогачица, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 411). Од *ком* 'дроп', *комуна* 'махуна', *комин*, *-е* 'љууска, кора, ком', *комиѝи* 'скидати махуне, вадити зрно' са синонимима *комишаѝи*, *комушаѝи*, отуда *комуша*, *комушина* 'окомак'. *Комушина* се помиње и као ојконим у Босни и Славонији (РЈА). Исп. ор. Комине.

КОМЦИЛ = **КОМЦИЛО** = **КОНЦИЛА** = **КОНЦИЉ**, ојк. Жагубица, слив Млаве (Паунк., 17). В. ор. Комцило, Концила, Конциљ.

КОМЦИЛО = **КОМЦИЛ** = **КОНЦИЛА** = **КОНЦИЛО**, ојк. Жагубица, слив Млаве (Паунк., 3). Антропонимски тип оронима. Исп. презимена: *Конѝа* (ЛП), *Конѝуловић* (РЈА), *Конѝулос*, *Конѝулић* (Р. САНУ) од надимка *Конѝа* према тур. *копѝ*, 'део чизме изнад стопала' (Шкаљ.). Облици са *-м-* су настали променом консонанта у изговору. Исп. и име села у ок. Топлице – *Конѝељ* и *Конѝило* х 2 (код Какња и Високог у Босни).

КОМША = КУПИНОВА ГЛАВИЦА, ор. Здравча. ор. Хомолске планине, слив Пека (Драг. 1, 301; Жуј., 212). Исто се зове и река која туда протиче, л. пр. Великог Пека (РЈА). Облици *комша* и *комшо* и диј. *конша* и *коншо* су хипокористици од *коншија* (тур. *komşu* и *konşu*, Шкаљ.). Оними су могли бити изведени од хип. *Комша / Комшо* или презимена *Комша* (ЛП), преко неке синтагме. Они се могу повезати и са *комсаџи* (**komšati*) 'сећи, тргати, комадати' (Р.САНУ) од *комъ*, руско диј. *комишѣѣ* 'валять, скатгивать в комок' (ваљати, савијати, котрљати), буг. диј. *комса* 'комок' (груменчић, грудвица); првобитно значење глагола је 'рвати' (чупати, трзати, рушити) (према ЭССЯ 1983,180). У **Комша река* је сачувана нијанса значења 'река која ваља камење, котрља; руши', а то су особине планинских брзих токова. Уколико је име реке примарно образовање, оно је пренето на узвишење. Суф. *-ша* је стари, данас непродуктиван суфикс, који гради и хипокористике и именице од глаголских основа.

КОН ГЛАВИЦА 306, код ојк. Кусићи, ок. Великог Градишта, западно од Десинског потока л. пр. Пека (Мил. Ч. 9, 3 и 26). У околини Пожаревца забележен је топ. *Конац*, „Njiva u Koncu“ (РЈА). Судаћи по локацији, ороним и топоним су у близини, а то би могло да значи да су могли да утичу на међусобно именовање. Мотивно **копъ* је општа, основна лексема из које је изведена лексема **копъ-ѣць* > *конац* чије је значење 'крај, завршетак, граница до које се нешто протеже, простире' (према Р. САНУ). Ово значење може се пренети на терен (исп. топ. *Крајина*). *Кон* је застарела и покрајинска реч која значи 'крај; завршетак'. Зна се за презимена: *Кон*, *Конаца*, *Конц* и др. (ЛП).

КОНГУЛАР, слив Каменице д. пр. Пусте реке л. пр. Јужне Мораве (Мишк. 4, 62). Јединствен ороним, у новијим изворима није забележен. Морфема *-улар* нас упућује на романски траг. Консонант *-z-* је свакако од *-k-*. Тако се стиже до старе латинске лексеме *concha*, са варијантом *conchula* (*conc/ulla*) (Е-М 1951); у приморју *kunkulja*, *kuncula* 'шкољка' (Скок, Рј.). И суф. *-ар* је латински, придодат латинској лексеми са наставком *-ула-*. Скок лексеми *kônka* повезује са словеначком *gungelj* 'Baumknoten' и *gungljača* 'Knochenstock'. Безлај успоставља даље везе са лит. *gajgaras* 'gorski vrh', *gugà* 'gumb, grba, grič' (1977 под *gungelj*).

КОНДЕР, ојк. Сеча Река (Сјеча Ријека), код Косјерића (Мис. II, 2, 171). Покрајинска лексема *кондер* је исто што и *кондир*, *кондиџ*, *кондијер*, грч. *κандарος* 'суд за пиће, врч, крчаг, пехар'. У Македонији је топоним *Кондирка* „длабнатиња обрасната со ореви ... Од *кондир* 'мал земјен сад' < *крондир* (сп. Крондиров Дол“ (Иванова 1996). Ако се узме у обзир начин живота брдског становништва који је тесно везан за сточарство, може се етимологија оронима *Кондер* потражити у том правцу. Турска лексема *kontak* (3. лице једине *kondu*) значи 'сести, пребивати'. Употрбљавају се два облика инфинитива: *кондисаџи*, *кондишаџи* 'настанити се, сместити се; провести, проводити ноћ и сл.' и *кондироваџи* 'проводити, бити' (према РЈА и Р. САНУ). Уколико постоји веза са овим лексемама, ороним би значео 'место где се одмара, борави, коначи стока', и по својој семантици би одговарао називима брда и планина: *Лейшиџиџе* 667, *Одморно брдо* 135, *Пландиџи* 413, *Пландиџиџе* и др.

КОНДИЋКА КОСА, ојк. Опорница, слив Лепенице (Рад. Т., 177). Према презимену *Кондић* (РЈА); л. имена *Конда*, *Кондо* (Грк).

КОНДУРАК 810, ојк. Сапар, ок. Гњилана, обл. Изморник (Куманово 1; Енц. Југ. Приштина; Мил.Ч. 2, 67). *Кондура*, *кундура*, *кундра* је из тур. *kundra*, *kondura* (грч. *κόδορος*; рум. *condur* 'старинска ципела'). Исп. и рум. л. имена: *Condur*, *Condurache*, *Cundur* и др. (Кон., 248).

КОНЋИЛО 892 = **КОНЦИЛО**, слив Грабовничке реке л. пр. Голијске Моравице, ор. Усовина 1362 (Сјеница 2). Исп. *Коңило* (промена -и- > -ћ).

КОНИЦА 1222, ојк. Грубетихе, ор. Рогозна, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). *Коница* је зељаста биљка *Galinsoga parviflora* која расте у природи и може се јести (Сим. 1959).

КОНОПАНИЦА 686 = **КОНОПЉАНИЦА**, ојк. Доње Кормињане, ок. Косовске Каменице (Лебане 4; Мил. Ч. 2, 67). Од *конојан* 'који се односи на конопљу *Sanabis sativa*'. Исп. име места *Конојанци* „Прије нашега времена“ (РЈА). В. ор. Конопљаница.

КОНОПЉАНИЦА 686 = **КОНОПАНИЦА**, слив Криве реке, ојк. Доње Кормињане (Урош. 3, 3). Земља на којој расте *конојња*. Исп. топ. *Конојњишије*, њива у с. Шипашници и с. Топоници, слив Криве реке (Урош.2, 67). В. код Конопаница.

КОНОРА, ојк. Бучје, обл. Опоље (Лут. М. 4, 82). Оним *Конора* је облик са метатезом из грч. *κορώνα*, лат. *corōna* 'круна'; односи се свакако на планински врх, венац, круну. У истом семантичком кругу су ороними: *Корона* 998 врх на планини Овчар, код Чачка; *Кунара* 1513 врх на ор. Паштрик; *Кунара* врх на ор. Вокша 1640, код Дечана. В. ор. Корона, Кунара.

КОНТРА 212, ор. Фрушка гора, обл. Срем (Стан. 4, 767). Да ли је у питању положај топонима и предлог *коңира*, лат. *contra* 'насупротив, супротно'?

КОНЦИЛА = **КОМЦИЛ** = **КОМЦИЛО** = **КОНЦИЉ**, ојк. Жагубица, слив Млаве (РЈА). В. код ор. Комцило.

КОНЦИЛО 896 = **КОНЋИЛО**, слив Грабовничке реке л. пр. Голијске Моравице, ор. Усовина 1362 (Ршум. 4, 44). В. код ор. Комцило.

КОНЦИЉ = **КОНЦИЛА** = **КОМЦИЛ** = **КОМЦИЛО**, ојк. Жагубица, слив Млаве, обл. Хомоље (Мишк. 4, 184; Карић, 843). В. код Комцило.

КОЊ 745, ојк. Гледић, ор. Гледићке планине (Крушевац 1; Поп. М. 1, 9). У митологији је познато да је *коњ* животиња која је још у давно време, међу Словенима, сматрана хтонским бићем. *Коњ* је повезан са демонима доњег света, и то црни коњ као симбол ноћи. Култ трачког Хероса – коњаника, везан је за источну Србију и значи наставак двеју традиција – трачке и словенске. Споменици трачког коњаника раширени су по територији старе римске провинције Тракије, Горње и Доње Мезије, дуж Дунава, и у граничним областима (Петр. С. 1999). Очигледан пример митолошког утицаја на именовање, а везан је за трачког Хероса, јесте ороним *Коњаник* 553, ок. Голупца. Исп. и орониме: *Коњиц*, слив Млаве; *Коњска глава* 573, ор. Мироч; *Коњска глава* 308, ор. Лишковац; па и у околини Сјенице – *Коњска глава* 1238; *Коњска главича*; *Коњска њадина*; *Коњска*

раван; Коњски дол; Коњски гроб и др. Наравно, има топонима везаних за реалан живот, послове око коња, просторије у којима се коњи налазе. Метафора. В. ор. Коњарник, Коњодер и др. Исп. и ор. Кобила.

КОЊАВИЦА 774, ојк. Ранилуг, ок. Бујановца (Куманово 2; Енц. Југ. Приштина). Исп. презиме *Коња* (ЛП) и надимак *Коњ* (Р.САНУ). Нема потврде за придевски облик *коњав*. РЈА доноси именицу *коњава*, уз коментар „као да је тјесно име, може бити и измишљено“.

КОЊАНИК 553, ојк. Раденка, ок. Голупца (Велико Градиште 4). В. код Коњ.

КОЊАРИ 207, ојк. Вољавча, ок. Јагодине (Крушевац 2). *Коњар* је 'човек који чува коње и брине о њима, коњушар; одгајивач коња; трговац коњима'. *Коњари* је множина од *коњар*.

1. **КОЊАРНИК** 205, ојк. Београд (Београд 1); 2. **КОЊАРНИК** 655, ојк. Островица, Сићевачка клисура, код Ниша (Ниш 2; Ршум. 3, 103); 3. **КОЊАРНИК** 1218, ор. Жаркова чука 1848, ор. Стара планина (Пирот 2); 4. **КОЊАРНИК** 375, ојк. Брестовац, ок. Прокупља (Прокупље 4). *Коњарник* је 'зграда у којој се смештају коњи, стаја за коње, коњушница, коњушарница; ограђен простор за испашу коња, обор, тор'. (Р. САНУ).

КОЊЕВАЦ, ор. Островица 758, ојк. Заграђе, ок. Рудника (Аранђеловац 3; Мишк. 6, 178). Од *коњев* 'који припада коњу, коњима, који се односи на коње, коњски' (према Р. САНУ), преко синтагме **Коњев брег* 'Коњски брег' до једночланог Коњевац.

КОЊЕШТИЦА, ојк. Витежево, ок. Свилајнца, код ојк. Породин (Милад. М. 1, 127). Претпоставка је да ороним треба да гласи *Коњевийица*. Суф. *-иш*ица упућује на то да је примарни оним хидроним.

1. **КОЊИЦ**, ор. Медведник, ојк. Коњиц, ок. Пецке (Павл. Љ. 2, 452); 2. **КОЊИЦ**, ојк. Шетоње, слив Млаве (Јов. Љ., 315). Брдо 1. Коњиц налази се уз истоимено насеље које је именовано према презимену *Коњиц* (Р. САНУ). Лексема *коњиц* има више значења: 1. 'дем. и хип. од коњ'; 2. 'коњ'; 3. 'коњаник'; 4. етн. 'онај који позива у сватове, позивар' (према Р. САНУ). Исп. ојк. *Коњиц* код Мостара. В. код ор. Коњ.

КОЊОДЕР 1338, врх на ор. Златибор, ојк. Чигота (Вардиште 4; Крст. О., 217). *Коњодер* је шаливи назив за онога ко се бави скидањем коже са коња, живодер.

1. **КОЊСКА ГЛАВА** 573 = **КОЊСКА ГЛАВИЦА**, ор. Високи чукар 631, ор. Мироч (Мил. Ч. 10, 16); 2. **КОЊСКА ГЛАВА** 308, ор. Шопот 745, ор. Тупањ 607 (Доњи Милановац 1); 3. **КОЊСКА ГЛАВА** 750 = **КОЊСКА ГЛАВИЦА**, ор. Старица 797, ојк. Мајданпек (Доњи Милановац 1); 4. **КОЊСКА ГЛАВА** 726, ојк. Струганица, ок. Врања (Врање 3); 5. **КОЊСКА ГЛАВА** 1238, ојк. Комарани, слив Увца, ок. Сјенице (Сјеница 1); 6. **КОЊСКА ГЛАВА** 1262, ојк. Страњани, ок. Бродарева, ор. Јадовник 1734 (Пљевља 2). В. код ор. Коњ.

1. **КОЊСКА ГЛАВИЦА** 573 = **КОЊСКА ГЛАВА**, ор. Високи чукар 631, ор. Мироч (Мил. Ч. 10, 15); 2. **КОЊСКА ГЛАВИЦА** 750 = **КОЊСКА ГЛАВА**,

слив Пека (Мил. Ч. 9, 3; Милић 1, 3); 3. **КОЊСКА ГЛАВИЦА** 306, ор. Павлово брдо 202, ојк. Тополовник, код Великог Градишта, обл. Стиг (Велико Градиште 3). В. ор. Коњска глава, Коњ.

КОЊСКА ПАДИНА 308, ојк. Јабланица, код Бољевца (Зајечар 1).

КОЊСКА РАВАН, ојк. Трнава, слив Ибра (Ил. Р., 654).

КОЊСКИ ГРОБ 389, ојк. Бресница, код Коцељеве, обл. Тамнава (Енц. Југ. Ваљево; Павл. Љ. 3, 394; Стан. 4, 991). В. код ор. Коњ.

КОЊСКИ ДОЛ, ојк. Алдинци, ок. Књажевца (Кула 3).

КОЊСКИ РИД, ојк. Првонек, ор. Српски рид 1183 (Врање 4; Јов. Ј. 2, 28).

КОЊСКИ ТОР, ор. Кула 419, ојк. Замчање, ок. Краљева (Чачак 3).

1. **КОЊСКО БРДО**, ор. Букуља, слив Качера (Јов. Б. 1, 283); 2. **КОЊСКО БРДО** 760, ор. Девич планина, ојк. Косовска Митровица (Енц. Југ. Призрен; Стан. 1, 569). В. код ор. Коњ 745.

КОЊСКО ВРЕЛО 1126, ор. Рогова глава 1247, ор. Чемерна планина, ок. Ивањице (Чачак 3). Хидроним у функцији оронима.

КОЊУВСКО БРДО, ојк. Коњува, код Баратовца, обл. Топлице (Куршумлија 4; Арс. 1, 72). Назив брда је изведен према имену насеља *Коњува*. Облик *Коњува* је од *Коњуха* из **Коњуха вас*. *Коњух* је 'човек који се бине о коњима, коњушар'.

КОЊУШИЦА 348, ор. Коса, ојк. Свилајнац (Стан. 4, 963). *Коњушица* је 'коњушница, стаја за коње'. В. ор. Велике Коњуше.

КОПАЈКОШАРА, ојк. Копажкошара, код Сврљига, ор. Курилово (Жуј., 254). Ојк. је забележен 1478 г. По њему је именована и река – *Копажкошарска река* = *Копажкошара* пр. Беле л. пр. Топоничке реке д. пр. Јужне Мораве (Павл. 3. 1996). Мих. (1992, 92) прихвата објашњење Светозара Георгијевића „да је овај назив хибридна сложеница од румунског апелатива *soras* у значењу *дрво* и наше речи *кошара* ('дрвена стаја, амбар')“, и додаје „јасно је да се овде сусрећемо са једним од многобројних примера народне етимологије.“

КОПАОНИК 2017, слив Ибра (ГАЈ Краљево). Лексема *копаоник* је из рударске терминологије; у Речнику САНУ окарактерисана је као застарела реч. Њено значење је *коп*, место где се врши ископавање руде, окно.

КОПАЧЕВАЦ, ојк. Брајковићи, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 152). Од **Копачев брег*, према презимену *Копач* (Р. САНУ).

КОПИЛОВАЦ 451 = **КОПИЛОВАЧКО БРДО**, ојк. Драча, ок. Крагујевца (Аранђеловац 4; Георг. 1, 148). Лексема *копиле* значи 'дете рођено ван брака, незаконито дете' али и покрајинско значење 'закржљали класићи кукуруза' (Р. САНУ); *копиљан* је 'копилан, копиле' али и 'грожђе са бочног изданка, заперка; лоше грожђе'. Поводом лексема *копил*, *копило*, *копиле* и других у словенским језицима, Трубачев (ЭССЯ 1984, 33) констатује: „Ономастиологическая природа слова **коруль* (включая ю.-слав. данные) не брачнородственные отношения, а земледельческое производство и его лексика ... значение 'боковой отросток', важное для всей рассматриваемой здесь семантической эволюции нашего слова, оставило косвенные следы ... в ономастике“ (И.). После више теорија о

нејасном пореклу речи *коишл*, палеобалканском или албанском пореклу, преовладало је мишљење да је то словенска лексема, а да су је Албанци позајмили од јужних Словена „в односително недавнюю эпоху, после ю.-слав. перехода у > i“ (И., 34). Развијени су и антропоними: *Коишл* л. име (Грк.); презимена: *Коишлић*, *Коишловић* (Р.САНУ), везани за значење сродства. Наш ор. је изведен од антр. *Коишл* преко синтагме **Коишлово брдо* > **Коишловачко брдо*. В. ор. Копиловачко брдо, Копилов до, Копиловић, Копиљак, Копиљара, Копиљача.

КОПИЛОВАЧКО БРДО 451 = **КОПИЛОВАЦ**, ојк. Драча, ок. Крагујевца (Георг. 1, 148). В. код Копиловац.

КОПИЛОВ ДОЛ, ојк. Вишево, ор. Гошево, ок. Сјенице (Сјеница 3). В. ор. Копиловац и др.

КОПИЛОВИЋ = **КОПИЛОВИЋИ**, ојк. Стани(ји)на Река, ок. Ваљева (Павл. Љ., 984). В. ор. Копиловићи.

КОПИЛОВИЋИ = **КОПИЛОВИЋ**, ојк. Драгодол, ок. Ваљева (Георг. 1, 148). Према породичном имену *Коишловићи*. В. ор. Копиловац.

КОПИЉАК 1126, ојк. Трстена, слив Ветернице, обл. Пољаница (Енц. Југ. Врање; Мишк. 4, 55; Ник. Р. 4, 20; Злат. 1, 140). Златановићев податак „Копиљак, м – планински врх и шума“ (Злат., И.). Према овом топониму је и поток назван *Коиљачки њојок* (И.). Лексеме *коиљак*, *коиљан*, *коишлан* значе: 1. ’копиле, незаконито дете’; 2. ’мушко јагње које је ојагњила млада овца’, а и покр. значење уз *коиљан* ’грожђе са побочног, споредног изданка, заперка, лоше, ситније грожђе’. Исп. мтоп. *Коиљак*, ојк. Трстеник, слив Криве реке (Урош. 2, 67). В. код ор. Копиловац.

КОПИЉАН, ор. Велики рид, ор. Проклетије (Цог. 1, 277). В. ор. Копиловац.

КОПИЉАРА 1490 = **КОПИЉАЧА**, ојк. Прешево, ор. Скопска Црна гора (Мил. Ч. 2, 73). Лексеме: *коиљара*, *коиљача*, *коишлача* имају погдно значење ’девојка која роди ванбрачно дете; неморална особа’. В. код ор. Копиловац.

КОПИЉАРАЦ 361, ојк. Штитари(е), ок. Крушевца, слив Расине (Куршумлија 2). В. код ор. Копиловац.

КОПИЉАЧА 1490 = **КОПИЉАРА**, ор. Скопска Црна гора, ојк. Дебелдеј (Урош. 2, 67; Урош. 3, 185). В. код ор. Копиловац.

КОПИЉСКИ РИД, ојк. Стрезовце, слив Прешевске Моравице (Злат. 7, 120). Изведен је од неког топонима попут **Коишљ*, **Коишље*. В. код ор. Копиловац.

КОПИТА 459, ојк. Николичево, ок. Зајечара (Зајечар 2; Енц. Југ. Зајечар). Од *коиа*, мн. *коие*, ’купасто скупљена или у облику купе сложена гомила, камара пожњевеног жита, сламе, сена, шаше, стог, пласт’ (Р. САНУ). Девербатив глагола **kopati*. Деминутиве на *-ица*: буг. *коишца* ’копна, стог’; срп. *коишца* ’стожак, копна’, имају и други сл. језици (ЭССЯ 11, 1984, с. 20). У рум. је „*săriță* = *copiță*, s analogijskim sing. *copiță*, pl. *copiti* ’Heuschöber“ (Скок, Рј. под *kōpa*). Рум. лексема *copiță* се изговара у ист. Србији као *коишца* (*ă > a*), облик једнине, и значила би ’земља, њива, ливада, на којој су саденути снопови’. Тако се у овом

крају зову три потеса: у с. Метовници, с. Николичеву, с. Слатини и топоним у с. Лесковцу (слив Црне реке, Рајк. 1, 105). За овај топ. *Койиша* Гамулеску каже да је облик јединине, али га објашњава као “reljef u obliku kopita“ (1976, 117). Исп. топ. *Койише*, шума, слив Брегалнице, Македонија, које Иванова (1996, 319) сматра метафором од *које*. Исп. и ор. *Која* ‘чукарка’ (И., 317). В. ор. Копиште.

КОПИШТЕ, слив Трговишког Тимока (Мишк. 4, 148). *Койишије* је место на коме се налази више *која*: више нечега на гомили, већи бој нечега – стогова сламе, жита, дрва, камења. У словеначком *kopišče je* „, kraj, kjer je bila некоč ogljenica ali stogi“; tudi mtrn. Копишче ... kòrič (m.) ‘slama, složena v stog“ (Безлај 1982, под *кóра*). В. код ор. Копита 459.

КОПЉАНИК, ојк. Србица, код Призрена, обл. Метохија (Бук. 3, 415). Записан 1348. год. у Хрисовуљи цара Стефана Душана као *Койишникъ* (И.). Мтоп. у селу Шпинадија су: *Койл’аник*, њиве, и *Койл’аничка вода*, јаз (И., 564) и *Койл’аник*, њиве, у селу Кориша (И., 566). Од **коръѣтъ* (*коръј* и суф. *ѣтъ*), срп. *койљан* ‘који се односи на копље’ (Р. САНУ) > **Койљан врх* и сл. ‘који је као копље, шиљаст’, поименичењем у *Койљаник*. В. код ор. Копље.

КОПЉЕ, ојк. Брестов Дел, ок. Боњинца, обл. Лужнице (Ниш 4). Према Трубачеву: „Форма ср. р. **коръје* образована по аналогии ... согласована в грамм. роде с определяемым именем, напр. **коръје дерво* ‘дерево; дрвко, котрым бьют, колют’ ... В праслав. **коръје*, **корја* допустимо видеть... прилагательное довольно древнего вида ... образованное с йотовым суф. от. корня глагола **korati* ... от еще не расширенного **kopti*“ (ЭССЯ 11, 1984, с. 41). Исп. ор. *Оширо койље* 1789, ојк. Сиљевица, ор. Копаоник (ГАЈ Ниш), ор. *Койље*, планина у Херцеговини (Вук, Рј.).

КОПЉЕВО, ојк. Ђураково, ок. Тополовника, обл. Стиг (Велико Градиште 3). Од **коръје*, *койље* преко синт. **Копљево* брдо до самосталног *Копљево*, након ишчежавања апелатива. В. код ор. Копље.

КОПОРИНСКА КОСА 219, ојк. Стојачак, ок. Велике Планае, хидр. Копорински поток д. пр. Јасенице л. пр. Велике Мораве (Крагујевац 1). Према топониму *Койорин* (Милић. 1876, 133). Именица *койор*, -и ж. ‘мицање’ је од глагола *койорати*, *койориши* ‘мицати, мрдати (нечим); гмизати; врвети, покретати’ (према Р. САНУ). Према топ. *Койорин* изведен је и хидр. *Койорински њошок*. Топ. *Койорин* је записан и као *Койориња* (Руварац 1881, 18 белешка 1). Исп. ојк. *Койорићи* (13.в., РЈА), сада *Койорић* (ГАЈ Краљево) и *Койориће* (ИМ). Према насељу *Койориће* је топоним, свакако испаша, *Койорићска њланина* (РЈА под *korogićski*). Ојк. *Койорићи* је према патрониму **Койорићи*, од **Койор*, надимак или име. Исп. презиме *Койорчић* (РЈА), *Койорнић* (ЛП). Скок даје варијанте са -ор > р: *койрцаши се*, *скојрцаши се*; са -ор > рљ: *койрљашии се*; са уметнутим -м-: *комјрцаши се*. Имајући у виду однос о: у, Скок глаголе *койорати* и *койираши* посматра као ономотопеју. Бјелетић скреће пажњу на то да је код њих „можда у питању варирање корена **por-*: **pir-* (< **porti*), проширеног префиксом **ko-*“ (2007, 37). Тако се *койориши* може посматрати као „деноминал од поствербала *койор*, -и, или као каузативни поствербал од **(ko-)perti*, -рѣо“, док би

глагол *којорати* могао да се веже за именицу **којора* јер је потврђен у 14. веку топоним *Којорићи*, слив Ибра. В. ор. Копра.

КОПРА = КОПРИНА ЧУКАРА, ојк. Сечаница, ор. Мали Јастребац, ок. Ниша (Милић. 1, 356). Према антропониму **Којра*. У селу Сечаница „има брдо које се зове Копра; а неки га зову и: Коприна Чукара. Кажу да је пре 50-60 година некакав Стеван Копра био господар томе брду“ (И.). Исп. македонска имена *Којра*, *Којрина*, бугарско *Којрина*, наш надимак *Којрџан* 'немирно мушко дете' (Грк. 1986, 105). В. ор. Копра, Копоринска коса.

1. **КОПРЕН** 1935, ор. Три кладенца 1935, ор. Стара планина (Пирот 2; ГАЈ Зајечар; Миш. 2, 7; Крст. О., 340); 2. **КОПРЕН** 2115 = **ДАБИШИН ВРХ**, ор. Стара планина (Адам., 56). Лексема *којрен* значи 'ситно сито', *којрена* је 1. 'танко ткање'; 2. 'прозрачна женска марама'. Облик *којрен* је придев на -*њњ*, одр. вид – *којрени*. Осим нашег оронима и два села се зову *Велики* и *Мали Којрен* у топличком крају (РЈА; у ИМ их нема). *Којрено* је село у Далмацији (РЈА). У стсл. и бугарском је *којрина* 'свила', те због овога -и- Скок (Рј.) сматра да је то првобитни облик, а да су *којрена* = *којрјена* секундарни. У румунском језику је *соргина* назив за биљку *нарцис*, *суноврај* *Narcissus radiflorus*. Етимологија није утврђена. Скок је везује за балкански латинитет.

КОПРИВАЧКО БРДО, ојк. Ново Ланиште, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 282). В. код ор. Копривник.

КОПРИВНИК 2410, ојк. Пећ, Руговска клисура (Пећ 3; Стан. 1, 584; Цог. 1, 232). *Којрива* је коровска биљка *Urtica* из фам. *Urticaceae*; има више врста, расте свуда по пољима. Према њој се именују многа земљишта, па и планине, насеља, људи. Придев *којривно* је чест у топонимији, поименичен, као: *Којривник* (ороним), *Којривница* (ороним на Копаонику; ојконими код Ниша и Неготина), *Којривна* – више села (РЈА; ИМ), *Којрившица* (код Пирота) и др. *Којрива* је изведеница од *крој* 'врела вода' – *кројићи*, наставком -*ив* (Скок, Рј.). Трубачев прихвата да је образована од **когръ* и -*iv* из **киор*- ... 'испускатъ пар, дух, пахнутъ', ср., далее **курѣти*“ (ЭССЯ 1984, 26). В. ор. Копривница, Копривно брдо.

КОПРИВНИЦА 1642, ојк. Јелакце, ор. Копаоник (Куршумлија 3; Рак. Т. 1, 4; Мишк. 4, 28; Царић, 797). В. код ор. Копривник.

КОПРИВНО БРДО 1061, ор. Кучај, слив Црнице д. пр. Велике Мораве (Параћин 2; ГАЈ Ниш; Миш. 1, 226). В. код ор. Копривник.

КОПРИЈЕЦ 236, ојк. Јасеновац, ок. Неготина (Неготин 3). Према рум. лексеми *сáпрă* 'коза'; *сăпрăреáтă* 'испаша, пашњак, место где брсте козе' (Р. Р–Р).

КОПРИНА ЧУКАРА = КОПРА, ојк. Сечаница, ор. Мали Јастребац, ок. Ниша (Милић. 1, 356). В. код ор. Копра.

КОПРЉАК 1126, ојк. Равни Дел, ојк. Медвеђа (Лебане 4). Од основе ономатопејског глагола *којрљати* (*се*) 'копрцати (*се*), чинити брзе покрете, бацкати (*се*); врвети; комешати (*се*)'. Значења глагола *скојрџаји се* 'нагло се срушити' (Срем) је карактеристично јер се може применити при именовању терена (Скок, Рј. под *копòрати*). Лексема *којрљак* није забележена у речницима; може

да означава земљиште, каменити терен који се обрушио. В. код ор. Копоринска коса.

КОПЧЕЖИНА 267, ојк. Вратаре, обл. Темнић (Крушевац 4). Топоним је раније гласио *Ковчежина*, са -в- (РЈА). Форма аугментатива. В. код ор. Ковчаг.

КОРАЋСКО БРДО, ојк. Расна, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 395). Према антр. *Кораћ* (Р. САНУ).

КОРБЕВАЦ, ојк. Корбевац, ок. Врања, Грделичка клисура (Рак. М., 109). Топониме из слива Брегалнице: *Корбел*’, *Корбелче*, *Корбуле* аутор везује за романски зооним *corb, corbul* ’гавран, врана’ согвих согах (Иванова 1996, 320). Наш ороним је метоним ојкониму. Свакако је насеље примарно именовано по рум. антропониму *Corb* уз наше наставке -ев-ац. Исп. рум. имена: *Corb, Corbeni, Corban, Corbe, Corbes* и др. (Кон., 249), и презимена: *Корб, Корбан, Корба, Корбар* и др. (ЛП). В. ор Корбовско блато, Корбул, Велики Корбес.

КОРБОВСКО БЛАТО, ојк. Корбово, ок. Кладова, обл. Кључ (Јов. К. 2, 271). В. код ор. Корбевац.

КОРБУЛ 566, ојк. Чиниглавци, код Сукова, ок. Пирота (Пирот 4). Исп. ојк. *Корбул* код Врања (ИМ). В. код ор. Корбевац и Велики Корбес.

КОРБУЛИЦА, ојк. Мала Ломница, ок. Кутине, слив Кутинске реке, ор. Крушевица (Ниш 4). В. код ор. Корбевац и др.

КОРЕН 837, ојк. Нишор, код Пирота (Пирот 4). Од лексеме *корен* ’део биљке који је под земљом’. Реч је семантички веома разуђена. Међу значењима се налази и ’доњи део брда, планине, подножје’ (Р. САНУ). Ор. *Корен* забележио је Вук у Лици (Рј.); топоним *Корен* забележен је у с. Дружетиће, код Коцељеве (Павл. Љ. 3, 453). Од *корен* су изведени ороними: *Коренаџа, Коренаџачко брдо, Кореничко брдо, Коренски вис*.

КОРЕНАТА 353, ојк. Комаране, код Рековца, обл. Левач (Крушевац 2). Из синтагме **Коренаџа њанина, коса* и сл. ’коренат, коренски, корени’. В. код ор. Корен.

КОРЕНАТАЧКА КЛИСУРА, ојк. Горња Каменица, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 149). Двочлана синтагма је према топониму **Коренаџац* из **Коренаџ врх, брег* и сл. В. Корената и Корен.

КОРЕНИК 1142, ор. Црнољева, ојк. Топила, код Штимља (Качаник 1). Из синтагме **Корени врх*. В. ор. Корен и др.

КОРЕНИЧКО БРДО 376, ојк. Златово, ок. Деспотовца, ор. Градиште 538 (Петровац 3; Јов. Љ., 299). Према неком топониму **Кореник* који је морао бити изведен из синтагме **Корени брег, вис* и сл. В. ор. Корен, Кореник и др.

КОРЕНСКИ ВИС 347, ојк. Оглађеновац, ок. Коцељеве, код ојк. Дружетиће (Крупањ 2; Јов. Б. 1, 324). Према ишчезлом топониму *Корен* (Павл. Љ. 3, 429 и 453). В. код ор. Корен.

1. **КОРИЗ**, ор. Букоглава, ојк. Поповљане, код Суве Реке (Стиј. Д. 1, 531). ’Планински венац’ (И.); 2. **КОРИЗ** 822, ојк. Доброшевац, ок. Стреоца, ор. Чичавица (Енц. Југ. Призрен); 3. **КОРИЗ**, ор. Стубица, ор. Жљоб, ок. Пећи (Цог. 1, 300). Према арб. *kurrizi* ’кичма’, геог. термин ’хрбат, гребен, било’. В. ор. Кориза.

КОРИЗА, ојк. Гатње, код Урошевца (Бук. 4, 352). В. код ор. Кориз.

1. **КОРИЈА** 882, ојк. Драганац, код Новог Брда, ор. Андровачка планина (Лебане 3); 2. **КОРИЈА** 2067, ор. Штедим, ок. Пећи (Пећ 3). Према тур. *kori* 'шума; гај, забран'.

1. **КОРИТА**, ојк. Грачаница, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 475); 2. **КОРИТА** 586, ојк. Сиљевица, ор. Гледићке планине (Крушевац 1); 3. **КОРИТА** 792, ојк. Грековце, ок. Призрена (Призрен 2). *Кориџо* је геог. термин 'земљиште затворено са свих страна брдима, планинама, до; котлина, удолина, удубљење којим је текла или тече река, поток' (према Р. САНУ).

КОРИТНА КОСА, ојк. Лађевци, ок. Краљева (Мишк. 6, 168). Од придева *кориџини* 'који се односи на корито; који је са коритиштем' (према Р. САНУ).

1. **КОРИТНИК** 1472, ојк. Требиње, ок. Сјенице, ор. Гиљева (Сјеница 3; Зем. 1, 72); 2. **КОРИТНИК** 1323, врх на ор. Жари, ојк. Шипче, обл. Хум (Сјеница 4); 3. **КОРИТНИК** 2394, ојк. Плава, обл. Ополје (ГАЈ Пећ; Стан. 2, 381); 4. **КОРИТНИК** 2394, врх на ор. Коритник 2394 (Стан. 2, 381). *Кориџник* је геог. термин – 'долина између планинских коса, дубодолина, жлебина којом тече надошла вода, бујица; речно корито' (Р. САНУ). Планина *Кориџник* 2394 помиње се још у повељама: „*Кориџник* ... светогорска планина ... и сад пл. Коритник, с тим што су јој се међе рачунале до Дрима“ (Пешикан 1986, 29).

КОРИТЊАК 808, ор. Сува планина, ојк. Коритњак, Нишка котлина (Костић 2, 295). *Кориџњак* значи 'коритиште' и 'планински врх са коритастом увалом, са коритиштем' (Р. САНУ). В. ор. Коритник.

1. **КОРИТО** 166, ојк. Предворица, ок. Шапца (Шабац 4); 2. **КОРИТО** 1090, ор. Палеш 1005, ор. Рогозна, ојк. Жуњевиће, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). В. ор. Корита.

КОРИТСКА ГЛАМА 928, ојк. Ново Корито, ок. Књажевца, ор. Бабин нос (Кула 3; ГАЈ Зајечар). Синтагму чине топоапелатив *кориџо* и термин *глама* 'висока стена, чука; гола стеновита планина, голи врх'.

КОРИТСКА ЧУКА 1398, ојк. Ђерекари, ок. ојк. Брзеће. Ор. Копаоник (Куршумлија 1). Према неком топониму **Кориџо* или апелативу *кориџо*. В. ор. Коритска глама, Корита.

КОРИТСКИ КРШЕВИ 2378, врх на ор. Љумбардска планина, ок. Пећи (Пећ 3). Према топониму **Кориџо* или апелативу *кориџо*. В. Коритска глама, Коритска чука, Корито.

1. **КОРКАН**, ојк. Рановац, код Петровца, слив Витовнице д. пр. Млаве (Јов. Љ., 406); 2. **КОРКАН** 745, ор. Ђорђино 847, ојк. Јасиково, ок. Влаола (Доњи Милановац 1). Псл. основа **kor-* дала је у нашем језику *крк-*. Лексема са осном *корк-* није забележена у речницима ни као покрајинска реч. Ороними су на подручју источне Србије где су боравили, а и сада су, влашки житељи. Значење оронима треба тражити у румунском језику. Лексема *corcan* значи „старая виноградная лоза; дикий виноград“ (Р. Р-Р). Познати су и антропоними „*Corcã* cf. subst. *Corcan* ard. = *corb*“ и варијанте *Corce*, *Corcotă*, *Corcheș*, *Corcoș* и др. (Кон., 249). Претпоставља се да ор. *Коркас* (в.) припада овом типу.

КОРКАС, ор. Кучај, ист. Србија (Жуј., 223). В. код ор. Коркан.

КОРМА, ојк. Гњилане, слив Брасаљице л. пр. Биначке Мораве (Стан. 2, 188). Ороними, топоними, са основом *Корм-* су карактеристични за источну Србију. Скок их сматра остацима румунске топономастике, од румунског *acurta* 'раздробити' из вулгарно-латинског **corrimare* (Рј. под *Kornat*). Исту основу имају ороними *Корман-џланина*, *Кормаруш*, *Кормаџи дел*, *Кормаџура*.

КОРМАН-ПЛАНИНА 994, хидр. Ситница д. пр. Ибра, ок. Рашке (Стан. 1, 512). В. код ор. Корма.

КОРМАРУШ, ојк. Бор, ист. Србија (Доњи Милановац 3). В. код ор. Корма.

КОРМАТИ ДЕЛ 445, ојк. Лалинац, ок. Сврљига (Ниш 1). В. код ор. Корма.

КОРМАТУРА, ор. Планиница 470, ојк. Златово, ок. Деспотовца (Петровац 3). В. код ор. Корма.

1. **КОРНЕТ**, ојк. Славковица, ок. Љига, ор. Сувобор (Ваљево 4); 2. **КОР-НЕТ** 592, ојк. Горњи Бранетићи, ор. Озрем 522, ок. Љига (Ваљево 4); 3. **КОР-НЕТ** 469, ојк. Гуча, обл. Доње Драгачево (Ерд. 1, 159); 4. **КОРНЕТ**, ојк. Рудна Глава, ор. Лазарова коса 408, хидр. Сашка л. сас. Поречке реке (Доњи Милановац 2). *Корнеџи* и *Корњеџи* су чести топоними румунског порекла у источној Србији; од рум. *kornet* 'дрењар' из фитонима *corn* 'дрен' *Cornus mas*. У случајевима умекшавања *-н-* испред *-е-* настаје *-њ-*: *корњеџи*.

КОРНЕТ МАЛИНИКУЛИ 846, ор. Мали Маленик 1018, ојк. Бољевац (Зајечар 1). Први члан синтагме је рум. лексема *kornet* 'дрењар'; други члан је: (1) оним *Маленик*, према румунском изговору, са *-ули* као наставком за генитив – 'дрењар Маленика'; (2) деформисано рум. л. име: *Malainic*, *Mălai*, *Mălin* (Кон., 319).

КОРНЕТ СТУПИНИ 702, ојк. Подгорац, слив Црне реке, ок. Злота (Зајечар 1). *Корнеџи* је 'дрењар' (в. ор. Корнет), а други члан је ор. *Ступини*, ојк. Река, код Брзе Паланке.

КОРНОВСКИ ВИС 633, ојк. Кључата, ок. Голупца, слив Брњице д. пр. Дунава (Велико Градиште 4; ГАЈ Бела Црква; Мил. Ч. 4, 103). Од фитонима *corn* 'дрен' преко неког топонима **Корново* или румунског антропонима *Corn* (Кон., 249) и од њега изведеног топонима **Корново*. В. ор. Корнет и др.

1. **КОРЊЕТ** 760, ор. Радичињ, ор. Гарван 929 (Доњи Милановац 1); 2. **КОРЊЕТ**, ор. Черкешко брдо 419, ор. Велики гребен (Доњи Милановац 2); 3. **КОРЊЕТ** 501, ор. Велики гребен, слив Поречке реке (Доњи Милановац 2); 4. **КОРЊЕТ** 696, ор. Крш 496, ојк. Злот (Доњи Милановац 3); 5. **КОРЊЕТ** 291 = **ДРЕЊАР**, ојк. Дуљане, ок. Неготина (Неготин 1); 6. **КОРЊЕТ** 336, ојк. Михајловац, код Јабуковца, ок. Неготина (Неготин 1); 7. **КОРЊЕТ**, ор. Проструга, ок. Рудника (Мишк. 5, 248). В. код ор. Корнет.

КОРЊЕТ АЛ МАРЕ, ор. Корњету маре 655, ојк. Бучје (Доњи Милановац 4). Рум. *mare* је 'велики'. В. ор. Корнет и Корњет.

КОРЊЕТ БУЗЕЈ, ор. Пајкина чука 632, ојк. Церемошња, ок. Кучева (Петровац 2). Други члан сиинтагме је према антропониму *Buz*, *Buzu*, *Buzul* (Кон., 226). В. ор. Корнет, Корњет.

КОРЊЕТ БУЋ, ор. Пајкина чука 632, ојк. Церемошња, ок. Кучева (Петровац 2). Други члан је неки антропоним типа: *Vicā, Vīcīa* (Кон., 218).

КОРЊЕТ МАНГУ 771, ор. Краку скорц, ор. Коркан 745, ојк. Јасиково (Доњи Милановац 1). Други члан је рум. антропоним *Mangu, Manga, Mang/o* (Кон., 316).

КОРЊЕТ МОШУЉИ 356, ојк. Равниште, ок. Кучева (Петровац 2). *Мошули* је од рум. апелатива *moş*, а има облик дијалекатског румунског генитива са *-li* уместо *-lui* или од антропонима *Moşu(l)* (Гамулеску 1976, 127). В. ор. Корнет, Корњет.

КОРЊЕТ ПЕТКО, ор. Корњет ал маре 621, ојк. Кривељ (Доњи Милановац 4). Према л. имену *Петико*. В. Корнет, Корњет.

КОРЊЕТУ МАРЕ 655, ор. Велики крш 1148, ојк. Кривељ (Доњи Милановац 4). В. ор. Корњет ал маре.

КОРОНА 998, ор. Овчар, ојк. Чачак (Стан. 3, 170). В. код ор. Конора.

1. **КОРУБЕ**, ор. Остроzub 1546, ојк. Брод, ок. Црне Траве (Врање 2; Крст. О., 332); 2. **КОРУБЕ** 1233, ојк. Дреновац, ок. Врања, обл. Пољаница (Врање 3; Мил. Ч. 2, 73). Нека значења речи *коруба* су: 1. 'жлеб издубен у брвну или начињен од дебеле коре дрвета који служи за одвођење воде'; 2. 'рударска јама, окно' (Р. САНУ). *Коруба* је дијалекатска лексема изведена наставком *-уба*. *Корсе* доводи у везу са *кора* од ие. корена **(s)qer- / *(s)qor-* 'резати' (Скок, Рј.).

КОРУГА 870, ор. Хомољске планине, слив Великог Пека (Мил. Ч. 9, 8). Лексема *коруга* је покрајинска реч и одговара облику *коруба* (Р. САНУ). Настало је и презиме *Коруга* (Р. САНУ). В. ор. Коруба.

КОРУНСКИ ДО, на ор. Овчар, код топооронима Корона 998. *Коруна* је застарела реч која има исто значење као и *круна* (Р. САНУ). Исп. ор. *Корона*. В. код ор. Конора.

КОРУШАЦ, ојк. Рудник, ор. Клокотич, хидр. Корушац поток д. пр. Раслове л. пр. Качера д. пр. Љига (Мишк. 4, 175; Мишк. 5, 254; Рак. М., 741). Према Скоку, придев *Корушки* из *корошки* поименичен је као име земље; словеначки *Корошко* = *Корушка* је пореклом од келтске речи која је „mogala ... biti raširena uz Dunav, kuda su bila keltska naselja, kako se vidi iz korutina f. (jugoistočna Srbija, Vukovik) '1. Basen ili karlica, 2. predio medju planinama (npr. Zaplanje ...)“ (Рј. под *Korutánac*). Према Р. САНУ *корушав* је покрајинска реч која значи: испуцао, храпав, корав (о кожи); гргурав, коврцав (о коси, длаци); *корушак* 'окорело, суво земљиште'.

КОРЧА 1087 = **КОРЧИНО БРДО** = **КОДРА КОРЧЕС**, ојк. Гминце, ор. Гољак, Новобрдска Крива река (Лебане 3). В. код Корчино брдо.

КОРЧИНО БРДО 1087 = **КОРЧА** = **КОДРА КОРЧЕС**, ојк. Гминце, ор. Гољак, Новобрдска Крива река (Урош. 1, 95). „Назив по групи кућа рода Корчовита – Корчиних“ (Урош. 2, 64).

КОРШО БРДО, на ор. Чока њалта, источна Србија (Миш. 1, 99). Према рум. л. имену *Corşor* од *Corb/u, Corbe, Coarba* и др. (Кон., 249).

1. **КОСА** 257, ојк. Врчин, код Београда (Београд 4); 2. **КОСА** 262, ор. Кременац 285, ојк. Бошњаци, ок. Београда (Београд 4); 3. **КОСА**, ојк. Осечина, ор. Влашић (Павл. Љ., 829); 4. **КОСА**, ојк. Планина, ок. Крупња, ор. Јагодња

(Павл. Љ. 2, 492); 5. **КОСА** 224, ојк. Стојник, ок. Младеновца (Аранђеловац 2); 6. **КОСА** 251, ојк. Бања, код Тополе (Аранђеловац 2); 7. **КОСА**, ор. Столица 610, ојк. Влакча, код Страгара (Аранђеловац 4); 8. **КОСА**, ојк. Мајдан, код Рудника, ок. Горњег Милановца (Фил. М., 229); 9. **КОСА** 283, ојк. Кнић, ок. Груже (Чачак 2); 10. **КОСА**, ојк. Лесковац, код Губеревца, ор. Котленик (Чачак 2); 11. **КОСА**, ојк. Бошњак, код Петровца, ок. Пожаревца (Крагујевац 2); 12. **КОСА** = **БРАНИЧЕВСКИ ПОВИЈАРАЦ**, ојк. Брзоходе, код Жабара, ок. Александровца (Крагујевац 2; Милад. М. 1, 122); 13. **КОСА** 199, ојк. Полетна, ок. Александровца (Крагујевац 2); 14. **КОСА** 248, ојк. Гложане, код Бресја, ор. Хумови, долина Велике Мораве (Крагујевац 4); 15. **КОСА** 266, ојк. Врановац, ор. Црн врх 707, ок. Багрдана (Крагујевац 4); 16. **КОСА** 201, ојк. Вратаре, ок. Крушевца, хидр. Залоговачка река г. ток Бошњанске реке л. пр. Западне Мораве (Крушевац 4); 17. **КОСА**, ор. Рогови 513, ојк. Попина, код Врњачке Бање (Крушевац 3); 18. **КОСА** 567, ор. Караула 675, ојк. Шетоње, код Великог Лаола, лева обала Млаве (Перовац 1; Миш. 1, 160); 19. **КОСА**, ојк. Дубочка, код Рашанца, ок. Петровца, десна обала Млаве (Петовац 1); 20. **КОСА** 301, ојк. Крвије, код Великог Лаола, ок. Петровца, лева обала Млаве (Петровац 1); 21. **КОСА** 256, ојк. Роанда, код Седлара, ок. Деспотовца (Петровац 3); 22. **КОСА** 213, ојк. Црљенац, код Рашанца, ок. Малог Црнића (Петровац 1); 23. **КОСА**, ор. Козарска глава 634, ојк. Милановац, код Крепољина, ок. Жагубице (Петровац 4); 24. **КОСА** 379, ор. Магура, ојк. Рготина, ок. Зајечара (Доњи Милановац 4); 25. **КОСА** 804, ор. Сто, ок. Кривеља (Стан. 4, 452); 26. **КОСА**, ојк. Сврљиг, ор. Сврљишке планине (Мишк. 2, 76); 27. **КОСА**, ор. Дејанов камен 712, ојк. Васиљ, код Књажевца (Зајечар 4); 28. **КОСА**, ојк. Сијерач, ок. Бајине Баште (Павл. Љ 2, 406); 29. **КОСА** 253, ојк. Кушиљево, код Свилајнца, Поморавље (Енци. Југ. Пожаревац); 30. **КОСА**, ојк. Блажево, код Бруса, ор. Копанник (Куршумлија 3); 31. **КОСА**, ор. Жељин врх 1785, ор. Жељин, ојк. Борово, код Ушћа (Нови Пазар 2); 32. **КОСА** 984, ор. Китоња 1343, ојк. Челиће, ок. Нове Вароши (Пљевља 2); 33. **КОСА** 920 = **ВИДОВО БРДО**, ојк. Банов До, ок. Звечана, слив Ибра (ГАЈ Пећ); 34. **КОСА**, ојк. Белица, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115); 35. **КОСА**, ојк. Шуљковац, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115); 36. **КОСА**, ојк. Старо Село, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115). *Коса* је геог. термин 'нагнута страна брда или планине, падина; планински венац, ланац; брдо, планина' (Р. САНУ).

КОСА БЛИЗАНИЦА 76, ојк. Банатски Брестовац, ок. Београда (Београд 4). Од придева *близ* су облици: *близан*, *-зна* за које Скок каже „*postoji samo u toponimiji Blizna f i u odredjenom obliku blizni (Kosmet)*“ (Рј.). *Близаница* је поименичен придев. Значење се односи на две, по изгледу идентичне *косе*, а вероватно блиске и по локацији.

КОСА ГЛАВА 477, ојк. Козарје, ок. Власотинца (Врање 2).

КОСА ГОВЕДАРСКА 403, ор. Мироч, ист. Србија (Стан. 2, 833).

КОСА ГРЕБЕН, слив Црне реке, ок. Зајечара (Миш. 1, 201).

КОСА КЛОКОЧАР 800, ор. Лиса пољана 699, ор. Дели Јован, ојк. Си-коле, код ојк. Салаш (Доњи Милановац 4). Према хидрониму **Клокочар* 'који клокаче, бучи'.

КОСАНА ЈАРУГА 259, ојк. Бодљевица, ок. Београда (Београд 4). Од придева *косан* 'који је повезан са странама брда, а има значење стрмине, окомитости'.

КОСАЊА = КОСАЊАК, ојк. Каленовац, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115).

1. **КОСАЊАК**, ојк. Велика Сугубина, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115); 2. **КОСАЊАК = КОСАЊА**, ојк. Каленовац, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115); 3. **КОСАЊАК = МАЛА КОСИЦА**, ојк. Баре, код Рековца (Мишк. 3, 99).

КОСАР, хидр. Грабовац л. пр. Књажевачког Тимока, ок. Књажевца (Мишк. 2, 76; Богд. 1, 139). Термин *косар*, потврђен у источној Србији, значи 'мала пади-на, мала коса, косањар, косица' (према Р.САНУ).

КОСАРИЋ, ојк. Горња Невља, ок. Димитровграда (Босиљак 2). Од апе-латива *косар* 'мала коса, косањар' (в. ор. Косар) уз деминутивни наставак *-ић*.

КОСА СТРАНА 197, ојк. Велики Поповић, код Деспотовца (Петровац 3). Термин *сѝрана* означава страну брда, планине; рид.

КОСАТА УНКА, ојк. Перлез, обл. Банат (Ђап. 3, 242). Придев *косаѝ*, није распрострањена реч, значи 'кос, нагнут, окомит'.

КОСАЧА 609, ојк. Прилепница, ор. Андровачка планина, ор. Чука 722 (Лебане 3). Од *кос*, нагнут или *косак* 'који се лако коси' – **Косача ливада* и сл.

1. **КОСЕ**, ојк. Лајковац, ок. Мионице (Павл. Љ., 747); 2. **КОСЕ**, ојк. Со-лотуша, код Бајине Баште, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 382). Облик множине топоапе-латива *коса*. В. ор. Коса.

КОСИРАК, ојк. Врба, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115). Оним има облик деминутива од *коса* 'издужено брдо, страна таквог брда' (И.).

1. **КОСИЦА**, ојк. Слатина, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115); 2. **КО-СИЦА**, ојк. Врба, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115); 3. **КОСИЦА**, ојк. Ка-леновац, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115); 4. **КОСИЦА**, ојк. Матевац, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115); 5. **КОСИЦА**, ојк. Вировци (Вировац), код Мионице (Павл. Љ., 606); 6. **КОСИЦА**, ојк. Орешковица, код Петровца, слив Млаве (Јов. Љ., 327); 7. **КОСИЦА**, ојк. Зајечар (Мишк. 2, 76). Деминутив од *коса*. В. ор. Коса, Косирак.

КОСИЦЕ 831, ор. Белак 825, ор. Остреш 789, ојк. Радановци (Ваљево 3). Облик множине од топоапелатива *коса*. В. ор. Коса, Косе.

КОСИШТЕ 497, ојк. Голубиње, ор. Мироч (Доњи Милановац 2). *Косиш-те* је назив за ливаду која се коси.

1. **КОСМАЈ** 628, ојк. Рогача, ок. Младеновца (Аранђеловац 1; Енц. Југ. Младеновац; Стан. 2, 387; Јов. В. 1, 94); 2. **КОСМАЈ** 407, код ор. Преле так 524, на ор. Гледићке планине, ојк. Грошница (Крушевац 1). Од псл. *kosmъ-*, *kosma* 'коса' изведен је низ лексема и топонима. *Космаѝ* има и значење 'обрастао густом тра-вом, густим растињем'; *космача* значи 'густа, тамна шума, мрчава' (Р. САНУ). Ор. *Космај* је, из ове основе, преко синтагме **Космъ врх, брег* и сл. – 'космат, об-

растао густим растињем'. Поименичење је обављено, након губљења апелатива, наставком *-aj*. Павловић М. посматра *Космај* као оронимску сложеницу келтског порекла, те је везује за *cassano, cassino 'chêne', 'bois'* (Дотен 1918, 243). Додаје: „Baza *cas- > kos- razvijena kod Skordiska Singidunuma i hercegovačkih grupa, primila је na себе значење 'šuma', 'šumovito brdo', 'pošumljena planina'“ (Павл. М. 1969, 37). Покушај везивања овог оронима за келтски период је, помишљамо, био инициран блиском семантиком *-иошумљено брдо*. Бројни примери са основном *Косм-* потискују ову етимологију. На *Космају* се налазе два врха опозитно номинована: *Руџави Космај* и *Голи Космај*. У ор. Рутава *Космај* не осећа се плеоназам јер је у свести људи потиснута семантика оронимске форме *Космај*, док им је у *руџав* блиска, те се не искључују. В. ор. *Велики* и *Мали Космај* (ор. Јелица код Чачка), *Космаја*, *Космајица*, *Космајка*, а и оне од *Космаји-*.

КОСМАЈА 269, ојк. Залоговац, код Падежа, ок. Варварина, обл. Темнић (Крушевац 4). Као паралеле топонимима са завршетком *-aj* (*Космај*, *Маглај*, *Благај*) стоје случајеви изведеница у женском роду са *-aja*. За њих Скок каже: „Pomišlja se na to da је *-aj*, *-aja* u ovim primerima одређени облик: *-џ* > *-aj* mjesto *-i*“. Објашњење оронима дато је код ор. *Космај*. В. ор. *Космајица*, *Космајка*, *Косматица* и др.

КОСМАЈИЦА 534, ојк. Лопатница, ок. Краљева (Чачак 3). Ор. је изведен деминутивним наставком *-ица* од облика *Космај*. В. код ор. *Космај*, *Космаја*, *Космајка*, *Косматица* и др.

КОСМАЈКА 715, ојк. Житиње, ок. Гњилана, обл. Горња Морава, Косово (Куманово 1; Урош. 2, 68; Урош. 3, 198).

КОСМАТИ ВРХ 805, ор. Кучај, ојк. Криви Вир, код Бољевца (Параћин 2; ГАЈ Ниш; Миш. 1, 226). *Космаји* има значење 'обрастао густом травом, густим растињем, бујан' (Р. САНУ). В. ор. *Космај* и др.

КОСМАТИЋ 1142, ор. Жара, брдо и шума јужно од Дечана (Цог. 1, 249; Пећ 4). В. ор. *Космати врх*, *Косматица*, *Космај* и др.

1. **КОСМАТИЦА** 1065, ојк. Влахиња, код Трепче, ор. Мајдан 1268 (Енц. Југ. Косовска Митровица); 2. **КОСМАТИЦА** 1652, ор. Јурук 1706, ојк. Доганица, ок. Трговишта (Кратово 2). В. ор. *Космати врх*, *Косматић*, *Космај* и др.

КОСМАТСКИ ВРХ, ојк. Сурлица, слив Пчиње (Триф. Ј. 3, 154). В. ор. *Космати врх*, *Космај* и др.

КОСМАЧЕ, ојк. Козница, ок. Александровца (Куршумлија 1). *Космача* значи 'густа, тамна шума, мрчава'. Ту је и ојк. *Космача* (ИМ).

КОСМОВАЦ = **КОСМОВАЧКИ КАМЕН**, врх на Сувој планини, ојк. *Космовац*, код Беле Паланке (Милић. 1, 2). Према: 1. неком антропониму као што су *Косма*, *Косман*, *Косматац* (Грк.); 2. Придеву *космов* 'космаг' од **kosmъ* (в. *Космај*, *Космати врх*, *Космаче*).

КОСМОВАЧКИ КАМЕН = **КОСМОВАЦ**, врх на Сувој планини, ојк. *Космовац*, код Беле Паланке (Милић. 1, 2). В. ор. *Космовац*.

КОСОВА ГЛАВА, ојк. Себе Врање, код Врања (Врање 3). Према зоониму *кос*, *дрозд*, птици из фамилије *Turdidae*.

КОСОВИЊАК 681, ор. Прњаворска глава 637, ојк. Доња Црнућа, обл. Гружа (Аранђеловац 4; Драгић 1, 333). Од аугментатива *косовина* (РЈА) 'косина' и суф. -ак. Оним *Косовињак*, по Драгићу (И., 173), припада крајевима „који носе топографске називе“, а не по имену фамилије као Косовска махала у с. Годачица. У близини је и микротопоним *Косовињак*, део села Прњавор, на јужним падинама Рудника (стр. 315).

1. **КОСОВИЦА**, ојк. Пилица, ок. Раче, хидр. Пилица д. пр. Дрине (Павл. Љ. 2, 391); 2. **КОСОВИЦА** 538, ојк. Мосна, Доњомилановачка котлина, ор. Тополица 483 (Доњи Милановац 2); 3. **КОСОВИЦА**, хидр. Ношница л. пр. Голијске Моравице (Мишк. 4, 4). Исп. ојконим *Косовица*, ок. Ивањице; хидр. *Косовица* л. пр. Поречке реке пр. Дунава. Према: (1) зоониму *кос*, птици певачици из рода *Turdus*; (2) л. имену *Кос*, *Косов* (РЈА).

КОСОВИЧКО БРДО 938, хидр. Ношница л. пр. Голијске Моравице (Ршум. 4, 43). Према ојкониму *Косовица*. Ор. Косовичко брдо и 3. Косовица могу бити исти оним, с тим да је двочлани каснији.

КОСОВО, брдо код ојк. Мратишић, ок. Мионице, Колубара (Павл. Љ., 805). Од зоонима *кос* *Turdus*. В. ор. Косова глава, Косовица и др.

1. **КОСТАДИНОВИЦА** 819, ор. Рујишки камен 913, ор. Гола планина 1112, ор. Ртањ, ок. Сокобање (Зајечар 3; Стан. 3, 805); 2. **КОСТАДИНОВИЦА** 1734, ор. Сува планина, обл. Запаље (Стан. 4, 498). Ојконим *Костиадиновац* је код Мерошине, обл. Топлице. Оними су антр. типа, од л. имена Костадин (РЈА).

КОСТАЈНИК 747, ојк. Горњи Костајник, ок. Лознице (Зворник 2; Стан. 1, 226). Топониме: *Кошијањани*, *Косијајник*, *Косијајница*, *Косијајновица*, *Косијањевац*, *Косијањица* и др. Скок, Рј. везује за *кошћан* *Castanea vesca*.

КОСТЕНИЦА, ор. Било 674, ојк. Градиште, ок. Димитровграда (Пирот 4). Од *кошћен* = *кошћан* = *кошћан* 'који се односи на *кошћ*; израђен од кости, коштан', од псл. **kostь*. Именички облик *кошћеница*, осим што значи 'место на коме се чувају кости', односи се и на лековиту и распрострањену биљку *кошћеница*, *ајдучица*, (*х*)*ајдучка њрава*, *кошћрешица* *Achillea millefolium*. Ојк. *Косћеница* налази се код Прокупља (ИМ).

КОСТЕНИЧКО БРДО, ојк. Костеница, ор. Велики Јастребац, ок. Прокупља (Прокупље 1). Према ојкониму *Косћеница* (ИМ). В. ор. Костеница.

КОСТИЉЊАК 1361 = **КОСТРИЊАК**, ор. Врденик, хидр. Масурица слив Власине (Врање 4; ГАЈ Крива Паланка). Овај ороним је објаснио А. Лома: „Das antike Toponym lebt vermutlich in *Kostilnjak* fort, wie ein Bergpaß auf der alten Straße aus Surdulica nach Vranje heißt, wo Kanitz (1909: 265) die Spuren eines römischen Kastells gesehen hat. Der unmittelbare Reflex des antiken *Kostélu(m)* > dürfte **Kostilj* gelautet haben; zwischen ihm und dem heutigen Bergnamen vermittelte wohl ein Syntagma **Kostiljnji vrh* 'Burggipfel' o.ä. (bei den weichen Stämmen übernahm -n' die Rolle des primären possessivsuffixes -jъ), woraus später durch Univerbierung *Kostiljn-ak* entstand. Man beachte slaw. *o* < *ǫ*, sowie slaw. *i* < *vlat*. е“ (Лома 1993, 221).

1. **КОСТИНА ПАДИНА**, ојк. Сурлица, обл. Пчиње (Триф. Ј. 3, 154); 2. **КОСТИНА ПАДИНА**, ојк. Теловац, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 235). Према л. имену *Косѿа*.

КОСТИНО БРДО, ојк. Неготин, слив Црног Тимока (Мишк. 4, 166). Према л. имену Коста.

1. **КОСТИН РИД**, ојк. Оране, код ојк. Слишане, обл. Пусте реке (Јов. Ј. 6, 86); 2. **КОСТИН РИД**, ор. Војинов рид 1006, ор. Варденик (Врање 4); 3. **КОСТИН РИД**, ојк. Ново Село, код Врања (Триф. Ј. 1, 217). Антропонимска синтагма. В. ор. Костина падина, Костино брдо.

КОСТИН ЧУКАР, ојк. Сејаце, ок. Бујановца (Маринк. 2, 68). В. Костино брдо, Костин чукар.

КОСТИЊА БРДО, ојк. Озрем, код Бершића, ок. Горњег Милановца (Фил. М., 202). Према породичном имену *Косѿићи*.

КОСТИЊА БРЕГ, ојк. Пасјане, код Жегре, ок. Гњилана (Урош. 3, 203). В. ор. Костића брдо.

КОСТОВО БРДО 1250, ор. Побјеник, слив Лима, ок. Рашке (Стан. 3, 412). Према антр. *Косѿо* од *Косѿадин* (РЈА).

КОСТОВСКО БРДО, ојк. Богутовац, ок. Краљева (Ћуп.–Кор., 606). Према м. л. имену *Косѿо* (И., 597). У Богутовцу је и топ. *Косѿовача*, црквиште и хидр. *Косѿовска река*.

КОСТОЈЕВАЦ, ојк. Врачевић, хидр. Љиг, код Лајковца (Павл. Љ., 613). Од антр. *Косѿо* (Грк.), преко неког топонима. Исп. ојк. *Косѿојевући*, код Лештанског, ок. Рогачице (ГАЈ Шабац).

КОСТОЛАЦ, ојк. Костолац, слив Млаве (Паунк., 23). Под одредницом *kastel* Скок (Рј.) пише: „Interesantna је још toponomastička varijanta Kostol m (selo, Srbija, Krajina), odatle deminutiv na -ъс > -ac Kostólac ... Izmjena -ellus > -allus sjeća na gr. καρτάλλος > cartellus ... Tu zamjenu treba zaciјelo pripisati uplivu grčko-tračkom“. Према Ломи (1900, стр. 5), српски топоними *Косѿол*- односе се на остатке античких утврђења, кастела: „*Косѿол* је име села зап. од Кладова на рушевинама античког кастела Pontes; *Косѿол* или *Косѿолац*, у XIVв. Костољць ... код рушевина античког Виминација; *Косѿолац* остаци старог града испод Зајечара ... *Косѿола* вис на Церу на којем је римска рушевина Косанин Град“. Не сматра их супстратним топонимима већ словенским именованима позајмљеним називом. В. ор. Костоле.

КОСТОЛЕ, ор. Цер, ојк. Трбосиље, обл. Јадар (Стај. В., 183). В. ор. Костолац, Костолов камен.

КОСТОЛОВ КАМЕН 895, ор. Уљ 942, ор. Сврљишке планине, ојк. Преконога (Ниш 2; Мишк. 2, 73; Стан. 4, 101; Богд. 1, 139). То је камен, стена названа према топониму *Косѿол* 'стеновит предео на планинској коси' (ојк. Белоиње, стр. 139). Коментар уз топоним *Косѿол* је „ради се о стењу на коме нема трагова некаквог castellum-а, али то стење представља окомите литице које могу и на тврђавске зидове наликнути“ (Богд. 1, 102). В. ор. Костолац, Костоле.

КОСТРИЊАК 1361 = **КОСТИЉЊАК**, ор. Варденик, обл. Власина (Миш. 1, 251). Топониме: *Косѝреиш*, *Косѝриљ*, *Косѝриј*, *Косѝриц* Скок (Рј.) обрађује код одреднице *kostrava*, коју доводи у везу са *kostrъ*. Сматра да је *kostrъ* од *kostъ* уз стари суф. *-r-* као у *oшѝар*, те је *kostrъ* = *oштръ* > *oштар* са префиксом *k-* (као код *kosѝ*). В. код ор. Костиљњак.

1. **КОСТУР** 383, ојк. Зољево, ок. Лесковца (Врање 1); 2. **КОСТУР** 584, ојк. Беоци, ок. Рашке, слив Ибра (Нови Пазар 2). Исп. ојк. *Косѝур*, код Пирота; ојк. *Косѝур*, код Криве Паланке, у Македонији (ИМ); развалине на планини Кличевац, код Зворника (РЈА). Од *kosѝур* 'скелет': (1) метафора; (2) л. име *Косѝур* (Грк.), презиме *Косѝур* (РЈА), *Косѝурић*, *Косѝурјак* (ЈП).

КОСУЉИЦА, ор. Девица планина, хидр. Трстеница л. пр. Сврљишког Тимока (Мишк. 2, 77; Мишк. 4, 143). Ор. је изведен од геог. термина *kos(a)* наставцима *-уљ-ица* (као *ѝахуљица*, *бубуљица*). Исп. мтоп. *Косуље*, ж. множина, ојк. Белушић, код Рековца (РЈА).

КОТ, гребен под клисуром Замне д. пр. Дунава, ист. Србија (Мишк. 1, 149). У сточарској терминологији *коѝ* значи 'помоћна зграда за домаће животиње, обор; ограђено место у штали или мали тор за животиње; просторија у којој се држи жито, амбар' (према Р. САНУ).

КОТАРИНО 390, ојк. Доља Трпача, ок. Чачка (Чачак 1). Од *каѝарина* = *каѝор* 'ограђен простор за сточну храну; сено, слама; ограда, плот око овог простора'.

КОТЕО, ојк. Брод, обл. Гора (Лут. М. 4, 69). Топоним је на југу Србије, уз албанску границу. То је облик арб. лексеме *kotel* (наше: *коѝао*, *коѝал*, *коѝелац*) 'удубљење, шупљина у брду'.

КОТЕШИЧКИ ВИС, ор. Влашић, ојк. Котешица, код Бранковине (Јов. Б. 1, 245). Према ојкониму *Коѝешница*. Забележено је у овој области и презиме *Коѝешанац* (Р. САНУ); исп. и л. имена *Коѝ*, *Коѝе* (Грк.). Лексема *коѝ*, *коѝац* је 'стаја за свиње; преграда за овце или козе'; рум. *coteț*, арб. *kótéc* = *kutéc*, грч. *котетси*. Исп. ор. *Кот*.

КОТИЉЕВА, ор. Кути 1385, ор. Голија, махала Котиљевац 970, ојк. Пешин (Нови Пазар 1). Од антропонима **Коѝиљ* (*Коѝиљко* је забележен у РЈА), према коме је и презиме *Коѝиљковић* (РЈА). Према л. имену *Коѝиљ* изведен је назив махале, у којој је овај род живео: **Коѝиљевци* > *Коѝиљевац*.

КОТИНЕ 523, ор. Балин чукар 602, ор. Мироч (Мил. Ч. 10, 16). *Коѝ* је *коѝац* 'стаја за свиње; дрвена преграда за овце или козе, *коѝар*'. За рум. и арб. види код ор. *Коѝешички вис*. Ор. је грађен суфиксом *-ина* (мн. *-ине*).

КОТЛЕНИК 748, ор. Велики врх 748, ојк. Гружа, обл. Гружа (Чачак 2; ГАЈ Краљево; Поп. М. 1, 9; Ил. М., 193; Драгић 1, 164). *Коѝлина* је аугм. од *коѝао*. *Коѝлина* је геог. термин 'удолуна, удубљење претежно равнoг дна, међу брдима, планинама, дуж река'. В. код ор. *Котли*.

КОТЛИ, ојк. Својдруг, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 402). *Коѝал*, *коѝли* је дијалекатски облик, значи *коѝлови* 'округласта долина окружена високим

бреговима, планинским гребенима; удубљење у речном кориту које начине воде падајући са висине' (према Р. САНУ).

КОТЛИНА 899, ојк. Угљаре, код Гњилана (Куманово 1; Мил. Ч. 2, 67). В. код Котленик, Котли.

КОТЛИНСКА КОСА 1150, ор. Троглав, ок. Краљева, обл. Драгачево (Чачак 3). Према топониму *Коџлина*. В. ор. Котленик, Котлина.

КОТОЛ МИК 838, ор. Погара 883, ојк. Злот (Доњи Милановац 3). Двочлани ороним према румунским лексемама: *cotton* 'удубљење у стени, колотечина; јазбина; удубљење у земљи' и *mic* 'мали'.

КОТРЉА 412, на Козељ планини, ор. Јеловац 404, ојк. Трудељ (Аранђеловац 3). Повезано је са радњом *коџрљања*, окретања; ваљања; кретање таласањем низ падину (о води); 'спуштање низ падину, кретање низ брдо' може да се односи на страну брда, на косу којом се само котрљањем, ваљањем, спушта. *Коџрљ* значи 'колут, котур' (РЈА). Могуће синтагме: **Коџрља вода, река*; **Коџрља сџрана, коса* и сл. Семантичка блискокт са вртети, врген, ветрен.

КОТРЉАЊЕ 570, ојк. Букоровац, ок. Крагујевца, падине Гледићких планина (Крушевац 1; ГАЈ Краљево). Осим назива за место које има одређене одлике (в. ор. Котрља), може да се односи и на особе, **Коџрљани*; исп. *коџрљавац* 'човек који се врти, који је немиран' – употребљено у пренесеном смислу (РЈА).

КОЋУРА 1567, ојк. Коћура, ок. Трговишта, слив Пчиње (Кратово 2; Енц. Југ. Врање; ГАЈ Крива Паланка). Туда протиче и река *Коћурица* = *Коћурска река* д. пр. Пчиње (Павл. 3. 1996). Северније се налази *Коћурска џланина* (в. тамо) и хидр. *Коћурачка долина*, притока Глошке реке д. пр. Трипошнице д. пр. Пчиње (Павл. 3. 1996). Форму *Коћурица* имају микротопоними у селу Црновце, ок. Трговишта (Стев., 230): шума, њива, пашњак, воћњак. Ономастичке паралеле су облици са -ч-: *кочар* = *кочарница* = *кочак* = *кочаг* = *кочина* = *кочања* = *коџац* = *кочац*. *Кочар* је 'врста кавеза, обично од прућа, у којем се хране пилићи; кош; ограђено место у штали, кући и др.; мала штала за младунчад стоке; свињац; пасиште' (према Р. САНУ). Богатство семантички сродних лексема допуњава и псл. **kotarъ*/**kotara*, *коџаръ*, наше *коџар*, дијал. *коџара* 'ограда за сено; посуда за брашно; посебно одељење у појати, штали за младунчад'. „Следует отметить сильное влияние на семантику **kotarъ* / **kotara* ... как и других производных с этим корнем – **kotъсь*, **kotuhъ*“ (ЭССЯ 1984, 199). Према аутору може се „говорит о возможности слияния в. исходной форме **kat*-/ **kat*- двух или более омонимичных корней разного происхождения, тяготеющих к разным ареалам“ (И., 199). В. ор. Коћурска планина, Кочурет чука, Котарино, Котешички вис.

КОЋУРСКА ПЛАНИНА, сев. од реке Пчиње (Триф. Ј. 3, 5). В. код ор. Коћура 1567.

КОЦИН РИД, ојк. Доњи Барбеш, ок. Беле Паланке (Ниш 3). Према м. л. имену *Коца* (Грк.).

КОЧАВИЦА, ојк. Равна Река, обл. Иногосте (Злат. 2, 190). Од *коч(а)*- из пастирских термина: *кочар*, *кочак*, *кочарница* и др. Преко синтагме **Кочав(о) брдо, џашњак* и сл. до именичког онима *Кочавица*. В. ор. Коћура 1567.

КОЧАН-БРДО, ојк. Горње Вараге, Ибарски Колашин (Лут. М. 5, 143). Од надимка Кочан (Р. САНУ) 'Кочаново брдо'.

КОЧАНСКА КОСА = ГОЛИ РИД, ојк. Кочане, Лесковачка котлина (Јов. Ј. 4, 110). Од л. имена преко синтагме **Кочане село* > *Кочане*, а по њему је изведен ороним.

КОЧАНСКИ РИД, ојк. Радовница, обл. Горња Пчиња (Триф. Ј. 3, 141). По роду *Кочанци* (И., 143).

КОЧЕК, ојк. Врбово, ок. Владичиног Хана (Врање 3). Од м. имена *Коче* од *Косџа*, *Косџадин* или од надимка *Коч* 'младић; храбар млад човек' од тур. *коч*, *сос* 'ован'.

КОЧИНА 834, ојк. Божевце, код Коретина, ор. Андровачка планина (Лебане 3; Мил. Ч. 2, 74). Од л. имена *Коча* преко синтагме **Кочина њољана*, *глава* и сл. В. и ор. Коћура.

КОЧИНА ГЛАВА 2206, ор. Шара, обл. Гора (Крст. О., 122). Од л. имена *Коча*. В. ор. Кочина чука.

КОЧИНА ЧУКА 891, ор. Товариш 763, ојк. Слаковце, ок. Гњилана (Куманово 1). Од л. имена *Коча*. В. ор. Кочина глава.

КОЧИНЕ 857, ор. Курјаси врх 934, ор. Басара, ојк. Крупац (Пирот 4). Може бити: (1) облик множине од *кочина* (в. ор. Коћура 1567) или (2) од л. имена *Коча* преко синтагме **Кочине ливаде*, *косе* и сл.

КОЧИНО ПОЉЕ 218, ор. Чик 251, ојк. Барошевац, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1). Од м. имена *Коча*. В. ор. Кочина чука.

КОЧИНЦИ 309, ојк. Јабланица, обл. Расине реке (Куршумлија 2). Према етнониму *Кочинци*, житељи села *Кочине*, ок. Бруса.

КОЧИЦА, ојк. Вртиглаве, код Мионице (Павл. Љ., 617). Од *кочар*, *кочина* (в. ор. Коћура 1567) или м. имена преко неке синтагме.

КОЧМАН 466, ојк. Нересница, ок. Кучева, слив Пека (Петровац 2; Мил. Ч. 9, карта). Према рум. антропониму: **Cat*, *Coțman*, *Coțobăt* (Кон., 251); или и презимена: *Кочман*, *Кочмар* и др. (ЛП).

КОЧУРЕТ ЧУКА 754, ојк. Илинце, ок. Бујановца (Куманово 2). В. код ор. Коћур.

1. **КОЦА БАЛКАН = СТАРА ПЛАНИНА = ЋИПРОВАЧКИ БАЛКАН**, обл. Торлак, бугарска граница (Милић. 1, 165; Адам., 54); 2. **КОЦА БАЛКАН** 2091, ор. Жар 1694, хидр. Сиринић, д. пр. Неродимке, ојк. Сиринић (Урош. 2, 69; Крст. О., 129). Први члан двочланог оронима је турска реч *коса* 'огроман, велики; стар'.

КОЦИН КАМЕН, ојк. Мозгово, код Новог Брда, ок. Гњилана (Лебане 3). Према антропониму *Коџа/о*; исп. *Коџо* – хип. од *Косџа*, *Коџић* – презиме (Р. САНУ).

КОШ 453, ојк. Нересница, ок. Кучева, ор. Кочман 466 (Петровац 2; Мил. Ч. 9, карта). Према објекту који се користи за смештај жита, кукуруза; *кош*, *кошар*.

КОШАРАЧКИ РИД, ојк. Љиљанце, ојк. Кошарно, код Бујановца, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 9). Ојк. и ор. су изведени од *кош*, *кошар* (в. ор. Кош 453).

1. **КОШАРИШТЕ**, ојк. Трнава, ок. Рашке, слив Ибра (Ил. Р., 654); 2. **КОШАРИШТЕ**, ојк. Узово, слив Пчиње (Злат. 6, 160); 3. **КОШАРИШТЕ** 160, ојк. Мајиловац, код Сиракова, обл. Стиг (Велико Градиште 3); 4. **КОШАРИШТЕ**, ојк. Причевац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 296); 5. **КОШАРИШТЕ** 608, ојк. Грбавче, ок. Сврљига (Ниш 1). *Кошаршиште* значи 'место на коме се налазе кошаре, ограђена места где се хране животиње, *кочар*, *кошца*'. В. ор. Коћура.

КОШЕВАЦ 268, ор. Фрушка гора, ојк. Нови Сад (Енц. Југ. Нови Сад). Од **Кошева ливада* и сл. 'покошена ливада, кошевина'.

КОШЕВИНА 963, ојк. Пријепоље (Пљевља 2). *Кошевина* је 'тек покошена ливада; ливада уопште; покошена трава, откос' (Р. САНУ).

КОШИЋ БРДО, ојк. Дубовац, обл. Банат (Пожаревац 2). Према патрониму *Кошићи*: **Кошића брдо*.

КОШКОВСКА КОСА 1171, топ. Кошково, ојк. Мухово, ок. Сјенице (Сјенице 2). Према антропотопониму *Кошково*; исп. презиме *Кошковић* (ЛП); ојк. *Кошковац* (Хрватска, РЈА).

КОШЉАНСКЕ СТИЈЕНЕ (СТИНЕ), ојк. Горње Кошље, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 432). Ор. је изведен од имена села *Г. Кошље*; налази се у самом селу. „Кошље су сточарско и планинско село“ (И., 433). Облик *Кошље* се три пута јавља као ојконим (РЈА). Општа реч *кошље* значи 'оно што се косијером с дрвета сасијече'. Деминутивни *кошле* и *кошленце* су од *кош* 'врста амбара, спремиште за жито'. В. Кошљанско брдо.

КОШЉАНСКО БРДО, ојк. Горње Кошље, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 433). В. код Кошљанске стијене (стине).

КОШТАВИЦА 537, ор. Чука 548, ојк. Пајсијевићи, ок. Грузе (Чачак 2). Од придева *кошћав* 'кошчат, кошћунав'. Уз друга значења придев *кошћунав* значи и 'који има тврду кору, који има плод са тврдом љуском; кошћуничав'; у фигуративном значењу 'сув, тврд, крут, укочен'. *Кошћавица* је исто што и *кошћуњавица* (Р. САНУ).

1. **КОШТАН**, ојк. Шуљковац, ок. Јагодине, обл. Белице (Мијат. 2, 117); 2. **КОШТАН** 372, ојк. Витановац, ок. Крушевца, обл. Расине (Куршумлија 2). Фитоним *кошћан* = *косћан* = *косћанџа* = *кошћан* *Castanea vesca* јавља се у функцији топонима.

КОШТАНИ, ојк. Црни врх, Метохијски Подгор (Стиј. 3, 210). „Брдо под кестеновим дрветом“ (И.).

КОШТАНСКО БРДО, ојк. Лугавчина, код Смедерева (Дроб. Б. 2, 337). Податак се налази и у РЈА, из 1875. године. Брдо је именовано по *кошћану*, *кестену*.

КОШТИЦА, ојк. Стубао (Стубленица), ок. Уба (Павл. Љ., 962). Ороним упућује на повезаност са биљкама, травама, дрвећем које карактерише *кошћии-*

ца, *кошијасӣ*, *кошчасӣ њлод* и сл. Исп. и биљку *кошијеница*, *костѣница* Achillea millefolium.

КОШТУНИЋКА ПЛАНИНА, ојк. Коштунићи, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 147). Према ојкониму патронимског порекла – *Кошијунићи*.

КОШТУР, ојк. Брвеник, ок. Рашке, слив Ибра (Ил. Р., 641). Скок помиње развалине на левој обали Дрине – *Кошијур* (18. в.) уз топ. *Косири* (13.в.), данашње село Кострц (Србица). Сматра да су од **kostrъ* 'оштар'.

1. **КОШУТА**, ојк. Бањани, код Уба (Мишк. 6, 190; МЈ–ДП, 51); 2. **КОШУТА**, ојк. Кадијина Лука, код Струганика, ок. Љига (Павл. Љ., 692). Од зоонима *кошуџа* преко синтагме **Кошуџа* (*a < њ*) *њљана* и сл. В. ор. Кошутин дол, Кошутца и др.

КОШУТИН ДОЛ 506, ојк. Рамни Дел, ок. Власотинца, слив Власине (Врање 2). Према зоониму *кошуџа*. В. ор. Кошута, Кошутца и др.

1. **КОШУТИЦА** 461, ојк. Амерић, ок. Младеновца (Аранђеловац 2; Стан. 2, 387; Жуј., 50); 2. **КОШУТИЦА** 1218, ор. Рудо брдо 1454, ор. Троглав, ојк. Бресник, ок. Краљева (Чачак 3); 3. **КОШУТИЦА** 1512, ор. Чемерно, ојк. Ивањица (Стан. 2, 595; Стан. 4, 942); 4. **КОШУТИЦА**, ојк. Отроци, код Питомаче, ок. Врњачке Бање, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 359). В. ор. Кошута, Кошутин дол и др.

КОШУТЊА СТОПА 940, ор. Мачков камен 923, ор. Јагодња, ојк. Планиница, ок. Лознице (Зворник 2; Стан. 2, 101; Стој. В., 127). Синтагму чине придевски члан зоонима *кошуџа* и апелатив *сињоџа*. *Сињоџа* је 'отисак ноге, стопала на каквој површини, траг; *засӣ*. јединица мере за дужину величине једног просечног људског стопала'; *сињоџало* 'равна површина чега: „горње стопало планине“ (Р. МС). У сливу Брегалнице је мтоп. – *Сињоџал 'каџа* „камен со траг од стапка“ (Иванова 1999). Исп. мтоп. *Јеленска сињоџа* у селу Островица, Качер (МЈ–ДП, 71).

КОШУТЊАЧКИ ВИС 266, ојк. Крагујевац, обл. Лепенице (Крагујевац 3). Овај двочлани ороним чине придевски члан *Кошуџњачки*, изведен од топонима **Кошуџњак* 'забран, шумовит, обично заграђен простор где живе кошуте, јелени и друга дивљач' (Р.САНУ), и апелатива *вис*.

КОШУТОВО 759, ојк. Кошутово, ок. Косовске Митровице, слив Ибра (Нови Пазар 4). Ојконим датира из 14.в. (РЈА). Оним *Кошуџово* је од зоонима *кошуџ* 'кошута', застарелог облика мушког рода који се данас не употребљава.

КОШУТСКА КОСА, ор. Јухор, ојк. Беочић, ок. Јагодине (Мишк. 3, 99). В. ор. Кошутово 759.

КОШУЋА 326, ојк. Ресник, ок. Крагујевца (Крагујевац 3; Енц. Југ. Пожаревац; Стан. 2, 553). Из синтагме **Кошуџа сињоџа* и сл. Придев на *-j-* *кошуџи* јавља се, према Скоку: „u botaničkoj terminologiji (uho, udo ...), u toponimiji u vezi sa *lokva, luka, stopa*; ovamo još Košujvrh (Srbija, Smederevo) < *Кошуч“ (Рј.). В. ор. Кошући врх 725, Кошучи врх.

КОШУЋИ ВРХ 725, ојк. Забрега, ок. Параћина, ор. Кучај (Параћин 1). В. код ор. Кошуџа 326.

КОШУЧИ ВРХ, ојк. Грлиште, ок. Зајечара, слив Црне реке (Рајк. 1, 106). *Кошучи* = *кошући* (-ч- место -ћ-). В. код ор. Кошућа 326.

КРАВАЈЦИ, ојк. Соколићи, ок. Чачка, код Брђана (Мишк. 6, 160). Према породичном надимку или презимену **Кравајци*; исп. презиме *Кравајица* (Р. САНУ; ЛП). Лексема *кравај*, псл. **korva* и *-jъ*, првобитно је значила обредни хлеб округлог облика који је прављен само о свадбама. То значење се данас задржало у лексемама *кравај* и *краваљ*: 'поклони у јелу и пићу који се доносе на свадбу; грана забодена у свадбени колач; погача која се доноси на бабиње, округли хлеб који се припрема о празницима'.

КРАВАР 963, извориште реке Мала Косаница л. сас. Косанице д. пр. Топлице, ојк. Подујево (Рак. Т. 2, 29). Милићевић (Милић. 1884) помиње име насеља Кравари, у топличком округу (с. 391); данас насеље са тим именом у Србији не постоји (има у Црној Гори и Македонији) (ИМ). Зоонимски ороним. *Кравар* 'онај који чува краве, онај који гаји краве'; од надимка су презимена: Кравар, Краварић, Краваревић (Р. САНУ; ЛП). В. ор. Краварица.

1. **КРАВАРИЦА**, ојк. Златар, код Приштине (Урош. 2, 70); 2. **КРАВАРИЦА**, ојк. Краварица, код Гњилана (Урош. 3, 200). *Краварица* је назив за жену која чува краве и брине се о њима. Покрајинско значење 'краварник, стаја за краве' забележен је у Пољицама; немамо потврду за говоре Србије (Р. САНУ). Могуће је да је то значење, значење објекта, сачувано у ојконимима Горња и Доња Краварица, код Пожеге (ГАЈ Краљево).

1. **КРАВАРНИК** 437, ојк. Метовница, ок. Зајечара, слив Црне реке (Зајечар 2; РЈА); 2. **КРАВАРНИК**, ор. Братујевац 401, ојк. Планиница, ок. Бољевца (Зајечар 2). *Краварник* је 'стаја за краве; *кравник, краварица*' (Р. САНУ).

КРАВАРСКА ГЛАВА 1002 = **КРАВАРСКИ ВИС**, на Краварској планини 910, ојк. Мачја Стена, ок. Куршумлије (Приштина 2). Придев *краварски*, -а, -о односи се на *краваре*, на оне који чувају или гаје краве (Р. САНУ).

КРАВАРСКА ПЛАНИНА 910, ојк. Мачја Стена, ок. Куршумлије (Приштина 2). В. код ор. Краварска глава.

КРАВАРСКИ ВИС 1002 = **КРАВАРСКА ГЛАВА**, на Краварској планини 910, ојк. Мачја Стена, ок. Куршумлије (Лебане 1). В. код ор. Краварска глава.

КРАВЉИ ДО, ор. Јавор, ор. Боровац 1468 (Сјеница 2). *Крављи* је придев који се односи на краве, који припада крави.

1. **КРАГУЈЕВАЦ**, ојк. Пилица, ок. Раче, хид. Пилица д. пр. Дрине (Павл. Љ. 2, 391); 2. **КРАГУЈЕВАЦ** 810, ор. Рођена чука 857, ојк. Велико Село (Пирот 4); 3. **КРАГУЈЕВАЦ**, ојк. Баре, ок. Сјенице (Сјеница 3). *Крагуј* је назив за више врста птица грабљивица. Некада су именима *крагуј* и *крагујац* називали соколове. Људи који су одгајали крагује називани су: *крагујар-и, крагујци*. Отуда презимена: *Крагујчић, Крагујевић* и др., а и многи топоними. Оним *Крагујевац* је изведен из придева од зоонима *крагуј*, из неке синтагме **Крагујев врх, рид* и сл.

КРАГУЈЕВИНА, ојк. Постење, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 477). Из синтагме **Крагујева коса, ливада* и сл., сажимањем у једночлани оним наставком *-ина*.

КРАГУЈЧИЦА 1000, ор. Вртешка 1315, ор. Кукавица, ојк. Вучје (Врање 1). В. ор. Крагујевац.

КРАДЊА ГЛАМА 435, ор. Тупижница, ист. Србија, слив Тимока (Петк., 59). Редак, локални облик *крадњи* значи 'крајњи' (*j-њ > дњ*). (Скок, Рј. под *kráj*). Апелатив *глама* је 'велика стена, чука; стеновита, огољена планина'. Значење двочланог оронима је 'крајња глама'. В. ор. Крајње брдо, Крајњи рид, Крајња коса.

КРАЈНО БРДО = КРАЈЊЕ БРДО, ојк. Рибница, код Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 379). В. ор. Крајње брдо.

1. **КРАЈЕВИ** 312, ор. Љута страна 364, ојк. Рипањ, ок. Београда (Београд 3); 2. **КРАЈЕВИ** 1093, ор. Тусто брдо 1078, ојк. Рибница, ор. Златибор (Вардиште 4). Ови оними се могу посматрати као): (1) облик множине именице *крај* 'крајна линија, периферна површина, страна нечега; угао, кут; део неког насеља, градска или сеоска четврт; махала'; или као (2) застарели облик придева *крајевни, -а, -о* 'који се односи на одређени крај, одређену област, обласни, месни' (Р. САНУ).

1. **КРАЈИНСКО БРДО**, ојк. Камендо(л), код Гроцке, ок. Београда (Дроб. Б. 2, 309); 2. **КРАЈИНСКО БРДО**, ојк. Луковица, код Свилајнца, обл. Ресаве (Мијат. 1, 215). *Крајина* је 'погранична област, гранично подручје, граница; крај, предео', а придев *крајински*, који детерминише апелатив *брдо* у синтагми, значи 'који се односи на крај, гранични, обласни, локални'.

КРАЈИСОВ РИД, ојк. Љаник, код ојк. Кленике, ок. Прешева (Злат. 6, 166). Према м. имену *Крајисав* (Грк.).

КРАЈИШТЕ 512, ојк. Зочиште, ок. Ораховца, ор. Милановац планина (Призрен 2). *Крајиште* је 'крајина'. В. ор. Крајинско брдо.

КРАЈМИРОВАЦ 554, ојк. Крајмировац, ок. Бујановца (Куманово 2). Према антропоојкониму *Крајмировац*, од л. имена *Крајмир* преко **Крајмирово село*.

КРАЈНА КОСА, ојк. Прањани, код Горњег Милановца (Мишк. 6, 149). Придев *крајни = крајњи*. В. код ор. Крајње брдо, Крајњи рид.

КРАЈНИ РИД 512 = КРАЈЊИ РИД, ор. Самањац, слив Јовановачке реке д. пр. Велике Мораве (Марк. Ј. 1,70). В. Крајње брдо.

КРАЈНИЧЕ 403, ојк. Горња Турија, ок. Голупца (Велико Градиште 4). Од *крајник* 'онај или оно што се налази на крају, на ивици чега' (Р. САНУ).

1. **КРАЈЊЕ БРДО = КРАЈНО БРДО**, ок. Краљева, слив Ибра (Ил. Р., 634); 2. **КРАЈЊЕ БРДО** 857, ор. Локва 1070, ор. Голија (Нови Пазар 1). *Крајњи* може да значи 'који је на крају каквог места; који је на граници или одмах иза границе; последњи у низу; велики, јако изражен, највећи' (према Р. САНУ).

1. **КРАЈЊИ РИД 512 = КРАЈНИ РИД**, ојк. Клачевица, ор. Самањац (Параћин 2; Марк. Ј. 5, карта); 2. **КРАЈЊИ РИД**, ојк. Житни Поток, обл. Пусте реке (Јов. Ј., 42 и 73). В. ор. Крајње брдо.

КРАЈСКА ПЛАНИНА, ор. Чемерно, слив Ибра (Мишк. 4, 33). Из *крајински* – **Крајинска њланина*: који се односи на крај, обласни, локални. В. код ор. Крајинско брдо.

КРАЈЦАРИЋА БРДО = МИЛИЋЕВО БРДО, ојк. Петница, ок. Ваљева (Шћеп., 80). Према патрониму Крајцарићи; исп. презиме Крајцар (Р. САНУ).

КРАК, ор. Биљевина 356, ојк. Љешница, ок. Голупца (Велико Градиште 4). *Крак* значи 'огранак планине, врха, била', у хидронимији 'рукавац реке, канала и сл.' (Р. САНУ). Из псл. **krōk-*/ **korkl*.

КРАКОВА КАМЕНИЦА, ојк. Каона, код Кучева, обл. Звижд (Петровац 2). Према орониму Крак (в.).

КРАКОВИЦА, ојк. Козница, ок. Владичиног Хана (Врање 4). На том терену се налази шума. *Краковица* је велика шума: „од села Житорађе и Прекодолца па поред села Залужана до села Ружића“ (Милић. 1, 281). (1) Можда од неког топонима **Крак* преко синтагме попут **Кракова шума, коса* и сл., или (2) према антропониму **Крак, Крака*; презиме *Кракић*. Исп. топоним Кракова (округ пожаревачки, РЈА); ор. Крак.

1. **КРАКУ АЛАТ** 552, ор. Велики стрњак 567, обл. Мајданска шума (Доњи Милановац 1); 2. **КРАКУ АЛАТ** 493, ор. Топоница 483, ојк. Тополница, обл. Пореч (Доњи Милановац 2). В. код ор. Краку алњалт.

КРАКУ АЛБУЉЕСКОЛУ, ор. Стрњак 763, ојк. Боговина (Зајечар 1). Румунска оронимска синтагма. *Краку* је од рум. *crac*, са чланом *cracu(l)*, и значи 'планински огранак'. Према Гамулеску (1976, 118) „*Kraku*, oronim /... je/ jedini slučaj kad se ovaj geografski naziv rumunskog porekla javlja sam, bez ikakve odredbe, što nije uobičajeno u toponimiji ovoga kraja, kao inače ni u rumunskoj toponimiji.“ Други члан синтагме је антропоним *Albulescu*. Исп. имена: *Alb, Albu, Albul* и др. (Кон., 180).

КРАКУ АЛЊАЛТ, ор. Тилва Уроша 837, ор. Хомољске планине (Петровац 2). Од апелатива *краку* и рум. одредбе *înălt* 'висок; крупан; истакнут'. У претходна два оронима *Краку алаић*, одредба је, као резултат изгубљеног, заборављеног значења, деформисана.

КРАКУ БАЛТА, ор. Стрњак 377, ојк. Подвршка (Кладово 3). Уз рум. *cracu* други члан је румунска лексема *băltă* 'блато, стајаћа вода; бара, локва' (Р. Р-Р).

1. **КРАКУ БАУЦА**, ор. Лисац 514, ор. Старица, обл. Звижд (Доњи Милановац 1); 2. **КРАКУ БАУЦА** 742, топ. Капетанска ливада 734, ор. Велики Лишковац 803, ок. Мајданпеска (Доњи Милановац 1). Први члан је према рум. *cracu* (в. ор. Краку Албуљесколу); други члан би могао бити према рум. *boiț* 'мали во, вочић'.

КРАКУ БИБУЛУЈ 368, ојк. Велика Каменица, код Брзе Паланке, ок. Кладова (Кладово 3). Други члан је рум. антропоним, исп.: *Bibul, Biba, Bibi, Bibea, Bibu* (Кон., 201).

КРАКУ БИСЕРИЧ 419, ор. Краку Полуј 452, ојк. Подвршка (Кладово 3). Ороним чине румунске лексеме: *cracu* 'планински огранак' и *biserică* 'црква'.

КРАКУ БОГДАН 302, ојк. Уровица, ор. Велики гребен (Неготин 1; Миш. 1, 143). Према л. имену *Богдан*.

КРАКУ БОГОЈ, ор. Мали Црни врх 543, ор. Велики гребен, ок. ојк. Клоковац (Доњи Милановац 2). *Богој* је л. име забележено код Грк.: *Богој, Богоја, Богоје*. Ор. значи 'Богојев венац; Богојев планински крак'.

КРАКУ БОЊИ, ор. Гороњиш 451, ојк. Мала Јасикова, ок. Зајечара (Доњи Милановац 4). Према рум. л. имену типа *Von, Vona, Vonoaia* (Кон., 209).

КРАКУ БРАНЂИ 685, ор. Шопот (Сопот) 745, ор. Лишковац 850 (Доњи Милановац 1). Други члан је деформисани облик имена *Бранко*; исп. топ. *Branga, Brancioc* и др. (Јордан 1963, 268).

КРАКУ БРЛАН 506, ор. Кулмеа курпон 605, ор. Старица 797, ок. Мајданпека (Доњи Милановац 1). Други члан је по рум. л. имену: *Burla, Burlan* и др. (Кон., 224).

КРАКУ БУГАРЕЦКУ, ојк. Кривељ, ок. Зајечара (Доњи Милановац 3). Према Гамулеску (1976, 118), „*Drugi je elemenat Bugaresk takođe neosporno rumunsko obrazovanje – zbog suf. -sk = rum. -esc- od kletika bugar*“. Облик *bugăresc* значи 'бугарски'.

КРАКУ ВАКАРЛУЈ 406, ор. Велики гребен, хид. Булевица л. пр. Уровице л. пр. Вратне д. пр. Дунава, ок. ојк. Брза Паланка (Неготин 1; Енц. Југ. Кладово). Према апелативу *văcar* (< lat. *vaccarius*), *văcari* 'говедари, кравари'. Исп. и име брда Вакари, код Брестовачке Бање (Гамулеску 1976, 136).

КРАКУ ВЕНТУРИША 512, ор. Крст 605, ојк. Мајданпек (Доњи Милановац 1). Исп. хид. Вентуриш, ојк. Лазница, ок. Жагубице, за који Гамулеску каже да „*Sugerira neki rumunski etimon koji bi bio neka izvedenica sa suf. -iș od vînt 'vetar' ... ili od a vîntura 'vejati'* (1976, 137).

КРАКУ ВУЈЕНА 420, хид. Вујана река д. пр. Поречке реке, ојк. Тополница, ор. Велики гребен (Доњи Милановац 2). Ор. има румунски лик, одговара воденом току који под њим протиче. В. ор. Вујан 857.

КРАКУ ГАБРА 499, ор. Дели Јован 1138, ојк. Танда (Доњи Милановац 4). Према фитониму *граб, габар, габер, габрика* *Carpinus*.

КРАКУ ГРАДА 418, ор. Краку крограда 507, ојк. Танда, обл. Пореч (Доњи Милановац 4). Други члан је из рум. *gard* 'ограђени простор; ограда, плот'.

КРАКУ ДОБРИЖ 1243, ор. Кумакриш 1140, ор. Кучај (Петровац 4). Други члан је деформисано м. име *Добри, Добреш* (Грк.); у румунском: *Dobru, Dobrișan, Dobrit* и др. (Кон., 261).

КРАКУ ДУПЕШ 585, ор. Краку Луски, ојк. Дебели Луг, обл. Мајданска шума (Доњи Милановац 1). Други члан је румунска препозиција, којом се одређује положај, као апелатив: *dură* 'позади, иза'.

КРАКУ ЖУГАШТРИШ 411, ор. Краку њалт, ор. Велики гребен (Доњи Милановац 2). Несигурно име.

КРАКУ ИЛИЈОН 653, ор. Тилва кумостаку 714, ојк. Злот (Доњи Милановац 3). Други члан је рум. л. име. Исп.: *Ilion, Ilian, Iliianu* (Кон. 1963, 78–79).

КРАКУ ЈАНОШ 851, ојк. Подгорац, код Бољевца (Зајечар 1; Стан. 2, 511). Други члан је м. име *Јанош* (Грк.).

КРАКУ ЈЕРЕСК 363, ојк. Бор, обл. Црне реке (Доњи Милановац 4). Гамулеску даје објашњење да је: „*kraku* = rum. *crac*, art. *cracu* (l) ... *Jeresk* reprodukuje rumunski pridev obrazovan pomocu suf. *-esc* od osnove (H)ier- (=fier), koji nalazimo i u sh. top. Eri i erski potok“ (1976, 119).

КРАКУ КАРАМИДА, ор. Краку сат, ор. Мироч, ојк. Петрово Село (Кладово 3). Други члан је рум. лексема *cărămidă* 'цигла, опека'; *cărămidăr* 'циглар'.

КРАКУ КАРПИН, ор. Војинова чука 708, ојк. Дубока (Добра 3). *Карпин* је од рум. фитонима *Cărpiniș* 'грабова шума'; *cărpen* 'граб' – *Carpinus*.

КРАКУ КАЦИЈЕ, слив Пека, Хомољске планине (Миш. 1, 156). Други члан је *Hadžija* (тур. *haci* 'ходочасник'): Хацијин брег, врх и сл.

КРАКУ КАЛАФИР 512, ојк. Бор (Доњи Милановац 4). Други члан синтагме је фитоним *калоџер* *Salvia officinalis*, рум. *calofir*, *calomfir*. У рум. су антропониими: *Calomfir*, *Calofir*, *Caranfil* (Кон. 1963, 228).

КРАКУ КОЛИЧАН 412, хид. Количан поток д. пр. Поречке реке, ор. Краку вујена 420, ор. Велики гребен, ојк. Тополница (Доњи Милановац 2). Други члан одређује, квалификује, апелатив *Краку* исказујући његове димензије – 'који је изван очекивања по величини; повелик; велик'.

КРАКУ КОРИТИ 477, ор. Мироч, ојк. Подвршка (Кладово 3). Нејасан је други члан синтагме; можда је од топоапелатива *коритџо*. *Коритџо* је геог. термин 'земљиште затворено са свих страна брдима, до; котлина, удолина' или 'удубљење којим је текла или тече река, поток' (према Р.САНУ).

КРАКУ КОСТРОВАЦ 464, ор. Краку града 418, ојк. Танда, Пореч (Доњи Милановац 4). Други члан оронимске синтагме је лично име; исп. румунске антр. *Costroc*, *Costroceni* (Кон. 1963, 251).

КРАКУ КРОГРАДА 507, ор. Краку Сими, ојк. Танда, Пореч (Доњи Милановац 4). Није јасно да ли је други члан прецизно забележен.

КРАКУ КРСИ 614, ор. Фаца прунулуј 683, ор. Велики Лишковац 803 (Доњи Милановац 1). Уз рум. *Cracu* други члан би могао бити *crucii*, ген. јединице румунског апелатива *cruce* 'крст'. Исп. ор. Краку круш, ок. Жагубице (Гамулеску 1976, 119). В. ор. Краку ла круш 573.

КРАКУ КРЧАГ 435, ор. Мироч, ојк. Брза Паланка (Неготин 1; Енц. Југ. Кладово).

КРАКУ КУЉИ 425, ор. Краку шерпе 409, ор. Велики гребен (Доњи Милановац 2). Други члан је вероватно деформисана реч *кула*.

КРАКУ КУШЕРУ 536, ојк. Шевица, ок. Голупца (Велико Градиште 4). Нејасан је други члан синтагме.

КРАКУ ЛА КРУШ 573, ор. Крст 605, ор. Старица 797 (Доњи Милановац 1). Објашњење је код оронима Краку крси 614, само треба додати да је у банатском изговору *crușii* (Гамулеску 1976, 119). Објашњење поткрепљује суседни ороним Крст 605.

КРАКУЛ ГОЛ, ојк. Витовница, слив Млаве (Јов. Љ., 396). Значење је 'голо, необрасло растињем брдо, лисасто брдо'.

КРАКУ ЛИШКОВАЦ, топ. Капетанска ливада 734, ор. Велики Лишковац 806 (Доњи Милановац 1). Према орониму Лишковац (в.).

КРАКУ ЛОМУ 383, ор. Татарски вис 676, ок. ојк. Бољетин (Добра 3). Други члан је географски термин *лом* „стрмно, неприодно место; нанос од исечена шума и камења“ (Вид. 1999).

КРАКУ ЛОНГ 389, ојк. Шевица, ок. Голупца (Велико Градиште 4). *Лонг* је из рум. *lung* 'дугачак'. В. ор. Краку лунг 442.

КРАКУ ЛОРДИ, ор. Кулмеа кош 554, ојк. Мајданпек (Доњи Милановац 1). Вероватно је нетачно забележен други члан; нејасно.

1. **КРАКУ ЛУНГ** 442, ојк. Мироч, ор. Мироч (Доњи Милановац 2); 2. **КРАКУ ЛУНГ**, ор. Ведзурин 411, ор. Мироч (Доњи Милановац 2); 3. **КРАКУ ЛУНГ** 466, ор. Краку лунго 482, ојк. Црнајка (Доњи Милановац 2); 4. **КРАКУ ЛУНГ** 371, ор. Чока прљите 509, ор. Мироч (Кладово 3). В. код ор. Краку лонг 389.

КРАКУ ЛУНГО 482, ојк. Црнајка, ор. Мали голи врх 850, ор. Дели Јован (Доњи Милановац 2). В. ор. Краку лунг, Краку лонг 389.

КРАКУ ЛУ ПЕЈЉАЊ, ор. Голо брдо 463, ојк. Рудна Глава (Доњи Милановац 1). Трочлану оронимску синтагму чине термин *краку* (рум. *craci*), *лу* као облик генитива који је имао функцију одредбе властитог имена уз које је стајао и, као трећи члан, антропоним – *Пејђањ*. Трећи члан је деформисано л. име *Пејча*, *Пејкан* (Грк.).

КРАКУ ЛУСКИ, ојк. Дебели Луг, обл. Мајданске шуме (Доњи Милановац 1; Миш. 1, 156). Други члан је према рум. антропониму *Lușc-*: *Luscan*, *Lușcan* и др. (Кон. 1963, 313).

КРАКУ ЊАЛТ 464, ор. Велики гребен, ојк. Тополница (Доњи Милановац 2). Други члан је од рум. *înalt* 'висок' (Гамулеску 1976, 127–128).

КРАКУ ОРАО, ојк. Манастирица, ок. Бранковине (Велико Градиште 3). Уз рум. апелатив *craci* други члан је зооним *орао*.

КРАКУ ПАЛЋИН, топ. Велики затон 592, ор. Старица 797 (Доњи Милановац 1). Други члан, који детерминише апелатив, је од рум. л. имена *Pălța* (Кон. 1963, 342).

КРАКУ ПЕРВУЛИ, ор. Врђеж 404, ојк. Црнајка, ор. Дели Јован (Доњи Милановац 2). Други члан синтагме је антр. Првул; исп. имена *Прван*, *Првен*, *Првило* (Грк.).

КРАКУ ПЕТРУНЕ 741, ор. Јованилор 863, слив Мале Тиснице слив Млаве, обл. Хомоља (Доњи Милановац 3). Други члан је антропоним; исп. *Petrunea*, *Petruc*, *Petronia* и др. (Кон. 1963, 132).

КРАКУ ПЕШТ, ор. Црни врх 1027, слив Тиснице, слив Млаве (Доњи Милановац 3). Други члан оронима је апелатив *пешћера*, рум. *pășteră* 'пешћера, грот' (Р. Р – Р).

КРАКУ ПЛОПИ, ојк. Осаница, ор. Мали врањ 785, ор. Хомољске планине (Петровац 2). *Плопи* је од рум. фитонима *plor* *Populus* 'топола'. „Sh. *Plopi* = рум. *plopi*, množinski oblik apelativa *plor* „jablan, topola, jasika“, latinskog porekla

(<**ploppus* = *pop(u)lus* ...). Значење је топонима, дакле: '(planinski) ogranak sa topolama (jablanovima, jasikama)'“ (Гамулеску 1976, 121).

КРАКУ ПОЛУЈ 452, ор. Краку бисерич 419, ор. Мироч, ојк. Петрово Село (Кладово 3). Други члан синтагме има облик рум. генитива; исп. антропониме типа *Пол-е, Пол-оје* (Грк.).

КРАКУ ПРОУЛИ, ор. Тилва Уроша 837, ор. Хомољске планине (Петровац 2). В. код ор. Краку Первули.

КРАКУ ПРУН, ор. Краку полуј 452, ојк. Петрово Село (Кладово 3). *Прун* је рум. облик антропонима; исп. *Prună, Pruneș* (Кон. 1963, 353).

1. **КРАКУ РЕУ** 486, ор. Краку лунг 442, ор. Велики гробен (Доњи Милановац 2); 2. **КРАКУ РЕУ**, ор. Кулмеа сутулуј 618, ојк. Дебели Луг, обл. Мајданска шума (Доњи Милановац 1). Облик *реу* је деформисана румунска лексема *riu* 'река'.

КРАКУ СЕЂЕВИ 578 = **КУЛМЕА СЕЂЕВИ**, слив Брњице, Подунавље (Мил. Ч. 4, 103). *Сеђеви* је антропоним; односи се на породицу особе *Седо, Седе*; презимена *Сеђак, Сеђек* (ЛП). Необичан спој са румунским апелативом.

КРАКУ СИМИ, ор. Крчагу 467, ор. Дели Јован 1138, ојк. Танда (Доњи Милановац 4). Други члан синтагме може се сматрати формом рум. л. имена: *Sim, Simu, Sima* (< *Simeon*) (Кон. 1963, 146).

1. **КРАКУ СКОРЦА** 557, ор. Тилва Томе 673, ојк. Бродица, ор. Старица 797 (Доњи Милановац 1); 2. **КРАКУ СКОРЦА** = **КУЛМЕА СКОРЦИЛА**, ор. Коркан 745, ојк. Јасиково, обл. Загорје (Доњи Милановац 1). Према Гамулеску (1976, 123), Скорца је од рум. антропонима; ор. гласи *Kraku* (Кулмеа) *lui Scorțila* 'Скорцилин врх, брег'.

КРАКУ СМИДОС 640, ојк. Осаница, ор. Стрњак 818, ор. Хомољске планине (Петровац 2). Према рум. антропониму *Smead, Smadu, Smîdul* (Кон. 1963, 372).

КРАКУ СРБУЛУЈ 447, ор. Мироч, ојк. Мироч (Доњи Милановац 2; Мил.Ч. 10, 15; Енц. Југ. Неготин). Други члан оронима је л. име; исп. *Sîrbescu* од *Sîrbu, Sîrb* (Кон. 1963, 371).

КРАКУ СТЕПАН 158, ор. Мала чука 364, ојк. Подвршка (Кладово 3). Према л. имену *Сџеџан*.

КРАКУ ТОПАЛ, ојк. Лазница, обл. Хомоља (Петровац 4). *Тоџал* је свакако према антропониму са основом *Тор-*: *Tora, Toral, Toran, Торша* и др. (Кон., 390; Гамулеску 1976, 270).

КРАКУ УРЛАТУР 414, ојк. Подвршка, код Кладова (Кладово 3). Брдо, врх, *краку* именован је свакако неким хидронимом који је окарактерисан као 'ток који интензивно жубори, клокоће попут урлања'; из *urlătoarea, urleasa* < *a urla* 'урлати'. О томе Гамулеску (1976, 124) код топонима К'нту Ванјика.

КРАКУ УРСУЛИ 979 = **УРСУЛИ**, ор. Велика треста 1284, ор. Кучај (Петровац 4). Друго име оронима има само један члан – *Урсули*. За њега Гамулеску (1976, 136) каже: „rum. Ursuli, dijalektalni genitivni oblik > nastavkom -li umesto -lui od rum. apel *urs* 'medved' ... ili rum. antrop. Ursu(l).“

КРАКУ ФИРИЗАН 494, ор. Мускал чука 622, ојк. Кривељ, обл. Мајданска шума (Доњи Милановац 1). Ороним је именован према хидрониму – Фирин поток (Гамулеску 1976, 115). *Фириз*, *Фиризан* су л. имена која се могу чути код Румуна (Кон. 1963, 274).

КРАКУ ХАЦИЈЕ 560, ор. Кулмеа Хације 623, ојк. Дебели Луг, обл. Мајданске шуме (Доњи Милановац 1). Уз први члан, геог. термин *краку* 'венац', налази се лексема *хације*, према тур. *haci*.

КРАКУ ЧИРБИ 561, ојк. Дебели Луг, слив Пека, обл. Мајданске шуме (Доњи Милановац 1; Миш. 1, 156). Нејасан је други члан онима. Можда се може помишљати на деформисано румунско лично име. Антропоними *Serban*, *Serbeanu* регистровани су код Јордан (1983, 110). Исп. топоним *Чока Чербан*, ојк. Кривељ (Рајк. 1, 119).

КРАКУ ЧУБЕР 262, ор. Рап 461, ојк. Дубока, ок. Кучева (Добра 3). (1) Како је реч о планинском делу члан *чубер* би могао бити од рум. *sobor-iş* 'нагиб, падина, страна брда'; (2) од л. имена *Чубар*, *Чубра* (Грк.).

КРАКУ ШЕРПЕ 409, ор. Краку реу 486, ор. Велики гребен (Доњи Милановац 2). У материјалу Рајковића, који обрађује Гамулеску, (1976, 112) топоним је забележен као *Чока Шербеск* и аутор га објашњава рум. речи *şerbesc* < 'кметски' или према л. имену *Şerbescu*.

КРАКУ ШИНДРА, ор. Коњска глава 750, ор. Старица (Доњи Милановац 1). *Шиндра* је даска којом се покривају куће. Према Скоку (Рј. под *sküdla*) „Та немачка riječ postala је balkanska proširivši се srednjoevropskim načinom gradnje кућа до бугарске границе: rum. şindră, şindrilă, şindilă“.

КРАКУ ШУКУРИ 447, на ор. Крш 669, ојк. Рудна Глава (Доњи Милановац 1). Други члан је према фамилијарном румунском имену *Şucurin*, *Sucăr* 'frutos; леп, прелеп; јасан, светао; добар' (Јордан 1983, 438).

КРАЉЕВА СТОЛИЦА, ор. Фрушка гора, обл. Срем (Стан. 4, 767). *Сџо*, *сџолица* – употребљавају се метафорички као називи географских терена зато што подсећају на њих својим изгледом; стена, чука која има облик столице, стола. Одредба *краљева* подразумева нешто што се истиче својом лепотом достојном високих званичника; оно што припада високом званичнику.

1. **КРАЉЕВАЦ** 797 = **КАРЉЕВАЦ**, ојк. Узово, код ојк. Кленике, ок. Бујановца (Куманово 2; Злат. 6, 160); 2. **КРАЉЕВАЦ** 1162, ојк. Црвско, ок. Сјенице (Сјеница 3). Из неке синтагме: **Краљева ливада*, **Краљева коса* и сл. Потврђује се леп изглед и добар квалитет.

КРАЉЕВ ГРОБ 1302, ор. Поглед 1388, ојк. Медовине, ор. Јавор (Сјеница 2).

1. **КРАЉЕВИЦА**, ојк. Зоруновац, ок. Књажевца, ор. Шупљи камен 787 (Зајечар 4; Мишк. 2, 74; Мишк. 4, 155); 2. **КРАЉЕВИЦА** = **КРАЉИЦА**, ојк. Рудник, ор. Велики Штурац (Мишк. 5, 220). Из неке синтагме: **Краљева ливада*, *шума*, *коса* и сл.

КРАЉЕВО БРДО 903, ојк. Лесковице, ок. Ваљева (Ваљево 3).

КРАЉЕВСКО БРДО, ојк. Прањани, код Такова (Фил. М., 153).

КРАЉЕВ СТО 1103 = **ЗЕБАЛАЦ**, врх на ор. Маљен, ојк. Томатино Поље, ок. Пожеге (Ваљево 3; Павл. Љ., 736; Лома 1984, 202; Мис. И. 3, 357; Стан. 3, 768). В. ор. Краљева столица.

1. **КРАЉИЦА** 598, ор. Котленик, ојк. Гружа (Стан. 2, 406); 2. **КРАЉИЦА** 578, ор. Савина стопа 527, ојк. Печеноге, код Витковца (Чачак 2); 3. **КРАЉИЦА** 731, ојк. Микушница, ок. Вучитрна (Приштина 1); 4. **КРАЉИЦА** = **КРАЉЕВИЦА**, ојк. Рудник, обл. Качер (МЈ–ДП, 51). Различите су могућности мотивације свих ових онима са основом *краљ-*. За оним *Краљица* може се везати и народни обичај о Духовима са тим именом. *Краљица* је назив за мању крављачу, музлицу, кабао у који се музе; има још мање специфичних значења.

КРАМАРА, ојк. Раљин, код ојк. Стрелац, ок. Бабушнице (Пирот 3). Лексема *крам* 'ситна трговина, соба (старо значење; свод, кубе)' према немачкој *kram*. Скок каже: „Riječ se proširila i na Balkanu: *kramâr* (Kosmet) (Рј. под *kräma*); из сл. је прихваћена у румунски: *crată* = *crambă*. Забележено је и име *Крамар*, презиме *Крамарић*; у Загребу – *Колмар*; ојконими: *Крамар*, *Крамари* (РЈА).

КРАПИНА, ојк. Доморовце, ок. Косовске Каменице (Урош. 3, 231). Извор *Крапина* у Словенији, Безлај (1956, 300) повезује са топонимима „Krapje in Krapna“, са планинским именом „Krapina pri Ptujski Gori“. Њима прикључује хидрониме *Крапина*, *Крапиница*, *Крапинчица* (Дикенман 1966/1), ојкониме: *Крапина*, *Крапиница*, *Крапинске Тојлице* (ИМ), додајући да је основа позната и код других Словена: руски хид. *Корой*, *Коройец* и др. Прихвата Миклошићево мишљење да је од *край* врста рибе *Surginus caprio*, срп. *край*, мак. *край*.

КРАСА, ојк. Бајчетина, ор. Гледићке планине (Крушевац 1). *Крас* је (1) геог. термин 'гребен, хрид' и (2) геолошки термин 'карст, кречњачки предео испресецан шкрапама, вртачама; крш' (Р. САНУ). Ороним је можда повезан са л. именом *Крас*. Проучавајући област Груже, Драгић је (1921) забележио да се: „у Слепаку се прича за варош Красовац, а до ње, под Пајсијевићем, за Јоргован“ (стр. 186). Наш ороним је код Груже (а ту су непосредно и с. Слепак и Пајсијевић) па се може помишљати на везу са презименом Красојевић (од м. имена *Красоје*, *Крас*) које је, као патроним, некада именовало насеље.

КРАСИЛОВИЦА, ојк. Тијовац, обл. Сврљиг (Богд. 1, 140). Према м. имену *Красил*, *Красило* (Грк.).

КРАСИНО БРДО 1213, ор. Петловац 1182, ор. Чемерна планина, ок. Ивањице (Чачак 3). Према л. имену *Краса* (14. в., РЈА). В. ор. Краса.

КРАСТА, ојк. Ораховац, обл. Метохије (Бук. 3, 439). У Р.САНУ је забележен пример означен као покрајински, са евентуалним значењем, *карсиј*: „Су-жавао /се/ шумовит појас, а шириле се красте и голи врхи“. Наш ороним је на југу Метохије, а у Македонији је присутно то значење у топонимији (метатеза *кар* – *кра*). У сливу Брегалнице су топоними: *Красџа* – са објашњењем да је од *красџа* „1. карпа, скала 2. каменито место сп. ром. *Creastă* 'гребен, врв на рид“ и *Красџава Бачија*, *Красџава Орница*, *Красџаво Брдо* (Иванова 1996, 333).

1. **КРАСТАВАЦ**, ојк. Дучић, ок. Лајковца (Ваљево 2); 2. **КРАСТАВАЦ**, ојк. Дреник, код КLINE, обл. Прекоруље (Бук. 1, 386); 3. **КРАСТАВАЦ** 830, ојк. Ба-

довац, код Грачанице, ок. Приштине (Приштина 3). *Красѿавац* је, у области око Лучана, ојк. Дучаловићи, назив за 'храпав камен са израштајима сличним крастама' (Р. САНУ). Фигуративно, метафорично, наименивање. Сам облик оронима је из неке синтагме **Красѿав рѿи, брег*, **Красѿава шума* и сл. > *Красѿав-ац*.

КРАСУЈЕВАЦ, ор. Врви кобила 1280, ојк. Клисурица, код Врањске Бање (Врање 4). *Красујевачки ѿѿѿок* је д. пр. Корбевачке реке д. пр. Јужне Мораве (Павл. 3. 1996). Основу оронима чини антропоним **Красуј*, а извођење је текло преко синтагме **Красујева њива, вода, коса* и сл. Име потока је изведено од облика *Красујевац*. Антр. **Красуј* није потврђен (Грк.; РЈА; Р. САНУ), али су потврђени облици: л. име *Красоје*, презиме *Красојевић*, ојк. *Красојевици* – заселак у рудничком крају (РЈА).

1. **КРАТКА КОСА**, ојк. Луњевица, код Горњег Милановца (Мишк. 6, 117); 2. **КРАТКА КОСА**, ојк. Врановац, код Багрдана (Мијат. 2, 135); 3. **КРАТКА КОСА**, ојк. Црнче, код Сиоковца, обл. Белице (Рад. Ј., 115); 4. **КРАТКА КОСА**, ојк. Јошанички Прњавор (Рад. Ј., 115). В. код ор. Кратко брдо.

КРАТКИ РТ, ок. Јелашничке клисуре, ок. Књажевца (Мачај, 298).

КРАТКО БРДО = **КОДРА ШКУРТ**, ојк. Гминце, Новобрдска Крива река (Урош. 1, 95). Одредба *краѿѿак*, -ко у двочланим оронимима има значења 'који је мале висине, мали; низак; ограничен, омеђен'.

КРАТОВСКА СТЕНА, ојк. Гугаљ, Ужичка Црна гора (Павл. Љ. 1, 108). Према неком топониму **Краѿѿово* од л. имена **Краѿѿо*. Ово име је познато у области Македоније (ојк. *Краѿѿово*). У Бугарској је потврђено име *Краѿѿо*, а топоними су: *Краѿѿов дол*, *Краѿѿово* (Заимов 1967, 246).

КРБАСОЊ, ојк. Рановац, слив Млаве (Јов. Љ., 406). Потврду за л. име са основом *Крб-* немамо ни код нас ни у румунском, али су у употреби имена: *Corb*, *Coarba*, *Corbaci* и сл. (Кон. 1963, 249). Суф. -ас је присутан у неким антропонимима; овде је удружен са рум. дијалекатским суфиксом -оѿј из -оѿи.

КРБЕГОВ ВРХ 1596, обл. Пештер (Енц. Југ. Нови Пазар). Непрецизно забележен назив? Можда Карабегов?

1. **КРВАВАЦ** 555, ојк. Семедраж, ор. Стражевица, ок. Горњег Милановца (Аранђеловац 3; Мишк. 5, 253; Фил. М., 189; Жуј., 68); 2. **КРВАВАЦ**, ојк. Липље, код Белановице (Ваљево 2); 3. **КРВАВАЦ**, ојк. Отроци, ок. Врњачке Бање, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 358); 4. **КРВАВАЦ**, ојк. Коморани, код Нове Вароши (Пљевља 4). Према народном објашњењу име је везано за борбене окршаје, што у неким случајевима може да буде реално. Познато је пет фамилија биљака међу чијим називима се налази и *крвавац* *Achillea millefolium* (*хајдучка ѿрава*, *ајдучица*; *Erodium ciconium* *жива ѿрава*; више врста *Geranium* *здравац*; *Nuregicum androsaemum* *канѿѿарион*; *Lamium amplexicaule* *мрѿива коѿрива*). Од њих су најраспрострањеније и најпознатије због свог лековитог дејства: хајдучка трава и кантарион. У извесним случајевима мотив именовања може бити и боја земље, камена. Ороним је по структури једночлан, али је настао из синтагме типа **Крваво брдо*, *Крвава локва* (код Призрена, РЈА), *Крваве баре* (слив реке Темштице, в. ор. Крваве баре) и сл.

КРВАВИ КАМЕН 1733 = **КРВАВИ КАМИК**, обл. Крајиште, код Влашинског језера, на бугарској граници (Енц. Југ. Босиљград; Коцић, 295). В. ор. Крвавац.

КРВАВИ КАМИК 1733 = **КРВАВИ КАМЕН**, обл. Крајиште, код Влашинског језера, на бугарској граници (Босиљград 3; ГАЈ Крива Паланка; Крст. О., 332). Апел. *камик* је *камен*; значење је 'кршевито земљиште, голет'. В. ор. Крвавац.

КРВАВИЦА, ојк. Падеж, обл. Темнић (Мишк. 3, 99). Према легенди, на овом месту је вођен рат с Турцима (И.). Исп. презиме *Крвавица* (ЛП). В. код ор. Крвавац.

КРВАЈИЧКО БРДО, ојк. Забрега, ок. Ћуприје (Параћин 1). Свакако према неком антропониму. Исп. презиме *Крвајевић* (РЈА), *Крваица*, *Крвајица* (ЛП). В. ор. Крвајче брдо.

КРВАЈЧЕ БРДО, ојк. Црколез, Метохијски Подгор (СТИЈ. 1, 339). В. ор. Крвајичко брдо.

КРЕВЕТ, ор. Ђуниски висови, ор. Мојсинска планина, ојк. Ђунис, ок. Крушевца (Жуј., 121). Метафорички употребљен назив *кревет* има значење *лисник* 'сточна храна која се здене на неком стаблу, издигнута од тла, ради заштите од влаге и стоке': „Лисник зденут на дрвету се зове 'кревет', па је по њему и шума добила име“ (Павл. Р. 1941, 153).

КРЕМАНСКА КОСА, ојк. Кремна, ор. Тара (Павл. Љ. 1, 173). Према насељу Кремна које је именовано по месту где се налази *кремен*, тврди камен, по саставу као белутак, који се употребљавао за добијање ватре, *silex*. Чест назив за планинске терене. Ојк. *Кремна* је из **креман*: „samo u toponomastici Kremna n pl. i u роіменіченју Кремнјаџа“ (Скок, Рј.). Антропоними *Креман*, *Креманац*, *Кремановић*, *Кремен* (Р. САНУ) су формирано као фигуре: онај који је јак, отпоран; отресит, сналажљив; непоколебљив.

1. **КРЕМЕН** 646, ојк. Леушићи, ок. Горњег Милановца (Ваљево 4; Фил. М., 161; Јевт. С., 19); 2. **КРЕМЕН**, ојк. Крепољин, слив Млаве (Паунк., 36); 3. **КРЕМЕН** 410, ојк. Каменица, хид. Каменица д. пр. Пусте реке л. пр. Јужне Мораве (Мишк. 4, 62; Стан. 2, 448; Рак. М., 69); 4. **КРЕМЕН** 740, ојк. Стубал, код Прибоја, обл. Иногосте, ок. Врања (Врање 3). В. код ор. Креманска коса.

1. **КРЕМЕНАЦ** 285, ојк. Бошњаци, ок. Београда (Београд 4); 2. **КРЕМЕНАЦ** 472, ојк. Буковик, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1); 3. **КРЕМЕНАЦ** 451, ор. Рујевица 472, ојк. Драча, ок. Крагујевца (Аранђеловац 4); 4. **КРЕМЕНАЦ** 327, ојк. Виљушка, ок. Чачка (Чачак 1); 5. **КРЕМЕНАЦ** 529, ојк. Милићевци, ок. Чачка (Чачак 1); 6. **КРЕМЕНАЦ** 460, на ор. Гледићке планине, ојк. Грошница, ок. Крагујевца (Крушевац 1); 7. **КРЕМЕНАЦ** 657 = **ВЕЛИКИ КРЕМЕНАЦ**, ојк. Рековац, ок. Јагодине (ГАЈ Ниш; Мишк. 3, 100; Буш. Т., 465); 8. **КРЕМЕНАЦ**, ојк. Драгосинци, код Врбе, ок. Краљева (Павл. Р. 1, 335); 9. **КРЕМЕНАЦ** 139, ојк. Црљенац, ок. Петровца (Петровац 1); 10. **КРЕМЕНАЦ** 422, ојк. Врело, ок. Ниша (Ниш 1). Облик *кременац* може бити деминутив. У оронимима оно може бити присутно, али је вероватније да наставак *-ац* у њима има морфолош-

ку функцију поименичења из неких синтагми типа: *Кремени до*, *Кремена њива* (РЈА), **Кремен вис* и сл.

КРЕМЕНАЦ МАЛИ = **МАЛИ КРЕМЕНАЦ**, ор. Кременац 657, ојк. Рековац, ок. Јагодине (Крушевац 1). В. ор. Кременац.

КРЕМЕНИТА КОСА 325, ор. Лисач 503, ојк. Горња Трешњевица, ок. Рудника (Аранђеловац 3). В. ор. Креманска коса, Кременац.

1. **КРЕМЕНИЦА** 350, ојк. Лазаревац (Јов. Б. 1, 342); 2. **КРЕМЕНИЦА**, ојк. Попучке, код Ваљева (Павл. Љ., 874); 3. **КРЕМЕНИЦА** 254, ојк. Наномир, код Мионице (Ваљево 2; Павл. Љ., 815); 4. **КРЕМЕНИЦА** 303, ојк. Шевица, код Кучева (Петровац 2). В. ор. Креманска коса, Кременац и др.

1. **КРЕМЕНИШ**, ојк. Бигреница, ок. Деспотовца (Петровац 3); 2. **КРЕМЕНИШ** 330, слив Раванице д. пр. Велике Мораве (Марк. Ј. 4, 131). Лексема оваквог лика – *кремениш* није позната. У македонском је *кремениш-че* 'место со кремен, кремењак'; топ. *Кременишчетио* 'каменливо место, кремен' (Иванова 1996, 335). Познато је презиме *Кремениш* (Р. САНУ).

КРЕМЕНСКА ПОЉАНА 750 = **ШЕСТА** = **ВЕЛИКА ШЕТАЧА**, ојк. Жагубица, обл. Хомоља (Драг. 1, 307). Према орониму Кремен 2. В. код ор. Кремен.

КРЕМЕНШТАК 1005, ојк. Горња и Доња Трнава, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). *Кремештак* је врста камена који садржи кремен; кремен (Р. САНУ).

КРЕМЕЊА 553, ојк. Витовница, ок. Петровца (Петровац 3). Из синтагме **Кремен-ја њадина*, *коса* и сл.

1. **КРЕМЕЊАК** 352, ор. Главичорке 385, ор. Дели Јован, ојк. Плавна (Доњи Милановац 2); 2. **КРЕМЕЊАК** 552, ојк. Дупци, ор. Велики Јастребац (Куршумлија 2); 3. **КРЕМЕЊАК** 1355, ојк. Требиње, ор. Копаоник (Куршумлија 3). *Кремењак* је 'врста кремена, стена коју чине чврсто повезана зрнца кремена, кварцит'; 'млин, воденица' (према Р. САНУ).

1. **КРЕМЕЊАЧА**, ојк. Остра, код Мрчајеваца, ок. Чачка (Мишк. 6, 165); 2. **КРЕМЕЊАЧА** 846, ојк. Вучковица, код Котража, ок. Лучана, обл. Драгачево (Јов. К. 1, 384). *Кремењача* је *кремењак* 'врста земље у чијем се саставу налази кремен'. В. ор. Кремењак.

КРЕМЕЊЕ, ојк. Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368). Збирна именица *кремење* као топоним.

КРЕМИН = **КРЕМИНО**, ојк. Ушће, слив Ибра (Ил. Р., 614). Лексема *крем*, -а м. р. и *креме*, -ена с. р. значе исто што и *кремен* 'врста камена, минерал велике тврдоће, кварц'. Више узвишења, брда, у чијем се земљишту налази ова врста камена, добила су име по њему. Име брда *Кремин* је из синтагме **Крем-ин до*, *брег*, *вис* и сл. 'кременит, кремени'. Варијанта оронима *Кремино* је из **Кремино брдо* и сл. Не може се одбацити ни могућност именовања према антропониму, исп. презимена *Крем*, *Крема* (ЛП). У непосредној близини је ојконим *Кремиће*, код Бродарева (ИМ). У ЛП је потврђено и презиме *Кремић*. Следећи ор. *Кремић(с)ка њланина* 1225 је новијег датума, изведеница према ојкониму *Кремић-и/е* (в.).

КРЕМИНО = КРЕМИН, ојк. Ушће, слив Ибра, ок. Рашке (Ил. Р., 614). В. код ор. Кремин.

КРЕМИЋСКА ПЛАНИНА 1225 = КРЕМИЋСКЕ ПЛАНИНЕ, ојк. Кремићи(е), слив Ибра, ок. Рашке (Нови Пазар 2; Ил. Р., 529, 654). В. код ор. Кремин.

КРЕМИЋСКЕ ПЛАНИНЕ 1225 = КРЕМИЋСКА ПЛАНИНА, ојк. Кремићи(е), слив Ибра, ок. Рашке (Ил. Р., 657). В. код ор. Кремин.

КРЕЧАНА 818, на ор. Гледићке планине, ојк. Прњавор (Крушевац 1). *Кречана* је 'јама у којој се гаси или пече креч; пећ за печење креча' (према Р.САНУ).

1. **КРЕЧАНЕ 440**, ојк. Липова, код Врњачке Бање (Крушевац 3); 2. **КРЕЧАНЕ 661**, ојк. Грачац, ок. Врњачке Бање (Чачак 4; Павл. Р. 1, 228). Место на коме има више *кречана*. В. ор. Кречана 818.

КРЕЧАНСКО БРДО, ојк. Жировница, код Бадњевца, ок. Баточине, слив Лепенице (Рад. Т., 109). Према апелативу *кречана*. В. ор. Кречана 818.

КРЖИНЦЕ 585, ојк. Кржинце, ок. Владичиног Хана (Врање 4). Према антропонимском типу ојконима. Исп. антр. *Кржан*, *Кржин* (15. в.) (РЈА) и ојкониме *Кржић*, *Кржићи* (РЈА).

КРИВА БАРА 1704, ор. Три чуке 1937, ор. Стара планина (Пирот 2; Миш. 2, 7).

КРИВА БРЕЗА 1150, ор. Шумнато брдо 1092, ор. Златибор, ок. Чајетине (Вардиште 4; Крст. О., 217). По нечему значајан дримоним *бреза*, доминантан на том земљишту, можда као оријентир, уочљив својим изгледом – крив, даје име околном терену. В. ор. Крива бука 1057.

КРИВА БУКА 1057 = ГЛЕДАЦ, ор. Бабичка гора, Лесковачка котлина, ојк. Црковница (Ниш 3; Јов. Ј. 4, 175; Мил. Ч. 2, 74; Марг. Ж., 4). Дримоним *бука* је *буква* *Fagus sylvatica*. В. ор. Крива бреза 1150.

КРИВА БУКВА 1276, ор. Лесковик, ојк. Сокобања (Стан. 2, 557).

КРИВА ГРАНИЦА, ор. Влашић, ојк. Осечина (Павл. Љ., 829). *Граница* је дримоним *дуб*, *храсић* *Quercus conferta*. В. ор. Крива бреза 1150, Крива бука 1057, Крива буква 1276.

КРИВА ГРЕДА, ор. Стражевица, ок. Рудника (Мишк. 5, 253). Други члан оронима је геог. термин *грета* 'планински гребен, стрма стена; косо узвишење; мост преко потока'.

1. **КРИВА ДОЛИНА**, ојк. Долово, обл. Банат (Пожаревац 1); 2. **КРИВА ДОЛИНА 392**, ојк. Подринце, ок. Лесковца (Ниш 3).

КРИВА ЂУЛА 621, ор. Главчина 506, ок. ојк. Доњи Милановац (Доњи Милановац 1). Фитоапелатив *ђул* значи дрво, врста јабуке (Скок, Рј. под *dju*¹), а не ружу.

КРИВАЈА 315, ор. Просек 281, ојк. Брајковац, ок. Лазаревца (Аранђеловац 1). Ту је хид. *Криваја* г. ток Бабине реке д. пр. Оњега д. пр. Љига (Павл. 3. 1996). Ор. је метоним хидронима *Криваја* од придева *крив* и наставка *-аја*. Према Скоку (Рј.), у примерима *Суваја*, *Криваја*, *Црнаја* и сл. наставци *-ај*, *-аја* су одређени облици од *-џ* уместо *-и* (под *-ај*).

КРИВАК, ор. Велико стење 1591, ор. Кобаоник, ојк. Палевштица (Куршумлија 1). Из синтагми **Крива ливада*, **Криви њојок* и сл. до именичког једночланог оронима са наставком *-ак*: *Кривак*.

1. **КРИВА КОСА** = **МЕЋИЦА**, ор. Самар 922, ор. Гледићке планине, ојк. Дубић (Крушевац 3; Мишк. 3, 127); 2. **КРИВА КОСА**, ор. Самар 922, ор. Гледићке планине, ојк. Раваница (Крушевац 3); 3. **КРИВА КОСА** 782, ојк. Прњавор, ор. Гледићке планине (Крушевац 1); 4. **КРИВА КОСА** 727, ојк. Дулене, ојк. Велике Пчелице, ор. Гледићке планине (Крушевац 1; Мишк. 3, 100); 5. **КРИВА КОСА**, ојк. Мијајловац, код Трстеника, ор. Камиџор 580 (Крушевац 3); 6. **КРИВА КОСА** 360, ор. Марина чука, ојк. Пољаци, ор. Велики Јастребац (Прокупље 1); 7. **КРИВА КОСА**, ојк. Жалица, код Мерћеза, ок. Куршумлије (Куршумлија 3); 8. **КРИВА КОСА**, ојк. Рготине, код Зајечара, слив Црне реке (Рајк. 1, 106).

КРИВАНИЦА 696, ојк. Боговина, код Бољевца, ор. Велики Маљеник (Зајечар 1; Параћин 2). Из **Крива њадина*, *коса* и сл. Од старог придева *криван* (< *крив-ън*): „ukoliko је топоним, као у Србији, иде у ргву групи“ – конкретно значење *obliquus*, крив, кос (Скок, Рј. под *kriv*). Исп. топониме *Кривана* у округу ђупријском и крагујевачком (РЈА).

КРИВА ПАДИНА 1030, ојк. Понеш, ок. Гњилана, ор. Жеговац (Куманово 1; Урош. 1, 65).

КРИВА ПОЉАНА, ор. Орлов камен 1744, ор. Стара планина, ојк. Алдинац, обл. Заглавак (Динић, 93; Стан. 3, 215).

КРИВА РТИНА, ојк. Црна река, обл. Горње реке Пчиње (Триф. Ј. 3, 149). *Ртина* је геог. термин који се односи на планинске стране са више оштрих узвишења, ртова.

1. **КРИВАЧА**, ор. Окапчевина 889, ор. Чемерна планина, ојк. Полумир (Чачак 4); 2. **КРИВАЧА**, ојк. Доње Гадимље, код Липљана (Урош. 2, 71); 3. **КРИВАЧА** 1643, ор. Радочело, ојк. Брезова, ојк. Ушће (Нови Пазар 1; ГАЈ Краљево; Жуј., 112; Стан. 3, 651). Од *крив* наставком *-ача*. Основно значење је 'оно што је *криво*, *косо*, *извијено*', из **Крива њадина*, *коса* и сл. На Космету је присутно и значење везано за пастирски живот „*ретија*, *колиба*“ (Скок, Рј. под *kriv*).

1. **КРИВЕЉ**, ојк. Жупањевац, ор. Гледићке планине (Крушевац 1; Мишк. 3, 101); 2. **КРИВЕЉ** 660, ојк. Кривељ, ок. Зајечара (Доњи Милановац 3; Рајк. 1, 106); 3. **КРИВЕЉ** 412, ор. Велики крш, ојк. Бор (Енц. Југ. Неготин). В. ор. Криваја, Кривак, Кривача и др.

1. **КРИВЕ СТРАНЕ**, ојк. Струганик, код Мионице (Павл. Љ., 959); 2. **КРИВЕ СТРАНЕ**, ор. Јелова гора, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 410).

КРИВИ ДЕЛ 975, ојк. Радосин, обл. Лужница, ок. Бабушнице (Енц. Југ. Ниш).

КРИВИНА, ојк. Избеница, ок. Варварина (Мишк. 3, 101). *Кривина* има значење 'место где пут, река и сл. мења правац, извијени део пута, реке и сл., окука, завој' (Р. САНУ).

1. **КРИВИ РИД**, ојк. Брусница, код Горњег Милановца (Мишк. 6, 123); 2. **КРИВИ РИД**, ојк. Накривањ, код Вучја, ојк. Лесковац (Јов. Ј. 2, 15); 3. **КРИВИ РИД**, ојк. Црвена Јабука, ок. Бабушнице (Ник. Р. 3, 370); 4. **КРИВИ РИД**, ојк. Паралово, код Босилграда (Крива Паланка 1).

КРИВИЋА БРДО, ојк. Шор, код Лознице, слив Јадра д. пр. Дрине (Стој. В., 204). Према патрониму Кривићи; исп. презиме Кривић (Р. САНУ).

1. **КРИВО БРДО**, ојк. Остружањ, код Осечине (Павл. Љ., 837); 2. **КРИВО БРДО**, ојк. Маглич, ок. Краљева (Ћуп.–Кор., 606).

КРИВО ДРВО 1233, обл. Пољаница, слив Ветернице л. пр. Јужне Мораве (Ник. Р. 4, 20).

1. **КРИВУЉА** 1155 = **КРИВУЉ-БРДО**, ор. Бељаница 1336, ојк. Жагубица (Петровац 4; Паунк., 9); 2. **КРИВУЉА** = **КРИВУЉЕ**, ор. Голема глава, ор. Чемерник, ојк. Кијевац, код Сурдулице (Врање 4). В. ор. Кривуље.

КРИВУЉ-БРДО 1155 = **КРИВУЉА**, ор. Бељаница 1336, ојк. Жагубица, слив Млаве (Драг. 1, карта).

1. **КРИВУЉЕ**, ојк. Лесеновце, ок. Александровца (крушевачког) (Лут. М. 1, 90); 2. **КРИВУЉЕ** = **КРИВУЉА**, ојк. Кијевац, ор. Чемерник, слив Гавранске реке л. пр. Цепске реке д. пр. Јужне Мораве (Врање 4). *Кривуља* је назив за предмете кривога, искривљеног облика; назив за кућу, колибу направљену од кривих греда, *кривача* (према Р. САНУ). *Кривуља* се користи и као геог. термин за кривину, завој на реци.

КРИВУЉИЦА, гребен, ојк. Горњи Вртогош, Врањска котлина (Злат. 4, 153). Према лексеми *кривуља*. В. код ор. Кривуље.

КРИВУША, ојк. Брусник, ок. Неготина (Неготин 3). Из **Крива река, коса, сѝрана* и сл. уз наставак *-уша* који уноси делимичну пејоративност. Као лексема *кривуша* није забележена у речницима (РЈА; Р. САНУ).

КРИЖ, ојк. Ступчевићи, ок. Ариља (Мис. И. 1, 146). Уобичајена је лексема *крѝ* (в.), па и изведенице и оними од ње: „*pòkrižak* ... zajedno sa *kriška* dokazuје da riječ *križ* prvobitno nije riječ katolika nego i pravoslavaca i da је religiozno obilježје riječi nastalo kasnije“ (Скок, Рј. под *križ*). Значење је у народу, посебно када се односи на топониме, 'место на коме се одржавају сеоске свечаности на дан сеоских слава, заветина', а данас застарело значење, али сачувано у топонимима, 'место где се укрштају путеви (и где се обично налазио *крѝ*), раскршће' (према Р. САНУ). Према Мих. (1970, 162) *криж* има значење *камена* који се лако цепа (ЦГ). Он етимологију повезује са ретким значењем глагола *крижати* 'резати', па додаје: „на тај начин апелатив криж сврставамо у исти ред са географским термином типа *окрумак, џеѝац, лисник*“ (И.). В. ор. Крижа, Крст и др.

КРИЖА 801, ојк. Ивањица (Стан. 2, 882). Осим анатомског значења, *крижа* (ж. р.) значи и (1) 'исечен комад, кришка нечега' (воћа, поврћа), (2) 'врста плочастог, лако цепљивог камена, црне или жуте боје' (према Р. САНУ). Ово друго значење повезује лексеми *крижа* са термином *криж* (в. ор. Криж).

1. **КРИЖЕВАЦ**, ојк. Доње Кошље, код Љубовије, Подриње (Павл. Љ. 2, 428); 2. **КРИЖЕВАЦ**, ојк. Брусница, код Такова, ојк. Горњи Милановац (Фил.

М., 253); 3. **КРИЖЕВАЦ**, ојк. Вишесава, код Бајине Баште, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 388); 4. **КРИЖЕВАЦ** 571, ојк. Рајчиновиће, код Новог Пазара (Нови Пазар 3); 5. **КРИЖЕВАЦ** 1579, ојк. Копривно, ор. Јадовник 1734, ок. Бродарева (Пљевља 4). Поље код Бруснице се некада звало Крижевац (в. 2. Крижевац) (Вук, Рј.). Лексема *крижевац* значи 'врста кристалисаног камена' (Р. САНУ). У извођењу топонима *Крижевац* могла је учествовати и основна лексема *криж* са неким од својих значења. В. ор. Криж.

КРИЖЕВАЧА, ојк. Царина, код Осечине, ор. Влашић (Павл. Љ. 2, 454). Према топониму Крижевац. В. ор. Крижевац.

КРИЖЕВИНА 1216, ор. Муртеница, ојк. Јасеново, код ојк. Пресјека, слив Рзава (Стан. 2, 922; Мић. Љ., 462). Од *криж-ев-* и наставка *-ина* којим се врши поименичење: *крижина* 'раскршће, раскрсница'.

КРИЛАШ 670, ор. Ковиљарац 561, ојк. Везичево, слив Млаве (Петровац 3; Мишк. 4, 185; Паунк., 9; Драг. 1, 318; Жуј., 214). *Крилаш* је назив за птице (орао, петао), животиње са белом мрљом на грудима (во, свиња), за коња (у Босни), али према предању и за змаја, крилатог коња као што је Јабучило из епских песама (исп. *Пегаз* у грчкој митологији). У источној Србији је више узвишења именовано називом *коњ* под утицајем старог, митолошког веровања да је коњ хтонско биће. Могуће је да се и у имену *Крилаш* крије митолошки утицај. Посматрано из угла свакодневног живота, име може бити метафора, према геог. термину *крило* 'страна на возвишение' (Вид. 1999). В. ор. Крило 363.

КРИЛО 363, ор. Средњак 738, ојк. Наупара, слив Расине д. пр. Западне Мораве (Куршумлија 2). *Крило* је геог. термин 'страна на возвишение' (Вид. 1999). Име брда *Средњак* указује на то да је визуелни утисак имао утицаја при именовању – положај једног према другом делу. В. ор. Крилаш.

КРИЧ 734, ојк. Орлане, ок. Подујева, слив Баглаве л. пр. Лаба д. пр. Ситнице д. пр. Ибра (Приштина 2). Ор. *Крич*, као необично именовање, може се повезати са оронимом *Кричак*, слив Таре, ок. Пљевља (ГАЈ Ужице). О ониму *Кричак* А. Лома пише: „Занимљиво је да словенска варош Пљевља лежи на северном рубу предела Кричак, који име носи по једном полулегендарном, по свему судећи несловенском племену, Кричима или Кричанима“ (Лома 1989, 19). Аутор етноним *Кричани* везује за лат. *Christiani* (в., стр. 22).

КРКИНА ЧУКА, ојк. Требиње, код Лукова, ок. Куршумлије (Куршумлија 3; Милић. 1, 343). Према л. имену *Крко* од *Крсџа* (Грк.).

КРКОВО БРДО, ојк. Бубе, ок. Косовске Митровице, Ибарски Колашин (Лут. М. 5, 143). Према л. имену (Грк.). В. ор. Кркина чука.

КРЉАНСКО БРДО 795, ојк. Зеоке, код Гуче, ок. Лучана, обл. Доње Драгачево (Ерд. 1, 195). Од трпног придева глагола *крљати* 'крхати, ломити, кршити; водити крље, чупати из земље'. *Крља* је исто што и *крљ*, *крљати*, а значи 'део дрвета који остане у земљи када се дебло одсече, пањ, трупац; натруло дрво шупље с једне стране; задебљали чокот винове лозе, гица' (према Р. САНУ).

КРМАЧКО БРДО, ојк. Горња Љубовија, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 463). Према зоониму *крмац*, *крмак*, *-мци* 'крме, свиња'.

КРМЕЉАШ 855, ор. Кик 1206, ојк. Горња Јабланица, код Прибоја (Вардиште 3). Од зоонима *крме* уз наставак *-ељ*, којим се граде имена животиња (исп. топ. Крмел у Славонији, Безлај 1956, 309).

КРНАЈА, ојк. Топоница, Пожаревачка Морава (Милад. М. 1, 108). Од придева *крн* 'крњ, коме недостаје део' уз наст. *-аја* (као *Мршваја*, *Суваја*, *Врлаја* и др.). Придев *крн* се среће у топонимима, а *крњ* још чешће: *Крн* (врх), *Крна јела* (село у Херцеговини), *Крнаја* (шума код Дарувара) и др.

КРНАЛОВО 1447, ојк. Сељанце, ор. Копаоник, Стари Трг, код Звечана (Куршумлија 3). Према *крнал* (*крн* 'крњ' и *-ал*), из назива **Крнал врх*, камен и сл., формирана је нова топонимска синтагма **Крналово брдо* која је дала данашњи облик оронима *Крналово*. Антропонимски систем је веома разуђен, нарочито презимена, али се међу њима не налази форма *Крнал*, што би упутило на могућност учествовања личног имена у настајање оронима. В. ор. Крнаја, Крња јела и др.

КРНЕВА ЧУКА 826, ојк. Осмаково, ок. Темске (Пирот 1). Према м. имену Крна (Грк.).

1. **КРЊА ЈЕЛА** 520, ојк. Драгољ, код Белановице, слив Качера (Аранђеловац 3; Рак. М., 740; Јов. Б. 1, 283); 2. **КРЊА ЈЕЛА**, ојк. Заовине, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 365); 3. **КРЊА ЈЕЛА**, ор. Кучај, слив Ресаве (Стан. 3, 750); 4. **КРЊА ЈЕЛА** 1154, ор. Љути брег 932, ор. Гоч 1124, ок. Врњачке Бање (Чачак 4; ГАЈ Краљево; Павл. Р. 1, 225); 5. **КРЊА ЈЕЛА**, извориште реке Расине д. пр. Западне Мораве (Стан. 3, 670). В. ор. Крнаја, Крња коса и др.

КРЊА КОСА, ојк. Браљина, ок. Сталаћа, ор. Послоњске планине (Параћин 3; Марк. Ј. 3, 90). В. ор. Крња јела, Крњаја, Крњача.

1. **КРЊАЧА** 1674, ор. Царева глава, ор. Голија (Сјеница 2); 2. **КРЊАЧА** 1156, ојк. Тутићи, ок. Сјенице, ор. Озрен (Пљевља 4). Из неке синтагме типа **Крња јела*, *коса* и сл.

КРЊЕ БРДО 1325, ојк. Перућац, ор. Тара (Енц. Југ. Вишеград; Мил. Ч. 8, 96; Павл. Љ. 2, 375). В. Крња коса, Крњевац и др.

КРЊЕВАЦ, ојк. Пољанице, код Белановице, обл. Качер (Мишк. 6, 180). Назив Крњевац имају коса и поток, лева притока Качера (И.). Према: (1) л. имену Крња (Грк.); (2) топониму изведеном од *крњ*. В. ор. Крња јела и др.

КРЊЕЦ 1148, ор. Неродимка, ојк. Костањево, ок. Урошевца (Качаник 2). Из синтагме **Крњи рид* и сл.; наставак *-ец* је утицај македонских дијалеката.

КРЊСКО БРДО 495, ојк. Вукосавци, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1; Јов. Б. 1, 287). Од *крњ* 'крн, коме недостаје део'; исп. ор. Крње брдо. У суседном селу Драгољ налази се брдо Крња јела 520 (в.).

КРЊЧЕВО БРДО, ојк. Ракинац, код Марковца, ок. Велике Плана, обл. Лепенице (Рад. Т., 201). Од мушког надимка *Крњча* (Р. САНУ).

КРОМПИРАЧА, ојк. Вранеш, ојк. Подунавци, ок. Врњачке Бање (Павл. Р. 1, 363). *Кромпирача* је *кромпиршије* 'земља на којој је био посејан кромпир'. В. Кромпириште.

КРОМПИРИШТЕ, ојк. Вратарница, ок. Зајечара (Динић 1, 240). Вис на Старој планини (И.). В. код ор. Кромпирача.

KRONI I KUĆ 920, ојк. Сурдула, код Орлана, ок. Подујева (Приштина 2). Према арб. *kruia*, *-roi* 'извор, студенац' и *keq* 'лош, рђав' (Фјалор 1976). Исп. Крони кећ, ојк. Шашково, код Јањева (Урош 2, 72).

КРОШЊЕВАЦ, ојк. Опланићи, код Краљева (Мишк. 6, 171). Од *крошња*, из придева *крошњевий* 'крошњат, који има велику крошњу, гранат, разгранат': **Крошњево дрво*, **Крошњева шума*.

КРПЕ 792, ојк. Бадовац, ок. Приштине (Приштина 4, 1937 г.). Према надимку или презимену *Крџа* (Р. САНУ), преко назива за фамилију.

1. **КРС** = **ПРЛИНА**, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић, 93); 2. **КРС**, ојк. Стари Глог, Врањска котлина (Злат. 5, 113). *Крс* је дијалекатски облик лексеме *крси*. В. ор. Крст.

1. **КРСТ** 825, ор. Сокока планина, хид. Љубовића, ојк. Љубовића (Жуј., 303); 2. **КРСТ** 641, ор. Томовића брдо 586, ојк. Коштунићи, ок. Горњег Милановца (Ваљево 4); 3. **КРСТ**, ојк. Опарић, код Белушића, ок. Рековца (Мишк. 3, 101); 4. **КРСТ** 296, ор. Градиште 277, ојк. Речка, ок. Неготина (Неготин 3); 5. **КРСТ** 999, ор. Голак, ојк. Раденковац, код Сокобање (Зајечар 3); 6. **КРСТ** 605, ор. Старица 797, ојк. Мајданпек (Доњи Милановац 1); 7. **КРСТ** 1196, ојк. Пресека, ок. Димитровграда (Босиљград 1); 8. **КРСТ** 1124, на ор. Гоч, ок. Врњачке Бање (Крушевац 3); 9. **КРСТ**, ојк. Церје, код Ушћа, ок. Краљева (Павл. Р. 1, 315); 10. **КРСТ** 721, ојк. Бијели Камен, код Лучана, обл. Горње Драгачево (Јов. К. 1, 387); 11. **КРСТ**, ојк. Рача, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 379); 12. **КРСТ** 611, ор. Милановац планина, ојк. Ораховац (Призрен 2); 13. **КРСТ** 1416, ор. Јавор, ојк. Смиљевац, ок. Ивањице (Сјеница 2; Ршум. 4, 35); 14. **КРСТ** 1253, обл. Пештера (Крст. О., 199). *Крси* као знак, предмет, фигура, употребљаван и пре настанка хришћанства. Има различита значења. Крстом је обележавана граница поседа урезивањем у стабло дрвета, на 'камен станац' – камен чврсто усађен у земљу који се не помера, по стенама. Опасна места за живот као што су вучје јаме – пећине, несигуран мост, загађена вода и др. означавају се крстом. Крст је постављан на раскршће путева; на места на којима се одржавају сеоске свечаности. При насељавању неког краја постављан је дрвени крст на врх оближњег брда, па се тек после тога около настањивало. О томе постоји предање за топ. *Крсица* поводом оснивања села Гркоје, испод ор. Рогозна на Ибру (према Кулишићу 1998). Основно значење крста је заштита.

1. **КРСТА** 500, ојк. Црвени брег, код ојк. Црвена Река, ок. Беле Паланке (Костић 1, 216); 2. **КРСТА** 953, ојк. Јова, ок. Новог Пазара, ор. Рогозна (Нови Пазар 4). Назив је у множини, односи се на Заветине, светковину када се носе крстови; место одржавања такве свечаности. В. и код ор. Крст.

КРСТАВО БРДО, хид. Топлица, слив Колубаре (Јов. Б. 1, 259). У вези са *крси*, *крсиа*. В. код ор. Крст и ор. Крста.

КРСТАГА БУКВА, ор. Гробљак 800, ор. Гледићке планине, ојк. Планиница (Крушевац 3). Придев *крстѿаји* у топонимима има значење: на коме се налази урезан крст; који је налик на крст, крстаст. В. ор. Крст.

КРСТАТАК, ојк. Доњи Јовац, код Ћуприје (Мишк. 3, 101). (1) У околини Алексинца расте биљка *крстѿајак* (Р. САНУ); (2) У вези са *крстѿаји*.

КРСТАТА ЛИПА, ојк. Брајковац, код Дудовице, ок. Лазаревца (Пет. П. 1, 126). В. ор. Крстата буква, Крст и др.

КРСТАТАЦ 1069, ор. Слемен 1098, ор. Тупижница 1162, ојк. Милушинац (Зајечар 3; Енц. Југ. Зајечар; Јов. П. 1, 107; Стан. 2, 882; Дакић 1, 1). Из синтагме са одредбом *крстѿаји*. В. ор. Крст, Крстата буква, Крстатак и др.

КРСТАТИ БОР 1129, ојк. Рутоше, ок. Кокиног Брода (Вардиште 4). В. ор. Крстата буква и др.

КРСТАТИЦА, ојк. Грбавче, ок. Сврљига (Ниш 1). В. ор. Крстатац, Крстата буква и др.

1. **КРСТАТО ДРВО**, ор. Пасјача планина 901, ојк. Шумљане, ок. Прокупља (Прокупље 4); 2. **КРСТАТО ДРВО** 972, ојк. Радичевци, ок. Босиљграда (Крива Паланка 1).

1. **КРСТАЦ** 571, ојк. Крстац, слив Белице д. пр. Западне Мораве, ок. Ужичке Пожеге (ГАЈ Краљево; Енц. Југ. Ужице; Јов. К. 1, 401; Ерд. 1, 159); 2. **КРСТАЦ** 790, ор. Рожањ, ојк. Сокобања, ок. Алексинца (Стан. 2, 470; Ршум. 3, 101); 3. **КРСТАЦ**, на ор. Крстиловица 1140, ојк. Врање (Поп. С., 485); 4. **КРСТАЦ**, ор. Хајла, ор. Проклетије (Цог. 1, 316); 5. **КРСТАЦ** 1087, ор. Ковиљача 1104, ојк. Јова, ор. Рогозна (Нови Пазар 4); 6. **КРСТАЦ** 823, ојк. Дренова, ор. Рогозна, ок. Пријепоља (Нови Пазар 4); 7. **КРСТАЦ** 908, ојк. Вареве, ојк. Рашка, ор. Зимовник (Нови Пазар 1). (1) *крстѿац* је назив за биљке *Maianthemum bifolium* и *Paris quadrifolia*, Петров крст; (2) исп. и ор. Крст, Крста, Крстатац и др.

1. **КРСТАЧА**, ојк. Рача, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 379); 2. **КРСТАЧА** 1573, ор. Орловац 1440, ор. Коритник 1472, Сјеница (Сјеница 3; Зерем. 1, 72); 3. **КРСТАЧА** 1755, ојк. Крушчица, ор. Крушчица, Пештер (ГАЈ Пећ; Крст. О., 213). Лексема *крстѿача* има значења: надгробни крст; велики крст на раскршћу; међаш са урезаним знаком крста; унакрст наслагани снопови жита, крстина, крст'.

КРСТАЧКИ БРЕГ 75, ојк. Грабовци, обл. Срем (Обреновац 3). Према неком топониму **Крстѿац*, **Крстѿача*.

КРСТИЛОВИЦА 1140, ојк. Врање, Врањска котлина (Мил. Ч. 2, 73; Врање 3; Мишк. 4, 48; Злат. 4, 166). Према неком топониму **Крстѿилово*.

КРСТИНА 928, ор. Блатине 1058, ор. Златибор, код Чајетине (Вардиште 4). *Крстѿина* је назив за гомилу унакрст наслаганих снопова пожњевеног жита, ражи и сл. Топоними су обично у множини – *Крстѿине* (РЈА). Ор. је могао настати или из антр. синтагме **Крстѿа-ина ѿадина*, *ливада* и сл., или од апелатива *крстѿина*. В. ор. Крстина падина.

КРСТИНА ПАДИНА, ојк. Балинац, код Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 111). Према л. имену *Крстѿа*. Ту се налазе и топоними: *Крстѿина градина* и *Крстѿина колиба* (И.).

КРСТИН ВРХ 449, ојк. Крагујевац (Стан. 3, 228). Према л. имену *Крстиа*. В. ор. Крстина падина,

КРСТИН КАМЕН, ојк. Мајур, слив Белице (Мијат. 2, 104). В. ор. Крстина падина, Крстин врх.

КРСТИН КРАК, ојк. Реке, ок. Брзе Паланке, Неготинска Крајина (Јов. К. 2, 256). В. ор. Крстин врх и др.

КРСТИНО БРДО, ојк. Милошево, код Багрдана, ок. Јагодине (Рад. 1, 430). В. ор. Крстин врх, Крстина падина и др.

1. **КРСТИН ЧУКАР**, ојк. Папратна, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 287); 2. **КРСТИН ЧУКАР**, ојк. Доњи Старац, Врањска котлина (Злат. 3, 42). В. ор. Крстина падина, Крстин врх и др.

1. **КРСТИЋ**, ојк. Осладић, код Ваљевске Каменице, ок. Ваљева (Павл. Љ., 833); 2. **КРСТИЋ** 1006, ор. Козница, ор. Вељи рид 1034, ојк. Драговац (Лебана 3; Урош. 2, 73); 3. **КРСТИЋ** 950 = **КРСТИЋА ВРХ**, ор. Жеговац, ојк. Понеш, ок. Гњилана (Куманово 1); 4. **КРСТИЋ** 717, ор. Раван, ојк. Слаковце, код Гњилана (Куманово 1). Из синтагме *Крстића врх* и сл.; према породичном имену *Крстићи*.

КРСТИЋА ВРХ 950 = **КРСТИЋ**, ор. Жеговац, ок. Гњилана (Урош. 3, 3–4). В. ор. Крстић.

КРСТИЋЕВА УНКА, ојк. Перлез, обл. Банат (Ђап. 3, 242).

КРСТИШТЕ, ојк. Дрен, хид. Дренска река д. пр. Ибра (Мишк. 4, 29). Место на коме је постављен *крсти*. В. ор. Крст.

КРСТОВА ГЛАВИЦА, ојк. Полом, код Такова, ок. Горњег Милановца (Фил. М., 171; Мишк. 6, 142). Синтагму чине придевски члан од л. имена Крсто и апелатив *главица*.

КРСТОВЕ, ојк. Горња Врбава, код Враћевшнице, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 115). Од имену *Крстио* преко синтагме **Крстиове њиве, ливаде* и сл.

КРСТОВИЦА 658, ојк. Букуровац, ор. Сврљишке планине (Пирот 1; Костић 1, 167). Од антропонима или апелатива *крсти*. В. ор. Крст, Крстово брдо и др.

1. **КРСТОВО БРДО** 284, ојк. Берковац, ок. Мионице (Ваљево 4); 2. **КРСТОВО БРДО** 906, ојк. Лештанско, ок. Косјерића (Крупањ 4). Од л. имена *Крстио* или апелатива *крсти*. В. ор. Крстово поље и др.

КРСТОВО ПОЉЕ, ојк. Глобочица, обл. Гора (Лут. М. 4, 64). Од л. имена *Крстио*. В. ор. Крстово брдо.

КРСТОВ РИД, ојк. Дуга Лука, обл. Власине (Ник. Р. 3, 320). В. ор. Крстово брдо и др.

КРТИЊАК 1147, ојк. Трмка, код Куршумлије (Куршумлија 4; Енц. Југ. Косовска Митровица). *Кртињак* је *кртичњак* 'гомила земље коју кртица ријући избаци на површину; хумка, гомила земље на гробу' (према Р. САНУ).

КРТОША, ор. Нашченице 1160, ојк. Комарани, ок. Бродарева (Пљевља 2). Од апелатива *кртиог* 'јама коју изрију дивље свиње за своје пландиште; обор за свиње, свињац; слама која се простире у свињцу; камењар или какво друго

скровито место у води где се рибе скривају’. Није јасно којим значењем је мотивисан ороним.

КРУГ, ојк. Валакоње, код Бољевца (Зајечар 1). Из неких значења лексеме *круг*: ’простор, место које је ограничено ободом; границе неког места, обод’ конкретизована су значења која немају функцију геог. термина, али као да су делом то: ’врх од камена, врх планине, брежуљак’ (према РЈА). Ороним *Круг* се може схватити као синоним за *брег*. У РЈА је записан топоним *Круг* као име гори у Босни. Овим значењима лексеме *круг* Скок (Рј.) додаје и „4. *zaokruzena zemlja*, 5. *gavница*, 6. *brežuljak*, 7. *pećina* (Vodice), 8. *vrh gore*“ (под *krûg*).

1. **КРУГЛИЦА**, ојк. Босуте, ок. Аранђеловца (Каин., 161; МЈ–ДП, 51); 2. **КРУГЛИЦА** 967, ојк. Ранковићи, ок. Сагоњева (Куршумлија 4). Од *кругао*, *кругла* (одр. *кругли*, -а) ’округао, кружан; обао, заобљен’. Из синтагме **Кругли врх*, *брег*, **Кругла њива* и сл. Исп. ор. из околине Жумберка – *Кругљак* (Скок, Рј. под *krûg*). Много су чешће префиксалне изведенице као што је *Округлица* (в.). Једно брдо *Округлица* (154) налази се у близини, у селу Раниловићи, код Венчана (Аранђеловац 1). Исп. и оронимске синтагме: *Округли брег*, *Округло брдо*, *Округло поље* (в.).

КРУЈА 1198, ор. Средње брдо 1134, ор. Пометеник (Сјеница 4). Од арб. *krûa*, *krûe* ’извор, студенац, кладенац’ (Фјалор). Код Скока (Рј.) пише, поводом арбанашког топонима *Круј* = *Круја*: „od arb. *krua*, s članom *krôi* = *krue*, *kroni*, pl. *Kroja-t* > *Кроја*“ (под *Kôrana*).

КРУМПИР, ојк. Стамница, код Мелнице, ок. Петровца, слив Млаве (Јов. Љ., 392). Фитоним *крумпир* = *кромпир* *Solanum tuberosum*, овде назив брда – има значење *кромпиршије* ’место где је узгајан кромпир’.

КРУОТ, ор. Суха планина, ојк. Јабланица, ор. Проклетије (Цог. 1, 300). Од арб. *krûa* ’извор’ уз наст. -оџ којим се граде ономагопеје (*клокоџ*, *џоџоџ*, *џџроџоџ*). В. ор. Круја 1198.

КРУПАЧКА ПАДИНА, ојк. Крупац, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 171). Према ојкониму.

КРУПИНЕ, ојк. Црнча, ок. ојк. Крупањ, ор. Јагодња, Подриње (Павл. Љ. 2, 484). Од *круј* из *кроръ* ’кратак’. Семантички развој изведеница иде од ’ситан, зрнаст’ преко значења ’град’ до ’крупан, велики’. У близини оронима је рудник, а крај рудника се обично налазе остаци камења, згуре. Непосредан мотив је непознат. Многи топоними и хидроними су тог типа: *Круја*, *Крујаја*.

КРУША, ојк. Пасјак (Пасјач у ИМ), хид. Пасјача (Пасјачка) река, слив Нишаве, ок. Пирота (Мишк. 4, 79). *Круша* је дијалекатски облик за назив воћа – *крушка*.

1. **КРУШАК**, ојк. Горњи Рачник, код Багрдана, ок. Јагодине (Мишк. 3, 102); 2. **КРУШАК** 389, на ор. Ацевац 771, ор. Гледићке планине, ојк. Лободер (Крушевац 3). *Крушак* је ’крушик, крушкар, воћњак у коме се гаје крушке’.

1. **КРУШАР** 302, ор. Велико брдо 258, ојк. Бусур, код Буровца, ок. Петровца (Петровац 3; Милад. М. 1, 100); 2. **КРУШАР** 256, ор. Курјаче брдо 225,

ојк. Роанда, код Седлара, ок. Деспотовца (Петровац 3); 3. **КРУШАР** 329, ојк. Тићевац, слив Јовановачке реке, Поморавље (Марк. Ј. 1, 76). В. ор. Крушак.

КРУШАЧКА КОСА, ојк. Врановац, код Багрдана, ок. Јагодине (Мијат. 2, 135). Ор. је изведен од ор. Крушак (1). В. ор. Крушак.

КРУШЕВА ГЛАВА, ојк. Крушева Глава, обл. Пољаница (Злат. 1, 130). Према дримониму *круша* 'крушка'.

КРУШЕВАК, ојк. Церје, код Ушћа, ок. Краљева (Павл. Р. 1, 315). Из синтагме **Крушева глава* и сл.

КРУШЕВАЧКИ ВИС 263 = **КРУШЕВИЧКИ ВИС**, ојк. Доња Крушевица, ок. Браничева (Велико Градиште 3). В. ор. Крушевички вис.

1. **КРУШЕВИЦА** 912, ор. Бабичка гора, Лесковачка котлина (ГАЈ Зајечар; Мил. Ч. 6, 49; Јов. Ј. 3, 7; Стан. 2, 556; Мишк. 4, 84); 2. **КРУШЕВИЦА** 1770, обл. Пештер (Стан. 1, 227). Велики број оних: топонима, ојконима, хидронима изведен је од основе *круш-а*, *круш-ев*. Исп. ојкониме: *Крушевац*, *Крушевица* (ИМ). В. ор. Крушевље.

КРУШЕВИЧКИ ВИС 263 = **КРУШЕВАЧКИ ВИС**, доњи ток Пека, ојк. Доња Крушевица, ок. Браничева (Мил. Ч. 9, 26). Ор. је изведен од ојконима *Крушевица*.

1. **КРУШЕВЉЕ** 1128, ојк. Глеђица, ор. Кобиље, ор. Јавор (Сјеница 2; Ршум. 4, 39); 2. **КРУШЕВЉЕ** 1024, ор. Копаоник, ојк. Доње Јариње, слив Ибра (Нови Пазар 4). В. ор. Крушевица и др.

КРУШЕВО, ојк. Пилица, ок. Раче, хид. Пилица д. пр. Дрине (Павл. Љ. 2, 391). В. ор. Крушевица и др.

КРУШЕВО БРДО, ојк. Сеоце, код Лукова, ок. Куршумлије, ор. Копаоник (Куршумлија 3).

КРУШЕВСКА ПЛАНИНА, ојк. Крушево, обл. Гора (Лут. М. 4, 65). Према ојкониму. В. ор. Крушево, Крушевица и др.

1. **КРУШИК** 133, ојк. Бањани, код Уба, Посавина (Енц. Југ. Ваљево); 2. **КРУШИК**, ор. Ораховичка планина, ојк. Горња Ораховица, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 448); 3. **КРУШИК** 730, ор. Повљен (Павл. Љ., 362); 4. **КРУШИК**, ојк. Петница, код Ваљева (Павл. Љ., 857; Шћеп., 80); 5. **КРУШИК**, ојк. Совач, код Стуба, ок. Ваљева (Павл. Љ., 945); 6. **КРУШИК**, ојк. Ребељ, ок. Ваљева (Павл. Љ., 915); 7. **КРУШИК** 201, ојк. Добри До, ојк. Селевце, код Смедеревске Паланке (Крагујевац 1). *Крушик* је *крушак*, *крушкар* 'место где су засађене крушке'.

1. **КРУШКА** 1337, ојк. Радичевац, обл. Заглавак (Динић, 312); 2. **КРУШКА** 1409, врх на Старој планини, обл. Заглавак (Динић, 7); 3. **КРУШКА** 1346, ор. Орлов камен 1744, хид. Алдина река (Стан. 3, 215).

КРУШКАРЈЕ, ојк. Замчање, ок. Краљева (Ћуп.-Кор., 606). Према *крушкар* 'крушик, крушков воћњак'.

КРУШКЕ, ојк. Пилатовићи, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 388).

КРУШКОВАЦ 633, ор. Коса клокочар 800, ор. Дели Јован, ојк. Сиколе (Доњи Милановац 4). Из синтагме типа **Крушково брдо*, **Крушков воћњак* и сл. В. ор. Крушково брдо.

КРУШКОВИЦА 962, ор. Лепа гора, ојк. Брус (Стан. 2, 533). Из синтагме **Крушкова коса, глава* и сл.

КРУШКОВО БРДО, ојк. Буковско, ок. Кучева, слив Пека (Петровац 2; Мил. Ч. 9, 21).

КРУШЧЕТИНСКИ ЧУКАР, ојк. Брестово, обл. Иногоште (Злат. 2, 189). Од аугментатива *крушчѣѣина* 'крушка'.

КРУШЧИЦА, ојк. Павлица, код Брвеника, ок. Рашке (Ил. Р., 642). Већи број топонима, ојконима носи име Крушчица; дем. од *крушка*.

КРУШЧИЧИН БРЕГ 180, ојк. Крушчица, код Беле Цркве (Велико Градиште 1). Према ојкониму. В. ор. Крушчица и др.

КРЧАНА 557, ок. Доњег Милановца, слив Мале реке пр. Бољетинске пр. Дунава (Доњи Милановац 1). Поводом лексемске структуре *крчана* Скок објашњава: „Ovamo ide s nejasnim sufiksom *krčāna* f (Brač) 'komad šiljasta drveta kojim se probija zemlja kad se sadi bob ili neko povrće'. Sufiks može biti romanski *-aria* > *-ara* sa *r* > *n* zbog disimilacije *r-r* > *r-n*. Taj sufiks služi u nazivima oruđa“ (Рј. под *k'čiti*). Судаћи по другом примеру – *Крчана*, назив засеока у Хрватској (РЈА), и по нашем орониму, значење се односи на земљу, део земље, брда и сл. и свакако је у вези са *крч* 'крчевина' (глаголи *крчиѣи*, *крчаѣи*). В. ор. Крчаник 1138.

КРЧАНИК 1138, ор. Крш 1256, ор. Равна планина, ојк. Пределе (Чачак 4). *Крчаник* је назив за 'пут начињен крчењем, искрчивањем терена' (Р. САНУ). Ороним се односи на косу, страну брда, која је крчена. В. ор. Крчевина 653.

КРЧАОНИК, ојк. Лучице, код Пријепоља (Ил. Р., 659). *Крчаоник* је *крчал* 'палица, заворањ на плугу и шупљина за клин'. У вези са глаголом *крчелиѣи*, *крчалиѣи* 'равнати, одржавати правац плуга'. В. ор. Крчевина 653.

КРЧЕВИНА 653, ојк. Вршевце, код Приштине (Приштина 3). *Крчевина* је искрчено земљиште како би се могло обрађивати, *ѣребежина*; оно што је повађено приликом крчидбе, крчења.

КРЧЕВИНСКА КОСА, ојк. Латвица, ок. Ариља (Мис. И. 1, 136). Према топониму **Крчевина* 'требежина'. В. ор. Крчевина 653.

КРЧИЊЕ, ојк. Смаћ, ок. Ђаковице (Призрен 1). *Крчиње* 'искрчено место, крчевина'. Исп. ојкониме Г. и Д. Крчин код Варварина.

КРЧМАРСКИ ВИС, ојк. Крчмаре, код ушћа Косанице у Топлицу, обл. Куршумлија (Рак. М., 24). Према апелативу *крчма* 'који се односи на крчму, крчмаре'.

1. **КРШ** 496, ор. Малиник 905, ојк. Злот (Доњи Милановац 3); 2. **КРШ** 669, ор. Краку шукури 447, ојк. Рудна глава (Доњи Милановац 1; Енц. Југ. Неготин); 3. **КРШ** 513, ојк. Дубока, ок. Голупца (Велико Градиште 4); 4. **КРШ**, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић, 93); 5. **КРШ**, ор. Миладиново брдо, ојк. Бељака, код Деспотовца (Петровац 3); 6. **КРШ** 748, ор. Лорета, ојк. Лорет, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 380); 7. **КРШ**, ојк. Добри До, ок. Куршумлије (Лебане 1; Рак. М., 18); 8. **КРШ** 786, ојк. Рачак, код Штимља (Качаник 1); 9. **КРШ**, ор. Црнољева, ојк. Петрушица, ок. Блаца (Качаник 1); 10. **КРШ** 985, ојк.

Копорићи, код Лепосавића, ор. Копаоник (Куршумлија 3); 11. **КРШ** 732, ојк. Полом, ор. Суворор (Ваљево 4); 12. **КРШ** 606, ор. Островица, обл. Качер (Стан. 3, 243); 13. **КРШ** 360, ор. Јухор, ојк. Пајковац, ок. Рековца (Крушевац 2; Марк. Ј. 2, 198); 14. **КРШ** 571, ојк. Велики Шењ, код Чумића (Аранђеловац 4); 15. **КРШ** 725, ојк. Бечевица, ок. Кнића (Чачак 1); 16. **КРШ** 239, ор. Липов врх 404, ојк. Гунцати, ок. Груже (Чачак 2); 17. **КРШ** 1256, ор. Кавгалија 1356, ор. Равна планина, ојк. Пределе (Чачак 4; Павл. Р. 1, 229); 18. **КРШ** 1046, ојк. Алин Поток, ор. Горња превија 1001, ор. Чигота (Вардиште 4; Ршум. 4, 43); 19. **КРШ** 982, ојк. Радошевац, код Приштине (Приштина 3); 20. **КРШ** 601, ојк. Велики Белаћевац, код Косовог Поља, ок. Приштине (Приштина 3); 21. **КРШ** 831, ојк. Ладовац, ок. Подујева (Приштина 2); 22. **КРШ** 1065, ојк. Ђаке, ок. Куршумлије (Приштина 2); 23. **КРШ** 956, ор. Султан тепе 1034, ојк. Пруговац, ок. Приштине (Приштина 4, к. 1937.г.); 24. **КРШ**, ор. Штедин 2272, ор. Хајла, ок. Ругова (Крст. О., 154); 25. **КРШ**, ојк. Брестовик, код Витомирице, ок. Пећи (Стиј. 3, 219); 26. **КРШ** 992, ојк. Липе, ор. Проклетије (Цог. 1, 300); 27. **КРШ** 1230, ојк. Кладница, ок. Сјенице (Сјеница 1); 28. **КРШ**, ор. Капић 1268, ојк. Фиуље, обл. Стари Влах (Сјеница 1); 29. **КРШ** 1037, ор. Градац 1231, ојк. Доње Гоње, обл. Сјенице (Сјеница 1); 30. **КРШ**, ојк. Рутоши, ок. Кратова, хид. Кратовска река д. пр. Лима (Мишк. 4, 122); 31. **КРШ** 1812, ор. Јаково брдо, ор. Јавор, ок. Сјенице (Сјеница 2; Стан. 2, 98); 32. **КРШ**, ојк. Црноћа, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). *Крш* је 'стеновито, кречњачко земљиште са вртачама, сувим долинама, и претежно подземним водама, *крас, карсѝ*; каменита, стеновита голет, врлет; каменита, стрма узвишица, вис, гробен' (према Р. САНУ). Употребљава се као геог. термин.

КРШАЉА 792, ор. Ком 1072, ојк. Балуће, ор. Рогозна (Нови Пазар 4). (1) *кршељав* 'кршевит терен, крш'; *кршељак* дем. 'гола, каменита, стрма узвишица; вис, гробен, крш'; збирно *кршеље* 'кршје, крш, камењар'; (2) *кршла* = *крила* (тур. *kişla*) 'касарна; стражара; тврђава'. Исп. *Кршај* 'пасиште во ридно место'; *крила* 'овчарска колиба, кошара; зимско пасиште; зимовник' (слив Брегалнице, Иванова 1996).

1. **КРШАЊАК**, ојк. Рибница, код Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 379); 2. **КРШАЊАК**, ојк. Трнава, код Рашке, хид. Ибар (Ил. Р., 654); 3. **КРШАЊАК**, ојк. Црни Врх, код Пећи, Метохијски Подгор (Стиј. 3, 210). *Кршањак* је лексема ограничене употребе која има значење 'крш, камењар' (према Р. САНУ).

КРШАЊСКА ГЛАВИЦА, ојк. Мокра Гора, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 365; Мић. Љ., 473). Према топониму *Кршање* изнад Мокре Горе. В. ор. Кршањак и др.

КРШ БОГИЋЕВИЦА 2374, ор. Богичевица, Руговска клисура (Пећ 3; Цог. 1, 272). Према орониму Богичевица (в. Павл. 3. 2009, 88).

КРШЕ, ојк. Љевоша, код Пећи (Цог. 1, 296). Од апелатива *крш* – **Крше* брдо, *поље* и сл. 'кршев, кршевит'. В. ор. Крш.

1. **КРШЕВИ**, ојк. Теочин, код Брезне, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 116; Мишк. 5, 243); 2. **КРШЕВИ** 712, ојк. Коштунићи, ор. Суворор (Ваљево 4); 3. **КРШЕВИ** 918, ојк. Станишинци, ор. Гоч, ок. Врњачке Бање (Крушевац 3); 4. **КРШЕВИ**, ојк. Мокра Гора, ор. Тара (Мић. Љ., 473); 5. **КРШЕВИ**, слив Великог

Рзава (Ршум. 4, 11); 6. **КРШЕВИ**, ојк. Брезна, код Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 325). *Кршеви* је облик множине, као и *крши*, од *крш*. В. ор. Крш и др.

КРШЕВИТА ГЛАВИЦА, ојк. Коштунићи, ок. Такова (Фил. М., 163). Придев *кршевић* је 'пун крша, *кршан*, врлетан, стеновит, каменит'.

КРШЕВИТИ БРЕГ, ојк. Бозољин, ок. Бруса, слив Топлице (Грк. 1, 187). В. ор. Кршевита главица.

КРШ ЗАГРМСКИ, ојк. Загрмље, ор. Проклетије (Цог. 1, 236). Према ојкониму Загрмље.

КРШИ ВОГЕЉ = МАЛИ КРШ, ојк. Бусовато, област Криве реке (Урош. 1, 104). Према арб. *vogël* 'мали'.

КРШИ ВУЧКОВИЋА, ојк. Гајтан, обл. Јабланице (Лук. 1, 414). Према имену фамилије Вучковић.

КРШИЈОРА МАРЕ 977, ор. Стобори 1000, ојк. Злот (Доњи Милановац 3). Од наше речи *крш-и* и румунског наставка за ген. множине *-lora (-jora)* измењеног у говору. Тај неки оним у генитиву захтевао је уза се атрибут, што значи да је био члан синтагме, а да је тада присутан атрибут ишчезао. Накнадно је једночлани оним Кршијора добио румунску одредбу *mare* 'велика'.

КРШИ МАЛ = ВЕЛИКИ КРШ, ојк. Бусовата, код Косовске Каменице (Урош. 1, 104). Арб. *mal* 'шума; гора, планина'.

1. **КРШИНА**, ојк. Причевац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 296); 2. **КРШИНА**, ојк. Лозан, ок. Сврљига (Богд. 1, 140); 3. **КРШИНА** 1981, ојк. Пепићи, ок. Пећи (Пећ 3). *Кршина* је 'кршевито земљиште, крш.

КРШИНЕ, ор. Стрмоглавац 1039, ојк. Комарани, ок. Бродарева (Пљевља 2). Облик множине апелатива *кршина*. В. ор. Кршина.

КРШИНО БРДО, ојк. Читлук, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 471). Према м. имену Крша, Кршо (Грк.).

КРШИЋ 918, ор. Голач 1055, ојк. Црноћа, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). Према породичном имену Кршићи; исп. презиме Кршић (Р. САНУ).

КРШ ЉУБЕНИЋИ, ор. Љубенић, ор. Проклетије (Цог. 1, 236). Према ојкониму *Љубенић* (ИМ).

КРШНА 517, ојк. Пакље, ок. Ваљева, ор. Јабланик, хид. Јабланица д. сас. Колубаре (Крупањ 4; Јов. Б. 1, 159). Из синтагме **Кршина њланина* и сл. – 'који се односи на крш, кршевит; каменит, врлетан, стеновит'.

КРШПОЉА, ор. Сто(л) 1156, ор. Велики крш, ојк. Луке, ојк. Кривељ (Доњи Милановац 4). Према орониму Крш (Велики крш).

КРШ ПРИПОР, ор. Маркова крчма 672, ојк. Нересница, код Кучева (Петровац 2). Према рум. *prîpor* 'стрмина, косина' (Р. Р-Р). Исп. *Припор* 'пасиште на страна на рид Кук' (Иванова 1996).

КРШ ПУРКАРЕЦ, ор. Зиман 642, ојк. Нересница, ок. Кучева (Петровац 2). Други члан синтагме је према рум. *purcăreată* 'свињарник, тор за свиње' (Р. Р-Р).

КРШ СОКОЛЕТ 1191, ор. Велико брдо 1100, ојк. Весековце, ок. Вучитрна (Приштина 1). Други члан је зооним *соко(л)* са румунским придевским наставком *-eț*.

КРШ ЧВРЉЕ, ор. Копривник, ојк. Стреоце, обл. Метохије (Крст. О., 149; Цог. 1, 236). Према неком л. имену **Чврља*, **Чврље*. Исп. презимена: *Чврљан*, *Чврљевић* (ЛП); ојкониме *Чврљево* код Дрниша и код Шибеника у Хрватској (ИМ).

КРШ ЧЕКИЋА, ор. Кошутница, ор. Проклетије (Цог. 1, 288). Према имену фамилије Чекић. Исп. презиме *Чекић* (ЛП).

КУБУРОВИНА, ојк. Грачаница, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 475). Према антропониму *Кубур*, *Кубуровић* (Р. САНУ).

КУВАРОВА УНКА, ојк. Перлез, обл. Банат (Ђап. 3, 242).

КУГЉЕВ ВРХ 475, ојк. Добра, Ђердап (Добра 3). Од покрајинске лексеме *кугља* 'кугла' у значењу 'обло брдо'. Исп. топ. *Куглица* у ваљевској околини (РЈА).

КУДРИЧКИ ВРХ 641, ор. Вршачке чуке, обл. Банат (Стан. 1, 430). Од претходног топонима типа **Кудра*, **Кудрица* од *кудрасић*, *кудрав*. Исп. име села код Голупца – *Кудреч* (ИМ) у РЈА је *Кудреш*. Синоними у оронимији су: *Космај*, *Косматић*, *Рутава* *Космај* и др.

КУЗМАНОВА ЧУКА, ојк. Големо Село, обл. Пољаница (Ник. Р. 4, 145; Злат. 1, 126). Према м. имену *Кузман*.

1. **КУЗМАНОВО БРДО**, ојк. Костојевићи, код Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 398); 2. **КУЗМАНОВО БРДО** 968, ор. Ливадско брдо 755, ојк. Ковачево, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). Према м. л. имену *Кузман*. В. ор. *Кузманова чука*.

КУЗМАНСКИ ВИС 434, ор. Кик 684, ојк. Сеча Река, код Косјерића (Ваљево 3; Ршум. 6, 146). В. ор. *Кузманово брдо*, *Кузманова чука*.

КУЗМИНА ПАДИНА, ојк. Доња Каменица, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 211). Према м. имену *Кузма*.

КУЈБУЛ 162, ојк. Гребенац, обл. Велика пешчара, Банат (Пожаревац 1; ГАЈ Београд). Нејасно.

КУЈЕВА ГЛАВА, ор. Рњеч 1660, ор. Јадовник 1734 (Пљевља 2). Према антропониму *Куја*, *Кујо* (Грк.). Исп. презиме *Кујанић*, *Кујановић* (РЈА).

1. **КУК**, ојк. Трешњевица, ок. Ариља (Мис. И. 1, 148); 2. **КУК**, ојк. Жбевац, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 37). *Кук* је геог. термин 'планинско узвишење, обично купастог облика, вис, чука, ћувик; велики камен, стена, хрид, гребен' (Р. САНУ). *Кук* је из псл. **кълкъ* ($л > у$), од ие. корена **(s)qel-* 'крив'. Среће се у називима тела *кук fetur*, али је чест и у топонимији. Нарочито се често среће као назив планинских висова: у Босни, у Словенији; као име земљишта. Исп. хид. *Кука* д. пр. Дрине, тече од Гостиља више Вишеграда (РЈА; ГАЈ Ужице). В. ор. *Кука*, *Кукавица*, *Кукаљ*.

1. **КУКА** 1407, врх на ор. Кукавица, ојк. Јабуково, обл. Иногоште (ГАЈ Приштина); 2. **КУКА** 660, ојк. Лашкобаре, код Урошевца (Качаник 2); 3. **КУКА**, ојк. Рељан, код Прешева, хид. Прешевска Моравица (Злат. 7, 124); 4. **КУКА** 607,

ојк. Дубовац, ок. Вучитрна (Приштина 1). Апелатив *кука* има значење и геог. термина 'кривина, завој, (окука) на реци или путу' (према Р. САНУ; Вид. 1999). В. ор. Кук.

1. **КУКАВИЦА**, ојк. Горња Горијевница, ок. Чачка (Мишк. 6, 153); 2. **КУКАВИЦА**, ојк. Северово, ок. Ариља (Мис. И. 1, 144); 3. **КУКАВИЦА** 576, ојк. Голешница, ор. Мали Јастребац (Прокупље 2; Мишк. 4, 50); 4. **КУКАВИЦА** 1441 = **КУКАВИЧКА ПЛАНИНА**, Лесковачко поречје, ок. Лесковца (Јов. Ј. 1, 3; Поп. С., 493; Костић 5, 185; Кратово 1; Стан. 2, 579); 5. **КУКАВИЦА** 626, ојк. Доње Жарче, код ојк. Ушће, ор. Плавачка планина 801 (Нови Пазар 2; Ил. Р., 614); 6. **КУКАВИЦА** 1726, ор. Једовник, ојк. Рвати (Нови Пазар 2; Мишк. 4, 29; Жуј., 91; Ил. Р., 529); 7. **КУКАВИЦА** 1165, хид. Вучинска река, ор. Рогозна, ојк. – махала Кукавица (Нови Пазар 4; Мишк. 4, 28; Енц. Југ. Косовска Митровица); 8. **КУКАВИЦА** 1596, ојк. Мали Штупељ, ок. Паћи (Пећ 3; Стиј. 3, 198; Џог. 1, 296). Ор. *Кукавица* је у групи изведеница на *-ица* (ЭССЯ 1987), уз име птице *кукавица* *Cuculus canopus*, за које аутор каже да су од **кукава* и *-ица* или са наставком *-а)вка* од **kukati I*. За тај глагол се каже „звукотподражательный глагол“. За варијанту глагола *кукаџи* – **kukati II* аутор додаје „глагол на *-ати* производный от **кука* (см.)“. Шта налазимо код **кука*: „Родственно лит. *kaiikas* 'шишка', а также, возможно, *kaiikas* 'домовой, дух, карлик, гном' (ср. Выше значения обоего рода), вместе с которыми восходит к и.-е. **keu-k*, **kou-k* 'изгибать, искривлять, загнутое'“. Ја нисам склона да називе планина *Кукавица*, због структуре, која их повезује са истоименом птицом, прихватим само као зоонимску творевину. Безлај (1982) топониме и орониме: *Kukelj*, *Kukli*, *Kukelje*, *Kuklevec*, *Kukle* (српско *кукљаси* 'закривљен') изводи из ие. **kouk-*, **keuk-*, **kik-*. У српском језику је некада коришћен (сада застарео) придев *кукав* 'кукаст, који има облик куке, савијен, закривљен'. Говорили смо о оронимима *Кук* и *Кука* доводећи их у везу са псл. **kьlkъ* из ие. *gel-* 'крив'. Неки од оронима *Кукавица* могли су настати и из синтагме типа **Кукава сџена*, **Кукави врх* и сл., извођењем наставком *-ица*, након ишчезавања апелатива.

КУКАВИЧКА ПЛАНИНА 1441 = **КУКАВИЦА**, Лесковачко поречје, ок. Лесковца (Поп. С., 444). Варијанта *Кукавичка планина* је секундарно извођење, од облика *Кукавица*. В. код ор. Кукавица.

КУКАВИЧКА ЧУКА, ојк. Брезовица, ок. Петровца (Петровац 1). Према неком топониму **Кукавица*. В. код ор. Кукавица.

1. **КУКАЉ**, ор. Јабланик 1274, хид. Јабланица д. сас. Колубаре (Јов. Б. 1, 158; Павл. Љ., 971); 2. **КУКАЉ** 991, ор. Остреш 972, ојк. Радановци, ок. Ваљева (Крупањ 4); 3. **КУКАЉ** 1103, ор. Говеђа глава 1140, ор. Повлен (Крупањ 4); 4. **КУКАЉ**, ојк. Бинићи(е), код Брвеника, ок. Рашке (Ил. Р., 632). Основа *Кук-* је истог порекла као код оронима *Кук*, *Кука* – из псл. **kьlkъ* (*л > у*), од ие. корена **(s)gel-* 'крив' (према Скоку, Рј.). Исп. код ор. Кукавица топониме које наводи Безлај (1982): *Kukelj*, *Kukle* и др. Код нас је покрајинска лексема *кукало* 'кука, клин са завинутим крајем о који се нешто веша', а користе се и: *кукаљ* 'кукица

на игли за плетење, савијен део; чвор, замка'; *кукаља* 'при врху савијен, кукаст штап; дрвена кука на веригама' (према Р. САНУ). В. код ор. Кук, Кукавица.

КУКАЉА, ојк. Жуковац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 245). У овом крају апелатив *кукаља* значи 'штап за поштапање, на врху лучно савијен' (И., 59). В. ор. Кукаљ, Кук, Кукавица.

КУКАРАШ, ор. Широко брдо 444, ојк. Нересница, код Кучева, обл. Звижд (Петровац 2). Основа је *Кук-а-* и припада оронимима тога типа. Лексема *кукара* је према Вуку (Рј.) 'кука којом се навиљци, сено, повлаче при плашћењу сена'. В. код Кук, Кукавица, Кукаљ и др.

КУКИНА ПАДИНА, ојк. Доња Лесница, обл. Горње Пчиње (Триф. Ј. 3, 165). Према фамилији *Кукинци* (И.).

КУКИЋА БРДО, ојк. Текериш, обл. Јадар (Стој. В., 178). Према породичном имену Кукићи. Исп. презиме *Кукић*; топониме *Кукићи* (РЈА).

1. **КУКЛА** 889, ор. Марино ливађе 1095, ојк. Покривштица, ојк. Нишор, код Пирота (Пирот 4); 2. **КУКЛА** 912, ојк. Пресека, ок. Димитровграда (Босиљград 1); 3. **КУКЛА** 961, ојк. Бански Дол, ок. Бабушнице (Босиљград 2). Према Безлају (1982) Славски изводи од *кукла* 'лутка' ор. *Кужељ* и др.; мак. *кукла*, буг. *кукла*, док сам Безлај везује за ие. **kouk-*, **keuk-*, **kūk-*, литавско *kūkti* 'кривити се'. Исп. топ. *Кукла* – чука из слива Брегалнице, који ауторка везује за термин *кукла*: „1. рид; врв на рид 2. гол каменит рид или брдо, од една страна стрмен ... чука 3. Висок камен, скала' < 1. лат. *siculla* 'качулка, капа', 'кое е можеби од келтското *kukka* 'врв' 2. **koukla* од ие. корен **kouk-* (**keuk-*) 'свиткува, искривува', лит. *kaukara* 'рид' ...“ (Иванова 1996, 346). Исп. ор. Кук, Кукавица и др.

КУКЛИНА ЧУКА, ојк. Горњи Старац, слив Пчиње (Злат. 6, 158). Из топонима **Кукла*. В. ор. Кукла, Кук, Кукавица и др.

КУКЉА 1025, ор. Повљен (Павл. Љ., 361). В. ор. Кукаљ, Кукаља.

КУКОВАЦ, ојк. Рановац, обл. Млаве (Јов. Љ., 406). Ор. је могао настати: (1) од неког топонима **Кук* преко синтагме **Кукова сѿена* и сл. до самосталног именичког облика *Куковац*; (2) од антропонима *Куко* (РЈА) преко синтагме **Куково брдо*, **Куков вис* и сл. Исп. презимена *Куковић*, *Кукољ* (Р. САНУ).

КУКОЉАШ 724, ор. Баба 1058, ор. Ртањ (Зајечар 1). Од: (1) антропонима *Кукол*, *Кукољ* (РЈА); (2) из оронимске основе *Кук-*: исп. Кук, Кука, Кукаљ и др.

КУКРЕМЕН, ор. Ристивојско брдо 358, ојк. Шарбанавац (Зајечар 1). Од румунског трочланог онима: „*си cremenе* 'са кременом' или *си cremenі* 'са кременима' ... і географски назив, нрг. *deal(u)*“ (Гамулеску 1976, 122).

КУКРШЕ 729, ор. Лишковац, слив Поречке реке (Стан. 2, 585). Исп. ор. *Кукремен*. И у овом орониму *Кр-* је румунски предлог *си* 'са' уз *крше* 'крш'. У оба случаја, и у *Кукремен* и у *Кукрше*, не може се одредити значење овога романског предлога, префикса, управо стога што су морфолошки елементи хибридни, а семантика у говорима поремећена.

КУКУЈ 665, ојк. Стамница, код Петровца, слив Млаве (Петровац 1; Јов. Љ., 391). Од: (1) *Кук-* и румунског генитивског наставка *-(l)ui* (в. ор. Кук, Кука и др.); (2) **Кукуљ*, исп. ор. *Кукаљ*, *Кукља*. Од ове основе је и геог. термин *кукул*

'издигнат релјеф во конусен облик; рид; извишено место' (према Вид. 1999), са наставком *-ул.*; (3) Од рум. антропонима типа: *Сис, Сиси, Siscil; Sisiu, Sisiian* (Кон. 1963, 253); наша презимена: *Кукуљ, Кукуљевић*; ојконими: *Кукуљи* у Босни, *Кукујеви* у Славонији (РЈА).

КУКУЛИЋ 1045, ор. Лепенац, ор. Велики Јастребац, ојк. Батоте (Куршумлија 2). Од геог. термина *кукул* и наставка који уноси деминутивност *-ић*. В. код ор. Кукуј 665, Кукаљ, Кукља.

КУКУЛИЦА 795, ојк. Стајковце, ор. Варденик (Врање 4). Од термина *кукул* и наставка *-ица*. В код ор. Кукулић.

КУКУЉЕВИЦА 910, ор. Вељи рид 1034, ојк. Драговац, ок. Приштине (Лебане 3). Према презимену *Кукуљ, Кукуљевић* (Р. САНУ).

КУКУ РОЖА 478, ор. Оштра глава 729, ојк. Замчање, ок. Краљева, ор. Столови (Чачак 4). Нејасно.

КУКУТНИЦА 1382, ор. Округлица, ојк. Бјелуша, ок. Ариља, слив Малог Рзава (ГАЈ Ужице; Ршум. 4, 57; Стан. 3, 762; Мис. И. 1, 110). Иванова (1996, 347) повезује назив шуме *Кукуџа* са називом биљке *кукуџа* „отровно растение со тежак мирис, *Sonitum maculatum* из лат. *cicuta*, српско *кукуџа*, рум. *cicută*“. Ор. је развијен од *кукуџа*.

1. **КУЛА** 419, ојк. Замчање, ок. Краљева, ор. Ком 1177, ор. Троглав (Чачак 3; Павл. Р. 1, 339; Ћуп.–Кор., 606); 2. **КУЛА** 823, ојк. Бежиште, код Беле Паланке, обл. Коритнице (Костић 4, 268); 3. **КУЛА** 989, ор. Горунова глава 787, ојк. Остатовица, ок. Бањице (Ниш 4); 4. **КУЛА**, ор. Меровинско брдо 352, ојк. Меровина, код Александровца (Прокупље 2); 5. **КУЛА** 1407, ор. Шаторица, на ор. Копаоник (Крст. О., 228); 6. **КУЛА** 585, ојк. Владовце, код Трговишта, слив Пчиње (Кратово 1); 7. **КУЛА** 1447, ојк. Црна Трава, обл. Власине (Врање 2); 8. **КУЛА** 1621, ор. Чемерник, ојк. Битврђа, обл. Власине (Врање 4; Мил. Ч. 2, 38; Коцић, 293); 9. **КУЛА**, ојк. Буштрање, ок. Прешева (Куманово 2); 10. **КУЛА** 886, ојк. Иван Кула, ок. ојк. Куршумлије (Приштина 2); 11. **КУЛА** 617, ојк. Беривојце, ок. Косовске Каменице (Лебане 4); 12. **КУЛА** 2314, ојк. Љубиње, ор. Шар-планина (Крст. О., 111). *Кула* је 'висока грађевина са пушкарницама уместо прозора, део тврђаве, утврђења; стражарница, осматрачница' према тур. *qull*. У именовању брда, узвишења, терена на њима оним *Кула* је, чешиће, могао имати значење пастирске колибе, летњег изгоништа стоке 'савардак, кулача' (Скок, Рј. под *kula*).

КУЛАЉА 1050, ор. Црни врх 1382, ојк. Бистрица, ок. Нове Вароши (Пљевља 2). Свакако изговором деформисан оним од *кулача* 'сеоска кућица примитивно грађена, колиба купастог облика' (Р. САНУ). В. ор. Кулача.

1. **КУЛАЈ(А)** 908, ор. Тиће 1209, ор. Троглав, ок. Краљева (Чачак 3). На истом масиву се налази ор. 1. Кула 419 (в.); 2. **КУЛАЈА** 850, ојк. Б(и)јели Камен, код ојк. Котража, обл. Драгачево (Јов. К. 1, 387); 3. **КУЛАЈА** 827, слив Рзава (Ршум. 4, 45). Од апелатива *кула* преко топонима *Кула* са додатком *-ја* који се обично придодаје именицама турског порекла (на *-а* и др.), како би ушле у нашу дефлексију на *-а* (*одаја* и др.) (Скок, Рј. под *-ја*).

КУЛАРЕ 327, ор. Мали Мироч, хид. Турица пр. Турије л. пр. Замне (Доњи Милановац 2). Из *Кулар (брег), *Куларе брдо, брдо на коме се налази кула. Исп. презимена: Кулар, Кулари (ЛП).

КУЛАРШИЦА 591, ор. Црни врх тумански, ојк. Снеготин, ок. Голупца (Велико Градиште 4). Према топониму *Кулар изведено је име воденог тока *Куларска река – *Куларшица – *Куларшица. Хидроним је преузет као име оронима. В. ор. Куларе.

КУЛАЧЕ, ојк. Кијево, код Београда (Бог., 178). „Брдовито мјесто под ораћом земљом“ (И.). Кулача је ’сеоска кућица примитивно грађена, колиба купастог облика’ (Р. САНУ). Ороним Кулаче је множина од кулача. Забележена су презимена: Кул, Кулац, Кулач, Кулај и др. (ЛП). Исп. топ. Кулаче „пјива на utrini и Kulačama“ (РЈА).

КУЛАШЕВИЋ 554, ојк. Тијање, код Гуче, ок. Лучана, обл. Доње Драгачево (Ерд. 1, 177). Антропонимски оним; исп. презиме Кулашевић (Р. САНУ).

1. **КУЛИНА**, ојк. Лоњин, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 473); 2. **КУЛИНА**, ор. Пјејар 878, ор. Маљен, обл. Црна Гора (Ваљево 3); 3. **КУЛИНА**, ојк. Шутановина, код Јошаничке Бање, слив Ибра (Ил. Р., 653); 4. **КУЛИНА**, врх на ор. Козомор 1007, ојк. Росићи, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 170); 5. **КУЛИНА** 1642, ор. Голија, код ор. Јанков камен 1833 (Сјеница 2; Ршум. 4, 33); 6. **КУЛИНА**, ојк. Дрен, хид. Дренска река д. пр. Ибра (Мишк. 4, 29); 7. **КУЛИНА** 1297, ор. Крњача 1156, ор. Озрен, ок. Сјенице (Пљевља 4). Оними су изведени из синтагме *Кулина исџа-ша, коса и сл., од које је сачуван поименичени први члан, и то од: (1) м. л. имена Кула (Грк.); (2) објекта кула ’стражара; утврђење’. Оним Кулина може бити и аугментатив на –ина од кула. В. ор. Кула, Кулино брдо, Кулин врх.

КУЛИН ВРХ 1003, ор. Оштра чука 1074, ор. Озрен 1174, ојк. Сокобања (Зајечар 3; Стан. 3, 180). В. ор. Кулина, Кула и др.

КУЛИНО БРДО 924, ор. Медведник 1247, ојк. Ребељ, ок. Ваљева (Крупан 4; Јов. Б. 1, 135). В. ор. Кулина, Кула и др.

КУЛИЦА, ор. Глогов врх 1112, ор. Сува планина (Ниш 4). Ор. има облик деминутива, назван је према објекту кула. В. ор. Кула и др.

1. **КУЛИЧ**, ојк. Цикоте, код Драгинца, ок. Лознице, обл. Јадар (Стој. В., 198); 2. **КУЛИЧ**, ојк. Туринац, обл. Сврљига (Богд. 1, 141). Према војном објекту – кула (Богд. 1, 85). В. ор. Кула.

КУЛИШТА 851, ојк. Темска, ор. Ујовац (Пирот 1). Ор. има облик множине од кулишице, место на коме су се налазиле летње колибе, испасишта за стоку, кулаче. В. код ор. Кула, Кулаче.

1. **КУЛИШТЕ** 700, ор. Гучево, ојк. Зајача, ок. Лознице (Зворник 2; Стан. 1, 534); 2. **КУЛИШТЕ** 339, ојк. Међа, ок. Лесковца (Ниш 3). В. ор. Кулишта.

1. **КУЛМЕА** 243, ојк. Старчево, ок. Петровца (Петровац 1); 2. **КУЛМЕА**, ојк. Мелница, ок. Кучева (Петровац 1); 3. **КУЛМЕА** 522, ор. Велика страна 617, ојк. Крепољин, обл. Хомоља (Петровац 4); 4. **КУЛМЕА**, ор. Краку пешт, ор. Црни врх 1027 (Доњи Милановац 3); 5. **КУЛМЕА**, ок. Јасикова, код Мајданпека (Доњи Милановац 3); 6. **КУЛМЕА**, ор. Трнавска коса, ор. Голо брдо 168, ојк.

Рготина, ок. Зајечара (Доњи Милановац 4); 7. **КУЛМЕА**, ор. Краку калафир 512, ојк. Бор (Доњи Милановац 4); 8. **КУЛМЕА** 619, ор. Мали крш 621, ок. ојк. Горњани(е), обл. Поречке реке (Доњи Милановац 4); 9. **КУЛМЕА** 405, ојк. Сип, обл. Кључ (Кладово 3); 10. **КУЛМЕА** 522, ор. Тилва 591, ојк. Ракова Бара, ок. Голупца (Велико Градиште 4); 11. **КУЛМЕА** 338, ојк. Шевица, ок. Голупца (Велико Градиште 4); 12. **КУЛМЕА** 221, ојк. Шевица, ок. Голупца (Велико Градиште 4); 13. **КУЛМЕА** 231, ојк. Крушчица, ок. Беле Цркве (Велико Градиште 1). Ор. је румунски апелатив *cúlme, culmea* „вершина, верхушка, верх; перевал“ (Р. Р–Р), лат. *culmen*. У српском језику дифтонг *ae* често даје *a*: *Кулма*.

КУЛМЕА АЛБИНЕ 573, ојк. Кучај, ок. ојк. Дубока (Добра 3). Први члан синтагме је рум. апелатив *cúlme, culmea*, а други члан је од рум. *albină* ’пчела’.

КУЛМЕА АЛУ ШЋЕРБАН, ојк. Дубока, ок. Голупца (Велико Градиште 4). Румунски оним: *culmea* ’брдо, брег’, *al-* посесивни генитив и антропоним типа *Şerb, Serbic, Şerban* и сл. (Кон. 1963, 381).

КУЛМЕА БАУЦА 409, Доњомилановачка котлина, обл. Пореч (Доњи Милановац 2). Други члан би могао бити рум. придев *băuit* ’пијући, који је за пиће’ о изворској води.

КУЛМЕА БЕШИНЕЦ 532, ојк. Добра, ок. Голупца (Велико Градиште 4). Други члан је према рум. антропониму; исп. *Beşchea, Bischiul; Beşa* (Кон. 1963, 200).

КУЛМЕА БЛОЖ 717, ор. Широки рт 727, ок. ојк. Добра (Добра 3). Други члан је према рум. антропониму; исп. **Blojin, Blojnă* (Кон. 1963, 205).

КУЛМЕА БРЛАН 506, ор. Старица 797, ојк. Мајданпек (Доњи Милановац 1). Дрги члан је рум. придев *brillánt* ’блистав, сјајан, диван’.

КУЛМЕА ВИЉОР 276, ор. Патулу Авраму 433, Пореч (Доњи Милановац 2). „*Vilijor* izgleda да је метатезиран облик рум. *viilor* (izgovoreno: *vijilor*), genitiv množine од рум. apel. *vie* ’vinograd’“ (Гамулеску 1976, 125).

КУЛМЕА ВОЈРЕЉ 625, ор. Широки рт 727, ок. ојк. Дубока (Добра 3). Други члан је нејасан.

КУЛМЕА ГРАБОНИК, ор. Широки рт 727, ојк. Дубока (Добра 3). Други члан је хидроним *Грабоник* – слив Брођице д. пр. Пека (Павл. З. 1996). Назив тока је према рум. *grábnic* ’брз, бистар, хитар’ (Р. Р – Р).

КУЛМЕА ЂАНИ, ор. Ђана 413, ојк. Брестовац, ок. Бора (Доњи Милановац 4). Према орониму *Ђана* од антропонима *Ђана* (Грк.); *Gan, Gana, Ganul* (Кон. 1963, 62). В. ор. Ђана 413.

КУЛМЕА ЖЕТЊА 590, ор. Велики гробен, ојк. Клокочевац (Доњи Милановац 2). Дрги члан синтагме је од *жетѝ-* ’из жети’. Исп. *жетѝина* ’њива на којој се жање жито’ (Р. САНУ).

КУЛМЕА ЗБЕГУЛИ, ор. Чока збег 476, ојк. Тополница, Пореч (Доњи Милановац 2). Према орониму *Чока збег*, од *збег, бежанѝја*.

КУЛМЕА КАМЕНИЦИ, ор. Кулма куратур 371, ојк. Клокочевац, Пореч (Доњи Милановац 2). Према неком топониму **Каменица* – ’каменито брдо’.

КУЛМЕА КУРАТУР 371, ор. Кулмеа каменици, ојк. Клокочевац (Доњи Милановац 2). Други члан је од румунског *curmătură* 'котлина, удубљење на врху брда или планине; провалија између два брда или две планине' (Гамулеску 1976, 124).

КУЛМЕА КУРПОН 605, ор. Краку брлан 506, ор. Старица 797, ок. Мајданпека (Доњи Милановац 1). Други члан је према румунској лексеми *cîrpen* „ползучий стебель вьющегося растения“ (Р. Р–Р).

КУЛМЕА ЛОМИТ, ор. Краку чирби 561, ојк. Дебели Луг, обл. Мајданска шума (Доњи Милановац 1). Други члан је према термину *лом* 'стрма страна брда; долина; дубоко место у реци и др.'

КУЛМЕА ЛУНТОЛОВИЧ, ор. Шћопољ, ојк. Влаоле, обл. Загорје (Доњи Милановац 1). Нејасан је други члан синтагме.

КУЛМЕА ЉУПАН 674, ор. Кормаруш, ојк. Бор (Доњи Милановац 3). Други члан *љуџан*, са умекшаним иницијалним *л-*, је изведеница од рум. *lup* 'lupus' и наставка *-ан*. Тај облик се среће и као румунско л. име: *Lup*, *Lupan*, *Lupă*, *Lupas* и др. (Кон. 1963, 312). Исп. топоним у сливу Брегалнице у Македонији: *Л'ујов Дол* – пр. Ковческе реке (Иванова 1996).

1. **КУЛМЕА МАРЕ** 615, ор. Велики Дели-Јован 972, ок. ојк. Луке (Доњи Милановац 4); 2. **КУЛМЕА МАРЕ** 546, ојк. Горњани, обл. Пореч (Доњи Милановац 4); 3. **КУЛМЕА МАРЕ** 342, ојк. Малајница, ор. Дели-Јован (Неготин 1; ГАЈ Неготин); 4. **КУЛМЕА МАРЕ** 734, ојк. Дубока, ок. Голупца (Велико Градиште 4); 5. **КУЛМЕА МАРЕ** 660, ор. Стрњаку, ор. Велики крш, ојк. Горњани (Доњи Милановац 3); 6.

КУЛМЕА МАРЕ 571, ор. Краку бранђи 685, ор. Лишковац 850 (Доњи Милановац 1). Ороним је румунска синтагма; други члан је придев *mare* 'велики'.

КУЛМЕА МИКА, ор. Чока Јанкули 445, ојк. Црнајка (Доњи Милановац 2). Ор. је румунска синтагма *culmea mică* 'мали вис'.

КУЛМЕА МИКУЛ, слив реке Железник д. пр. Пека, ор. Краку вентуриша 512, обл. Звижд (Доњи Милановац 1). Према (1) рум. придеву *mică* 'мали'; (2) рум. антропониму *Micul* (Кон. 1963, 321).

КУЛМЕА МИЦКОВИЋ 654, ојк. Бродица, ор. Печка планина 516, ор. Старица, обл. Звижд (Доњи Милановац 1). Румунски апелатив је детерминисан нашим презименом *Мицковић*.

КУЛМЕА МОРМЕНТУЛИ 471, ор. Кулмеа албине 573, ок. ојк. Дубока (Добра 3). Други члан синтагме је деформисани рум. антропоним: *Mormoe*, *Mormonea* (Кон. 1963, 327) са генитивским наставком *-lui*.

КУЛМЕА НАЧУЛИН 508, ор. Кулмеа маре 546, ојк. Горњани, Пореч (Доњи Милановац 4). Други члан је измењени рум. антропоним *Neamtu* уз наставка *-ул* и *-ин*.

КУЛМЕА ОРБА 695, ор. Крива Ђула 621, ор. Старица 797 (Доњи Милановац 1; ГАЈ Бела Црква; Мил. Ч. 9, 3; Милић 1, 3). Други члан могао би бити стара лексема, која се среће у Србији – *орба* 'орање', од глагола *орбајити* 'упорно радити'. Гамулеску (1976, 129) топ. *Орбу*, ојк. Халово код Зајечара, објашњава

као: „rum. *orb* 'слеп', art. *orbu(l)* upotrbљeno i kao nadimak ili prezime. Upor. rum. antrop. *Orbu, Orbul* (Constantinescu DO 339) i rum. top. *Orbău, Orbicul* (Iordan, Top. rom. 100, 319)“. У топониму *Орбовица* (Брегалница, Македонија) инфикс *-ов-* упућује на везу са антропонимом: „Од прекар Орб(о): аром. *orbu, oarbă* 'слеп', ром. *orb, oarbă* 'исто' (сп. ром. име *Orbu, Orbul, Oarbă, Orban*)“ (Иванова 1996). В. р. Орбија 685.

КУЛМЕА ПАСИ КРАВА, ор. Краку Скорца 557, ор. Тилва Томе 673, обл. Звижд (Доњи Милановац 1). Описни трочлани оним, по склопу хибридни.

КУЛМЕА ПЕРУЛИ, ојк. Црнајка, ок. Мајданпека (Доњи Милановац 2). Према румунским именима типа: *Păr, Pere* и др. (Кон. 1963, 344–346), уз наставак *-ул-*.

КУЛМЕА ПЕШТЕРА, ор. Лисац 1113, ор. Велики крш 1191 (Доњи Милановац 3).

КУЛМЕА ПОГОРИ, ор. Кулмеа маре, ор. Велики крш, ојк. Горњани (Доњи Милановац 3). Други члан је према рум. антропониму *Pogorî* (Кон., 350).

КУЛМЕА СЕЂЕВИ 578 = **КРАКУ СЕЂЕВИ**, ојк. Кључата, ок. Голупца (Велико Градиште 4). В. код ор. Краку Сеђеви.

КУЛМЕА СКОРЦИЛА 557 = **КРАКУ СКОРЦА**, ор. Коркан 745, ојк. Јасиково, обл. Загорје (Гамулеску 1976, 123). В. код ор. Краку Скорца.

КУЛМЕА СУТУЛУЈ 618, ор. Краку чирби 561, ојк. Дебели Луг, обл. Мајданска шума (Доњи Милановац 1; Миш. 1, 156). Други члан синтагме је деформисано *satuluj*, ген. множине од рум. апелатива *sat* 'село'.

КУЛМЕА СФРЕЂЕЉ 625, ор. Кулмеа курпон 605, ор. Старица 797, обл. Мајданпека (Доњи Милановац 1). Румунска лексема *sfredel* има више значења: 'сврдло; оруђе за бушење; вртлог; оно што је кружно, заокругљеност; завојница, спирала' (према Р. Р–Р).

КУЛМЕА ТРСТЕНИК 584, ор. Маринковачко брдо 607, ок. ојк. Дубока, Кучај (Добра 3). Трстеник је топоним од *йѣрсьѣѣ* 'трска' – место на коме расте трска.

КУЛМЕА ТУРКУЛИ 375, ор. Чока Јанкули 445, ор. Сто (Доњи Милановац 2). Други члан је присвојни придев од рум. л. имена *Turcu(l)* или од апелатива *turc* 'турчин'.

КУЛМЕА УРСУЛЕ, ор. Кулмеа куратур 371, ојк. Клокочевац, Пореч (Доњи Милановац 2). Други члан је облик генитива са наставком *-li* уместо *-lui* од румунског зоонима *urs* 'медвед'.

КУЛМЕА ФЛОРИ 404, ор. Кулмеа урсуле, ојк. Рудна Глава, Пореч (Доњи Милановац 2). Према румунској лексеми *flori* 'цвет'. Исп. и антропониме: *Flor, Flora, Florian, Flórie* и др. (Кон., 58).

КУЛМЕА ХАЦИЈА 623 = **КУЛМЕА ХАЦИЈЕ** = **КУЛМЕА ХАЦИЈОМ**, ор. Краку Хације 560, обл. Мајданска шума (Милић 1, 3). В. код Краку хације.

КУЛМЕА ХАЦИЈЕ 623 = **КУЛМЕА ХАЦИЈА** = **КУЛМЕА ХАЦИЈОМ**, ор. Краку хације 560, обл. Мајданска шума (Доњи Милановац 1; Милић 1, 3). В. код ор. Краку хације.

КУЛМЕА ХАЦИЈОМ 623 = **КУЛМЕА ХАЦИЈА** = **КУЛМЕА ХАЦИЈЕ**, ор. Краку хаџије 560, обл. Мајданска шума (Мил. Ч. 9, 3). В. код ор. Краку хаџије.

КУЉАРСКИ ВРХ 1466, ојк. Ђерекаре, обл. Моравац, ок. Тутина (Сјеница 4). Придевски члан *Куљарски* изведен је од *Куљар-* наставком припадности *-ски*. *Куљар* је, свакако, био оним, именица за коју можемо рећи да је грађена од **куљ-* наставком *-ар*. Тако смо дошли до основе која се може и даље разлагати на **Куљ-јь брег, врх* и сл. На тај начин се добија неки давнашњи двочлани оним. Морфем **кул* налазимо у глаголу (од њега начињеног) **кулиџи*, а Трубачев га везује за ие. **keu-l-/ *kou-l-/ *kul-*: „сжатый, укороченный, искалеченный, согнутый“ (ЭССЯ 1987, 98); грч. *куллός* 'скраћен, осакаћен'. У нашим дијалектима је сачувано значење глагола *куљаџи* „рубить, резать“ (И.), а у македонским дијалектима: *кул, кула, кулу* 'хромии' (И.). Значења у лексемама, континуантама овога корена, развијала су се у два правца, те би одговарала синонимима: *крњ* и *крив*. Велики је број оронима изведен од ових основа: *Крње брдо, Крњача, Крњевац, Крња јела, Крнаја, Крива долина, Криваја* (и река), *Кривак, Кривача, Кривељ, Криво брдо, Кривуља* и др. Да смо пронашли водени ток који је богат водом, бујичаст, могли бисмо помишљати на везу ор. *Куљарски врх* са глаголом *куљаџи* 'нагло, силовито надолазити, продирати, избијати (о води)', те да је ороним назван по воденом току. Ову основу *Куљ-* имају и ороними *Куљен* и *Куљине* (в.).

КУЉЕН 308, ор. Велики бубањ 387, ојк. Рановац, ок. Петровац (Петровац 1). В. код ор. Куљарски врх.

КУЉИНЕ, ор. Праћице 1315, ор. Гиљево (Сјеница 3). В. код ор. Куљарски врх 1466.

КУМАКРИШ 1140, ор. Оманиш 1189, ор. Кучај (Петровац 4). Румунски сложени оним са предлогом *ку-*, рум. *си* 'са' и именицом *тăсриџ* 'кисељак' (Р. Р-Р).

КУМАНОВА ЧУКА 1300, ојк. Крива Река, ок. Бруса, ор. Копаник (Куршумлија 1; Крст. О., 226). По м. л. имену *Куман* (Грк.).

КУМАНОВСКИ РИД, ојк. Радовница, код ојк. Доњи Стајевац, ок. Трговишта (Триф. Ј. 3, 141). Према неком антропотопониму **Куманово*.

КУМАРЕВСКА ЧУКА 510, ојк. Кумарево, ок. Врања (Врање 3; Триф. Ј. 1, 120; Рак. М., 100). Према антропоојкониму *Кумарево*; презиме *Кумар*. Назив села Кумаре Заимов (1967, 143) објашњава од **Комаряне*: „с редукција *о > у*, карактерна за говора, от МИ **Комар-*, или прил. от него с *-јь*, от *комар* 'насекомо *Culex*' или диал. *комар* 'подвижна овчарска колиба', срв. *Комарево*“ (стр. 143). В. ор. *Комар*.

КУМБАРОВО БРДО, ојк. Метовница, слив Црне реке (Рајк. 1, 107). Према антропониму *Кумбара* (Р. САНУ). Лексема *кумбара* је, према Скоку (Рј.), „balkanski turcizam arapskog podrijetla ... tur. kumbara ... iz oblasti oružja“ (под *kumbàra*).

КУМИГА 215, ор. Мали Јастребац, западно од Нишке котлине (Костић 2, 295). В. код ор. *Комига*.

КУМИЦА 1271, ојк. Бранковци, ок. Босиљграда (Крива Паланка 1; Енц. Југ. Босиљград). Ор. *Кумица* је са вокалом -у- уместо -о-. Основа је *Ком-* од псл. придева *комъ* 'стрм, окомит'. Ор. *Кумица* је деминутив. В. код ор. Ком.

КУМОВАЦ 544, ор. Остра коса, ор. Цер, ок. Шапца (Шабац 3; Рад. М. 1, 197; Стан. 4, 887). Од *кум* **Кумов вис* > *Кумовац*.

КУМУЛАР 799, ојк. Мазап, ок. Подујева (Приштина 2). Морфем -ул- упућује на везу са румунским *cumulăre* = *cumil* 'оно што је заједничко' – заједничко сеоско земљиште.

КУН 660, ојк. Куновица, ок. Ниша (Ниш 2). Скок је објаснио да се име овога села крај Ниша – *Куновица* изводи од дримонима *кун*, *клен* *Acer campestre*, *Acer pseudoplatanus* (**кльп* > *клин* > *кун*). Сува планина се у средњем веку називала *Куновица* (ГАЈ Зајечар). В. код ор. Куновица.

КУНАРА, ојк. Брезна, код Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 325). У свом раду „Кунара планина“ Павл. М. (1960) прилази овом орониму, помињаном у народним песмама, са неколико аспеката: „Планини треба одредити место, крај, време и језичке појаве и односе“ (стр. 187). Говори о врху *Кунора* (в. ор. Кунора) на албанској граници, смаграјући да географски положај уз семантичку вредност дозвољава везивање за арб. „*kuno*’r, тоск. *kuogë*, одр. *kuoga*, тоск. *kuoga*, са значењем 'Кrone' 'kranz' ... обично значење у арб. је 'круна', померено 'планинска круна' – 'планински венац'“ (188). Наглашава: „Ову реч посве треба одвојити од назива *кун* 'јасен' и *куна*, животиња односно Куновица, планина где расте јасен /треба клен/“ (И.). Планинама типа *Кунар*, *Кунара*, *Кунор*, Алерић (1973–1974) тражи порекло покушавајући да их веже за „*neke orijentalne riječi u značenju granica*, која је, *dakako*, *mogla* на једнак начин *dospjeti* и у *hrvatski*, и у *srpski*, и у *albanski jezik*“. То би по њему била персијска реч *kenār*, која је у арб. *quenār*, у срп. и хрв. *čēnār* или *kēnār* 'граница, руб, планинско било'. В. ор. Кунора 1513.

КУНИЦА 1098, ојк. Брезна, ок. Прибоја, слив Увца (Вардиште 4). Према дримониму *кун*, *клен* *Acer campestre* или зоониму *куна* из породице *Mustelidae*. Преко надимка су развијени и антропоними *Куна*, *Куница* (име и презиме) по којима се могу изводити и топоними.

КУНОВИЦА ПЛАНИНА = ПЛОЧА = СУВА ПЛАНИНА, ојк. Куновица, Нишка котлина (Стан 4, 499). Куновица планина: „крак Суве Планине има данас неколико имена, од којих име Плоча ... Међутим, тај огранак неће бити ништа друго него онај део Суве Планине који су стари звали Куновицом“ (Миличић. 1, 4). „У средњем веку је Сува Планина називана Куновицом, а данас се тим именом зову само село Куновица и Куновички Врх (747 м)“ (Стан. 4, 499). У народу се објашњава име планине „од дрвета *куна* (клена) којег много има у тој страни“ (Миличић 1, 73). „*Куновица* се латински звала *Catena mundi* (верига свијета)“ (И.). В. ор. Кун 660, ор. Куновички врх 747.

КУНОВИЧКИ ВРХ 747, врх на ор. Куновици, ојк. Куновица, ок. Ниша (Ниш 2; Стан. 4, 499; Костић 2, 295; Ршум. 3, 103). Ор. Куновички врх је изведен према старом, данас ишчезлом имену планине, *Куновице*. В. ор. Кун 660, ор. Куновица планина.

КУНОРА 1513, ор. Паштрик, ојк. Кушнин (Призрен 1; Пећ 3; ГАЈ Пећ). В. код ор. Кунара.

КУНУНА, ор. Крш 669, ојк. Бубањ, код Влаола (Доњи Милановац 1). Према румунском термину за планински венац *сипинѝ* (исп. Гамулеску 1976, 123).

КУНУЊ БИГАРИ, ор. Здравча 898, ор. Тршава главица, обл. Загорје, ојк. Јасиково (Доњи Милановац 1). Први члан синтагме је према рум. термину *сипинѝ* 'венац' (в. ор. Кунуна); други члан је топ. *Бигари* (од *бигар*, *бигор* 'врста кречњака'), код Јасикова.

КУПАЛЧИНА 1192, ор. Велика бота 1164, ор. Кучај (Петровац 4). Ор. је према геог. термину *куѝа* 'планинска главица, брдо, стена; купасти брег, врх и сл.'. Исп. ор. Купата 'рид' у Македонији (Р. САНУ; Вид. 1999).

КУПИНИН ДО, вис на ор. Благотин, г. ток Киског потока д. пр. Каленићке реке л. пр. Велике Мораве (Мишк. 3, 104). Према фитониму *куѝина* *Rubus fruticosus*. Исп. топониме и антропониме изведене од овог фитонима. В. ор. Купиново и др.

КУПИНОВА ГЛАВА 925 = **КУПИНОВА ГЛАВИЦА**, ојк. Милатовац, слив Пека, Хомољске планине (Петровац 2; ГАЈ Бела Црква; Енц. Југ. Кучево; Мил. Ч. 9, карта). Од фитонима *куѝина* преко топонима **Куѝиново* (од придева *куѝинов* 'који се односи на купину, на купине'). Према топониму су етници: *Куѝиновац*, *Куѝиновчанин*, *Куѝиновчанка*; ж. име *Куѝина*; презимена: *Куѝинић*, *Куѝинчић* (РЈА).

КУПИНОВА ГЛАВИЦА 925 = **КУПИНОВА ГЛАВА**, ор. Тршава главица, слив Пека, Хомољске планине (Жуј., 211; Мил. Ч. 9, 3; Вуј. С. 1, 1; Драг. 1, 297). В. ор. Купинова глава.

КУПИНОВЕ ГРЕДЕ, ојк. Купиново, обл. Срем (Обреновац 3). В. ор. Купинова глава.

КУПИНОВО 838, ор. Шишулејка 677, ор. Велики крш, ојк. Кривељ (Доњи Милановац 3; Мил. Ч. 9, 8; Вуј. С. 1, 2). *Куѝиново* је место на коме расту *куѝине*. Ор. је из синт. **Куѝиново љоље*, *брдо* и сл. В. ор. Купинова глава

КУПИНОВ ТРАП, ор. Жаркова чука 1848, ор. Стара планина (Пирот 2). В. код ор. Купинова глава.

КУПИНСКИ РИД, ојк. Бричевје, код Предејана (Врање 2). В. ор. Купиново.

КУПИЊАК 946, ор. Мали Јастребац, ојк. Породин (ГАЈ Ниш; Костић 2, 295; Ршум 3, 135; Мишк. 4, 90). *Куѝињак* је место где расту *куѝине*. Исп. ор. Купиново.

КУПИОНИЦА 1238, ојк. Међани, ор. Четаница, ок. Сјенице (Пљевља 2). *Куѝионица* је *куѝилишиѝе*, *куѝило* 'место где се нешто сакупља, купи'.

КУПРЕЗ 563, на ор. Мали Кременац 657, ојк. Ратковић, ок. Рековца (Крушевац 1; Мишк. 3, 104). У Вуковом рјечнику: „Купрез ... кнежина Љеванског кадидука.“ *Куѝрес* је биљка *Cupressus sempervireus* *чемѝрес*, *киѝарис*, *џиѝрес* (Сим. 1959); грч. *κωπάρισσος*. Исп. ојк. код Травника у Босни – *Куѝрес* (РЈА).

КУРАТО БРДО 520, ојк. Ломница, ор. Оштри врх 514, код Деспотоваца (Петровац 3). Први члан синтагме је према румунској лексеми *curát* „чистый; ясный“; исп. *curătîră* „выкорчеванное поле“ (према Р. Р – Р). *Curătură* је чест топоним: „mesto u šumi očišćeno od drveća, trnja itd. da bi se moglo obradljivati; brdo ili padina sa vinogradima“ (< gl. *cura*, latinskog porekla + suf. *-(ă)tură*“ (Гамулеску 1796, 122). Пишући о овом топониму и другим његовим синонимима, Ј. Јордан додаје „*Curată este aici part. de la a cura 'a curăți' ... să se compare n. top. ital. (dial.) Mondata < mundà 'a curăți pădurile și rășunite de mără cinișuri și pietre*“ (Јордан 1963, 23, белешка 1).

1. **КУРВАЛА**, планина северно од ор. Ђеровице, ок. Дечана (Цог. 1, 249); 2. **КУРВАЛА 2303**, врх на ор. Курвала, ор. Ђеровица (И.); 3. **КУРВАЛА**, катун на ор. Курвала, ор. Ђеровица (И.). Лексема *курва* из лат. *curva*, у наше време застарела, коришћена је у значењу ’крива линија, кривуља’ (Р. САНУ). У словеначком *kravala* ’закривљена пастирска палица’ је „*Stara izposojenka ... iz lat. *curbula ... iz lat. curvus 'kriv' (Безлај 1982). Уз лексеми krbina (< лат. curvus) Скок (Пј.)* додаје: „*Ne zna se idu li ovamo nazivi otočića u Kornatu Kurba Vela ... Kurbar, predjel u Kornatu, jer može biti oprečna denominacija od kurva 'meretrix' ... Na dem. Sufiks -ellus Curvella > Kurilo (Dubrovnik, brdo, tako se zove i brdo kod Vara). Na izvednicu od kuriti 'ložiti' ne može se misliti jer je to hrv.-kajk. Ovamo ide sa likvidnom metatezom kravala f*“.

КУРЕТИШКА ГЛАМА = ГЛАМА, ојк. Куретиште, обл. Горња Морава и Изморник (Урош. 3, 3). Према ојкониму *Курейишије* (15. в.), од презимена *Курей*, *Курейић* (Р. САНУ).

КУРИЛО 1455, ор. Сува планина, ојк. Суво Грло, об. Дреница (Енц. Југ. Кововска Митровица; ГАЈ Пех). Топониме *Курило*, ок. Софије, *Курил*, Панађуриште, Заимов (1967, 144) изводи од имена места **Кур*, стсл. *коурь* ’петао’. Назив брда Курило (брдо код Дубровника и брдо код Бара) Скок не везује за *курији* ’ложити’, изводи га од *curvella* (в. више код ор. Курвала). Под одредницом *Kiril*, Скок (Пј.) додаје: „*takodjer u toponimiji i antroponimiji ... odatle ... varijanta ... Kuril ... pridjev Kurilov (14.v., Svetostefanski hrisovulj) ... Kurilovac ... Kurijel ... prezime Kurelic*“. Топоним *Курилово*, као назив за испасиште, уздигнуће на међи, махалу села, Иванова (1996, 352) доводи у везу са личним именом *Курил* < *Кирил* или са надимком од *куруло* „нешто многу неуредно“. Даничић је у свој Рјечник унео име села *Курило* (13. в., данас Петрово Село) и двојни назив села из околине Призрена – *Курило* или *Курилово* (14. в.). В. ор. Велико Курило и ор. Мало Курило, Курилово, Куриловац и др.

КУРИЛОВАЦ, ојк. Ржана, код ојк. Житиње, ор. Копаоник (Куршумлија 3). Из неке синтагме **Курилов врх, брег* и сл. Исп. хид. *Куриловац*, ок. Чачка (РЈА). В. код ор. Курило, ор. Куриловица, Курилово и др.

КУРИЛОВИЦА 322, ојк. Краљево, ок. Алексинца (Параћин 4). Од **Курил*, **Курило* преко синтагме **Курилова коса, исџаша* и сл. > *Куриловица*. Исп. ојк. *Курилово* код Вучитрна и *Курило* код Подгорице (ИМ). В. код ор. Курило, ор. Куриловац и др.

КУРИЛОВО 867, ор. Калафат 837, ојк. Грбавче, ок. Сврљига (Ниш 1; Жуј., 254; Стан. 4, 100; Мишк. 4, 141). Из синтагме **Курилово брдо* и сл. од **Курил*, **Курило*. Исп. ојк. *Курилово*, ок. Чачка, данас Грачац, и поток *Куриловац* (РЈА); ојк. *Курилово*, Косовска котлина (Урошевић 1975). В. код ор. Курило, Куриловица, ор. Курилово брдо и др.

КУРИЛОВО БРДО, ојк. Космача, ок. Прокупља, ор. Соколовица (Прокупље 3). В. код ор. Курило, ор. Куриловица, Курилово.

КУРИН БРЕГ, ојк. Боранце, ок. Бруса, слив Топлице (Грк. 1, 188). Према *кур* из *кирџ* 'петао'. Исп. *Пејлово брдо*, код Београда, и на више локација у Србији, ор. *Пејловац*; Курато брдо.

КУРЈАК 867, ор. Рудник, топоороним Збеговиште 745, ојк. Јарменовци (Аранђеловац 3). Према: (1) зоониму *курјак* 'вук'. Исп. *Курјак* брдо у Лици (Скок, Рј.); (2) м. имену Курјак (13., 14.в., РЈА). В. ор. Курјаково брдо.

КУРЈАКОВО БРДО 592, ојк. Подгорац, код Бољевца (Зајечар 1). В. код ор. Курјак.

КУРЈАСИ ВРХ 934, ор. Басара, ор. Кочине 857, ојк. Крупац (Пирот 4). Непрецизно бележење или нетачан изговор.

КУРЈАЧА, ор. Радочело, слив Ибра (Ил. Р., 609). Из синтагме **Курјача гора*, *коса* и сл. од придева *курјачи* 'који се односи на курјака, курјаче, курјачки, вучији' (Р. САНУ). Ор. је забележен у Бањској Хрисовуљи. В. Курјаче брдо.

КУРЈАЧЕ БРДО 225, ор. Венац 231, ојк. Грабовица, ок. Деспотовца (Петровац 3). В. код ор. Курјача.

КУРЈАЧИЦА = КУРЈАЧКО БРДО, ојк. Драчић, ок. Ваљева (Павл. Љ., 653). Од придева *курјачи* преко синтагме **Курјачи брег*, *врх* и сл.

1. **КУРЈАЧКА КОСА** 402, ор. Букуља 696, ојк. Буковик, код Аранђеловца (Аранђеловац 1); 2. **КУРЈАЧКА КОСА**, ојк. Јошанички Прњавор, слив Белице, ок. Јагодине (Рад. Ј., 115). Од придева *курјачки* 'који се односи на курјаче, сличан, својствен курјаку, курјач(и)ји, вуч(и)ји' (Р. САНУ). В. ор. Курјачка стијена, Курјача и др.

КУРЈАЧКА СТИЈЕНА, ојк. Пилица, ок. Раче, слив Дрине (Павл. Љ. 2, 391). В. ор. Курјачка коса.

КУРЈАЧКИ БРЕГ 130, обл. Делиблатска пешчара, ојк. Падина (ГАЈ Вршац). В. ор. Курјачка коса, Курјача и др.

КУРЈАЧКО БРДО = КУРЈАЧИЦА, ојк. Драчић, код Ваљева (Павл. Љ., 653). В. код ор. Курјачица, Курјача, Курјачка коса и др.

КУРКУЛИЦА 1523, ор. Грабер 1473, ојк. Коштањево, код Урошевца (Качаник 1; Енц. Југ. Призрен). Инфикс *-ул-* упућује на романски, румунски оним. Изведен је од антропонима: *Curcǎ*, *Curcea*, фамилијарно *Curculescu* (Кон. 1963, 254).

КУРТИНА ЧУКА, ојк. Дрћевац, Лесковачка котлина (Јов. Ј. 4, 82). Према муслиманском имену: *Kurt*, *Kurta*, *Kurto* (Смаил.).

КУРТОЉ МИКУ, ор. Девесел 507, ојк. Злот (Доњи Милановац 3). Румунски двочлани ороним: *curte* 'двориште; сеоско имање; обор' и антропоним: *Mic, Mici, Micul, Mica* (Кон. 1963, 321).

КУРТУЗ 610, ојк. Доњи Бучумет, слив Јабланице (Лебане 2). Према муслиманском имену *Kurt-*, наставак *-уз* је од арб. дем. суфикса *-eza*.

КУРУКУ 870, ор. Кулмеа погори, ор. Велики крш, ојк. Горњани, слив Пека (Доњи Милановац 3; Вуј. С. 1, 2). Нејасно. Исп. презиме *Куруковић* (Р. САНУ).

КУРЧИЛОЊЕВО БРДО 341, ојк. Забаре, код Кучева (Петровац 2). Према неком надимку, л. имену **Курч-*; исп. презиме *Курчубић*; румунске патрониме: *Curcea, Curcil* и др. (Јордан 1983). В. ор. Курчов рид.

КУРЧОВ РИД, ојк. Стрешак, обл. Пољаница (Злат. 1, 132). В. ор. Курчилоњево брдо.

КУСА ГЛАВА, ојк. Орешје, ок. Власине (Триф. Ј. 2, 20). Први члан је од *кус* 'непотпун, коме нешто недостаје; окрњен, скраћен; одгрижен', 'мали, мален, кратак'. У топонимима често уз апелативе: део, до, рт, рид, глава, падина, поток. Јавља се у синтагмама које именују животиње: куси пас, куса крава, куса свиња, кусаст во и др. Учествује у именовану дримонима: куса крушка, кусо дрво. Атрибуту *кус* је, у топонимији, синоним *крњ*; нарочито чест уз дримониме (в. код оронима *Крњ-*).

КУСАЈА 227, ојк. Ђурђево, ок. Раче, слив Лепенице (Крагујевац 3). Од *кус* и наставак *-аја*, као ор. Крнаја (в.).

1. **КУСАК**, ор. Ђула 616, ојк. Жидиле, код Деспотовца (Петровац 3); 2. **КУСАК** 1402 = **КУСАЧА**, ор. Ртањ, код Сокобање (Стан. 3, 805). *Кусак* је од *кус*. Ор. је од **Куси брег, рид* и сл.

КУСАЛО, ојк. Мајур, слив Белице (Мијат. 2, 103). Од придева *кус* и старог наставак *-(а)л* који се данас ретко среће и ретко гради придеве и из њих добијене именице: **Кус-ало брдо > Кусало* (без апелатива).

КУСАН, ојк. Калудра, код Рековца (Мишк. 3, 104). Од придева *кус* и наставак *-ан* преко синтагме **Кус-ан брег, вис* и сл., до ор. Кусан. Јавља се у називима домаћих животиња: *кусан* – ован, прасац, пас, куса мачка.

КУСАЊА, ор. Триповац, ојк. Синошевићи, код Такова (Мишк. 5, 257; Мишк. 6, 127). Од *Кусан* преко **Кусан-ја глава, коса* и сл. до самосталног *Кусања*.

КУСА ПАДИНА, ојк. Лозан, ок. Сврљига (Богд. 1, 141). В. код ор. Куса глава.

1. **КУСАЧА**, коса, ојк. Бело Поље, код Враћевшнице, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 114); 2. **КУСАЧА** 1402 = **КУСАК**, ор. Ртањ, код Сокобање (Стан. 3, 805); 3. **КУСАЧА** 770, ојк. Сићево, код Ниша (Ниш 1; Ршум. 3, 103). Од *кусача* у атрибутској служби, уз именице женског рода, *куса, кусасија*: Кусача коса.

КУСАЧЕ, брдо код Црнче, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 484). В. ор. Кусак, Кусача.

КУСАЧКА КОСА, ор. Мојсињска планина, ојк. Мојсиње (Параћин 3). Према неком топониму *Кусац* изведен је ороним. В. ор. Кусача и др.

КУСЕЉ 511, ојк. Вукосавци, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1; Стан. 2, 283). Грађен је од *кус* старим словенским, данас непродуктивним, суфиксом *-љль* (који је ушао у румунски као *-eală* и продуктиван је).

1. **КУСИ БРЕГ** 791, ор. Мала Ибровица 902, ојк. Драшкова Кутина, код Ниша (Ниш 3); 2. **КУСИ БРЕГ**, ојк. Раинац, код Трстеника (Мишк. 3, 105). В. ор. Куса глава и др.

1. **КУСИ ДЕЛ**, ојк. Шарбановци, код Књажевца, обл. Заглавак (Кула 3; Стан. М. 1, 89); 2. **КУСИ ДЕЛ** 1155, ор. Црни врх 1978, ор. Стара планина (Пирот 1); 3. **КУСИ ДЕЛ** 1255, ојк. Раков Дол, ок. Димитровграда (Босиљград 1). В. ор. Куса глава и др.

КУСИ ДО, ојк. Велико Црниће, код Пожареваца (Пожаревац 4).

КУСИЈАК = **КУСЈАК**, ор. Средњак, на ор. Самањац, ојк. Смиловац (Параћин 2). Обе варијанте оронима су грађене сложеним суфиксом *-jo + āk* додатим на основу *кус-*. Облик *Кусијак* је са уметнутим *-и-* од *-ь* (према Скоку, Рј.). В. код ор. Куса глава и др.

1. **КУСИ РИД**, ојк. Голешница, код Тешица, ок. Алексинца (Прокупље 2); 2. **КУСИ РИД**, ојк. Злокућане, код Манојловца, ок. Лесковца (Јов. Ј. 4, 95); 3. **КУСИ РИД**, ојк. Дреновац, ок. Врања, обл. Пољаница (Злат. 1, 112; Ник. Р. 4, 207; Триф. Ј. 1, 97). В. код ор. Куса глава и др.

1. **КУСИ РТ**, ојк. Венчани, код Аранђеловца (Петр. П. 1, 138); 2. **КУСИ РТ**, ојк. Дејановац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 190); 3. **КУСИ РТ** 459, ор. Велики Лишковац 803, ок. Мајданпека (Доњи Милановац 1). В. ор. Куси рид, Куса глава и др.

КУСЈАК = **КУСИЈАК**, ојк. Четереж, обл. Пожаревачке Мораве (Милад. М. 1, 122). В. код ор. Кусијак.

КУСО АРТИНЧЕ, ојк. Горњи Старац, слив Пчиње (Злат. 6, 158). „Мало узвишење. Било кратко (‘кусо’) разорено земљиште“ (И.). Према аутору, *арџинче* је деминутив од *арџина* (разорано земљиште) (И., 157).

1. **КУСО БРДО**, ојк. Берковац, ок. Мионице (Павл. Ј., 549); 2. **КУСО БРДО** 382, ојк. Ресавица, код Деспотовца (Петровац 3).

1. **КУСТУР** 513, топ. Влашке торине, Ђердап (Кладово 3); 2. **КУСТУР** 508 = **КУСТУРА**, ојк. Милановац, ок. Жагубице (Петровац 4). *Кусџур* је румунска реч *custură* ‘нож’, чију су употребу проширили румунски, номадски, пастири (према Скок, Рј.). Као паралелу Скок наводи наше топониме *Брус*, *Брусје*. Ор. је метафорично наименовање; истиче се значење *оштар*.

КУСТУРА 508 = **КУСТУР**, ор. Бељаница, ок. Жагубице (Драг. 1, 284).

1. **КУТ** 588, ојк. Доња Трешњица, ок. Лознице (Зворник 2); 2. **КУТ**, ојк. Галибабинац, ок. Сврљига (Богд. 1, 141). *Куџи*, *угао* је ‘место ограничено двема стенама које се додирују; мањи, периферни део неке територије који се граничи са неком другом територијом; земљиште захваћено речном окуком, кључ; део територије, крај, предео’ (према РЈА и Р. САНУ).

КУТАЊ, ојк. Доња Љубовића, ок. Љубовије (Павл. Ј. 2, 466). Ор. је према топониму *Куџан вис* (РЈА).

КУТИ 1385, ојк. Плешин, ор. Голија, ок. Рашке (Нови Пазар 1; Стан. 1, 493; Ил. Р., 656). Ор. *Куџи* је облик множине од *куџ*. Исп. ојкониме *Куџи* у РЈА и ИМ.

КУТЊАЧА, ојк. Рача, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 379). Ор. је изведен од топонима **Куџиња глава, њива* и сл.

КУЋЕРИНЕ, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 402). Од *кућа, кућеџине*; остаци некадашњих кућа.

КУЋЕТИНЕ, ојк. Жупањевац, ок. Рековца (Мишк. 3, 106). В. ор. Кућерине.

1. **КУЋИШТЕ**, ојк. Својдруг, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 402); 2. **КУЋИШТЕ** 932, слив Рзава (Ршум. 4, 19). *Кућишиџе* је место на коме се некада налазила кућа, куће; развалине.

КУЧАЈ 1284 = **ГОЛУБИЊСКЕ ПЛАНИНЕ** = **АЈДУЧКЕ ПЛАНИНЕ** = **ПОДГОРАЧКЕ ПЛАНИНЕ**, врх Велика Треста 1284, ок. ојк. Бор (ГАЈ Бела Црква; Жуј., 218; Стан. 4, 919; Дакић 2, 105). Ојк. *Кучево* је у сливу Великог Пека, обл. Звижд. Топониме: *Кучево, Кучајна, Кучин* (Србија), *Кучково, Кучевишиџе* (Македонија), *Кучишиџе, Кучиловина* (Хрватска), ор. *Кук* планина 1857 (Босна), племе *Кучи* (ЦГ) и др. М. Павл. (1968, 101) сматра теренски условљеним, те да припадају истој бази *Куч-*: „довољно су бројни да би се могли сматрати илиричком карактеристиком ... Постојање ове базе и у Галији чини вероватном претпоставку Алфреда Доза, да је траг прединдоевропског супстрата“. Разматрајући етимологију ојконима *Кучевишиџе* (Македонија), Стаматоски (Стам.Т. 1990, 288), износи два мишљења: (1) од *кълкъл* 'бедро, кук', „употребен (збор) како геог. термин со значење 'извишено место над брег (на река); рид, височина“ (према Скоку, Рј.); и (2) основу ојконима *Кучевишиџе* везује за псл. *кълџ-ити* 'копачи, треби', срп. *крчиџи*. Псл. **киџа*, рус. дијал. значење 'холм', буг. *куча* 'гурба; множество', везује се за ие. корен **keu-k-* / **kou-k-*, „хотя предпочителнее говорить о внутри слав. производном с суф. -j- от корня **kuka*, **kukъ*; српско *кучаџи*, придев *кучаџи* 'скрюченный' < **kuka* или **киџа*; место у Србији *Кучер* грађено суф. -er сродно је са **kuka* (према ЭССЯ 1987). В. ор. Кук.

КУЧАНСКИ ВРХ 462, ојк. Накучани, ор. Суворор, ок. Горњег Милановца (Аранђеловац 3). Од **Куч-ан-* из *кучиџи* 'кривити, нагињати'. Непосредно уз ороним налази се ојконим *Накучани*. Глагол *накучиџи(се)* значи 'накривити (се), савити (се); нагнути се; помолити (се), навирити' (РСАНУ). Глагол је изведен из основног глагола *кучиџи*; апел. **накуч* не постоји. Према томе, иницијални морфем *на-* у ојкониму *Накучани* је одредба која означава, лоцира житеље одређеног места: они који су се населили на **Кучан-у су Накучани*; од етника је настао ојконим **Накучане* (село). Према њему је касније формиран ороним; данас гласи *Накућански вис* (в. тамо). Уз овај ојконим у истом крају се налази још један, код Метлића, ок. Шапца (ИМ).

КУЧЕВСКО БРДО, ојк. Узовница, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 480). Крај села Узовница некада се налазио топоним *Кучевци*, регистрован као насеље у Речнику места Котуровића (Кот. 1892, 436). В. ор. Кучански врх.

КУЧИН ВРХ, ор. Побијеник, ојк. Кучин, слив Лима (Стан. 3, 412). Ор. и ојк. су метоними формирани од неког оронима **Куч*, **Куча*. В. ор. Кучај, Кук и др.

КУЧЈА ПАДИНА, ојк. Лозан, ок. Сврљига (Богд. 1, 80). Зоонимски тип.

КУЧКИ КЛИК 585 = **КУЧКИН КЛИК**, ојк. Беочић, ок. Рашевице, ор. Јухор (Крушевац 2). Према неком ониму **Куч*, **Кучка*. В. ор. Кук, Кучај; Кучја падина.

КУЧКИН КЛИК 585 = **КУЧКИ КЛИК**, ојк. Беочић, ок. Рашевице, ор. Јухор (Мишк. 3, 105). Ту је забележен и поток који се исто зове Кучкин поток (И.). В. ор. Кучки клик.

КУЧКОВ БРЕГ, ојк. Замчање, ок. Краљева (Ћуп.–Кор., 606). Зоонимски тип. В. ор. Кучја падина.

КУШИНАЦ, на Црном врху 895, ор. Гледићке планине, ојк. Дулене (Крушевац 1). Према антропониму *Куша*, *Кушо* (Грк.). Исп. презимена: *Кушан*, *Кушанић*.

КУШЉИН ГРОБ 1543, ојк. Момина Клисура, ор. Чемерник (Враће 4; Стан. 4, 941 и 425). Према антропониму **Кушља*; исп. презимена *Кушљевић*, *Кушљић* (Р. САНУ).

КУШТАЧКИ РИД = **КУШТИЦА**, ојк. Лукарце, ојк. Куштица, ок. Врања (Злат. 3, 40; Триф. Ј. 1, 20). Према ојкониму *Кушћица*. В. код ор. Куштица.

КУШТИЦА = **КУШТАЧКИ РИД**, ојк. Лукарце, ојк. Куштица, ок. Врања (Кратово 1). Од **kustь* и суф. *-арь/-урь* > псл. **kustarь*/**kustyrь*; рус. *кустарник*, рус. диј. *кустарь*, буг. диј. *кустар*. У Р.САНУ: *кушћрав* покр. 'длакав, космат; куштрав'; *кушћрав* = *кушћраси* = *кудрав* 'густ, бујан (о биљу, растињу); *кушћовница* је 'листопадни грм са витким, лучно повијеним, често трновитим грамама; жива ограда' из рода *Lucium*. У РЈА: *Кусћар* „мјесно име у Србији у округу рођагевашкоте“ (у селу Дубравици, код Пожаревца); *кушћра* 'длака'. Река која протиче кроз село има три варијанте имена: *Кушћачка река* = *Кушћица* = *Кушћичка река* л. пр. Кршевице д. пр. Јужне Мораве (Павл. 3. 1996).

КУШ(Ч)АЧКА ЧУКА, ојк. Горњо Кусце, хид. Куш(ч)ачки поток, код Гњилана (Урош. 3, 3). Становник села је Кушчанин (РЈА). Лексеме *кушчић*, *кусац* су деминутиви од *кус* 'гриз, залагај'. У топонимима је значење 'крњ'. В. ор. Куса глава, ор. Кушинац и др.

Л

ЛАБАЋЕВИЦА, ојк. Големо Село, ојк. Влаسه, обл. Пољаница (Злат. 1, 126). Из **Лабачева ливада*, *вода* и сл., од презимена *Лабачи* (Р. САНУ).

ЛАВОЈ 410, ојк. Лопатањ, ок. Ваљева (Крупањ 2). Топоним овако необичног склопа – Лавој нема ослонца у лексичком фонду српског језика. Једно од могућих етимолошких објашњења може се добити ако се успостави веза са топонимом – називом острва у Корнатима (Јадран) – *Lavsa* = *Lavša* = *Lavca* за које Скок (Рј.) каже „Ime stoji u vezi s predrimskim *lapides lausiae*, a ovo sa ... biz.

λαύρα (v. *lavra*), > kslat. *laura* ... lat. *lapis*“ (Пј. под *Lavsa*) ’камен; хрид, стена’ (Р. М–Г 1960). Да је грчка лексема ушла веома давно у наш говорни језик указују промене: *ɤ* у наше *в*; *α* у *о* (ову промену Поп. И., стр. 133, види као сигуран знак Средњег века „а задира сигурно и у /са српског гледишта/ преисториску балканску епоху“). Финално *-ɤ* је ишчезло, те је добијена реч *лаво*. Њено значење је одговарало грчкој речи за ’камен’. Даље се језичка промена развијала, као резултат примене њене семантике на терен, преко синтагме **Лаво-јџ брег, рид, врх* и сл. у данашњи именички облик.²

ЛАДОВАЧКО БРДО, ојк. Хртица, код Орлана, слив Батлаве л. пр. Лаба (Приштина 2). Од м. имена *Ладо* (Грк.) преко **Ладова шума, њива* и сл. у ојк. Ладовац (ИМ), да би накнадним извођењем од онима *Ладовац, уз апел. брдо*, био формиран данашњи двочлани ороним. В. ор. Ладово.

ЛАДОВО, ојк. Борчане, код Сочанице, слив Церањске р. д. пр. Ибра, ор. Копаноник (Куршумлија 3). В. код Ладовачко брдо.

ЛАБА 732, ојк. Доња Трешњица, ок. Лознице (Зворник 2). Од *лад* ’место у сенци, хлад, хладовина; настрешница на дирецима која служи као заклон за стоку, заслон’. Исп. *лађан* ’хлађан; хип. од хладан’; *лађаџи(се)* ’хлађати (се), хладити(се)’.

ЛАЂЕВСКО БРДО, мтоп. Лађевац у Доњој Добрињи, ојк. Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368). Према топониму, делу села, Лађевац (И.). Исп. презимена: *Лађевац, Лађевић* (Р. САНУ).

1. **ЛАЗ**, ојк. Каменица, ок. Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 332); 2. **ЛАЗ**, ојк. Гокчаница, ојк. Гола, ор. Равна планина (Павл. Р. 1, 323); 3. **ЛАЗ**, ојк. Ртари, код Гуче, ок. Лучана, обл. Доње Драгачево (Ерд. 1, 199); 4. **ЛАЗ**, ојк. Градац, код Брвеника, ок. Рашке, слив Ибра (Ил. Р., 629); 5. **ЛАЗ** 706, ор. Субјел, код Косјерића, слив Скрапежа л. пр. Ђетиње (Ршум. 6, 133); 6. **ЛАЗ** 620, слив Раванице д. пр. Велике Мораве (Марк. Ј. 4, 131); 7. **ЛАЗ** 1018, ор. Велики Јастребац, ојк. Претрешња, код Блаца (ГАЈ Ниш); 8. **ЛАЗ** 631, ојк. Врело, код Љуберађе, ок. Бабушнице (Босиљград 1); 9. **ЛАЗ** 1126, на ор. Равна планина 1200, ојк. Иван Кула, ок. Куршумлије (Приштина 2; Лебане 1). *Лаз* је теренски назив који може имати више значења: њива, ливада добијена крчењем, паљењем, крчевина; шума која се крчи, сече; обрадиво земљиште на неприступачном терену, у кршу или мочвари; зараван на узвишици, пропланак; узан планински пролаз, теснац, богаз; узани дрвени прелаз преко воде, брвно (према Р. САНУ).

ЛАЗАРА ВРХ, ојк. Рановац, слив Млаве (Јов. Љ., 406). Од м. л. имена *Лазар* – ’Лазарев врх’.

ЛАЗАРЕВА ПАДИНА = ЛАЗАРОВА КОСА, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић, 93).

ЛАЗАРЕВА ЧУКА, ојк. Брезовица, ок. Перовца (Петровац 1).

ЛАЗАРЕВ ГРОБ 575, на ор. Стражара 652, ор. Гледићке планине, ојк. Грошница (Крушевац 1).

² Прим. ур.: хапаксна потврда на (латиничној) карти могла би бити погрешка уместо **Завој*.

ЛАЗАРЕВ КЛАДЕНАЦ 1052, ојк. Стара Бања, ок. Медвеђе (Лебане 4).

1. **ЛАЗАРОВА КОСА** 408, ојк. Рудна Глава, хид. Сашка л. пр. Поречке реке (Доњи Милановац 2); 2. **ЛАЗАРОВА КОСА** = **ЛАЗАРЕВА ПАДИНА**, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић, 93).

ЛАЗАЧКО БРДО, топ. Лаз, ојк. Буковица, обл. Драгачево (Чачак 3). Од апел. *лаз*, преко топ. **Лазац*, изведен је ороним *Лазачко брдо*. В. ор. Лаз.

ЛАЗЕ, ојк. Радановци, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 168). Ор. има облик множине од *лаза* ж.р. – *лаз* 'крчењем добијена њива, шума; зараван на узвишици, пропланак; узан планински пролаз, теснац' (према Р. САНУ). В. ор. Лаз.

ЛАЗИНА ВОДА 536, ор. Велики цип 563, ојк. Горња Борина, ок. Лознице (Зворник 2).

ЛАЗИНА ГЛАВИЦА, ојк. Бистрица, обл. реке Млаве (Јов. Љ., 387).

ЛАЗИНА ПАДИНА 265, ојк. Турија, ок. Голупца (Велико Градиште 4).

ЛАЗИН ВИС 752, ојк. Грачаница, код Љубовије (Крупан 3).

1. **ЛАЗИНЕ**, ојк. Цулине, ок. Малог Зворника (Павл. Љ. 2, 489); 2. **ЛАЗИНЕ** 822, ор. Црни врх 1019, ор. Копаоник, ојк. Грашевци (Куршумлија 1). *Лазине* је облик множине од апелатива *лазина* који значи 'лаз'; дем. од лаз; мањи неузорани део земље који заостаје при орању; узани појас земље који чини границу њиве, међа; хумка; узвишица од остатка старих грађевина' (Р. САНУ).

ЛАЗИНИ КАЛЕМИ, ојк. Белановица, обл. Качер (МЈ–ДП, 47). 'Брдо на развођу Брезовице и Бољковачке реке' (И.). В. код ор. Калеми.

ЛАЗИНКА, коса, ојк. Пилатовићи, ок. Пожеге (Мис. И., 3, 388). Ту је и извор *Лазинка* (И., стр. 389). *Лазинка* је 'лазаница, дем. од лазина'. В. код ор. Лазине.

1. **ЛАЗИНО БРДО**, ојк. Будишић, код Малог Зворника (Павл. Љ. 2, 495);

2. **ЛАЗИНО БРДО**, ојк. Крушевица, код ојк. Рудовци, ок. Лазаревца (Петр. П. 1, 172); 3. **ЛАЗИНО БРДО**, ојк. Милошево, код Јагодине, Поморавље (Рад. 1, 430); 4. **ЛАЗИНО БРДО**, ојк. Суботица, код Медвеђе, ок. Деспотовца, слив Ресаве (Мијат. 1, 233); 5. **ЛАЗИНО БРДО**, ојк. Горња Невља, ок. Димитровграда (Босиљград 2). Према л. имену *Лаза*.

ЛАЗИЊЕ ПОЉЕ, Јелашничка клисура, ок. Књажевца (Мачај, 298). У РЈА: „Lazinje ... ime mjestu u Srbiji u okrugu kneževačkome. Vinograd u Lazinju. Sr. Nov. 1871. 82. – Valja da je isto što Lazinje Polje. Glasnik. 19, 298.“ Лазине је од *лазина* + *-је*. Судаћи по подацима из РЈА, основни топоним је *Лазине*; апел. *љоље* је додат, те је добијена двочлана именичка синтагма. В. ор. Лазине.

ЛАЗИЊА БРДО, ојк. Добротин, ор. Јаворина, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 399). Према породичном имену *Лазини*. В. ор. Лазини крш, Лазини осоје.

ЛАЗИЊА КРШ 1398, на ор. Озрен, ојк. Царичина, код Сјенице, слив Увца (Сјеница 1; Крст. О., 202). Патронимски тип оронима. В. ор. Лазини брдо, Лазини осоје.

ЛАЗИЊА ОСОЈЕ, ојк. Сврачковци, ок. Такова (Фил. М., 237). В. ор. Лазини брдо, Лазини крш.

ЛАЗОВА КОСА, ор. Љути крш, ор. Голубовац 1044, ор. Маљен, ок. Ваљева (Ваљево 3; Јов. Б. 1, 176).

ЛАЗОВ БРЕГ = **ЛАЗОВ БРИЈЕГ**, ојк. Банов Дол, ок. Звечана (Бож. 1, 457). Од м. имена Лазо.

ЛАЗОВ БРИЈЕГ = **ЛАЗОВ БРЕГ**, ојк. Банов Дол, ок. Звечана (Лут. М. 5, 128). В. ор. Лазов брег.

1. **ЛАЗОВИ**, ојк. Комаране, ок. Рековца, обл. Левач (Мишк. 3, 107), 2. **ЛАЗОВИ**, ојк. Грачац, ор. Љути брег 932, ок. Врњачке Бање (Чачак 4; Павл. Р. 1, 352). В. код ор. Лаз.

ЛАЗОВИЋА БОРЈЕ = **ЛАЗОВИЋА БРДО**, ојк. Скакавци, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 172). Према фамилији Лазовића; и топоним је Лазовићи (И.).

ЛАЗОВИЋА БРДО = **ЛАЗОВИЋА БОРЈЕ**, ор. Мрамор 560, ојк. Скакавци, ок. Косјерића (Ваљево 3). В. ор. Лазовића борје.

ЛАЗОВСКО БРДО 520, ор. Стражара 652, на ор. Гледићке планине, ојк. Groшница (Крушевац 1). Исп. презиме *Лазовски* (Р. САНУ).

ЛАЈЕШТАК 1369 = **ЛАЈШТАК**, врх на ор. Жељин, обл. Гокчаница (Стан. 1, 738). Нејасно.

ЛАЈСОВ ДО, ојк. Рестелица, обл. Гора (Лут. М. 4, 67). Од антропонима **Лајс*; исп. презимена: *Лајс*, *Лајсић*, *Лајсџер* (ЛП).

ЛАЈШТАК 1369 = **ЛАЈЕШТАК**, врх на ор. Жељин, ор. Љешковац 1391, обл. Гокчаница (Нови Пазар 2). Нејасно.

1. **ЛАК**, ојк. Тићевац, ок. Жабара, Пожаревачка Морава (Милад. М. 1, 116); 2. **ЛАК** 334, ојк. Градсково, слив Тимока, код Зајечара (Енц. Југ. Зајечар). Топоним одговара географском термину *лака* (Шиц 1957, 38) који је од *влака* = *влак*. Значење је 'примитивна направа (рачвасто дрво, спојене греде и сл.) везане за јарам које служе за превлачење терета, обично стабала, низ планину; јаруга низ коју се спуштају дебла или стрми пут којим се превлаче' (према Р. САНУ).

ЛАКАТ 231, ојк. Богутовац, ок. Краљева (Чачак 3). *Лакаћ* је геог. термин 'окука, кривина, завој; простор захваћен крацима такве окуке, кривине' (Р. САНУ).

ЛАКИСКО БРДО, ојк. Језеро, ок. Деспотовца (Петровац 3). Брдо на коме има више *лака*, раскрчених стрмих путева или јаруга низ које се спуштају дебла; исп. *влак*, *влака*. В. код ор. Лак.

ЛАКИЋЕВИЋА БРДО 810, ор. Туларски вис 942, ојк. Туларе, ок. Приштине (Приштина 2). Према породичном имену *Лакићевићи*; исп. презиме *Лакићевић*.

ЛАКУ КОРНИ 498, ојк. Кључата, ок. Голупца, слив Брњице (Велико Градиште 4; Мил. Ч. 4, 103). Оба члана синтагме су румунске речи: *lac* < *lacus* 'језеро' и *corn* – *cornus mas* фитоним 'дрен'.

ЛАКУ МАРЕ, ојк. Подгорац, код Бољевца (Зајечар 1). Двочлана румунска синтагма: *laci* 'језеро' и *mare* 'велики'.

ЛАКЧЕ 416, ојк. Доње Комарице, код Кормана, ок. Крагујевца, слив Лепенице (Крагујевац 3). Од м. имена *Лака*, *Лако* и наставка *-че* (*-џко* + *-е*) који може

да унесе деминутивно значење **Лакац* > **Лакче њоље* и сл. Као дијалекатски облик топонима, од апелатива *лаз*, забележен је у селима Белица и Врба у области Белице (Рад. Ј., 147, 286).

ЛАКЧИЋИ 518, код ор. Коса 626, на ор. Гледићке планине, ојк.Groшница (Крушевац 1). В. код ор. Лакче.

ЛАЛИНА ЧУКА 354, ор. Црни врх 445, ојк. Брезовица, ок. Кучева (Петровац 1). Према м. имену *Лала*.

ЛАЛИЧЕ, ојк. Марина Кутина, код Гаџиног Хана, ор. Бабичка гора (Ниш 3). Од антропонима *Лала*, *Лалица* > *Лаличе брдо* > *Лаличе*.

ЛАЛИШЕВ ДЕЛ 502, ојк. Краставче, код Марине Кутине, ор. Бабичка гора (Ниш 3). Од антропонима *Лалиша* (Р. САНУ).

ЛАЛИШТЕ, ор. Јухор, ојк. Рашевица, код Поточца, ок. Параћина (Мишк. 3, 107). Посед, имање које је именовано према породици којој је припадало; исп. презимена: *Лалић*, *Лалиша* (Р. САНУ). В. ор. Лалишев дел.

ЛАЛОШЕВ БРЕГ, ор. Јелак, хид. Јелачка река д. пр. Љубостинске л. пр. Западне Мораве (Мишк. 3, 107). „Зове се тако по неком *Лалошу*, који је ту погинуо“ (И.).

ЛАНАЦ 888, ор. Рашинац 688, ор. Ртањ (Зајечар 1). Геог. термин *ланац* значи 'низ међусобно повезаних планинских висова или брда, планински венац'; везано за земљиште значи и 'мера за површину земљишта' (према Р. САНУ).

ЛАНИНА ЧУКА, ојк. Модра Стена, ок. Власотинца (Врање 2). Према хипокористику: ж. *Лана*, м. *Лане*.

1. **ЛАНИШТЕ**, на Јухору, код ор. Велики чукар 444, ојк. Рашевица (Крушевац 2); 2. **ЛАНИШТЕ**, ојк. Парамун, ор. Повљен, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 166); 3. **ЛАНИШТЕ**, ор. Букова глава 1233, ор. Мркса 1401, ојк. Несврта (Врање 4). *Ланишиће* је 'њива, поље на коме се гаји или је био гајен *лан* *Linum usitatissimum*'.

ЛАОВИЦА, на Јухору, ојк. Драгошевац, ок. Јагодине (Крушевац 2). Од етника *Влах*: **Вла(х)ова њива*, *ујирина* и сл. > *Лаова њива*, *ујирина* сл.

ЛАПОВСКО БРДО, ојк. Лапово, слив Лепенице л. пр. Велике Мораве, код Баточине (Рад. Т., 145). Ор. је изведен од ојконима Лапово.

ЛАПЧЕВИЋА БРДО, ојк. Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368). Према породичном имену *Лайчевићи*.

ЛАПЧЕВИЋСКА КОСА 860, ојк. Лапчевићи, ок. Бруса (Куршумлија 1). Оронимска синтагма изведена је према ојкониму *Лайчевићи*. В. ор. Лапчевића брдо.

ЛАСКОВА УНКА, ојк. Кумани, обл. Банат (Ђап. 1, 235). Према м. имену *Ласко* (Грк.). Исп. презимена *Ласковић*, *Ласкојић* (Р. САНУ).

ЛАСОВАЧКА ПЛАНИНА 924, део ор. Тупижница 1162, ојк. Ласово, хид. Ласовачка река, ок. Зајечара (Зајечар 2; Енц. Југ. Зајечар; Петк., 59). Према антропоојкониму Ласово (ИМ). Исп. презимена: *Ласић*, *Ласовић*; ојкониме: *Ласци*, *Ласина*, *Ласе* (РЈА). *Ласи* < *Лас* је дијалекатски облик од етника или имена *Влах*.

ЛАСОВАЧКИ КАМЕН 1160, на ор. Ласовачка планина, ојк. Мариновац (Зајечар 4; Енц. Југ. Зајечар). Према орониму *Ласовачка њланина*.

ЛАСОВСКИ ДЕЛ, ојк. Ласово, на ор. Ласовачка планина, ок. Зајечара (Зајечар 2). В ор. Ласовачка планина, Ласовачки камен.

ЛАСТАВИЧКО ПОЉЕ, слив Сврљишког Тимока, ок. Књажевца (Мишк. 2, 77). Према зоониму *ласџавица*, *ласџа*, птица селица, *Hirundo*.

1. **ЛАСТВА**, ојк. Брезна, код Горњег Милановца (Мишк. 6, 137); 2. **ЛАСТВА** 649, ојк. Доња Јабланица, код Чајетине, ор. Златибор (Вардиште 3); 3. **ЛАСТВА** 1434, ор. Јадовник 1734, ојк. Милаковићи, ок. Бродарева (Пљевља 4). Лексема *ласџва* је покрајинска реч и значи 'терасаста зараван на брдовитом, планинском терену; мања њива или пашњак на падини брда, обично ограђено' (према Р. САНУ). Са лексемом *ласџва* Скоку је идентичан топоним Ластва у Далмацији, Херцеговини, Црној Гори. Сматра да је: „Vjerojatno od kojijena glagola *laz-iti*, sa sufiksom *-tva*“ (Рј. под *Lastva*). За одредницу *ласџина* 'имање, посед' Безлај (1982) везује мтоп. *Lastina, Lastine, Lastinje*, дијал. *Lastina* „majhno posestvo“, те додаје: „Основа је иста какор v *vladati*“ (под *lást I*); срп. *власџ*. Исп. ор. *Ласџва Озринићка*, ојкониме *Ласџва* у ок. Бихаћа, Чева у Црној Гори, у Херцеговини.

ЛАСТРА, ојк. Бачевци, ок. Ваљева (Павл. Љ., 531). За лексему *láštra* Скок сматра да је исто што и словеначко *lášta* од немачког 'Leiste', са касније уметнутим *r*. Немачка реч *Leiste* значи: 1. „венац, перваз; летва; пруга; шипка ... 2. падина, обронак, страна“ (Ристић – Кангрпа 1936).

ЛАТВИЧКА ПЛАНИНА, ојк. Латвица, ок. Ариља (Мис. И. 1, 135). Име села се помиње у Дефтеру из 1525. год. Крај села протиче и Латвичка река. Хид. и ор. су изведени од ојконима. Примарни оним је могао био хидроним **Лайџвица*. У основи је цел. *лајџвџ*, *лајџџа*, ст.срп. *ладко* (до данас није сачувано), мак. *лајко*, *лајвица*, буг. *латвица* 'глинена посуда; крчаг, тестија' < псл. **laty* (в. Фасмер 1967; Безлај 1982).

ЛАТИНАЦ 1690, коса на ор. Стара планина, ојк. Росомача, обл. Торлак (Адам., 55). Према етнониму или м. имену *Лайџин*. В ор. Латинска планина.

ЛАТИНСКА ПЛАНИНА 978, ојк. Врнез, ок. Витине (Куманово 1). *Лайџин*, *Лайџинин*, *Лайџинац* су називи за припаднике римокатоличке вере и назив за Влахе.

ЛАТИНСКИ ВРХ 758, ор. Рајковац 814, ојк. Раденковац, ор. Голак (Зајечар 3; Ршум. 3, 153). В ор. Латинска планина.

ЛАТИНСКО ГРОБЉЕ, ојк. Љештанско, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 413). В ор. Латинска планина, Латински врх.

ЛАТОВАЦ, ор. Обла глава 422, на ор. Козељ, ојк. Трудељ, ок. Рудника (Аранђеловац 3). Од (1) мушког хипокористика или имена *Лайџо* (Грк.) преко синтагме **Лайџова њива*, *коса* и сл.; или (2) назива који је раније коришћен за службеника, пограничног стражара, помоћника – *лајџов* < мађ. *látó* (Р. САНУ).

ЛАЦИЋА БРДО 878, ојк. Трн, ок. Куршумлије (Приштина 2). Према породичном имену *Лацићи* (Р. САНУ).

ЛАЦКОВ ДОЛ 259, ојк. Мало Орашје, ор. Белућа 232, ок. Београда (Београд 4). Од м. имена или хипокористика *Лацко* (Р. САНУ).

ЛАШОШ, ор. Кулмеа љупан 674, ор. Бор (Доњи Милановац 3). Од антропонима *Лашо* (Р. САНУ); рум. *Laszlo, Lașca, Lași* и др. (Јордан 1983, 273). Исп. презиме *Лашовић* (Р. САНУ).

ЛЕВА БУКА = КАЛЕ, ојк. Лукарце, Врањска котлина (Злат. 3, 40). *Бука* је покрајинска реч, дримоним *буква* *Fagus*. Одредба *лева* не може бити оријентационог типа; дрво се не одређује као 'лево' или 'десно'. Значење *лева*, од старог **lěvъ* 'крив' сачувано је у сећању људи из села Градња (Пољаница) поводом мтоп., утрине, *Лија* (из *лива*) бука: „Ту је раније била пространа буква шума. Нека буква расла укосо „лијаво ишла“ (Злат. 1, 128). У свом Речнику говора јужне Србије Злат. (1998, 209) наводи: „Лива бука ж (лива – крива) њиве у Островици“ и „Лија бука ж утрина у Градњи“. А. Лома сматра да је овде свакако у питању **лиха*. Исп. придев *lih* '1. suvišan, nepotreban (samo u najstarijim tekstovima); 2. neparan, kod brojeva'“ (Скок, Рј.).

ЛЕВОВИШТЕ, ојк. Папратна, обл. Заглавак, хид. Левовски поток, ок. Књажевца (Стан. М. 1, 166). Од антр. *Лев, Лево*, преко неког топонима. Мтоп. *Левовик* регистрован је у РЈА, ок. Књажевца; ојк. *Левовик* се налази код ојк. Читлук, ок. Сокобање (ИМ) и по њему хид. *Левовик = Левовички њош* (Павл. 3., 1996).

ЛЕДЕНИ ВРХ 829, ор. Здравчева глава 685, ор. Бељаница 1336, слив Млаве (Петровац 4; Паунк., 20). *Леден* је придев 'јак хладан, студен'. Значење је можда конкретизовано хладним, источним ветром, *ледеником*.

1. **ЛЕДЕНИЦА** 1915, ојк. Брзеће, ор. Копаоник (Куршумлија 1; Енц. Југ. Косовска Митровица); 2. **ЛЕДЕНИЦА**, ојк. Шарбановац, ок. Сокобање (Јов. П. 1, 83). *Леденица* је 'пећина у високим планинама и на вртачама у крашким пределима испуњена снегом и ледом; јама, ископано место под земљом за чување леда; веома хладна, ледена просторија; вода од истопљеног леда' (према Р. САНУ; РЈА). Исп. име планине у Пиви – *Леденица* (РЈА).

ЛЕДИНЕ, ојк. Драговац, код Бојника, слив Пусте реке (Јов. Ј. 6, 35). Ор. има облик множине опште именице *ледина* 'запуштено, необрађено земљиште, утрина; земља уопште, тло; покр. не пооран део њиве' (Р. САНУ). Од псл. **lěd- + -ina*.

ЛЕДНИЦА 420, ор. Фрушка гора, ојк. Петроварадин, обл. Срем (Срем. 4, 768). *Ледница* 'ледара, леденица, веома хладна просторија; вода од отопљеног леда'. В. ор. Леденица.

ЛЕЗИНСКИ БРЕГ, Лесковачка котлина (Јов. Ј. 4, 157). Од покр. лексеме *лезина* 'легање; спавање'; гл. *лезайи = легаји* (према Р. САНУ). Значење оронима је 'легалo, место подесно за боравак и одмор животиња, пребивалиште; станиште за животиње'. Исп. ор. Пландиш, Пландиште, Летиште.

ЛЕКЕНИЦА, брдо, ојк. Прањани, ојк. Миоковци, ок. Чачка, слив Чемернице (Мишк. 6, 149). Основу *Лек-ен-* видимо у старосрпској речи *лекана* (1685г.) = *ликанија* (1441г.) од грч. *λεκάνη* 'здела, плитица; котлина'. Фигурира и турска

реч, формирана на Балкану, од исте грчке лексеме, у варијантама: *leken*, *legen*, *leyen*, са *-en* > *-er lecter*. Значења се односе на кабао којим се захвата вода; умиваоник' (према Скоку, Рј. под *lekana*). Семантика иде у два правца: посуда; терен – котлина и посуда која се користи за хватање воде.

ЛЕКИНА ГЛАВИЦА 435 = **ЛЕКОВА ГЛАВИЦА**, ојк. Липовац, код Враћевшнице, обл. Гужа (Драгић 1, 289). Према м. имену *Лека*, *Лек* (Р. САНУ).

ЛЕКИНА СТРАНА 1233 = **ЛЕКИНЕ СТРАНЕ**, ор. Ђувик 1388, ор. Радочело, ок. ојк. Ушће (Нови Пазар 1). В. код Лекина главица.

ЛЕКИН БРИЈЕГ, ојк. Бабудовица, ок. Косовске Митровице, Ибарски Колашин (Лут. М. 5, 148). В. код ор. Лекина главица.

ЛЕКИНЕ СТРАНЕ 1233 = **ЛЕКИНА СТРАНА**, ор. Врхови 1533, ор. Радочело, ок. ојк. Ушће (Нови Пазар 1). В. код ор. Лекина главица и др.

ЛЕКИН КИК, ојк. Радаљ, обл. Јадар (Стој. В., 140). В. Лекина главица, Лекин бријег и др.

ЛЕКОВА ГЛАВИЦА 435 = **ЛЕКИНА ГЛАВИЦА**, ојк. Липовац, код Враћевшнице, обл. Гужа (Драгић 1, 159). В. код Лекина главица.

ЛЕКСИНО БРДО = **КОДРА ЛЕКЕСЕС**, ојк. Ловце, ок. Гњилана (Урош. 3, 216). Према м. имену *Алекса* – *Лекса* (Грк.).

ЛЕЛЕЧКО БРДО, ојк. Царина, код Пецке (Павл. Љ. 2, 454). Име брда је сачувано иако је ишчезао примарни оним по коме је оно именовано, а то је име села *Лелеци* (Кот. 1892, 437). Ојк. је патронимског типа; исп. презимена: *Лелек*, *Лелековић* (ЈП; Р. САНУ).

ЛЕЊИВАЦ, ор. Врх на планини Висок 1588, ојк. Гостуша код Велике Лукање (Пирот 2). Свакако према хидрониму **Лењивац* из **Лењи њошок* 'који се полако помера, успорено тече, миран (о речном току, о живој, текућој води)' (према Р. САНУ).

ЛЕПА 221, вис на Орловој страни 384, ор. Фрушка гора, обл. Срем (Стан. 4, 767). Из синтагме **Леја коса*, *сїрана* и сл. сачуван је осамостаљени квалификатив у функцији онима.

1. **ЛЕПА ГЛАВИЦА** 338, ор. Главић 306, ојк. Брестовац, код Неготина, ор. Дели-Јован (Неготин 3; Енц. Југ. Неготин); 2. **ЛЕПА ГЛАВИЦА** 335, ор. Краку Боњи, ојк. Мала Јасикова, ок. Зајечара (Доњи Милановац 4); 3. **ЛЕПА ГЛАВИЦА** 633, ор. Мали Штрбац 626, ор. Мироч (Мил. Ч. 10, 16); 4. **ЛЕПА ГЛАВИЦА**, ојк. Горња Црнућа, ор. Вис, ок. Горњег Милатовца (Мишк. 6, 110); 5. **ЛЕПА ГЛАВИЦА**, ојк. Сибница, код Драгова, ок. Рековца (Мишк. 3, 108); 6. **ЛЕПА ГЛАВИЦА**, обл. Поникве (Ршум. 1, 29).

ЛЕПА ГОРА 1035, ор. Голица, ојк. Брус (Куршумлија 2; Стан. 2, 553).

ЛЕПА РАВАН, слив Голијске Моравице, код ор. Троглав (Мишк. 4, 4).

1. **ЛЕПЕНАЦ**, ојк. Берковац, ок. Мионице, обл. Колубаре (Павл. Љ., 549); 2. **ЛЕПЕНАЦ**, ојк. Жуње, код Бруса (Куршумлија 2). Оними су изведени од *lěръ* 'блато, блато помешано са плевом за облепљивање; малтер' (према Скок, Рј. под *lijèpiti (se)*). Исп. хидрониме *Лејенац*, *Лејеница* и др. (Павл. 3. 1996).

ЛЕПЕНИЧКА ГЛАВИЦА 572, ор. Гледићке планине, хид. Лепеница д. пр. Велике Мораве (Стан. 2, 553). Према хидрониму Лепеница. В. ор. Лепенац.

ЛЕПИ ДУБ 1002, ојк. Зебинце, ор. Андровачка планина (Лебане 3; ГАЈ Приштина).

1. **ЛЕПО БРДО** 207, ојк. Каона, ок. Шапца (Шабац 4); 2. **ЛЕПО БРДО**, ојк. Горње Штипље, ок. Јагодине, обл. Белице (Мијат. 2, 131; Мишк. 3, 108); 3. **ЛЕПО БРДО** 232, ојк. Модрица, ок. Крушевца (Параћин 3).

1. **ЛЕПО ПОЉЕ** 360, ојк. Бањани, ок. Уба (Рак. М., 740); 2. **ЛЕПО ПОЉЕ** 380, ор. Букуља, слив Качера (Јов. Б. 1, 289).

ЛЕПУШАНСКА ГЛАМА, ок. Књажевца (Мачај, 297). Први члан оронимске синтагме је према: (1) *лејух*, више врста биљака: *Verbascum divizma*, *Inula helenium оман*, *Nuphar luteum жуји локвањ*, *Nymphaea alba локвањ* (Сим. 1959); (2) *лејуша* биљка *броћац*, *ивањско цвеће Galium* (И.). Термин *глама* значи 'велика стена, чука; стеновита планина'.

ЛЕПШЕ БРДО, ојк. Ретимље, код Ораховца, обл. Метохије (Бук. 3, 481 и 497). Напомена записивача је: „Л'епше брдо, њиве на брежуљку (плодније су од њива на суседном брежуљку“ (И.). Из придева *леј* (комп. *лејши*; диј. *лејшији*, *лејчи*) 'који даје добар род, родан, плодан (о земљи и др.)'; ради поређења са околним тереном, употребљен компаратив. Придев *леј* среће се као атрибут у синтагмама које значе имена биљака и места (РЈА); као компаратив не. Локални изговор са умекшаним -л-.

ЛЕСАКОВО БРДО 1006, ор. Кучај (Параћин 2). Према антропониму. Исп. л. име *Леса*, *Леско* (Р. САНУ), презимена *Лесак*, *Леско*, *Лесковац* и др. (ЛП).

1. **ЛЕСКА**, ојк. Грабовац, код Трстеника (Мишк. 3, 108); 2. **ЛЕСКА** 930, ојк. Драгобужде, обл. Пољаница (Лебане 4); 3. **ЛЕСКА** 788, ор. Јазавачки рид 1028, ојк. Падеж, ок. Лесковца (Врање 1); 4. **ЛЕСКА** 739, ок. Приштине (Приштина 3). Према: (1) фитониму *леска Corylus avellana*, користи се у плетарству, а плодови у исхрани и производњи лекова; има више врста; (2) апелативу *леска 'лескар*, лескова шума, лесков гај, честар' (Р. САНУ).

ЛЕСКА ГОРА, ор. Златибор, слив Ђетиње (Стан. 1, 690; Стан. 4, 509). Први члан синтагме је стари придевски облик, данас би гласио Лескова гора. В. Лескова глава, Лескова вода.

ЛЕСКОВА ВОДА 1290, ор. Кукавица, ојк. Костомлатица, ок. Врања (Врање 3; Стан. 2, 486). Првобитна хидронимска синтагма фитонимског порекла (в. ор. Леска) преузета је као име терена.

ЛЕСКОВА ГЛАВА 1096, топ. Лескова глава, ојк. Рудине, ор. Рогозна планина (Нови Пазар 4; Енц. Југ. Косовска Митровица). В. ор. Леска и др.

ЛЕСКОВА КОСА 828 = **ЉЕСКОВА КОСА**, слив Голијске Моравице (Ршум. 4, 36). В. ор. Леска, Лескова падина и др.

1. **ЛЕСКОВА ПАДИНА**, ојк. Ново Село, код Предејана (Врање 2); 2. **ЛЕСКОВА ПАДИНА**, ојк. Доње Стајевце (Доњи Стајевац), ок. Трговишта (Триф. Ј. 3, 156). В. ор. Леска, Лескова коса и др.

1. **ЛЕСКОВАЦ** 1309, ор. Коњарник 1218, ор. Стара планина (Пирот 2); 2. **ЛЕСКОВАЦ** 1077, ор. Црни врх, ојк. Кратово, код Прибоја (Вардиште 4; Енц. Југ. Вишеград; Мишк. 4, 127); 3. **ЛЕСКОВАЦ** 735, ојк. Буковце, ок. Бујановца (Куманово 2); 4. **ЛЕСКОВАЦ** 811, ојк. Рвати, ор. Копаоник (Нови Пазар 2). *Лесковац* је: *лесковак*, прут, штап од лесковог дрвета; *лескар*, земљиште обрасло леском, лескова шума, лесков гај, честар' (Р. САНУ).

ЛЕСКОВАЧКА ПЛАНИНА, југозападно од Лесковца, слив Ветернице (Рак. М., 69). Према ојкониму Лесковац (ИМ).

ЛЕСКОВ ВРХ 1064, ор. Тупанар 1035, ор. Сврљишке планине (Ниш 2; Стан. 4, 101; Мишк. 2, 73). В. ор. Леска и др.

1. **ЛЕСКОВИК** 1174, ор. Озрен, ојк. Црна Бара (Зајечар 3; ГАЈ Ниш; Ршум. 3, 102; Дакић 1, 1); 2. **ЛЕСКОВИК** 1174, врх на ор. 1. Лесковик, ор. Озрен (Зајечар 3); 3. **ЛЕСКОВИК**, ојк. Црквине, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). *Лесковик* је *'лескар*, земљиште обрасло леском, лескова шума, лесков гај, честар'.

ЛЕСКОВИЧКА РАВНА ГОРА, ор. Повљен (Јов. Б. 1, 170). Према топо- ниму Лесковик. В. ор. Лесковички вис .

ЛЕСКОВИЧКИ ВИС 900, ор. Повљен (Јов. Б. 1, 170). В. ор. Лесковичка равна гора.

ЛЕСКОВ РИД, ојк. Дуга Лука, обл. Власине, ок. Врања (Ник. Р. 3, 321).

ЛЕСКОВСКА ЧУКА, код ојк. Лесковац, код ојк. Грлиште, ор. Тупижница (Петк., 60).

ЛЕСНА 809, ојк. Горњи и Доњи Дубац, обл. Драгачево (Јов. К. 1, 378). Од **Лесна гора*, *шума* и сл. Придев *лесни* значи 'који се односи на лес, шуму, шум- ски; обрастао лесом, шумовит' (Р. САНУ).

ЛЕСЊЕ 1230, ор. Четаница 1385, ор. Јадовник 1734, ок. Сјенице (Пљевља 2). Од *лес*, *леска*, зб. *лесће*, *лешће* 'лештар, лесково грмље, лескар; грмље, шибље уопште' (Р. САНУ).

ЛЕТЕНКА 454, ор. Фрушка гора, обл. Срем (Стан. 4, 767). Лексема *летенка* је назив за биљку, зимзелен (Р. САНУ). Корен *лей-* је дао читав низ из- веденица чија је семантика везана за 'лето'; прилози су: *лејџе*, *лејџи*, *лејџски*, *лејџи*, *лејџно* 'за време лета, док траје лето'. Разгранате су изведенице које значе 'летњи пашњак, место где се лети изгони стока на пашу; колиба, катун': *лејџник*, *лејџица*, *лејџница*, *лејџишије*, *лејџовик*, *лејџњак*, *лејџовина*, *лејџовишије*, *лејџни- ковац*, *лејџњиковац*. Значење овог оронима је из круга наведених лексема.

ЛЕТИЦА = **ВЕЛИКА ЛЕТИЦА**, ојк. Црни врх, код Пећи, ор. Проклетије (Џог. 1, 295). *Летџица* је 'летовалиште, летовиште, летовина, летиште, место где се изгони стока на летњу испашу'.

ЛЕТИШТЕ 667, ор. Мироч (Стан. 2, 833). В. код ор. Летенка.

ЛЕУШИЋКИ КРЕМЕН, ојк. Леушићи, код Прањана, ок. Горњег Мила- новца (Мишк. 6, 138). Према антропоојкониму *Леушићи*. Исп. презиме *Леушић* (ЛП).

ЛЕШЕВАЦ, ор. Мунцело, ор. Копаоник, ојк. Брзеће (Куршумлија 1). Од антропонима *Леш* преко **Лешево њоље, брдо* и сл. Исп. презимена: *Леша, Лешан, Лешевих* (Р. САНУ).

ЛЕШЕВАЧКО БРДО, ор. Папрадна, ојк. Пољаница, ор. Гледићке планине (Мишк. 3, 109). Од претходног антропотопонима **Лешевац*. В. код ор. Лешевац.

ЛЕШЈЕ, ојк. Велико Лаоле, ок. Петровца, обл. реке Млаве (Јов. Љ., 378). *Лешје* је зб. именица од *леска* 'лештар'. В. ор. Леска.

1. **ЛЕШНИЦА**, хид. Пчеличка река л. пр. Дуленке л. сас. Лугомира л. пр. Велике Мораве (Мишк. 3, 109); 2. **ЛЕШНИЦА** 950, ор. Копаоник (Стан. 2, 377); 3. **ЛЕШНИЦА**, ор. Јелица 1377, ор. Јавор (Сјеница 2); 4. **ЛЕШНИЦА** 552, ојк. Луг, код Приштине (Приштина 3). Од фитонима *леска* *Corylus avellana*. В. ор. Леска и др.

ЛЕШНИЧКИ РИД 897, ор. Спасова чука 1163, ојк. Падеж, ок. Лесковца (Врање 1). Према топониму, хидрониму **Лешница*. В. ор. Лешница.

1. **ЛЕШТАР**, ојк. Кленовник, код Костолца, ок. Пожаревца (Паунк., 19; Милад. М. 1, 140); 2. **ЛЕШТАР**, слив Дуленке, л. сас. Лугомира л. пр. Велике Мораве, ојк. Рековац (Мишк. 3, 109). *Лештар* је 'лесково грмље, лешће, лескар; шибљак уопште' (Р. САНУ).

ЛЕШТАЧА, ојк. Белица, слив Белице л. пр. Велике Мораве (Мишк. 3, 109). Према аутору који је записао ороним, то је место где је било лесковине, леске, лесковог грмља. В. ор. Лештар.

ЛЕШЋАНИ, ојк. Радобуђа, ок. Ариља (Мис. И. 1, 141). Према називу за житеље тога краја; **Лешћани од лешће*. В. ор. Лешће 1230, Лешће.

1. **ЛЕШЋЕ** 253, ојк. Београд (Ршум. 5, 25); 2. **ЛЕШЋЕ**, ојк. Љевоша, обл. Метохијски Подгор (Стиј. 3, 198). *Лешће, лешће* је 'лештар, лесково грмље, лескар; шибљак уопште; зб. именица од *леска*' (Р. САНУ). В. код ор. Лештар.

1. **ЛИВАДЕ**, косина на ор. Јабланик, ојк. Вујиновача, ок. Ваљева (Павл. Љ., 621); 2. **ЛИВАДЕ** 1002, ојк. Црнољева, код Штимља, ор. Црнољева (Качаник 1). Ор. има облик множине топоапелатива *ливада*.

ЛИВАДИЦА 2491, ор. Шар планина, ор. Љуботен, ојк. Штрпце (ГАЈ Приштина). Ор. је облик деминутива од топоапелатива *ливада*.

ЛИВАДЊИ ЧУКАР, ојк. Стара Брезовица, Врањска котлина (Злат. 5, 118). *Ливадњак* је биљка, дивља жалфија *Salvia pratensis*. Према податку који је дао аутор, назив оронима је ипак према *ливадни* од *ливада*: „Ливадњи чукар м брдо с ливадама“ (И.).

1. **ЛИВАДСКО БРДО** 206, ојк. Мала Плана, ок. Смедеревске Паланке (Крагујевац 1); 2. **ЛИВАДСКО БРДО** 755, ор. Кузманово брдо 968, ојк. Ковачево, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3).

ЛИЈАЧ 1015, ојк. Белут, ок. Босиљграда (Крива Паланка 1). Према дивљој животињи *лијач* 'лисац, лис, лиј, лихаћ, лисјак, лисак'. Ор. је изведен из неке синтагме.

ЛИКЕНЕ, ојк. Мрамор, ок. Приштине (Приштина 4, к. из 1937. г.). *Лик, лика, лико* је 'влакнасто ткиво, слој дрвета испод коре; употребљава се у плетар-

ству'. Придевски облици могу бити: *ликав*, *ликасӣ*, *ликов* 'који је попут лике, влакнаст; жилав'. Од надимка су презимена: *Ликан*, *Ликић*, *Лико*, *Ликовић* и др. (ЛП).

ЛИЛИНА ПАДИНА, ојк. Доња Каменица, слив Трговишког Тимока, обл. Заглавак (Динић, 211). Према хипокористику *Лила* од Милисав, Милован (Грк.).

ЛИЉОР, ор. Стражевица, ојк. Табаковац, ок. Неготина (Неготин 3). Основа *Лљь*- повезује овај ороним са лексемом *лљѝак*, *лљѝѝак* 'навиљак, онолико сена колико се вилама може бацити' и даље са оронимима *Лљѝѝак* (налазе се исто тако у источној Србији). Функција наставка *-ор* није сасвим јасна. В. код ор. *Лљѝѝак*.

ЛИМАНОВИЋ 1015, ојк. Пропаштица, ор. Пропаштица, ор. Гољак (Лебане 3). Од м. имена *Лиман* (13 в.), преко патронима **Лиманови*, **Лимановићи*.

1. **ЛИПА** 550, ор. Суворбор (Јов. Б. 1, 269); 2. **ЛИПА**, ојк. Вучковица, обл. Гружа (Драгић 1, 237); 3. **ЛИПА**, ојк. Солотуша, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 382); 4. **ЛИПА** 1140, ор. Мечија гора 1293, ор. Видлич (Пирот 4); 5. **ЛИПА** 1701, ор. Маја Љубенић 2093, ојк. Љубенић, код Пећи (Пећ 4). Према фитониму *лиѝа* *Tilia* названо је земљиште, топоороним па и сам ороним.

1. **ЛИПАК** 251, код Београда (Ршум. 5, 25); 2. **ЛИПАК**, ојк. Славковица, код Љига (Павл. Љ., 936); 3. **ЛИПАК**, ојк. Тодорин До, код Горње Топлице, ок. Мионице (Павл. Љ., 977); 4. **ЛИПАК**, ојк. Попаре, обл. Колубаре (Павл. Љ., 871); 5. **ЛИПАК**, ојк. Дегурић, код Ваљева (Павл. Љ., 639); 6. **ЛИПАК**, ојк. Медвеђа, код Деспотовца (Мишк. 3, 109); 7. **ЛИПАК**, хид. Кривељски поток д. пр. Каленићке реке л. пр. Велике Мораве (Мишк. 3, 109); 8. **ЛИПАК**, ојк. Грлиште, ор. Тупижница (Петк., 60). *Липѝак* је 'лиѝар, липов гај, липова шума, липик' (Р. САНУ). В. ор. Липар.

1. **ЛИПАР**, ојк. Бошњак, обл. Пожаревачка Морава (Милад. М. 1, 125); 2. **ЛИПАР**, ојк. Горња Трепча, код Чачка (Мишк. 6, 162); 3. **ЛИПАР**, ојк. Вољавче, код Јагодине (Мишк. 1, 207); 4. **ЛИПАР**, ојк. Богаљинци (Богалинац), код Драгова, ок. Рековца (Мишк. 3, 110); 5. **ЛИПАР**, ојк. Доброселица, код Рековца (Мишк. 3, 110); 6. **ЛИПАР**, ор. Брзак 784, ор. Гледићке планине, ојк. Бајчетина (Крушевац 1); 7. **ЛИПАР** 927, ор. Ком 1177, ор. Троглав, ок. Краљева (Чачак 3); 8. **ЛИПАР** 835, ор. Оштра глава 729, ор. Столови, ојк. Замчање, ок. Краљева (Чачак 4); 9. **ЛИПАР** 300, ојк. Велико Градиште (Стан. 2, 557); 10. **ЛИПАР** 1200, ојк. Сокобања, ор. Лесковик (Стан. 2, 557). *Липѝар* је 'липов шума, липов гај, липик, липак'. В. ор. Липак.

ЛИПАРЧИЋ, ојк. Буровац, код Петровца, обл. хид. Млаве (Јов. Љ., 321). Ор. је деминутив, *лиѝарић*.

1. **ЛИПЕ**, ојк. Пауни(е), код Ваљева (Павл. Љ., 849); 2. **ЛИПЕ**, ојк. Драгијевица, код Осечине, слив Јадра д. пр. Дрине (Павл. Љ., 647). Према фитониму *лиѝа* *Tilia*. В. ор. Липар, Липа и др.

1. **ЛИПЕТ** 560, ојк. Козељ, заселак Липет, обл. Качер (Рак. М., 740; Мишк. 6, 184; Јов. Б. 1, 283); 2. **ЛИПЕТ** 420, ор. Суворбор, слив Колубаре (Јов. Б. 1, 269). Суфикс *-еѝ* < *-еѝь* присутан је, у словенским језицима, у ономатопејама. Према

Ломи (1985, 112), „Топоними /претходно дримоними/ Брезет, Врбет, Јелет, и Липет настали су у двојезичној средини полупословењених Влаха у којој је суфикс *-eŭi* < *-ētit* био још продуктиван, долазећи и на словенске основе у функцији *-ikъ*, *-(j)akъ*, уп. Врбик, Врбак, Врбљак“.

ЛИПЕТОВА ГЛАВА, заселак Липет, обл. слива Качера (Јов. Б. 1, 284). Изведено од оронима *Липейџи*. В. ор. 1. Липет.

ЛИПЉЕ 1337, ојк. Мали Штупељ, ок. Пећи (Пећ 3). *Липље* је збирни облик; има значење 'липар, липова шума, липик'.

ЛИПНИК, ојк. Црнча, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 484). *Липник* је 'липова шума, липик, липар'. В. ор. Липак, Липет, Липље и др.

ЛИПНИЦА 548, ојк. Преконога, ор. Сврљишке планине (Енц. Југ. Ниш). *Липница* је 'липар, липик, липова шума'. В. ор. Липник, Липет, Липље и др.

ЛИПНИЧКА ГЛАВА 773, ојк. Вољевци, код Малог Зворника, обл. Подриње (Зворник 2). Према ојкониму *Липница* (ИМ). В. ор. Липница и др.

ЛИПНИЧКА ГЛАВИЦА, ојк. Липница, код Груже, ок. Кнића (Жуј., 83). Према ојкониму *Липница*. В. ор. Липница, Липничка глава, Липет и др.

ЛИПЊАК, ојк. Горњи Дубич(ћ), код Трстеника (Мишк. 3, 111). *Липњак* је 'липар, липов гај, липик, липник'. В. ор. Липник, Липет, Липље, Липница и др.

1. **ЛИПОВА ГЛАВА** 427, ор. Букуља 696, ојк. Буковик, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1; Јов. Б. 1, 283); 2. **ЛИПОВА ГЛАВА** 534, ор. Гледићке планине, ојк. Groшница, обл. Левач (Крушевац 1); 3. **ЛИПОВА ГЛАВА**, ојк. Срнећи Дол, Врањска котлина (Врање 3; Триф. Ј. 1, 181). В. ор. Липа, Липет, Липар и др.

ЛИПОВА ГЛАМА, ор. Турјачка глама, ојк. Ошљане, код Књажевца (Мачај, 297). В. ор. Липа и др.

ЛИПОВА КОСА, ојк. Сибница, ор. Котленик, обл. Груже (Драгић 1, 323). В. ор. Липова глама и др.

1. **ЛИПОВАЦ**, ојк. Команице, код Мионице (Павл. Љ., 725); 2. **ЛИПОВАЦ** 369, ор. Клабушења 297, ојк. Каона, код Кучева (Петровац 2); 3. **ЛИПОВАЦ** 932, ојк. Дрежник, код Ужица (ГАЈ Ужице; Енц. Југ. Ужице); 4. **ЛИПОВАЦ**, ојк. Бинач, код Витине (Куманово 1); 5. **ЛИПОВАЦ**, ојк. Врдник, обл. Срем (Цар., 126). Из синтагме **Липов гај*, **Липово брдо* и сл.; *липовац* је и 'липовак, липов штап' (Р. САНУ). В. ор. Липа, Липет, Липник и др.

1. **ЛИПОВАЧА** 680, ор. Суворор, ојк. Горњи Бранетићи (Јов. Б. 1, 269); 2. **ЛИПОВАЧА** 256, зараван Звишких брда, слив Пека (Мил. Ч. 9, 3); 3. **ЛИПОВАЧА** 362, ојк. Царевац, ок. Великог Градишта (ГАЈ Бела Црква; Мил. Ч. 9, 26; Енц. Југ. Кучево). В. ор. Липовац, Липа и др.

ЛИПОВАЧКА ГЛАВИЦА, ојк. Липовац, код Враћевшнице, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 112). Ор. је изведен од ојконима *Липовац*. В. ор. Липовац, Липа, Липница и др.

ЛИПОВАЧКА КОСА, ојк. Липовац, ок. Сталаћа (Параћин 3). Ор. је изведен од ојконима *Липовац*. В. ор. Липовачка главица.

ЛИПОВАЧКО БРДО, ојк. Шљивовац, код Малог Црнића (Милад. М. 1, 107). Према топониму **Липовац*.

1. **ЛИПОВА ЧУКА** 886, ојк. Шљивовик, ор. Шљивовачки врх, ок. Пирота (Пирот 3; Костић 4, 270); 2. **ЛИПОВА ЧУКА**, ојк. Тулово, ок. Лесковца, Лесковачка котлина (Јов. Ј. 4, 172). Први члан синтагме је придев фитонима *липа* *Tilia*.

1. **ЛИПОВ ВРХ** 404, ојк. Грабовац, ор. Чука 333, ок. Груже (Чачак 2); 2. **ЛИПОВ ВРХ** 821, ор. Кучај (Параћин 2). В. ор. Липа и др.

ЛИПОВ ДЕО, слив Раванице д. пр. Велике Мораве, ор. Кучај (Жуј., 227).

1. **ЛИПОВИТА КОСА**, ор. Кременац 657, ојк. Рековац, обл. Левач (Мишк. 3, 111); 2. **ЛИПОВИТА КОСА**, ор. Велики врх 513, ојк. Мишевићи, код Јагодине, обл. Левач (Крушевац 1).

1. **ЛИПОВИЦА** 278, ојк. Рушањ, код Београда (Бог., 185; Енц. Југ. Младеновац); 2. **ЛИПОВИЦА** 381, ојк. Степојевац, слив Пештана (Стан. 1, 150); 3. **ЛИПОВИЦА** 176, ојк. Владимирци, обл. Поцерина (Енц. Југ. Ваљево); 4. **ЛИПОВИЦА**, ојк. Ракари, ок. Мионице (Павл. Љ., 905); 5. **ЛИПОВИЦА** 527, ојк. Књажевац (Зајечар 4; Мишк. 2,74; Мишк. 4, 150); 6. **ЛИПОВИЦА**, хид. Просеница д. пр. Сврљишког Тимока (Мишк. 4, 145); 7. **ЛИПОВИЦА**, ор. Јухор, ојк. Беочић, ок. Рековца (Мишк. 3, 111); 8. **ЛИПОВИЦА**, ојк. Видова, код Чачка (Мишк. 6, 155); 9. **ЛИПОВИЦА** 712, ојк. Котража, обл. Горње Драгачево (Јов. К. 1, 390); 10. **ЛИПОВИЦА** 972, ор. Главица 838, ојк. Требиће, ок. Рашке (Нови Пазар 4); 11. **ЛИПОВИЦА** 792, ојк. Вршевце, код Приштине (Приштина 3); 12. **ЛИПОВИЦА** 856, ојк. Русиновце, ор. Дреница (Енц. Југ. Призрен); 13. **ЛИПОВИЦА**, ојк. Зборце, ок. Штимља (Качаник 1). *Липовица* је 'липар, липова шума, липов гај, липик'. В. ор. Липовац, Липница, Липар и др.

ЛИПОВ КИК 770, ор. Медведник 1247, ојк. Драгодол, код Пецке, ок. Осечине (Крупањ 4).

ЛИПОВО, ојк. Рсовци, ок. Алексинца, ор. Велика чука 583 (Зајечар 3). Ор. је из синтагме *Липово брдо*.

1. **ЛИПОВО БРДО** 572, ојк. Радаљ, код Малог Зворника (Зворник 2; Стој. В., 142; Павл. Љ. 2, 499); 2. **ЛИПОВО БРДО** 319, ор. Висибаба 776, ојк. Доња Љубовића, код Љубовије (Крупањ 3; Павл. Љ. 2, 432); 3. **ЛИПОВО БРДО**, ојк. Медошевац, код Лазаревца (Петр. П. 1, 187); 4. **ЛИПОВО БРДО** 423, ојк. Бигреница, ок. Деспотовца (Петровац 3).

ЛИПОВ РИД, ојк. Љубижда, обл. Јужна Метохија (Бук. 3, 573). Синтагма значи 'рид који је окарактерисан дримонимом *липа*' *Tilia*.

ЛИПОВ РТ 284, ојк. Поникве, код Браничева (Велико Градиште 3).

1. **ЛИПОВ ЧУКАР**, ојк. Радичевци, код с. Доње Зуниче, код Књажевца (Кула 3); 2. **ЛИПОВ ЧУКАР**, ојк. Балинац (Балинци), код Књажевца, обл. Заглавак (Стан. М. 1, 132; Динић, 111).

ЛИС 699 = **ЛИСА**, вис на ор. Лишка планина 726, ојк. Лис, слив Бјелице д. пр. Западне Мораве, ок. Гуче, обл. Драгачево (ГАЈ Краљево; Стан. 2, 470; Ерд. 1, 166; Ршум. 4, 50). Придев *лис*, чешће *лисаси*, значи 'који је без шумског покривача, оголео' па и 'који има оштар нагиб, стрм, окомит'; именица *лисина* је 'земљиште без вегетације, необрасло, голо земљиште; шумска чистина, про-

планак; мање брдо са равним, необраслим врхом, са голом заравни' (Р. САНУ). Ороним је из синтагме **Лиси врх*; **Лиса стѐрана* и сл.

1. **ЛИСА**, ор. Брзак 784, ојк. Гледић, ор. Гледићке планине (Крушевац 1); 2. **ЛИСА**, ојк. Дулене, ор. Ситно камење 636, ор. Гледићке планине (Крушевац 1); 3. **ЛИСА**, ор. Самар 922, ор. Гледићке планине (Крушевац 1); 4. **ЛИСА**, ор. Јеловик, ојк. Прњавор, обл. Левач (Мишк. 3, 111); 5. **ЛИСА**, ор. Шест 638, ојк. Стамница, ок. Петровца (Петровац 1); 6. **ЛИСА** 699 = **ЛИС**, вис на ор. Лишка планина 726, ојк. Лис, слив Бјелице (Ршум. 4, 50; Жуј., 118; Миђк. 4, 4); 7. **ЛИСА** 263, топ. Миљков манастир 225, ојк. Гложане, ок. Свилајнца (Крагујевац 4); 8. **ЛИСА** 1615, ојк. Жари, код Бањске, ор. Голија (Нови Пазар 1; Ил. Р., 656). Ор. *Лиса* је из синтагме **Лиса гора*, планина и сл. В. код ор. Лис.

ЛИСА ГЛАМА, ок. Књажевца (Мачај, 297). Термин *глама* значи 'висока стена, чукар; необрасла стеновита планина; голи врх'. Ово значење је у синтагми појачано значењем придева *лис*. В. код ор. Лис.

ЛИСА ПАДИНА 492, ор. Мали штрбац 626, ор. Мироч (Мил. Ч. 10, 16). В. код ор. Лис.

ЛИСА ПОЉАНА 699, ор. Мали Дели Јован 693, ор. Дели Јован, ојк. Сиколе (Доњи Милановац 4). В. код ор. Лис и др.

ЛИСА СТЕНА 1133, ор. Побијеник 1307, ојк. Калафати, слив Лима (Вардиште 3). В. код ор. Лис, Лиса глама и др.

ЛИСА СТИЈЕНА 1336, ор. Јаворје 1486, ојк. Црнуговићи, хид. Поблатница л. пр. Лима (Вардиште 3; Стан. 2, 98). В. код ор. Лис.

ЛИСАЋ 503 = **ЛИСАЋ БРДО** = **ЛИСАЧ**, ојк. Доња Трешњевица, ок. Шатрње, слив Јасенице л. пр. Велике Мораве (Дроб. Б. 1, 366). *Лисаћ* је 'лисац'. Варијанта са *-ач* – *Лисач*.

ЛИСАЋ БРДО 503 = **ЛИСАЋ** = **ЛИСАЧ**, ојк. Доња Трешњевица, ок. Шатрње (Дроб. Б. 1, 366).

1. **ЛИСАЦ** 419, ојк. Брњица, ок. Голупца (Велико Градиште 4; Стан. 2, 579; Мил. Ч. 4, 116); 2. **ЛИСАЦ**, врх на ор. 1. Лисац 419, ојк. Брњица (Стан. 2, 579); 3. **ЛИСАЦ** 1113, ор. Тилва маре 1019, ор. Велики крш 1191 (Доњи Милановац 3); 4. **ЛИСАЦ** 514, ор. Печка планина 516, ор. Старица, обл. Звижд (Доњи Милановац 1); 5. **ЛИСАЦ** 457, ор. Мала Остриковица 563, ојк. Грабовица, ок. Деспотовца (Петровац 3); 6. **ЛИСАЦ** 1321, врх на ор. Бељаница, слив Ресаве д. пр. Велике Мораве (Карић, 20); 7. **ЛИСАЦ** 1052, врх на ор. Гола планина 1112, ојк. Шарбановац, код Сокобање (Зајечар 3; Јов. П. 1, 83); 8. **ЛИСАЦ** 1065, ор. Гоч, ојк. Трстеник, слив Расине д. пр. Западне Мораве (Крушевац 3; ГАЈ Краљево; Стан. 2, 579); 9. **ЛИСАЦ** = **СТРАЖА** 1845, ојк. Тумба, обл. Пољаница (Енц. Југ. Врање; Ник. Р. 4, 19; Мишк. 4, 54; Стан. 2, 556; Злат. 1, 132); 10. **ЛИСАЦ** 1345, врх на ор. Кукавици, ојк. Костомлатица, код Владичиног Хана (Врање 3; Павић., 100; Стан. 2, 579); 11. **ЛИСАЦ** 1624, ојк. Ржана, ор. Копаоник (Куршумлија 3; Крст. О., 229); 12. **ЛИСАЦ** 1298, ојк. Јелакце, ор. Копаоник (Куршумлија 3; Енц. Југ. Косовска Митровица). *Лисац* је лексема са разуђеном семантиком: име дивље животиње *Canis vulpes*; назив за разне домаће животиње са видном, свет-

лом, белегом; називи биљкама из фам. Polygonum и Pulmonaria, али и многим топонимима. Релно прихватљиво објашњење за називе на висинама, орониме, је оно које се односи на придев *лис*, *лисаџ*. Ту претпоставку потврђује лик *Лысьць* за Лисац 12. забележен 1316 (уп. Лома 2013, 135). В. код ор. Лис.

ЛИСАЧ 503 = **ЛИСАЋ** = **ЛИСАЋ БРДО**, ојк. Горња Трешњевица, ок. Шаторње, слив Јасенице (Аранђеловац 3). В. ор. Лис, Лисаћ и др.

ЛИСЕ БРДО, ојк. Жари, према ор. 8. Лиса 1615, код Бањске, ор. Голија (Ил. Р., 656). В. ор. Лис, Лиса и др.

1. **ЛИСИНА** 371 = 1. **ЛИСИНЕ**, ојк. Радаљ, код Малог Зворника (Зворник 2); 2. **ЛИСИНА** 657, ојк. Зајача, ок. Лознице (Зворник 2); 3. **ЛИСИНА**, ојк. Босуца, слив Качера, обл. Качер (Јов. Б. 1, 287; Мишк. 4, 175); 4. **ЛИСИНА** 515, ојк. Угриновци, ок. Горњег Милановца (Аранђеловац 3); 5. **ЛИСИНА** 1125, ојк. Маковиште, ок. Косјерића (Ршум. 6, 131; Мис. И. 2, 162; Крупањ 4; Стан. 3, 414); 6. **ЛИСИНА** 610 = 5. **ЛИСИНЕ**, врх на ор. Крилаш, обл. Хомоље (Драг. 1, 318); 7. **ЛИСИНА**, ојк. Брезна, ор. Столови, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 325). *Лисина* је термин којим се означава 'земљиште без вегетације, необрасло, голо земљиште; шумска чистина, пропланак; мање брдо са равним, необраслим врхом, са голом заравни' (Р. САНУ). О орониму Лисина, под бр. 6., писац додаје: „Крилаш има два врха. Онај севернији много је гребенаст, и кршевит, и зове се Лисина или Лисине. Онај јужнији округластији је и више шумом обрастао“ (Драг. 1, 317–318).

ЛИСИНАЦ, на ор. Лисина 657, ојк. Зајача, ок. Лознице (Зворник 2). В. код ор. Лисина.

1. **ЛИСИНЕ** 371 = 1. **ЛИСИНА**, ојк. Радаљ, код Малог Зворника (Павл. Љ. 2, 499); 2. **ЛИСИНЕ**, ојк. Горња Ораховица (Оровица), ок. Љубовије, ор. Ораховичка планина (Павл. Љ. 2, 488); 3. **ЛИСИНЕ**, ојк. Забрдица, код Бранковине, ок. Ваљева (Павл. Љ., 672); 4. **ЛИСИНЕ**, ојк. Озрем, код ојк. Бершићи, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 129); 5. **ЛИСИНЕ** 610 = 6. **ЛИСИНА**, врх на ор. Крилаш, ојк. Шетоње, слив Млаве (Драг. 1, 318). *Лисине* је облик множине од *лисина*. В. код ор. Лисина.

ЛИСИ РИД, ојк. Крива Феја, обл. Власине (Ник. Р. 3, 327). Аутор овај ороним сврстава у категорију назива „по особинама земљишта ... по каквоћи рида ... (Дебели Рид, Лиси Рид, Криви Рид)“. В. ор. Лис, Лисе брдо, Лисина.

ЛИСИНСКА КОСА, ор. Крилаш, ојк. Шетоње, слив Млаве (Паунк., 27). Према орониму Лисина.

ЛИСИНСКИ ВРХ, ор. Крилаш, ојк. Шетоње, слив Млаве (Јов. Љ., 316). Према орониму Лисина.

1. **ЛИСИЦА** 905, ор. Мала Кобасица 827, ојк. Брезна, ок. Горњег Милановца (Чачак 4); 2. **ЛИСИЦА** 665, ојк. Косовска Митровица (Приштина 1); 3. **ЛИСИЦА** 1186, ор. Гољак (Голак), ојк. Пропаштица (Лебане 3; Мишк. 4, 97; Стан. 3, 589; Мил. Ч. 2, 35). Према: 1. **Лиса гора, чука* и сл. из придева *лис*; 2. зоониму *лисица* *Vulpes*. В. ор. Лис, Лисац и др.

ЛИСИЧАК 903, ојк. Прековце, ок. Јањева, ор. Андровачка планина (Лебане 3). Из синтагме **Лисича чука, коса* и сл., од придева *лисичи* 'лисичији,

лисичји'. После сажимања, губљења апелатива, добијен је облик *Лисичак*. В. ор. Лисича чука, Лисичија чука.

ЛИСИЧА ЧУКА, ојк. Репушница, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 330). В. ор. Лисичак.

ЛИСИЧИЈА СТИЈЕНА 1155, ојк. Стануловићи, ок. Бруса, ор. Копаноник (Куршумлија 3). В. ор. Лисичак.

ЛИСИЧИЈА ЧУКА, ор. Глиговац 741, ојк. Тибужде, ок. Врања (Врање 3). В. ор. Лисичак и др.

ЛИСИЧИЈЕ БРДО, ојк. Крушевица, код Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 347). В. ор. Лисичак и др.

ЛИСИЧИЈЕ РУПЕ, ојк. Читлук, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 471). В. ор. Лисичак, Лисичија стијена, Лисичија чука.

ЛИСИЧИЈИ ВРХ = ЛИСИЧИН ВР = ЛИСИЧЈИ ВР, ојк. Горња и Доња Каменица, ок. Књажевца (Мишк. 4, 149). В. Лисичак, Лисичија стијена и др.

1. **ЛИСИЧИЈИ ДЕЛ**, слив Пусте реке д. пр. Власине (Мишк. 4, 52); 2. **ЛИСИЧИЈИ ДЕЛ**, ојк. Душник, код Ниша (Мишк. 4, 84). В. ор. Лисичак, Лисичији врх.

ЛИСИЧИНА 1067, ор. Лупоглав 1092, ор. Златибор, ојк. Доња Јабланица (Вардиште 3; Мић. Љ., 472). Наставак *-ина* уноси у оним колективно значење: место где има пуно лисица, планина лисица.

ЛИСИЧИН ВР = ЛИСИЧИЈИ ВРХ = ЛИСИЧЈИ ВР, ојк. Доња Каменица, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 211). В. ор. Лисичак.

ЛИСИЧИН ВРХ, ојк. Зли Поток, обл. Гора (Лут. М. 4, 66). В. ор. Лисичак и др.

ЛИСИЧЈИ ВР = ЛИСИЧИЈИ ВРХ = ЛИСИЧИН ВР, ојк. Доња Каменица, обл. Заглавак (Стан. М. 1, 171). В. ор. Лисичак и др.

ЛИСИШТЕ, ојк. Скакавци, код Мионице, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 172). Исто што и *лисиње* 'голи врх, голо брдо', *лисина*. Код села је и брег Голеш (И.).

ЛИСЈА ПОЉАНА, ојк. Бистрица, код Великог Лаола, слив Млаве (Јов. Љ., 387). В. ор. Лис, Лисина, Лисиште.

ЛИСЈА СТЕНА, ор. Караула 1013, ојк. Крњача, ок. Пријепоља (Пљевља 1). В. ор. Лис, Лисина и др.³

ЛИСКА 1327, ојк. Горња Јабланица, ор. Златибор (Вардиште 4; Енц. Југ. Вишеград; Мић. Љ., 470). *Лиска* је 'врста тврде глине, иловаче богате лискуном; *лискавица*'; а *лискавица* је 'лискуп, стена, слој земљишта богат тим минералом' (према Р. САНУ). Исп. топ. *Лиска* 'скала низ која се слева вода ... место каде се вади 'лиска' ... Од *лиска* '1. плочест, цеплив камен 2. слаба земја што има каменлива подлога'." (Иванова 1996, 375).

³ Прим. ур.: први члан код овога и претходног оронима очито је од прасл. **lisъja* 'лисичја' а не од **lysa* 'гола'.

ЛИСНИК, ојк. Мионица, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 163). *Лисник* значи 'део шуме или шума са које је сасечено лиснато грање (за зиму стоци), *лишињак*, *лисџобер*, *лисникарка*, *лисничарка*; саме одсечене гране' (према Р. САНУ).

ЛИСНИЦЕ, ојк. Слатина, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). Ор. је значењски везан за *лисник*, шуме из којих се сече грање, листобер. В. ор. Лисник.

ЛИСОВО, ор. Клеч 1112, ор. Велика Нинаја (Сјеница 4). (1) Из синтагме **Лисо брдо*, *џоље* и сл.; или (2) од антропонима *Лис*, *Лисов*.

1. **ЛИТИЦА**, ојк. Стубао (Стубо, ИМ), ок. Ваљева (Павл. Љ., 962); 2. **ЛИТИЦА**, ор. Озрен, ојк. Горње Гоње, ок. Сјенице (Сјеница 1; Крст. О., 199); 3. **ЛИТИЦА** 1683, ор. Големи врх 1533, ор. Сува планина, обл. Заплање (Ниш 4; Стан. 4, 498; Мил. Ч. 7, 98). Термин *лиџица* значи 'висока, стрма стена'. Топоапелатив у функцији оронима.

ЛИЋЕНАТ = НЕЏИНАТ = НЕЋИНАТ = НИЋЕНАТ = НИЧИНАТ = ЋЕНАТА, ор. Бјелуха, слив Пећке Бистрице (Цог. 1, 257). На планини Неџинат (Лићенат) је коса за коју аутор каже: „Коса Нећината ... местимично прелази у оштар стеновит гробен са низом литица на југозападној страни“ (И., 257). На планини Неџинат су језера: Велико неџиначко језеро и Мало неџиначко језеро (И., 258). Варијанта оронима – *Лићенаџ* је по арб. *liqenit* 'језерски', *liqeni* 'језеро' (Р. СХ – А). В. ор. Неџинат.

1. **ЛИЦЕ**, топ. Градиште, на Големој реци, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 177); 2. **ЛИЦЕ**, ојк. Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368); 3. **ЛИЦЕ** 1799, ојк. Кућиште, ок. Пећи, Руговска клисура (Пећ 3). *Лице* се користи као синоним за географски термин *џрисиој* 'место, земљиште, изложено сунцу' (Р. САНУ).

ЛИЧЕВ РТ, ојк. Доња Крушевица, код Браничева (Велико Градиште 3). *Личе* је исто што и *лика*, *лико* 'влакнасто ткиво, танки слој дрвета испод коре који се употребљава у плетарству (према Р. САНУ).

ЛИЧИНАЦ 347, ојк. Чамурлија, ок. Ниша (Ниш 1). Придев *личин* значи 'што припада *лики*, што је од *лике*, што се односи на *лику* (слој двета који се употребљава у плетарству)'. Ор. је из неке синтагме типа **Личин рџ*, *врх* и сл., а поименичен је наставком *-ац*. Исп. и антропоним *Личина*.

ЛИЧИН ДОЛ, ор. Мијајловац, ојк. Горња Купиновица, ок. Лесковца (Ниш 3). В. код ор. Личинац.

ЛИША 490, ор. Фрушка гора, обл. Срем (Стан. 4, 767). *Лиша* је синоним лексеми *лис* 'лисина, површина без вегетације; голо, оголено, земљиште у шуми; голет' (Р. САНУ).

ЛИШКА ПЛАНИНА 726, ојк. Горња и Доња Краварица, обл. Доње Драгачево, ор. Крстац (Ерд. 1, 153). Ту се налази село Лис и брдо Лис (И., 166). В. код оронима Лиша.

ЛИШКО, ојк. Пилатовићи, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 388). Из синтагме **Лишко брдо*. В. код ор. Лиша.

1. **ЛИШКОВАЦ** 850, слив Поречке реке, ојк. Доњи Милановац (ГАЈ Бела Црква; Мишк. 4, 195; Миш. 1, 276); 2. **ЛИШКОВАЦ**, ор. из кога истиче Мали

Пек (Мишк. 4, 190; Енци. Југ. Кучево; Миш. 1, 270). Ор. је елиптичан, једночлани именички оним из синтагме **Лишкова сѝрана*. В. ор. Лиша 490, Лишко и др.

ЛИШЊАК, ојк. Гуришевци, ок. Тополе (Рак. М., 792). В. код ор. Лисник.

ЛИШЋИНА ПАДИНА, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић, 93). Према аутору, „коса под шумама и ливадама“ (И.). Од *лишће*, *лишћар*, листопадна шума.

ЛИШЋИН ТРАП, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић, 93). В. ор. Лишћина падина.

ЛОБОДАР, вис у сливу Црне реке (Рајк. 1, 108; РЈА). Фитоним *лобода* је назив за разне врсте биљака из фамилије *Atriplex* и *Chenopodium*; позната и другим словенским језицима: мак. *лобода*, *лобуда*, буг. *лобода*, рус. *лебеда*, *лобуда*, пољ. *lobóda*. Псл. облици су **loboda* и **lobeda*. Иницијални „slog lo- nastao је по закону likvidne metateze. Упор. буг. име ријеке *Lom*, од *predrimskog Almus*“ (Скок, Рј. под *lobóda*). Наставак *-ap* је из лат. *-arius*, са варијантом *-er* (в. ор. Лободер 692). У овај оним он уноси значење земљишта, места на коме расте ова биљка; исп. реч *воћар* за коју Скок каже да наставак *-ap* „označuje mјesto samo u *vòcar*“ (Скок, Рј. под *-ar2*). Порекло лексеме *лобода* Безлај сматра нејасним: „*podobno је tvorјeno lit. balánda, lot. baluòdis 'Atriplex', kar izvajaјo iz baltas 'bel'*“ (Безлај 1982). Исп. ојк. Лебед код Сурдулице и крај њега реку Лебедска, слив Цепске реке и Лободер, село код Трстеника. У РЈА је унет и мтоп. Лободер, ок. Шапца. В. ор. Лободер.

ЛОБОДЕР 692, ор. Велики врх 748, на ор. Котленик, ојк. Лесковац (Чачак 2). В. код ор. Лободар.

ЛОВАЧКА КОСА, ојк. Кобиље, топ. Ловци, ок. Крушевца (Параћин 3). Према топониму *Ловци*. В. ор. Ловска брда.

ЛОВСКА БРДА, ор. Прилепска планина 1682, Руговска клисура, ок. Пећи (Пећ 3). Придев *ловски* значи 'који се односи на лов и ловце, ловачки' (Р. САНУ).

1. **ЛОГОР** 839, ојк. Врело, код Куршумлије (Приштина 2); 2. **ЛОГОР**, ојк. Драгобужде, ојк. Власе, обл. Пољаница (Злат. 1, 123). Лексема *логор* има више значења: 'војни објекат; прихватилиште избеглица и др. Војни термин је, вероватно, прихваћен као топоним. В. ор. Логориште.

ЛОГОРИШТЕ 285, ојк. Доњи Рачник, код Багрдана (Крагујевац 4; Енци. Југ. Крагујевац). *Логориште* је 'место где се налази војни логор, место где логорује војска'. В. ор. Логор.

ЛОЖАНА 395, ојк. Добра, ор. Северни Кучај, Ђердап (Добра 3). Према: (1) *лоза* (*лозјан – ложан*) 'трс; шума; лоза'; (2) *лога*, *ложја*, *ложина* 'место које служи као скровиште, место где борави нека дивља животиња, легало'.

ЛОЗАНСКИ РИД, ојк. Речица, слив Пусте реке л. пр. Јужне Мораве (Јов. Ј. 6, 94). Према ојкониму Лозане, код Бојника (ИМ). Од придева *лозан* 'који се односи на винову лозу; засађен виновом лозом; погодан за гајење винове лозе'. В. ор. Ложана, Лозањ.

ЛОЗАЊ, ојк. Гвоздац, код Рогатице, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 420). Према топониму **Лозан* од придева *лозан* од *лоза*. В. ор. Лозански рид.

ЛОЗИЦА, ор. Девица планина, ојк. Галибабинце, слив Сврљишког Тимока (Мишк. 4, 143). *Лозица* је дем. и хип. од *лоза* *Vitis vinifera* и *вишница* 'рашљика, врежа'.

ЛОЗЈА КОСА, ојк. Горњи и Доњи Дубич, ок. Рековца (Мишк. 3, 112). *Лозја* је облик придева *лозји* 'лозов', који се односи на винову лозу (диј. *лојзе, лојзи*) (Р. САНУ).

ЛОЗЈАРСКИ БРЕГ, ојк. Ђинђуша, код Бојника, слив Пусте реке (Јов. Ј. 6, 39). Од *лозјар* 'онај који се бави гајењем лозе'; исп. диј. облик *лозјар, лојзарка* (Врање, Р. САНУ; Злат. 1998). В. ор. Лозја коса.

ЛОЗНАТИЦА 442, слив Ресаве, д. пр. Велике Мораве (Петровац 3). Од *лознаџ* – **Лознаџа коса, сџрана* и сл. В. ор. Лозја коса и др.

ЛОЗНИЧКА КОСА, ојк. Пилатовићи, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 388). Према: (1) топ. **Лозница* 'место на коме расте лоза, винова лоза' *Vitis vinifera*; (2) биљци *лозница*, дивља лоза *Vitis silvestris*.

ЛОЗОВ БРЕГ 265, ојк. Црномасница, ок. Неготина (Неготин 3). Од л. имена Лозо (Грк.).

ЛОЗОВИТА КОСА 524, ор. Самар 922, ојк. Лободер (Мишк. 3, 113; Крушевац 3). Први члан синтагме је придев *лозовиџ* 'који је од лозе, лозин, лозов' (Р. САНУ).

ЛОЈАНИК 335, ојк. Крушевица, код Краљева (Чачак 4; Павл. Р. 1, 345). Према орониму је име потока *Лојанички њоџок* (И.). Ор. је изведен од неодређеног вида придева *лојан*, данас се чешће употребљава одређени вид *лојни* 'који се односи на лој, који је од лоја; који лучи, производи лој' (према Р. САНУ). У „руск. диал. *лојный* 'к лою отпосыщийся'... см. еще с иной семантикой русск. новг. *лојный, -ая, -ое* 'проливной (о дожде)'" (ЭССЯ 1988, књ. 15, 262–263). Исп. презимена: *Лојанчиџ* (Р. САНУ), *Лојан, Лојаница* (ЛП); ојк. *Лојанице*, ок. Шапца, *Лојане*, ок. Куманова, Македонија (ИМ). Поводом ојконима *Лојане* (Македонија), Заимов (1967, 148) пише: „От речи **лој* от изч. значение на *лој* (срв. днес *лој* 'топена овча мас'), вероятно 'поток, порой', от. гл. *лея*, срв. рус. *на-лој* 'проливен дъжд', *за-лој* 'наводнено място', МИ *Лоицето* при Делвино ... срб. Лојанице, словен. Лоје (ИМ 264), стсрб. *Лоиџиџе* (Даничиџ 2, 20).“

ЛОЈЗА, ор. Лухор, ојк. Коларе (Крушевац 2). Ор. има облик множине фитоапелатива *лојзе* 'лозје'. В. ор. Лојзе.

1. **ЛОЈЗЕ**, ојк. Бегов Лукавац, обл. Метохијски Подгор (Стиј. 2, 263); 2. **ЛОЈЗЕ** 358, ојк. Нова Топола, ок. Лесковца, обл. слива Јабланице (Лебане 2). В. код ор. Лозја коса, Лојза.

ЛОЈЗИНО БРДО, ојк. Трбуње, ок. Блаца (Арс. 1, 72). Први члан *Лојзин* је диј. облик 'лозји, лозин, лозов, који се односи на лозу'. Вероватно према антропонуиму; исп. м. имена *Лојзе, Лојзо*, и ж. име *Лојза* (Р. САНУ).

ЛОЈСКИ РИД, ојк. Ђаце, слив Пусте реке (Јов. Ј. 6, 38). Превој *лој* (из *лиџи*) имао је примарно значење 'оно што је изливано, разливано'. Данас се користи у лексемама са префиксом *џо-*: *џолој, џолојац*. Исп. ор. Полојска гребен, ок. Смедерева (Пожаревац 3). В. код ор. Лојаник.

1. **ЛОКВА**, ојк. Гуњаци, ок. Осечине, код Пецке (Павл. Љ. 2, 460); 2. **ЛОКВА**, ојк. Осеченица, ок. Мионице, код Брежђа (Павл. Љ., 824); 3. **ЛОКВА**, ојк. Мионица, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 163); 4. **ЛОКВА**, ојк. Добриња, ок. Пожеге, обл. Црна Гора (Мис. И. 3, 368); 5. **ЛОКВА**, ојк. Пилатовићи, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 388); 6. **ЛОКВА**, ојк. Ртари, ок. Лучана, обл. Доње Драгачево (Ерд. 1, 199); 7. **ЛОКВА** 1070, ојк. Градац, ок. Рашке, код Брвеника, ор. Голија (Нови Пазар 1; Енц. Југ. Нови Пазар); 8. **ЛОКВА**, ојк. Бродарево, ок. Пријепоља (Пљевља 4); 9. **ЛОКВА** 1398, ор. Мачковац 1584, ор. Озрен, ок. Сјенице (Сјеница 3); 10. **ЛОКВА** 1476 = **ЛОКВЕ**, ор. Висок, ојк. Дојкинци (ГАЈ Зајечар). Хидроапелатив у служби оронима.

ЛОКВАЊ 868, ор. Столови, ојк. Краљево (Стан. 4, 464). *Локвањ* је хидроапелатив који значи 'локањ, удубљење у коме се сакупља вода, локва; јама у земљи у коју се сади поврће' (према Р. САНУ). В. ор. Локва, Локве.

1. **ЛОКВЕ** 1476 = **ЛОКВА**, ор. Висок, ојк. Дојкинци (Пирот 4; Миш. 2, 7); 2. **ЛОКВЕ** 527, ојк. Рибаре, код Крепољина, ор. Рогинчачко брдо 522 (Петровац 4); 3. **ЛОКВЕ**, ојк. Негбина, ор. Муртеница (Вардиште 4); 4. **ЛОКВЕ**, ојк. Малешево, слив Ибра (Ил. Р., 628). Топ. има облик плурала, односи се на више *локви*. В. код Локва.

ЛОКВИЦЕ, ор. Дуга долина, ор. Гиљево, ок. Сјенице (Сјеница 3). Облик деминутива који је изведен од хидронима *локва*. В. Локва, Локве.

1. **ЛОМ** 716, ојк. Планиница, код Лајковца, ор. Сувобор (Ваљево 4; Енц. Југ. Ваљево; Јов. Б. 1, 217); 2. **ЛОМ**, ојк. Куманово, ок. Пирота, слив Темске, ор. Висок 1588 (Пирот 2); 3. **ЛОМ**, ојк. Сесалац, код Сокобање (Јов. П. 1, 103). Ор. може бити мотивисан: (1) географским термином који се односи на врлетан, кршевит предео; крш, гудуру; (2) називом за 'место одакле се вади или је вађен камен, каменолом'; (3) називом за квалитет терена 'мочваран, влажан терен'. (према Р. САНУ). Исп. хидрониме: *Лом*, поток на ор. Дијел, обл. Проклетија; *Ломница* х 3, д. пр. Власине; д. пр. Каменице л. пр. Западне Мораве; код ојконима Гојна Гора, ор. Оштрица 794; *Ломска река*, д. сас. Јошанске реке л. пр. Топлице (Павл. 3. 1996).

1. **ЛОМИЋ** 937, ор. Кучај (Параћин 2); 2. **ЛОМИЋ**, ојк. Рача, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 379). Према апелативу *лом*. В. ор. Лом.

ЛОМЉЕНА ГОРА, ор. Чувик 1388, ор. Радочело, ок. ојк. Ушће (Нови Пазар 1). Први члан синтагме је трпни придев глагола *ломити*. Он уноси једно од више значења тога глагола исп. *ломити* (Скок, Рј.; Р. САНУ). В. ор. Лом.

ЛОМОВИ, ор. Велика бојна 1020, ор. Бељаница (Петровац 4). Облик множине топонима Лом.

ЛОНЧАРЕВАЦ, ојк. Петница, ок. Ваљева (Шћеп., 80). Према презимену *Лончар*, *Лончарев* (Р. САНУ).

ЛОПАР, ојк. Шарпељ, слив Ибра (Ил. Р., 651). Лексема *лопар* има више значења: дрвена направа у облику лопате; лопата; даска на којој се меси хлеб и припремају јела; дашчица на воденичком колу у коју удара вода, лопатица; уопште оно што има облик колута, круга; пљоснато дрво које је део рала; крупне

пахуље снега; зоол. врста рибе; бот. биљка *Viarum tenuifolium*. Сви предмети или бића тако именована имају заједничко то да су обла, пљосната, а многи од њих су од дрвета. Исп. ониме: презимена *Лоџар*, *Лоџара* (Р. САНУ); ор. у мн. *Лоџари*, ок. Зенице (РЈА). На острву Лошињу је „kanal zvani T'iesni, s izbočinom metaforički nazvanom Lopari“ (Скок 1950, 52). „Sjeverni dio otoka Raba“ се зове *Lopar* (И., 88). На острву Силба се део насеља зове *Лопар*, а житељи су *Лопарани*: „Rapski je naziv predslavenski, a po svoj prilici i predrimski. Ne znam, da li je to i ovaj“ (И., 88). Код Безлаја (1982, 150) уз *lopar* су наведени топоними *Lopar*, *Upar*, *Upare*, *Loparec*, *Loparnice*: „Izvedeno s suf. -arъ iz osnove *lop kakor lopata in z dolgim -ō- tudi lapa“.

ЛОПАТА, ојк. Сочаница, хид. Сочаница д. пр. Ибра (Мишк. 4, 28). Исп. топ. *Лоџаџа* „страна на рид Калап ... плоскато место, рамник“ – у сливу Брегалнице, Македонија (Иванова 1996, 379). В. код ор. *Лопар*.

ЛОПАТИЦА, ојк. Ракица, ок. Димитровграда (Босиљград 1). Деминутивни облик од *лоџаџа*. Употребљен у метафоричном значењу – мала равница. В. ор. *Лопата*, *Лопар*.

ЛОПАШ 314, ојк. Лопаш, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 379). *Лоџа* је 'сеоска кућа покривена сламом; стаја, тор за овце' (Р. САНУ). Према Безлају (1982), *lópa* је „preddverje, veža ... izposojeno iz stv. *louba*, *loupea* ... pokrita veža, hodnik“ (150). Средњелатинско *lobia* је из немачког. На брду се налазе остаци старог, античког утврђења (Мис. И. 3, 379). Позната су и презимена *Лоџаш*, *Лоџашић*, *Лоџашевић* (Р. САНУ). Исп. ојк. *Лоџаш* код Трстеника (ИМ).

ЛОПУШНИК, ојк. Лопушник, Горњанска клисура, слив Млаве, ок. Петровца (Паунк., 33). Оним *лоџушник* је од **лорисъѣѣ* (< **лорисъѣ*- и -ѣѣ) и наставка -ѣѣ. *Лоџух* је назив биљкама *Lappula echinata*; *Tragus racemosus* (Р. САНУ). Стари корен **lor-* 'лист', са превојима **lōp-*, **lōp-*, **lōp-*, дао је изведенице које значе пљоснате, равне предмете (в. лопата). Код нас је забележена покрајинска лексема *лоџух* која значи 'одломљен, одрезан, одсечен део какве целине, парче, комад' (Р. САНУ).

ЛОПУШНИЦА, ојк. Подграђе, ок. Гњилана (Куманово 1). Ту протиче и река Лопушница д. пр. Биначке Мораве. В. код ор. *Лопушник*.

ЛОРЕТ 841, ојк. Лорет, ок. Пожеге, код Ужица (Мис. И. 3, 358; Ршум. 6, 129; ГАЈ Краљево; Енц. Југ. Ужице). „Од Златибора преко Драгачева до Качера ... јављају (се) чисто романска образовања на -еѣ: *Корнеѣ*, *Лореѣ*, *Грушеѣ* ... чији се суфикс своди на лат. -*ētum*, који је управо служио за извођење назива шума од фитонима: *cornetum* од *cornus*, *laureatum* од *laurum*.“ (Лома 1985, 111, 112). Поводом топ. *Лореѣ* аутор додаје: „Име није могло бити дато по биљци ловору, јер она ту не успева, него или је пренето, или је назив примењен на неку сличну биљку тих крајева“ (напомена 15, 111).

ЛОРИЋЕВА КОСА, ојк. Земун, код Београда (Београд 1). Према презимену *Лорић* (ТИ 2005).

ЛОШЕ КОСЕ = **ШПАТИ КЕЋ**, ојк. Буковик, код Ранилуга, ок. Гњилана (Урош. 3, 240). Први члан синтагме односи се на квалитет земљишта 'који је слабог квалитета, рђав'.

ЛОШИ КАМЕН, ор. Козница, ојк. Ново Брдо (Лебане 3). Одредба *Лоши* односи се на квалитет камена који се вади и обрађује. В. ор. Лоше косе.

ЛУБАРСКИ ВР 2335 = **ЉУМБАРДСКИ ВРХ** = **МАЈА КАРАНФИЛ**, (Цог. 1, 240). Врх на *Лумбардској њланини*. В. ор. Лумбардска планина.

ЛУБАРЦИ 584, ојк. Читлук, ор. Крстатац 1069, ор. Тупижница 1162 (Зајечар 3). Од *лубара* (< **libъ*) 'кућа, брвнара, колиба покривена кором дрвета, лубом, лубњача, лубница, лубарица' (према Р. САНУ), – преко надимка, за оне који живе у таквим објектима или оне који их праве – **Лубарци*. Исп. *луба* 'шта-ла, стаја' (И.). Северније се налази ојк. *Лубница*, код Зајечара (ИМ).

ЛУБЕНАЦ 920, ојк. Стапари, обл. Поникве (Ршум. 1, 9). Од: (1) *придева лубен* (< **libъ*) 'који је од луба', попут лубница, лубњача; 2. антропонима *Лубен* (Р. САНУ), преко неке синтагме типа **Лубенов врх*, до и сл. до једночланог топонима *Лубенац*. В. ор. Лубни дел, Лубница.

ЛУБНИ ДЕЛ 938, ор. Брезовичка чука 1282, ојк. Мирковци, код Темске (Пирот 1). Први члан синтагме је одређени придевски вид од *луб-* (**libъ*), *лубов* 'који се односи на луб, који је од луба' (према Р. САНУ). Исп. стари топоним *Лубни до* (РЈА). В. ор. Лубенац, Лубарци, Лубница, Лубнички вис, Лубнички врх.

ЛУБНИЦА, ојк. Шалудовац, ок. Ћуприје (Параћин 1). *Лубница* је *лубњача, лубара* 'брвнара, колиба'. Исп. код оронима Лубарци. В. ор. Лубни дел, Лубарци и др.

ЛУБНИЧКИ ВИС 626, ојк. Рудари(е), код Куршумлије (Куршумлија 4; Рак. Т. 2, 30). Од топонима **Лубник, Лубница*. В. ор. Лубница, Лубни дел, Лубарци и др.

ЛУБНИЧКИ ВРХ 753, ор. Самањац, ојк. Јошаница (ГАЈ Ниш; Марк. Ј. 1, 57). В. ор. Лубнички вис, Лубница, Лубарци и др.

ЛУГ, ојк. Градња, обл. Пољаница (Злат. 1, 129). Према термину *луг* 'шума са ниским дрвећем, шумарак, гај; уопште шума' (према Р. САНУ).

ЛУГИ БЕРЕЧИНЕС = **СОКОЛОВА ДОЛИНА**, ојк. Брезна, обл. Опоље (Лут. М. 4, 81). Други члан синтагме је према грч. речи *ϕερακάρι(ο)ς* 'ћерекар, соколар'.

ЛУГ ФИР 592, ојк. Сојево, ок. Урошевца (Качаник 2). *Фир* је албанско *fier* 'папрат'.

ЛУДАКОВО БРДО = **КОДРА ТРЕНЕС**, обл. Горња Морава и Изморник (Урош. 3, 4). Према: (1) називу за умоболног човека; арбанашка варијанта је *trentë* 'луд'; (2) називу за ветар који дува са југа; *уз југ, развигорац* каже се и *лудак*.

ЛУДНА ГЛАВА 794, ојк. Дикава, код Сурдулице (Врање 4). Придев *лудан, лудна* има значење 'луд; који бесни великом снагом, који се истиче интензитетом (о природним стихијама, метеоролошким појавама), жесток; густ, непрозиран (о магли); који тече, ври, разлива се неконтролисано, дивље' (према Р. САНУ). У

ономастичким синтаagmaма употребљавају се облици *луд*, *-а*, *-о*, *луди*. Топоними: *Лудо* поље, ок. Београда и ок. Ћуприје; *Луди* поток, ок. Крагујевца (РЈА); *Луди* рт, ојк. Дарковци, ок. Црне Траве (Ник. Р. 3, 311); хид. *Луди* дол, пр. Коритничке р. слив Власине (Павл. 3. 1996). Код Скока налазимо: „Као тоponomastiчки придев *луд* је у вези с тоponимима *бријег*, *поље* итд., тако *Лудбрег* (13.в.), *Лудо поље*, а стоји заједно у вези с тоponимима као што су *Клек*, *Вишчи Вр (ЖК)* 'врх вјештица', с народним вјеровањем о сакупљању вјештица на одређеним мјестима“ (Рј. под *луд*).

ЛУЖИЧКО БРДО, Хомољска котлина, слив Млаве (Паунк., 16). Према *лужица* 'мали луг', од *луг* 'шума са ниским дрвећем, шумарак; шума уопште; мочвара, рит' (прена Р. САНУ).

1. **ЛУКАВИЦА**, ор. Ртањ, слив Честобродице л. пр. Црнице д. пр. Велике Мораве (Мишк. 4, 101; Мишк. 2, 73); 2. **ЛУКАВИЦА**, ор. Мустаћевац 906, ојк. Доњи Дубац, обл. Драгачево (Чачак 3); 3. **ЛУКАВИЦА**, ојк. Гргуре, ок. Лебана, слив Јабланице л. пр. Јужне Мораве (Лебане 2). Оним је изведен од придева *лукав*, прасл. **lǫkavъ* 'савијен'. „Konkretno значење ... је очувано у тоponimu Lukavac (Bosna)“ (Скок, Рј. под *lukav*). Лексема *лука* има више значења – 'ливада крај реке; долина; шума; морски затон'.

ЛУКАР ПЛАНИНА, ојк. Лукар, ок. Јагодине (Мишк. 3, 114; Мишк. 1, 207). Топоапелатив *планина* је назив за сеоске пашњаке. Према аутору: „Лукар, планина између Лукара, Цикота, Урсула и Бунара ... па су је ова села издвојила, и по њој названо је данашње село 'Лукар'“ (Мишк. 3, 114). Уз село протиче поток Лукар = Лукарски поток л. пр. Дуленке л. сас. Лугомира л. пр. Велике Мораве (Павл. 3. 1996). Од *лука* 'плодна равница, њива или ливада крај реке; њива у равници, поље, зараван на брду' (прена Р. САНУ). В. ор. Лукавица.

ЛУКИН КАМЕН, ојк. Теловац, ор. Доње градиште 692, ор. Белава 946 (Пирот 3). Према м. имену Лука (Грк.).

ЛУКИНО БРДО, ојк. Скакавци, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 172). В. ор. Лукин камен.

ЛУКИЋА ВИС, ор. Боровњак 1126, ор. Буковица, ок. Ваљева (Крупањ 4). Према патрониму Лукић; исп. презиме Лукић (Р. САНУ).

ЛУКИЋА КОСА, ор. Суворор, ојк. Леушићи (Јевт. С., 20). В. ор. Лукића вис.

ЛУКИЧКО БРДО, ојк. Бигреница, ок. Деспотовца (Петровац 3). Патронимски тип оронима. Исп. презимена *Лукић*, *Лукичић* (Р. САНУ).

ЛУКОВА ГЛАВА 989, ојк. Дуга (Длга, Длуга) Лука, ор. Турски рид 1014, Врањска котлина (Врање 3; Триф. Ј. 1, 119; Злат. 5, 119). Према: (1) антропониму *Луко* (Р. САНУ); или (2) као метафора према биљци *лук* *Allium* из фам. *Liliaceae*, како бележи записивач (Злат. 5, 119).

ЛУКОВАЧКИ РТ, ојк. Дејановац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 190). Антропонимска синтаagma у којој други члан *ри* значи 'узвишење; узвишење са оштрим врхом'. В. ор. Луковачко лице.

ЛУКОВАЧКО БРДО 296, ојк. Луковац, ок. Крушевца (Крушевац 4). Према антропоојкониму *Луковац*; исп. презиме *Луковац* (Р. САНУ).

ЛУКОВАЧКО ЛИЦЕ 821, ојк. Луково, ок. Димитровграда (Босиљград 2). Према ојкониму који је од антропонима *Луко*. Топоапелатив *лице* користи се као термин и има значење 'место, земљиште изложено сунцу, присој' (Р. САНУ).

ЛУКОВИК 865, махала Луковик, ојк. Побрђе, ок. Ушћа (Нови Пазар 2). Назив махале пренет је на цело брдо. Махала је названа по антропониму *Луко* – **Луково њоље* и сл., а потом је обављено поименичење наставком *-ик* у *Луковик*. В. ор. Луково поље, Луково брдо.

ЛУКОВО БРДО, ојк. Белошевац, ок. Крагујевца, слив Лепенице (Рад. Т., 31). Према антропониму *Луко* (Р. САНУ).

ЛУКОВО ПОЉЕ, ојк. Рестелица, обл. Гора (Лут. М. 4, 67; Крст. О., 121). В. ор. Луково брдо.

ЛУКОВСКИ БРЕГ, ојк. Претрешња, ок. Блаца (Арс. 1, 72). Према ојкониму Луково, код Куршумлије (ИМ). Према ојкониму је и хидроним *Луковска река* д. пр. Топлице. В. ор. Луково брдо, Луково поље и др.

ЛУКОВСКИ ПРЕСЛАП, ојк. Бабина Пољана, ојк. Луково, обл. Пчиње (Триф. Ј. 3, 138). Према ојкониму *Луково*. В. ор. Луковски брег и др.

ЛУМБАРДСКА ПЛАНИНА 2118 = **ЉУБАРСКА ПЛАНИНА** = **ЉУМБАРДСКЕ ПЛАНИНЕ**, слив Пећке Бистрице, обл. Метохије (Крст. О., 149). Од *лумбарда* = *лубарда* 'врста оружја; старински топ, кумбара; тана таквог топа'; тал. *bombarda*, грч. λουμπάρδα, арб. *lumbardhë*. Место, узвишење, на коме су постављане лумбарде. Исп. и презимена: *Лубарда*, *Лумбарда*, *Лумбардић* (Р. САНУ).

ЛУНГА ЧУКА 690, ор. Хомољске планине, ојк. Милатовац (Петровац 2). Од: (1) рум. *lung* 'дугачак' (Р–Р); или (2) рум. антропонима *Lunga* (Кон., 312).

ЛУЊЕВАЦ 887, ојк. Баре, ок. Бродарева, ор. Градина 1011 (Пљевља 4). Ор. је изведен од неког антропонима: *Луњо* (Грк.), *Луња*, *Луњевић* (ЛП), преко топонима **Луњево њоље*, **Луњева коса* и сл., до форме *Луњевац*. Исп. вис у Босни *Луњевац* и планина *Луњевача* (РЈА); топониме и ојкониме: *Луњевац*, *Луњевица* (РЈА; ИМ).

ЛУПИНО БРДО, ојк. Носољин, ок. Белог Поља (Нови Пазар 1). Према антропониму *Луја* (Р. САНУ).

1. **ЛУПОГЛАВ** 461, ојк. Велика Иванча, ор. Космај (Аранђеловац 1; Стан. 2, 763); 2. **ЛУПОГЛАВ**, ор. Боњача 477, ојк. Лужнице, ок. Крагујеваца (Аранђеловац 4); 3. **ЛУПОГЛАВ** 269, ор. Велико брдо, ојк. Курјаче, обл. Стиг (Велико Градиште 3); 4. **ЛУПОГЛАВ** 667, ојк. Дренча, код Александровца, код Крушевца (Куршумлија 1; Лут. М. 1, 83); 5. **ЛУПОГЛАВ** 1092, ојк. Семегњево, ор. Златибор (Вардиште 3; ГАЈ Ужице; Мић. Љ., 472); 6. **ЛУПОГЛАВ** 998, ојк. Рожанство, ор. Златибор (Вардиште 4; Енц. Југ. Ужице); 7. **ЛУПОГЛАВ** 1141, ор. Тусто брдо 1078, ојк. Рибница (Вардиште 4); 8. **ЛУПОГЛАВ**, ор. Чувиље 1126, ојк. Чедово, код Сјенице (Сјеница 1); 9. **ЛУПОГЛАВ** 1201, хид. Ношница л. пр. Голијске Моравице (Сјеница 2; Енц. Југ. Ужице). За српски топоним *Лу-њоглав* Безлај (1969, 12–13) каже: „Kljub sbh. Lupoglav, Lupoglavo in hidronim Lupoglava v Rusiji ... priča glasovni razvoj slovenskih imen za prvotno *-ljupoglav“.

Изводи га из основе *gleup*, у лит. 'гладак, склизак'. „Pri slovanskih imenih *gljuroglavъ moramo deloma računati s kontaminacijо z *glupъ*“ (стр. 13), с метафоричним значењем. Трубочев додаје: „Скорее всего, сложение **lupъ* ... и **golva* ... или – для **lupigolva* – сложение основы гл. **lupiti* ... и **golva*“ (ЭССЯ 1990, књ. 16, 185). Исп. име планине *Лујоглава* (Македонија, 13. в.), које Станк. (2002, 228) изводи из **Лујоглава ѿланина* од л. имена *Лујоглав* и наставка *-а* из *-ъ*.

ЛУЧАЦ, ојк. Гостуша, ок. Пирота, ор. Висок 1588 (Пирот 2). Скок наводи изведенице од *лук allium*: „Deminutivi na *-ъc lūšac*, gen. *lūšca* i *lūšca* (16.v.), takodjer sa nepromijenjenim *k lukac*, gen. *-kca* (Vuk)“. Додаје: „Као топоним neizvjesno је да li је од *luk* или *luka*“. Исп. топониме: *Лучац*, предграђе Сплита; *Лукац*, поток у ок. Јагодине (РЈА). Исп. ор. Лукавица, Лукар.

ЛУЧИН КРШ, на ор. Мокра планина, ојк. Велика и Мала Калудра, обл. Ибарски Колашин (Лут. М. 5, 137). Према надимку или презимену *Луча* (Р. САНУ).

ЛУЧИЋА БРДО, ојк. Леушићи, код Прањана, ок. Горњег Милановца (Фил. М., 161; Јевт. С., 20). Према породичном имену *Лучићи*; исп. презиме *Лучић* (Р. САНУ).

ЛУЧИЧКИ ВРХ, ојк. Лучице, ојк. Баљевац, ок. Ушћа, слив Ибра (Ил. Р., 658; Нови Пазар 2). Према антропоојкониму *Лучице*; исп. м. име *Лучица* (Р. САНУ).

ЛУЧКИ ВРХ 855, ор. Радуша, ојк. Рашка (Стан. 3, 652). Први члан синтагме, придев *лучки*, значи 'који се одоси на луку, а лука је 'равница, њива или ливада крај реке; њива у равници; поље, зараван на брду' (према Р. САНУ). В. ор. Лучко брдо.

ЛУЧКО БРДО 895, хид. Лучка река л. пр. Ибра, ојк. Ивањица (Ршум. 4, 43). В. код ор. Лучки врх .

ЛУЧНО БРДО, ор. Мрамор 560, ојк. Скакавци, код Косјерића (Ваљево 3). Међу топонимима села Скакавци, у раду Мис. И. (2, 172) не помиње се овај ороним. В. ор. Лучко брдо, Лучки врх.

Љ

ЉАКНИШТА 492, ојк. Кончуљ, ок. Бујановца (Куманово 2). У арб. је *laknishtë* фитоним *Vastrachium aquatile* 'барски љутић, поводница; купусиште' (Фјалор 1976). *Бара* је *lagët*, *влага lagë*, *lagësirë*, *lageshtinë* (САР 1947; Фјалор 1976). Северно од Гњилана, код Новог Брда, ојк. Маревце, налази се топоним *Љакништиа* 'мочвара' (Урош. 1975, 85).

ЉАХОВО БРДО 752, ојк. Браина, ок. Приштине (Приштина 2). Према антр. *Лак* од *Влак*; исп. презимена: *Лакало*, *Лакхић*, *Лакна* (Р. САНУ).

ЉЕВОША = ЉЕВОШКА ПЛАНИНА, ор. Лумбардска планина, ојк. Љевоша, код Пећи (Цог. 1, 240). „У доњем Подримљу (Левиша) и источније, у Поморављу (Сталаћ, Ђунис) налазимо јасне трагове раног грчког утицаја на хришћанску топономастику. Ни ту нема сумње да су сами топоними плод сло-

венског именовања: Левиша и Сталаћ не свде се непосредно на грчке хагиониме ... (Ἐλεοῦσα) ... него су изведени од њихових већ пословењених облика као словенски присвојни придеви на *-jъ*“ (Лома 1990,16). Ор. је према ојкониму *Љевоша*, који је био метох Пећке патријаршије (И.,9).

ЉЕВОШКА ПЛАНИНА = **ЉЕВОША**, ојк. Љевоша, код Пећи (Цог. 1,296). В. ор. Љевоша.

ЉЕСКОВА КОСА 828 = **ЛЕСКОВА КОСА**, ор. Гоч, ок. Врњачке Бање (Крушевац 3). Први члан синтагме је придевски облик од *љеска* 'леска' *Corylus avellana*. В. ор. Лескова падина, Леска и др.

ЉЕСКОВАЦ, ојк. Гривска, ок. Ариља (Мис. И. 1, 125). *Љесковац* је ијекавски облик лексеме *лесковац* 'лесковик, лескар, лесков жбун, грм' (Р. САНУ). В. ор. Лесковац, Љесковац, Лескова падина и др.

ЉЕСКОВО БРДО, ор. Побиженик, ок. Рашке (Стан. 3, 412). В. код ор. Лесковац, Лесковац, Лескова падина и др.

ЉЕТИШТА, ојк. Дљин, обл. Доње Драгачево (Ерд. 1, 140). Ор. је ијекавски облик лексеме *лейишиџа*, *лейишиџе*. В. код ор. Летенка, Летиште.

ЉЕШКОВАЦ 1391, ор. Близенска равна, ор. Жељин (Нови Пазар 2). В. ор. Љесковац.

ЉИГ 256, ојк. Љиг, хид. Љиг д. пр. Колубаре, код Мионице (Ваљево 4). Према хидрониму су и назив за насеље и за брдо, међусобом су метоними. Од **ligъ*, српско *лиг* 'житко блато, муљ, глиб' (Р. САНУ).

ЉИЉАК 727, ојк. Грбавче, ок. Сврљига, код Лалинца (Ниш 1; Ршум. 3, 169). *Љиљак* је *навиљак* 'онолико сена колико се вилама може бацити у пласт'. *Љиљак* је и покрајински назив за биљку *јоргован* *Syringa vulgaris*, и назив за сисаре рода *Chiroptera* 'слепи миш'. Овај ороним је забележио Мачај (1866, 299) као „Чести – Љиљак“.

ЉИЉАЦИ, ор. Драганов врх 892, ојк. Јалботина, ок. Димитровграда (Пирот 4). Облик множине од *љиљак*. В. ор. Љиљак.

ЉИЉАЧА 907, ор. Радошева глава 858, ојк. Радошевац, код Бабушнице (Пирот 3; Енц. Југ. Димитровград). Ор. је изведен од тополексеме **Љиљак*. В. ор. Љиљак.

ЉИЉЕКАР 462, ојк. Добро Поље, код Бољевца (Зајечар 1). Од *љиљак* 'навиљак' или од имена места на коме се постављају *љиљци* при радњи *љиљчајџи*, *љиљчиџи* 'купити сено у љиљке, правити љиљке, навиљке'. Наставак *-ар* би у овом ониму могао имати улогу означавања места (као у лексеми *воћар*). В. ор. Љиљак, Љиљача, Љиљаци.

ЉУБАВА, коса у ок. Зајечара (Мишк. 2, 76). У сливу реке Сврљишки Тимок је речица *Љубава* л. пр. Изворске реке (Павл. 1996). Исп. и хид. *Љуба водица* у Словенији (Безлај 1956, 346). Од л. имена *Љуб*: „Poleg izredno številnih izvedenk iz antroponimov tipa *Ljubъ*, zasledimo po slovenskem svetu tudi imena, tvorjena naravnost iz pridevnika. Sestavljenka tipa *Ljuba Vodica* pa je vendar osamljena“ (И.). Исп. ојк. *Љубава*, код ојк. Коњух, ок. Крушевца (ИМ).

ЉУБАНОВАЦ, брдо, ојк. Лопушник, обл. Млаве (Јов. Љ., 336). Од м. имена *Љубан* преко неке антр. синтагме **Љубанов врх*, **Љубанова земља* и сл. до једночланог оронима *Љубанов-ац*.

ЉУБАРСКА ПЛАНИНА 2118 = **ЉУМБАРДСКЕ ПЛАНИНЕ** = **ЛУМБАРДСКА ПЛАНИНА**, ок. Пећи (Цог. 1, 240). В. код ор. Лумбардска планина.

ЉУБЕНИЋКА ПЛАНИНА 2097, ојк. Љубенић, код Пећи (Цог. 1, 237). Име планине је према антропоојкониму *Љубенић*. Исп. л. име *Љубен*, *Љубенко*; презимена: *Љубељ*, *Љубенко*, *Љубејић* и др. (Р. САНУ; ЛП). Више топонима на овој планини именовано је истим антропонимом: *Љубенићке сѝране*, *Љубенићки вр*, *Маја Љубенић* = *Маја Љубенићка* – врх на Љубенићкој планини 2097, *Љубенићки крш*, *Љубенићки њесак*, *Љубенићки њућ*, хид. *Љубенићки извори* (Цог. 1, 237). Исп. име планине и име врха *Љубен* 1764 у Македонији и топоним *Љубена* у с. Долгаец (Станк. 2002).

ЉУБЕНИЋКЕ СТРАНЕ, изнад ојк. Љубенић, на ор. Љубенићка планина, ок. Пећи (Цог. 1, 237). В. ор. Љубенићка планина.

ЉУБЕНИЋКИ ВР, врх на Љубенићкој планини, ојк. Љубенић, код Пећи (Цог. 1, 237). В. ор. Љубенићка планина.

ЉУБЕНИЋКИ КРШ, крш више Љубенића, на ор. Љубенићка планина, ок. Пећи (Цог. 1, 237). В. ор. Љубенићка планина.

ЉУБЕНИЋКИ ПЕСАК, песковити потес изнад ојк. Љубенић, на Љубенићкој планини, ок. Пећи (Цог. 1, 237). В. ор. Љубенићка планина.

ЉУБЕНИЋКИ СТАНОВИ, пашњаци и катун на Љубенићкој планини, ок. Пећи (Цог. 1, 237). В. ор. Љубенићка планина.

ЉУБЕЧЕВО, ојк. Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368, 370). Облик антропонима *Љубеч* није констатован. Како је топоним у овом лику забележен два пута, на два странама, свакако није у питању штампарска грешка. Антр. су: *Љубич*, *Љубић*, презиме *Љубич*; ојконими *Љубичево* код Призрена и *Љубичевац* код Страгара, ок. Крагујевца; *Љубач* х 3, Хрватска (Р. САНУ; ИМ).

ЉУБИНА СТЕНА 624, слив Великог Рзава (Ршум. 4, 21). Ор. је синтагма у којој је први члан придев од л. имена *Љуба*.

1. **ЉУБИЋ** = **ЉУБИЋКО БРДО**, ојк. Љубић, код Чачка, ор. Риор (Мишк. 5, 256; Карић, 703); 2. **ЉУБИЋ**, ојк. Љубић, код Кнића, обл. Гружа (Ил. Р. 1, 49). Према антр. *Љубић* именовани су сви они. Ор. и ојк. су метоними.

ЉУБИЋКО БРДО = **ЉУБИЋ**, ојк. Љубић, код Чачка, ор. Риор (Мишк. 6, 157). Ова оронимска синтагма је изведена од ојконима *Љубић*. В. код ор. Љубић.

ЉУБИЧЕВО 163, ојк. Јагњило, ок. Младеновца (Аранђеловац 2). Од антр. *Љубич*; исп. ојкониме: *Љубичево* код Призрена; *Љубичевац* код Крагујевца. Ор. је први члан синтагме **Љубичево брдо*, *њоље* и сл.

1. **ЉУБИЧИЦА**, ојк. Калуђерице (Калуђерица), код Београда (Бог., 188); 2. **ЉУБИЧИЦА**, ојк. Босуца, код Белановице, ок. Аранђеловца (Каин., 161). Од (1) м. имена *Љубич* преко **Љубичева коса*, *ливада* и сл.; или (2) фитонима *љубичица*, баштенска и шумска, *Viola* – зељата биљка, нежног цвета и пријатног мириса.

ЉУБОВАЦ, ор. Тетреблица, хид. Топола поток д. пр. Сврљишког Тимока (Мишк. 4, 141). Од м. имена *Љуба*, *Љубо*, преко неке синтагме као што је **Љубов ѿѿѿок*, *брег* и сл., до једночланог оронима *Љубовац* изведеног наставком *-ац*.

ЉУБОВИЋА, ојк. Љубовија, хид. Љубовиђа (Љубовија) д. пр. Дрине, обл. Подриње (Павл. Љ. 2, 432). Од л. имена **Љубовид* преко *Љубовиђа* > *Љубовија*.

1. **ЉУБОТЕН**, ор. Шар-планина, ор. Ливадица (Станк. 2002, 232); 2. **ЉУБОТЕН** 2499, врх на планини Љуботен, ор. Шар-планина (ГАЈ Приштина; Урош. 3, 16; Срећк., 332). Од л. имена *Љубоѿа* и наставка *-ен* изведено је м. име Љуботен, па је од њега преко синтагме **Љубоѿенјь врх* формиран ороним (према Заимову 1973, 125). Пишући о топонимима од старих личних имена П. Ивић додаје: „Село *Љуѿѿен* код Алексинца, врх *Љукѿен* на Гочу и врх *Љубоѿен* на Шари носе имена људи: у средњем веку била су обична мушка имена *Љубѿѿн* и *Љубоѿѿн*.“ (1981, 640). Исп. ор. и ојк. *Љубоѿен*, ок. Скопља (Станк. 2002, 232).

ЉУБОШ, ојк. Бесеровина, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 376). Ор. *Љубош* је из синтагме **Љубошъ брег*, *извор* и сл., од л. имена *Љубош* (Грк.). Исп. топ. *Љубош*, код ојк. Батинци, ок. Скопља (Станк. 2002, 233).

ЉУГУ И БОРИГС 1666, ојк. Алагина Река, ок. Пећи (Пећ 3). Према арбанашком *lug*, *luginë* 'долина, котлина', *lugu i borës* 'пртина, пролаз на снегу' (Фјалор 1976).

ЉУГУ И РУДЕС = РУДНА ПАДИНА, ојк. Доњи Макреш, Новобрдска Крива река (Урош. 1, 72). Према арбанашком *lug*, *lugu* 'до, долина' и *rudine* 'рудина'.

ЉУГУ ЉУХАЧЕС = ЉУЉАШКИН ДО, ојк. Гминце, Новобрдска Крива река (Урош. 2, 86). Од арб. *luhás* 'љуљати, њихати' и *lug*, *lugu* 'до, долина'. В. код ор. Љуљаш, Љуљашкин до.

ЉУКТЕН 1219 = **ЉУТКЕН**, ор. Гоч, ојк. Александровац, ок. Врњачке Бање (Крушевац 3; Мил. Ч. 1, 31; Мишк. 4, 41; Стан. 2, 619). В. код ор. Љуботен.

ЉУЉАЧКА ГЛАВИЦА 506, ојк. Љуљаци, ор. Трешњевица 477, ок. Горњег Милановца (Аранђеловац 4; Драгић 1, 293). Према ојкониму од антропонима – *Љуљаци* (ИМ). Исп. презимена: *Љуљ*, *Љуљак*, *Љуљци*, *Љуљка* (ЛП).

ЉУЉАШ 1268, ојк. Горња Јабланица, слив Увца, ор. Гумниште (Вардиште 3; Енц. Југ. Вишеград; Мић. Љ., 470; ГАЈ Ужице). Језички материјал нам нуди више могућности за објашњење: (1) Лексема *лула* или *љуља* је назив за предмет 'од дрвета или метала направљен одвод за воду која извире'; (2) *љуљка* је 'речна окука, завијутак'. Обе лексеме могу се употребити у именовану водених токова: *Љуљашки ѿѿѿок*, слив Дуланске реке; *Љуљачки ѿѿѿок*, слив Чемернице; *Љуљајка*, код ојконима Влашки До (Павл. 3. 1996). (3) Познати су антропоними: *Љуљ*, *Љуљак*, *Љуљци*, *Љуљаш* (ЛП: Р. САНУ). (4) Распрострањен је фитоним *љуљ*, *љуљак*, луда трава *Lolium temulentum* 'уролица, трава која омамљује' (Сим. 1959).

1. **ЉУЉАШКА**, ор. Велико церје, ор. Цер (Шабац 3); 2. **ЉУЉАШКА**, ојк. Скакавци, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 172). В. код ор. Љуљаш.

ЉУЉАШКИН ДО = **ЉУГУ ЉУХАЧЕС**, ојк. Гминце, обл. Новобрдска Крива река (Урош. 2, 86). В. код ор. Љуљаш, Љугу љухачес.

ЉУМБАРДСКЕ ПЛАНИНЕ 2118 = **ЛУМБАРДСКА ПЛАНИНА** = **ЉУБАРСКА ПЛАНИНА** (Цог. 1, 240). В. код ор. Лумбардске планине.

ЉУМБАРДСКИ ВРХ 2335 = **ЉУБАРСКИ ВР** = **МАЈА КАРАНФИЛ** (Цог. 1, 240). Врх на Лумбардској планини. В. ор. Љ'убардски вр.

ЉУПКОВСКА КЛИСУРА, источна Србија, хид. Дунав (Миш. 1, 67). Према непознатом топониму *Љуйково од л. имена Љупко (Грк.). Исп. ојконим *Љуйково*, код Инђије.

ЉУТА КОСА, ор. Клик 725, ор. Црни врх 1142, код Прибоја, слив Увца (Вардиште 3). В. код ор. Љута стена.

ЉУТА СТЕНА 718, ор. Остреш 799, ојк. Радановци, код Косјерића (Ваљево 3). Први члан *љуџи-а* је од стсл. *люџѣ*. У топонимима има значење 'хрид, лит, литица, стена; крш; оштро камење; каменито место; тврда земља за обраду' (в. именицу *љуџи* 1, придев *љуџи* у Р. САНУ).

ЉУТА СТИЈЕНА, ојк. Таково (Фил. М., 193). В. код ор. Љута стена.

1. **ЉУТА СТРАНА** 364, ојк. Рипањ, ок. Београда (Београд 3; Јов. Б. 1, 28); 2. **ЉУТА СТРАНА**, ојк. Рожци (Рошци, ИМ), код Овчар Бање, ок. Чачка (Мишк. 6, 150); 3. **ЉУТА СТРАНА**, ојк. Прилипац, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 392). В. код ор. Љута стена.

ЉУТЕН, назив планинског врха у околини Врања (РЈА). Ор. је изведен од *Љуџи-* наставком *-ен*, данас придевским наставком; примећујемо овај суфикс у оронимима *Љубоџен*, *Љукиџен*. Ојк. *Љуџен* забележен је у именику места 1892. год. (Кот. 1892), у ок. Крушевца. Исп. *љуџињак* 'станац камен, љутац' и придев *љуџиљив* 'каменит, врлетан' (Р. САНУ). В. ор. Љута стена, Љута страна, Љутена.

ЉУТЕНА 590, ојк. Данковиће, код Куршумлије (Куршумлија 4). Према орониму је и ојконим *Љуџена* (РЈА; Кот. 1892). Добијени су из синтагме **Љуџена стијена*, *коса* и сл. В. ор. Љута стена, Љутен и др.

1. **ЉУТИ БРЕГ** 645, махала Камиџора, код Каменице, ок. Краљева (Чачак 4); 2. **ЉУТИ БРЕГ** 932, ор. Палеж 853, ојк. Грачац, код Врњачке Бање, ор. Гоч (Чачак 4). В. код ор. Љута стена и др.

ЉУТИ ВРХ 763, ор. Шупљи горун 699, ојк. Церје, код Ниша (Ниш 1; Карић, 19; Ршум. 3, 157; Стан. 4, 100). В. код ор. Љута стена и др.

ЉУТИ ДОЛ, ојк. Вратарница, код Зајечара (Кула 1; Мачај, 296). В. код ор. Љута стена и др.

ЉУТИ КАМЕН, слив Тимока, ок. Књажевца (Мачај, 297). В. ор. Љута стена и др.

ЉУТИ КАМИК 762, ојк. Велики Суводол, ор. Белава 946, ок. Гњилана (Пирот 3). В. ор. Љути камен, Љута стена и др.

ЉУТИ КРШ, ор. Голубац 1044, ор. Маљен (Ваљево 3). Први члан синтагме *Љуџи* већ садржи у себи значење 'каменито место, оштро камење, кршевит'. У синтагми је појачано значење апелативом *кри*. В. код Љута стена и др.

ЉУТИ ЛАЗ 360, ор. Мојсињске планине, ојк. Крушевац (Стан. 2, 864). В. ор. Љута стена и др.

ЉУТИЦА 921, ојк. Бресник, ор. Чемерна планина (Чачак 3). Ор. је настао из синтагме типа **Љуџа сџена, коса* и сл., изведен наставком *-ица*. У РЈА је наглашено да се лексема *љуџица* налази уз апелатив *сџена*: 'Љutice stijene', 'Љuticu stijenu'.

ЉУТИЧКИ КРСТ 1001, ор. Мали Јастребац, хид. Мерошинска река (Стан. 2, 738). Оронимска синтагма је изведена од неког топонима **Љуџица, *Љуџице*. В. ор. Љутица.

ЉУТКЕН 1219 = **ЉУКТЕН**, ојк. Трстеник, код Врњачке Бање (Жуј., 104). Деформисан оним. В. код ор. Љуктен.

ЉУТО ОСОЈЕ, ојк. Пилица, ок. Раче (Павл. Љ. 2, 391). В. Љута стена и др.

ЉУТО ПОЉЕ, ојк. Заовина, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 365). В. код ор. Љута стена 718 и др.

ЉУЧА, ор. Црни врх 1155, код Прибоја (Вардиште 3). Ор. је из синтагме **Љу(џ)ча коса, земља, сџрана* и сл., од л. имена *Љуџо, Љуџе* (Грк.).

ЉУШАНСКО БРДО, ојк. Љуша, слив Топлице (Мишк. 4, 72). Према антропоојкониму *Љуша* (Грк.).

М

МАВА 901, ојк. Трнава, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). Назив је из синтагме **Мава гора, коса* и сл. Из турског језика унет је у наше говоре придев *мав* 'плав, модар' (тур. *tavi*); уз наш наставак *-ен* – *мавен*.

МАВРА, ојк. Брод, обл. Гора (Лут. М. 4, 69). Из синтагме **Мавра њланина* (испаща) и сл. Од антр. *Мавар*, генитив *Мавра* – 'Маврова планина'. Исп. ојконим *Мавра*, село на острву Крк (РЈА); *Маврово*, у Македонији, и др.

МАВРОВА ПАДИНА, ојк. Вратарница, ок. Зајечара (Динић 1, 244). Према л. имену *Мавро* (Грк.).

МАГАНЕ, ојк. Бело Поље, ок. Куршумлије (Цог. 1, 232). Из синтагме **Магане брдо, њоље* и сл. Лексема *маган* је према талијанском *tagagna* (у Приморју и Истри забележена је у 16. в. реч *taganja*; у Улцињу – *магиња*) из арапског *tāhānē* 'мана'; *магањастџи, магањастџи* 'који има неку ману, телесни недостатак, кљаст, сакаг'. Покрајинска реч *магањаш* значи 'ситан, закржљао, патуљаст човек' (према САНУ). Ороним је према породичном надимку **Магани*; исп. презимена: *Маганић, Магањ, Магања, Магањих* (ЈП). У Црној Гори висока планина, изнад 2000 м., носи име *Маганик* (Вук, Рј; ГАЈ Титоград).

МАГАРАЧКИ ВРХ 920 = **МАГАРЕЊИ ВРХ**, ор. Кучај, ојк. Сисевац, ок. Параћина (Миш. 1, 226; Марк. Ј. 5, карта). Према зоониму *магарац*. В. ор. Магареће брдо.

МАГАРЕЊЕ БРДО 409, ојк. Кутлово, ојк. Баре, ок. Крагујевца (Аранђеловац 4; Рад. Т., 143; Стан. 3, 338). Према зоониму *магарац*. В. ор. Магарачки врх.

МАГАРЕЋИ ВРХ 920 = **МАГАРАЧКИ ВРХ**, ор. Горске падине, ор. Кучај, ок. Параћина (Мишк. 4, 101). В. ор. Магареће брдо.

МАГАРЕЋИ ПОТОЦИ, ојк. Рестелица, обл. Гора (Лут. М. 4, 67). Ор. је планинска испаша именована по хидрониму.

МАГАРЦИ, ор. Старац, ок. Пећи (Цог. 1, 254). *Магарци* је „брдо ниже Чуке, на југозападној страни Старца (овде расте папрат и пасу магарци)“ (И.).

МАГАРЧЕВА ЂУЛА 658, ор. Врх Штубеј 830, ор. Хомољске планине, ојк. Церемошња (Петровац 2). Други члан синтагме је турска реч *külah* 'капа', у говорима у употреби као *ћулах*, *ћулаф*. Као термин рељефа има значење: оштар врх, врх на риду, висок камен. Исп. термин *к'уле* у Македонији (Вид. 1999).

МАГАРЧИЋ 563, ојк. Брезовица, ок. Трстеника (Крушевац 3). *Магарчић* је дем. од *магарац* или од надимка, презимена *Магарац* (Р. САНУ).

МАГДАЛЕНИН КАМЕН, ојк. Давидовац, код Лалинца, обл. Сврљиг (Богд. 1, 144). Двочлану оронимску синтагму чине придевски члан изведен од л. имена *Магдалена* и апел. *камен* 'стеновито узвишење, стена'.

МАГДИН РИД, ојк. Горње Требешиње, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 136). Према антр. *Магда* (Р. САНУ).

МАГДИН ТРАП, ојк. Манојлица, код Гушевца, обл. Сврљиг (Богд. 1, 144). Синтагму чине лични надимак *Магда* (И., 98) и орографски термин *трап* 'узвишење, омање брдо'.

1. **МАГИЛА** = **МОГИЛА**, ојк. Горња Трница, код Трговишта, обл. Пчиње (Стев., 184); 2. **МАГИЛА** = **МОГИЛА**, ојк. Црвени Град, код Доњег Стајевца, обл. Пчиње (Стев., 226). *Магила* је *могила* 'гомила'. В. код ор. Могила.

МАГИЛЕ, ојк. Нишевац, код Сврљига (Богд. 1, 144). Према аутору, *Магиле* је „брдашце усред села, у чијем је подножју место *Сџара гробишија*“ (И., 144). *Магила* је *могила* (14.в.) 'гомила' (РЈА; Скок, Рј. под *gomila*). В. код ор. Могила.

МАГЛЕН 980, ор. Тупижница 1162, ојк. Бучје (Зајечар 4; Мачај, 297; Петк., 59; Дакић 1, 9). Из синтагме **Маглен врх, рид* и сл. 'који је под маглom, обавијен маглom'. Исп. орониме: *Маглај*, врх на планини Динари и на Велебиту; *Маглић*, планина јужно од Фоче на граници са Црном Гором; *Маглић* 2141, врх у Пиперима у Црној Гори и др. (ГАЈ). В. и орониме који следе: Маглена чука и Маглеш.

МАГЛЕНА ЧУКА 711, ојк. Клиновац, ок. Врања (Кратово 1). В. код ор. Маглен.

МАГЛЕШ 988 = **МАГЉЕШ**, ор. Повљен, ок. Ваљева, обл. Подгорина (Павл. Љ., 363). В. ор. Маглен, Маглена чука.

МАГЉЕШ 988 = **МАГЛЕШ**, ор. Повљен, ок. Ваљева, обл. Подгорина (Крупань 4; Јов. Б. 1, 170; Енц. Југ. Ваљево). В. ор. Маглен 980, Маглена чука 711.

МАГОВСКО БРДО, ојк. Магово, ок. Бруса, ор. Копаоник (Милић. 1, 341). Према антропоојкониму *Магово* (ГАЈ Ниш); исп. мушко име *Мага* (Грк.); презиме *Маговац* (РЈА).

1. **МАГУРА**, ојк. Магурица, ор. Бељаница, обл. Хомоље (Драг. 1, 284); 2. **МАГУРА**, ор. Коса 379, ојк. Рготина, ок. Зајечара (Доњи Милановац 4; Миш. 1,

201); 3. **МАГУРА**, ор. Црни врх 1269, код Нове Вароши (Пљевља 2). Назив је према румунској лексеми *măgîră* 'узвишење, брдо'.

МАГУРИЦА, ор. Гурибаба, слив Ветернице л. пр. Јужне Мораве, ок. Медвеђе (Лебане 2; Мишк. 4, 55).

МАГУШЕВАЦ, ојк. Јелашница, ок. Копривнице, код Зајечара (Доњи Милановац 4). Према антр. **Магуш*; исп. презиме *Магушић* (ЈП).

МАДАН 1356, ор. Гајтан планина, слив Топлице л. пр. Јужне Мораве (Милић. 1, 344; Рак. Т. 1,4). *Мадан* је покрајински изговор речи *мајдан* 'место где се копа руда, рудник; место где се вади камен' (Р. САНУ).

МАДЉИКА 1318 = **МАДЉИК БРДО**, слив Бањске реке д. пр. Топлице, ојк. Куршумлија (Милић. 1, 343; Куршумлија 4; Стан. 1, 125; Енц. Југ. Косовска Митровица). Од покрајинске лексеме *мадљик* 'младица, летораст'; дем. *мадљица* 'гранчица за калемљење, вијока' према *мадик*, *мадика*. Познате су и варијанте: *млађик*, *млађика*, *млађар* 'младица, млада гранчица, изданак, младар, ластар' (према Р. САНУ).

МАДЉИК БРДО 1318 = **МАДЉИКА**, ојк. Сатра, хид. Бањска река д. пр. Топлице (Мишк. 4, 67). Двочлана именичка синтагма. В. код ор. Мадљика.

1. **МАЂЕРСКО БРДО** 518, ојк. Мађер, код Жежевице, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 383); 2. **МАЂЕРСКО БРДО**, ојк. Мађере, код ојк. Белољин, ок. Прокупља (Прокупље 3). Лексема *мађер* (грч. *μάγυρος*) у говорима значи 'манастирски кувар; школски послужитељ; црквени послужитељ, црквењак'. Исп. мушко име *Мађер* (17в.) и презиме *Мађер*, *Мађерић* (РЈА; Р. САНУ). Ороними су деривати ојконима.

МАЗА, ојк. Лопатањ, ок. Осечине (Павл. Љ., 773). Од (1) *маз* м. и ж.: „маз може бити лијерка земља, лијер за лијеpljenje, мазање“ (РЈА); 'смеша гашеног креча, песка и воде којом се облепљују зидови; смешта блага и плевје којом се облепљују, мажу зидови, *леј*'; исп. *мазаница* 'примитивна кућа, колиба, облепљена блатом, блатара' (према Р. САНУ); или, (2) оно што је *мазно*, глатко: стена, литица, брег; исп. придев *мазан* 'који има равну, углачану површину, који је гладак' (в. ор. Мазни брег). Формирани су и антр. према којима могу да буду топоними. Исп. презимена: *Маза*, *Мазе*, *Мази*, *Мазих*, *Мазан*, *Мазеја* и др. (ЈП). Исп. и топ. *Мазеви ливади* „Од лично име Мазе“ (Иванова 1996, 386).

МАЗАН РИД, ојк. Доње Кормићане, обл. Изморник (Ћирић, 389). Исп. ор. *Мазни рид*. Ороними се разликују по томе што су им квалификативи код једног у неодређеном, а код другог у одређеном виду. В. код ор. Мазни брег.

МАЗАПСКЕ ЧУКЕ 1002, ојк. Мазап, ок. Подујева (Приштина 2). Према антропоојкониму Мазап. В. код ор. Маза.

МАЗИН БРЕГ, ојк. Кнежево, слив Топлице, ок. Бруса (Грк. 1, 197). Према антр. *Маза*. В. код ор. Маза.

МАЗНИ БРЕГ, ојк. Грлиште, код Зајечара, ор. Тупижница (Петк., 61; Динић 1, 244). Придев *мазан*, *мазна* је покрајинизам, чује се у источној и јужној Србији, а значи 'који има равну, углачану површину, гладак' (Р. САНУ). *Мазни брег* је „каменито брдо као ножем одсечено, пуно глатких плоча“ (Динић 1, 213).

Исп. топ. у сливу Брегалнице, Македонија, „Мазна Чука камење измазнети од вода ... *Мазни Брегови* лизгави брегови“ (Иванова 1996, 386). В. ор. Маза.

МАЗНИНА ПАДИНА, ојк. Горњи Рињ, код Беле Паланке (Ћирић 1, 101). Ту је и микротопоним Мазнине вртаче. Према надимку *Мазинци* (дат је породици Ђорђевић) (И., 103). В. код ор. Маза.

МАЗНИ РИД 1430, ор. Лигица 1683, ор. Сува планина (Ниш 4). В. код ор. Мазни брег.

1. **МАЗНИЦА**, ор. Метеризе 887, ор. Велики Јастребац (Прокупље 1); 2. **МАЗНИЦА**, ојк. Вуча Локва, ор. Рогозна (Нови Пазар 4). Из **Мазна коса, ливада* и сл. В. код ор. Мазни брег.

МАЗУЉЕВА ЧУКА, ојк. Калово, слив Пчиње (Триф. Ј. 3, 169). Антропонимски тип оронима. Исп. презимена: *Мазул, Мазуловић* (Р. САНУ; ЛП).

МАИН ДЕЛ, ојк. Папратна, обл. Заглавак, ок. Књажевца (Стан. М. 1, 166). Према антр. *Маин* (Р. САНУ).

МАЈА БАШЕ, ор. Црни врх 1321, ојк. Суви До, обл. Пештер (Сјеница 4). Синтагму чине арб. речи: *таја, таје, тајѐ* 'врх, вршак, шиљак' и *bashëm, mëshëm* 'пун, развијен, стасит' (Фјалор 1976).

МАЈА БРАЈИНА 1216 = **БРАЈИНА** = **БРАЈИНСКИ ВИС**, ојк. Брајина, ојк. Орлане, ок. Подујева (Лебане 1; Рак. Т. 2, 29). В. код ор. Брајина.

МАЈА БРЕГОВА 1616, ојк. Алагина Река, ок. Пећи (Пећ 3). *Маја* је арб. *таја, таје, тајѐ* 'врх, вршак, шиљак'.

МАЈА БУНАР 1347, ојк. Долиће, обл. Пештер (Сјеница 3). Први члан је арб. реч *таја* (в. ор. Маја баше) и *bunar*, у арб. *pus, krua* 'окно, мајдан; извор, кладенац, студенац'.

МАЈА ВЕЉАКУТ 2015 = **МАЈА ВЛ'ЕЛАКУТ** = **МАЈА ВОЛУЈАК**, врх на ор. Волујак, ојк. Мали Штупељ, ок. Пећи (Пећ 3; Енц. Југ. Пећ). Према топ. *Вељакуџи* (< *вељи, веља* + *куџи* 'место ограничено стенама; периферни део територије, предео; земљиште захваћено окуком' (према РЈА, Р. САНУ).

МАЈА ВЛЕЛАКУТ 2015 = **МАЈА ВЕЉАКУТ** = **МАЈА ВОЛУЈАК**, врх на ор. Волујак, ок. Пећи (Цог. 1, 296). В. ор. Маја Вељакут.

МАЈА VOGËL 2079, ојк. Истинић, ок. Дечана (Цог. 1, 244). Оронимску синтагму чине арб. речи *таја* 'врх, вршак' и *vogël* 'мали'.

МАЈА ВОЛУЈАК 2015 = **МАЈА ВЕЉАКУТ** = **МАЈА ВЛ'ЕЛАКУТ**, врх на ор. Волујак, ок. Пећи (Цог. 1, 296). В. ор. Волујак.

МАЈА ГЛАВА 1152, ојк. Кошаре, ок. Ђаковице (Цог. 1, 250). Врх *Маја глава* је западно од Кошара, близу врха Горња глава.

МАЈА ЂЕЉА, ојк. Јошаница, ок. Пећи (Пећ 3). Други члан синтагме је нејасан, можда према арб. речи *dhële = ledhe* 'зидина, бедем; нанос, муљ' (Фјалор 1976).

МАЈА ЂЕРОВИЦА 2656 = **ЂЕРОВИЦА** = **ЂЕРОВИЧИН ВР** = **ЏЕРОВИЦА**, врх на ор. Ђеровице, ок. Дечана (Цог. 1, 247). В. код ор. Ђеровица 2565.

МАЈА БАЈРАКУТ 2078, ор. Љумбардска планина, ок. Пећи (Пећ 3). Уз назив за врх, арб. *maja*, налази се одредба *Бајракуџи*, по мусл. л. и. *Бајра* (Смаил.).

МАЈА Е VARDHË = **МАЈА ИБАРД**, врх источно од планине Ђеровице, ок. Дечана (Цог. 1, 250). Синтагму чине арб. речи *maja* и *bardhë* 'бео, бела' (Фјалор 1976).

МАЈА Е DRUJVE 2212, ор. Љумбардска планина, ок. Пећи (Пећ 3). Други члан синтагме је од лексеме *dru* 'дрво, стабло' (Фјалор 1976).

1. **МАЈА Е ЗЕЗ** 2111, ојк. Алагина Река, ојк. Дреље, ок. Пећи, обл. Ругова (Пећ 3; Цог. 1, 301); 2. **МАЈА Е ЗЕЗ** 1917, врх на ор. Ђоцај, ојк. Ђоцај, ок. Дечана (Цог. 1, 250). Други члан оронима је према арб. речима *zezë* 'црнило', *zezëlinë* 'хлад, хладовина'.

МАЈА Е KULETS 1621, ор. Барјачки врх 2002, ор. Кула, Руговска клисура (Пећ 3). Према ор. Кула: арб. *maja* и *kullë*.

МАЈА Е MALE 2372, ор. Богићевица, ок. Пећи (Паћ 3). Арб. *maja* и *mal* 'шума; гора, планина' (Фјалор 1976).

МАЈА РУПС (МАЈА RUPËS) 2503 = **МАЈА РОПС**, врх на планини Ропс, ор. Кожњер, ок. Дечана (Цог. 1, 250). Према планини *Ruic* = *Роџ* (И.).

МАЈА Е SPALIT 2203, врх на ор. Богићевица, ок. Пећи (Пећ 3). Уз *maja* и други члан је арб. реч *shpellë* 'пећина; амбис; јама; јазбина' (Фјалор 1976).

МАЈА Е SUKËS, врх на ор. Стубица, ок. Пећи (Цог. 1, 301). *Сука* је назив брда више ор. Стубице – каменита чука (И., 303). Апел. *сук* значи 'неотесано дрво', прасл. **sokъ* 'surculus' (према Скоку, Рј. под *suk*). В. ор. Сука.

МАЈА ЗАБЕЛ 809 = **ОРАХОВИЦА**, ојк. Раховица, код Прешева (Куманово 2). *Забел* је 'шума, гора; забран'.

МАЈА ИБАРД = **МАЈА Е VARDHË**, врх на ор. Ђеравици 2656, ок. Дечана (Крст. О., 152). Уз арб. *maja* други члан је арб. придев *bardhë* 'бео'.

МАЈА KARANFILIT, врх на ор. Истинићка планина, ор. Рашкодол, ок. Дечана (Цог. 1, 244). Вис је именован по: (1) мушком л. и. *Каранфил* (тур. *karanfil*, арб. *karanfil*, *karafil*); или, (2) по истоименој биљци *каранфил* *Dianthus caruophyllus* (Сим. 1959).

МАЈА KËRSHIT, ојк. Кошутане, код ојк. Дреље, ок. Пећи (Цог. 1, 330). 'Кршевит врх' (И., 330).

МАЈА КОЛМУЋ, ор. Црни врх 1913, ојк. Велики Штупељ, ок. Пећи (Пећ 3). *Колмућ* је према арб. називу биљке *kolmuth* = *nevestër* 'зечји трн, гладиш' *Ononis spinosa* (Фјалор 1976).

МАЈА QUKEVE, врх више Љумбардских станова, ок. Пећи (Цог. 1, 240). 'Кршевита чука' (И., 240).

МАЈА КУРВАЛА 2303 = **КУРВАЛА**, ор. Ђеровица, ок. Дечана (Цог. 1, 250; Енц. Југ. Пећ). В. код ор. Курвала.

МАЈА ЛЕВА, превој на ор. Хајла, обл. Ругова (Крст. О., 153). Други члан синтагме је од старог **lëvъ* 'крив'; исп. *левка*, *левча* 'крива, угнута полуга'; *левчасиџ* 'који је у облику *левче*, крив, угнут' (према Р. САНУ). Према овоме значење би било: Криви врх; исп. ор. Лева бука.

МАЈА ЉУБЕНИЋ 2097 = **МАЈА ЉУБЕНИЋКА**, врх на ор. Љубенићка планина, ок. Пећи (Пећ 3; Цог. 1, 237; Крст. О., 149). В. код ор. Љубенићка планина.

МАЈА ЉУБЕНИЋКА 2097 = **МАЈА ЉУБЕНИЋ**, врх на ор. Љубенићка планина, ок. Пећи (Цог. 1, 237). В. код ор. Љубенићка планина.

МАЈА МАЛИТ 1047, ор. Карадаг, ок. Прешева (Стан. 2, 237). Од арб. *majë* 'врх, шиљак' и *malit* 'планински' (Р. С-А 1947).

МАЈА МЕЛИТ 790, ојк. Зулфај, ок. Таковице, албанска граница (Призрен 1). Други члан синтагме је нетачно забележен, треба да пише *малии* арб. *malit* 'планински'. В. ор. Маја малит 1047.

МАЈА НЕЦИНАТ 2341, врх на планини Нецинат, ор. Жути кам 2522, ок. Пећи (Цог. 1, 257). В. код ор. Нецинат.

МАЈА РОПС 2503 = **МАЈА РУПС**, врх на ор. Ропс (Рупс), код ор. Богићевице, ок. Пећи (Енц. Југ. Пећ; Крст. О., 150; Цог. 1, 250). В. код ор. Маја Рупс 2503.

МАЈА РУПС 2503 = **МАЈА РОПС**, врх на ор. Рупс, код ор. Богићевице, ок. Пећи (Цог. 1, 250). Аутор додаје: „Информатори су ми казивали да се ... планина *Ројс* зове *Рујс* ... по многим дубоким вододеринама и рупама на стрним странама“ (И., 250). Према Пешикану (1981, 56), „Ропс, Маја Ропс ... можда данашње Рупе, предео у планини изнад Укче и Жакове“.

МАЈА РУСАЛИЈА 2381 = **МАЈА РУСОЛИЈА** (= **МАЈА РОСУЛ'ИЈА** = **МАЈА РУСУЛ'ИЈА**), највиши врх на планини Русолији (Русалији), ок. Пећи (Енц. Југ. Пећ; Цог. 1, 301). Према називу за нимфу, богињу вода (река, језера, извора), из словенске митологије (Русалка, Руса, Русалија, Росалија, Русаља). На планини Русалији се налази и извор Русаловац. „По предању, овако се зове по томе што су на њој /планини/ живе виле русалке; по другој верзији ... по њој пада обилна роса“ (И., 302).

МАЈА РУСОЛИЈА 2381 = **МАЈА РУСАЛИЈА** (= **МАЈА РОСУЛ'ИЈА** = **МАЈА РУСУЛ'ИЈА**), највиши врх на планини Русолији (Русалији), ок. Пећи (Цог. 1, 301). В. код ор. Маја Русалија 2381, ор. Русолија (Русалија).

МАЈА SELIMIT 1983, врх на ор. Жути кам, ок. Пећи (Цог. 1, 257). Према мусл. мушком имену *Selim* (Смаил.).

МАЈА СТРЕОЦ 2377 = **СТРЕОЧКИ ВРХ**, врх на ор. Стреочка планина 1882, Руговска клисура, ок. Пећи (Пећ 3; Енц. Југ. Пећ; Цог. 1, 237). Према ојк. *Сџреоце* (И., 236; ИМ).

МАЈА СТУДЕНИЦА 1723 = **СТУДЕНИЦА**, врх на ор. Студеница, ојк. Студеница, код Урошевца (Качаник 1; Крст. О., 129; Стан. 4, 491). В. ор. Студеница.

МАЈА ФИРЕТ 998, ор. Жеговац, ојк. Гњилане, ок. Урошевца (Качаник 2; Стан. 1, 730). 'Папратов вис, врх' из арб. *fier* 'папрат' (Фјалор 1976).

1. **МАЈДАН** 318, ојк. Бранчићи, код Љига, обл. Качер (Рак. М., 740); 2. **МАЈДАН**, ојк. Шљивовац, ојк. Мало Црниће, Пожаревачка Морава (Милад. М. 1, 106); 3. **МАЈДАН**, ојк. Горњи Бањани, ок. Горњег Милановца, код Та-

кова (Фил. М., 173); 4. **МАЈДАН** 386, ојк. Вучковица, ок. Груже (Чачак 2); 5. **МАЈДАН** 1268, ојк. Видушић, код Старог Трга (Звечан), ок. Косовске Митровице (Енц. Југ. Косовска Митровица; Приштина 1). 6. **МАЈДАН**, на ор. Копаоник (Царић, 801). *Мајдан* тур. реч *maden* 'место где се копа руда, рудник; место где се вади камен, каменолом'.

МАЈДАН ПЛАНИНА 1090 = **МАЈДАНСКА ПЛАНИНА**, топ. Мајдан, ојк. Доњи Гајтан, ок. Медвеђе (Лебане 1; Павић., 100; Рак. Т. 2, 29). В. ор. Мајдан.

МАЈДАНСКА ГЛАВИЦА 460, ојк. Љуљаци, ок. Враћевшнице, г. ток р. Груже (Драгић 1, 159). В. ор. Мајдан.

1. **МАЈДАНСКА ПЛАНИНА** 1090 = **МАЈДАН ПЛАНИНА**, ојк. Доњи Гајтан, ок. Медвеђе (ГАЈ Приштина); 2. **МАЈДАНСКА ПЛАНИНА** 636 = **МАЈДАНСКА ШУМА**, ојк. Мајданпек, ор. Старица, ок. Кучева (Енц. Југ. Неготин). В. ор. Мајдан.

МАЈДАНСКА ШУМА 636 = **МАЈДАНСКА ПЛАНИНА**, ор. Пајкина чука 632, ор. Старица, ојк. Мајданпек, ок. Кучева (Петровац 2; ГАЈ Бела Црква). В. ор. Мајдан.

МАЈДАНСКИ РТ 447, ор. Кучај, ојк. Добра (Добра 3).

МАЈЕ DUGAJEVE, ојк. Дуге Њиве, ојк. Кућиште, ок. Пећи (Цог. 1, 329). Ор. је према ојкониму које локално становништво изговара Дугоњево, а арбанаси *Dugaiva*, *Dugajevč* (И.).

МАЈЕ STANKUT, ојк. Станкај (Јошаница), код Кућишта, ок. Пећи (Цог. 1, 329). Други члан оронима је према антр. *Сџанко* по коме је именовано и село.

МАЈКИЋУ ПРЕСЛАП, ојк. Големо Село, обл. Пољаница (Ник. Р. 4, 145). *Преслап* је 'планински превој између два узвишења, планинско било, седло'; одређен је антр. *Мајкић*.

МАЈНИ КРСТ 502, ојк. Расница, ок. Пирота, ор. Јасење 708 (Пирот 3). Према антропониму. Исп. презимена: *Мајн*, *Мајнић*, *Мајновић* (ЈП); некадашњи ојк. у околини Крагујевца Мајнић (РЈА). В. код ор. Крст.

МАЈОПРЕТ, ојк. Сига, ок. Пећи (Стиј. 3, 238). Нејасно. Помишљамо да је сложеница од арб. речи *tajē* и *pre(sh)tē* 'зелен' – 'Зелени врх'.

МАЈСТОРОВА ПАДИНА, ојк. Букуровац (Букуровац), код Беле Паланке (Ђирић 1, 64). *Мајсџор* је онај који је изучио неки занат; занатлија.

МАЈСТОРСКА КОСА, ојк. Каленовац, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115). В. ор. Мајсторова падина.

МАКЕВИЦА, ојк. Бело Поље, код Враћевшнице, ок. Горњег Милановца (Мишк. 5, 224). Ор. је изведен од мушког имена *Маке* (Грк.) преко неке топонимске синтагме **Макева њољана*, *шума* и сл.

МАКЉЕШ, ојк. Лозањ, ок. Горњег Милановца (Фил. М., 176). У РЈА се помиње топоним *Макљеш*: „ime mjestu u Srbiji u okrugu kragujevačkome. Livada u Maklješu“. *Макљеш* је покр. назив за дрво 'храст, дуб' *Quercus* (Р. САНУ). Поток који протиче покрај нашег оронима носи исто име – *Макљеш* л. пр. Дичине л. пр. Чемернице (Павл. 3. 1996).

МАКОВИЦА, планина у сливу Коњске реке л. пр. Језаве д. пр. Дунава, ок. Младеновца (Стан. 2, 376; ГАЈ Београд). Од: (1) хипокористика или имена *Мака*, *Мако* (Грк; Р. САНУ); или, (2) назива за земљиште према имену за плод биљке *мака*, чаури мака, која се зове *маковица* (Р. САНУ). В. ор. Маковиште.

1. **МАКОВИШТЕ** 1500, ојк. Горња Љубата, ок. Трговишта (Кратово 2); 2. **МАКОВИШТЕ**, планина у Србији у околини Ужица (према Вуку, Рј.). Данас није забележен у овом лику, могуће је да је измењен назив брда. *Маковишије* је 'место, земљиште, на коме расте или је растао *мак* 'булка, турчинак' *Paraver*.

МАКРИШ, ор. Краку добриж 1243, ор. Кучај (Петровац 4). Из ие. **maq-nass, feucht* добијене су три варијанте: **tok-*, **tak-*, и новија са *r*, -*tokr-* из којих су многе изведенице. Ороним је вероватно од хидронима са основом *макр-*. Исп. *Макрешки њоџок* д. пр. Прилепнице л. пр. Биначке Мораве; *Макрешанац*, поток, л. пр. Западне Мораве (Павл. 3. 1996) и ојк. *Макрешане* код Крушевца (ИМ). Не можемо са сигурношћу тврдити да је облик са *-иш* тачно забележен, судећи према осталим топонимима и хидронимима са *-еш*. Исп. и у сливу Брегалнице, Македонија, топониме: *Макреш село*; *Макреш шума* и *чесма*; *Макрешка река* X 2; *Макрешка чешма*; *Макрешки ливади* (Иванова 1996, 388).

МАКСИМОВ БРЕГ, ојк. Бурдимо, код Гушевца, обл. Сврљиг (Богд. 1, 144). Према мушком имену Максим (И., 96).

МАКСИМОВ ВР', ојк. Лукавица, код Лазаревца, обл. Колубаре (Петр. П. 1, 183). Према имену *Максим* (Грк.).

МАКСИЋА БРДО, ојк. Башчелук (Башчелуци, ИМ), код Лознице, обл. Јадар (Стој. В., 61). Према антр. *Максићи*; исп. презиме *Максић* (Р. САНУ) и л. и. *Максић* (Грк.).

МАКСУТОВ РИД, ојк. Декутинце, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 199). Према антр. *Максућ*; исп. презимена *Максућ*, *Максућовић* (Р. САНУ).

МАЛА БАБА 540, ор. Баба 654, ојк. Параћин, слив Јовановачке реке д. пр. Велике Мораве (Марк. Ј. 1, 49). В. код ор. Баба.

МАЛА БАЧИЈА 749, ојк. Војници, ок. Бабушнице, ор. Велетина глава 764 (Пирот 3). *Бачија* је пастирски термин 'обор, стан, место у планини где се музе стока и прави сир; летње испасиште стоке'.

МАЛА БОБИЈА 365, ојк. Тршић, ок. Лознице, ор. Велика Бобија 548 (Зворник 2). Према Цвијићу (1923, 89), „плећата и заравњена брда зову /се/ Бобијама“. В. код ор. Бобија.

МАЛА БОРЧА 508, ор. Велика Борча 498, ојк. Сирча, ок. Краљева (Чачак 2). В. код ор. Борча.

МАЛА БОТА 638, ор. Велика Бота 1164, Бота, ор. Кучај (Петровац 4). В. код ор. Бота.

МАЛА БУКОВАЧА, ор. Буковача, ор. Сувобор (Мишк. 5, 227). В. код ор. Буковача.

МАЛА ВУЧИЈА ГЛАВА 820, ор. Самањац, ојк. Кулајна (Параћин 2). Исп. ор. Велика Вучија глава.

МАЛА ГЛАВА = МАЛА ГЛАВИЦА, ојк. Гајтан, обл. Јабланице (Лук. 1, 405).

1. **МАЛА ГЛАВИЦА** 343, ор. Велика главица 360, ор. Дели Јован, ојк. Брестовац (Неготин 3); 2. **МАЛА ГЛАВИЦА = МАЛА ГЛАВА**, ојк. Гајтан, обл. Јабланице, ор. Велика главица (Лук. 1, 405); 3. **МАЛА ГЛАВИЦА**, ор. Велика главица, ојк. Грачац, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 352). Геог. термин *глава*, *главица* значи 'издвојено, заобљено брдо, брег у некој равници; врх брда, брега, планине' (према Р. САНУ). В. ор. Велика главица.

МАЛА ГЛАВЧИНА, ојк. Извор, код Сврљига (Богд. 1, 144). У истом селу налази се брдо *Главчина* и према њему су именована, али са одредбом *мала* и *голема*, још два брда (И., 122). Те одредбе их диференцирају међу собом и у односу на основни ороним Главчина. *Главчина* је аугментатив од *глава* 'велика глава, главурда, главуца'; има улогу геог. термина.

МАЛА ГЛОЊИЈА 1878, ојк. Јошаница, код Витомирице, ок. Пећи (Пећ 3, к. 1985г.). Према антропоојкониму *Глођане* (ИМ). Презимена су: *Глођаја*, *Глођајић* (РЈА), *Глођо* (ЈП). Исп. топоним *Глођан* „пашњаци у Стречкој планини“ (Цог. 1, 235). У селу Лаз Белопаћ, где су боравили сточари из руговских села, налазе се хид. *Глођанска чесма* 'чесма код Глођанских станова' и топ. *Глођански сџанови* „катуни на пашњацима југоисточно од Штедима (овде током лета бораве са стадима сточари из Метохијског села Глођана)“ (Цог. 1, 323).

МАЛА ГОЛАЧА, ојк. Доња Трнова, хид. Трнавска река л. пр. Топлице (Мишк. 4, 69). *Голач* је назив за огољено, непошумљено место, *голей*. В. ор. Голача.

МАЛА ГОЛА ЧУКА, ојк. Балинац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 111). В. ор. Гола чука.

МАЛА ГОМИЛА, ор. Фиуљ 1278, ор. Радишића брдо 1244, ок. Сјенице (Сјеница 3). В. ор. Велика гомила.

1. **МАЛА ГРАДИНА**, ојк. Сврачковци, ок. Горњег Милановца (Фил. М., 237). Исп. ор. Велика Градина. 2. **МАЛА ГРАДИНА**, ојк. Замчање, ок. Краљева (Ћуп. – Кор., 607). В. код ор. Градина.

МАЛА ГРАМАДА, ок. Књажевца (Мишк. 2, 73). В. код ор. Грамада.

МАЛА ДЕВЕРСИЛОВИЦА, ојк. Дворица, ојк. Јовац, ор. Јухор (Мијат. 2, 95). В. ор. Деверсиловица.

МАЛА ДЕДИЈА, висораван изнад Сењака, ојк. Београд (Поп. С., 109). В. ор. Дедија, Дедина.

МАЛА ДЕСИМАЧА 239, ор. Велика Десимача 201, ојк. Селевац, ок. Смедерева (Пожаревац 3). В. код ор. Велика Десимача.

МАЛА ЂЕРОВИЦА 2205, врх на планини Ђеровици, ок. Дечана (Цог. 1, 250). В. код ор. Ђеровица.

МАЛА ЂУЛИЦА, ор. Велика Ђулица 1492, ор. Поглед 1482, ор. Велики Јастребац (Прокупље 1). В. ор. Ђулица.

МАЛА ЗАЈЧИЦА 834, ојк. Љутице, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 382; Павл. Љ. 1, 93). В. ор. Зајчица.

МАЛА ЗЛАТАРИЦА, ор. Велика Златарица, ојк. Брестовац, код Неготина (Неготин 3). В. ор. Велика Златарица.

МАЛА ИБРОВИЦА 902, ор. Селичевица, ок. Ниша (Ниш 3; Енц. Југ. Ниш; Стан. 4, 108). В. код ор. Ибровица.

МАЛА ЈАСЕНОВА ГЛАВА 794, ор. Самањац, ојк. Криви Вир, слив Јовановачке реке, Поморавље (Параћин 2; Марк. Ј. 1,50). В. ор. Јасенова глава = Велика Јасенова глава.

МАЛА JEЖЕВИЦА 645, ор. Велика Жежевица 708, ојк. Добрујевац, код Бољевца (Зајечар 1). В. ор. Жежевица = Велика Жежевица.

МАЛА КАЉАЈА 712, ојк. Гргуре, ок. Барбатовца (Куршумлија 4). Исп. Велика Каљаја 789. В. код ор. Каљаја.

МАЛА КАРАУЛА, ојк. Мељаница, ор. Столови, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 328). В. ор. Караула 905 = Велика Караула.

МАЛА КЕЉА, ор. Велика Кеља 705, ојк. Заграђе, обл. Качер (Аранђеловац 3; Мишк. 5, 255; Рак. М., 739). В. код ор. Кеља.

МАЛА КИТА, ојк. Борчане, ор. Копаоник (Куршумлија 3). Исп. ор. Велика Кита. В. код ор. Кита.

МАЛА КОПИТА, ор. Копита 459, ојк. Николичево, ок. Зајечара (Зајечар 2). В. код ор. Копита.

МАЛА КОРОНА, ор. Корона 998, ор. Овчар (Вук, Рј.). В. код ор. Корона 998, Конора.

1. **МАЛА КОСА**, ојк. Велереч, код Горњег Милановца (Фил. М., 225; Мишк. 6, 134); 2. **МАЛА КОСА**, ојк. Равни, ок. Бруса (Куршумлија 2).

МАЛА КОСИЦА = КОСАЊАК, ојк. Баре, код Рековца, ок. Јагодине (Мишк. 3, 99).

МАЛА ЛИВАДА 682, ојк. Ацине Ливаде, ор. Гледићке планине (Крушевац 1).

МАЛА ЛИПА, ојк. Паваштица, ор. Копаоник (Милић. 1, 341).

МАЛА ЛИСА 1360, ок. Сјенице, Сјеничка котлина (Зерем. 1, 12).

МАЛА МАЧУГА, ојк. Дучевци, код Бабушнице (Пирот 3). *Мачуга* је 'мочуга, мотка, батина'.

МАЛА ОГЛЕДНА, ор. Огледна 1349, ојк. Радманово, ок. Бруса, код Брзећа (Куршумлија 1). В. ор. Огледна.

МАЛА ОКРУГЛИЦА, ор. Велика Округлица, ор. Јанков камен 1833, извориште Голијске Моравице (Мишк. 4, 4). В. ор. Округлица.

МАЛА ОРНИЦА, ор. Тупизница, хид. Бела река (Петк., 60). В. ор. Ораница.

МАЛА ОСТРА ЧУКА, ојк. Дражево, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 141). В. код ор. Остра.

МАЛА ОСТРИКА 587, ојк. Раковина, ок. Ђаковице (Призрен 1). В. код ор. Острик, Острика.

МАЛА ОСТРИКОВИЦА 563, ор. Велика Остриковица 583, ојк. Грабовица, ок. Деспотовца (Петровац 3). В. ор. Острик, Острика, Острица.

МАЛА ОСТРИЦА = **МАЛА ОСТРОВИЦА**, ор. Велика Острица, ор. Острица, хид. Островачка река = Островичка река = Островица л. пр. Качера д. пр. Љига д. пр. Колубаре (Мишк. 5, 242). В. код ор. Острица.

МАЛА ОСТРОВИЦА = **МАЛА ОСТРИЦА**, ор. Острица, хид. Островица = Островичка река = Островачка река л. пр. Качера слив Колубаре (Рак. М., 740; Мишк. 4, 173; Мишк. 6, 178). В. код ор. Острица, Острик.

МАЛА ПАПРАДНА, ојк. Планиница, хид. Папрадна д. пр. Јелачке реке д. пр. Љубостињске л. пр. Западне Мораве (Мишк. 3, 26; Мишк. 3, 144). Исп. Велика Папрадна. В. код ор. Папрадна.

МАЛА ПАПРАТНА, ојк. Сисевац, код Параћина, слив Црнице д. пр. Велике Мораве (Марк. Ј. 5, карта). Према фитониму *йайраи* 'бујад' *filix*.

МАЛА ПЕРУНИКА, ојк. Мељаница, код Краљева, обл. Подгор (Павл. Р. 1, 328). Исп. Велика Перуника. В. код ор. Перуника.

МАЛА ПЛАВУША, брдо на ор. Паклен, ојк. Љевша, ок. Пећи (Цог. 1, 296). В. код ор. Плавуша.

МАЛА ПЛАНА, ор. Велика Плана, ојк. Дољани, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). В. код ор. Плана.

МАЛА ПЛАНИНА 1145, ор. Велика планина 1260, ојк. Ново Брдо (Лебаче 3; Урош. 1, 75).

МАЛА ПОЉАНА 1395, ор. Мучи баба 1513, ојк. Сенокос (Берковица 2; Адам., 56; Милић. 1, 168).

МАЛА РШИЦА 962, ор. Велика Ршица 1023, ор. Кучај (Петровац 4). В. код ор. Велика Ршица.

МАЛА СОКОЛИЦА, ор. Велика Соколица 506, ојк. Буковац, код Деспотовца (Петровац 3). Исп. ор. Велика Соколица. В. код ор. Соколица.

МАЛА СТИЈЕНА, врх на ор. Каблар (Мишк. 5, 231).

МАЛА СТРАЖЕВИЦА, ојк. Жупањевац, ок. Јагодине (Мишк. 3, 120). В. код ор. Стражевица.

МАЛА СТРЕЊАЧА, ојк. Исток, Метохијски Подгор (Стиј. 2, 217). В. код ор. Стрењача.

МАЛА ТИЛВА 173, ор. Тилва 184, ојк. Гребенац, Велика пешчара, Банат (Пожаревац 1). В. код ор. Тилва.

МАЛА ТОПОНИЦА, ојк. Топоница, Пожаревачка Морава (Милад. М. 1, 108). В. код ор. Топоница.

МАЛА ТРЕСТА 996, ор. Велика Треста 1284, ор. Кучај (Петровац 4; Стан. 3, 750). Исп. ор. Велика Треста. В. код ор. Треста.

МАЛА УСОВИЦА, ојк. Мељаница, код Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 328). В. код ор. Усовица 1375.

МАЛА ЦРВЕНА СТЕНА, стена на планини Тупижници, ојк. Ласово, ок. Зајечара (Динић 1, 266).

МАЛА ЦРНОКОСА, било на ор. Црнокоса, ојк. Врањани, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 362). В. код ор. Црнокоса.

МАЛА ЧИГОТА, ојк. Љубиш, ор. Златибор, ојк. Чајетина (Мић. Љ., 457).

1. **МАЛА ЧУКА** 351, ојк. Подвршка, ор. Велика чука 379 (Кладово 3); 2. **МАЛА ЧУКА** 364, ор. Велика чука 379, ојк. Подвршка (Кладово 3); 3. **МАЛА ЧУКА**, слив Црне реке л. пр. Тимока (Рајк. 1, 108); 4. **МАЛА ЧУКА** 499, ор. Вршка чука 672, ојк. Прлита, ок. Зајечара (Кула 1); 5. **МАЛА ЧУКА** 827, ор. Мармач 1049, ојк. Радичевци, ок. Босиљграда (Крива Паланка 1); 6. **МАЛА ЧУКА**, ојк. Замчање, ок. Краљева, об. Подибар (Павл. Р. 1, 339); 7. **МАЛА ЧУКА**, ојк. Корбул, ор. Голема чука, Врањска котлина (Злат. 5, 115; Триф. Ј. 1, 117); 8. **МАЛА ЧУКА** 708, ор. Велика чука, ојк. Летовица, код ојк. Биљаче, ок. Бујановца (Куманово 2); 9. **МАЛА ЧУКА**, ор. Средња чука, ор. Велика чука 568, ојк. Данковиће, ок. Куршумлије (Куршумлија 4); 10. **МАЛА ЧУКА**, ојк. Вета, код Беле Паланке (Ћирић 1, 68).

1. **МАЛА ЧУКАРА**, ор. Чукара, ојк. Сибница, ок. Јагодине (Мишк. 3, 197); 2. **МАЛА ЧУКАРА**, ојк. Лоћика, слив Дуленске реке л. сас. Лугомира л. пр. Велике Мораве (Мишк. 3, 121); 3. **МАЛА ЧУКАРА**, ојк. Орашје, слив Каленићке реке л. пр. Велике Мораве (Мишк. 3, 121).

МАЛА ЧУКАРКА 335, ојк. Багрдан, Велика Морава (Крагујевац 4; Милој. Б. 1, 11).

МАЛА ЦАДА, ојк. Руда Буква, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 170). *Цада* је тур. реч *cadde* 'цеста, друм, пут'.

МАЛА ШИЉАЧА, ор. Шиљача 1625, ор. Копаоник, слив Ибра (Куршумлија 1). В. код ор. Шиљача 1625.

МАЛЕ БАСАРЕ, ојк. Срње, ок. Крушевца (Мишк. 3, 121). В. код ор. Басара.

МАЛЕ КОБАСИЦЕ 827, ојк. Брезна, ор. Столови, хид. Кобасичка река пр. Брезанске реке д. пр. Ибра (Чачак 4; Павл. Р. 1, 325). В. код ор. Кобасица.

МАЛЕ МОТИКЕ 431, ор. Мотике 541, ор. Козељ, ок. Рудника (Аранђеловац 3).

МАЛЕНИК 1172 = **МАЉЕНИК** = **МАЛИНИК**, ор. Кучај (Зајечар 1). В. код ор. Маљеник.

МАЛЕ ОРНИЦЕ, ојк. Грачац, код Врњачке Бање (Павл. Р. 1, 352). Исп. *Мала орница*, ор. Тупижница.

МАЛЕТИЋ 581, ојк. Бобова, ок. Ваљева (Крупањ 2). Према антр. *Малетићи*. В. ор. Малетићи брег.

МАЛЕТИЋКИ БРЕГ, ојк. Ковизле, слив Топлице (Грк. 1, 198). Прма породичном имену Малетићи. В. ор. Малетићи.

МАЛЕ УШИ, гребен на ор. Козјак, слив Пчиње (Миш. 1, 264). В. код ор. Уши.

МАЛИ АНТРВЕЉ 653, ор. Велики Антрвељ 949, ор. Кучај (Петровац 4). В. код ор. Антрвељ.

МАЛИ БАЛАНОВАЦ 184, ор. Велики Балановац 262, хид. Балановац пр. Сиколске реке, ок. Неготина (Неготин 4). В. код ор. Велики Балановац.

МАЛИ БЕЛОШЕВАЦ, ојк. Пилатовићи, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 388). В. код ор. Белошевац.

МАЛИ БЛАГОТИН, ор. Велики Благодотин 533, ојк. Пољна, код Рековца (Мишк. 3, 121; Мишк. 1, 206). В. код ор. Благодотин.

МАЛИ БОРИЋ, ор. Лазића крш 1398, ојк. Шушуре, ок. Сјенице (Сјеница 1). В. ор. Велики борић.

МАЛИ БОРНОВАЦ 1250, ор. Гиљево, ок. Сјенице (Сјеница 3). Исп. Велики Борновац 1289. В. код ор. Борната глава.

МАЛИ БОРОВАЦ 1283, ор. Бели камен 1413, ор. Јавор (Сјеница 2; Зерем. 1, 12). Исп. ор. Велики Боровац. В. код ор. Боровац.

МАЛИ БРАЈИНСКИ ВИС 965, ор. Гиљак, слив Јабланице (Стан. 2, 714). В. код ор. Брајински вис.

1. **МАЛИ БРЕГ**, ор. Велики брег 444, ојк. Сип, хид. Дунав (Кладово 3); 2. **МАЛИ БРЕГ**, ојк. Доњи Дубич, ок. Трстеника (Мишк. 3, 122); 3. **МАЛИ БРЕГ**, ојк. Вишесело, код ојк. Барбатовца, ок. Блаца (Арс. 1, 72); 4. **МАЛИ БРЕГ**, ојк. Претрешња, ок. Блаца (Арс. 1, 72).

МАЛИ БРИСОВНИК, ор. Велики брисовник, ојк. Страњани, ор. Јадовник 1734 (Пљевља 2). Према *обрисина* 'високо место изложено ветровима'. В. код ор. Велики брисовник.

МАЛИ БУБАЊ 301, ор. Велики Бубањ 387, ор. Бубањ 395, ојк. Рановац, ок. Петровца (Петровац 1). Исп. ор. Велики Бубањ, ор. Бубањ. В. код ор. Бубалиште.

МАЛИ БУБРЕГ, ор. Велики бубрег, ок. Рековца (Мишк. 3, 20). Исп. ор. Велики бубрег. В. код ор. Бубрешко брдо.

МАЛИ ВИЈОГОР 1035 = **МАЛИ ВИОГОР**, ојк. Мокра Гора, ор. Златибор (Мић. Љ., 473). В. код ор. Вијогор.

МАЛИ ВИОГОР 1035 = **МАЛИ ВИЈОГОР**, ојк. Мокра Гора, ор. Златибор (Енци. Југ. Вишеград; Беш., 252). В. код ор. Вијогор.

1. **МАЛИ ВИС** 274, ојк. Рипањ, код Београда (Београд 3); 2. **МАЛИ ВИС** 332, ојк. Брајковац, ок. Лазаревца, слив Оњега д. пр. Љига (Ваљево 2; Петр. П. 1, 125); 3. **МАЛИ ВИС**, ојк. Коштунићи, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 147; Фил. М., 163).

1. **МАЛИ ВР**, ојк. Јошанички Прњавор, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 291); 2. **МАЛИ ВР**, врх на ор. Љубенић, ојк. Љубенић, ок. Пећи (Цог. 1, 237); 3. **МАЛИ ВР** 667 = **МАЛИ ВРХ**, ојк. Нишевац, код ојк. Сврљиг (Богд. 1, 145); 4. **МАЛИ ВР**, ојк. Црнољевца, код ојк. Сврљиг (И.); 5. **МАЛИ ВР**, ојк. Плужине, код ојк. Сврљиг (И.); 6. **МАЛИ ВР** = **МАЛИ ВРХ**, ојк. Доња Глама, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 126); 7. **МАЛИ ВР**, ојк. Ланиште, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 175); 8. **МАЛИ ВР**, ојк. Тамњаница (Тавњаница), ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 230). Називи под бројем 3, 4, 5 односе се на различите објекте: 'каменито брдо (преко 600 м. надморске висине)'; 'планински врх'; 'узвишење' (према Богд. 1, 145).

МАЛИ ВРАЊ 785, ор. Велики Врањ 885, ојк. Осаница, код Крепољина, слив Млаве (Петровац 2; Миш. 1, 160). В. код ор. Врањ 900.

1. **МАЛИ ВРХ** 623, ор. Велики врх 691, ојк. Грабовица, код Горњег Милановца (Аранђеловац 3; Мишк. 6, 116; Фил. М., 239); 2. **МАЛИ ВРХ** 663, ор. Гла-

вица 658, ојк. Вујетинци, ок. Чачка (Чачак 1); 3. **МАЛИ ВРХ** 512, ор. Котленик, ок. Груже (Чачак 2); 4. **МАЛИ ВРХ**, ојк. Мијаковци, код Чачка (Мишк. 6, 153); 5. **МАЛИ ВРХ** 630, ојк. Црнче, ор. Црни врх 707, ок. Јагодине (Крушевац 2; Мијат. 2, 129); 6. **МАЛИ ВРХ** 992, ор. Гоч, ојк. Станишинци (Крушевац 3; Мил. Ч. 1, 33); 7. **МАЛИ ВРХ**, ор. Бела стена 1257, ор. Велики Јастребац (Прокупље 1); 8. **МАЛИ ВРХ** 1202, ојк. Мачковац, ок. Бруса (Куршумлија 1; Енц. Југ. Косовска Митровица); 9. **МАЛИ ВРХ** 667 = **МАЛИ ВР**, ојк. Нишевац, ок. Сврљига (Ниш 2; Мишк. 2, 75); 10. **МАЛИ ВРХ** = **МАЛИ ВР**, ојк. Горња Глама, код ојк. Бабин Кал, ок. Беле Паланке (Костић 1, 176); 11. **МАЛИ ВРХ** 1013, ојк. Добри Дол, ор. Басара (Пирот 4; Енц. Југ. Димитровград); 12. **МАЛИ ВРХ** 691, ор. Белава, ок. ојк. Станичење (Пирот 3).

МАЛИ ВРЧИЋ, ор. Велики врчић, ојк. Добрујевац, код Бољевца (Зајечар 1). *Врчић* је дем од *врх* 'врхчић'.

МАЛИ ВУЈАН, врх на ор. Вујан 857, ојк. Луњевица, ок. Такова (Мишк. 5, 237; Мишк. 6, 116; Фил. М., 249). Исп. ор. Велики Вујан. В. код ор. Вујан.

МАЛИ ВУКАН 740 = **ВУКАН МАЛИ**, ор. Велики Вукан 810, ојк. Ждрело, Хомољске планине (Петровац 1; Миш. 1, 160). В. код ор. Вукан.

МАЛИ ГАБЕЛ 683, ојк. Врбовац, ок. Витине (Куманово 1). В. ор. Габела.

МАЛИ ГОЛАШ 328, ојк. Жлне, ор. Велики Голаш 675, ор. Тресибаба, ок. Књажевца (Зајечар 4; Динић 1, 244). Исп. ор. Велики Голаш 675. В. код ор. Голаш.

МАЛИ ГОЛИ ВРХ 850, ор. Велики Голи врх 1038, ор. Дели Јован (Доњи Милановац 2). Исп. Велики Голи врх 1038. В. код ор. Голи врх.

МАЛИ ГОЛИ РТ, ојк. Банов Дол, ок. Звечана (Бож. 1, 457). *Рт* је географски термин који значи 'планински гребен; узвишење са оштрим врхом; рид'.

МАЛИ ГОЛУБАЦ 439, ор. Главица 459, ор. Лисина, ојк. Угриновци, ок. Љига (Аранђеловац 3). В. код ор. Голубац.

МАЛИ ГОРУНОВАЦ, ојк. Вратарница, ок. Зајечара (Динић 1, 244). В. ор. Горун, Горуновац.

МАЛИ ГРНЧАР 600, ор. Грнчар 688, ојк. Каменица, ок. Књажевца (Мишк. 2, 78). В. код ор. Грнчар.

МАЛИ ДЕБЕЉАК 717, ојк. Бања, код Новог Пазара (Нови Пазар 3). В. код ор. Дебељак.

МАЛИ ДЕЛИ ЈОВАН 1058, ор. Дели Јован, ојк. Сиколе (Доњи Милановац 4; Стан. 1, 416).

МАЛИ ДЕТЉАК 386, ор. Детљак 487, ојк. Кнез Село, ок. Ниша (Ниш 1). В. код ор. Детљак.

МАЛИ ДУБОВАЦ 601, ор. Дубовац 729, ојк. Долац, код Студенице (Ршум. 4, 50). В. код ор. Дубовац.

МАЛИ ЗАБЕЛ, ојк. Шљивовик, слив Коритнице, ок. Беле Паланке (Костић 4, 270). В. код ор. Забел.

МАЛИ ЗИДИНАЦ, ор. Велики Попов врх 453, ојк. Добра (Добра 3). Други члан синтагме изведен је од *зидина* и који, могуће је, има улогу неког топонима. Према њему је, уз квалификатив *мали* формиран ороним.

МАЛИ ИЛИЈАК = **ЦРВЕНИ КАМЕН**, ор. Велики Илијак, ојк. Брђани, код Чачка (Мишк. 5, 255). В. код ор. Илијак 509.

1. **МАЛИ ЈАДОВНИК** 1591, ор. Јадовник 1734, ојк. Гвозд, ок. Сјенице (Пљевља 2); 2. **МАЛИ ЈАДОВНИК**, ор. Варденик, обл. Власине (Миш. 1, 251). Исп. ор. Јадовник 1734. В. код ор. Јадовита.

МАЛИ ЈАЛОВНИК 1314, ор. Големи Јаловник, ор. Костиљњак 1361 (Врање 4). В. ор. Јаловик.

МАЛИ ЈАСТРЕБАЦ 946, ор. Велики Јастребац, слив Расине (Прокупље 2; Рак. Т. 1, 4; Ршум. 3, 135; Стан. 2, 130). В. код ор. Јастребац.

МАЛИ ЈАСТРЕБОВАЦ, ор. Јастребовац, ојк. Бјелуша, ок. Ариља (Мис. И. 1, 110). В. ор. Јастребовац.

МАЛИ ЈЕЛАК, врх на ор. Јелак 618, ојк. Планиница, ор. Гледишке планине (Мишк. 3, 79). В. ор. Јелак.

МАЛИ ЈЕЛЕНАЦ, ојк. Каменице, ор. Столови, ок. Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 332). В. ор. Јеленац, Јеленак, Јељен.

1. **МАЛИ КАМЕН** 259, ојк. Врчин, код Београда (Београд 4); 2. **МАЛИ КАМЕН**, ојк. Вољевци, ок. Крупња (Павл. Љ. 2, 486); 3. **МАЛИ КАМЕН**, ојк. Сињи Вир, код ојк. Јовац, ок. Параћина (Мијат. 2, 94). В. ор. Камен.

1. **МАЛИ КИК** 407, ор. Зелениковац 522, ојк. Драгољ, ок. Белановице (Аранђеловац 3); 2. **МАЛИ КИК**, ор. Велики Кик 409, ојк. Бољковци, хид. Бољковачка река л. пр. Брезовице д. пр. Љига (Аранђеловац 3); 3. **МАЛИ КИК**, ојк. Дуб, ок. Рогачице (Павл. Љ. 2, 393); 4. **МАЛИ КИК**, ојк. Дреновци, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 158). В. код ор. Кик, Кика.

1. **МАЛИ КИЧЕР**, ојк. Липовац, код Врањске Бање (Триф. Ј. 1, 104); 2. **МАЛИ КИЧЕР**, ор. Големи Кичер 1143, ојк. Изамно, Врањска котлина (Врање 3; Триф. Ј. 1, 110; Злат. 5, 121). В. код ор. Кичер.

МАЛИ КЛЕНЦУШ 891, ор. Несторово брдо 857, ојк. Подгорац, обл. Кучај (Зајечар 1; Жуј., 223; Стан. 2, 511). Исп. и *Кленцуш њоџок*, слив Црне реке. Према рум. апелативу *clențuș* од *cleant* 'кланац'.

1. **МАЛИ КЛИК**, ојк. Липовац, код. ојк. Враћевшница, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 113); 2. **МАЛИ КЛИК**, ојк. Горњи Дубич, код Трстеника (Мишк. 3, 122); 3. **МАЛИ КЛИК**, ојк. Латковац, код Александровца, ок. Крушевца (Лут. М. 1, 90); 4. **МАЛИ КЛИК**, ојк. Богутовац, ок. Краљева (Туп. – Кор., 607). В. код ор. Клик.

МАЛИ КОЗЈИ РОГ, ојк. Горња Мутница, слив Црнице д. пр. Велике Мораве (Марк. Ј. 5, карта; Параћин 2). В. ор. Козји рог.

МАЛИ КОЗОМОР 802, ор. Маљен 1103, ојк. Ваљево (Стан. 2, 659). В. код ор. Козомор.

1. **МАЛИ КОМ** 1602, ор. Чемерно, ојк. Студеница (Жуј., 114); 2. **МАЛИ КОМ** 1177 = **КОМ**, врх на ор. Троглав, ок. Краљева (Ћуп. – Кор., 606). В. код ор. Ком.

МАЛИ КОМНЕН 306, ор. Велики Комнен 523, ојк. Крепољин, ок. Петровца (Петровац 2). Исп. ор. Велики Комнен. В. код ор. Комненска глава.

МАЛИ КОПАОНИК, долина реке Лаб, ор. Копаоник 2017 (Рак. М., 31). В. ор. Копаоник .

МАЛИ КОРБЕС 976, ор. Велики Корбес 965, ојк. Стол, ок. Пирота (Пирот 3). Исп. ор. Велики Корбес. В. ор. Корбевац.

МАЛИ КОСМАЈ, ојк. Горња Горијевница, код Чачка (Мишк. 6, 153; Мишк. 4, 13). В. код ор. Космај.

МАЛИ КРЕМЕНАЦ 657, ор. Кременац, ојк. Рековац, ок. Јагодине (Крушевац 1; Мишк. 3, 122; Мишк. 4, 106). В. код ор. Кременац.

1. **МАЛИ КРШ**, ор. Гарван 929, ор. Велики Крш, Поречје (Енц. Југ. Неготин; ГАЈ Бела Црква); 2. **МАЛИ КРШ** 621, ор. Чока 649, ор. Велики крш 1148, ојк. Осаница, ок. Крепољина (Петровац 2; Доњи Милановац 4); 3. **МАЛИ КРШ**, ор. Осредак, ојк. Доброселица, код Рековца (Миш. 3, 122); 4. **МАЛИ КРШ** 936, ор. Соколовица 1017, ојк. Товрљани, слив Топлице (Прокупље 3); 5. **МАЛИ КРШ** 1087, ор. Радан, ојк. Ђаке, слив Пусте реке (Приштина 2; Јов. Ј. 5, 3); 6. **МАЛИ КРШ** = **КРШИ ВОГЕЉ**, ојк. Бусовата, Новобрдска Крива река (Урош. 1, 104).

МАЛИ КУПРЕЗ 563, ојк. Рековац, ор. Купрез 563 (Марк. Ј. 2, 212). В. код ор. Купрез.

МАЛИ ЛИПАР, ојк. Матаруге, код Краљева, ор. Велики Липар (Павл. Р. 1, 341). Исп. Велики Липар. В. код ор. Липар.

МАЛИ МАЛЕНИК 1018 = **МАЛИ МАЉЕНИК**, ор. Велики Маленик 1158, ојк. Бољевац, ок. Злота (Зајечар 1). Исп. Велики Маленик. В. код ор. Маљеник, Маљен.

МАЛИ МАЉЕН 851, ор. Велики Маљен 970, ор. Маљен, ојк. Тометино Поље, ок. Косјерића (Ваљево 3; Мис. И. 3, 359). Исп. ор. Велики Маљен. В. код ор. Маљен.

МАЛИ МАЉЕНИК 1018 = **МАЛИ МАЛЕНИК**, ор. Велики Маљеник 1158, ок. Злота, Кучај (Стан. 2, 511). Исп. Велики Маљеник 1158. В. код ор. Маљеник .

МАЛИ МЕДВЕДНИК 998, ојк. Ребељ, ок. Љубовије (Павл. Љ., 915; Стан. 3, 165). В. код ор. Медведник.

МАЛИ МЕЧИТ 1562, ор. Мечит 1756, ојк. Гложје, ок. Босиљграда (Босиљград 3). В. код ор. Мечит.

МАЛИ МИРОЧ, ор. Велики Гребен, ојк. Доњи Милановац (Доњи Милановац 2; Стан. 1, 331). В. код ор. Мироч, Мирица.

МАЛИНИК 1172 = **МАЛЕНИК** = **МАЉЕНИК**, врх на Голубињским планинама, ојк. Злот, Кучај (Доњи Милановац 3; Карић, 20; Миш. 1, 187). По својој форми варијанта *Малиник* је идентична са лексемом *малиник* која се ко-

ристи у истом значењу као и *малињак* 'место где расту или се гаје малине; засад малина' према биљци *малина*, *малиника* *Rubus*. Чињеница да су називи за исто узвишење варијанте са *Мал-* / *Маљ-* упућује на везу са ор. *Маљен* / *Мален* и на тумачење А. Ломе, – в. код ор. Маљен.

МАЛИНОВАЦ, ор. Кучај, ојк. Сисевац, ок. Параћина, ор. Папратна 791 (Параћин 2). Од: (1) *малина* *Rubus* у значењу 'земљиште на коме расту малине, *малиник*, *малињак*'; (2) антр. преко синтагме **Малинов врх*, **Малиново брдо*, *џоље* и сл. Исп. л. име *Малин* (Грк.); презимена *Малинов*, *Малиновић* и др. (Р. САНУ). Исп. и ојк. *Малиновац*, Хрватска (ИМ); *Малиновац* „*ime gori* u Bosni“ (РЈА); топоними у сливу Брегалнице: *Малиново Кладенец*; *Малинофско Мало* (Иванова 1996, 393). В. ор. Малињак.

1. **МАЛИЊАК**, ојк. Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368); 2. **МАЛИЊАК**, ор. Главица 1094, ојк. Горња Јабланица, ок. Чајетине (Вардиште 4). *Малињак* је 'малиник, место где расту, где се гаје малине; засад малина' (према Р. САНУ). В. ор. Малиновац.

МАЛИ ОБЕШЕЊАК, ор. Липет 462, ор. Козељ, ојк. Штавица, ок. Љига (Аранђеловац 3). В. код ор. Обешењак.

МАЛИ ОЗРЕН, ојк. Мељаница, код Краљева, Подибар (Павл. Р. 1, 328). В. код ор. Озрен.

МАЛИ ОПЛЕНАЦ 342, ор. Велики Опленец 345, ојк. Божурња, код Тополе (Аранђеловац 4). В. код ор. Опленец.

МАЛИ ОРЛОВ БРЕГ, ојк. Ласово, ок. Зајечара (Динић 1, 244). В. ор. Орлово брдо, Орловац и др.

МАЛИ ОСМАК 570, ојк. Јабланица, код Бољевца (Зајечар 1). Нема потврде за постојање оронима **Осмак* у околини. Исп. топониме: ор. *Осмача* у Босни; ојк. *Осмаково* и по њему *Осмаковска река* = *Осмаковица* < л. имена *Осмак* (14.в. – РЈА). Етимолошку везу ових онима Михајловић успоставља са бројем осам. О томе у раду Мих. В. 1982.

МАЛИ ОСТРЕШ 823, ор. Велики Остреш 973, ојк. Гривска, ок. Ариља (Ршум. 4, 14; Мис. И. 1, 127; Стан. 3, 762). В. код ор. Остреш.

МАЛИ ОСТРЦ 467, ор. Ласовачка планина, ојк. Горња Бела Река, ок. Зајечара (Зајечар 2; Динић 1, 244). Динић наводи и топоорониме: *Осџири*, шума на ор. Тупижници и *Големи Осџири* = *Велики Осџири* (стр. 222). В. код ор. Острц, Острвица.

МАЛИ ПАСИ ВР 2281, ор. Велики Паси вр 2406, ор. Паси вр, код ор. Старац 2426, зап. од Пећи (Цог. 1, 254). В. код ор. Паси вр.

МАЛИ ПОВЛЕН 1346 = **МАЛИ ПОВЉЕН** = **ПОВЛЕН МАЛИ**, ор. Велики Повлен 1480, ор. Повлен, ојк. Маковишта, ок. Ваљева (Крупањ 4; Ршум. 6, 131; Павл. Љ. 1, 41; Мишк. 4, 132). Исп. ор. Велики Повлен. В. код ор. Повљен.

МАЛИ ПОВЉЕН 1346 = **МАЛИ ПОВЛЕН**, ор. Велики Повљен 1480, ор. Повљен, ок. Ваљева (Стан. 3, 414). Исп. ор. Велики Повљен. В. код ор. Повљен.

МАЛИ ПОГЛЕД, ојк. Годачица, ор. Гледићке планине, ор. Велики Поглед 777 (Крушевац 1). Исп. ор. Велики Поглед. В. код ор. Поглед.

МАЛИ ПОЛОМ, ор. Велики Полом 1019, ор. Јавориште, ор. Маљеник, Кучај (Параћин 2). Исп. ор. Велики Полом 1019. В. код ор. Полом.

МАЛИ ПОНОР, ор. Велики Понор, ор. Мироч, ојк. Велика Каменица (Кладово 3). Исп. Велики Понор. В. код ор. Понор.

МАЛИ ПОПОВ СТО 342, ор. Велики Попов сто 294, ојк. Буковица, ок. Крушевца (Чачак 3). Исп. Велики Попов сто. В. ор. Попова глава, Попова пади-на и др.

МАЛИ ПРИЛАЗ 412, ор. Велики Штрбац, ор. Мироч (Стан. 2, 833).

МАЛИ ПРИСЕДО, ор. Велики Приседо 967, ојк. Савковићи, ок. Ужица (Павл. Љ. 2, 437). Исп. Велики приседо 967. В. код ор. Приседо.

МАЛИ РАДМИЛОВАЦ, ор. Велики Радмиловац, ор. Тара, ојк. Рача (Павл. Љ. 2, 379). Према неком топониму **Радмиловац* од антр. *Радмило*; исп. породично име *Радмиловић*, Бајина Башта (И., 387). В. ор. Велики Радмиловац.

1. **МАЛИ РИД**, ор. Велики рид, ојк. Бољковци, ок. Љига (Рак. М., 741);
2. **МАЛИ РИД**, ојк. Прекопчелица, ок. Лебана, слив Пусте реке (Јов. Ј. 6, 90);
3. **МАЛИ РИД**, ор. Велики рид, ојк. Мечковац, код Врања (Триф. Ј. 1, 81). Исп. Велики рид.

МАЛИ РИОР = РИОРАК, ор. Велики Риор, ок. Ваљева (Мишк. 5, 232). Исп. Велики Риор. В. код ор. Риор.

МАЛИ РТ 850, ојк. Причевац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 297). В. ор. Рт.

МАЛИ САМАР, ор. Дебели дел 1096, ојк. Кална, ок. Димитровграда (Босилград 1). *Самар* је геог. термин 'планински гребен, седло'.

МАЛИ СТАРАЦ 2410, врх на ор. Старац 2426, ор. Пасја глава, ок. Пећи (Цог. 1, 254). В. код ор. Старац.

МАЛИ СТОЛАЦ, ор. Велики Столац 1673, ојк. Мокра Гора, ор. Тара (Мић. Љ., 473). Исп. ор. Велики Столац 1673. В. код ор. Столац.

МАЛИ СТРЕШЕР 1732, ор. Велики Стрешер 1875, ор. Варденик, Власи-на (Врање 4; Милић. 1, 274; Миш. 1, 251; Мил. Ч. 5, 39). Исп. ор. Велики Стре-шер 1875. В. код ор. Стрешер.

1. **МАЛИ СТРЊАК** 485, ор. Велики Стрњак 348, Хомоље (Петровац 2); 2. **МАЛИ СТРЊАК** 582, ор. Велики Стрњак 567, ор. Лишковац 850, ок. Мајданпека (Доњи Милановац 1). В. код ор. Стрњак.

МАЛИ СУБЈЕЛ, ор. Велики Субјел 924, ојк. Мушићи, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 166). В. код ор. Субјел 924.

МАЛИ СУВОБОР, ор. Велики Сувобор, ор. Сувобор 864, ок. Ваљева (Ваљево 4; Мишк. 5, 228). Исп. ор. Велики Сувобор. В. код ор. Сувобор 864.

МАЛИ СУМОРОВАЦ 738, ор. Велики Суморовац 911, обл. Хомоља (Пе-тровац 1). Исп. Велики Суморовац 911. В. код ор. Суморовац.

1. **МАЛИЋ** 1101 = **МАЛИЧ**, ојк. Добраче, слив Голијске Моравице, ок. Ариља (Лома 1982, 159); 2. **МАЛИЋ**, ојк. Драксин, код Костојевића, Ужичка Црна гора (И.). Објашњавајући порекло оронима *Маљен* Лома А. (Лома 1982, 159) пише: „Од **mylěti* постојао /je/ поствербал **mylь* за ознаку истакнуте тачке

земљишта, узвишење, који препознајемо у топониму (вероватно орониму) из старосрпске повеље *Мьль* (XIV век, властелинство манастира Трескаваца), а до нашег времена очувао се у деминутивном облику *Млић* као име вису северно од Тузле. Варијанту овога деминутива са озвученим полугласом *Малић* Рјечник ЈАЗУ бележи као име брежуљку у Босни“. Ор. *Малић* који је забележен у РЈА је „brežuljak u Hercegovini“. О њему М. Павл. (1965–1966, 17) каже: „Il me paraît aussi que l’oronyme *Malić*, qui se trouve en Herzégovine (Imotski), n’a pas prêté sa base au patronyme *Malić*, et c’est à lui même que se rattache le démononyme *Malić* (esprit des montagnes)“.

МАЛИЋА ПАДИНА, ојк. Мало (Доње) Ропотово, обл. Изморник (Ћирић, 477). Према мушком имену *Малић* (Грк.) или породичном имену *Малићи*; исп. презиме *Малић* (Р. САНУ).

МАЛИ УСЕК, ор. Самањац, ојк. Смиловац, ок. Параћина (Параћин 2).

МАЛИ ЦИП 748, ор. Велики цип 563, ојк. Горња Борина, ок. Лознице (Зворник 2). В. код ор. Велики цип 563.

МАЛИ ЦРНИ ВРХ 543, ор. Велики Црни врх 655, ор. Велики гребен, ојк. Клокочевац (Доњи Милановац 2). Исп. ор. Велики Црни врх 655. В. ор. Црни врх.

МАЛИЧ 1101 = **МАЛИЋ**, ојк. Добраче, ок. Ариља, слив Голијске Моравице (Мишк. 4, 5; Срет. Љ. 1, 5; Ршум. 4, 11; Мис. И. 1, 127). В. код ор. Малић.

МАЛИ ЧАР 747, ојк. Балабане, ок. Орлана, ор. Пругова (Приштина 2). Немамо податак за ор. који би био опозитум, као **Велики чар*, или за основни оним **Чар*. Други члан синтагме, именички члан, у семантичкој је вези са псл. лексемом **čarъ* ’врацбина, чини, *чара*’. Још неколико онима, са територије Косова, у вези је са овим магијским термином: ојк. *Чар* и по њему *Чарска река*, слив Новобрдске Криве реке, ок. ојк. Муховац (ИМ; Павл. 3. 1996); топ. *Чар*, шума у селу Горње Карачево, код Каменице, слив Криве реке (Урошевић 1975, 151); топ. *Чаршија*, шума, ор. Брвеник, ојк. Брвеник, код Орлана (И.) и у околини Пећи, ор. *Чаршија* 1065, ојк. Сига, код Вировитице (Пећ 4). Л. и. **Чар* није потврђено, али је распрострањено презиме *Чар*, нешто мање *Чарић* (ЛП); а ојк. *Чарић* налази се код Скендер Вакуфа северно од Јајца (ИМ). Заимов (1967, 276) л. и. **Чарка* сматра деминутивом од л. и. **Чара* од *чаръ* ’мађија’ и са њим повезује оним *Чаринска чешма* код Мелника: „от РИ **Чарин* ... срхр. сели *Čarić* (ИМ, 17)“ (под Чарчинци, 276). Поменуто два топонима грађена наставком *-ишије*, којим се одређује место вршења радње, указују на везу са лексемом *чар*, *чари* и местом где су одржавани магијски ритуали. Први члан може бити алб. *mali* ’шума; гора, планина’.

МАЛИ ЧЕМЕРНИК 1607, врх на ор. Чемерник, ојк. Црна Трава, обл. Власине (Мишк. 4, 50; Стан. 2, 334; ГАЈ Крива Паланка). В. код ор. Чемерник.

МАЛИ ЧЕРКЕЗ 358, ор. Велики гребен, ојк. Јабуковац, ок. Брзе Паланке (Доњи Милановац 2). В. ор. Черкешко брдо.

МАЛИ ЧИКЕР 1325, ор. Столови, ојк. Замчање, ок. Краљева (Чачак 4). *Чикер* је термин рељефа. В. код ор. Чикер.

МАЛИ ЧОТ, ор. Авала 511, код Београда (Београд 3). Исп. ор. Велики чот 591. В. код ор. Чот.

МАЛИ ЧУК, ојк. Жупањевац, слив Љига, Колубара (Мишк. 4, 179). Исп. ор. Велики чук. В. код ор. Чук.

1. **МАЛИ ЧУКАР**, Хомољска котлина, слив Млаве, ор. Велики чукар (Панунк., 26); 2. **МАЛИ ЧУКАР** 296, ојк. Рујиште, код Ражња, ор. Велики чукар 264 (Параћин 4). В. код ор. Чукар.

МАЛИШИНО БРДО, ојк. Василјевац, обл. Горње Топлице (Марј. С., 178). Према мушком л. и. Малиша (Грк.).

МАЛИ ШТРБАЦ 626, ор. Велики Штрбац 768, ор. Мироч (ГАЈ Неготин; Енц. Југ. Кладово; Жуј., 193; Миш. 1, 67). *Шћирбац* је из псл. **ščьrb-* 'mancus'. На Косову и Метохији су сачувана оба лика придева и *шћирб-* и *шкрб-* 'окрњен'. У румунском језику је према њему глагол *a ştirbi* 'откинути део, крај нечега; умањивати, скраћивати; одрезивати' (према Р. Р – Р). *Шћирб-ац* у синтагми значи 'као да је откинут, одломљен – са одломљеним врхом'. Исп. антропоним *Шћирбац*; ојкониме *Шћирбац*, *Шћирџе* (ИМ).

МАЛИ ШТУРАЦ 1159, ор. Велики Штурац 1132, ор. Рудник, код Младеновца (Жуј., 66; Фил. М., 230; Мишк. 6, 118; Стан. 3, 811). Придев *шћур* значи 'неплодан, јалов; закржљао; празан, пуст'; исп. глагол *ошћурети* 'опустити, опустошити'; *шћуриња* 'пустолина' (на Косову) (према Скоку, Рј; Р. МС). Исп. ор. Велики Штурац 1132 = Штурац. Исп. у сливу Брегалнице, Македонија, ор. *Шћурица* „Од *шћур*, -а, -о '1. неплоден, јалов; празан, пуст 2. фиг. (за човек) празан, празноглав, глупав“ (Иванова 1996). Међу топониме везане за „staro srpsko rudarstvo, a naročito nemačkog tipa“, М. Павловић убраја и ор. *Шћурац*: „za nazive dva vrha na Rudničkoj planini – *Mali Šturac* i *Veliki Šturac*: objašnjenje nam daje nem. *Sturtz*, a to potvrđuje okomitost oba vrha (dakle, nema veze sa pridevom *štur*)“ (Павл. М. 1960 /1, 108–109). В. код ор. Штурац.

МАЛКИ КАМЕН 547, ор. Оштри врх 674, ојк. Орешац, код Књажевца (Зајечар 4). *Малки* – покрајинизам 'мали': Мали камен.

1. **МАЛО БРДО**, ојк. Земун, код Београда (Обреновац 2); 2. **МАЛО БРДО**, ојк. Причевић, код Ваљева (Павл. Љ., 885); 3. **МАЛО БРДО**, ојк. Вољевци, ок. Малог Зворника (Павл. Љ. 2, 486); 4. **МАЛО БРДО**, ојк. Неваде, код Горњег Милановца (Мишк. 6, 121); 5. **МАЛО БРДО**, ојк. Дворица, код Јовца, ок. Ђуприје (Мијат. 2, 95/96); 6. **МАЛО БРДО**, ојк. Ботуња, ок. Александровца (Лут. М. 1, 93); 7. **МАЛО БРДО**, ојк. Крушевица, Подибар (Павл. Р. 1, 347); 8. **МАЛО БРДО**, ојк. Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368); 9. **МАЛО БРДО** 701 = **ГРАХОВИЋЕ**, ојк. Папратиште, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 387); 10. **МАЛО БРДО**, ојк. Вучић, код Раче, слив Лепенице (Рад. Т., 59); 11. **МАЛО БРДО**, ојк. Пајазитово, код ојк. Чумић, ок. Крагујевца (Рад. Т., 179); 12. **МАЛО БРДО**, ојк. Ракинац, код Марковца, ок. Велике Планае (Рад. Т., 201); 13. **МАЛО БРДО**, ојк. Равниште, код Брзећа, ок. Бруса (Грк. 1, 199); 14. **МАЛО БРДО**, ојк. Мозгово, код Алексинца (Параћин 4); 15. **МАЛО БРДО** 441, ојк. Жилинци, код Бруса, ор. Јастребац (Куршумлија 2); 16. **МАЛО БРДО** 1378, на бугарској граници, ор.

Плоча, топ. Цакинци Махала (Босиљград 3); 17. **МАЛО БРДО** = **БРДЕНЦЕ**, ојк. Загрмље, код Пећи (Цог. 1, 235).

1. **МАЛОВАН** 546, врх на ор. Космај 628, ојк. Неменикуће (Аранђеловац 1; Стан. 4, 642; Жуј., 47); 2. **МАЛОВАН** 545, врх на ор. Гледићке планине, ојк. Велика Пчелица, ок. Крагујевца (Крушевац 1; Мишк. 3, 123); 3. **МАЛОВАН**, ор. Големо брдо 1107, ор. Гољак, ојк. Медвеђа (Лебане 3). Према А. Ломи (1, 159): „Распрострањен ороним *Малован* ... се може схватити као пасивни партицип претерита од непотврђеног деноминатива од **мъль*: **мъlovati* (se) 'уздизати се'“. В. код ор. Маљен.

МАЛО ВИТАЧЕ, ојк. Селевац, ок. Смедерева (Пожаревац 3). Према мушком имену *Виџак* је синтагма **Мало Виџаче брдо* 'Мало Витаково брдо' из које је ор. *Мало Виџаче*.

МАЛОВИЋА ВИС 1000, ор. Брајина чука 1070, ојк. Губавци (Губавце, ИМ) (Лебане 1). Према породичном имену *Маловићи*; исп. презиме *Маловић* (Р. САНУ).

МАЛО ГОРУНЧЕ 293, ор. Марково кале 411, ојк. Белотинац (Белотинце), ок. Ниша (Ниш 1). *Горунче* је дем. од фитонима *горун* *Quercus*. В. ор. Горун, Горуновац.

1. **МАЛО ГРАДИШТЕ** 814, ојк. Радошевац, код Бабушнице, ор. Велико градиште 806 (Пирот 3); 2. **МАЛО ГРАДИШТЕ** 701, ор. Кучај, ојк. Криви Вир (Параћин 2; Миш. 1, 226); 3. **МАЛО ГРАДИШТЕ**, ор. Велико Градиште 506, ојк. Грабовица, ок. Деспотовца (Петровац 3). В. ор. Градиште.

МАЛО ДЕЛО 918, ојк. Врх, ор. Дело, ор. Старац 1054, ор. Радочело (Нови Пазар 1). В. код ор. Дело.

МАЛО ЖДРЕЛО, ојк. Нишевац, ок. Сврљига (Ниш 1). В. код ор. Ждрело.

МАЛО КОСИЧЕ, ојк. Дворица, ок. Ђуприје (Мијат. 2, 95). *Косиче* је 'косуца'. В. ор. Косуца.

МАЛО КОСОВО 612, ор. Руда глава 601, ојк. Семедраж, ок. Горњег Милановца (Аранђеловац 3). В. код ор. Косово.

МАЛО КУРИЛО 408, ор. Велико Курило 539, ојк. Бела Паланка (Костић 1, 156; Ћирић 1, 201). Исп. ор. Велико Курило. В. код ор. Курило, Курилово.

МАЛО ЛЕТОВИШТЕ, ор. Велико Летовиште 833, ор. Бела стена 1257, ор. Велики Јастребац (Прокупље 1). Исп. ор. Велико Летовиште. В. код ор. Летовиште.

МАЛО ОСОЈЕ, хид. Левачка река д. сас. Лугомира, ок. Рековца (Мишк. 3, 123). Исп. ор. Велико Осоје. В. ор. Осоје.

МАЛОПАРСКО БРДО, ојк. Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368). Према антропониму; исп. презимена *Малойара*, *Малойарац* (Р. САНУ).

МАЛО РАСЈЕ, коса, слив Дуленске реке, Левач (Мишк. 3, 124). *Расје* је *храсије* зб. им. од *храси*, *дуб* *Quercus*.

МАЛО СТЕНИШТЕ 429, ојк. Брза Паланка, ор. Обршје 409, Неготинска Крајина (Доњи Милановац 2). В. код ор. Стениште.

МАЛО ТУСТО БРДО, ор. Златибор, ок. ојк. Ужице (Крст. О., 220). В. код ор. Тусто брдо.

1. **МАЛО ЦЕРЈЕ**, ојк. Дулене, ор. Велико церје 796, ор. Гледићке планине (Крушевац 1; Мишк. 3, 124); 2. **МАЛО ЦЕРЈЕ** 497, слив Туманске реке, ор. Велико церје 518, ок. Голупца (Градиште 4; Мил. Ч. 3, 77). В. ор. Велико церје, Церје.

МАЛОШИШКИ КРСТ 516, ојк. Малошиште, ор. Селичевица, ок. Ниша (Ниш 3; Март. Ж., 4). Ор. је према антропоојкониму *Малошишиџе*; исп. мушко л. и. *Малош* (Р. САНУ).

МАЛУШНИЦА, ојк. Шљивовик, ок. Сврљига (Богд. 1, 145). Уз ор. *Малушница* налази се и речица *Малушница* и топоним *Малушине*, градине које аутор изводи од антр. *Малуша* (И., 95).

МАЛЧЕ СОЈЕ 1337, ор. Велика Нинаја, ојк. Жабрен (Сјеница 4). Други члан синтагме *соје* је 'осоје, осој, страна која није окренута сунцу'. Из корена *сој-* је изведен македонски термин „*сојница* f. 'осојно место' ... топ. *Сојница* 'шума, осој' ... *Сојница* 'страна под шумом'“ (Вид. 1999). Први члан синтагме је мушко име на *-сь*: *Маљсь* са посесивним суфиксом *-јь*: *Малче* – **Малчево* *осоје* (исп. Бошковић 1978, 446).

МАЉЕВАЦ, ојк. Бољаре, ок. Сјенице, обл. Пештер (Сјеница 3). Пишући о етимологији оронима *Маљен*, који доводи у везу са ие. кореном **mel-*, А. Лома (1982, 159) помиње и ороним *Маљевац*: „Таквом процесу гласовног и деривацијског 'обнављања' првобитног апелатива **мљь* дугује, можда, свој постанак један број оронима основе *мал-* по нашим крајевима, нпр. *Маљевац* (Полимље, Пештер), али тврдити тако нешто ризично је у сваком поједином случају где немамо доказа да је *-а-* од полугласа, јер су могуће и друге етимологије.“

МАЉЕВИНЕ, ор. Бабињача, ојк. Увац, ок. Сјенице (Сјеница 1). В. код ор. Маљевац, Маљен.

1. **МАЉЕН** 1103, ор. Дивчибаре, ок. Ваљева, обл. Подгорина (ГАЈ Шабац; Ваљево 3; Ршум. 6, 127; Павл. Љ., 577); 2. **МАЉЕН**, врх на ор. Маљен (Стан. 2, 659). Насупрот ранијим тумачењима и везивањима оронима *Маљен* за старе периоде и несловенске основе, А. Лома (1982) га доводи у везу са индоевропским кореном **mel-*: „Посреди је индоевропски корен **mel-* 'појављивати се, уздизати се, штрчати' (од којег се, узред буди речено, изводи и албанско-румунска реч *tal* 'брег'“ (стр. 157). Додаје и то да „Глаголски придев **мљѣпъ* у *Маљен* такође би стајао у улози интранзитивног партиципа перфекта, исказујући стање проистекло из радње помаљања, те га треба схватити као '(вис) који штрчи, који се истиче, истакнути вис'“ (стр. 158). В. ор. Маљевац, Маљеник, Малован.

МАЉЕ НЕЦИНАТ = **НЕЦИНАТ**, ојк. Нецинат, ок. Пећи (Крст. О., 149). Од арб. *тајџ* 'врх' и ор. Нецинат. В. код ор. Нецинат.

1. **МАЉЕНИК** 1172 = **МАЛЕНИК** = **МАЛИНИК**, обл. Кучај (ГАЈ Ниш; Жуј., 219; Стан. 2, 511); 2. **МАЉЕНИК** 419, ојк. Слатина, код Брестовца, ок. Бора (Доњи Милановац 4). А. Лома (1982) сматра да је ор. *Маљеник* истог по-

рекла као и *Маљен*: „Име планине *Маљеник* у североисточној Србији садржи, можда, исти партицип поименичен суфиксом *-ик-*“ (стр. 159). В. код ор. Маљен.

МАЉИ МАЛ, ојк. Весековац (Весековце, ИМ), код Звечана (Урош. 2, 90). Двочлану синтагму чине арб. речи *malor* 'планински, горски; шумски' и *tajë* 'врх, шиљак'.

МАЉИЦА, ојк. Давидовац, обл. Сврљиг (Богд. 1, 145). „Високо место, при самом врху Девике“ (И.). Аутор ороним сврстава у групу топонима нејасног постанка и додаје: „*Маљица* (блиско нам је порекло од *mal* које имамо и у *Малча* и сл.)“ (И., 102).

МАМИЋЕВА ЧУКА, ојк. Градња, обл. Пољаница (Ник. Р. 4, 153). Антропонимски ороним; исп. презиме *Мамић* (Р. САНУ).

МАМУТОВА ГЛАВА 963, ојк. Ракиница, ок. Подујева (Приштина 2). Према мусл. мушком имену *Мамуџ*, од *Mahmud, Mahmut* (Смаил.)

1. **МАМУТОВАЦ** 189, ојк. Метлић, ок. Шапца (Шабац 4); 2. **МАМУТОВАЦ** 292, ор. Јастребовац 222, ојк. Горња Трнава, хид. Трнава д. пр. Јасенице л. пр. Велике Мораве (Аранђеловац 4; Дроб. Б. 1, 368). В. код ор. Мамутова глава.

МАМУТОВ ГРОБ, ојк. Љештанско, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 413). В. ор. Мамутова глава.

МАМУТОВА ЊИВА, ојк. Цулине, код Малог Зворника (Павл. Љ. 2, 489). В. код ор. Мамутова глава.

1. **МАНАСТИР** 294, ор. Соколар, ојк. Сипиково, ок. Неготина (Неготин 3); 2. **МАНАСТИР**, ојк. Бабина Пољана, Врањска котлина (Злат. 5, 110); 3. **МАНАСТИР** 882, ојк. Словиње, ок. Приштине (Приштина 4, к. 1937 г.).

МАНАСТИРИШТЕ 433, ојк. Лесковац, Лесковачко поље (Јов. Ј. 3, 4). Посед који је припадао манастиру.

1. **МАНАСТИРСКА ГЛАМА**, ојк. Зајечар (Мишк. 2, 76); 2. **МАНАСТИРСКА ГЛАМА**, ојк. Градиште, ок. Књажевца (Мачај, 297). В. код ор. Глама 735.

МАНАСТИРСКА ПЛАНИНА 710, ор. Девич, ојк. Косовска Митровица (Стан. 1, 569). Општа реч *џланина* употребљена је у значењу 'испаша'.

МАНАСТИРСКА ШУМА 828, ор. Велика Треста 1284, ор. Кучај (Петровац 4).

МАНАСТИРСКИ БРЕГ 324, ојк. Каменица, ор. Фрушка гора (Стан. 4, 768).

МАНАТИЦА 747, ојк. Радичевац, ок. Књажевца (Динић, 313). Од мушког имена или надимка *Мана* (И., 135) преко **Манатџова вода, земља* и сл. до једночланог оронима *Манатџица*. Исп. и хидроним Мана река, ојк. Репушница (И., 331).

МАНАШИЦА 846, ојк. Шарбановци, ок. Књажевца (Кула 3). Овај ор. је забележен на топографској карти пре педесетак година. У новом материјалу, аутора Динића, овог онима нема. Могуће је да је назив *Манашица* употребљаван као име реке, данас *Мана река*, па и за околни терен, узвишење.

МАНДАРИЧЋИ РТ, ојк. Старо Корито, ок. Књажевца (Динић, 342). Према антропониму *Мандара*, *Мандарић*. Исп. у истом селу и топоним *Мандарица* и хидроним *Мандаричћи њојок* (И., 342).

МАНДАШ 577, ојк. Островица, ор. Куњевица, Сићевачка клисура (Ниш 2; Милић.1, 4). Према антр. **Мандаш*; исп. рум. име *Mandache* (Кон., 259).

МАНДИНА ГЛАВА 214, ојк. Душановац, ок. Неготина (Неготин 1). Према имену *Манда* (Р. САНУ).

МАНДИНА СТЕНА 556, ојк. Честобродица, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 405). В. ор. Мандин брег, Мандина глава.

МАНДИН БРЕГ, ојк. Боранце, слив Топлице (Грк. 1, 188). В. ор. Мандина глава, Мандина стена.

МАНДИЋА БРДО 681, ор. Субјел, слив Скрапежа (Ршум. 6, 134). Према породичном имену *Мандићи*; исп. презиме *Мандић* (Р. САНУ).

МАНДУКИН ВРХ 552, ор. Кугљев врх 475, ок. ојк. Добра (Добра 3). Према антропониму; исп. презиме *Мандукић* (Р. САНУ).

МАНДРДИНА КОСА, ојк. Доњи Јовац (Јовац, ИМ), ор. Јухор, ок. Јагодине (Мишк. 3, 124). Према антр. *Мандрда* (Р. САНУ); исп. презиме *Мандрдић* (И.).

МАНЂЕЛИЦА, ојк. Дљин, ок. Лучана, Доње Драгачево (Ерд. 1, 140). Према антропониму. Исп. презимена *Манђа*, *Манђић* (ЛП); ојк. *Манђелос*, ок. Сремске Митровице (ИМ) и према њему хид. *Манђелошки њојок* (ГАЈ Нови Сад).

МАНИЈСКИ РИД 1224, ор. Бели камен 1501, ојк. Гложје, ок. Босиљграда (Босиљград 3). Према антропониму; исп. име *Мане* (Грк.).

МАНИЧИЈЕ 1346, ор. Копаоник (Стан. 2, 377). Из антр. синтагме попут **Маничије њоље*, *брдо* и сл.; исп. презимена *Маник*, *Манич* (ЛП).

МАНОЈЛИЦА, ојк. Дејановац, ок. Књажевца (Стан. М. 1, 159; Динић, 191). Ор. је изведен од мушког имена *Манојло* преко неке топонимске синтагме.

МАНЧЕВА ЧУКА, ојк. Градња, обл. Пољанице (Злат. 1, 129). Према м. имену *Манче* (Грк.). В. ор. Манчин крст.

МАНЧИН БРЕГ, ојк. Заграђе, ор. Тупижница, ок. Зајечара Према м. имену *Манча*; исп. и *Манчин кладанац*, ојк. Грлиште (И., 245).

МАНЧИН ДЕЛ, ојк. Бурдимо, ок. Сврљига (Богд. 1, 146). Према м. имену *Манча* (И., 98).

МАНЧИН КРСТ, ор. Расовати камен, ојк. Петруша, ок. Књажевца (Мачај, 298). Према м. имену *Манча* (Грк.). В. ор. Манчева чука.

МАНЦИШТЕ, ојк. Драксин, ор. Јаворине, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 398). Према м. имену *Манца*, *Манцо*; исп. презиме *Мандић* (РЈА).

МАЊИН КАМЕН 1186, ор. Девица, ојк. Дуго Поље, ок. Алексинца (Зајечар 3; ГАЈ Ниш; Ршум. 3, 102). Према мушком имену *Мања*, *Мањо* (Грк.).

МАЊУЛОВА УНКА, ојк. Меленци, обл. Банат (Ђап. 2, 238). Од антр. *Мањул*, *Мањулов*; исп. презиме *Мањулов* (Р. САНУ). Апелатив *унка* је *хумка*.

МАОВИЦА, ор. Црни врх 972, ор. Кукавица, ојк. Вучје (Враће 1). *Маовица*: (1) Из синтагме **Ма(х)ова сѝена*, *сѝрана*, *бара* и сл. од придева *ма(х)ов-а*

'који је покривен махом, маховином, маховинаст'. Престанком употребе апелатива, атрибут је поименичен наставком *-ица*. *Маховицом* се назива и омотач који обавија семе маховине (према Р. САНУ). Исп. ор. *Маовско брдо* (2). *Маховица* је фитоним *маховница*, *кљуква* *Vaccinium oxucoccus* 'зимзелен жбун пузавих изданака, са плодом киселе, црвене бобице која се користи у лечењу' (Р. САНУ).

МАОВСКО БРДО 831 = МАХОВСКО БРДО, ојк. Мађер, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 383). На падинама Маовског брда извире Мађерска река: „Глиновита подлога ... ствара утисак великог богатства водом, што је условљено плитком издани и појавом честих пишталина“ (И., 383). Према овом опису, терен је погодан да на њему успева биљка бесцветница *мах*, дијал. *ма* и *мав*, *маш*, *махова*, *маховина* (*маовина*) Bryophyta: а) која расте на влажним местима, по камењу, дрвећу; б) јавља се као плавичасти прах на воћу (шљивама, грождју), *машак*; в) плесан, буђ (према Р. САНУ). Придев *маховски* је први члан синтагме 'који се односи на *мах*, *махову*; обрастао, покривен *махом*, *маховић*, *маховасић* (*маовасић*). Он је семантички еквивалент придевима од развијеног облика фитонима *маховина* (*маовина*): *маховинасић*, *маховински*. Према записивачима користе се обе варијанте оронима, са *-х-* и без њега. Мисаиловић је забележио у селу Душковци, северније, заселак 'Махове (Маове)' (И., 373), бележи га и Котуровић (1892) – као *Маови*. Ово је основни топоним према коме је именовано брдо – *Маовско брдо*. Ојконим *Маови* налази се код Шапца (РЈА; ИМ). Одогварајући топоним са *-х-* *Махове* забележен је на острву Олиб. За њега Скок каже: „Ovdje je plural koji nije иначе potvrđen. Akad. Rječnik ... ne zna za ovakve toponime“ (Скок 1950, 85).

МАОЧЕ, ор. Медведник, ојк. Драгодол, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 452). Ор. је из антр. синтагме **Маоче брдо*, *йоље* и сл. Исп. презимена: *Малчак*, *Малчић*, *Малчевић* и др. (Р. САНУ; ЛП). Исп. и ојкониме: *Маоче*, код Пљеваља (ИМ); *Маоча* х 2, код Брчког и Сребреника (ИМ). За име села Маоча, у ок. Тузле, у РЈА пише: „-о- стоји по свој прילци мј. 1, испореди Маоћићи“. В. код ор. Малче соје.

МАРА = МАРА ПЛАНИНА 1537, ојк. Паралово, ок. Босилграда (Крива Паланка 1; Ник. Р. 3, 19). Планина је могла бити именована према: (1) називу за божанство из словенске и српске митологије – *Морана*, са варијантама: *Мара*, *Мора*, *Марана*, *Марена*, *Морена*. То је богиња зиме и смрти, а њен мушки корелат је *Маран* (Водан). Код нас је у народу позната као *Мора*, жена која ноћу гуши, притиска груди, нарочито деце, и дави их. У овом крају, у Врању, забележено је живо сећање на њу – зову је *Маре*, а мушки лик *Марен*: „*Маре* с неко старо божанство. Убило те *Маре*!“; „*Марен* м в. *Маре*. 'Марен га даббгда убија!“ (Злат. 1998). Из више предлога којима се покушава објаснити порекло речи, Трубочев издваја два као прихватљива. а) „**mara* ... толкуетася как аблаут к **mora* (см. цслав. *mora* 'тага' и другие слав. соотвѣтствія со значеніями 'кошмар, удушье; колдунья, ведьма“; б) „другая гипотеза, согласно которой **mara* считается производным с суф. *-rā* от того же корня **ma-*, от которого образованы **matъ* ... **matiti* ... **manъ* ... **maniti* ... < и.-е. **mā* – 'махать рукой ... морочить, обманывать; колдовать““ (ЭССЯ 17, 206). Овако наименовање налази под-

ршку у низу онима насталих под утицајем старих веровања (Баба, Троглав, Кобила и др.). Паралелу нашем орониму налазимо у ониму на Површи у сливу Неретве – *Морине* (ГАЈ Сарајево), коме је, нешто јужније, подршка ороним *Баба*, са врхом *Бед* 1737 (И.); исп. и топониме *Марена* у сливу Брегалнице, Македонија: „по името на божицата на злото или смртта *Марена*“ (Иванова 1996). (2) Из митолошке базе назив је могао бити пренет у реални свет. По легенди из краја, помиње се нека баба *Мара* по чијим потомцима је прозвана *Маричева махала* у селу Божици (Ник. Р. 3, 287). У блиском селу Гаре најстарији род су *Маринци* (И., 303).

МАРАЛИШТЕ 662, ор. Звезда 818, ојк. Јарменовци (Аранђеловац 3). Претпостављамо да је постојао облик л. имена **Марал*; исп. рум. имена: *Marele, Mărilă, Mărul* (Кон., 316); презимена: *Маралин, Марелић* и др. (ЛП). Исп. ојк. Маралија, код Ораховца (ИМ).

МАРГАНАЧКА ЧУКА, ојк. Марганце, област Пчиња (Триф. Ј. 3, 110). Према антропоојкониму *Марганце*; исп. име *Марган*; презимена: *Марган, Марганић, Маргановић* и др. (Р. САНУ).

МАРГОВСКИ РИД, ојк. Рупје, обл. Власине (Ник. Р. 3, 359). Према: (1) антр. *Марго* (Р. САНУ); (2) етнографском термину *марга* 'врста покладних игара' (забележено у ист. Србији, у Жагубици) и месту где су се одржавале такве игре (према Р. САНУ).

МАРЕ 301, ор. Баљу, ојк. Слатина, ок. Бора (Доњи Милановац 4). Према: (1) румунском придеву *tare* 'велики' – 'Велики брег, врх и сл.'; (2) имену или презимену *Мар, Мара, Маре* (Грк.; Р. САНУ).

МАРИЈАНАЦ 1028 = **МАРЈАНАЦ**, ојк. Рудник, обл. Качер (Рак. М., 741; МЈ–ДП, 55). „Део венца високих брда на с/и граници Качера“ (МЈ–ДП, 13). Од м. имена *Маријан* (И., 137).

МАРИЈАШ 2530 = **МАРЈАШ** = **БОГДАШ** = **ОСТА**, ор. Богићевица, ок. Пећи (ГАЈ Пећ; Крст. О., 150). Антропонимски тип; исп. презимена *Маријашевић, Мариашевић* (РЈА; Р. САНУ; РП ЦГ). В. код ор. Богдаш.

МАРИЈИНА ЧУКАРА, ојк. Радичевци (Радичевац), код Шарбановца, ок. Књажевца (Стан. М. 1, 93). Према особи по имену *Марија* или према светитељки *Марији*. Пишући о хришћанским топонимима на тлу Србије, Лома (1990, 6) помиње да „на латинском западу обичније означавање Богородице именом Марија може се установити за Србију Немањина доба“: ор. *Маријино Брдо, Маријина Кула* (слив Лима и Топлице). В. код ор. Маријин врх, Маријино брдо.

МАРИЈИН ВРХ 1242, ор. Јелова гора, ојк. Горња Јабланица, ок. Прибоја (Вардиште 4). В. код ор. Маријина чукара.

МАРИЈИН КАМЕН, ојк. Пирковац, Сврљиг (Богд. 1, 146). Антропонимски тип; исп. ж. име *Марија* (И., 96). В. код ор. Маријина чукара.

МАРИЈИНО БРДО, слив Лима (Лома 1990, 6). В. код ор. Маријина чукара и др.

МАРИНА ГЛАВИЦА, ор. Трубићско брдо 1337, ор. Голија, слив Голијске реке (Нови Пазар 1). Према ж. имену *Мара*. В. код ор. Марина падина, Марина чука.

МАРИНА ПАДИНА, ојк. Грлиште, Зајечар (Динић 1, 245). В. ор. Марина главица.

МАРИНАЦ, врх на ор. Влашић, ојк. Горња Сипуља, Јадар (Стај. В., 76). Из синтагме *Марин врх*. В. ор. Марина главица.

МАРИНАЧКО ПРЕСЛО, ојк. Требиње, ок. Куршумлије, ор. Копоник (Куршумлија 3; Мишк. 4, 71). Први члан оронимске синтагме изведен је од неког топонима **Маринац*; други члан је географски термин *џреслај*, превој, седло. В. ор. Маринац.

1. **МАРИНА ЧУКА** 1266, ојк. Кнежево, ор. Копоник (Куршумлија 1); 2. **МАРИНА ЧУКА**, ојк. Тумба, обл. Пољаница (Злат. 1, 134). В. ор. Марина главица и др.

МАРИНКОВА ВРТЕШКА, ојк. Лозан, Сврљиг (Богд. 1, 146). Вртача за коју кажу мештани „Човек, кад је магловито, може /се/ изгубити, односно врти се у круг по тој вртачи“ (И.). Према м. имену *Маринко* (стр. 56).

МАРИНКОВА КОСА, ојк. Грошница, код Крагујевца, слив Лепенице (Рад. Т., 73). В. ор. Маринкова вртешка.

МАРИНКОВАЧКИ КИК, ојк. Радановци, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 168). Исп. заселак Маринковина (И.). Према *Маринковац* од *Маринко*.

МАРИНКОВАЧКО БРДО 607, ојк. Волује, код ојк. Кучево (Добра 3; Енц. Југ. Кучево). Према неком топониму *Маринковац* од м. имена *Маринко* (Грк.).

МАРИНКОВИЋА БРДО 184, ојк. Барзиловица, ок. Лазаревца (Ваљево 2; Петр. П. 1, 111). Према породичном имену *Маринковићи*.

МАРИНКОВ КОСАР 578, ојк. Краљево, ок. Алексинца (Параћин 4). Апелатив *косар* значи 'мала падина, мала коса, косањак', придодат је м. имену *Маринко*. В. ор. Маринкова коса и др.

1. **МАРИНКОВО БРДО**, ојк. Сушица, ок. Пасјака, код ојк. Трстеник (Параћин 3); 2. **МАРИНКОВО БРДО**, ојк. Уровица, ок. Брзе Паланке, ор. Велики гробен (Неготин 1); 3. **МАРИНКОВО БРДО**, ојк. Горњи Јасеновик, ок. Косовске Митровице, Ибарски Колашин (Лут. М. 5, 129). В. Маринков косар и др.

МАРИНКОВ РИД, ојк. Преображење, Врањска котлина (Триф. 1, 145).

1. **МАРИНО БРДО** 584, ор. Јабланик 1274, хид. Јабланица пр. Колубаре, ок. Ваљева (Крупањ 4; Јов. Б. 1, 159); 2. **МАРИНО БРДО** 670, ор. Велики чот 591, ојк. Борач, ок. Груже (Чачак 2); 3. **МАРИНО БРДО**, ор. Маљевине, ојк. Увац, код Сјенице (Сјеница 1).

МАРИНОВАЦ 211, ојк. Врчин, код Београда (Београд 4). Од м. имена *Марин* преко синтагме **Мариново брдо*, *џоље* и сл. добијен је једночлани ороним.

МАРИНО ЛИВАЊЕ 1095, ојк. Покривштица, код ојк. Нишор, ок. Пирота (Пирот 4).

1. **МАРИЋА БРДО**, ојк. Завлака, ор. Влашић, слив Јадра (Стој. В., 104); 2. **МАРИЋА БРДО**, ојк. Рача, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 379).

МАРИЦА ПЛАНИНА, извор Бањске реке, д. пр. Топлице д. пр. Колубаре (Рак. М., 16). Ор. је преузет од хидронима **Марица*. Северније се налази река *Марица* д. пр. Пештана д. пр. Колубаре, ојк. Мељак (Павл. З. 1996). У Србији

још две реке имају име *Марица*: д. пр. Бањске л. пр. Црне реке л. пр. Тимока и у области Горње Драгачево, ојк. Милатовићи, код Лучана (И.). Име *Марица* носи, једним својим делом, и река у Бугарској. О имену реке Марице у Бугарској писао је Георгиев (1960, 26). Сматра да је то назив: „на блатистата местност“ и повезује га са дачко-мизијским хидронимом *Μάρισος, Μάρις, Marus*, сада рум. *Муреш* (немачко *mersch* 'мочур, блато', келт.-герм. *mariscus* 'мочур, блато' < ие. **mori-sk*). Успостављајући ове везе, аутор се ослања на студију Р. Lebel-a „Principes et methodes d'hydronymie francaise“, Paris, 1956. Код Lebel-a читамо: „*Mariscus* 'marais ... Sur un thème **mari* 'lac, étang' ... les Germains de l'Ouest avaient formé un adjectif **mar-isk* qui se continue dans les adjectifs substantivés m. b. all. *mersch*, anglo-sax. *merisc, mersc* 'marais' ... Ils l'ont apporté en Gaule, où il s'est fixé sous plusieurs formes“ (с. 223). Георгиев сматра да је стара форма хидронима *Марица* била **Maritjā* (-jo-) или **Moriska*(-o-).

МАРИЧЕВ РИД 1347 = МАРЧЕВА ЧУКА, ојк. Божица, код Сурдулице, Власина (Ник. Р. 3, 285). Према патрониму *Марици*, *Маричеви* који је претходно гласио *Марићи* (И.) названа је махала – *Маричева махала* (И.) па и ороним. Временом су називи промењени у *Марчева чука*, *Марчева махала* (Босилград 3). В. код ор. Марчева чука.

МАРИЧИЋКО БРДО 604, ојк. Маричиће, ок. Прокупља, ор. Црна чука 748 (Прокупље 3). Према антропоојкониму *Маричиће*.

МАРИЧКО БРДО, ојк. Грачац, ор. Гоч 1124 (Крушевац 3). Према антр. *Марич*, *Маричко*; исп. презимена: *Маричевић*, *Маричић*, *Маричковић* (ЛП; Р. САНУ). В. ор. Маричев рид.

1. **МАРЈАНАЦ 1320**, ор. Јавор, ојк. Смиљевац, слив Голијске Моравице (Сјеница 2; Ршум. 4, 36); 2. **МАРЈАНАЦ 1028 = МАРИЈАНАЦ**, ор. Велики Штурац 1132, ор. Рудник (Аранђеловац 3; Стан. 3, 811). В. код ор. Маријанац.

МАРЈАНКОСА, „ime brdu u Srbiji u okrugu rožarevačkome“ (РЈА). Антропо-понимска синтагма 'Марјанова коса'.

МАРЈАНОВА ЧУКА 425, ојк. Горње Комарице, ок. Крагујевца, слив Лепенице (Крагујевац 3).

1. **МАРЈАНОВИЋА БРДО**, ор. Влашић, ојк. Завлака, обл. Рађевина (Стој. В., 104); 2. **МАРЈАНОВИЋА БРДО**, ојк. Пожега, слив Скрапежа л. пр. Бетиње, ок. Ужица (Мис. И. 3, 389); 3. **МАРЈАНОВИЋА БРДО**, ојк. Овчина, код Рогачице, ок. Бајине Баште (Павл. Јб. 2, 418; Ршум. 1, 17). Према породичном имену *Марјановићи*.

МАРЈАНСКО БРДО 174, ојк. Курјаче, код Мојиловца, ок. Великог Градишта (Велико Градиште 3). В. ор. Марјанац 1320, Марјанова чука и др.

МАРЈАШ 2530 = МАРИЈАШ = БОГДАШ = QETA, ор. Јеленак, топ. Рашкодол, слив Кожњарске Бистрице (Цог. 1, 243). Од имена *Марјаи*. В. код ор. Маријаш.

1. **МАРКОВА КОСА**, ојк. Шарани, код Такова, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 134); 2. **МАРКОВА КОСА**, ојк. Жупањевац, код Рековца (Мишк. 3, 125); 3. **МАРКОВА КОСА 645**, ојк. Мионица, код Косјерића (Ваљево 3); 4.

МАРКОВА КОСА, ојк. Groшница, код Крагујевца (Рад. Т., 73); 5. **МАРКОВА КОСА**, ојк. Извор, ок. Параћина, ор. Самањац (Миш. 1, 226; Параћин 2; Марк. Ј. 5, карта). Према мушком имену *Марко*.

МАРКОВА КРЧМА 672, ор. Велико брдо 400, ојк. Нересница, ок. Кучева, слив Пека (Петровац 2; Енц. Југ. Кучево; Мил. Ч. 9, карта).

МАРКОВА ЛИВАДА, ојк. Горња Врбава, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 115).

1. **МАРКОВА ПАДИНА**, ојк. Радичевац, ок. Књажевца, Заглавак (Динић, 313); 2. **МАРКОВА ПАДИНА**, ојк. Горњи Рињ, код Беле Паланке (Ћирић 1, 101).

МАРКОВА ПЕЋИНА 563, код Пећи (Пећ 4).

МАРКОВА РТИНА, ојк. Црна Река, слив Пчиње, ок. Трговишта (Триф. Ј. 3, 149). Геог. термин *рџина* је 'планинска страна изборана со возвишенија ... ридови' (Вид. 1999).

МАРКОВА СТЕНА, ојк. Прокупље, на реци Топлици (Рак. М., 42).

1. **МАРКОВАЦ** 546, ојк. Лелић, код Ваљева (Ваљево 3; Енц. Југ. Ваљево; Павл. Љ., 753); 2. **МАРКОВАЦ**, ојк. Бело Поље, ок. Горњег Милановца, ор. Рудник (Мишк. 5, 224); 3. **МАРКОВАЦ**, ојк. Миљевиће, ок. Браничева (Велико Градиште 3); 4. **МАРКОВАЦ** 900, ојк. Пожега, хид. Лужница л. пр. Скрапежа д. пр. Ђетиње (Стан. 2, 600). Оним је из антр. синтагме **Марков рид, ѿѿок* и сл.

1. **МАРКОВА ЧУКА**, обл. Топлице (Мишк. 4, 71); 2. **МАРКОВА ЧУКА**, ојк. Доњи Дејан, Власина (Триф. Ј. 2, 22).

МАРКОВ БИЉЕГ 855, ор. Повљен (Павл. Љ., 362). Апел. *биљег* се користи и као термин, чешће у форми *белег* 'знак, означено место по некој признак; рид на планина; срт, бележена граница' (Вид. 1999).

МАРКОВ БРЕГ, ор. Велики шиљак 778, ор. Велики Јастребац, ојк. Претрешња (Прокупље 1).

1. **МАРКОВ ВИС** 1127, ор. Тумба 1172, ор. Влашка планина, ојк. Кијевац, код Бабушнице (Пирот 3); 2. **МАРКОВ ВИС** 1224, ојк. Подујево, хид. Косаница, обл. Мало Косово (Стан. 2, 385); 3. **МАРКОВ ВИС**, ор. Крш 1064, ор. Маја Брајина, ојк. Орлане (Лебане 1); 4. **МАРКОВ ВИС** 1165, ор. Ибрахимов вис 1213, ојк. Ђаке, Куршумлија (Приштина 2).

МАРКОВ ВРХ 1428, на ор. Јарут, ојк. Шароње, обл. Пештер (Енц. Југ. Нови Пазар; ГАЈ Краљево; Крст. О., 206). В. ор. Марков брег, Марков врх и др.

МАРКОВ ГОЧ 645, ојк. Богише, ор. Велики Јастребац (Куршумлија 2). Други члан синтагме – *Гоч* свакако је топоним код кога је изгубљена мотивациона нит. В. код ор. Гоч.

МАРКОВ ДО, ор. Лиска 1327, ор. Златибор, ок. Чајетине (Вардиште 4).

МАРКОВИНА, ојк. Пилатовићи, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 388). Ор. је изведен из антр. синтагме **Маркова коса, њива* и сл. наставком *-ина*, а облик *Марковина* се односи на све оно што он поседује.

1. **МАРКОВИЋА БРДО**, ојк. Рогачица, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 411); 2. **МАРКОВИЋА БРДО**, ојк. Бјелуша, ок. Ариља (Мис. И. 1, 110). Према породичном имену *Марковићи*.

МАРКОВИЋА ШИЉАК 733, ојк. Придворица, ор. Велики Јастребац (Куршумлија 2). *Шиљак* је у функцији термина 'зашиљен, шиљаст врх'; исп. термине *шил*, *шилец* 'остар врв на возвишение; остар врв на планина' (Вид. 1999).

1. **МАРКОВ КАМЕН**, ојк. Врбовац, ок. Сокобање, хид. Марков поток (Мишк. 4, 154); 2. **МАРКОВ КАМЕН = ЂУРИ МАРКУТ**, ојк. Пустеник, Качаничка клисура (Триф. Ј. 4, 527). Исп. ор. Ђури Маркут.

МАРКОВ КЛИК, ор. Превојица, ојк. Избеница, ок. Варварина (Мишк. 3, 125). В. код ор. Клик.

МАРКОВ КРАК, ор. Коњска глава 750, ор. Старица, ок. Мајданпека (Доњи Милановац 1). В. код ор. Крак.

МАРКОВ КРШ 478, ојк. Ново Село, код Бољевца (Зајечар 1). В. код ор. Крш.

1. **МАРКОВО БРДО**, ор. Влашић, ојк. Туђин, код Осечине (Павл. Љ., 986); 2. **МАРКОВО БРДО**, ојк. Риљац, ок. Трстеника, обл. Левач (Мишк. 3, 125); 3. **МАРКОВО БРДО**, ојк. Ратаје, ок. Александровца (Лут. М. 1, 94); 4. **МАРКОВО БРДО** 683, на ор. Котленик, ок. ојк. Грузе (Чачак 2); 5. **МАРКОВО БРДО** 1373, ор. Рудо брдо 1454, ор. Чемерна планина, ојк. Савово (Чачак 3); 6. **МАРКОВО БРДО**, ојк. Љевоша, код Пећи, Метохијски Подгор (Стиј. 3, 199).

1. **МАРКОВО КАЛЕ** 401, ојк. Габровац, ок. Ниша (Ниш 1); 2. **МАРКОВО КАЛЕ** 674, ор. Крстиловица, код Врања (Врање 3).

МАРКОВ РИД, ојк. Шаинце, обл. Горња Пчиња (Триф. Ј. 3, 110).

МАРКОВ ТРАП, ојк. Радичевац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 313).

МАРКОВ ЧУКАР, ојк. Средњи Дел, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 128).

МАРКОЊ, ојк. Рановац, слив Млаве (Јов. Љ., 406). Антропонимски тип; исп. рум. имена: *Marcoń*, *Marcone* и др. (Кон., 101).

МАРКУЉЕВСКИ КРШ 839, ор. Велики Маленик 1158, ок. Бољевца (Зајечар 1). Од рум. личног имена *Marcu*, *Marcul* (Кон., 101).

МАРМАЧ 1049, ојк. Горње Буцаљево, ок. Босиљграда (Крива Паланка 1). Из антр. основе *Марм-*; исп. презимена *Марманић* (РЈА), *Мармаћ*, *Мармућ* (Р. САНУ); ојконим *Мармуле*, код Баковице (ИМ).

МАРТЕТОВ ВРХ 713, ојк. Батлава, ок. Подујева (Приштина 2). Од антропонимске основе *Марћ-*; исп. *Марћ*, *Марћен*, *Марћедић* (ЈП), *Марћеш*, *Марћезић*, *Марћичић* (РЈА) и др. В. ор. Мартинац, Мартин дел.

МАРТИНАЦ 782, ор. Гледићке планине, ојк. Дулене (Крушевац 1). Једночлани ороним, грађен наставком *-ац* из антропонимске синтагме. В. ор. Мартетов врх, Мартин дел, Мартинова чука.

МАРТИН ДЕЛ, ојк. Горњи Стрижевац, ор. Голаш 960, ок. Пирота (Пирот 3). Од ж. имена *Марћа* (Грк.).

МАРТИНОВА ЧУКА 2059, ор. Мицор, обл. Торлак (Стан. 2, 851; Адам., 56). Од мушког имена *Марћин* (Грк.).

МАРТИНОВИЋ 466, ојк. Горња Буковица, ок. Ваљева (Крупань 2). Према патрониму *Мартиновићи*.

МАРЧЕВА ЧУКА 1347 = **МАРИЧЕВ РИД**, ојк. Марчева махала, ојк. Божица (Босилград 3). В. код Маричев рид.

МАСИНА ПАДИНА, ојк. Клисуре, ок. Беле Паланке (Ђирић 1, 149). Исп. и мтоп. *Масиница* (И.). Према имену или надимку *Маса*, *Масе* (Грк; Р. САНУ).

МАСКОВА КОСА, ојк. Маскова, слив Голијске Моравице, ор. Мучањ (Ршум. 4, 44). Према ојкониму *Маскова* (РЈА; ИМ). Исп. зооним *маска* 'мазга'; презимена: *Масковић*, *Маскарац*, *Маскарић* (Р. САНУ).

МАСЛАР, ојк. Заплужје, ок. Драгаша, Опoље (Лут. М. 4, 76). *Маслар* је 'онај који прави масло, производи маслац; агрономски термин, назив за врсту крушке, маслара, масларка'. Исп. презимена: *Маслар*, *Масларев*, *Масларевић* и др. (према Р. САНУ). У селу Доњи Макреш, слив Криве реке, налази се мтоп., њива *Масларка* (Урош. 2, 92).

МАСЛАРАЦ, коса у селу Падеж, обл. Темнић (Мишк. 3, 126). В. код ор. Маслар.

МАСЛАРИЧКИ РИД, ојк. Глоговце, код Гњилана, обл. Изморник (Ђирић, 433). Ту су и топоним *Масларица*, ливада, шума и хидроним *Масларички кладенац* (И.). В. код ор. Маслар.

МАСЛАЊКО БРДО, ојк. Доња Добриња, код Пожеге, Ужице (Мис. И. 3, 368). У селу се налази и *Маслаћка чесма* (И.). Према презимену *Маслаћ* (Р. САНУ).

МАСЛЕЊЕ 165, ојк. Селевац, код Смедерева (Пожаревац 3). Вероватно се назив *Маслење* односи на земљиште, ливаде, на којима расте трава која се даје кравама како би млеко било масније; од придева *маслен* 'масласт, масленаст'. То је биљка *маслењак*, *маслењача*, једногодишња ливадска биљка повијуша, са плодовима у облику црвених бобица (према Р. САНУ; Сим. 1959).

МАСТАКА 152, ојк. Гребенац, Банат (Пожаревац 2). Према рум. *mestecăñ*, *mastacăñ* 'бреза' (према Гамулеску 1976, 127). В. ор. Мастакан.

МАСТАКАН 876, ојк. Подгорац, код Бољевца, хид. Мастакан (Зајечар 1; Стан. 2, 511). В. код ор. Мастака.

МАСУРИЦА, ојк. Масурица, Грделичка клисура, ок. Врања (Рак. М., 109). А. Лома оним *Масурица* повезује са античким **mausaro*: „**Mausaro(n)* dürfte ursprünglich ein Hydronym gewesen sein, vielleicht die Bezeichnung der Masurička Reka zusammen mit dem Unterlauf der Vrla, vgl. den Flußnamen in Dakien Μουσαῖος / Μουσεός, heute Bujeu (Detschew 1957 s.v.); dann liege wohl ein Kompositum **Mausa-rōn* – vor, vgl. zum zweiten Glied alb. *pë-rua*, bestimmt *pë-roni* 'Flußbett, Bach'; der erste Teil eventuell zu idg. **mousā* 'Fliege' (о томе више код Лома 1993, 225–226).

МАСУРИЧЕВАЦ, ојк. Трбушница, код Лазаревца (Аранђеловац 1). Од *Масур* преко придевског члана неке синтагме **Масуричев* – до именичког облика *Масуричевац*. Мотивација нејасна. Исп.: (1) *масур*, *мосур* (тур. *масура*) 'цев;

калем; комушина; фиг. омален, мршав човек; (2) презимена: *Масурисовић*, *Мосур*, *Мосурић*, *Мосуровић* (према Р. САНУ).

МАСУРОВ КАМЕН, ојк. Чукљеник, слив Јелашнице л. пр. Нишаве (Милић. 1, 8). Код Бабушнице је место *Масуровац* (*Масуровци*) (РЈА; ИМ). В. код Масуричевац; Масурица.

МАТАРОВСКИ ВИС 760, ојк. Матарова, ок. Куршумлије, код Раче (Приштина 2). Према ојкониму *Матџарова*, од антр.; исп. презимена: *Матџар*, *Матџарић*, *Матџаревић* (ЛП); *Матџараџија*, *Матџараџић* (Р. САНУ). Исп. тур. *tatar* 'суд за воду'; *матџара* покр. 'бара, баруштина' (Р. САНУ).

МАТЕЈА ПАДИНА = МАТЕЈЕВА ПАДИНА = МАТЕОВА ПАДИНА, ојк. Папратна, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 283). Према л. имену *Матџеја* (И., 287).

МАТЕЈЕВА ПАДИНА = МАТЕОВА ПАДИНА = МАТЕЈА ПАДИНА, ојк. Папратна, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 283). В. ор. Матеја падина.

МАТЕЈЕВАЧКО БРДО, ојк. Трнава, слив Јасенице л. пр. Велике Мораве (Дроб. Б. 1, 368). Према топониму *Матџејевац* од л. имена *Матџеја*.

МАТЕЈЕВ ВР, ојк. Градиште, код Беле Паланке (Ћирић 1, 107). Према имену *Матџеја* (И., 276).

МАТЕОВА ПАДИНА = МАТЕЈЕВА ПАДИНА = МАТЕЈА ПАДИНА, ојк. Папратна, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 283). В. код ор. Матеја падина.

МАТИЈЕВА ЧУКА 539 = **МАТИЈЕВ ЧУК**, ор. Мали Штрбац 626, ор. Мироч (Мил. Ч. 10, 16). Према мушком имену *Матџија*.

МАТИЈЕВИЋА БРДО, ојк. Добриња, мах. Горња Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368). Према породичном имену *Матџијевићу*.

МАТИЈЕВИЋА КОСА, ојк. Скакавци, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 172). У селу је и хид. Матијевића поток (И.). Према породичном имену *Матџијевићу*.

МАТИЈЕВ ЧУК 539 = **МАТИЈЕВА ЧУКА**, ор. Мироч, ист. Србија (Стан. 2, 833). В. ор. Матијева чука.

МАТИЈИЋА БРДО, ојк. Торник, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 439). Према породичном имену *Матџијићу*.

1. **МАТИНАЦ**, коса у ојк. Дулени (Дулене, ГАЈ), ор. Гледићке планине, ок. Крагујевца (Мишк. 3, 126); 2. **МАТИНАЦ**, брдо између Црне реке и Дуленске, ојк. Дулени, ок. Крагујевца (И., 126). Према мушком имену *Матџа*.

МАТИНА ЧУКА 1412, ојк. Топли Дол, код Босиљграда (Босиљград 3). Према мушком имену *Матџа*.

МАТИНО БРДО, ојк. Белошевац, код Крагујевца, обл. Лепеница (Рад. Т., 31). В. ор. Матина чука.

1. **МАТИЋА БРДО** 242, ојк. Доње Црниљево, код Коцељева, ок. Ваљева (Крупань 2); 2. **МАТИЋА БРДО**, ојк. Доња Црнућа, ок. Горњег Милановца, обл. Гружа (Драгић 1, 333). Према породичном имену *Матџићу*.

МАТИЋСКА ЧУКА, ојк. Тмава, обл. Горње Топлице (Марј. С., 179). В. Матића брдо.

МАТИЧАНСКО БРДО 689 = МАТИЧКО БРДО, ојк. Матичане, код Приштине (Приштина 3). Према ојк. *Матичане*; исп. л. име *Матичина* од Матија; презимена *Матичић*, *Матичица* (Р. САНУ; РЈА).

МАТИЧКО БРДО 689 = МАТИЧАНСКО БРДО, ојк. Матичане, код Приштине (Приштина 4, к. 1937. г.). В. код ор. Матичанско брдо 689.

МАТКОВИЋА БРДО 86, ојк. Дрен, ок. Обреновца (Обреновац 3). Према породичном имену *Матковић*.

МАТНИК 660, ојк. Бијели Камен, ок. Лучана, Горње Драгачево (Јов. К. 1, 387). Према: (1) *майка* покр. 'мотка'; *машина* 'подуже обло дрво, *мојка*, штап'; 'дугачка облица којом се притиска сено, слама, да стане више' (Косово, Метохија, ок. Врања; у Србији је обично *мошина*); глагол са превојем *мои* – *мојкаши* покр. 'ограђивати земљиште (обично обрадиво) моткама (*майкама*); мерити мотком' (према Р. САНУ; РЈА; Злат. 1998). Исп. ор. Мотика, ор. Мотка, ор. Мотина; (2) *маи* ж. зб. 'млади израштаји на лози, младице, ластари'; **маиник* 'подмлађени виноград?'; исп. *намаиак* 'прут, шибљика на чокоту која се оставља да рађа' (према Скок, Рј под *mèsti*).

МАТОВИЋА БРДО, ојк. Брезна, код Горњег Милановца, Таково (Фил. М., 179). Према породичном имену *Матовић*.

МАТОВИЋА ВИС 999, ојк. Мала Браина, код Приштине (Приштина 2). В. код Матовића брдо.

МАТОВИЋА КРШ, ојк. Висока, ок. Ариља (Мис. И. 1, 120). Према породичном имену *Матовић* (И., 121).

МАТОВИЦА, пропланак, ојк. Горња Лопатница (Ћуп. – Кор., 607). Исп. и заселак *Матовић*; пашњак *Матовача*; презиме *Матовић* (И., 592). В. ор. Матовића брдо и др.

МАТОРАКОВА КОСА 77, ојк. Борча, ок. Београда (Београд 1). Према надимку или имену *Маторак*; исп. презимена: *Матор*, *Матора*, *Маторкић*, *Маторчевић* (РЈА; Р. САНУ).

МАТОРАКОВО БРДО, ојк. Пријевор, код Чачка (Мишк. 6, 155). В. ор. Маторакова коса 77.

МАТОРАЦ, ојк. Мушић Горњи, код Мионице (Павл. Љ., 812). У РЈА је записан ор. Маторац: „ime brijega u Bosni (valjda se zato tako zove, što je na njemu ponajviše staro drveće; ispor. Stara Planina“. Код Скока: „*mator* ... praslavenski pridjev ... naročito je raširen u Bosni, '1. star, vremenit, 2. dolazi i u toponimiji u vezi sa toponomastickim imenicama“ (Рј. под *mator*).

МАТОЧ БРДО 303, ор. Фрушка гора, Срем (Стан. 4, 767). Према фитониму *мајочина*, *мајочика* *Melittis melissophyllum* из фам. Labiatae (Сим. 1959).

МАТРИЋА ПАДИНА, ојк. Глоговце, код Липљана (Ћирић, 433). Према имену фамилије, исп. презиме *Матричевић* (Р. САНУ).

МАЋА, вис, ојк. Драгодол код Пецке, ок. Осечине, ор. Медведник 1247 (Павл. Љ. 2, 451). Према мушком имену *Маћа*; исп. мушки хипокористик и име *Маћа*, *Маћо*, презиме *Маћа* (Р. САНУ). Из села око Бајине Баште људи су се кретали према северу ради трговине. Један правац кретања био је према Љубовији,

преко Медведника за Јабланицу (исп. Павл. Љ. 2, 318, фуснота 3). Назив виса је могао бити пренет из старог краја, или се особа таквога имена ту населила. В. ор. *Маће*, *Маћевска главица*, *Маћу до*.

МАЋЕ, брдо, ојк. Рача, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 379). У истом селу је махала која се зове *Маћевине* (И.). Судићи по речима аутора Павловића, махала Маћевине се налазила на брду Маће. Од м. имена *Маћа* преко неке синтагме – **Маћеве њиве, ливаде* и сл. добијен је облик *Маћевине*; назив *Маће*, за брдо, је од *Маћа* > **Маћу брег* > **Маће* брдо. Да је постојао и био у функцији облик *Маћу* (данас само *Маће*) потврђено је именом засеока, у Речнику назива места Котуровића – *Маћу*, Брезовска општина, округ Ужички (Кот. 1892, 443). Облик *Маћу* данас садрже ороними *Маћу до*, ојк. Златарић, *Маћуја*, ојк. Деспотовца, слив Ресаве (в.).

МАЋЕВСКА ГЛАВИЦА, ојк. Обајгоре, код Бајине Баште, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 389). Према орониму *Маће*. В. код ор. Маће.

МАЋИ ДО, ојк. Златарић, ок. Ваљева, код Причевића (Павл. Љ., 677). В. код ор. Маће.

МАЋИЈА 445, ојк. Буковац, ор. Пасторак 556, код Деспотовца (Петровац 3; Мијат. 1, 107; Карић, 815; Драг. 1, 285). *Маћуја* је огранак планине Главчине: „Ово брдо једни зову 'маћеха', други 'Маћа', а неки (као напр. Пирх) 'Маља'. Право му је народно име Маћија“ (Мијат. 1, 107, фуснота 1). У селу Буковцу се део атара зове *Маћуја* (И., 190). Предање о називу брда *Маћуја* упућује на: (1) везу са л. и. *Маћа* – **Маћуја земља, гора* и сл. (в. ор. Маћа, Маће) и (2) народну етимологију која га повезује са родбинским термином и неком легендом; при томе се срећемо са могућим случајем оронимског пара – *Маћуја: Пасѿорак*; као код *Маѿен: Повљен; Овчар: Каблар*. У прилог народног веровања и дуализма је текст: „Код Деспотовца, у Ресави, постоје два брда: Маћија и Пасторка. На њиховим врховима има остатака од камених утврђења. Могућно је претпоставити да се у називима брда крију некадашња дуалистичка светилишта на врховима тих брда, која су била посвећена божанству зла (маћеха) и божанству добра (пасторке)“ (СМР 1998, 298).

1. **МАХНИТА РАВАН**, ојк. Заовине, код Мокре Горе, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 365); 2. **МАХНИТА РАВАН**, ојк. Горња Ораховица, код Љубовије, ор. Торлачка бобија 1272 (Павл. Љ. 2, 448). Придевски члан *Махний* значи *махай*, *махасй*, пун *маха*, *маховине*, *маховинасй*, обрастао, прекривен *махом*, *маховином*; псл. **тѿна* / ** тѿнтъ* < **тѿнѿ*. У говору се не користи због хомонимије са *махний* 'бесан; силовит; бујан и др.' Забележен је само пример из народне песме, 'лугу махнитоме' (в. РЈА; исп. и Скок, Рј. под *тѿн*).

МАХОВИНА, брдо у засеоку Придоли, ојк. Пилица, ок. Раче, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 391). По *маховини*, биљка бесцветница Bryophyta.

МАХОВСКО БРДО 831 = **МАОВСКО БРДО**, ојк. Жежевица, ор. Мађер 518, ок. Пожеге (ГАЈ Краљево; Ршум. 6, 135). Први члан синтагме изведен је од *мах* (диј. *мав*) 'маховина' Bryophyta. В. код Маовско брдо, ор. Махнита раван, ор. Маховина.

МАЦИНА КОСА, ојк. Богутовац, ок. Краљева (Ћуп. – Кор., 607). Име, надимак или хипокористик *Маца* није забележен у раду. Оним је према фитониму *маца*: детелина *Frigolium arvense*; маточина *Melissa officinalis*; ива *Salix caprea*; зевалица *Antirrhinum majus* (Сим. 1959).

МАЧА ГЛАВА 743 = **МАЧИЈА ГЛАВА** = **МАЧОГЛАВ**, ојк. Драјинац, ок. Сврљига (Богд. 1, 146). (1) Према зоониму *мачка* – *Мач(ј)а глава*, метафора. Аутор ороним *Мача глава* ставља у категорију назива који су дати према домаћим животињама (И., 42). (2) Према народном веровању, један од облика који вештица може да поприми је и мачка. Мачка може да донесе несрећу, да предскаже смрт. Верује се да су Словени „могли имати неко слично божанство / слично богињи Фреји / и да би наш обичај закопавања живе мачке против кише могао представљати жртву овом божанству“ (СМР 1998, 299). Терен на коме се обављао обред, као митско обележје. В. ор. Мачак, Мачија глава.

1. **МАЧАК**, ојк. Кандалица, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Стан. М. 1, 126; Динић, 258); 2. **МАЧАК**, брдо на орониму Кита 716, ојк. Бело Поље, ок. Рашке (Нови Пазар 1); 3. **МАЧАК**, ор. Вионичко брдо 1209, ојк. Вионица, ор. Радочело (Нови Пазар 1); 4. **МАЧАК**, ојк. Доња Србица, код Призрена, Метохија (Бук. 3, 522). В. код ор. Мача глава.

МАЧИЈА ГЛАВА 743 = **МАЧОГЛАВ** = **МАЧА ГЛАВА**, ор. Шестар 786, ор. Тресибаба, ок. Сврљига (Ниш 2; Стан. 4, 592; Мишк. 2, 75). В. код ор. Мача глава.

МАЧИЈА КОСА, ојк. Јарменовци, код Тополе (Мишк. 6, 175). В. ор. Мача глава, Мачак и др.

МАЧИЈА СТЕНА, ор. Голак, ојк. Туларе, ок. Подујева (Мишк. 4, 67). В. ор. Мача глава, Мачија коса и др.

МАЧИНСКИ РИД, ојк. Мачина, код Житног Потока, ок. Прокупља (Јов. Ј. 6, 43). Према ојкониму *Мачина* (ИМ).

МАЧКАТИЦА 1638, гребен, ојк. Мачкатица, ор. Чемерник, ок. Сурдулице (Костић 5, 185). Иванова о топониму *Мачкаџица*, ливаде и шуме, пише: од „1. ... *мачкаџи*, -а, -о 'што има мачки' 2. бот. *мачкаџица* (сп. Мачките)“ (1996, 406). Објашњење код Станк. 2001 за *Мачкаџица* је „Од *Мачката (земја) ... од гл. прид. *мачкаџи* од дијал. гл. *мачка* 'мака' со суф. -џи, ж. р. -џа, кој се супстантивизирал со суф. -џа по испангањето на им. *земја* и означува 'место со каллива, блатна земја' ... сп. хрв., срп. *takati*, *taka* 'блато' ... слов., чеш. *Маџак* 'влажно место в поле, водникаво блато'“ (269). А. Лома топ. *Мачкаџи* везује за румунску лексему: „*Мачкаџи*, село на Златибору: рум. *tăciusat*, *tăciusa* 'штап, мотка'“ (Лома 1985, 110). У турским дефтерима је записано *Мачукаџи* (И., фуснота 2).

1. **МАЧКОВАЦ**, ојк. Јакље, код Сече Реке, ок. Косјерића (Крупањ 4; Павл. Љ, 2, 411). Ту је и махала Мачковац (И.); 2. **МАЧКОВАЦ** 466, ор. Камал 407, ојк. Давидовица, код Шилопаја, Рудник (Аранђеловац 3); 3. **МАЧКОВАЦ** 1584, ор. Озрен, ок. Сјенице (Сјеница 3; ГАЈ Ужице). Према антр., надимку или презимену, *Мачак* (Р. САНУ), преко синтагме **Мачково њоље*, *брдо* и сл.

МАЧКОВИНА, ојк. Пилатовићи, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 388). Од антр., надимка *Мачак* – **Мачкова земља* – *Мачковина*.

МАЧКОВИНЕ 1622, ојк. Дуге Њиве, ок. Пећи (Пећ 3). Од антр., надимка *Мачак* преко синтагме **Мачкове испаше, шуме* и сл. до оронима *Мачковине*. В. ор. *Мачковина*.

МАЧКОВ КАМЕН 923, ор. Јагодња планина, ојк. Вољевићи, ок. Лознице (Зворник 2). Према: 1. зоониму *мачак*; исп. орониме *Мачак, Мача глава*; 2. л. имену *Мачак*; исп. орониме *Мачковац, Мачковина*.

МАЧОГЛАВ 743 = **МАЧИЈА ГЛАВА** = **МАЧА ГЛАВА**, ор. Тресисбаба, ок. Сврљига (Стан. 4, 592). Исп. ор. *Мачија глава*. В. код ор. *Мача глава*.

1. **МАЦАР** 340, ор. Влашић, ојк. Осечина (Павл. Љ., 365); 2. **МАЦАР**, ојк. Беомужевић, ок. Ваљева, код Причевића (Павл. Љ., 546). Према антр. или етнику *Мацар* (Р. САНУ). Исп. надимке *Маца* и *Мацар*, ојк. Липље, обл. Качер (МЈ–ДП, 162).

МАЦАРАЦ, брдо у ојк. Липље, ок. Љига, обл. Качер (МЈ–ДП, 55; Петр. П. 1, 111). В. код ор. *Мацар*.

МАЦАРЕВАЦ, ојк. Букор, ок. Шапца, обл. Тамнава (Павл. Љ. 3, 404). Из синтагме **Мацарев вис, брег* и сл. В. ор. *Мацар*.

1. **МАЦАРЕВО БРДО** 293, ојк. Бељевац, код ојконима Белосавци, ок. Аранђеловац (Аранђеловац 2); 2. **МАЦАРЕВО БРДО**, ојк. Орашац, код Аранђеловца (Аранђеловац 2). В. код ор. *Мацар*.

МАЦАРИ, ојк. Босуца, ок. Белановице (Каин., 161). В. ор. *Мацар*.

МАЦАРИЦА, ојк. Тулеж, код Венчана, ок. Младеновца (Петр. П. 1, 214). Према: 1. етнику *Мацар* преко синтагме **Мацарева њива* – *Мађарица*; 2. агрономском термину за врсту грождја или шљиве – *мацарка*.

МАЦАРЛИЈА, ојк. Словац, код Мионице (Павл. Љ., 606). „*Ime mjestu u Srbiji u okrugu valjevskome. Njiva Madjarlija*“. В. ор. *Мацар, Мацари* и др.

МАЦАРСКЕ РУДИНЕ, ор. Тупижница, слив Белог Тимока (Петк., 60). Први члан синтагме је посесивни придев од етнонима *Мацар*; други члан је апелатив *рудина*, геог. термин који значи 'планинска испаша са богатом травом; заравњено место у планини; голет, терен без растиња'. В. ор. *Мацар*.

МАЦАРСКО БРДО, ор. Дреновити врх, ор. Суворбор, ојк. Браићи (Мишк. 5, 228). В. ор. *Мацар*.

МАЦАРСКО ГРОБЉЕ, ојк. Сврачковци, ок. Горњег Милановца (Фил. М., 237). В. ор. *Мацар, Мацарско брдо*.

МАШАЛА, ојк. Станце, Пољаница (Злат. 1, 121). „*На тој место је за турско време постојао као неки знак. Турци су палили ватру за време неке свечаности*“ (И.). Према тур. *meşale* 'буштиња, бакља, зубља' (Шкаљ.). В. ор. *Машале*.

МАШАЛЕ, ојк. Бучум, ок. Сврљига (Богд. 1, 146). „*Машале ... висинска ката обележена одговарајућим знаком*“ (И., 85). В. код ор. *Машала*.

МАШИНАЦ, ојк. Копривница, ок. Алексинца (Прокупље 2). Према мушком имену *Машиа* преко синтагме **Машин брег, њојок* и сл. до именичког једночланог оронима *Машинац*.

МАШКОВИЦА, ојк. Радуновце, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). Према мушком имену, хипокористичку *Машко* изведена је синтагма **Машкова ливада*, *исџаша* и сл. из које је након губљења апелатива суфиксацијом добијен облик *Машковица*.

МАШОВА КОСА, ојк. Баљковац, код Крагујевца (Рад. Т., 14). Према антр. *Машо* (Р. САНУ).

МЕАНЧИНА, ојк. Калањевци, код Белановице, обл. Качер (МЈ–ДП, 55). Према објекту – *механи*, аугментативски лик.

МЕГАРА = МЕГАРСКО БРДО, ојк. Радошево, ок. Ариља (Мис. И. 1, 140). Према тур. *tağara* 'пећина, јама, шпиља' (Шкаљ.).

МЕГАРСКО БРДО = МЕГАРА, ојк. Радошево, ок. Ариља (Мис. И. 1, 140). Први члан синтагме изведен је од *мегара*. В. ор. Мегара.

МЕГИН ВРХ 781, ор. Стрњак, ојк. Равна Река, ок. Деспотовца (Петровац 4). Према мушком имену *Мега* (Грк.).

МЕДАР, ор. Козник 1187, ор. Рогозна, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). *Медар* је 'човек који сакупља шумски мед; који гаји пчеле, производи и продаје мед, пчелар' (према Р. САНУ).

МЕДВЕДАК 1626, хид. Медведак, ор. Копаоник, ојк. Ржана (Куршумлија 3). Према зоониму *медвед* *Ursus*. В. ор. Медведник, Медведњак и др. Исп. ор. Медвећак.

МЕДВЕДЕВА ПАДИНА, ојк. Горња Бела Река, ок. Зајечара (Динић 1, 245). 'Каменита увала на планини Тупижници' (И., 251). Према зоониму *медвед* – Медвеђа падина.

МЕДВЕДИШТЕ 445, ор. Јухор, ојк. Јовац, код Ћуприје (Крушевац 2; Милој. Б. 1, 6). Место где обитавају медведи, где се окупљају медведи.

МЕДВЕДНИК 1247 = **МЕЂЕДНИК**, ојк. Ребељ, ок. Ваљева (Крупань 4; Мишк. 4, 171; Стан. 2, 347; Павл. Љ., 359). Према зоониму *медвед* из **medvedьнъ* уз суфикс *-икъ*. „Планине највеће ваљевског округа ... *Сувобор*, *Маљен* ... и *Медведник*“ (Милић 1876, 361). В. ор. Медведак, Медведњак.

МЕДВЕДЊАК 353, ојк. Венчане, код Аранђеловца (Аранђеловац 1; Петр. П. 1, 137; Жуј., 61). Забележена су два мтопонима у Србији: 1. „*Mjesto u Srbiji u okrugu biogradskom*. Njiva u Medvednjaku. Sr. Nov. 1865, 346“; 2. *Mjesto u Srbiji u okrugu smederevskom*. Njiva u Medvednjaku. Sr. Nov. 1874, 363.“ В. ор. Медведак, Медведник.

МЕДВЕЂА 673 = **МЕДВЕЂА ЧУКА**, ор. Дели Јован, ојк. Плавна, Поречје (Лут. М. 3, карта). Варијанта оронима – *Медвеђа* је из зоонимске синтагме *Медвеђа чука*. Придевски облик *медвеђи*, *медвеђеђи*, дијал. *међеђи*, значи 'који се односи на медведа, *медведов*, који је као у медведа, *медведаси*, *међеђи*' (према Р. САНУ). Животиња *медвед* *Ursus* сматрана је, у палеолитско доба, господарем шума и поља; касније му је приписивано својство атрибута хтонског божанства Велеса, потом: „у време пастирских сеоба, Волос – медвед се још једном трансформише ... и представља сада Бога богатства“ (Петровић С. 1999, 241) – симбол плодности. Истицање плодности се огледа у прерушавању у медведа, за вре-

ме свадбених свечаности, свата – војводе (очувано у Шумадији, Поморављу); у играма момака – *медвед* у којој се један од учесника огрће животињским крзном (Кулишић 1998; Р. САНУ). Поводом хидронима *Медвеђа*, и других типова онима од зоонима, М. Павл. каже да су према зоониму *медвед* изведени топоними који „карактеришу веће оронимске комплексе, односно хидронимске елементе везане за јаруге већих планина“ (1971, 135).

МЕДВЕЂА ГЛАВИЦА, на ор. Јухор, ок. Јагодине (Мишк. 1, 206; Мишк. 3, 126). В. код ор. Медвеђа.

МЕДВЕЂАК, ојк. Печаница, код Сиракова, ок. Великог Градишта (Велико Градиште 3). Ор. је изведен наставком *-ак* од придева *медвеђи* из неке синтагме. Оним *Медвеђак* се јавља и као назив за њиве у Србији: ок. Смедерева, ок. Крагујевца, ок. Пожаревца и као назив за водени ток у ок. Ваљева (РЈА).

МЕДВЕЂА ЧУКА 673 = **МЕДВЕЂА**, ојк. Црнајка, ор. Дели Јован (Доњи Милановац 2; Енц. Југ. Кладово). В. код ор. Медвеђа.

1. **МЕДВЕЂЕ БРДО**, ојк. Брајковац, ок. Лазаревца (Петр. П. 1, 125); 2. **МЕДВЕЂЕ БРДО** 1381, ор. Муртеница, ор. Златибор, ојк. Драглица (Вардиште 4; Ршум. 2, 97). В. код ор. Медвеђа.

МЕДВЕЂИШТЕ 445, ор. Јухор, чука у ојк. Доњи Јовац, ок. Јагодине (Мишк. 3, 127; Марк. Ј. 2, 198). Место у планини где бораве медведи, где се виђају медведи.

МЕДВЕЂСКО БРДО, ок. Јагодине (РЈА). Више података који би помогли идентификацију овога оронима нема. Помишљамо да би то могао да буде ороним Медвеђа главица (в.).

МЕДЕНО БРДО, ојк. Прелез, код Зубиног Потока, ок. Косовске Митровице (Лут. М. 5, 125). 1. брдо на коме расте медоносно биље; воће (крушке, јабуке) које има слат као мед (*медник*, *меденац*, *меденка*); 2. од *мѣд* ’медан, медов, бакарни, бронзани – метални.

МЕДЕТИЋ 538, ојк. Врагочаница, ок. Ваљева (Крупањ 2; Павл. Љ., 609). Према тур. лексеми *medet* ’помоћ’. Можда у значењу ’бежанија, место скривања, уточиште’?

МЕДЉЕНСКА КОСА, ојк. Богојевићи, код Ариља (Мис. И. 1, 112). Коса према Медљенском брду (И., 136). Први члан синтагме Медљенска – изведен је од *медљен*, *-а м*. ’угарено земљиште, угар’; гл. *медљићи* ’припремати земљу за сетву, гарити’ (околина Ужица, Р. САНУ). В. ор. Медљенско брдо.

МЕДЉЕНСКО БРДО, ојк. Латвица, код Ариља (Мис. И. 1, 136). Заселак се зове *Медљен* (И., 136). В. код ор. Медљенска коса.

МЕДНА, ор. Стражара 652, на ор. Гледићке планине, ојк. Грошница (Крушевац 1). Туда протиче хид. *Медна* л. пр. Ждралнице л. пр. Лепенице (Павл. 3. 1996). Из синтагме **Медна долина, коса* и сл. В. ор. Медено брдо.

1. **МЕДНИК**, ојк. Доња Буковица, код Ваљева (Павл. Љ., 601); 2. **МЕДНИК** 395, ојк. Велишевци (Велишевац, ИМ), код Љига (Ваљево 4); 3. **МЕДНИК**, ојк. Драксин, ор. Јаворина, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 398). 1. *Медник* је покрајинска лексема која значи *међаци*, *међњак* ’камен, дрво или објекат којим се обележава

међа, граница, гранични белег; атар, подручје обухваћено међашима'; 2. *медник* 'просторија, остава за држање меда; агр. врста крушке; биљке слатког плода' (према Р. САНУ). Исп. код Даничића (1863) топоним *Медникъ*: „Словињу је ишла међа до поути, кои греде подь Медникъ, подь стоуденьць. М. 122. може бити да би требало читати *Међњникъ*“ В. ор. Медњак, Медни рт.

МЕДНИ РТ, ојк. Драгинац, код Лознице, слив Јадра (Стој. В., 99). 1. Атрибут *медни* може да значи 'гранични, који означава, обележава одређени простор', те би цела синтагма семантички одговарала термину *медник* и топонимима Медник (в.); 2. *медан*, *меднај*, *медоносан* 'који погодује обилном добијању меда'.

МЕДЊАК (из облика множине Медњаци – поток и брдо), брдо код ојк. Тршић, слив Јадра (Вук, Рј. Медњаци). В. ор. Медник, Медни рт.

МЕДОВ ДОЛ, ојк. Свињиште, ок. Прешева (Куманово 2). Према: 1. м. надимку или л. имену *Медо*; 2. хип. *медо* од зоонима *меда* (према Р. САНУ).

МЕДОВНИК, ојк. Стрмово, ор. Повљен, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 424). Према: 1. *медонос* 'пчелиња паша, терен на коме расте медовито биље'; 2. *медник* 'просторија, остава за држање меда' (Р. САНУ).

МЕДОВНИЦА, ор. Скорцар 555, ок. ојк. Добра, обл. Кучај (Добра 3). 1. *медоносница* 'ливада на којој расте медовито, медоносно биље'; 2. *медница* 'посуда у којој се држи мед' (Р. САНУ).

МЕЂАЦИ, ојк. Бабина Лука, код Бранковине, ок. Ваљева (Павл. Љ., 517). Ор. има облик множине од *међак* 'међаш, медник, медњак'. В. код ор. Медник.

МЕЂЕ БРДО, ојк. Драглица, код Нове Вароши, ор. Златибор (Мић. Љ., 468). Хаплоглијом од **Међеђе брдо*.

МЕЂЕДНИК 1247 = **МЕДВЕДНИК**, ојк. Ребељ, ор. Јабланик. Ок. Ваљева (Павл. Љ., 906; Мишк. 4, 8). В. ор. Медведник.

МЕЂЕДЊАЧА 709, коса код ојк. Брезовица, ор. Повљен, ок. Ваљева (Павл. Љ., 582). Према планини *Међедник* = *Медведник*. В. ор. Медведник.

МЕЂЕДОВИЋА БРДО, ојк. Годовик, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 367). Према: 1. презимену *Међедовић* (Р. САНУ); 2. називу за митског горостаса чији је отац, према веровању, међед па је отуда добио име Међедовић (СМР).

МЕЂЕДОВНИК, ојк. Видова, код Чачка (Мишк. 6, 155). Према зоониму *међед*. В. ор. Међедник = Медведник.

МЕЂИН ЧУКАР, ојк. Свињиште, обл. Пчиње (Злат. 6, 165). Ор. значи 'Међни чукар', – 'који се односи на *међу*, *међашки*, *међашни*, гранични' (Р. САНУ).

МЕЂИЦА = **КРИВА КОСА**, ор. Самар, ојк. Лободер, код Трстеника (Мишк. 3, 127). *Међица* је: 1. дем. од *међа*; 2. 'појас необрађеног земљишта обрастао травом; честар, густиш, шикара, *међа*, *међарак*, *међишије*' (Р. САНУ).

МЕЂУБРЂЕ, ојк. Ћерекари, ор. Копаоник, код Брзећа (Куршумлија 1). 'Предео између брда, међугорје'. В. ор. Међугорско брдо.

МЕЂУГОРСКО БРДО, ојк. Равниште, код Брзећа, ок. Бруса (Грк. 1, 199). Први члан синтагме је локациона одредба: *међу-горски* 'који се односи на *међугорје*, на предео међу горама', исп. ор. Међубрђе.

МЕЉУ ОБА ВРХА 2004, ор. Стара планина, обл. Торлак (Адам., 56). Трочлани назив за предео, област између планинских врхова, *међувршије*. Исп. Међубрђе, Међугорје.

МЕЂУРЕЧКО БРДО, ојк. Међуреч, код ојк. Драгоцвет, ок. Јагодине (Рад. Ј., 291). Према ојкониму Међуреч, од *међурече*, топографски назив за земљиште, крај, предео међу рекама (Р. САНУ).

МЕЗГРАЈА 1350, ор. Рогуша 1499, ор. Гиљево (Сјеница 3). *Мезграја* је ратарски термин – 'обрадиво, зиратно земљиште; гранични појас, простор, утрина између два села, *мездраја*' (према Р. САНУ).

МЕЈАНСКА ПЛАНИНА, ојк. Механе, код ојк. Пролом, ор. Соколовица (Прокупље 3; Рак. Т. 2, 30). Према ојкониму.

МЕКА ПРЕСЕДЛА 1681, ор. Гобеља 1934, ор. Копаоник (Нови Пазар 2; Крст. О., 226; Царић, 801). Синтагму чине: квалификатив *мека* од придева *мек* 'погодан, лак за обрађивање, мекан (о квалитету земље, терена) и геог. термин *преседла* 'преседлина, прелаз преко врха брега, преседао, седло, превој, преслап'; исп. *преседлина* 'пролаз преко врха неког брега' (Р. САНУ; Бак.). Исп. мтоп. *Меке ливаде*, ок. Књажевца и *Меке њиве*, ок. Крагујевца (РЈА).

МЕКИШКИ ВИС, ојк. Мекиш, код Дољевца, ок. Прокупља (Мишк. 4, 72). Према ојк. *Мекиш* (ГАЈ Ниш; ИМ; Котуровић 1892). Лексема *мекиш* односи се на оно што је меко (меснати део воћа; у зоологији на мекушце), а једно од значења лексеме мекиш је и *мекишац* 'меки камен који се лако теше' (Р. САНУ); исп. и презимена: *Мекиш*, *Мекишић*, *Мекишанац* (ЛП; Р. САНУ).

1. **МЕКОТА**, ојк. Трновче, код Петровца, слив Млаве (Јов. Љ., 358); 2. **МЕКОТА** 235, ојк. Сена, ок. Голушца (Велико Градиште 4). Узвишења су названа према особинама терена, према квалитету земљишта; *мекоџа* је 'мека, обрадива земља, ораница, ливада' (Р. САНУ). Исп. ор. Мекоте, Мека преседла.

1. **МЕКОТЕ** 253, ојк. Крушевица, код Лазаревца (Аранђеловац 1); 2. **МЕКОТЕ**, ојк. Лалинци, код Бољковаца, ок. Љига (МЈ–ДП, 56); 3. **МЕКОТЕ**, ојк. Сибница, код Рековца, ок. Јагодине (Мишк. 3, 128); 4. **МЕКОТЕ**, ојк. Драгијевица, код Осечине, слив Јадра (Павл. Љ., 647); 5. **МЕКОТЕ** 337, ојк. Читлук, код Љубовије (Крупањ 3; Павл. Љ. 2, 471); 6. **МЕКОТЕ** 1051, ор. Тара (Мил. Ч. 8, 88). Оними имају облик плурала. В. код ор. Мекота.

МЕКОТИЦА, ојк. Осечина, слив Јадра, ок. Крупања (Крупањ 2). *Мекоџица* је 'мањи комад земље на коме се саде разне повртарске биљке' (Р. САНУ). В. ор. Мекота, Мекоте.

МЕЛИШЕВАЦ = МИЛШЕВАЦ = МИЛИШЕВАЦ = МИЛ'ЕШЕВАЦ, ор. Старац, ок. Пећи (Цог. 1, 240). В. код ор. Милешевац.

МЕНЗУЛАНА, ор. Велики Штурац, ојк. Рудник, Качер (ДЈ – ДП, 56). Према тур. *menzilhane* 'поштанска станица где се мењају коњи', вар. *мензилхана*; дијал. *мензилана* (према Р. САНУ).

МЕРДАРСКИ ПРЕВОЈ 640, ојк. Мердаре, код Подујева (Рак. Т. 2, 29). Према ојкониму Мердаре.

МЕРИЦА 1477, ор. Сирови крај 1479, ор. Златар 1627, ок. Нове Вароши (Пљевља 2). Ор. је деминутив од *мера* (тур. *mera*) 'утрина, ледина, пашњак у заједничком, општинском поседу; *мерај*, *мераја*' (Р. САНУ).

МЕРЛИН ДЕЛ, ор. Мачија глава 743, ор. Тресибаба, ојк. Драјинци (Ниш 2). Први члан је према рум. имену *Merla*, *Mearlea* (Кон., 322).

МЕРМЕР 258, ојк. Загорица, ок. Младеновца (Аранђеловац 2). *Мермер* 'метаморфна стена која се употребљава у вајарству и архитектури, мрамор' (тур. *mermer*, грч. *μάρμαρος*). Употребљава се у придевској служби: *мермер* – *сћена*, *мермер* – *брдо* 'место где се налази мермер, где се ископава мермер, мрамор'. В. ор. Мрамор.

МЕРОШИНСКО БРДО 352, ојк. Меровина, код Александровца, ок. Ниша (Прокупље 2). Према ојк. *Мерошина*; исп. и ојк. *Мерошевце*, ок. Врања (Котуровић 1892). Од *теропьһь* 'kmet u staroj srpskoj državi': „Na -ina, može biti i роимениченје придјева на -j, *теропьшина* 1. земља на којој сједи меропси, 2. rabota меропшка“ (Рј. под *теропьһь*).

1. **МЕРЋЕЗ** 697, ојк. Супње, код Рашке, слив Ибра (Нови Пазар 2); 2. **МЕРЋЕЗ** 927, ор. Копаоник, ојк. Лешак (Нови Пазар 4); 3. **МЕРЋЕЗ** 913, ојк. Орлане, код Подујева (Приштина 2). *Мерћез* је застарела, покрајинска лексема, тур. *merkez*. Она значи: 1. 'центар, средиште'; 2. погранична стражарска караула'; 3. место где се нешто може набавити, добити' (Р. САНУ).

1. **МЕТАЛИЦА**, ојк. Баре, код ојк. Рогојевац, ок. Крагујевца (Аранђеловац 4); 2. **МЕТАЛИЦА**, ор. Тичје брдо 1310, ор. Чемерна планина (Чачак 3); 3. **МЕТАЛИЦА** 1223, ор. Црни врх 1543, ор. Равна планина, ојк. Пределе (Чачак 4; Павл. Р. 1, 223); 4. **МЕТАЛИЦА** 483, ојк. Мала Река, ор. Велики Јастребац (Прокупље 1); 5. **МЕТАЛИЦА**, ор. Тиквица, ор. Копаоник, ојк. Јошаничка Бања (Нови Пазар 2); 6. **МЕТАЛИЦА** 827, ор. Вељи врх 870, ојк. Тадење (Нови Пазар 2); 7. **МЕТАЛИЦА**, ојк. Кожље, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3); 8. **МЕТАЛИЦА**, коса код манастира Љубостиње, ојк. Богдање, ок. Трстеника (Мишк. 3, 128). Лексема *мејалица* је са јасним значењем 'врста кварцне стене' (Р. САНУ), која се односи на квалитет, састав тла. Да ли је ово значење присутно у неком од наведених топонима не може се установити. Уз мтоп. *Мејалица*, обл. Левач, Бушетић је забележио легенду да је ту Краљевић Марко *мејао* камење (Бушетић 1903, 480). Семантички сродне лексеме су: *мејало* 'место где се стоци меће, полаже храна; количина сена која се полаже као храна стоци; *мејалишије*'; *мејалишије* је 'место где се такмичари надмећу у бацању камена с рамена' (Р. САНУ). Етимолошка блискост омогућује преношење, ширење значења међу поменутиим лексемама. Према ЭССЯ: „Соответственно возможно образование с помощью суф. -ica как от *metal'ь / *metal'a ... так и от *metadlo ... этаму не противоречат и значения лексем. Теоретически допустимо и присоединение к основе гл. *metati ... составного суф. -lica“ (ЭССЯ 18, 108–109).

МЕТАЛИШТЕ 298, ор. Јухор, ојк. Рашевица, ок. Параћина (Крушевац 2; Мијат. 3, 247). В. код ор. Металица.

МЕТАЉИЦА, главица у ојк. Годачица, код Витановца, обл. Гужа (Драгић 1, 242). У близини је мтоп., утрина, испаша, – Метаљица у селу Раваница (И., 317). Исп. *меџаљ*, *меџаља*, *меџаље*, *меџаљка* 'металиште, место где се такмичари надмећу у бацању камена с рамена; велики камен; болест очију'. Значење речи *меџаљка*, забележено у селу Безује, у Пиви, је 'земљишни простор изложен вјетру; гдје вјетар понајвише мете, брише' (Гаговић 2004, 135). В. код ор. Металица, Метаљка.

1. **МЕТАЉКА** 414, ојк. Живковци, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1); 2. **МЕТАЉКА**, ојк. Златово, ок. Деспотовца (Јов. Љ., 299); 3. **МЕТАЉКА**, ор. Дебелјак 270, ојк. Пољаница, код Љига (Ваљево 4); 4. **МЕТАЉКА**, ор. Врлетна страна 522, ојк. Велереч, код Горњег Милановца (Мишк. 5, 242); 5. **МЕТАЉКА**, ојк. Срезоевци, ок. Горњег Милановца, код ојк. Брезна (Мишк. 6, 139); 6. **МЕТАЉКА** 892, ојк. Добраче, ок. Ариља (Мис. И. 1, 127; Ршум. 4, 44); 7. **МЕТАЉКА**, ојк. Варда, код Косјерића (Мис. И. 2, 153); 8. **МЕТАЉКА**, ојк. Здравчићи, код Пожеге (Мис. И. 3, 375); 9. **МЕТАЉКА**, ојк. Костојевићи, код Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 408); 10. **МЕТАЉКА**, ојк. Каленовац, код Сиокова, ок. Јагодине (Мијат. 2, 130; Рад. Ј., 178); 11. **МЕТАЉКА**, ојк. Заовине, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 365); 12. **МЕТАЉКА** 1034, ојк. Горња Бекова, ок. Белог Поља (Нови Пазар 1); 13. **МЕТАЉКА**, ор. Ваганица, код Косовске Митровице (Цог. 1, 262); уз напомену: „брдашце у Лјјепи до ... ветар мете (веје)“. В. код ор. Метаљица.

МЕТЕЛИЦА 1267, ојк. Штава, код Куршумлије, ор. Копаоник (Куршумлија 3). Прасловенска лексема **metelica* је у буг. *мятелица* 'мећава, олуја', дијал. буг. *метелица* 'ветар са снегом који прелази у кишу'; у словеначком *metelica* 'мећава', чешко *metelice*, пољско *miecielica*, руско *метелица* 'мећава' (према ЭССЯ 18, 115–116). Речници српског језика не региструју ову лексему. Како је присутна у свим словенским језицима, може се очекивати да је сачувана у неком нашем дијалекту, ако не као говорна лексема, онда као топоним. Ту помишљамо на наш ороним. Тим пре, што у српском језику постоји реч *меџелица* зоол. термин 'биљна штеточина' *Luxostega sticticalis* (Р. САНУ), који, такође, имају остали сл. језици. Према етимолошком речнику (И.) обе лексеме су изведене од **metelъ* суфиксом *-ica*. У том смислу је, шире постављена, и констатација: „Продолжения производного от **metelъ* имени **metelica* (см. **metelica* I) свидетельствуют о более широком распространении **metelъ* по диалектам праслав. языка, чем в современных слав. языках“ (И., стр. 118).

МЕТЕРИЗЕ 887, ојк. Света Петка, ор. Велики Јастребац (Прокупље 1). *Меџериз*, тур. *Meteris* значи: 'утврђење у земљи, ров, шанац; заштитна ограда, заклон уопште (обично у борби); заседа, бусија; мала просторија на крову куће подешена за одбрану од непријатеља' (према Р. САНУ). Исп. брдо Метериз, Херцеговина; ојк. Метеризи, Црна Гора (РЈА; ИМ).

МЕТИНО БРДО 252, ојк. Белошевац, код Крагујевца (Крушевац 1). Према биљци *меџа*, *меџ*, *меџа* *Menta*; *дивља менџа*, *меџина* *Menta silvestris* (Сим. 1959). Исп. мтоп.: *Меџина бара* и *Меџинац* – извор (РЈА).

МЕТЉАВИЦА, ор. Радовића брдо 454, ојк. Бољковци, код Горњег Милановца (Аранђеловац 3). Топоним *Метљавица* семантички одговара лексеми *метљавица* 'мећава, олуја'; -љ- се објашњава аналогично као што је то случај у лексемама *метљиво* – *метљиво* 'оно што се помете, ђубре, смеће' (Р. САНУ). О томе у ЭССЯ 18, 119. Исп. ор. Метелица, Мећавник.

МЕЋАВНИК, ојк. Мокра Гора, ор. Тара (Беш., 252). Од *мећава*, *мећаван* 'падина на планини где се осећа јака мећава, снажна олуја, где дува јак ветар'. В. ор. Метљавица, Метелица.

МЕХМЕДОВО БРДО, ор. Велика Плана, ојк. Грачане, код Новог Пазара (Нови Пазар 3). Према турском мушком имену *Mehmed* (Смаил.).

МЕХОВИНЕ, ојк. Ме(х)овине код Лелића, ок. Ваљева (Павл. Љ., 560). Према антропоојкониму *Ме(х)овине* од мушког имена *Мехо* (*Mehmed*).

МЕЦЕЛЕВО БРДО 1139, ојк. Батковићи, ок. Прибоја, код ојк. Саставци (Вардиште 3). Према антропониму; исп. презимена: *Мец*, *Меџановић*, *Меџељук* (ЛП), *Меџић* (РЈА); рум. имена: *Mățelea*, *Mătălea*, *Măță* (Кон., 317).

1. **МЕЧАК**, ојк. Араповац, код Јунковца, ок. Лазаревца (Петр. П. 1, 99); 2. **МЕЧАК** 847, ојк. Жуње, ок. Бруса (Куршумлија 2). Према зоониму *мечак* 'медвед'. Из синтагме **Меча чука*, *руја* и сл. од придева *мечи* 'који се односи на *мече*, *мечад*; медвеђи'. В. ор. Меча падина, Меча рупа.

МЕЧА ПАДИНА, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић, 93). В. код Мечак.

МЕЧЕ ЧУКА = **МЕЧЈА ЧУКА**, ојк. Срнећи Дол, код Владичиног Хана, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 181). В. ор. Меча рупа.

МЕЧИГ 1756 = **МЕЧИД** = **МЕЧИТ**, ојк. Топли Дол, ор. Варденик, Власина (Крст. О., 332). В. код ор. Мечид.

МЕЧИД 1756 = **МЕЧИТ** = **МЕЧИГ**, ојк. Топли До, ор. Варденик, Власина (Ник. Р. 3, 366). „*Мечид* или *мечид* ... је ваљда од '*мечид*', која је реч од арапске '*месид*' (мала богомоља, капела)“ (И., 147). Исп. тур. *mescid* 'богомолја, обично мала, без говорнице и без минарета' (према Р. САНУ). В. ор. Мечиг, Мечит.

МЕЧИЈА ГЛАВА 720, ор. Островица, обл. Качер (Стан. 3, 243). Први члан синтагме је придевски облик *меч(и)ја* од зоонима *медвед* 'који се односи на *мече*, *мечад*; који се односи на медведе, медвеђи' (Р. САНУ); други члан је орографски термин *глава*. В. ор. Меча рупа и др.

МЕЧИЈА ГОРА 1293, ор. Големи врх 1371, на ор. Видлич (Пирот 4). В. ор. Мечија глава, Меча рупа и др.

МЕЧИЈИ ВИС 769, ор. Тупижница, ојк. Влашко поље, код ојк. Ласово (Зајечар 3; Енц. Југ. Зајечар).

1. **МЕЧИЈИ ВРХ** = **ЗОРУНОВСКЕ ПЛАНИНЕ**, ојк. Грљиште, код Књажевца (Мишк. 4, 154); 2. **МЕЧИЈИ ВРХ** 882, ојк. Ресник, ок. Бабушнице (Пирот 3); 3. **МЕЧИЈИ ВРХ** 671, ојк. Лесковик, ок. Ниша (Ниш 1); 4. **МЕЧИЈИ ВРХ** 640, ојк. Сокобања (Зајечар 3). В. ор. Мечија глава, Мечији вис и др.

МЕЧИЈИ ДЕЛ, ојк. Градашница, ор. Басара, ок. Пирота (Пирот 4). В. ор. Мечији вис и др.

МЕЧИНА 994, ор. Чукара расовача 1002, ор. Бељаница 1336 (Петровац 4). Из **Меча чука*, *ѿадина* и сл., од *мече*; исп. ор. Меча падина, Мечак.

МЕЧИ РИД, ојк. Дуга Лука, обл. Власине (Ник. Р. 3, 321). В. ор. Меча рупа, Меча чука.

МЕЧИТ 1756 = **МЕЧИД** = **МЕЧИГ**, ојк. Топли Дол, ор. Варденик, обл. Власине (Босиљград 3; Енц. Југ. Босиљград; Крива Паланка 1; Злат. 5, 112). В. код ор. Мечид.

МЕЧЈА ЧУКА = **МЕЧЕ ЧУКА**, ојк. Срнећи Дол, код Владичиног Хана, Врањска котлина (Ник. Р. 4, 200). В. ор. Меча чука.

МЕЧЈИ ВРХ 1184, ор. Глог 1016, ор. Сува планина (Ниш 4; Мил. Ч. 7, 100). В. ор. Мечији врх и др.

МЕЧКА 358, ојк. Шетка, ок. Ћићевца (Параћин 3; Марк. Ј. 3, 90). Зооним. В. ор. Мечка рупа и др.

МЕЧКА РУПА = **МЕЧА РУПА** = **МЕЧКИНА РУПА**, ојк. Горње Штипље, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 306). В. код ор. Меча рупа.

МЕЧКИНА КРУШКА 1015, ор. Костеничко брдо, ор. Велики Јастребац, ојк. Костеница (Прокупље 1). В. ор. Мечкина рупа.

МЕЧКИНА РУПА = **МЕЧА РУПА** = **МЕЧКА РУПА**, ојк. Горње штипље, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 360). В. код Меча рупа.

МЕЧКИН ТРАП, ор. Детљак 487, ојк. Горња Врежина, ок. Ниша (Ниш 1). В. ор. Мечкина рупа и др.

МЕЧКОВО БРДО, ојк. Јанчићи, код Чачка (Мишк. 6, 150). Према зоони-му *мечак* 'медвед'.

МИДИНА КОСА, ојк. Горње Сеземче, ор. Бела стена 1257, ор. Велики Јастребац (Прокупље 1). Према мушком имену *Муда* (Грк.).

МИДИНА ПАДИНА, ојк. Грлиште, код Зајечара (Динић 1, 245). „Мидино 'обрадиво земљиште'“ (И., 245). В. ор. Мидина коса.

МИИН ЧУКАР, ојк. Заграђе, код Зајечара (Динић 1, 245). Према л. имену или хипокористичку *Мија*.

МИЈАЙЛОВА СОЛИЛА, ојк. Мокра Гора, ор. Златибор (Мић. Љ., 473). Двочлану синтагму чине присвојни придев од м. имена *Мијаило* – *Мијаилова*, и апел. *солила* – 'солиште, солило, место где се оставља со за стоку'.

МИЈАЙЛОВАЦ = **ПЛАНДИШТЕ**, ојк. Мијајловац, ок. Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 325). Према антропојкониму Мијајловац.

МИЈАЙЛОВСКИ ЈЕЛАК, ојк. Мијајловац, код Трстеника, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 325). В. ор. Мијајловац.

МИЈАЈЛОВАЦ, ор. Китка 552, ојк. Горња Купиновица, код Лесковца (Ниш 3). Из синтагме **Мијајлов брег* и сл.

МИЈАКОВ БРЕГ, ојк. Власе, обл. Пољаница (Ник. Р. 4, 159). Према м. имену *Мијак* (Грк.).

МИЈАТОВАЦ, ојк. Планина, ок. Крупња (Павл. Љ. 2, 492). Из синтагме **Мијајов брег, камен* и сл., након ишчежавања апелатива, именичким суфиксом је изведен једночлани облик *Мијајовац*.

МИЈАТОВ БРЕГ, ојк. Перлез, Банат (Ђап. 3, 242). Према имену *Мијатџи*. В. ор. Мијатовца.

МИЈАТОВСКА ЛИВАДА 658, ојк. Каменица, код Рибнице, ок. Краљева (Чачак 4). Према мушком имену *Мијатџи*; према члановима породице Мијата.

МИЈАТОВСКИ БРЕГ, ојк. Драгосинци, код Врбе, ок. Краљева (Павл. Р. 1, 228). В. ор. Мијатовска ливада.

МИЈАЧКО БРДО, ојк. Ребел, код Ваљева (Павл. Љ., 915). Према мушком имену *Мијак* (Грк.).

МИЈИН ЧУКАР, ојк. Заграђе, код Зајечара (Рајк. 1, 109). Према м. имену *Мија* (Грк.).

МИЈОВАЧКА ПЛАНИНА, ојк. Мијовце, ок. Врања (Рак. М., 109). Према антропоојкониму *Мијовци* (Милић. 1, 308), *Мијовце* (ИМ).

МИЈОВ БРЕГ, ојк. Горња Јошаница, обл. Горње Топлице (Марј. С., 178). В. ор. Мијово брдо и др.

МИЈОВО БРДО, ојк. Сврачковци, код Горњег Милановца (Фил. М., 237). Према м. имену *Мијо* (Грк.).

МИЈУЦИНА ГЛАВА, ојк. Осаница, код Крепољина, ок. Жагубице (Петровац 2). Према мушком имену **Мијуц*; исп. презиме *Мијуцић*, из овог краја, слив Млаве (Јов. Љ., СЕЗб књ. 5, 357).

МИЈУШКОВО БРДО, ојк. Прањани, ок. Такова (Фил. М., 153). Од мушког имена *Мијушко* (Грк.).

МИКАЙЛОВА ПАДИНА, ојк. Вета, код Беле Паланке (Ћирић 1, 68). Према мушком имену *Микаил* (И., 276).

МИКАЈЛОВО БРДО, ојк. Сврачково, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 398). Према мушком имену *Микајло* (Грк.).

МИКИН РИД, ојк. Лалинце, ок. Врања, обл. Пољаница (Злат. 1, 137).

МИКУЉ 1022, ор. Погара 883, ојк. Злот (Доњи Милановац 3; Миш. 1, 187; Жуј., 219). Према мушком имену *Микуљ* (Грк.); исп. рум. имена *Mic*, *Micul* „vlah din Serbia, 1348“ и др. (Кон., 321).

МИКУЉАК, ојк. Грачаница, код Доње Љубовиђе (Павл. Љ. 2, 474). Исп. и поток *Микуљак* или *Микуљачки њојок* (И., 474). В. код ор. Микуљ.

МИКУЉАНЕ 526, ојк. Горња и Доња Микуљана, код Куршумлије (Куршумлија 4). Према антропоојкониму *Микуљана* (Кот. 1892). „S. Novaković ... zove to selo Mikulan i kaže, da su upravo dva sela: Gornji i Donji Mikulan i da je to ime od Stare crkve sv. Nikola, koja je negda tamo bila“ (РЈА). В. ор. Микуљ, Микуљак.

МИКУЉАНСКА ЧУКА 803, ојк. Микуљанци, ор. Велики Јастребац (Куршумлија 2). Према антропоојкониму *Микуљанци* од м. имена *Микуљ* (Грк.). В. ор. Микуљ, Микуљане.

МИЛАДИНОВ БРЕГ, ојк. Лесковац, ок. Зајечара (Динић 1, 246). Према м. имену *Миладин*.

1. **МИЛАДИНОВО БРДО**, ојк. Бељајка, код Деспотовца (Петровац 3); 2. **МИЛАДИНОВО БРДО**, ојк. Нови Ацибеговац, обл. Лепенице (Рад. Т., 4). Према мушком имену *Миладин*. В. ор. Миладинов брег.

МИЛАДИН ПЛАНИНА 968 = **МИЛАДНА ПЛАНИНА** = **АЛВАЋИЦА**, врх на ор. Црна планина, ок. Прокупља (Стан. 4, 919). Варијанта *Миладин њланина* је од мушког имена *Милад* (Грк.; РЈА) и придевског суф. *-ин(а)*: **Миладин(а) њланина* (испаша) у значењу 'Миладинова'. Варијанта *Миладна њланина* је од истог имена *Милад* и суф. *-(а)н (-на)* – 'Миладна планина (испаша) – Миладинова планина (испаша)'. У Мишковићевом тексту два пута је записан генитив: „(поток) долази из Миладне планине“ (Мишк. 4, 69). Исп. ојк. *Миладић*, Босна, од м. имена *Милад* (РЈА). В. ор. Алвађица.

МИЛАДНА ПЛАНИНА 968 = **МИЛАДИН ПЛАНИНА** = **АЛВАЋИЦА**, ор. Црна планина, ок. Прокупља (Мишк. 4, 69). В. код ор. Миладин планина.

МИЛАКОВИЦА 590, ор. Чукар 743, ојк. Страгари (Аранђеловац 4). Од мушког имена, хипокористика *Милак*, презиме *Милаковић* (РЈА), преко неке синтагме: **Милаков њоџок, рии, брег* и сл. до именичког, једночланог онима *Милаковица*. Исп. хид. *Милаковица*, пр. Цернице д. пр. Јадра (Павл. 3. 1996).

МИЛАКОВО БРДО, ојк. Горња Ораховица, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 448). Према мушком имену *Милак* (Грк.).

МИЛАНОВАЦ 883, ојк. Милановић, код ојк. Ораховац, ок. Ђаковице (ГАЈ Пећ; Стан. 3, 426; Енц. Југ. Призрен). И насеље и ороними су изведени од антр. *Милан* преко назива за фамилију и топонимске синтагме. В. ор. Миланов врх.

МИЛАНОВ БРЕГ, ојк. Вукојевац, обл. Горње Топлице (Марј. С., 178). В. ор. Миланов вр и др.

МИЛАНОВ ВР, ојк. Ласово, врх на пл. Тупижници, ок. Зајечара (Динић 1, 246). Према мушком имену *Милан*. В. ор. Миланов врх.

МИЛАНОВ ВРХ 2017 = **ПАНЧИЋЕВ ВРХ**, ор. Суво рудиште, ор. Копаоник (Нови Пазар 2; Крст. О., 225; Стан. 2, 377). В. ор. Миланов вр.

МИЛАНОВ КРШ 867, ор. Арбанашке планине, ојк. Арбанашка, обл. Топлице (Прокупље 3).

МИЛАТКОВА ГЛАВА = **МИТКОВА ГЛАВА**, ојк. Доње Јабукново, код Владичиног Хана (Триф. Ј. 1, 193). Према м. имену *Милајко* (РЈА). Исп. ојк. *Милајковиће*, код Рашке (ИМ).

МИЛАШИНОВАЦ, ојк. Палезница, код Славковице, ок. Љига (Павл. Љ., 843). Према мушком имену *Милашин* (РЈА); из синтагме **Милашинов брег, вис* и сл.

МИЛАШИНОВИЦА, ок. Љига (Павл. Љ., 761; РЈА). Из антр. синтагме **Милашинова вода, њива* и сл. В. ор. Милашиновац.

МИЛЕВО, ојк. Брод, обл. Гора (Лут. М. 4, 69). Из **Милево брдо, њоље* и сл. од антр. *Мил* (Грк.).

МИЛЕВСКА ПЛАНИНА 1732 = **МИЉЕВСКА ПЛАНИНА**, ојк. Милевци, код Босиљграда (Босиљград 3; Ник. Р. 3, 333). Земљиште у планини, испаша, зове се *Милевци*, припада истоименој фамилији (И., 333). Исп. и хид.

Милевска река (И., 97). Примарно име је *Милевска ѿланина*, судећи на основу материјала из студије Ник. Р.; варијанта са -љ-, *Миљевска ѿланина*, потврђена је у новијој литератури, на картама.

МИЛЕНКОВИЋА БРДО, ојк. Дубрава, обл. Гружа (Драгић 1, 260). По фамилији *Миленковића* (И., 260).

МИЛЕНКОВО БРДО, ојк. Чумић, обл. Лепенице (Рад. Т., 248). Према м. л. имену *Миленко*.

МИЛЕНКОВСКИ ЧУКАР, ојк. Трејак, Врањска котлина (Злат. 3, 53). В. ор. Миленково брдо и др.

МИЛЕНОВА ПАДИНА, ојк. Бабин Кал, код Беле Паланке (Ћирић 1, 43). Према м. имену *Милен* (И., 276).

МИЛЕНОВ ВРХ, слив Сврљишког Тимока, ок. Књажевца (Мишк. 2, 75; Мишк. 4, 143). Према м. имену *Милен* (Грк.). В. ор. Миленова падина.

МИЛЕТИНА, ојк. Постење, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 477). Из синтагме **Милејина ливада* и сл. В. ор. Милетина чука.

МИЛЕТИНА ЧУКА, ојк. Палилула, ок. Сврљига (Богд. 1, 147). Према м. имену *Милејџа* (И., 97).

МИЛЕТИНО БРДО, ојк. Брњак, ок. Косовске Митровице, Ибарски Колашин (Лут. М. 5, 134). Према м. имену *Милејџа*.

МИЛЕТИН ЧУКАР, ојк. Вратарница, ок. Зајечара (Динић 1, 246). Према м. имену *Милејџа*.

МИЛЕТИЋА БРДО, ојк. Солотуша, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 382). Према породичном имену *Милејџићи*.

МИЛЕШЕВАЦ = **МИЛ'ЕШЕВАЦ** = **МИЛИШЕВАЦ** = **МЕЛ'ИШЕВАЦ**, ор. Старац, ок. Пећи (Цог. 1, 241). Ор. је изведен од м. имена *Милеш* (Грк.). Изговор оронима *Мел'ишевац* са -е- забележен је код житеља из околине Пећи, а и умекшано -л' - је локална особина.

МИЛИВСКЕ БЕЉЕВИНЕ 451, ојк. Милива, ок. Деспотовца (Петровац 3). Први члан синтагме изведен је од антропојконима *Милива* (Кот. 1892; ИМ); исп. презимена *Миливић*, *Миливовац* (Р. САНУ). Други члан је топ. *Бељевине* (Петровац 3); исп. ор. *Бељевина*.

МИЛИЈИН БРЕГ 225, ор. Момајска коса 216, ок. ојк. Велика плана (Крагујевац 1). Према м. имену *Милија*.

МИЛИЈИН ДЕЛ, ојк. Луково, ок. Сврљига (Богд. 1, 147). Према м. имену *Милија* (И., 97).

МИЛИЈИН РИД, ок. Власинског језера (Милић. 1, 278). Према м. имену *Милија*.

1. **МИЛИНА ПАДИНА**, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић 93); 2. **МИЛИНА ПАДИНА**, ојк. Градиште, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 107). Према антропониму. У обл. Заглавак забележено је ж. име *Мила* и м. име *Миле* (Динић И.); у ок. Беле Паланке је забележен ж. хипокористик *Мила* (с. 302) и м. име *Мила* (с. 276).

МИЛИНА ПЧЕЛА, стена у ојкониму Гојмановац, ок. Сврљига (Богд. 1, 147). Према надимку *Миле* (с. 98); ауторов коментар је „стена са које је пао Миле хватајући пчеле“ (с. 147).

МИЛИНКОВИЋА БРДО, ојк. Тометино Поље, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 402). Према породичном имену *Милинковићи*.

МИЛИНКОВИЋА КОСА, ојк. Вирови, ок. Ариља (Мис. И. 1, 118). В. код ор. Милинковића брдо.

МИЛИНОВАЦ, ојк. Црнча, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 484). Од м. имена *Милин* (Грк.) преко неке синтагме – **Милинов брег, крај* и сл., до једночланог ор. *Милиновац*.

МИЛИН ЧОКОТ 582, ојк. Криви Вир, ор. Кучај (Параћин 2). Према ж. или м. имену *Мила*.

МИЛИЋА БРДО, ор. Маљен (Јов. Б. 1, 287). Према породичном имену *Милићи*.

МИЛИЋА ВРХ 685, ор. Сувобор, ојк. Планиница, код Мионице (Ваљево 4). Према породичном имену *Милићи*. В. ор. Милића брдо.

МИЛИЋА РИД, ојк. Неваде, код Горњег Милановца (Фил. М., 239). Према породичном имену *Милићи*. В. ор. Милића брдо.

МИЛИЋЕВА ПАДИНА, ојк. Врбовац, код Зајечара (Динић 1, 246). Према м. имену *Милић* (Грк.).

МИЛИЋЕВ ГРОБ 1551, ор. Бојево брдо 1748, ор. Голија (Сјеница 2; Ршум. 4, 5). Према м. имену *Милић*. В. ор. Милићева падина.

МИЛИЋЕВИЋА БРДО, ојк. Крушчица, ок. Ариља (Мис. И. 1, 132). Према породичном имену *Милићевићи*.

МИЛИЋЕВИЦА, ојк. Брезна, код Краљева, Подибар (Павл. Р. 1, 325). Из синтагме **Милићева ливада*, долина и сл.

МИЛИЋЕВ ЛАЗ 1365, ор. Усовина 1362, ор. Бабина гомила 1502 (Сјеница 2). Према м. имену *Милић*. В. ор. Милићева падина и др.

1. **МИЛИЋЕВО БРДО** 279, ојк. Сланци, код Београда (Београд 1; ГАЈ Београд; Ршум. 5, 25); 2. **МИЛИЋЕВО БРДО**, ојк. Крушевица, код Рудоваца, ок. Лазаревца (Аранђеловац 1; Петр. П. 1, 172); 3. **МИЛИЋЕВО БРДО = КРАЈЦАРИЋА БРДО**, ојк. Петница, код Ваљева (Павл. Љ., 857; Шћеп., 80). Према антр. *Милић*. В. ор. Милићева падина и др.

МИЛИЋЕВО КОЛЕНО 581, ор. Котленик, ојк. Трговиште, ок. Краљева (Чачак 2). *Колено* је ’место где нешто мења правац, заокреће, окука, завој’ (Р. САНУ). У македонским дијалектима *колено* је геог. термин: „завој на река или пат; место каде врти патот ... ридно место“ (Вид. 1999).

1. **МИЛИЋЕВ РИД**, ојк. Брђани, код Горњег Милановца (Мишк. 6, 159); 2. **МИЛИЋЕВ РИД** 400, ојк. Милићевци, код Чачка (Чачак 1). Према антр. *Милић*. В. ор. Милићев лаз и др.

МИЛИЋЕВСКА СТРАНА, ојк. Доње Штипље, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 116). Према роду *Милићевци* (И., 292).

МИЛИЋКА ЧУКА, ор. Копривница 1642, ојк. Јелакце, ор. Копаоник (Куршумлија 3). Према породичном имену *Милићи*.

МИЛИЋКИ КРСТ 1441, ор. Кривача 1643, ор. Радочело, ок. Ушћа (Нови Пазар 1). В. ор. Милићка чука и др.

1. **МИЛИЋКО БРДО**, ојк. Голочело, код ојк. Драгобраћа, ок. Крагујевца (Рад. Т., 61); 2. **МИЛИЋКО БРДО**, ојк. Рагаје, ок. Александровца (Лут. М. 1, 94). В. ор. Милићка чука и др.

МИЛИЧЕВАЦ, ојк. Доња Ораховица, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 449). Према м. имену *Милич* (Грк.) преко синтагме **Миличев врх, брег* и сл. до једночланог *Миличевац*.

МИЛИЧИЋА БРДО, ојк. Горња Буковица, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 442). Према породичном имену *Миличићи*.

МИЛИЧИЋА ВРХ 512, заселак Миличићи, ојк. Бољковци, ор. Радовића брдо 454 (Аранђеловац 3). В. ор. Миличића брдо.

МИЛИШЕВАЦ = **МИЛ'ЕШЕВАЦ** = **МИЛЕШЕВАЦ** = **МЕЛ'ИШЕВАЦ**, ор. Старац 2426, слив Пећке Бистрице, Метохија (Крст. О., 150). В. код ор. Милешевац.

МИЛКИН ВРХ 668, ор. Шљивовачки врх 1256, ојк. Шљивовик, ок. Пирота (Пирот 3; Костић 4, 271). Према ж. имену *Милка*.

МИЛОВАНОВА ЧУКА, ојк. Домишевина, ок. Бруса, слив Топлице (Грк. 1, 193). Према м. имену *Милован*.

МИЛОВАНОВ БРЕГ, ојк. Жупањевац, код Рековца (Мишк. 3, 129). В. ор. Милованова чука.

МИЛОВАЦ 252, ојк. Бабајић, ок. Мионице (Ваљево 4). Од м. имена *Мило*, преко синтагме типа **Милова чука, шума* и сл. Исп. мтоп. *Миловац* (РЈА).

1. **МИЛОВИЋА БРДО**, ојк. Брајићи, код Прањана, ок. Горњег Милановца (Фил. М., 170); 2. **МИЛОВИЋА БРДО**, ојк. Суви Лукавац, ок. Србобрана, Метохијски Подгор (Стиј. 1, 246). Према патрониму *Миловићи*.

МИЛОВИЋА КОСА 350, ојк. Цветке, ок. Груже (Чачак 2). В. ор. Миловића брдо.

МИЛОЈЕВО БРДО, ојк. Четереж, код Жабара, Пожаревачка Морава (Милад. М. 1, 122). Према м. имену *Милоје*.

МИЛОЈКОВА КОСА, ојк. Стубал, обл. Груже (Драгић 1, 324). Према м. имену *Милојко*.

1. **МИЛОЈКОВА ПАДИНА**, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић, 93); 2. **МИЛОЈКОВА ПАДИНА**, ојк. Преконоге, код ојк. Сврљиг (Богд. 1, 148). В. код ор. Милојкова коса.

МИЛОЈКОВИЦА 290, ор. Потркушица 293, ојк. Лозница, ок. Ваљево (Ваљево 1). Ор. је изведен од м. имена *Милојко*. В. ор. Милојкова падина, Милојкова коса.

МИЛОСАВКИНА ЧУКА, ојк. Горња Јошаница, обл. Горње Топлице (Марј. С., 179). Према ж. имену *Милосавка* (Грк.).

1. **МИЛОШЕВАЦ**, ојк. Пакље, код ојк. Стубо, ок. Ваљева (Павл. Љ., 840); 2. **МИЛОШЕВАЦ**, ор. Тара, ојк. Заовине (Павл. Љ. 2, 365); 3. **МИЛОШЕВАЦ** 963, ојк. Шљивовица, код Чајетине, ор. Златибор (Енц. Југ. Ужице; Мић. Љ., 476). Ороними су изведени од м. имена *Милош* преко неке топонимске синтагме типа **Милошев брег, шумарак* и сл.

МИЛОШЕВА ЧУКА 679, ор. Постојка чока 799, ор. Хомољске планине (Петровац 2). Према м. имену *Милош*. В. ор. Милошевац.

МИЛОШЕВ БРЕГ, ојк. Старо Село, код Урошевца, Косово (Бук. 4, 387). В. ор. Милошева чука, ор. Милошевац.

МИЛОШЕВИЋА БРДО, ојк. Годљево, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 156). Исп. заселак *Милошевићи* и мтоп. *Милошевића њоље* (И., 157). Према породичном имену *Милошевићи*.

МИЛОШЕВ КАМЕН 937, ор. Бабин нос 1108, ок. Књажевца (Кула 3; Миш. 1, 205). В. ор. Милошев брег и др.

МИЛОШЕВО БРДО, ојк. Петница, ок. Ваљева (Шћеп., 80). В. ор. Милошев брег и др.

МИЛОШЕВО ЗБОРИШТЕ, ојк. Мокра Гора, ор. Златибор (Мић. Љ., 473). Придевски члан је од м. имена *Милош*; апелатив *збориштије* као место, простор, на планини, значи 'место; боравиште, ради испаше (обично лети); уопште састајалиште; логориште' (према Р. САНУ).

МИЛУТИНОВИЋА БРДО, ојк. Бјелоперица, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 150). Према породичном имену *Милутиновићи*.

1. **МИЛ'ЕШЕВАЦ** = **МИЛ'ЕШЕВАЦ** = **МИЛИШЕВАЦ** = **МЕЛ'ИШЕВАЦ**, ор. Старац, ок. Пећи (Цог. 1, 240); 2. **МИЛ'ЕШЕВАЦ**, врх на планини Мил'ешевац, ок. Пећи (Цог. 1, 241); 3. **МИЛ'ЕШЕВАЦ** = **МИЛ'ЕШЕВАЧКИ ПАШЊАЦИ**, ок. Пећи (Цог. 1, 240); 4. **МИЛ'ЕШЕВАЦ** = **МИЛ'ЕШЕВАЧКА ДОЛИНА**, ок. Пећи (Цог. 1, 240). Према породичном имену *Милешевци*.

МИЛ'ЕШЕВАЧКА ДОЛИНА = **МИЛ'ЕШЕВАЦ**, 'долина од Језера до Милешевачких станова', ок. Пећи (Цог. 1, 241).

МИЛ'ЕШЕВАЧКА ЋАФА 1945 = **QAFA MILESHEVCIT**, 'превој, планинска коса јужно од Милешевачких станова' (Цог. 1, 241). Исп. арб. *qafë* 'врат, шија'; *qafë mali* 'планински превој' (Фјалор).

МИЛ'ЕШЕВАЧКИ ПАШЊАЦИ = **МИЛ'ЕШЕВАЦ**, ок. Пећи (Цог. 1, 241). „Пашњаци у горњем делу Милешевачке долине (већи потеси)“ (И.).

МИЛ'ЕШЕВСКО СЕДЛО 1886, ор. Милешевац, ок. Пећи (Цог. 1, 241). „Планинска коса више Милешевца, према Рашкодолу“ (И.).

МИЛ'КОВИЦА, ојк. Бело Поље, ок. Пећи (Цог. 1, 233). Према м. имену *Милко*.

МИЉАКОВАЦ 196, ор. Стражевица 209, ојк. Београд (Београд 3). Према мушком имену *Миљак*.

МИЉАКОВИНА 538, ојк. Отањ, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 386). Од мушког имена *Миљак* преко **Миљакова земља* и сл.

МИЉЕВАЧКО БРДО 807, ојк. Горња Брњица, код Приштине (Приштина 3). Ту је и топ. Миљевац (И.). Ор. је изведен од мушког имена *Миљ(е)* (Грк.).

МИЉЕВСКА ПЛАНИНА 1732 = **МИЛЕВСКА ПЛАНИНА**, ојк. Милевци, код Босиљграда (Енц. Југ. Босиљград; ГАЈ Крива Паланка; Коцић, 295). В. код ор. Милевска планина.

МИЉИНА ГЛАВА, ојк. Волујак, ок. Рековца, обл. Левач (Мишк. 3, 130). Према личном имену: 1. ж. име или хипокористик *Миља*; 2. м. име или хипокористик *Миља* (Грк; РЈА).

МИЉИНА ГЛАМА, ок. Књажевца (Мачај, 297). Према л. имену; исп. ор. Миљина глава. Апел. *глама* је орографски термин 'висока стена, чука; каменито брдо'.

МИЉИНА ПАДИНА, ојк. Космовац, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 162). Од л. имена Миља; женско име данас не постоји, ишчезло је (И., 284). В. ор. Миљина глава, Миљина чука и др.

МИЉИНА ЧУКА, ојк. Градиште, на Големој реци, ок. Књажевца (Динић, 178). По ж. имену *Миља* (И.).

МИЉКОВ ВРХ = **СЕНСКА ЧУКА**, ојк. Солачка Сена, ор. Солачка чука, обл. Иногште (Триф. Ј. 1, 180; Злат. 2, 185).

1. **МИЉКОВИЦА**, „врлетно мјесто у атару села Пиносаве“, ор. Авала, код Београда (Бог., 197); 2. **МИЉКОВИЦА** 421, ојк. Мерцелат, ок. Сврљига (Ниш 1). Према м. имену *Миљко*.

МИЉКОВО БРДО, ојк. Богутовац, ок. Краљева (Ћуп.–Кор., 607). Према м. имену *Миљко* (И., 596).

МИЉКОВСКО БРДО, махала Миљковићи у селу Витановац, обл. Груза (Драгић 1, 226). Према породичном имену *Миљковићи* (И., 228).

МИЉОВСКИ РИД, ојк. Црнатово, код Власотинца (Триф. Ј. 2, 10). Према м. имену *Миљо* (Грк.).

МИЉЋА ПАДИНА, ојк. Вргудинач (Вргудинци), код Беле Паланке (Ћирић 1, 84). Први члан синтагме је посесивни придев од л. имена *Миљко*, *Миљћо* – *Миљћова*, *Миљћа* (исп. Ранча падина, – И., 93). В. ор. Миљћов вр.

МИЉЋОВ ВР, ојк. Округлица, ок. Сврљига (Богд. 1, 148). Од м. имена *Миљћо* (Миљко). Исп. породични надимак *Миљћовци* у селу Манојлица (И., 99). В. ор. Миљћа падина.

МИЉЧЕВСКИ КАМИК 1141, ојк. Ракита, код ојк. Звонце, ок. Димитровграда (Босиљград 1). Први члан синтагме изведен је од м. имена *Миљче* (Грк.).

МИМОВАЦ, ојк. Рудник, хид. Мимовац слив рудничке реке, обл. Качер (МЈ–ДП, 56). Према м. имену *Мимо* (Грк.).

МИНДРАК, ојк. Белоиње, ок. Сврљига (Богд. 1, 148). Према рум. л. имену; исп. *Mindra*, *Mindre*, *Mindrea* (Кон., 324).

МИНИНА КОСА 734, ор. Јухор, ојк. Својново, ок. Јагодине (Крушевац 2; Мишк. 3, 130). Према м. имену *Мина*, *Мине* или ж. имену *Мина* (Грк.).

МИНИЋСКИ РИД 532, ојк. Мајдево, ор. Велики Јастребац, обл. Расине (Куршумлија 2). Према породичном имену *Минићи* (Р. САНУ).

МИНИШОР, ојк. Дебелица, код Минићева, ок. Књажевца (Мишк. 4, 152; Мишк. 2, 69; РЈА). Овде се простире масив Тупижнице. Терен је кречњачки те има пећина, вртача, удубљења у земљи. Вади се кречњак и пешчар, „угљена и то лигнита нашао сам на много места, а особито у Јелашничкој реци, у Вину, у Подвису, Жлни и Бучју“ (Мачај, 309). Опис терена упућује на везу топонима са рум. лексемом *mină* 'рудник, рудокоп' уз румунски деминутивни суфикс *-ișór*:

МИНОВО БРДО, ојк. Липовац, код Враћевшнице, ок. Горњег Милановца (Мишк. 5, 224; Мишк. 6, 113). Према м. имену *Мина* (Грк.).

МИНЏУР 2169 = **МИЏОР** = **МИЏУР**, врх на ор. Стара планина, обл. Торлак, ист. Србија (Милић. 1, 167). В. код ор. Миџор.

МИЊОВ ГРОБ 890, ојк. Луке, код Ивањице (Ршум. 4, 43). Према м. имену *Мињо* (Грк.).

МИРАНОВИЋА БРДО, ојк. Ратковац, код Ораховца, Метохија (Бук. 3, 426). Према патрониму *Мирановићи*; исп. презиме *Мирановић* (Р. САНУ).

МИРАЧА, удубљење на јужним падинама Копаоника, ор. Копаоник (Царић, 810). Од хидронимске основе **мир-*. Исп. река *Мирица*, река *Мироч*, бара *Мироч*. В. код ор. Мирица, Мироч.

МИРИЛОВАЦ 1372, ор. Дела 1280, ор. Радочело, ојк. Врх, код Студенице (Нови Пазар 1). Ор. је изведен од м. имена *Мирило* преко синтагме **Мирилов врх*, *йойшок* и сл. Исп. презимена *Мирилов*, *Мириловић* (Р. САНУ); ојк. *Мириловац*, код Параћина (ИМ).

МИРИЦА = **МИРИЧКИ СКЛОП**, врх на ор. Стара планина, ор. Свети Никола, ојк. Црни Врх (Мишк. 4, 148; Милић. 1, 165; Динић, 150). Хидроним *Мирица* је један од извора Трговишког Тимока. Милић. (1, 174) каже да се извор Мирица састаје са извором Драганиште: „у месту које се зове Мирички склоп“. У своме раду „Веза хидронимске основе *мир-* са прасловенским кореном **ter-*“ аутор (Павл. 3. 1998) орониме *Мирица* и *Мироч* сматра секундарним онимима који су образовани од примарних хидронима (*Мирица*, *Мироч*) изведених од хидроапелатива **мир-*, псл. **ter-*. Апелатив се доводи у везу са прасловенским глаголом **турѣти* (Варбот 1980, 27–29) који се чува у оазама руског говорног подручја (*мыр*, *мырить*; у српском – *мрска*, *мрешка*, док **мир* није констатовано). Павл. 3. успоставља етимолошко-семантичку везу сачуваних фолклорних лексема: *мирић*, *мирићайи*, *мирићка* (в. рад) са микрохидронимима, а према њима, и са, од њих изведеним топонимима од основе *Мир-*. То су: поток *Мирица*, стајаћа вода *Мироч*, код Сремске Митровице (Дикенман 1966); *Мирочки дол* < **Мироч* (Стојан. 1985); *Мирица* пр. Муре и *Мирица* л. пр. Саве Долинке (Безлај 1951); секундарни ниво: два оронима *Мироч* (в.), ор. *Мирица* (Мирички склоп); мтоп. *Мали Мироч* и топ. – шума, *Мироч* (Јовановић 1940); мтоп. *Мироч* (Милић 1963, 41).

МИРИЧКИ СКЛОП = **МИРИЦА**, на ор. Стара планина, ор. Свети Никола, ојк. Црни Врх (Милић. 1, 174). В. код ор. Мирица.

МИРКОВА ГЛАВА 781, ојк. Брасаљце, код Гњилана, Андоровачка планина (Лебане 3). Према м. имену *Мирко*.

1. **МИРКОВАЧА** 447, ојк. Милина, ок. Лознице, ор. Иверак (Шабац 3; Рад. М. 1, 195); 2. **МИРКОВАЧА**, ојк. Рудник, заселак Мирковићи, обл. Качер (МЈ–ДП, 57). Према породичном имену *Мирковићи*.

1. **МИРКОВА ЧУКА** 1256, на ор. Шљивовички врх, обл. Коритница (Костић 4, 193); 2. **МИРКОВА ЧУКА**, ојк. Кржинце, код Владичиног Хана (Врање 3).

МИРКОВИЋА БРДО, ојк. Коштунићи, код Прањана, ок. Горњег Милановца (Фил. М., 163).

МИРКОВО БРДО 219, ојк. Љиг, ок. Мионице (Ваљево 4). Према м. имену *Мирко*.

МИРОВАЧКА ВИСОРАВАН, ојк. Мировци, ор. Копаоник (Милић. 1, 344). Према антропоојкониму *Мировци*.

МИРОВСКИ ВИС, ојк. Мирово, код Бољевца, обл. Топлице (Мишк. 4, 71). Према антропоојкониму *Мирово* (ИМ).

1. **МИРОЧ** 504, ојк. Мироч, ор. Велики Штрбац 768, обл. Ђердапа (Енци. Југ. Неготин; ГАЈ Неготин; Мишк. 4, 207; Миш. 1, 57); 2. **МИРОЧ**, ојк. Горње Кошље, ок. Љубовије (Павл. Јб. 2, 432). В. код ор. Мирица.

МИРЧЕТИЋА КОСА, ојк. Лопаш, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 380). Према породичном имену *Мирчеџићи* од м. имена *Мирчеџа* (РЈА).

МИРЧУГ, ојк. Биљег, код Мерошине, ор. Мали Јастребац (Прокупље 2). Према л. имену; исп. рум. имена: *Mircioagă, Mirciogatul* (Кон., 323).

МИСАЙЛОВИЋА КОСА, ојк. Росићи, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 170). Према породичном имену *Мисаиловићи*.

МИСАЧКО БРДО 264, ојк. Мисача, ок. Аранђеловца, ор. Пресека 455 (Аранђеловац 1). Према антропоојкониму *Мисача*; исп. м. име *Мисак* (Грк.).

МИСИ РИД, ојк. Костомлатица, обл. Иногосте (Злат. 2, 180; Триф. Ј. 1, 183). Према м. имену *Миса* (Грк.).

МИСКОВОРАЦ, ојк. Орашје, ок. Варварина (Мишк. 3, 130). Поток који протиче уз косу Мискоровац зове се исто – *Мискоровац*. Од л. имена **Мискор* (исп. л. имена *Мрмор, Давор*) преко синтагме типа **Мискоров њојок, њаињак* и сл., до именичког облика *Мискоровац*. У области Белице забележено је м. име *Миско* (Рад. Ј., 277); презимена су: *Мискин, Мискић, Мисковић* (Р. САНУ).

1. **МИТИНА ПАДИНА**, ојк. Заграђе, ок. Зајечара (Динић 1, 246). 2. **МИТИНА ПАДИНА**, ојк. Горњи Рињ, код Беле Паланке (Ћирић 1, 101). Према м. имену *Мити* (Ћирић 1, 276). В. ор. Митин брег.

МИТИН БРЕГ, ојк. Вратарница, код Зајечара (Динић 1, 246). Исп. мтопоним *Митин јаз* (И., 246). В. код ор. Митина падина.

МИТИНО БРДО, ојк. Цепница, обл. Горње Топлице (Марј. С., 177). В. ор. Митин брег и др.

МИТИН ЧУКАР, ојк. Сурлица, код Доњег Стајевца, ок. Трговишта (Триф. Ј. 3, 154). В. ор. Митина падина, Митин брег.

МИТКОВА ГЛАВА 679 = **МИЛАТКОВА ГЛАВА**, ојк. Доње Јабуково, ок. Владичина Хана (Врање 3; Триф. Ј. 1, 193). Према м. имену.

МИТКОВСКИ ЧУКАР, ојк. Себрат, ок. Бујановца (Злат. 6, 162). Према фамилији *Мийковци*.

МИТРАЧ 604, ојк. Сиљевица, ор. Гледићке планине, обл. Левач (Крушевац 1). Према: 1. **Мийрачјь врх, рид* и сл. од л. имена *Мийрак*; исп. л. име *Мийрак*, презиме *Мийраковић* (Р. САНУ); 2. од л. имена **Мийрач*; исп. презиме *Мийрачић* (Р. САНУ). У маџријалу Мишковића „Топографски опис јагодинског округа“ (Мишк. 3), у опису села Сиљевица, нема топонима ни антр. *Мийрач*.

МИТРОВАЦ 417, ојк. Сталаћ, ор. Мојсињска планина (Параћин 3). Према антр. *Мийар*; из синтагме **Мийров брег, вис* и сл.

МИТРОВИЋА БРДО, ојк. Бело Поље, ок. Горњег Милановца (Павл. Љ., 539). Према породичном имену *Мийровићи*.

МИТРОВИЋЕВО БРДО, ојк. Жарево, код Бруса, слив Топлице (Грк. 1, 195). Према презимену *Мийровић*.

МИТРОВО БРДО 751, ор. Дрмановина, ојк. Дрмановина, код Косјерића (Ршум. 6, 135). Према м. имену *Мийар*.

МИЋИНА ПАДИНА, ојк. Дејановац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 191). Према м. имену *Мића* (И., 192).

МИЋОВИЋА БРДО 791, ојк. Добри До, ок. ојк. Куршумлије (Приштина 2). Према породичном имену *Мићовићи* (РЈА).

МИЋОВСКА ЧУКА, ојк. Дабиновац, обл. Горња Топлица (Марј. С., 179). В. ор. Мићовића брдо.

МИУЦИНА ГРЕДА 339, Ђердап, хид. Чезава (Добра 3). Антропоним није потврђен; исп. презиме *Миучин* (Р. САНУ); рум. имена: *Миусени* (с. 112); *Миџи* и др. (с. 324).

МИУШКОВАЦ, ор. Немирна крушка 217, ојк. Петковица, код Шапца (Шабац 3). Према м. имену *Мијушко* из синтагме **Мијушков вис, њојок* и сл.

МИХАЙЛОВИЋА БРДО, ојк. Бајевац, код Уба (Павл. Љ. 3, 426). Према породичном имену *Михаиловићи*.

МИХАЈЛОВО БРДО, ор. Кучај (Жуј., 223). Према м. имену *Михаил, Михајло* (Грк.).

МИХАЈЛОВА КОСА, ор. Бела стена 1257, ор. Велики Јастребац, ојк. Срнадаље (Прокупље 1). Према м. имену *Михајло* (Грк.).

МИХАЈЛОВАЦ 242, ојк. Десић, ор. Цер, код Шапца (Шабац 3). Према м. имену *Михајло* преко синтагме **Михајлов њојок, њуји* и сл.

1. **МИХАЈЛОВА ЧУКА** 876, ојк. Велика Браина, ок. Приштине (Приштина 2); 2. **МИХАЈЛОВА ЧУКА**, ојк. Горња Речица, обл. Горње Топлице (Марј. С., 179). Према м. имену *Михајло*. В. ор. Михајлова коса и др.

МИХАЈЛОВИЋЕВО БРДО 273, ојк. Каменица, ок. Ваљева (Крупањ 2). Према презимену *Михајловић*.

1. **МИХАЈЛОВО БРДО**, ојк. Вољавче, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 293); 2. **МИХАЈЛОВО БРДО** 957, ојк. Бољевац, ок. Зајечара (Зајечар 1). Према м. имену *Михајло*. В. ор. Михајлова коса и др.

МИХОЉАЧА 371, ојк. Братачић, код Кладња, ок. Осечине (Павл. Љ., 573). Према 1. називу за воће (крушке, јабуке) које сазрева око празника Михољдана (РЈА); 2. *Михољ*, од м. имена *Михол*, 'који припада *Михолу*, *Михалов*' (према РЈА) преко синтагме **Михоља њива, главица* и сл. у *Михољача* (в. код ор. *Иљињача* 1675, Јерињача). Исп. топониме: *Михоље њоље, Михољи доли; Михољевина* (РЈА).

МИЦИНА ПАДИНА, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић, 94). Према м. имену *Мица* (И., 100).

МИЧИНА ПАДИНА, ојк. Вета, код Беле Паланке (Ћирић 1, 68). Према м. имену *Мича* које је ишчезло (И., 276). Исп. м. имена *Мича, Миче* (Грк.).

МИЦОР 2169 = **МИНЦУР** = **МИЦУР**, врх на ор. Стара планина, обл. Торлак, ист. Србија (Пирот 2; Милић. 1, 167; Стан. 4, 423; Крст. О., 337). У раду Павловића (Павл. М. 1970, 387) пише: „Ор. *Миџор* ... cf. **midzu* du latin *medium*“. У ОС (1998) је објашњење: „Несловенски ороним, вероватно романског порекла, од **māžōr* < влат. (*monte*) *maiore* 'веће (брдо)' ... Остају отворена питања у вези са романским идиомом из којег је ороним преузет и словенском фонетском адаптацијом“ (Ивић П., 57/58). Исп. мтоп. *Миџоров криш*; л. име *Миџор* (Вук, Рј.; Скок, Рј. под *Mišučajnica*); в. код ор. Камиџора.

МИЦУР 2169 = **МИЦОР** = **МИНЦУР**, врх на ор. Стара планина, обл. Торлак, ист. Србија (Милић. 1, 167, Адам., 56). В. код ор. Миџор.

МИШИНА ПАДИНА, ојк. Боровац, ок. Прешева (Маринк. 2, 40). Према м. имену *Миша* (Грк.).

МИШИНО БРДО, ојк. Пребреза, ок. Блаца (Арс. 1, 72). В. ор. Мишина падина.

МИШИНО ЧУКАРЕ, ојк. Брестово, обл. Иногоште (Злат. 2, 189). В. ор. Мишино брдо.

МИШИН РТ, ојк. Старо Корито, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 342). В. ор. Мишина падина, Мишино чукаре и др.

МИШОВИЋА БРДО, ојк. Мајдан, код ојк. Рудник, обл. Таково (Фил. М., 229). Према породичном имену *Мишовићи*.

МИШОВО БРДО 1041, ор. Радочело, слив Студенице (Стан. 3, 774). Према м. имену *Мишо* (Грк.).

МИШУРИНАЦ, ор. Драљевац 1100, ојк. Опаве, ор. Рогозна (Нови Пазар 4). Ор. је изведен од м. имена *Мишур* (Грк.) преко синтагме **Мишурин њојок, брег* и сл.

МИШЧЕВИЦА, ојк. Бершићи, код Горњег Милановца (Мишк. 6, 133). „*Livada* u *Miščevići*“ (РЈА). *Мишчевица* је изведено од придевског лика *Мишчев* из синтагме **Мишчева коса, ливада* и сл. суфиксом *-ица*. Исп. презиме *Мишчевић* (Р. САНУ).

МЛАДЕНОВА КОСА, ор. Послонска планина, ојк. Послон, ок. Сталаћа (Параћин 3). Према м. имену *Младен* (Грк.).

МЛАДЕНОВА ПАДИНА, ојк. Космовац, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 162). Према м. имену *Младен* (И., 276).

МЛАДЕНОВО БРДО, ојк. Баточина, ок. Лапова, слив Лепенице. В. ор. Младенова коса.

МЛАДИКА, слив Ветернице, ојк. Дреновац (Мишк. 4, 54). *Младика* је 'млада шума, младо дрвеће; *младица*, млада гранчица, изданак; млада воћка, садница'.

МЛАДИНОВА, ор. Оман 963, слив Пека, обл. Хомоља (Доњи Милановац 3). Према м. имену *Младин*; из синтагме **Младинова шума*, *њива* и сл. В. ор. Младиново брдо.

МЛАДИНОВО БРДО 600, ор. Поглед 669, ојк. Богданица, ок. Горњег Милановца (Ваљево 4). В. ор. Младинова.

МЛАДИЦА 2049, ор. Бабина гора 1718, Руговска клисура, ок. Пећи (Пећ 3; Цог. 1, 254). В. код ор. Младика.

МЛАДОШЕВАЧКИ ВИС, слив Топлице (Мишк. 4, 71). Од м. имена *Младош* (Грк.) изведен је неки топоним **Младошевац* по коме је назван *вис*.

МЛАЂЕВИ, ојк. Лелић, код Ваљева (Павл. Љ., 753). Ор. има облик множине од *млађ*, *-а* (м. р.) 'млад виноград, *млађак*' (Вук, Рј.); младо дрвеће, млада стабла, млада шума' (РЈА). В. ор. Млађија 657.

МЛАЂЕНОВО БРДО, ојк. Гајтан, слив Јабланице, ок. Медвеђе (Лук. 1, 401). Према м. имену *Млађен* (Грк.).

МЛАЂИЈА 657, ојк. Котража, код Лучана, обл. Драгачево (Јов. К. 1, 390). Од *млађ* 'оно што је младо: млад виноград, младо дрвеће' (према Р. САНУ) уз суф. *-ија* који не уноси ново, специфично значење. В. ор. Млађеви.

МЛАНЧА 1301, ојк. Мланча, ор. Радочело, код Студенице, слив реке Студенице (ГАЈ Краљево). Ојк. Мланча забележен је још у XVII в. у Студеничкој повељи. Ороним и ојконим су метоними. Нејасно значење.

МЛИЈЕЧЊАК 1338 = **МЛИЈЕШЊАК**, ор. Жаревска градина 1301, ор. Рогозна, ојк. Смилов Лаз (Лут. М. 5, 62). *Млијечњак*, *млечњак* је 'зграда, просторија, остава у којој се млеко држи и разлива ради прављења млечних производа'; врста белутка млечне боје, млечник; врсте биљака које садрже млечни сок: маслчак, млечница' (према Р. САНУ). Исп. ор. *Млијечне* (ж. мн.) име планине у старој српској држави: „Стефан потоњи цар дао Хиландару са селом Словињем планиноу Млѣчны ѿдвѣше Сириниѣ“ (Даничић 1863); *Млијечно брдо* 'брдо у Дробњацима у Црној Гори'; *Млијечно* 'брдо у Херцеговини'; мтоп. *Млијечна главица* 'име пашњака у Херцеговини' (РЈА).

МЛИЈЕШЊАК 1338 = **МЛИЈЕЧЊАК**, ор. Жаревска градина 1301, ор. Рогозна, ојк. Смилов Лаз (Нови Пазар 4). Уколико је ова варијанта са *-ш-* правилно забележена на карти, она се може везати за лексему *млијешце*, *млешце* 'хип. од млеко, млекце' (фонема *-ш-* је уместо старијег *-ч-*), уз претпоставку семантичких садржаја које обухвата лексема *млијечњак*.

МЉЕКУША, ор. Велики врх 1269, ојк. Урсуле, ок. Сјенице (Сјеница 1). Лексема *мљекуша* (ијекавски облик), *млекуша* (екавски облик) има исто значење као *мљекоша*, *млекоша* 'млекуља, раса домаћих животиња која даје пуно млека' (према Р. САНУ).

1. **МОГИЛА** 291, ор. Бели брег 236, ок. Зајечара (Зајечар 2; Енц, Југ. Зајечар); 2. **МОГИЛА**, ојк. Кривељ, ок. Бора (Доњи Милановац 1); 3. **МОГИЛА** = **МАГИЛА**, ојк. Црвени Град, код Доњег Стајевца, ок. Трговишта, обл. Пчиње (Триф. Ј. 3, 145); 4. **МОГИЛА** = **МАГИЛА**, ојк. Горња Трница, код Трговишта, обл. Пчиње (Триф. Ј. 3, 161). *Могила* је општесловенска реч, псл. **mogyla*, грч. *μαγούλα* = *моγούλα*; „*gomila* је nastala metatezom $m-g > g-m$ “ (Скок Рј. под *gòmila*). У топонимима се оба облика срећу већ у 14. веку. В. ор. Магила, Магиле.

МОДИНА ВРВИНА, ојк. Белоиње, ок. Сврљига (Богд. 1, 149). Према м. надимку *Мода* (И.).

МОДРА ГЛАВА 963, ојк. Лештар, Новобрдска Крива река (Лебане 3; Урош. 1, 85; Урош. 2, 95). Село Модра Глава налазило се поред села Лештар и помиње се у Повељи деспота Стефана Лазаревића 1441 г.; село је ишчезло, али је име сачувано као ороним (Урош. 1, 16). Уз апелатив *глава* квалификатив *модра* уноси у синтагму неку нијансу својих значења 'који је плаве боје, модри-каст, сињ'.

МОДРА ПЛОЧА, ор. Првановица 1466, ојк. Јошаничка Бања, ор. Копаоник (Нови Пазар 2). Апелатив *плоча* 'равна, танка камена површина' има значење географског термина: „рамен карпест брег на езеро или на река; каменлива месност; место каде што се вадат камени плочи за покриви на куки“ (Вид. 1999). В. ор. Модра глава.

МОДРА СТЕНА 1161, ојк. Витановац, ор. Сврљишке планине (Пирот 1; Стан. 4, 101; Ћирић 1, 74). В. ор. Модра глава и др.

МОДРИ КАМЕН, слив Љуберажде д. пр. Власине (Милић. 1, 18). В. ор. Модра глава, Модра плоча и др.

МОДРИ КРШ, ојк. Рибница, код Краљева (Павл. Р. 1, 379). В. ор. Модра глава, Модра плоча и др.

МОДРО БРДО, ојк. Матаруге, код Краљева (Павл. Р. 1, 341). В. ор. Модра глава, Модра плоча и др.

МОДРОСЕЛСКИ ДЕЛ, ојк. Модра Стена, ок. Бабушнице, код ојк. Велико Боњинце (Ниш 4). Назив насеља је према орониму **Модра сѝена*; повратни процес у именовању је од онима са квалификативом *модри* за насеље име узвишења – Модроселски дел.

МОЈСИЊА, ор. Фрушка гора (РЈА): „nekakav briјeg valјada u Fruškoј Gori“ (16. в., РЈА). В. код ор. Мојсиње.

1. **МОЈСИЊЕ**, ојк. Грабовоц, код Обреновца, слив Тамнаве (Павл. Љ. 3, 406); 2. **МОЈСИЊЕ** 489 = **МОЈСИЊСКА ПЛАНИНА**, ојк. Мојсиње, код Ђуниса, ок. Ћићевца (Жуј., 121). Из антропонима *Мојсин* преко синтагме **Мојсиње брдо, село* и сл. Исп. антр.: *Мојса, Мојсин, Мојсиновић* (РЈА; Р. САНУ).

МОЈСИЊСКА ПЛАНИНА 489 = **МОЈСИЊЕ**, ојк. Мојсиње, код Ђуниса, ок. Ћићевца (Мишк. 4, 96; Милој Б. 1,1; ГАЈ Ниш). В. код ор. Мојсиње.

МОЈСТИРСКА ПЛАНИНА, ојк. Мојстир, код ојк. Исток, обл. Метохија (Крст. О., 158). Име планине изведено је према ојкониму *Мојстир*. Ојк. *Мојстир*

је од *molstīur* (13. в.), дисимилацијом из апелатива *monastīyръ* < грч. *μοναστήριον* (према Скоку, Рј. под *monastir*).

МОКЛИШКА ПАДИНА, ојк. Моклиште, ок. Беле Паланке (Ђирић 1, 190). Ор. је изведен од ојконима. Сам ојконим је именован особином терена. Из корена **maq-* 'мочвара, влага', преко основа **mok-*, **mak-*, **mokr-* развијене су лексичке варијанте које су оставиле траг у топономастичким апелативима и изведеницама од тих топономастичких апелатива. Исп. *Мокла*, назив за земљиште у ваљевском крају – „*njiva u Mokli*“ (РЈА); *Моклишија* 'mjesno ime zapisato u roteniku XVIII vijeka' (РЈА). В. код ор. Макриш, Мокра, Мокра гора.

1. **МОКРА** 1932, на граници са Црном Гором, обл. Ругова, ор. Хајла (ГАЈ Пећ); 2. **МОКРА** 2155 = **МОКРА ГОРА**, ојк. Исток, обл. Метохијски Подгор (Стиј. 1, 335). Из синтагме *Мокра гора*, *Мокра њланина*; *мок(а)р*'натопљен водом, воден, намочен, пун влаге, влажан'. В. ор. Моклишка падина, Макриш.

МОКРА ГОРА 2155 = **МОКРА**, ојк. Исток, обл. Метохијски Подгор (ГАЈ Пећ; Енц. Југ. Нови Пазар; Стан. 3, 416; Стиј. 1, 340). В. код ор. Моклишка падина, Мокра, Макриш.

1. **МОКРА ПЛАНИНА** 1733, слив Ибра, обл. Понор, ор. Мокра гора, ор. Сува планина (Енц. Југ. Нови Пазар; ГАЈ Пећ; Крст. О., 158; Лут. М. 5, 133; Дукић 1, 40); 2. **МОКРА ПЛАНИНА**, ојк. Мокра, код Беле Паланке (Костић 1, 156). Интересантно је запажање: од *Мокре њланине* (1) према истоку, а од *Мокре њланине* (2) према западу, простире се масив *Суве њланине*; уочљива је опозитност у креирању наименовања суседних објеката, у овом случају оронима. В. код ор. Мокра, Макриш, Моклишка падина.

МОКРЕ ГАЋЕ 1052, ор. Брајина, ор. Мајданска планина, слив Косанице д. пр. Топлице (Лебане 1; Стан. 2, 386; Рак. Т. 2, 29). Лексема *гаџи*, м. р. (ретко ж. р.) користи се у нашем језику и има следећа значења: 'вештачка препрека воденом току (насип, брана, преградни зид којим се одводи вода у воденични јаз); устава за пропуштање воде; одводни канал; прелаз преко реке, потока'. Претпостављамо да је други члан топонимске синтагме – *гађе* изведен суфиксом *-j-* > *Гађе*, те је као придев имао уза се неки апелатив: **Гађе њоље* 'поље које се налази уз *гаџи*', **Гаџско њоље* (или неки тада одговарајући апелатив). Након ишчезавања апелатива из такве синтагме остао је облик **Гађе*, и даље вршећи функцију топонима. Процес померања значења, до непрепознатљивости, чини да топоним постоји, користи се, али је нејасно његово значење. Настаје нова фаза у преосмишљавању већ постојећег топонима. У конкретном случају, додаје се придевска одредба *мокре* којом је успостављен нови степен у топонимизацији, нови назив, и нова синтагма. Уноси се нови придевски члан *мокре*, у ж. роду и множини, зато што топоним **Гађе* оставља утисак множине женског рода (њиве, куће), семантика је непозната, и формира се нова синтагма *Мокре гађе*.

МОКРИ КАМЕН, слив Топлице (Мишк. 4, 71). В. код ор. Мокра, Макриш.

1. **МОЛИТВА**, ојк. Рудно, ор. Ђувик 984, ор. Радочело (Нови Пазар 1); 2. **МОЛИТВА** 1247, ојк. Дружиниће, код Сјенице, ор. Златар (Сјеница 1; Зерем. 1,

12); 3. **МОЛИТВА** 1100, ојк. Бачија, код ојк. Доња Вапа, ор. Јавор (Сјеница 1). *Молиџва* у појединим крајевима Србије значи исто што и *зайис* 'дрво са урезаним крстом или дрвени крст са религиозним записом који се налази на неком истакнутом месту у селу крај којег се читају молитве и одржавају литије' (Р. САНУ).

МОЛИТВЕ 246, ојк. Забрдица, ок. Ваљева (Ваљево 1). В. Код ор. Молитва.

МОЛИШТА 892, ојк. Качикол, код Орлана, ок. Приштине, ор. Голија (Приштина 2). Места где се одржавају молитве; исп. значење лексеме *молиџва* код ор. Молитва.

МОМАЈСКА КОСА 216, ојк. Радовање, ок. Велике Планае, Шумадија (Крагујевац 1). Можда према рум. имену *Motai/a* (од нашег Мома) (Кон., 326).

МОМИЋ, ојк. Доња Љубовића, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 466). Према породичном имену *Момић* (Р. САНУ).

МОМЧИЛОВА КОСА 705, ор. Кучај, ојк. Сисевац, ок. Параћина (Параћин 2). В. ор. Момчиловица.

МОМЧИЛОВИЦА, стене, ојк. Остра, ок. Чачка (Мишк. 6, 165). Од м. имена *Момчило* преко синтагме **Момчилова стиена* и сл. до једночланог назива *Момчиловица*. В. ор. Момчилова коса.

1. **МОРАВАЦ**, пространа зараван према Црној Гори, ојк. Ђерекаре, ок. Тутина, обл. Хум (ГАЈ Пећ, Крст. О., 213); 2. **МОРАВАЦ**, ојк. Вукосављевиће, код Брњака, ок. Косовске Митровице, слив Ибра (Лут. М. 5, 148). Оба топооронима су из основе *Мор-* (исп. хидрониме *Морава*), али се не зна који је оним могао непосредно да учествује у њиховој реализацији: хидроним, етноним, антропоним (*Мораваци* 'онај који је пореклом из Мораве, из Поморавља'; надимак, презиме *Мораваци*). Хипотеза да су ова два оронима стари оними није неуверљива. „Краљ је Стефан Првовјенчани дао Жичи жоупоу Моравоу ... а она је без сумње била негђе на српској Морави“ (Даничић, Рј. под Морава). Према опису река у Србији које се зову *Морава*, Вук у Даници (1827, 37–38) Српском Моравом назива реку Ибар: „Јужна или Српска Морава, која се зове и Ибар.“ Суди према овим наводима, територија на којој се налазе наша два оронима је могла да буде обухваћена хоронимом *Моравица* који помиње Даничић, а исто тако и у РЈА читамо: „*Moravica* ... а) voda u Staroj Srbiji, utječe u Moravu ...“ (17. в.) и „... zemlja oko vode Moravice (one pod a)“ – а ту се упућује на Ибар.

МОРАВАЧКИ КАМАЉ, ојк. Моравци, код Љига, ок. Белановице (Рак. М., 740). Према ојкониму; *мораваци* 'онај који је пореклом из Мораве; досељеник из поморавља'. Село *Моравци* (Котуровић 1892; ИМ) раније је припадало рудничком округу. Ту се налази и манастир *Моравци* (Вук, Рј.) у коме су, вероватно, боравили монаси из Моравичке епархије која је обухватала и територију данашњег Чачка. За *камаљ* в. ор. Камал.

МОРИЧ 877, ор. Јастребац, ојк. Доња Лопушница, код Власотинца (Врање 2; Стан. 2, 130). Две потврде за овај ороним говоре о аутентичности имена. Можда: 1. према антропониму; исп. *Мор* м. име или надимак; презимена *Мор*, *Моричанин*, *Морчић* (РЈА; Р. САНУ); исп. заселак *Морићи*, ок. Бенковца (РЈА); 2.

према непроменљивом придеву *мор*, тур. *tor* 'љубичаст, плав'; *морав*, *моравић*, *морасић*; као први део полусложеница са значењем 'тамномодар': **Мор* – брег, **Мор* – врх, **Морав ѿоѿок* и сл. > *Морич*. Уколико је у питању веза са придевом *мор* синоними су, бројни ороними, са атрибутом *модар*: ор. *Модра глава*, *Модра сѿена*, *Модри камен*, *Модро брдо* и др. Исп. име планине из народне песме – *Мореч* (РЈА).

МОРМОНТ БРДО 476, ор. Лишковац, обл. Пореч, ист. Србија (Стан. 2, 585). Према румунском: *mormán* 'куча, груда'; *mormánt* могила; гробница, надгробнић пáмјатник' (Р. Р–Р).

МОСНА ПЛАНИНА, ор. Ртањ, ојк. Параћин (Вук 1827, 129). Ово име планине – *Мосна* забележио је само Вук; није поуздано, као назив планине, судећи по његовим речима: „Само не могу бити добар за имена планина на десној страни велике Мораве, н. п. *Мосна*, *Голубињске ѿланине*“ (с. 126). Вук је смешта у планински низ (који назива стабло) и каже: „Ово стабло раздвајајући Поморавље од најје Сврличке и од Црне ријеке иде до више Параћина к сјеверозападу под именом Мосне планине, у којој је знатно високо брдо *Рѿиањ*“ (с. 129). Могуће је да је назив *Мосна* био локални назив. Оним *Мосна* је од придева *мосни* од *мосић*. Исп. ојк. *Мосна*, код Доњег Милановца (Котуровић 1892; ИМ); *Мосна сѿијена*, „између Каблара и Овчара ... усред Мораве велики станац (преко којег је по свој прилици негда *мосић* био ондје)“ (Вук, Рј.).

МОСОП 985, ор. Соколов камен, ор. Сува планина, ојк. Доња Студена (Ниш. 4; Стан. 4, 498; Костић 2, 295). О имену планине *Мосоп* у Далмацији, ок. Сплита, у РЈА је записано: „Planina se ova u sredovјећnim lat. izvorima zove *Massarum* (Massarus)“. Према Скоку име планине *Massarum* (*Mosor*) „је predrimski leksicki relict“, са *á – a > ó – o* као *Коиѿор* (Скок: *Split*). Зна се за планину и село *Мосоп*, ок. Травника, за име села у Црној Гори (РЈА); за нашу планину се није знало. Изведенице *Мосоровац* и *Мосоровићи* (мн.) указују да је постојао антропоним **Мосор* (Скок, Рј. под *Mòsor*). Исп. рум. антр. *Mosor* (Кон., 327).

МОСУЉ 1123 = **МУСУЉ**, ојк. Требешиње, код Врања (Мил. Ч. 2, 73). В. код ор. Мусуљ.

МОТИКА 541 = **МОТИКЕ**, ојк. Трудељ, ор. Козељ, обл. Качер (Рак. М., 740; Јов. Б. 1, 283; МЈ–ДП, 57). *Моѿика* је 'пљосната гвоздена алатка насађена, под углом, на дрвено држаље, која служи за окопавање усева'; покр. 'мера за површину земљишта – онолико колико се окопа за један дан' (према Р. САНУ). Исп. презиме *Моѿика*.

МОТИКЕ 541 = **МОТИКА**, ор. Козељ, ојк. Трудељ, обл. Качер (Аранђеловац 3). Исп. ор. *Моѿике*, код Бања Луке и Дрвара (ИМ). В. код ор. Мотика.

МОТИНА 1307, ојк. Сурдул, ор. Врви кобила, Врањска котлина (Кратово 1; Мил. Ч. 2, 37; Милић 1, 275; Костић 5, 185). В. код ор. Матник 660.

МОТКА, ојк. Миливојце, ок. Врања, Врањска котлина (Злат. 4, 158; Врање 3; Маринк. 1, 118). Према Златановићу, „Motka, f – највиши врх изнад села. 'Zatoj se i vika Motka'“ (Злат. 4, 158). У РЈА: „d motka је u Srbiji neka mjera за zemlje“.

Једно од значења лексеме *моџика* је покрајинско и застарело, а односи се, на меру за дужину од око 2–3 метра: моткама су премеравали земљу и додељивали колико коме припада. У Србији је, исто тако, старо значење за реч *моџика* и 'стуб, телефонски стуб, бандера' (Р. САНУ: *моџика*). В. код ор. Матник 660, Мотика 541, Мотина.

МОЧАК 403, ојк. Ландовица, код Призрена (Призрен 2). Од *моч* 'моча, мочар, мокро, влажно место' и наставка *-ак*. Хидроапелатив у функцији оронима.

МОЧОНИК, ојк. Пилица, ок. Раче (Павл. Љ. 2, 391). Извор, врело у селу Пилица зове се *Мочоник* – по њему је названо брдо (И.). Мочоник је из *мочалник*, *мочаоник*; исп. *мочала* 'мокро, влажно земљиште'; *мочалина* 'подводно, мочварно земљиште, пишталина' (Р. САНУ).

МОШУЛУЈ 1036, ор. Стобори 1000, ојк. Злот (Доњи Милановац 3). Гамулеску бележи топоним *Мошули* као име терена северозападно од Злота и име једног врха западно од Брестовца – *Мошүли* „predstavlja rum. dijtal. genitivni oblik, sa – li umesto – lui, od rum. apel. Moş (stare reči u rumunskom jeziku ... arb. moshë) ili od njega razvijenog antroponima Moşu(l), koji je obavezno stojao uz kakav geografski naziv“ (1976, 127).

МРАВИЊАК, ојк. Рибница, ок. Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 379). *Мравињак* је лексема веома разуђеног значења: 'мравље станиште; мноштво нечега (људи) у покрету; простор где борави мноштво људи; кућа, боравиште, отаџбина; скуп стабљика жита (траве) који жетелац обухвати руком и одсече српом, руковет; „Изведена су и презимена: Мрав, Мравак, Мравинац, Мравић“ (Р. САНУ). Већи број имена села и заселака упућује на везу са антропонимима: *Мравица*, *Мравци*, *Мравићи*, *Мравињица*, *Мравинци* (Мравињци) (РЈА). Исп. називе за брдо: *Мравина*, Далмација и *Мравинци*, ок. Сплита (И.).

МРАВИЊЦИ, ојк. Радановци, код Косјерића (Мис. И. 2, 168). В. код ор. Мравињак.

1. **МРАМОР** 396, ор. Фрушка гора, обл. Срем (Стан. 4, 767); 2. **МРАМОР**, ојк. Попучке, код Ваљева (Павл. Љ., 874); 3. **МРАМОР** 353, ојк. Калањевци, код Белановице, ок. Љига (Аранђеловац 1; МЈ–ДП, 57); 4. **МРАМОР**, ојк. Крива Река, код Шилопаја, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 125; Рак. М., 741); 5. **МРАМОР** 560, ојк. Скакавци, код Косјерића, обл. Црна Гора (Ваљево 3; Мис. И. 2, 172); 6. **МРАМОР**, ојк. Љутице, код Жежевице, ок. Ужица (Павл. Љ. 3, 485); 7. **МРАМОР**, ојк. Јанчићи, ок. Чачка, код Овчар Бање (Мишк. 5, 257; Мишк. 6, 151); 8. **МРАМОР**, ојк. Стрмово, ок. Бајине Бште (Павл. Љ. 2, 424); 9. **МРАМОР** 1760, ор. Браткова страна 1943, ор. Висок 1588 (Пирот 2; Милић. 1, 167; Миш. 2, 7; Крст. О., 337; Адам., 55); 10. **МРАМОР**, ојк. Тијовац, код Сврљига (Богд. 1, 149); 11. **МРАМОР** 654, ојк. Липовица, ок. Власотинца, обл. Лужнице (Ниш 4); 12. **МРАМОР** 949, ор. Дивчибаре (Ршум. 6, 133); 13. **МРАМОР**, ор. Копаоник, ојк. Брзеће (Милић. 1, 341; Крст. О., 225); 14. **МРАМОР**, ор. Велика планина 1260, ојк. Ново Брдо (Урош. 1, 86; Лебане 3). *Мрамор* је 'мермер, метаморфна стена која се употребљава у вајарству и архитектури' (грч. *μάρμαρος*, лат. *marmor*). *Мрамор* још значи 'камен уопште, стена; тешко приступачна сте-

на, литица; камен међаш, гранични камен, усправно постављен камен; стећак' (Р. САНУ). В. код ор. Мермер. **МРАМОРАЦ**, ојк. Гараши, ок. Аранђеловца, ор. Орловица 482 (Аранђеловац 1). *Мраморац* – деминутив од *мрамор*; исп. значења лексеме *мрамор* код ор. Мрамор.

МРАМОРИТА КОСА, ојк. Војковци, обл. Качер (Мишк. 6, 176; МЈ–ДП, 50). *Мраморић* 'мраморан, који је од мрамора, камена, камен; тврд, љут (о камену, стени)' (Р. САНУ).

МРАМОРЈЕ 389, ор. Влашић, слив Јадра (Стан. 4, 517; Милић. 2, 419). Осим збирног значења према лексеми *мрамор*, *мраморје* може да значи и 'међаши, камење побијено у земљу' (као и *мрамор*), и 'гробно камење, гробље' (ок. Рудника, Драгачево) (РЈА; Р. САНУ).

1. **МРАМОРНИЦА** 389, ојк. Брајиновац, ок. Белушића, Левач (Крушевац 2; Мишк. 3, 133); 2. **МРАМОРНИЦА**, ојк. Пуљци, код Рабеновца, ок. Рековца (Мишк. 3, 133). Оба брда су у близини. Мишковић их описује, али не помиње постојање камена, *мрамора*, *мермера*, неког објекта који би био у вези са каменом, у околини. Иначе, *мраморница* значи 'мајдан, рудник мрамора; радионица за израду мрамора, мермера' (Р. САНУ).

МРАМОРНИЦЕ, ојк. Планина, код Крупња (Павл. Љ. 2, 492). Ороним је у множини. Вероватно се односи на радионице мермера; место, брдо на коме се налазе радионице мермера. В. код ор. Мраморница.

МРВИЦА 288, ојк. Мрвица, код Цепа, ок. Лесковца (Враће 1). Према антропоојкониму *Мрвица*; исп. презимена: *Мрва*, *Мрвац*, *Мрвица* (Р. САНУ). Исп ојк. *Мрвићи*, ок. Сарајева (РЈА).

МРДАР = **МРДАРЕ**, ојк. Мердаре (раније Мрдар, РЈА), код Подујева, хид. Косаница (Рак. М., 18; РЈА). Можда је у семантичкој вези са *мрдараћи(се)* 'ићи, ходати, покретати се полако, с муком; животарити радећи најнужније послове; мрдати се, помицати се' (према Р. САНУ), а преко породичног надимка, презимена. Исп. презимена: *Мерда*, *Мердић*, *Мрдало*, *Мрдеља*, *Мрдић*, *Мрдак* (ЈП; Р. САНУ; Р. ПЦГ). В. ор. Мрдари.

МРДАРЕ = **МРДАР**, ојк. Мердаре (раније Мрдар, РЈА), код Подујева (Мишк. 4, 67). В. код ор. Мрдар.

МРДАРИ, десна обала Топлице (Мишк. 4, 71; Милић. 1, 416). Према Милићевићу, то је насељено селиште у топличком округу (Милић. 1, 392). Исп. топоним, заселак, у Далмацији – *Мрдари* (РЈА). В. код ор. Мрдар.

МРЂЕНИЦА, ојк. Дренова, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 133). Према м. имену *Мрђен* (РЈА; Грк.). Исп. ојк. *Мрђеновац*, код Шапца (Котуровић 1892, ИМ).

1. **МРИШ** 594, ојк. Бораница, код Трговишта, обл. Заглавак (Динић, 356); 2. **МРИШ**, ојк. Жуковац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Стан. М. 1, 122; Динић, 245). Ор. 1. Мриш Динић овако описује: „*Мриш*, каменито брдо на десној обали Тимока у Бораници“ (И., 356). Ор. 2. Мриш је описао овако: „*Мриш*, кршевити вис обрастао ретком и кржљавом шумом“ (И., 245). Опис потврђује да је реч о два онима. Аутор *Мриш* сврстава међу топониме 'непрозирне мотивације' (И.,

80). О овом ониму в. рад А. Ломе: „Two Serbian place names ending in *-iš* of Romanian origin: *Mriš* in *-iš Dešiška*“, *Balkanica* 38 / 2007, 56–64.

1. **МРКА СТЕНА**, ор. Бадњевачко брдо 690, ор. Гоч (Крушевац 3); 2. **МРКА СТЕНА** 825, ор. Јелица, ојк. Властелице, обл. Драгачево (Чачак 3); 3. **МРКА СТЕНА (СТИЈЕНА)**, ојк. Зарожје, код Бајине Баште (Крупањ 4; Павл. Љ. 2, 416). Придев *мрк* је у функцији квалификатива: 'који је тамне боје, тамносив; загасит; таман, црн'. Именовање је према визуелном утиску који се добија од разних елемената који се налазе у стени.

МРКЕ СТРАНЕ, падина на Троглаву, ојк. БогUTOвац, ок. Краљева (Ћуп. – Кор., 608). В. код ор. Мрка стена.

МРКОЊ 1017, ојк. Мркоња (Мркоње, ИМ), ок. Медвеђе, ор. Гољак (Лебана 1; ГАЈ Приштина; Рак. М., 64). Од антропонима *Мрко*, *Мркоња* < *мрк*, као заштитно име; исп. *Мрзуд*, *Мрђен* (Грк.). Наставак *-оњ* је из рум. *-oii* < лат. *-oneus*, дијал. *-оњ(и)*; облик множине < *-ање* (в. ор. Мркоње) (исп. Гамулеску 1983, 108).

МРКОЊЕ 1105, ор. Копаоник, ојк. Црна Глава (Нови Пазар 2). В. код ор. Мркоњ.

МРКОЊСКИ ВИС 1014, на ор. Мркоњ, ојк. Мркоње, ок. Медвеђе (Приштина 2). В. код ор. Мркоњ.

МРКША 1401, ор. Врви кобила, ојк. Крива Феја (Врање 4; Ник. Р. 3, 223). Николић назив *Мркша* сврстава у необјашњива имена, а у садржају, где се налазе породична и лична имена, назив није наведен (Ник. Р. 3, 149, садржај). Зна се за лично име *Мркша* још у 15 веку (Вук, Рј.; РЈА); презимена су: *Мркша*, *Мркишић* (РЈА; Р. САНУ). Лексема *мркша* изведена је од придева *мрк*; више врста домаћих животиња мрке длаке (коњ, во, коза, овца ...) именовано је њоме. Исп. и орографска имена: Мрка стена, Мрке стране.

МРЉАК ПЛАНИНА = МРЉАЧКА ПЛАНИНА, ојк. Мрљак, код Прокупља, слив Пусте реке (Мишк. 4, 61). Насеље *Мрљак* (Котуровић 1892; ИМ) је, можда, према неком надимку; лично име није познато. Претпоставља се семантичка веза са *мрљав*, *мрљаво*. Исп. м. име *Мрљан*, *Мрљен* (Грк.). Варијанта оронима – *Мрљачка планина* изведена је од ојконима *Мрљак*.

МРЉАЧКА ПЛАНИНА = МРЉАК ПЛАНИНА, ојк. Мрљак, код Прокупља, слив Пусте реке (Стан. 4, 919). В. код ор. Мрљак планина.

МРЉАЧКИ ВИС, вис на ор. Мрљак планина, ојк. Мрљак, код Прокупља (Јов. Ј. 5, 3). В. код ор. Мрљак планина.

МРМЕШНИЦА 640, ојк. Заглавак, хид. Трговишки Тимок (Динић, 7). „Ток Трговишког Тимока је на најнижој надморској висини у Заглавку ... а косе које се у њега стрмоглављују високе су преко шест стотина метара: ... Мрмешница (640м), Мриш (594м)“ (И., 7). У раду се више не помиње овај ороним; нема ни топонима са основом *Мрмеш-*, ни антропонима *Мрмеш* / *Мрмош*. У селу Доња Каменица налазе се два топонима: *Мрмина ливада* и *Мрмина падина*, али међу антропонимима није забележено ни л. име, ни надимак, ни презиме *Мрма* / *Мрме*. У РЈА уз м. име и презиме *Мрмак* додато је: „*moglo bi biti*“ у вези са *Мрма*, *Мрмор*, *Мрмош*. Ако се пође од ономатопејског корена *мрм-* успоставља

се веза са *мрмља̄ӣи* (*мрмља̄ӣи*) 'шумити, жуборити; хучати, хујити; гунђати'; *мрмољ̄ӣӣи* 'мрмљати; хујати; жуборити; шумети'; *мрморӣӣӣи* 'мрмљати, гунђати; шуморити, шуштати; жуборити, хучати' (Р. САНУ; РЈА). Ор. је могао настати према ономатопејском називу којим је именован неки водени ток. У прилог тој претпоставци може ићи и сложени наставак *-ниџа*.

МРТВАЧКИ МОСТ 1400, ор. Стара планина (Миш. 2, 7). Први члан синтагме је изведен од лексеме *мр̄ивак* која, осим основног 'мртав човек, мртавац, мртвик', значи и 'део речног корита са дубоком, мирном водом; дубоко место у потоку где вода споро отиче, мртвик'; исп. *мр̄иваја*, *мр̄ивиџа*, *мр̄ивача* 'окука у којој вода мирује, устајала вода, бара' (Р. САНУ). Ове лексеме: *мр̄иваја*, *мр̄ивача*, *мр̄ивиџа*, као и *мр̄ивина*, могу да означавају 'неплодно, посно земљиште; земљиште, место (обично северна падина, подножје брда) до којег не допире сунце; врло густу шуму'. У области Сврљига *мр̄ивак* је 'забран у осоју' (Богд. 1, 149). Исп. у ојкониму Бабичко, ор. Бабичка гора, мтоп. *Мр̄ивак*, земља у осоју. „Тек по подне огреје сунце. Овде је 'мртва земља', на којој расте граб“ (Јован. Ј. 1979, 4). Велики је број изведених речи које се, имајући помињана значења везана за квалитет и изглед терена и особине водених токова, користе као њихова имена – топоними, хидроними. Апелатив *мос̄ӣ* је, у синтагми, одређен квалификативом који је обележје околине. В. ор. Мртвило, Мртвина и др.

МРТВИЛО 734, ојк. Војници, код Бабушнице (Пирот 3). Нека од значења лексеме *мр̄ивило*, означена као покрајинска, су: 'подземно удубљење, дупља у којој зимују змије' (источна Србија; околина Пирота) и 'замрзлост вегетације, застој, прекид у расту, развоју (о природи у касну јесен и зиму)' (према Р. САНУ). Исп. ор. Мртвачки мост, Мртвина, Мртвица.

1. **МРТВИНА**, огранак планине Јаблан (Јаблен) 1136, ојк. Алдинац, ор. Стара планина (Динић, 94); 2. **МРТВИНА**, коса под шумом, слив Грлишке реке, ојк. Вратарница, ок. Зајечара (Динић 1, 247). Махала на десној обали Планиничке реке зове се исто тако Мртвина (Динић 1, 247); у околини су и микротопоними: *Мр̄ивина* – њиве у осоју у пределу Долње Круше (с. Заграђе, И.); *Мр̄ивина* – шума (с. Горња Бела Река, И.); *С̄ӣојина мр̄ивина* – шума (с. Вратарница, И.). В. код ор. Мртвачки мост 1400.

МРТВИНЕ, ојк. Кијевац, код Бабушнице (Пирот 3). Топоним у множини. В. код ор. Мртвина, Мртвачки мост.

МРТВИЦА, ојк. Горња Комарица, обл. Белица (Рад. Ј., 294). Према аутору: „*мр̄ивиџа*, *мр̄иваја* 'неплодна земља'“ (И., 126). В. код ор. Мртвачки мост.

МРТВИЧКИ РИД, ојк. Мртвица, код Предејана, ок. Врања (Врање 2). Према ојкониму су изведени и ороним и хидроним *Мр̄ивичка река* л. пр. Јужне Мораве (Мишк. 1880, 50). В. код ор. Мртвачки мост, Мртвица и др.

МРЧКОВСКО БРДО, ор. Кобиља глава 1461, ојк. Мрчковина, код Бродарева (Пљевља 4). Према антропоојкониму који је изведен од л. имена *Мрчко* (РЈА). Исп. ојк. *Мрчковац*, код Раброва, ок. Голупца (ИМ).

МРШИЋА ГРОБ 492, ојк. Чокешина, код Шапца, ор. Цер (Шабац 3; Рад. М. 1, 195). Према презимену *Мршић* (РЈА).

МУЖАН 620, ојк. Козарје (у ИМ Козаре), ок. Лесковца, Грделичка клисура (Мил. Ч. 2, 69). Од *мужа* – **Мужан камен, брег* и сл. 'место на коме се обавља *мужа, мужња*, место где се овце, козе музу, *музница, музлица*'; исп. и назив за камен на коме се седи док се музе – *музац* (према Р. САНУ). Име насеља у коме се налази овај топоним – *Козарје*, поткрепљује објашњење да *Мужан* припада кругу пастирских назива.

МУЗАЋСКА ПЛАНИНА, ор. Јастребац, ојк. Музаће, ок. Блаца (Мишк. 4, 41). Према ојкониму *Музаће* (ИМ), раније *Музаћ* (Котуровић 1892).

МУМУРУЗИШТА 635, ор. Иверак 777, ор. Гледићке планине, ојк. Сиљевица (Крушевац 1). *Мумурузишије* је 'кукурузиште, њива на којој се гаји кукуруз (покр. *мумуруз*)'. Топоним је у множини.

МУНЦЕЛО 1472, ор. Копаоник, ојк. Брзеће (Куршумлија 1). Према рум. апелативу *muncél* 'брдо'; *munte* 'гора; куча, грудa, маса; громадина' (Р. Р–Р). Исп. топ. *Muncijel (Monće)* у Далмацији, ок. Задра: 'Iz sredov. lat. Monticellus (t. j. brdašce)' (РЈА).

МУЊСКО БРДО, ојк. Прилипац, код Пожеге, Ужице (Мис. И. 3, 392). Према: (1) природној појави када долази до пражњења електрицитета, муњи – 'брдо изнад кога севају муње, на коме се дешавају временске непогоде'; или, (2) породичном надимку **Муње*; исп. презимена: *Муња, Муњан, Муњас*; топониме: *Муњаца, Муњани, Муњаси, Муњава* (РЈА; Р. САНУ).

МУОТА 701, ор. Чука Марика 609, ојк. Јасиково, код Горњана, ок. Мајданпека (Доњи Милановац 1). О топониму *Муџул*, који сврстава међу румунске топониме, Гамулеску каже: '„*Mutule*, brda severno od Gornjana ... < rum. dij. *mutule*, genitivni oblik umesto knj. *Mutului*, od rum. apel. *mut* 'nem' (< lat. *mutus* ...) ili od njega razvijenog antroponima *Mutu(l)*' (Гамулеску 1976, 127). Податак је узет са српске топографске карте 1: 75 000, издате првих година 20. века. Упоређивањем са подацима са карата коришћених за овај рад, које су прецизније (размер 1: 25 000) и новијег датума (секције Доњи Милановац 1, 2, 3, 4), није пронађен топоним *Mutule*. Северно од Горњана, код ојконима Јасиково, налази се ор. *Муоџа* 701. Можда је реч о истом топониму који је у говору претрпео неке измене – појава дифтонга -уо-. Могућа је и грешка при бележењу назива на карти. Константинеску, уз основни антр. *Mut*, додаје деривате: *Mutul, Mutan, Муџа, Mutovici, Mutuliul* (Кон., 330). Како су у околини већином сви називи брда од румунских лексема или од њих модификовани, или са њиховим утицајем на домаће речи, сасвим је очекивано да се назив брда *Му(о)џа* веже за исти етимолошки круг. Исп. ор. *Муџол врх*, код Новог Пазара (в.).

МУРАТОВАЦ, ојк. Богдање, код Трстеника (Мишк. 3, 134). Од мусл. л. и. *Murat* (Murad) преко неке топонимске синтагме **Мураџов џоџок, брег* и сл. В. ор. Муратов рид.

МУРАТОВ РИД, ојк. Куштица, ок. Бујановца (Злат. 3, 44; Маринк. 2, 54). Од мусл. мушког л. и. *Murat*. В. ор. Муратовац.

МУРГАН, ојк. Глобочица, Качаник (Лут. М. 4, 64). Према: 1. Лексема *мурган* м. значи 'дудинка, плод дуда; дуд, листопадно дрво *Morus* чији плод има

црвенкасте или тамноплаве бобице' (Р. САНУ). Код Скока (Рј.): „и значењу 'тамне боје' *turga* је balkanska глјеч: arb. *turk* 'dunkel, Schwarzgrau' = rum. *turg* 'braun, braunrot'“ (под *tırka*); или 2. Румунски антр. су: *Murgan, Murg, Murgu, Murgeni* (Кон., 329). Исп. презимена: *Мурганић, Мургић, Мургуловић, Мурговић* (Р. САНУ). В. ор. Мурговица.

МУРГОВИЦА 1014, ојк. Зли Дол, ок. Босиљграда (Крива Паланка 1). И речица се зове *Мурговица*, л. пр. Лужница д. пр. Власине (Павл. 3. 1996). В. код ор. Мурган.

МУРОЈКО, ојк. Витовница, слив Млаве, ок. Петровца (Јов. Љ., 396). Када се тепа мушком детету, у Црној Гори, каже се: *Муро* (Р. САНУ); исп. м. л. име *Муро* (Никшић, Ровци, Цетиње – Грк.); презиме *Муровић* (Ровци – РПЦГ). По структури одговара мушким именима *Милојко, Радојко*.

МУРТЕНИЦА 1462, ојк. Драглица, ор. Чигота, ор. Златибор (Вардиште 4; ГАЈ Ужице; Мић. Љ., 460; Срет. Љ. 1, 5; Ршум. 4, 6). Објашњење назива планине *Мурџеница*, из старог **Мрџница, Муџница*, преко румунске форме **Murtenița*, дао је А. Лома: „Später hat eine Dissimilation *n-n > r-n* Stattgefunden; diese kann auch slavisch sein, doch geschah sie im Rumänischen mit gewisser Regelmäßigkeit: **Murtenița*. In dieser Lautgestalt kam der Bergname ins Slavische zurück, nachdem die dortigen 'Walachen' (Vlasi) völlig slavisiert worden waren. Der Übergang des Oronyms ins Rumänische fällt in jene Zeit, als das (Proto)Serbische immer noch den Nasal *un < ursl. ǫ* besaß, etwa IX. – XI. Jahrhundert“ (Лома 1991, 119–120). У раду о топонимима на *-ица* у Македонији, Станковска ор. *Мурџеница* (Лера, ок. Ресена) изводи: „Од **Мурџена* (планина), чијшто атрибут е ист со формата за ж. р. *мурџена* од парт. *мурџен*, изведен од гл. *мурџи* ... и означава 'планина во која времето се мурти, брзо се менува, планина каде што врне'“ (Станк. 2001, 287).

МУРТИНА ПАДИНА, ојк. Дивљане, ок. Беле Паланке (Ћирић, 1, 111). Према л. имену *Мурџа* (РЈА; Грк.). Исп. топониме: *Мурџањ* у Свилајнцу и Црквенику, *Мурџин* у селу Грабовоц (Мијат. 1930, 200, 228, 238).

МУРУЗИШТА, ор. Аловита чукара, ојк. Сиљевица, код Рековца (Мишк. 3, 134). Ор. у множини. *Мурузишиће* је од *муруз* 'мумуруз, кукуруз' – покрајинска реч која значи *кукурузишиће*.

МУСИНА ЛИВАДА 982, ојк. Горња Тушимља, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). Према мусл. имену *Муса*, тур. *Musa < арап. Mūsā* (Грк.).

МУСИНА СТРАНА, ојк. Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368). В. ор. Мусина ливада.

МУСИНАЦ 1725, ор. Копаоник, ојк. Мургула код Подујева (Куршумлија 3; ГАЈ Краљево; Крст. О., 228). Од л. имена *Муса* преко топонима типа **Мусин врх, до* и сл. до именичког облика изведеног наставком *-ац*.

МУСИН ДО, ојк. Злодо, ор. Јаворина, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 395). В. ор. Мусина ливада, Мусина страна.

МУСИНО БРДО, ојк. Вишесава, ор. Тара, код Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 388). В. ор. Мусина ливада, Мусин до и др.

МУСКАЛ ЧУКА 622, ок. Мајданпека, обл. Мајданске шуме (Доњи Милановац 1). Према рум. антропониму; исп. *Muscă, Muscu, Musculescu* (Кон., 329).

МУСЛИЈА = ГОЛО БРДО, ојк. Пчелице, ок. Рековца (Мишк. 3, 134). Према *муслија* 'мухамеданац, муслиман' или антр. *Муслија*, мусл. мушко име и презиме (Р. САНУ).

МУСЛИН ГРОБ 697, ор. Иверак 777, ор. Гледићке планине, ојк. Добро-селица (Крушевац 1). *Муслин* је према мусл. имену *Мусло* < *Muslim*.

МУСЛИН ПЕРЧИН 952, ојк. Јања, ор. Светониколска планина, ок. Књажевца (Пирот 1). В. ор. Муслин гроб.

МУСТАВИНО БРДО 590, ојк. Косјерић, код Ужица (Ршум. 6, 137). Од мусл. имена *Мусџафа*, са прелазом *ф* у *в*.

МУСТАЋЕВАЦ 906, ојк. Доњи Дубац, ок. Лучана, обл. Драгачево (Чачак 3). Према имену *Мусџаћ* (Р. САНУ).

1. **МУСТАФИНА**, ојк. Крепољин, ок. Деспотовца (Петровац 3); 2. **МУСТАФИНА**, брдо у јужној Србији (РЈА). Од мусл. мушког л. и. *Мусџафа* преко неке синтагме **Мусџафина земља, њоље* и сл. В. ор. Мустафино брдо.

1. **МУСТАФИНО БРДО** 589, ојк. Дражиновићи, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 376); 2. **МУСТАФИНО БРДО**, ојк. Сакар, ок. Малог Зворника (Павл. Љ. 2, 496). Од мусл. мушког л. и. *Мусџафа*. В. ор. Мустафина.

МУСТАЧЕВАЦ 948, ојк. Горњи и Доњи Дубац, ок. Лучана, обл. Драгачево (Јов. К. 1, 378). Према породичном имену Мустач (Р. САНУ).

МУСТАЧЕВ ХРТ, ор. Писана буква, ок. Књажевца (Мачај, 297). Према мусл. мушком л. и. *Мусџаћ, Мусџач* од *Mustafa* (Смаил.). За апел. *хрџ* у РЈА је додата напомена: „Тамно; можда је *hrt krivo zapisato mjesto rt.*“ Апелатив *хрџ* забележен је у Бањској хрисовуљи (108–109), в. у раду А. Ломе 1994.

МУСУЉ 1778 = **МОСУЉ**, ојк. Мусуљ, ор. Китка, обл. Власине (Врање 4; Ник. Р. 3, 25; Злат. 5, 110). Ор. и ојконим су метоними. Исп. презимена: *Мусул, Мусулин* (ЈП), *Мусулиновић* (Р. САНУ); ојк. *Мусулини*, у Хрватској (ИМ). Скок лексему *мусул* (*мусула, мусур*) везује за талијанско *mussolo, mussolina* „od ar. toponima i horonima u Mezopotamiji Mōṣul = Mausil, znači upravo 'stjecište' ... Tal. је riječ i balkanizam: rum. *musul*, arb. *murull*. Упор. презиме *Musul*, у pl. Toronim (Ogulin)“ (Рј. под *Musul*). Николић топ. *Мусуљ* ставља „у ред имена, која се односе на раније етничко и културно стање ових крајева“ (Ник. Р. 3, 149). Мештани говоре да су у том крају, пре њих, живели Латини, и памте многе приче о њима (И., 164). Ако се претпостави да су онима *Мусуљ*, ороним и ојконим (река је према њима – Мусуљска река, И., 339) антропонимског типа, онда су изведени од имена *Мусул* придевским суфиксом *-j*.

МУТАВ КАМЕН 847, ор. Кучај (Параћин 2). Овакав начин именовања у природи је под утицајем веровања у повезаност човека, његове душе, и камена под утицајем култа камена. „За *кулџ* камена /се/ везују амбивалентна својства, атрибути 'хладног' или 'мртвачког', односно 'хтонског' и 'беживотног', али и потенција оживљавања, ревитализације“ (Петровић С. 1999, 65). Особина камена је да је 'непомичан, укочен; нем'. У оронимској синтагми *Муџав камен* потенцира се својство

камена – немогућност да говори, да је *нем*, да чува своју 'тајну'. То поткрепљује израз *камен казайи* 'ништа не рећи' (према Р. САНУ). В. ор. Немић камен.

МУТАЊ 779 = **МУТАЊСКО БРДО**, ојк. Мутањ, ок. Горњег Милановца, ор. Рудник (Стан. 1, 628). Ојк. *Муџањ* описује Мишковић још 1875. г. – положај, села којима се граничи, околна брда и водене токове, али не помиње брдо и поток са таквим именом. Додаје: „За ово село веле, да му име отуда долази, што кад киша пане, због прљуша тамошњих (гола брда) вода се 'замути' одма, и отуда и мутањ“ (Мишк. 6, 186). Ојк. *Муџањ* регистрован је у ЭССЯ (1994, 20, 150) уз одредницу *муџња*: „'волнение, возмущение' ... 'бунт, возмущение: беспокойство; блуждание ... толкотня, давка' ... 'мятежник, бунтовщик' ... очевидно, Мутан', род. п. Mutn'a, м.р. топоним в. Србији ... Производное с суф. -ьп'а/-ьпъ *mōtiti“ (И., 151).

МУТАЊСКА КОСА, ор. Мутањ, ојк. Церова, обл. Качер (Рак. М., 741; МЈ–ДП, 82). Према ор. Мурањ (в.).

МУТАЊСКО БРДО 779 = **МУТАЊ**, ојк. Мутањ, ор. Рудник, обл. Качер (Аранђеловац 3; Јов. Б. 1, 269). В. код ор. Мутањ.

МУТОЛ ВРХ, ојк. Јелачиће, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). Од рум. антропонима *Mutul* (Кон., 330), са изговором Мутол (рум. *и: о, – vla(h)ul(ui) > Vlaole*).

МУЋЕЈА 814, ор. Жеговац, ор. Андровачка планина, ојк. Жеговац (Лебана 3). Од рум. антропонима; исп. *Mut, Mutul, Muṭea* (Кон., 330).

МУЧАЊ 1534, ојк. Равна Гора, слив Голијске Моравице (Енц. Југ. Ужице; Ршум. 4, 58; Срет. Јб. 1,5; Мис. И. 1, 107). Говорећи о језичким процесима који су се развијали у различитим правцима у романским језицима, Павловић као примере наводи *mont, mol* и додаје: „mais en Illyricum elle fut remplacée par le mot *planina* (cf. rom. *plan-, plat-*) et par une oronymie renouvelée, avec quelques excursions (р. ex *Miṣanj de Montina*, on *o – u; ti – ĉ*)“ (Павловић М. 1968, 23). О томе и: „Tip *planina* i sintagme sa tom bazom, nisu dali maha da se razvije tip sa bazom *mont-*, tako da je skoro usamljen or. *Miṣanj*“ (Павловић М. 1969, 36). О овом, фонолошки недовољно јасном орониму, в. и А. Лома (1991, 119).

1. **МУЧИБАБА** 1682, ојк. Јеловица, код Високе Ржане, ок. Пирота, ор. Стара планина (Берковица 3; ГАЈ Зајечар; Милић. 1, 167; Миш. 2, 7); 2. **МУЧИБАБА** 1122, ојк. Смелац, ор. Црни врх 1461, обл. Лужнице (Босиљград 1); 3. **МУЧИБАБА**, део у планини, ојк. Галибабинац, ок. Сврљига (Богд. 1, 149); 4. **МУЧИБАБА**, ор. Мрамор, ојк. Бољевце, Новобрдска Крива река (Урош. 1, 86). Исп. ојк. *Мучибаба*, ор. *Тресибаба*, ок. Књажевца (ИМ); ојк. *Мучибаба*, код Жегре, обл. Горња Морава (ИМ); заселак *Мучибаба* у ојк. Влаче, ок. Новог Брда (Урош. 1, 77). Ороним *Мучибаба* је сложена лексема. Уколико се прихвати предложено тумачење које је за ор. *Мучањ* дао Павловић М. (1969, 36), наш ороним би значео 'планина Баба – Баба планина' (в. ор. Баба). Исп. и презимена *Мучибаба* и *Мучибабић* (Р. САНУ). Утицај народног веровања (легенди) при именовању објеката из природе, као и при давању личних имена, уочљив је и сасвим разумљив. Превише је, пак, једнострано и олако прибегавати тумачењу назива

само са митолошке стране. За све овде поменуте ониме, Михајловић каже: „Од глагола *мучићи* и именице *баба*“ (Мих. 1992, 120–121). Исп. и Брозовић (1987).

МУЧИГЛАВА 674, на ор. Мучибаба, ојк. Крента, ок. Књажевца (Мишк. 2, 75). Исп. мтоп. *Мучиглава*, ојк. Кончуљ, код Бујановца (Урош. 2, 97). В. код ор. Мучибаба и ор. Мучањ.

МУЧЊАЧКО БРДО, ојк. Витановац, ор. Котленик, ок. Краљева (Драгић 1, 225). У селу Витановац је забележена и махала Мучњачко брдо у којој су живели досељеници из околине планине Мучањ – Илићи (И., 227). У суседном селу Чукојевцу је извор *Мучњаковац* (И.). В. ор. Мучањ.

Н

НАБАД 438, ојк. Буковац, код Деспотовца (Петровац 3). Лексема *набада* је ’рт, шиљак; тачка’, *набадак*, *набодак* (РЈА); *набадина*, *набадња* ’врста дрвених вила, дугачка мотка са рачвастим врхом, зашиљена на оба краја, која служи за рад око сена, снопља, жита’, *обадак*, *осѿан*, *бад* (Р. САНУ), – од глагола *набадаићи*, *босѿи* (*бад* ’прут зашиљен за терање волова, остан’; *scorulus* ’гребен’). О етимологији Скок, Рј. под *bōsti*; ЭССЯ св. 21, 1994, 201; ЕРСЈ 2006 св. 2 под *бадаићи*¹.

НА БРДО 809, ор. Фисова глава 1009, ор. Буковица, ок. Ваљева (Крупањ 4). Ор. чине предлог *на* и апелатив *брдо*. В. ор. На чукар, Над гајом, Над Остри вр и др.

НАГРАЊСКИ РИД, ојк. Барје, обл. Пољаница (Ник. Р. 4, 211). Према *награње* од *награњак*, *награнак* ’грана са оградницама на коју се садева сено, слама; дрво које се ставља на врх сена, лемез’ (Р. САНУ).

НАД ГАЈОМ 233, ојк. Венчане, ок. Аранђеловац (Аранђеловац 1). Двочлани ороним чине предлог *над* и апел. *гај* ’омања шума, луг; забран’ (Р. САНУ).

НАД ОСТРИ ВР, ојк. Клисура, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 149). Топоним изнад оронима Остри вр 1007 (в.).

НАД СЕЛО, ојк. Копајкошара, код Сврљига (Богд. 1, 150). Предлогом *над* одређује се локација орографског објекта према селу. В. ор. На брдо, Над стење и др.

НАДСТЕЊЕ, ојк. Рача, ор. Тара (Павл. Јб. 2, 379). В. ор. Над село, На брдо и др.

НАЂЕВА 193, ојк. Петковица, код Шапца (Шабац 3). Према м. имену *Нађо*, од *Нађен* (Грк.), из синтагме попут **Нађева шума*, *њива* и др.

НАКЛИ 985, ор. Тетребово 1011, ојк. Драглица (Вардиште 4). Код Скока под *nākla* пише: „*duboko mjesto u rijeci ... Veoma star toponim u sr. r. Naklo* (Bosna, Sarajevo) = *Nāklo* (Kosmet, Peć, Klina), *Nakal*, *-kla* m (13.v.), *Nakla* (Srbija).“ Од старог **nakolti* < *ina* + **kolti* ’клати’. У речницима је забележено: *накла* и *накља* ’окука, кривина, завој (пута, реке)’ (Вук, Рј.; Р. САНУ). У пољском језику је чест назив места: *Nakiel* (1136, 13.–16v.), *Nakielec*, *Nakielnica*, *Nakielnik*, *Nakielno* (Бањковски 2000, том 2). У топонимији Пивске планине налази се топоним

Накло „терен обрастао шумом, пашњак“ (Цицмил-Реметић 2010: 247). Исп. и хидроним *Nakel* притоку *Соце*, Словенија: „Zbirka ledinskih imen MSI navaja še gozd Naklo, g. i. Na Naklu, gozd Nakla, grape Naklo, Naklu, Na Nakl, Za Nakli, Nakelska Reber“ (Безлај 1961, II 48).

НАКОВ ТРАП, ојк. Околиште, код Сврљига (Богд. 1, 150). Од антр. *Нако* (И., 95).

НАКОСЈЕ, ојк. Мишевић, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115). Према аутору: „*Накосје*, њиве и ливаде на врху косе, поред друма“ (И., 294).

НАКРИВАЊСКА ПЛАНИНА, ојк. Накривањ, ок. Лесковца (Милић. 1, 3; Рак. М., 73). Према ојкониму Накривањ.

НАКУЧАНСКИ ВИС, ор. Сувобор, ојк. Накучани, ок. Горњег Милановца (Јов. Б. 1, 269). Према ојкониму *Накучани*. В. код оронима Кучански врх.

НАОЧАРИ 1257, ор. Петлова коса, ор. Петловац 1182, ор. Чемерна планина, ок. Ивањице (Чачак 3; Ршум. 4, 5; Стан. 4, 942). 1. Према хидроапелативу *око* 'место где извире вода'. Од значења 'извор' изведени су и топоними (РЈА). Ороним *Наочари* је префиксално-суфиксална изведеница. Префиксом *На-* одређено је место, положај оронима у односу на терен на коме се налазе *Очи. Исп. орониме *Очка* и *Очка гора*. Од старог термина *око* формиран је оним **Очар*, **Очари* као име места, терена на коме се налазе планински извори – *очи*. 2. Може се посматрати и као конструкција коју чине предлог *на* и назив за терен **Очари* од *о-чарийи* ('очарати, зачарати, омађијати') < *чарийи* ('чарати, чинити чини, врачати') < *чар*, *чара* ж. род, мн. *чари* 'врацбина, мађија, чини' са значењем 'место где се *очари*, где се обавља магијски ритуал чарања; место које је *очарано*, зачарано, уклето'. Блиски ороними *Пејилова коса* и *Пејиловац* могу да поткрепе ово објашњење. Постоји култ петла у српској митологији; петао може имати двојако значење: може бити везан за хтонски свет или може бити атрибут соларних божанстава, приноси се као жртва (исп. Петровић С. 1999).

НАПЕРСКА КОСА, ојк. Богутовац, ок. Краљева (Ћуп. – Кор., 608). Према мтоп. *Најер* 'њива, ливада', ојк. Богутовац (И.). *Најер* значи 'брана, преграда, на реци, потоку; јаз, канал, јарак; спољни воденични точак, коло' (према Р. САНУ). Од **periti*, *pyrō* (исп. ЭССЯ 22, 1995, 210; Скок, Рј. под *pèro*).

НАСТАСИЋСКО БРДО 538, ојк. Рашка, слив Рашке (Нови Пазар 2). Према породичном имену *Насѿасићу*; исп. презиме *Насѿасић* (Р. САНУ).

НАТЕМА 251, ојк. Житковци, ок. Браничева, слив Туманске реке д. пр. Дунава (Велико Градиште 3; Мил. Ч. 3, 77). *Најтема* је 'анатема, проклетство; место на коме се обавља чин проклетства (обично купасто брдо, раскршће, под записом)' (Кулишић 1998 под *анайтема* и *јроклејија*). Од грч. ἀνάθεμα (Скок, Рј. под *anatema*).

НА ЧУКАР, брдо, ојк. Копајкошара, код Сврљига (Богд. 1, 150). Оронимску синтагму чине предлог *на* и апелатив *чукар*.

НАШЧЕНИЦЕ 1160, ор. Стрмоглавац 1039, ојк. Буковик, код ојк. Комарани, ок. Бродарева (Пљевља 2). Према Р. САНУ *нашченица* је 'једна од водоравних греда на којима почива кровна конструкција, венчаница'. Код Скока (Рј.)

под одредницом *stijèna*: „Pridjev na *-bn* samo u stcslav. *stěňnъ* 'praeruptus' ... Drugo je poimeničenje u *greda našćenica* (Vasojevići, Crna Gora) = *násjenica* (Vuk) 'Seitenbalken'. Maretić misli da je taj oblik krivo zabilježen mjesto *nastjenica*. Može biti“. Оним је са топографске карте.

НЕБЕСКЕ СТОЛИЦЕ 2017, вис, ор. Копаоник (Стан. 2, 377). Метафора. В. ор. Столица, Столице, Столови.

НЕБЕШКА 984 = **НЕБЕШКО**, ојк. Гривска, код Ариља (Енц. Југ. Ужице; Ршум. 4, 58; Мис. И. 1, 144). Варијанте оронима, са наставцима *-ка* и *-ко*, потврђују придевски облик онима. Назив *Небешка* (ген. Небешке; под Небешком, И., 141) је из синтагме **Небешка глава, коса* и сл., а варијанта је из **Небешко брдо* и сл. *небешка* је *небеска*; исп. *-сѣ-* > *-шѣ-*: *небесѣак – небешѣак*) 'који се односи на небо; који је изузетних особина, чудесан; који је боје ведрога неба, светлоплав, светломодар'; 'који се уздиже према небу, висок'.

НЕБЕШКО 984 = **НЕБЕШКА**, ојк. Гривска, код Ариља (ГАЈ Ужице; ГАЈ Краљево). В. код ор. Небешка.

1. **НЕВАДСКО БРДО** 691 = **ВЕЛИКИ ВРХ**, ојк. Неваде, ок. Горњег Милановца, ор. Тријеска 735 (Мишк. 6, 115); 2. **НЕВАДСКО БРДО** 717, ојк. Невада (ИМ), код Барбаговца, ок. Куршумлије (Куршумлија 4). Према антропојконимима *Неваде, Невада* (ИМ).

НЕВЕСТИН КРШ, ојк. Горњи Стреоци, ор. Стреоц 2377, ор. Копривник, ок. Пећи (Цог. 1, 237). Квалификатив *невесѣин* се односи на именицу *невесѣа* 'млада, снаха; фиг. цркв. црква за коју је епископ хиротонисан, посвећен' (према Р. САНУ). Податак код аутора: „брдо и на њему гробље на Стреочкој планини (у њему се издваја један стећак)“ (И., 237).

НЕВОЉА 1181, ор. Муртеница, ор. Златибор (Ршум. 2, 97). *Невоља* значи 'тешке, мучне прилике, неприлика, тешкоћа; зло, недаће; уопште оно што је зло, неповољно, рђаво', у фигуративном смислу 'место на коме се догодила невоља'.

НЕГОСАВЉЕВ КАМЕН, гребен, ор. Црни врх, слив Млаве, Хомоље (Драг. 1, 301; Мишк. 4, 185). Према м. имену *Негосав* (Негослав) (Грк.).

НЕДЕЉКОВ ГРОБ, ојк. Својдруг, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 402). Према м. имену *Недељко* (Грк.).

НЕДЕЉКОВИЋА БРДА, ојк. Вирово, ок. Ариља (Мис. И. 1, 118). Према породичном имену *Недељковићи* (И.). Исп. и хид. *Недељковића њојок* (И.). В. ор. Недељковића коса.

НЕДЕЉКОВИЋА КОСА, ор. Сувобор, ојк. Леушићи (Јевт. С., 20). Према породичном имену *Недељковићи*; исп. презиме *Недељковић* (Р. САНУ).

НЕДИНА КОСА 1404, ор. Чигота, ор. Златибор (Стан. 4, 955). Према м. имену *Неда* < *Недељко* (Грк.) или ж. имену *Неда* < *Недељка* (Грк.).

НЕДИНЕ ЊИВЕ 622, вис на ор. Котленик, обл. Гружа (Стан. 2, 406). В. ор. Недина коса, Недин крш.

НЕДИН КРШ, ор. Забел 1126, ојк. Мланча, ок. Ивањице (Чачак 3). В. ор. Недина коса, Недино брдо и др.

НЕДИНО БРДО, ојк. Ракинац, код Марковца, ок. Велике Плане (Рад. Т., 201). В. ор. Недина коса и др.

НЕДИЋА ВИС, ојк. Осечина, ор. Влашић, слив Јадра (Павл. Љ., 829). Према породичном имену *Недићи*; исп. м. име *Недић* (Грк.) и презиме *Недић* (РЈА).

НЕДИЋА КОСА, ојк. Росићи, код Косјерића (Мис. И. 2, 170). Према фамилији Недича (И.). Исп. и Недича чесма (И.).

НЕЛИН ГРОБ 444, ојк. Рагковић, ор. Гледићке планине (Крушевац 1; Енц. Југ. Крагујевац; Мишк. 3, 135). Према м. имену *Неле* < *Недељко* (Мишк. 3, 135).

НЕЛОВИЋСКА ЊИВА, коса на ор. Брезовица 735, ок. Трстеника (Мишк. 3, 136). Према породичном имену *Неловићи*.

НЕМАЧКИ ПОНОР, ор. Мироч, ист. Србија (Кладово 3). Према етнику *Немац*, *Немци*.

НЕМАЧКО БРДО 854, ор. Купинова глава 925, ор. Хомољске планине (Петровац 2). В. ор. Немачки понор.

НЕМИРНА КРУШКА 217, ор. Преко брдо, ојк. Петковица, ок. Шапца (Шабац 3). Метафора.

НЕМИЋ 797 = **НЕМИЋ КАМЕН**, ојк. Доња Буковица, код Љубовије (Павл. Љ. 2, 468). 1. У вези са култом *камена*, са везивањем душе за камен, у првом реду за необрађени камен, најчешће на раскршћима, за усамљени камен, *камен сѿанац*, *мрѿав камен*. Камен има функцију чувара, не одаје ништа што је у њему, он је 'нем' (исп. Петровић С. 1999, 63–64). Исп. израз *камен казати* 'ништа не казати' (Р. САНУ под *камен*). В. код ор. Мутав камен. 2. Ако би именоване оронима било према антропониму, очекивало би се: *Немића камен*; исп. презиме *Немић* (ЛП).

НЕМИЋ КАМЕН 797 = **НЕМИЋ**, ојк. Доња Буковица, код Љубовије (Крупањ 3). В. код ор. Немић.

НЕМЧЕВО БРДО, ојк. Грчић, код Љубовије (Павл. Љ. 2, 429). В. ор. Немачки понор, Немачко брдо.

НЕНАДОВО БРДО, ојк. Горња Сипуља, ор. Влашић, обл. Јадар (Стој. В., 76). Према м. имену *Ненад*.

НЕНОВИЦА, ојк. Горња Коритница, код Беле Паланке (Мишк. 4, 83). Од м. имена *Нено* (Грк.) преко синтагме **Ненова њива, коса* и сл. до именичког, једночланог онима грађеног наставком *-ица*.

НЕРАДОВАЧКИ РИД 483, ојк. Нерадовце, код Врања (Врање 3). Према антропојкониму *Нерадовце* од м. имена *Нерад* (Грк.).

НЕРАЋА 1350 = **НЕРАЋЕ**, ојк. Козница, ок. Александровца, ор. Жељин, слив Расине (Карић, 729; Жуј., 98; Милић. 1876, 704). Од м. имена *Нерад* преко синтагме **Нерад-ја коса, шума* и сл. > *Нераћа*.

НЕРАЋЕ 1350 = **НЕРАЋА**, ојк. Козница, ок. Александровца, ор. Жељин (Куршумлија 1). Од м. имена *Нерад* преко синтагме **Нерад-је брдо*. В. ор. Нераћа.

НЕРАНЦА 1150, ор. Бела глава 1111, ор. Златибор, ојк. Рибница (Вардиште 4; Енц. Југ. Ужице). *Неранца* је: *наранча*, *наранца* *Citrus aurantium*; врста бундеве *шућилић*, *шућурица* *Cucurbita ovifera*; башта у којој расту *неранце* (РЈА; Р. САНУ); женско име *Неранца* забележио је Милићевић (Милић. 1, 316). Није јасан мотив именовања.

1. **НЕРЕЗИНА**, ојк. Доњи Дубич, код Трстеника (Мишк. 3, 136); 2. **НЕРЕЗИНА** 500, ор. Бабичка гора, Лесковачка котлина (Мил. Ч. 2, 80); 3. **НЕРЕЗИНА**, ојк. Речане, код Суве Реке, ок. Призрена (Стиј. Д. 1, 513). *Нерезина* је 'нерезан, запуштен виноград, парлог; уопште запуштено, необрађено земљиште' (Р. САНУ).

НЕРЕЗИНА ПАДИНА, ојк. Берчиновац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 125). В. код ор. Нерезина.

1. **НЕРЕЗИНЕ**, ојк. Трудељ, код Белановице, обл. Качер (МЈ–ДП, 58; Мишк. 6, 183); 2. **НЕРЕЗИНЕ**, ојк. Велика Дренова, код Трстеника (Мишк. 3, 136); 3. **НЕРЕЗИНЕ**, ојк. Локва, код Књажевца, обл. Заглавак (Стан. М. 1, 105). Топоними у множини. В. ор. Нерезина.

НЕРЕЗИНСКА КОСА, ојк. Трубаревац, код Сокобање (Јов. П. 1, 67).

НЕРОДЕ, ојк. Бершићи, код Горњег Милановца (Мишк. 6, 133). Од: *нерода*, *неродац* 1. онај који не припада истом роду, несродник; онај који нема рода, порода; 2. 'онај који не доноси род или даје слаб род, плод (о биљци, воћки)' (према Р. САНУ).

НЕРОДИМКА 1723, планина код Урошевца, ок. Призрена (ГАЈ Приштина; Енц. Југ. Призрен). Река *Неродимка* истиче са северних падина планине Неродимка, прави лук, протиче кроз насеља Горње и Доње Неродимље, тече ка југу и улива се у Лепеницу л. пр. Вардара (ГАЈ Приштина; Стан. 3, 59). Према Скоку (Рј.) *родим* 'рођак', партицип претерита пасива и „*odatle lično ime Rodim i Nerodim u stsrp. pridjevskim toponimima Rodimlja i Nerodimlja*“ (под *rôd*). У РЈА: „*Nerodim, m. U jednom rukopisu kaže se, da se tako nekad zvala Nerodimlja. Glasnik 22, 220*“.

НЕРОДИМСКА ПЛАНИНА 985, ојк. Горње и Доње Неродимље, код Урошевца (Качаник 1). В. ор. Неродимка.

НЕСТОРОВО БРДО 857, ор. Мали Кленцуш 891, ојк. Подгорац (Зајечар 1). Према м. имену *Несѿор* (Грк.).

НЕЋИНАТ = **НЕЦИНАТ** = **ЛИЋЕНАТ** = **НИЋЕНАТ** = **НИЧИНАТ** = **ЋЕНАТА**, ор. Бјелуха, ок. Пећи, слив Пећке Бистрице (Цог. 1, 258). В. ор. Нецинат.

НЕЦ 615, ојк. Трстеник, код Урошевца (Качаник 2). У Црној Гори користи се термин *нецевија*, *нецеија* 'окомита, стрма стена, литица'; 'долина, вртача чије су стране окомите, стрме' (Р. САНУ), – необјашњена етимологија (Скок, Рј.). Источно од овог оронима је ојконим *Нец*, код Поношевца, ок. Ђаковице (ИМ).

НЕЦИНАТ = **ЛИЋЕНАТ** = **НЕЋИНАТ** = **НИЋЕНАТ** = **НИЧИНАТ** = **ЋЕНАТА**, ојк. Бјелуха, ок. Пећи (Цог. 1, 258; Крст. О., 149). Исп. и име насеља у планини Нецинат (Крст. О., 149). Према мусл. л. и. *Nedžime* (Смаил.). Житељи

околних насеља користе и ове варијанте као име планине: *Нећинай̄*, *Нићенай̄*, *Ничинай̄*, *Тенай̄а*, *Лићенай̄* (Цог. 1, 258).

НЕШАНСКА 553, ојк. Добра, код Голупца, ор. Велики попов врх 453 (Добра 3). Из синтагме **Нешанска чука, коса* и сл., према м. имену *Нешан* (Грк.).

НЕШИНА ПАДИНА, ојк. Левосоје, ок. Бујановца (Маринк. 2, 55). Према м. имену *Неша* (Грк.).

НЕШИН БРЕГ, ојк. Горња Слатина, Лесковачка котлина (Јов. Ј. 4, 50). В. ор. Нешина падина.

НЕШИН ЋИЧЕР, ојк. Дражево, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 140). Према м. имену *Неша* (И., 277); исп. и породични надимак *Нешинци* за породицу *Неших* (И., 142). *Ћичер* је геог. термин: „височинка со облик на конус и обично на неа има дрвја ... карпа, голем камен или поголема грмада камења ... истурен дел од планина“ (Вид. 1999).

НЕШИН ЧУКАР, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић, 94). В. ор. Нешин ћичер и др.

НЕШКОВ ВИС 776, ојк. Паскашија, ок. Димитровграда (Пирот 4). Према м. имену *Нешко* (Грк.).

НЕШКОВО БРДО, ојк. Грабовица, обл. Таково (Фил. М., 243). В. ор. Нешков вис 776.

НИКИН БРЕГ = **НИЋИН БРЕГ**, ојк. Горња Бела Река, ок. Зајечара (Динић 1, 248; Рајк. 1, 110). Према м. имену *Ника* (Грк.).

НИКИН ГРОБ 409, ор. Тупижница, Крајина (Петк., 60). В. ор. Никин брег.

НИКИНО БРДО 257, ојк. Сланце, ор. Орловац 164, код Београда (Београд 1; Ршум. 5, 25). В. ор. Никин брег.

НИКИНО РАМЕ 708, ор. Црни врх 1036, ор. Златибор, ок. Чајетине (Вардиште 4).

НИКОЛИНА ЧУКА, ојк. Луково, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 130). Према м. имену *Никола* (Грк.).

НИКОЛИНО БРДО, ојк. Бранешци, ор. Златибор (Мић. Љ., 478). В. ор. Николина чука.

НИКОЛИЋ БРДО, ојк. Пилица, ок. Раче, хид. Пилица д. пр. Дрине (Павл. Љ. 2, 391). По презимену *Николић*.

НИКОЉАЦ = **НИКОЉАЧА**, ор. Црни врх 1543, ојк. Пределе, код Ушћа, ок. Краљева (Павл. Р. 1, 320). Из антр. синтагме **Никољ* (< *Никол-ј*) *брег, врх* и сл. до једночланог оронима изведеног наставком *-ац*. В. ор. Никољача.

НИКОЉАЧА = **НИКОЉАЦ**, ор. Црни врх 1543, ојк. Пределе, код Ушћа, ок. Краљева (Чачак 4). Из антр. синтагме **Никоља* (< *Никол-ја*) *црква, коса* и сл. до именичког једночланог оронима *Никољача*. В. ор. Никољач.

НИКОЉСКО БРДО, ојк. Глумач, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 364). Од **Никоље* (*йоље, брдо*) накнадном суфиксацијом са *-ско* и апелатива *брдо*. В. ор. Никољач.

НИКОПОЉЕ, ојк. Лесковац, код Пожаревца, слив Млаве (Јов. Љ., 370). Оним је сложен од хипокористика м. имена *Нико(во)* и апелатива *йоље*.

НИКУЉАК, ојк. Грачаница, код Доње Љубовиђе (Павл. Љ. 2, 474). Од л. имена *Никул* (< *Никола*); исп. румунска имена *Nicul, Nicula* (Кон., 119). Ороним је сажет из синтагме **Никул-ј брег* и сл. В. ор. Никољско брдо.

1. **НИНАЈА** = **ВЕЛИКА НИНАЈА**, ојк. Пружан, код ојк. Расно, обл. Пештер (Сјеница 4; Енц. Југ. Црна Гора; Крст. О., 212); 2. **НИНАЈА** 1362, врх на планини Велика Нинаја (Сјеница 4). Од антр. *Нина* преко његовог придевског облика **Нина-ја* из синтагме **Нинаја ујџрина, шума* и сл.; исп. *Нина* м. име, хипокористик, од *Нинослав, Никола; Нина* ж. име (РЈА). Исп. мушки хипокористик *Нина* и микротопоним *Нинин џирај*, ојк. Топоница, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 239). В. ор. Ниневац.

НИНЕВАЦ 896, ор. Гламен 1206, ор. Копаоник, ојк. Ливађе (Куршумлија 1). Од м. имена *Нине* (РЈА) преко придевског облика **Нинев* из синтагме **Нинев врх, њојок* и сл., до једночланог именичког онима изведеног наставком *-ац*. Исп. м. хипокористик *Нине*, ојк. Моклиште, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 258).

НИНКОВАЦ 404, ор. Бобије 662, ојк. Мали Зворник, ок. Лознице (Зворник 2). Из антр. синтагме са мушким именом *Нинко* (Грк.).

НИСКИ РИД, ојк. Лапардинце, Врањска котлина (Злат. 4, 147). Синтагму чине одредба *ниски*, којом се наглашава изглед, висина хрида, и апелатив *рид*.

НИЋЕНАТ = **НИЧИНАТ** = **НЕЋИНАТ** = **НЕЏИНАТ** = **ЛИЋЕНАТ** = **ЋЕНАТА**, ор. Бјелуха, ок. Пећи, слив Пећке Бистрице (Цог. 1, 258). В. ор. Неџинат.

НИЋИН БРЕГ = **НИКИН БРЕГ**, ојк. Горња Бела Црква, код Зајечара (Динић 1, 248). Према м. имену *Нића* (изговорна варијанта имена Ника). В. ор. Никин брег.

НИЋИН ДЕЛ, ојк. Бучум, код Сврљига (Богд. 1, 151). Према м. имену *Нића* (И., 95). В. ор. Нићин брег.

НИЧИНАТ = **НИЋЕНАТ** = **НЕЋИНАТ** = **НЕЏИНАТ** = **ЛИЋАНАТ** = **ЋЕНАТА**, ор. Бјелуха, ок. Пећи, слив Пећке Бистрице (Цог. 1, 258). В. ор. Неџинат.

НИШАН, ојк. Брајковац, код Лазаревца (Петр. П. 1, 126). *Нишан* је: „надгробни камен на муслиманском гробљу; камен (надгробни) споменик уопште“ (Р. САНУ). Исп. мтоп. *Нишан* ’шума’, ојк. Шљивовик (Сливовик), ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 265).

НИШАНЕ, код ор. Дебела коса 372, ојк. Лешево, Гледићке планине (Крушевац 3). В. код ор. Нишан.

НИШАНИ РИД, ојк. Сејаце, Врањска котлина (Злат. 3, 47). В. код ор. Нишан.

НОВА ГЛАВИЦА, ојк. Кутлово, ок. Крагујевца (Рад. Т., 143). Квалификатив *нов*, *-а* употребљен је фигуративно; може да обухвати значења ’који се разликује од претходног, који је другачији, измењен; следећи који долази, наредни, даљи’. Опозитум му је *сиџар*: *Сиџара џланина, Сиџаро брдо*. В. ор. Нови врх, Нова унка.

НОВАКОВА СТИЈЕНА, ојк. Белић, код Ваљева (Павл. Љ., 537). Према м. имену *Новак* (Вук, Рј.; Грк.).

НОВАКОВАЧА, ојк. Вујиновача, ок. Ваљева (Павл. Љ., 621). Из синтагме **Новакова чука, сѿена* и сл. В. ор. Новакова стијена.

НОВАКОВА ЧУКА 1122 = **ЧУКА НОВАКУТ**, ор. Гољак, ојк. Туђеvence, Новобрдска Крива река (Лебане 3; Стан. 2, 556; Урош. 1, 96). В. ор. Новакова стијена.

НОВАКОВИЋА БРДО 586, ојк. Сушица, код Брезовице, ок. Ваљева, слив Јабланице (Крупань 4; Јов. Б. 1, 159). Према имену фамилије, *Новаковићи*.

НОВАКОВИЋА КОСЕ, ојк. Костојевићи, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 408). В. ор. Новаковића брдо 586.

1. **НОВАКОВО БРДО**, ојк. Брајковац, код Лазаревца (Петр. П. 1, 126); 2. **НОВАКОВО БРДО**, ојк. Васиљевац, код Куршумлије, обл. Топлице (Марј. С., 178). Према м. имену *Новак*.

НОВА УНКА, ојк. Меленци, обл. Банат (Ћап. 2, 238). В. ор. Нова главица.

НОВАЧКО БРДО, ојк. Ратаје, ок. Александровца (Лут. М. 1, 94). В. ор. Новакова стијена, Новакова чука.

НОВИ ВРХ 1812, ор. Мокра гора, ок. Истока, Метохија (Енц. Југ. Нови Пазар; Крст. О., 157; Стиј. 2, 217). В. ор. Нова главица, Нова унка.

НОВКОВА ПАДИНА, ојк. Љиљаце, ок. Бујановца (Маринк. 2, 59). Према м. имену *Новко* (Грк.).

НОВКОВ РИД 674, ојк. Букова Глава, код Вучја, ок. Лесковца (Врање 1; Јов. Ј. 2, 26). В. ор. Новкова падина.

1. **НОВО БРДО**, ојк. Бачина, код Варварина, обл. Темнић (Мишк. 3, 136); 2. **НОВО БРДО**, ојк. Рудњак, код Ушћа, ок. Краљева (Павл. Р. 1, 318); 3. **НОВО БРДО** 1062, ојк. Ново Брдо (14. в.), код Гњилана, ор. Велика планина 1260 (Урош. 1, 76; Мишк. 4, 46).

НОВОСЕЛСКА ЧУКА 952, ор. Мали Јастребац, ојк. Ново Село, ок. Прокупља (Стан. 2, 738). Према ојкониму *Ново Село* (ИМ).

Њ

ЊИВЕ 524, ор. Бабин нос 555, ојк. Горња Врбава, ок. Горњег Милановца (Аранђеловац 3).

ЊИВИЦА, ојк. Црнча, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 484). Деминутив апелатива *њи́ва* у функцији оронима.

О

ОАБ, ојк. Зарожје, ор. Повљен (Лома 3, 159). А. Лома је забележио овај податак са војно-географских карата из 1925. г., секција Крупань 4. При екцерпирању материјала за Орониме Србије није се наишло на овај ороним, ни у географској ни у етнографској литератури. У интерпретацији овога назива, који

је добио од информатора из села Зарожја, Лома полази од словенске глаголске основе **o-xab-* < **xab-* и налази паралелу на румунском језичком терену (Банат, Ердeљ, Олтенија), где се среће назив насеља *Ohaba*, сл. реч **охаба* 'наследни посед слободан од дажбина' (Јордан 1963, 523), коме је семантички сродан глагол *охабиџи се*. Аутор закључује: „Реч **охаба* спада у оне словенске лексеме које су се очувале једино као супстрат у румунском, а нису иначе посведочене у словенским језицима, и приписују се стога посебном 'дакословенском' говору ... некадашњих Словена на тлу античке Дакије“ (И., 161). Код А. Ломе налазимо значење „неупотребљив комад земљишта, каљуга“ за украјинску реч *оха́б* (Лома 1995). Значење 'каљуга' упућује нас на име реке *Оха́ба* из слива Дњестра, Украјина (СГУ 1979, 406–407).

ОБАДОВО БРДО, ојк. Бранешци, ор. Златибор (Мић. Љ., 478). Према антр. *Обад*; исп. презиме *Обад* (Р. САНУ).

ОБАРАК 700, ојк. Рождаце, ок. Врања (Врање 3). *Обарак* је 'ливада или њива поред воде која је плави, натапа; уопште баровито место, земљиште; заграђен, ограђен пашњак, тор' (Р. САНУ).

ОБЕДНИК 762, ор. Јагодња, ојк. Крупањ, Подриње (Стан. 2, 101). Можда: место на коме се окупља или за којим се окупља (заравњен камен и сл.) ради обедовања (о стоци или чуварима стоке).

ОБЕСЕНИ ЧУКАР, ојк. Срнећи Дол, код Владичиног Хана, обл. Иногште (Злат. 2, 182). Квалификатив *обесен*, дијалектизам, значи 'обешен'. Он у синтагму уноси значење 'који је у повијеном положају, повијен, нагнут, накривљен'. Исп. топоним *Обесено* „ниви а над нив како да се 'обесиле' карпи“ (Бунеш, слив Брегалнице, – Иванова 1996). Исп. и „*Obisila se zemlja*, т.ј. *nizbrdita* је (као *spustila se*)“ (РЈА под *objesiti*). В. ор. Обешеник.

1. **ОБЕШЕНИК**, ојк. Градиште, хид. Голема река, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 178); 2. **ОБЕШЕНИК** 413, ојк. Рајино Поље, код Лесковца (Ниш 3; Јов. Ј. 3, 4); 3. **ОБЕШЕНИК**, ојк. Ковачева Бара код Грделице (Врање 2). Исп. топ. *Обешеник* 'ливади и пасишта на истурено место ... Од *обешеник* 'обесено место' (Русиново, слив Брегалнице, – Иванова 1996). У РЈА је забележено: „*Obješenik*, m. ime selu u Hercegovini i mahali u Bosni u okružju sarajevskom ... *Razvitak* značenja nejasan; ispor. 2. *Obješenjak*, *Obješenče Vrdo*“. Код *Објешенче брдо* (13. в.) је додато: „*Ispor. geogr. imena Obješenik, Obješenjak*.“ (И.).

1. **ОБЕШЕЊАК**, брег код ојк. Козељ, код Белановице, обл. Качер (Мишк. 5, 191; Рак. М., 740; МЈ–ДП, 58); 2. **ОБЕШЕЊАК** 391, ор. Дићка главица, код Љига, обл. Качер (Мишк. 5, 191; Рак. М., 740; МЈ–ДП, 58); 3. **ОБЕШЕЊАК** 287, ојк. Мраморац, ок. Смедеревске Паланке (Крагујевац 1; Милој. М. 2, 163; Дроб. Б. 1, 350); 4. **ОБЕШЕЊАК**, ојк. Ново Село, ор. Гоч 1124 (Крушевац 3). Ороними 1. и 2. *Обшењак* налазе се у непосредној близини: „/Међа/ уз брдо излази на венац и вододелницу, пење се на први Обешењак и водећи венцем долази на други Обешењак, одакле је и одпочела“ (Мишк. 5, 191). У суседном селу Штавица налази се потес *Обешењак* (МЈ–ДП, 58), а у селу Трудељ *Обешењак* 'шума, ливада, њива' (И., 58). Исп. и назив брда *Обешењак* у Далмацији (РЈА).

ОБЗИР 293, ојк. Бикиње, код Голупца, обл. Браничево (Велико Градиште 3). Од псл. глагола *zbrěti* 'видети, гледати'; у употреби са префиксима *о-*, *оба-*, *над-* и др.; *обзирајши* 'пажљиво гледати, посматрати, загледати'; *обзрај* 'простор, предео који се види при посматрању с неког вишег места, видик'; *обзор*, *обзорје* 'простор који се може обухватити погледом, видик, видокруг; хоризонт' (Р. САНУ). Именица *обзир* је семантички разуђена и у широкој употреби у говору, али се међу њеним значењима не налази оно које имају *обзрај* и *зреник* 'видик, обзорје, хоризонт; уздигнуто место са кога се далеко види, видиковац', а које је, као старо значење, вероватно сачувано у орониму *Обзир*. Исп. називе планина: *Обзир*, код Љубиња, Херцеговина; *Обзир* 1869, планина у Црној Гори, у сливу реке Таре (ГАЈ Дубровник; ГАЈ Ужице). Исп. и орониме у Србији: *Озрен*, ок. Краљева; *Озрен*, ок. Сјенице; *Озрен*, ок. Сокобање.

ОБЛА, ор. Гарван 929, ор. Мали крш, ојк. Влаоле (Доњи Милановац 1; Милић. 1976, 873). Из синтагме **Обла глава* (в.). Исп. у Р. САНУ *обла* 'ж. не-распр. *обао*, заобљен планински врх'.

1. **ОБЛА ГЛАВА** 422, ојк. Трудель, ок. Рудника, ор. Козелъ (Аранђеловац 3; Јов. Б. 1, 284); 2. **ОБЛА ГЛАВА** 1160, ор. Јелак 1083, ор. Равна планина, ојк. Пределе (Чачак 4); 3. **ОБЛА ГЛАВА** 654, ојк. Вукања, код Кулине, ок. Алексинца (Прокупље 1; Стан. 3, 382; Ршум. 3, 136); 4. **ОБЛА ГЛАВА** 624, ојк. Разбојна, код Бруса, ор. Велики Јастребац (Куршумлија 2); 5. **ОБЛА ГЛАВА**, слив Турије л. пр. Јужне Мораве, ојк. Љуптен, ор. Мали Јастребац (Мишк. 4, 90); 6. **ОБЛА ГЛАВА**, ор. Озрен, ојк. Сокобања (Зајечар 3; Мишк. 2, 75); 7. **ОБЛА ГЛАВА**, ојк. Липовац, ок. Алексинца, ор. Крстатац (Параћин 4; Карић, 792); 8. **ОБЛА ГЛАВА**, ор. Рожањ, ок. Алексинца (Ршум. 3, 101); 9. **ОБЛА ГЛАВА**, ојк. Корман, код Алексинца, слив Корманске реке л. пр. Алексиначке Мораве (Мишк. 4, 92); 10. **ОБЛА ГЛАВА**, ојк. Требиње, код Лукова, ок. Куршумлије (Куршумлија 3); 11. **ОБЛА ГЛАВА** 808, ок. Ивањице, г. ток Голијске Моравице (Стан. 2, 882; Ршум. 4, 11). В. ор. *Обла*, Облевик 605.

ОБЛА ЊИВА 712, ор. Јабланик 1274, ојк. Брезовица, ок. Ваљева (Павл. Љ., 582; Јов. Б. 1, 159).

ОБЛЕВИК 605, ојк. Невољане, код Вучитрна (Приштина 1). Из **Обле главе*, *сиџене* и сл. (*обао*, *обла*, мн. *обле* 'који има овалне, заобљене контуре'; в. ор. *Обла глава*); **Облеви врх* и сл. (као одређени вид) у *Облевик*. Исп. *обливак* покрајински назив који значи 'вис или коса од брда' (Р. САНУ).

ОБЛЕЖ, ојк. Бигреница, ок. Деспотовца (Петровац 3). Из *leg-ti*, стсл. *lešti* (са префиксом *об-*). Као тополексема је усамљена, налази се само у овом крају. Њено значење ће, можда, делимично осветлити семантика лексема *леж*, *лежа* и других, која је у вези са особином земљишта, животом на земљи: *леж*, *лежа*, *лежај* заст. 'положај земљишта или каквог објекта у односу на околину, пространа удолина кроз коју тече река; легало, легло, гнездо'; *лежаја* 'место где се нешто налази, где расте; посечено, оборено стабло у шуми; земљиште, њива добивена крчењем шуме'; *лежаје* 'ограђен простор у коме се држи марва, стока; тор, обор'; *лежевина*, *лежика*, *лежиковина* (зб. покр.) 'поваљена по земљи

стабла и гране дрвећа'. Лексема са префиксом *за-*, *залежај*, има специфично значење 'запуштени виноград' (према Р. САНУ). В. код ор. Облогар.

ОБЛИ 749, ојк. Шарбановци, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Кула 3; Стан. М. 1, 89; Динић, 314). Ороним је из синтагме **Обли врх, дел* и сл.

1. **ОБЛИ ДЕЛ** 812, ојк. Рујиште, Сокобања (Зајечар 3; Дакић 1, 9); 2. **ОБЛИ ДЕЛ** „међаш планина ман. Бањске око горњег тока Пећке Бистрице“ (Пешикан 1981: 53).

1. **ОБЛИК** 898, ојк. Островица, ор. Сврљишке планине (Ниш 2; ГАЈ Зајечар; Богд. 1, 151); 2. **ОБЛИК**, ојк. Стубла, слив Пусте реке л. пр. Јужне Мораве (Мишк. 4, 49); 3. **ОБЛИК** 812, ојк. Солотуша, код Бајине Баште, обл. Поникве (Стан. 3, 479; Павл. Љ. 2, 381); 4. **ОБЛИК** 1133, ојк. Копориће, ор. Копаоник, слив Ибра (Куршумлија 3; Царић, 797; Мишк. 4, 29); 5. **ОБЛИК** 1310, ојк. Белишево, ок. Врања, обл. Пољаница (Врање 3; Ник. Р. 4, 18; Мил. Ч. 2, 73). Према Скоку (Рј.) лексема *облик* са тим извођењем: „на *-ик* /постоји/ само у топономастици Облик. Међу апелативима није потврђена ова изведеница због хомонимије са *лик* – *облик*“. М. Павловић сматра да је „назив планине из околине Врања првобитно био *Aballo* – дат од стране келтске групе ... У процесу симбиозе са Србима, такав ороним у билингвистичкој фази, замењен је српском формом, али са келтском ономастичком вредношће“ (Павл. М. 1972, 36). Ороним *Облик* настао је из синтагме у којој је квалификатив одређена придевска форма *обли* уз неки апелатив – *дел, врх* и сл. По својој структури и извођењу орониму *Облик* одговарају ороними *Осџирик* и *Ошџирик* (о томе Павл. 3. 2000, 760/761). В. ор. Обли дел, Обли камен.

ОБЛИ КАМ 1040, ојк. Бабица, ок. Куршумлије, ор. Копаоник (Куршумлија 3). В. код ор. Облик.

ОБЛИ КАМЕН = **ЂУЛЕ**, ојк. Трговиште, код Књажевца, обл. Заглавак (Стан. М. 1, 109). В. код ор. Облик.

ОБЛО 1932 = **ОБЛО БРДО**, ор. Шара, ојк. Брод, обл. Гора (Крст. О., 121; Лут. М. 4, 69). В. Обло брдо.

1. **ОБЛО БРДО** 653, ор. Слана коса 765, ор. Ртањ, ојк. Луково (Зајечар 1); 2. **ОБЛО БРДО** 1932 = **ОБЛО**, ор. Шара, ојк. Брод, обл. Гора (Пешикан 1981, 33).

ОБЛОГАР 269, ојк. Брестовац, ок. Баточине (Крагујевац 4; Милој. М. 1, 359). Исп. *облог* покр. 'њива необрађена, запуштена једну или више година; напуштено земљиште; ограђени пашњак или шума, брањевина, забран'; прид. *облог* покр. 'таласаст, валовит' (према Р. САНУ). Из *log-* (*leg-ti*, стсл. *lešti*) (в. Скок, Рј. под *leći*). *Облог* је геог. термин у Македонији „напуштена каменлива нива“ (Вид. 1999). В. ор. Облеж.

ОБЛОЗИ = **СЕЛСКИ ОБЛОЗИ**, ојк. Ласово, код Зајечара (Динић 1, 249). Ороним у множини; од *облог*. В. код ор. Облогар.

ОБЛУК, ојк. Рошци, код Овчар Бање (Мишк. 6, 150). *Облук* је 'ограничена крива линија, лук'; геог. 'котласто удубљење у земљишту; кружно савијено дрво на горњем крају крошње за сено' (према Р. САНУ). Исп. прид. *обао(л)* 'округао'; *облућак* 'обао камен'. В. ор. Обло брдо, Облик и др.

ОБОД, ојк. Призрен (Даничић 1863, 187). „Обод близу Призрена планина: селу Рабъчи цркве арханђелове у Призрену ишла међа по дѣлоу по СѸбодоу“ (Даничић 1863, 187). Према *обод* (мн. *ободи* и *ободови*) м ’ивица, руб; ивични, периферни део нечега’, *ободница*, *ободњак* (према Р. САНУ). В. ор. Ободњак, Ободњик.

ОБОДЊАК, ојк. Костојевићи, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 408). В. код ор. Обод.

ОБОДЊИК 762, ојк. Црнча, ок. Лознице (Зворник 2). В. код ор. Обод.

ОБОРСКА КОСА, ојк. Каменица, код Кнића, обл. Гружа (Драгић 1, 268). Први члан оронимске синтагме, придев *оборска*, је од *обор* ’ограђено, а непокривено земљиште где се затвара стока, тор; зграда за домаће животиње, стаја; плот, ограда од коља’ (Р. САНУ).

ОБРАДОВА ПАДИНА, ојк. Причевац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 297). Према м. имену *Обрад* (И., 301).

1. **ОБРАДОВА ЧУКА**, ојк. Гргуре, код ојк. Доњи Барбатовца, ок. Блаца (Арс. 1, 84); 2. **ОБРАДОВА ЧУКА** 1430, ојк. Крива река, ок. Бруса, ор. Копаоник (Куршумлија 1). В. ор. Обрадова падина.

ОБРАДОВИЋА КОСА, ојк. Мионица, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 164). Према називу фамилије *Обрадовићи*.

1. **ОБРЕЖ** 209, ојк. Мачковац, ок. Крушевца (Крушевац 4); 2. **ОБРЕЖ**, ор. Шиљак 1156, ојк. Цепе, код Руднице, ок. Рашке (Нови Пазар 4). Исп. топониме *Обреж* – име које носи више села (РЈА; ИМ): „Ime је u svezi s imenicom *brijeg*; glas је -e- dakle postao od staroga *t*; ispor. *Obrijež*“ (РЈА); *обрежак*, *-ика* ’брежуљак, брешчић, брдашце, избрежак; *обрежина* ’овећи брег; брег уопште; *обрежје* ’брежуљкасто земљиште; побрђе’ (према Р. САНУ). В. ор. Обрежак, Брежине, Брежат, Обрешка коса.

ОБРЕЖАК, ојк. Клинци, код Ваљева (Павл. Љ., 706). В. код ор. Обреж.

1. **ОБРЕНОВАЦ**, ојк. Беркасово, ок. Шида (Хер., 131); 2. **ОБРЕНОВАЦ**, ојк. Постење, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 477). Од л. имена *Обрен*, преко неке синтагме попут **Обренов врх*, *брег* и сл., до једночланог *Обреновац*.

ОБРЕНОВО 250, ојк. Петка, ок. Лајковца (Ваљево 2). Од м. имена *Обрен* преко синтагме **Обреново брдо* и сл.

ОБРЕШКА КОСА, на ор. Јухор, ојк. Обреж, код ојк. Бачине (Крушевац 2). Према ојкониму *Обреж*. В. ор. Обреж.

ОБРОВАЦ 1450, ојк. Бело Поље, код Рашке (Стан. 3, 169). *Обров* је ’ров, јендек, опкоп; обала’; *обровац* значи ’ров, опкоп; место где река подрива обалу’; из псл. *rutī*. Исп. ојкониме: *Обровац* код Бања Луке, у Далмацији, у Бачкој; *Обров*, у Црној Гори (ИМ).

ОБРТАЉКА, ор. Кобиљска глава 679, ојк. Ражана, код Косјерића, обл. Црна гора (Ваљево 3). Исп. *обртаљка* ’направа за обртање, окретање, вртешка’; *обрталишије*, *обртало* ’необрађени простор, место на крају њиве, винограда и сл. на коме се врши заокрет, окретање при орању’; *обрт* необично и застарело

значење 'стрмина, падина, обрта' (према Р. САНУ). Значења се односе на изглед терена који захтева обрт, промену начина кретања, извршења радње.

ОБРУЧАТИ КАМЕН 1740, ор. Бабин зуб, ор. Стара планина, обл. Торлак (Адам., 56). Придев *обручаџи* је забележен у источној Србији, а значи 'који је као обруч, који има облик обруча, прстена; савијен у облику обруча, крив, *обручасџи*' (према Р. САНУ).

1. **ОБРШИНА**, ојк. Славковица, код Љига (Павл. Љ., 936); 2. **ОБРШИНА** 191, ојк. Кула, код ојк. Божевац, обл. Стиг (Велико Градиште 3); 3. **ОБРШИНА** 284, ојк. Црквенац, ок. Свилајнца (Крагујевац 4); 4. **ОБРШИНА**, ор. Тресџаба, ок. Књажевца (Мишк. 2, 75); 5. **ОБРШИНА**, ојк. Липовица, ок. Властотинца (Ниш 4). Код Даничића (1863): „*Обрџиџа*, collis: Рибњница и сџ њсџми џбрџсџми“; „*Обрџина*, collis: на Ковачевџ џбрџинџ“ . Код Скока (Рј. под *врџ*): „*Prijedlozi vrh, izvrv, navrh, (s)vrh ... obrh > obr > ober, obrhu, odvrh ... 'vrhu' ... obrh m (14. st.), odatle na -io obrš f (13. i 14. v.) 'brijeg', obrš m, na -je obršje 'isto' ... 'gornji dio vinograda'*“. Подаци из РЈА: „*Obršina ... geogr. (topogr.) ime. Od obvršina, pošto je v iza b po zakonu ispalo; ispor. Obrh, Obrš ... mahala u Bosni ... brežuljak u Srbiji u okrugu valjevskom ... zemljište u Srbiji u okrugu biogradskom ... u okrugu požarevačkom ime potoka*“ (поток се зове *Мала обрџина* д. пр. Левачке реке, Мишк. 3, 120). У Р. САНУ још и значење „*обрџина ж нераспр. видик, хоризонџ*“.

ОБРШИНЕ, ојк. Балинац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 111). В. ор. обрџина.

ОБРШЈА 409, ор. Велико стениште 387, ор. Мироч, ојк. Мироч (Доњи Милановац 2; Мил. Ч. 10, 15). В. код ор. Обрџина.

ОВРШАК, ојк. Церова, ок. Ариља (Мис. И. 1, 149). *Оврџак* је 'највиши, истакнути део нечега: врх планине, брда; горњи вршни део дрвета; горња ивица, руб (нечега); оштар, шиљати врх, врџак' (према Р. САНУ).

ОВСИШКО БРДО, ојк. Овсиште, код Тополе, обл. Јасенице (Дроб. Б. 1, 328). Према ојкониму *Овсишџе* (ИМ). *Овсишџе* је назив за њиву на којој се гаји или се гајио *овас* *Avena sativa*.

ОВЧАНА ЧУКА, ојк. Папратна, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 283). У истом месту је и топоним *Овчани дол* (И.). Од дијалекатског облика придева: *овчи*, тј. *овча* 'овчији, што се односи на овцу, овце'.

ОВЧАР 985, ојк. Овчар Бања, ор. Јелица, обл. Драгачево (ГАЈ Краљево; Стан. 2, 143; Карић, 12; Ерд. 1, 117). И у Вуковом Рјечнику: „/Овчар/ планина у Србији у /окр. Рудничком/ нахији Пожешкој на десној страни Мораве“. Лексема *овчар* има значење 'онај који чува, напаса, храни овце, пастир, чобанин'; *овчара*, *овчарник*, *овчарница* 'стаја за овце'. О орониму *Овчар* Павловић пише: „Обредне свечаности су одржаване и на дан који је био посвећен овцама и том приликом су приношене жртве. Чобанин, пастир, овчар је, према веровању, био митско биће, божанско биће, и своју мистичну снагу је преносио на стоку. Претпоставка је да се такво светилиште налазило и на планини Овчар“ (Павл. 3. 2007, 380). В. код ор. Каблар, Овчарево, Овчарско брдо.

ОВЧАРЕВО 902, ор. Бели камен 835, ор. Бабичка гора (Ниш 3). Из синтагме **Овчарево брдо* и сл. В. ор. Овчар.

ОВЧАР КАМЕН 539, ор. Селичевица, ок. Ниша (Март. Ж., 4). В. ор. Овчар.

ОВЧАРСКО БРДО 619, ојк. Бистрица, ор. Копаоник (Куршумлија 3). В. ор. Овчар.

ОВЧЕ 956 = **ЧЕРТА**, ор. Орљак 867, ор. Видлич, ојк. Одоровци (Пирот 4). Из синтагме **Овче брдо* и сл. В. ор. Овчар, Овчарско брдо и др.

ОВЧИБАБА 549, ојк. Мањинац, ор. Тупижница 1162 (Зајечар 4; Петк., 60). Назив оставља утисак сложеног онима који је нејасан за објашњење.

ОВЧИЦА 665, ојк. Брезна, ок. Горњег Милановца (Ваљево 4; Мишк. 6, 136). Према зоониму *овца*; деминутивски лик. В. ор. Овчана чука и др.

ОВШАНИК, ојк. Исток, обл. Метохијски Подгор (СТИЈ. 2, 217). „Врх више самог насеља. Обрастао је шумом“ (И.). Опис који се налази уз ороним није довољан да се схвати значење, извођење. Веза са *оврш-*, *обврш* (исп. *овршак* 'врх, вршак'; *овршан* 'који је на врху, горњи, вршни') није непосредна, не зна се да ли се у називу налазило *-р-*, и да ли је оно у говору ишчезло. Исп. ор. Овршина, Обршина. Можда је у вези са *овас*, *овсшиће* (исп. име брда Овшјек, ок. Ужица, РЈА). Остаје нејасно.

ОГАШИН 327, ојк. Дубока, ок. Голупца (Велико Градиште 4). Према рум. *ogaşu* (из мађ. *vágás*) 'поток, долина' (Гамулеску 1976, 128).

ОГАШОРЕУ 376, ор. Мироч, ојк. Брза Паланка (Неготин 1). Према румунским лексемама: *ogaşu* (< мађ. *vágás*) 'поток' и *rău* 'зао, лош, рђав'.

1. **ОГЛАВАК**, ор. Камал, ор. Медведњак 353, ојк. Венчане (Аранђеловац 1); 2. **ОГЛАВАК** 198, ојк. Партизани, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1); 3. **ОГЛАВАК** 161, ојк. Кусадак, ок. Младеновца (Аранђеловца 2); 4. **ОГЛАВАК**, ојк. Селанац, ок. Љубовије, код Узовинце (Павл. Љ. 2, 482); 5. **ОГЛАВАК** 727, ојк. Ботурићи, ок. Александровца (Куршумлија 1); 6. **ОГЛАВАК** 958, ојк. Сијарина, ок. Медвеђе (Лебане 2). *Оглавак* је геог. термин – 'мали брег, брежуљак, главица; врх брда, брега' (Р. САНУ).

ОГЛАВЉЕ 1170, ојк. Доње Левиће, ор. Копаоник (Куршумлија 1). *Оглавље* има функцију геог. термина. В. ор. Оглавак.

1. **ОГЛАВЦИ** 605, ојк. Доња Трешњица, ок. Лознице, ор. Јагодња (Зворник 2); 2. **ОГЛАВЦИ**, ојк. Кораћица, ок. Младеновца (Аранђеловац 2). Ор. је облик множине од *оглавак*. В. код ор. Оглавак.

1. **ОГЛАВЧИЋ**, ојк. Варнице, обл. Качер (МЈ–ДП, 58); 2. **ОГЛАВЧИЋ** 1056, ојк. Доброселица, ок. Прибоја (Вардиште 4). *Оглавчић* је деминутив од *оглавак* 'омањи брег, брежуљак, главица, врх брда, брега'. В. ор. Оглавак.

ОГЛЕДНА 1349 = **ОГЛЕДНИК**, ојк. Радманово, ок. Брзећа, ор. Копаоник (Куршумлија 1; ГАЈ Краљево; Стан. 2, 377). Из синтагме **Огледна сџена, коса* и сл. Исп. *оглед* 'видно место, видело; узвишено место погодно за посматрање, гледање'; *огледати* 'обухватити погледом, посматрати, гледати'; без префикса и са старим значењем *глед* 'поглед, гледање; *гледаник* 'леп изглед, видик'. Орони-

ми без префикса: *Гледало* 770, код Ораховца, ок. Призрена; *Гледац* 1057, ор. Бабичка гора, Лесковачка котлина; са префиксом: *Огледница* (в.); *Поглед* 2155, ор. Мокра гора, ојк. Исток; *Поглед* 1482, ор. Јастребац; *Поглед* 1388, ор. Јавор и др.

ОГЛЕДНИК 1349 = **ОГЛЕДНА**, ојк. Радманово, ок. Брзећа, ор. Копаоник (Милић. 1, 341). В. код ор. Огледна.

ОГЊАНОВА ПАДИНА, ојк. Велико Ропотово, ок. Гњилана, обл. Изморник (Ћирић, 464). Према м. имену *Огњан*; исп. *Огњаници*, надимак породица Николић и Симић (И., 467).

ОГЊИШНИК, планински венац у алексиначком округу (Милић. 1876, 778; РЈА). Од *огњишници*, *огњишки* 'који се односи на огњиште, који је у вези са огњиштем'; *огњишиће* 'место где гори вагра, простор захваћен ватром, огњем; *га-ришиће*, *огорелишиће*; празно, незасејано место на земљи'; исп. *огњишићак* покр. 'ограда, ивица огњишта (у значењу поседа, имања)' (према РЈА, Р. САНУ). Исп. топ. *Огнаница* 'ниви и шума (Владимирово, Беровско) ... од *Огнана (Шума), чијшто адјектив е образован од апел. *Оган*' (Станк. 2001, 297). В. ор. Огњишњак.

ОГЊИШЊАК, ок. ојк. Књажевац, ор. Крстатац 1069, ор. Тупижница 1162 (Мишк. 2, 76). В. код ор. Огњишник.

1. **ОГОРЕЛА ЧУКА**, ојк. Мозгово, код Ражња (Параћин 4); 2. **ОГОРЕЛА ЧУКА**, ор. Јастребац, ојк. Горња Лопушња, код Власотинца (Врање 2). *Огорео* 'што је опалено или делимично изгорело, нагорело; што је било изложено ватри (о биљном покривачу)'. Исп. топоним 'Огорелина(та), често в. западни области за опожарјавани места' (Заимов 1967, 107). В. ор. Огорели рид, Огорели чукар, Огорелица.

1. **ОГОРЕЛИ РИД** 606, ојк. Горњи Статовац, ојк. Ргаје, ор. Ргајска планина (Прокупље 3); 2. **ОГОРЕЛИ РИД** 693, ојк. Доњи Статовац, код Житног Потока (Прокупље 3); 3. **ОГОРЕЛИ РИД**, ојк. Нова Брезовица, ок. Врања, слив Пчиње (Триф. Ј. 3, 119). В. Огорела чука и др.

1. **ОГОРЕЛИЦА**, обл. Заглавак, слив Тимока (Жуј., 158); 2. **ОГОРЕЛИЦА**, ојк. Островица, код Сићева, Сићевачка клисура (Ниш 2); 3. **ОГОРЕЛИЦА** 618, ојк. Црнче, ок. Беле Паланке (Костић 1, 217). Из синтагме **Огорела коса, чука* и сл. В. код ор. Огорела чука.

ОГОРЕЛИ ЧУКАР, ојк. Јелашница, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 213). В. ор. Огорела чука и др.

ОГРАДА, ојк. Угриновци, обл. Качер (МЈ–ДП, 58). *Ограда* је 'оно чиме је ограђен неки простор; башта, повртњак; ограђена њива, имање'; заст. 'уопште омеђено обрадиво земљиште; омеђени део сеоског пашњака, утрине, парцела заједничког испасишта'; покр. 'брањевина, забран; ограђени простор за домаће животиње, тор, обор' (Р. САНУ).

ОГРАЂЕ, ор. Крш, ојк. Морани, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). *Ограђе* (ср. род) 'ограда' (РЈА); овде вероватно у значењу 'ограђени простор, оградак, ограђеник'. Чест назив за земљишта. Код Павл. М.: 'Тако међу изведеницама на -је имамо микропониме *Оградје* и секундарни множински облик *Оградја*, зб. *Livadje* (pored mn. *Livade*)' (1968/2, 323). По структури одговара топоним *Обрађе*, вино-

гради и њиве, 'земљиште које је обрађено', у селу Дубница, код Врања (Злат. 1975: 160). У истом селу Дубница налази се и топоним *Ограђе* (Маринковић 1989: 106), а у селу Доњи Вртогош њиве се зову *Ограђа* (Злат. И., 155). Исп. *Ограђе*, име села у Далмацији и име селишта у Кучима; *Ограђа* (ж.) земљиште у Србији у ок. Алексинца и ок. Јагодине (РЈА).

***ОГРАЂЕНИК** = ***ДРАГОЉЕВСКА ПЛАНИНА**, ојк. Драгољевац, код Истока (Пешикан 1981: 47). *Ограђеник* је 'подзидани и ограђени комад, део обрадивог земљишта у крашким крајевима' (Р. САНУ). В. ор. Ограђе, Ограђеница.

1. **ОГРАЂЕНИЦА** 805, ор. Ледени врх 829, ор. Бељаница 1336 (Петровац 4); 2. **ОГРАЂЕНИЦА** 864, ојк. Мокра Гора, ор. Тара (Беш. 252; Жуј., 327). Исп. *Ограђеница*: „brdo i selo u Novom Pazaru ... mjestance u Dalmaciji ... selo u Kućima“ (РЈА); три села имају име *Округлица*: ок. Сврљига, Трстеника и у Пољаници (Котуровић 1892; ИМ). В. ор. Ограда, Ограђе, Ограђеник.

ОГРАЈ 1301, ојк. Брњица, ок. Сјенице (Сјеница 2). Исп. дијалекатске и покрајинске облике *ограја*, *ограђа* 'оград, ограда'. В. ор. Ограда, Ограђе.

ОГРАЊСКИ РИД, ојк. Житни Поток, ок. Прокупља (Јов. Ј. 6, 42). Ор. је изведен од *ограње* 'грања, грана'; исп. *грана* на Косову *грања*, *-ње*. Према Скоку, „glas *nj* mjesto *n* је можда настао у деklinацији *i* (stslav. *granjь*) ргi prelazu u deklinaciju *a*. Svakako nije isto što i kol. na *-je*“ (Рј.). Осим основног значења лексеме *грана* 'савитљиви део дрвета израстао из стабла' и других, карактеристично је значење везано за изглед терена: 'део који се од планинског масива одваја у страну, планински ланац, повијарац'.

ОГРАОВИЦА 839, ојк. Божиновац, ор. Голак, ок. Сврљига (Зајечар 3). Дијалектаска лексема *граов*, *граор* је 'грахов' (м.) 'назив за разне врсте зељастих биљака махунастог плода'. Придев *грахов*, *граов* често се среће у топонимима: „као toponim veoma raširen u poimeničenju i u izvedenicama“ (Грахово, Граово, Граховине ...) (Скок, Рј. под *gräh*). Ороним је с префиксом *о-*; изведен је именичким наставком од придевског члана неке синтагме типа **Ограова њива*, *ледина* и сл.

ОГРАОРИЦА 700, ојк. Бели Поток, ок. Сврљига (Мишк. 2, 78; Мишк. 4, 143). Овај топоним, преузет од истог аутора, унет је у РЈА али са консонантом *-х-*, као *Ограхорица*. Можда штампарска грешка, уп Ограовица.

1. **ОГРЕЗ** 275, ојк. Мала Бресница, код Раброва, обл. Бранковина (Велико Градиште 3; ГАЈ Бела Црква; Мил. Ч. 9, 3; Милић. 1, 3); 2. **ОГРЕЗ** 339, ојк. Рановац, ок. Петровца, хид. Витовница д. пр. Млаве (Петровац 1). Од *грез* 'блато' – застарела и покрајинска лексема, псл. **gřez-*; *грезан* 'блатњав'; гл. *грезати*, *грезнути*. Са префиксом *о-*: *огрезнути*, ретко *огресити*. Семантичке нијансе повезане са основним значењем *влага*, *влажан* су 'утонути, уронити у течност, нешто житко; бити потопљен у течност; бити поплављен, преплављен (обично водом); набрекнути, набубрити од течности; разлити се, надоћи; поплавити, преплавити, прекрити (земљиште, тло)' (према Р. САНУ). Исп. *Грезанска река* л. пр. Сврљишког Тимока; *Грза* река д. пр. Честобродице л. пр. Црнице д. пр. Велике Мораве, код Параћина. В. о *Грз-*, *Грез-* код Павл. 3. (2000/2).

ОГРЉАЧА, ојк. Гвозд, ор. Мали Јадовник 1591, ор. Јадовник 1734 (Пљевља 2). *Огрљач* 'огрлица'; *огрљача* 'тиква' *Lagenaria vulgaris*; са префиксом *о-* од **грљача*. У РЈА *грљача* је 'тиква': „Radi postanja od *grlo* ... i *grlič*. *Grļjača*, rus. *горлянка*, *zuccone* (Lambd), *Cucurbita lagenaria*“. У Р. САНУ: *грљач* је упућено на *грлић*, *грљак* 'отвор, сужени крај суда за течност', али и 'сужени део кањона, залива, теснац' сп. и антр. *Грла*, *Грљак*; топоним *Грљак* у ок. Ваљева (РЈА); орониме *Грља*, *Грље*.

ОГУРОВИЦА 1377, ојк. Црна Трава, обл. Власине (Врање 2: Мил. Ч. 2, 72; Ник. Р. 3, 73). *Гура* по значењу одговара лексеми *грба*. Према Скоку: „hrv.-srp. regionalno 'gybhus' ... Odatle: pridjev na -av *gŭrav* 'gybbosus, grbav, pukljav' ... gr. γυρός 'savinut, okrugao'; *gura* predstavlja ie. **gou-ra*, пријевој коријена *geu-* 'savijati', raširen formantom *r*“ (Рј. под *gŭra*). Глаголи са префиксом: *огуравити* 'постати гурав, грбав, погурити се, погрбити се, огрбавити'; *огурчити се* 'погурити се, згурити се' (Р. САНУ). Ороним је изведен од *гуро* (= *гура*), *гурав* 'крив, искривљен; нахерен, накривљен' преко неке синтагме попут **(О)гурав врх, брег* и сл.

ОДВРАЋЕНИЦА 1674, ор. Голија, обл. Стари Влах (Нови Пазар 1; Енц. Југ. Нови Пазар). Забележен је, према овом орониму, топоороним *Одвраћеничко њоље* (в.); хидроним није забележен. Према глаголу *одвраћати* 'одговарати некога да одустане од неке намере; усмеравати на нешто друго; отклањати, одстрањивати; *иџерати*, *одгонити*; усмеравати водени ток у другом правцу, скретати; враћати се као ехо (о гласу, звуку); необ. *ирикуљати*, *сабирају*' (према Р. САНУ). *Одвраћало* је 'место близу воденице, где се вода одвраћа од ваде' (с. Црна Река, Злат. 1998). Ороним би могао да означава планинске терене, места на која се стока *иџера*, *одгони* са намером поновног окупљања, враћања на стара испасишта. Исп. ониме од глагола *враћати*: ор. *Враћало*, ок. Јагодине; брдо *Враћала*, у Лици; *Враћевица* 'брдо у Велебитским Рудинама, Херцеговина; *Враћалиште*, део села Почитеља у Лици (РЈА).

ОДВРАЋЕНИЧКО ПОЉЕ 1644, ор. Одвраћеница 1674, ор. Голија, обл. Стари Влах (Нови Пазар 1). Топоним је изведен од оронима *Одвраћеница*. В. ор. Одвраћеница.

ОДЕВАЦ 164, ојк. Мрчковац, код Бродарева, ок. Голупца (Велико Градиште 3). Лексема *дева*, псл. **dēva(ja)* присутна је у другим словенским језицима; 'млада, неударна женска особа, девојка; Богородица, пресвета, пречиста Богородица'. Стара словенска богиња пролећа и плодности – *Дева*, код Срба је позната као *Девница* (пољска *Девана*): „Древна богиња плодности ... као и хришћанска богородица, не случајно – а мотив је веома стар – називају (се) *девицама*. *Девичка њланина* или *Девичја гора* /у Трипољу/ чува ... сећање на веома стари, општесловенски култ женског божанства“ (Петровић 1999, 299). Оними изведени од *дева*, *Дева*, често повезани са религијским објектима (црква, манастир), су: *Девин камен*, ок. Владичиног Хана; *Девино брдо*, ок. Сјенице; *Девница*, ок. Сокобање; *Девич планина*, код Косовске Митровице; *Девље*, ор. Жељин, ок. Ушћа (в. Ороними I). Исп. и: *Дџвинь връхъ* (Даничић 1863); ојк. *Деваје*, топ. *Девајске ровине*, ојк. Житиње (Урошевић 1935); ојк. *Дева*, код Таковице; ојк. *Девча*, код Меровине;

ојк. *Девичи*, ок. Ивањице (ИМ). Исп. ојк. *Одевце* (Одевац), код Мучиврца, Ковска Каменица (ИМ). В. ор. Одевица.

ОДЕВИЦА, ојк. Куманица, код ојк. Доње Ровине, ор. Усовина 1362 (Сјеница 2). В. код ор. Одевац 164.

ОДЕНАЦ 880, ор. Висока планина 863, ојк. Бели Поток, код Књажевца (Зајечар 4). Према **Денац* из **Денин врх* од л. имена *Дена* (Грк.); исп. м. и ж. име *Дена*, презимена *Денин*, *Денић*; ор. *Денина чука*, *Денино брдо* (РЈА; Р. САНУ); *Денчино* 'каменито земљиште', ојк. Грлиште (Динић 1, 286); *Денино* 'ливаде', ок. Сврљига (Богд. 1, 126).

ОДИНАЦ 700, ојк. Бели Поток, ок. Књажевца (Мишк. 2, 78; Мишк. 4, 143): „између брда Ограорица и Припеча ... прима /река Поповац/ с лева Велики поток, што из Одинача долази“ (Мишк. 4, 143). Према **Динац* из **Динин врх*, *камен* и сл. од л. имена *Дина* (Грк.). Исп. ор. Динина чука, Динино каменче. А. Лома напомиње да је вероватно облик онима **Ходинац* од хипокористика **Хода* (од *Ходимир*, *Ходислав*), а то би се односило и на ор. Оденац.

ОДМОРНО БРДО 135, ојк. Браничево, код Голупца (Велико Градиште 3). Придевска одредба *одморно* уноси у синтагму: 1. застарело значење – 'који се односи на одмор, намењен одмору'; или, 2. знчење 'који је дуже време стајао необрађен (о земљишту, ораници), незасејан, после дуготрајног коришћења' (према Р. САНУ). Исп. топ. *Одмор*, ојк. Кумодраж, Београд (Мачај, 203).

ОДОЈИШТЕ, ојк. Бозољин, ор. Копаоник, ок. Бруса (Куршумлија 3). *Дојишиће*, *дојишићво* су застареле лексеме које значе 'исхрана и нега малог детета које мајка не храни, дојеђе'. Глагол *одојиши* значи 'отхранити дете, младунче, својим млеком; одгојити, однеговати'. За *одојишиће* – објашњење се односи само на просторију у којој мајка доји дете, не обухвата значење места на коме се одгајају, отхрањују младунци стоке, па и сама стада.

ОДСЕДАЛИЦА 1731, ор. Радуловац 1785, ор. Голија, топ. Влашки Мост (Нови Пазар 1). Од *одседаћи* (као покрајинско значење) '(са допуном коња, од коња), силазити с коња, сјახивати' (према Р. САНУ). Односи се на место, објекат, где се одседа (ради одмора), одмориште, хан. Интересантно је запажање (за процес настанка топонима и семантику која га прати) да се врх Одседалица налази северно уз вис Радуловац, док се јужно од њега налази вис Одвраћеница. Оба су грађена префиксом *од-* али носе супротну поруку. В. код Одвраћеница.

1. **ОЖАЉ** 1242, ојк. Ожаљ, ор. Гола брда, ок. Прибоја (Пљевља 1; Енц. Југ. Вишеград); 2. **ОЖАЉ** 1242, врх на планини Ожаљ, ојк. Потоци, ок. Прибоја (Пљевља 1). В. код ор. Ожањ 862.

ОЖАЊ 862, ор. Дивчибаре, ор. Маљен (Ваљево 4; Ршум. 6, 132). Према објашњењу које даје А. Лома, ороними *Ожањ* и *Ожаљ* су стара образовања од глагола *жећи* – **žeg-ti*, са префиксом *о-*: „*o-žbž-ьп-јь* ... са губитком, односно заменом полугласа и дисимилацијом *жж* > *жд*, као у *ждићи* < *žbžiti*: **ождањ*, ген. *ождња*, затим упрошћењем *ждњ* < *жњ* ... У облику Ожља имали бисмо још дисимилацију *жњ* > *жљ*“ (Лома 1984, 202) – 'паљевине, палеж'.

ОЖАЊСКИ РТ 940, ор. Буково, ок. Ваљева (Јов. Б. 1, 176). Синтагма *Ожањски рт* је изведена према орониму *Ожањ* (в.).

ОЗЕБАЦ 1392, ојк. Тузиње, ор. Гиљево, Пештерска висораван (Сјеница 4; ГАЈ Краљево; Крст. О., 206). *Озебац* је из *озейсџи*. О оронимима *Зеб-* и *Озеб-* код Ломе (1984, 203): „Ни значење ових имена није загонетно ... по правилу се ради о највишим врховима планина, дакле о голим, ветрометним висинским пределима где у свако доба године влада хладноћа“ (с. 204). В. орониме: Зеблац, Зебац, Зеблови (Павл. З. 2009).

ОЗЕРОВАЦ 99, ојк. Марковац, ок. Свилајнца (Крагујевац 4). Вероватно преко синтагме **(О)зеров луг, брег* и сл. Исп. презиме *Озеров* (ЛП), *Зерић, Зернић* и др. (РЈА) и топониме: *Зеровина*, махала села Глумине, ок. Зворника (РЈА); *Зерје* „пјива и Зерју“ ок. Крагујевца (РЈА); село *Озерковићи*, ок. Сарајева, слив Праче (ГАЈ Сарајево). Нема прецизних података за топ. *Зерје* који би омогућили да се потврди територијална блискост његова са оронимом *Озеровац* – зна се само да су оба из околине Крагујевца.

ОЗОРАЧКА СТИЈЕНА, ојк. Дрлаче, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 440). У селу Дрлаче налазе се оними: *Озорачко врело, Озорачка сџијена, Озорачко њоље*, махала у селу – *Озорци* (И., 440, 441). Одредбе *Озорачка, Озорачко* су изведене према неком топониму **Озорак* (исп. *Зорац* „topografski naziv u smederevskom okrugu“ – РЈА). Оне људе који се налазе, живе на том земљишту називају *Озорци* (И.). Отуда и махала *Озорци* (И.). **Озорак* је назив за узвишење, место које је *озориџо; озориџ* 'који је уздигнут, узвишен, видан'; *озориџи се* 'појавити се, указати се' (према Р. САНУ). Основа *(о)зор* је превој псл. **зџр-* 'зрети' са префиксом. У суседном селу Торник налази се брдо *Озријен*, на Равној гори (Павл. Љ. 2, 439). В. ор. Озрен, Озрем, Озријен.

ОЗРЕМ 522, ојк. Бранетићи, ок. Горњег Милановца (Ваљево 4). В. код ор. Озрен.

1. **ОЗРЕН** 1174, ојк. Сокобања, ок. Алексинца, ор. Девица 1186 (Зајечар 3; ГАЈ Ниш; Дакић 1, 1; Јов. П. 1, 64); 2. **ОЗРЕН**, врх на планини Озрен 1174, ор. Мечији врх 640, ојк. Сокобања (Зајечар 3); 3. **ОЗРЕН** 959, ор. Столови, ојк. Краљево, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 229; Стан. 4, 464); 4. **ОЗРЕН**, ојк. Царичина, ок. Сјенице, ор. Гиљево (Сјеница 3; ГАЈ Ужице; Зерем. 1, 11); 5. **ОЗРЕН** 1584, врх на планини Озрен, ојк. Царичина, ок. Сјенице (Сјеница 3). Од *ozrěti*, пасивни партицип претерита – **О-зџрěтъ* „вис који се издалека види са свих страна“ (Лома 1982, 160). Исп. и Скок, Рј. (под *zreti*'). В. ор. Озорачка стијена и др.

ОЗРИЈЕН 961 = **ОЗРИМ**, ојк. Савковићи, ок. Љубовије, ор. Равна гора (Павл. Љ. 2, 446). В. код ор. Озрен, Озрем 522.

ОЗРИМ 961 = **ОЗРИЈЕН**, ојк. Савковићи, ок. Љубовије, ор. Буковица (Крупань 3). В. ор. Озрен, Озрем 522.

ОЗРИЋА БРДО, ојк. Семедраж, ок. Такова (Мишк. 6, 124; Фил. М., 259). Према називу за фамилију *Озрић – Озрићи*. Исп. л. имена: *Озрен, Озрило, Озро, Озриша* (Грк.); презимена: *Озрейић, Озриник* (Р. САНУ).

ОЈДАНИЋА СТЈЕНА, ојк. Крушчица, код Ариља (Мис. И. 1, 132). Налази се „на равањској страни“, а у селу Равни је ор. Ојданско брдо 888 (в.). Према породичном имену *Ојданићи*. Исп. презиме *Ојданић* у селу Ђеровац и у селу Радошево, код Ариља (Мис. И. 1, 121 и 143); назив махале у ок. Бањалуке (РЈА).

ОЈДАНСКО БРДО 888, ојк. Равни, код Ужица (Енц. Југ. Ужице; Ршум. 4, 23).

ОКАЊСКА УНКА, ојк. Меленци, Банат (Ђап. 2, 238). *Ока* је ’суд за држање вина, ракије и др. течности’; исп. *окајлија*, *оканик*, *оканица* (Р. САНУ); м. име *Окан* (Грк.). Нема података о топониму од кога је изведен квалификатив Окањска.

ОКАПЧЕВИНА 889, ор. Витлиште, ојк. Полумир, код Ушћа (Чачак 4). *Окајина* је геолошки термин ’плиће удубљење са истуреним делом стене у облику надстрешнице, плића пећина; природно удубљење у камену; удубљење у обали мора, реке; комад камена, стене који се одвојио, одронио од целине’; *окајчина* ’истурени део земљишта који у виду надстрешнице наткриљује неки простор’. Пример из околине Ужица: „Окапчина је земља наднијета над урвином или водом“ (Р. САНУ).

ОКЛАП ЧУКА 940, ојк. Оклап, код Липљана (Приштина 4, к. из 1937.г.). Уз ороним се налази и ојконим *Оклај* који се помиње у 18. веку (Урош. 2, 101). Етимологија није јасна. Префикс *о-* упућује на могућност везе са глаголом *окајати* ’окоживати, опкољавати; са свих страна затварати, покривати’; *окајати* ’ударити, млатнути, клепити’; *окај* ’метална шипка за разгртање жара, жарач, ожег’. Име узвишења је у форми двочлане синтагме у којој први члан није придев већ ојконим према коме је одређен положај апелатива. Такве именичке форме нису честе у називима, али су прихватљиве у ситуацијама када је први члан синтагме, именички, употребљен само као ознака места, објекта (исп. ојк. Махала Вишњица, код Кисељака; ојк. Кула Град, код Зворника – ИМ).

ОКЛАЧКА ГЛАВА 1732, ор. Мокра планина, ојк. Мојстир, Ибарски Колашин (ГАЈ Пећ; Лут. М. 5, 62). Исп. *клак* (лат. *calx*) ’вапно, креч; малтер’; *оклачки* ’који садржи клак; кречњачки’, *клаковити*, *клакасти* (према Р. САНУ).

ОКЉУЧАК, ојк. Рамаћа, ок. Крагујевца, ор. Рудник (Аранђеловац 4). *Окључина* је ’кривина, окука на путу’; исп. глагол *кључити се* ’правити окуку (о путу); савијати се, кривити се’ (према Р. САНУ).

ОКНА 570, ор. Краку габра 499, ојк. Танда, ор. Дели Јован (Доњи Милановац 4). Према *окно* 1. рударски термин – ’отвор, јама у руднику; рудник’ (у околини места Глоговица, Бор, Рудна Глава итд. су рудници); или 2. геолошки термин – ’пукотина, отвор у стени који се продужује у дубље усеке’ (према Р. САНУ).

ОКОВАН 863 = **ОКОВАНА**, ор. Милановац планина, ојк. Затрић, ок. Оравца (Призрен 2; Стан. 2, 337). *Окован* < **Окован брег*, *вис* и сл. је новији облик; старији облик, забележен у 16. в. је *Окована*: „*Окована*, забјелу Кроушчици цркве арханђелове у Призрену ишла је међа на Оковану“ (Даничић 1863). (*О*) *кован* је у вези са *ковати*; *ков* ’метал који се може ковати, метал уопше, ковина’. Овом орониму одговара, и по форми и семантички, ороним забележен у РЈА: уз

приведску одредницу *кован* „koji pripada kovu, kovanju (može značiti što i kōvān)“ под бројем 3. пише: „*kōvān*, m. ime gori u Bosni. Kovan-gora“, – Glasnik. 20, 276“. Мало ниже пише „sa Kovane“, што значи да је ном. – *Кована*. В. ор. Кован дол.

ОКОВАНА 863 = **ОКОВАН**, ор. Милановац, ок. Ораховца (Даничић 1863; РЈА). В. код ор. Окован.

ОКОЛИЧКО БРДО 576, ор. Велико брдо 1003, ор. Златибор, ок. Чајетине (Вардиште 4). В. ор. Околишта.

1. **ОКОЛИШТА**, ојк. Мушићи, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 166); 2. **ОКОЛИШТА**, ојк. Заглавак, код Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 396; Позн., 12). Према: 1. *колишиће* 'подручје, територија, око неког места или области, *околина*, *околиши*; исп. *околишиће* 'околиш, околина, предео који се простире око неког места; околна територија'; 2. *колишићии* 'обилазити, заобилазити'; *околишићии* 'постављати ограду; опкољавати'. Исп. *Околишића*, планина у Црној Гори; *Околишића*, село у околини Сарајева; *Околишиће*, село код Сврљига; *Околишиће*, топоним у ок. Пожаревца (ИМ; РЈА). В. ор. Колиште, Колишта, Кола.

ОКОНИЦА 1090, ор. Девица, ок. Сокобање (Стан. 2, 882). Исп. географске термине: *окомица* 'низбрдица, стрмен'; *оконач* 'планинска коса, падина'; *окомак* 'низбрдица, окомита, стрма стена, стрмина на планини, стрма планинска коса, окомица, обронак' (Р. САНУ).

ОКОП 276, ор. Фрушка гора, обл. Срем (Стан. 4, 767). *Окоп* је 'опкоп, дубоки ров који служи као заштита; насип подигнут ради одбране; ограђен простор у коме се држи стока, тор' (Р. САНУ).

ОКРАЈЦИ, ојк. Брајковац, ок. Рековца (Мишк. 3, 138). Топ. има облик множине лексеме *окрајак* 'комад земљишта на крају њиве или поља; област, предео по ободу неке веће територије'.

ОКРАЈЧАНЕ 1089, ор. Лупоглав 1201, ор. Јавор, ојк. Куманица (Сјеница 2). Према називу за житеље на територији која се зове *окрајчина* 'окрајина, крај, посебно подручје, забачени крај'. Исп. имена: *Крајча*, *Крајчин*; презиме *Окрајчић* (Р. САНУ).

ОКРУГЛАЈ 780 = **ПРОСТРУГА**, ојк. Лалинци, код Љига, обл. Качер (МЈ–ДП, 58). Од *круг* < **krōgъ* „okruglo mjesto ... ravnica ... brežuljak ... vrh gore ... toponim“ (Скок, Рј. под *krūg*). Исп. *кругао* 'округао, кружан; обао, заобљен'; *кругласт* 'округласт, лопгаст'; са префиксом *о-*: *округао* 'кружан, обао, заобљен'; ороним на *-јак* – *Округљак* (Загреб). *Округлај* је изведен именичким наставком *-ај*.

ОКРУГЛИ БРЕГ, ојк. Ђерекаре, ок. Бруса (Грк. 1, 195).

ОКРУГЛИЋ 798, ор. Бобија 840, ојк. Суводање, ок. Ваљева (Крупањ 4; Павл. Љ., 965). В. Округли брег.

1. **ОКРУГЛИЦА** 154, ојк. Раниловић, код Венчана, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1); 2. **ОКРУГЛИЦА**, ојк. Горња Врбава, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 115); 3. **ОКРУГЛИЦА**, ојк. Брњица, ок. Кнића, обл. Груже (Драгић 1, 223); 4. **ОКРУГЛИЦА**, ор. Равна глава 1112, ојк. Батоте, код Бруса (Куршумлија 2); 5. **ОКРУГЛИЦА**, ојк. Мељаница, код Краљева, Подибар (Павл. Р. 1, 328); 6. **ОКРУГЛИЦА** 641, ојк. Вича, код Лучана, обл. Горње Драгачево (Јов. К. 1, 401);

7. **ОКРУГЛИЦА** 1370, ојк. Висока, код Ариља, слив Рзава (Енц. Југ. Ужице; ГАЈ Ужице; Мис. И. 1, 120; Ршум. 4, 58); 8. **ОКРУГЛИЦА** 1032, ојк. Мокра Гора, код Ужица, ор. Тара (Беш., 252); 9. **ОКРУГЛИЦА** 1490, ор. Бабине гомиле 1502, ојк. Добри До, ок. Ивањице (Сјеница 2; Енц. Југ. Краљево; Ршум. 4, 5); 10. **ОКРУГЛИЦА**, ор. Дебело брдо 1092, ор. Озрен, код Бродарева (Пљевља 4). Из синтагме **Округла главица* и сл. В. ор. Округлај, Округли брег, Округлић.

ОКРУГЛО БРДО 263, ор. Букуља, код Аранђеловца (Ваљево 4; Јов. Б. 1, 288). В. ор. Округлај, Округли брег, Округлић, Округлица.

ОКРУГЛО ПОЉЕ, ојк. Моравци, код Љига, Качер (Рак. М., 740).

ОКРШАК, ојк. Крушевица, код Краљева (Павл. Р. 1, 348). Геог. термин *окршак* значи 'крај, ивица, руб стене, крша, гребена' (Р. САНУ). Термин је у функцији оронима.

ОЛОВРЊ, ојк. Љештанско, код Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 413). Нејасно.

1. **ОМАН** 770, ор. Велики Лишковац 803, ок. Мајданпека (Доњи Милановац 1; Стан. 2, 585); 2. **ОМАН** 963, ојк. Влаоле, Хомољске планине, слив Пека (Доњи Милановац 3; ГАЈ Бела Црква; Мил. Ч. 9, 8). Према зељастој, вишегодишњој, биљци *Inula helenium* која има лековита својства. Фитоним *оман* је познат и у другом словенским језицима. Према Скоку: „Riječ ide možda u praevropski supstrat“ (Рј. под *отан*). Исп. топониме: село *Омановац*, Славонија; село *Оманска*, Бања Лука; земљиште *Оманика*, Хрватска; *Оманишије*, ок. Алексинца (РЈА; ИМ); антропоними: *Оман* м. име; презимена *Оманић*, *Омановић* (РЈА).

ОМАНИШ 1189, ор. Краку добриж 1243, ор. Кучај (Перовац 4). Ор. је изведен од фитонима *оман* *Inula helenium* наставком *-iš*. В. код ор. Оман.

ОМАЊЕ, ор. Краку Петруне 741, слив Мале Тиснице л. пр. Млаве (Доњи Милановац 3). *Омање* је изведено од фитонима *оман* *Inula helenium* наставком *-је*, а значи место, крај где расте та биљка (исп. *бук(ва)* > *Бучје* – топоним према фитониму).

1. **ОМАР**, ојк. Заовине, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 365); 2. **ОМАР** 1108, ор. Толачко брдо, ор. Побиженик 1423, ок. Пријепоља (Пљевља 1); 3. **ОМАР**, ор. Крш 1230, ор. Јавор, ојк. Кладница, ок. Сјенице (Сјеница 1); 4. **ОМАР** 1203, ор. Велика Нинаја, ојк. Пружан, ок. Тутина (Сјеница 4). *Омар* је 'густа, зимзелена или листопадна шума; мања шума окружена пољем, ливадом, пашњаком, гај; честар, шипраг' (Р. САНУ). Према Скоку, *омар* је „Riječ ... štokavska, istočna ... zasijelo u vezi s *tolika* ... pinus pence ... bug. *morina* i *tunika* 'omorika' ... Bit će iligo-tračkog podrijetla“ (Рј. под *отмар*).

ОМАРИЋ, ојк. Сјеништа, ор. Златибор (Мић. Љ., 467). *Омарић* је деминутив од *омар*. В. код ор. Омар.

ОМЛАДАК, ојк. Рибница, код Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 379). *Омладак* је 'млада грана, младица, изданак'.

ОМОЉСКЕ ПЛАНИНЕ = **ХОМОЉСКЕ ПЛАНИНЕ**, обл. Омоље (Хомоље), слив Млаве (Жуј., 210). Омољске планине се налазе северно од слива Млаве, а цела област (правац Крепољин – Жагубица) носи име Хомоље, у народу Омоље. Ова област је окарактерисана географским терминима: удолина,

котлина, басен, корутина (Цвијић 1923, 84–85). Према М. Павловићу, *Омоље* припада групи оронима *Мал*, *Маја*, *Маленик* (код Злота): „sa varijantom baze *mal* i sa strukturom kolektiva /je/ u znacanju 'Pobrdje', 'Brdo'“ (Павл. М. 1965, 215). Другом приликом додаје: „Код варијанте базе типа **mal*, **mar*, **mol* основни члан у оронимским синтагмама, а да се на територији грчког језика јавља тип *проиολή*... који одговара наведеном рум. *Molea* ... колект. *Моље*, *Омоље* (**Моље*)“ (Павл. М. 1966: 107).

ОМОРНО БРДО 116, ојк. Кусићи, код Браничева (Велико Градиште 3). Према дримониму *омар*, покрајински назив за *оморику*, четинарско дрво *Picea otagica*; исп. *оморик* 'оморикова шума'.

ОПАЉЕНА ГЛАВА, ојк. Станце, обл. Пољаница (Ник. Р. 4, 184). Први члан оронимске синтагме је трпни придев глагола *оїалииш* 'опрљити, огорети ватром; спалити, сагорети'. У областима Левач и Темнић употребљава се *оїаљен* у значењу 'неплодан, јалов, пуст' (Р. САНУ). В. ор. Опаљеник.

1. **ОПАЉЕНИК**, слив Ношнице л. пр. Голијске Моравице, ојк. Опаљеник (Мишк. 4, 4); 2. **ОПАЉЕНИК** = **УПАЉЕНИК**, ојк. Мали Крстац, обл. Гора (Лут. М. 4, 73). Из оронимске синтагме попут **Оїаљен врх*, *брег* и сл. Исп. *Оїаљеник*: шума код Беркасова, Срем, и поменуто село уз планину Опаљеник (РЈА; ИМ). В. ор. Опаљена глава, Паљевац, Паљевина, Палеж и др.

ОПЛЕНАЦ, ојк. Топола, код Аранђеловца (ГАЈ Београд). Ороним је нејасан. Можда се може успоставити нека семантичка блискост са лексемом *оїлен* (Србија, Бугарска), *оїљен* 'гредица поврх осовина волујских кола или саоница; предњи и задњи јастуци у колима' (Р. САНУ; Скок, Рј. под *опљен*). „Нејасна беседа; navodno rekonstruirano psl. **oplěň*“ (Безлај 1982 под *опљен*). Према Скоку: „Nema paralela ni u baltičkim ni u drugim ie. jezicima, ali se tumači iz ie. korijena **(s)p(h)el-* 'сijepati', koji je dobro zastupljen u slavinama: v. *plot*, *poljeno*, *polica*, *palica* i *polovina*“ (Рј. под *опљен*). У румунском је „*opleán* брус между полозьями (у саней)“ (Р. Р–Р). Исп. варијанте: *опленак*, *опљенак*, *опљенјак* (РЈА).

ОПЛОП 335, ор. Чукара 341, ојк. Мустапић, код Раброва, ок. Бранковине (Велико Градиште 3; Мил. Ч. 9, 3; Миљић. 1, 3). У орониму са префиксом *О-їлої* саставни део *їлої* је румунски фитоним *плор Populus* 'јаблан, топола, јасика' (Р. Р–Р). В. код ор. Краку плопи.

ОРАВИЧКА ЧУКА 994, ојк. Липовац, ок. Бруса (Куршумлија 1). Према топониму **Оравица* (= **Оравица* = **Ораховица*) од фитонима *орак* (*орај*, *ора*, *орак*, *орев*) *Juglans*.

ОРАЈЕ, ојк. Сеча Река, код Косјерића (Мис. И. 2, 171). В. код ор. Оравичка чука.

ОРАЈЕВИЦА = **ОРИЈЕВИЦА**, ојк. Папратиште, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 387). В. ор. Оравичка чука, Ораје.

ОРАЈ, планински врх, ојк. Дубница, код Врања (Злат. 4, 160; Маринк. 1, 106). По зоониму *орао*, псл. **orъль* *Aquila*. Исп. орониме у Македонији *Ореј*, врх на Скопској Црној гори и код Кичева (Станк. 2002). В. ор. Орлова глава, Орлиште и др.

ОРАНИЦА 397, ојк. Милива, ок. Деспотовца (Петровац 3). Апелатив *ораница* 'обрадиво земљиште; земљиште које се обрађује' – у функцији оронима.

ОРАНСКИ ВРХ 837 = **ОРАНЋИ ВРХ**, ојк. Доњи Рињ, код Беле Паланке (Костић 1, 185). У селу је топоним *Орана* (Ћирић 1, 136) које је вероватно из синтагме **Орана ливада, земља* и сл. – 'која се може орати; која је већ орана'. Исп. *Орана ливада*, слив Брегалнице: „место што се ора' ... 'разорана, изорана земја“ (Иванова 1996). Варијанта са *-сћ-* је покрајинско говорно обележје.

ОРАНСКО БИЛО = **ОРАЊСКО БРДО**, ојк. Вујаново, код Бојника (Јов Ј. 6, 17). Ту је и село *Оране* (Кот. 1892; РЈА; ИМ). У РЈА пише: „Orane f. pl. ... тјештани govore Orâne ... Тамно: po свој prilici мјесто Orani.“ О *Орањ до* (Црна Гора) и придевима типа *орањи* код Бошковића (1978, 217). У селу *Оране* постоји легенда о имену села по којој су досељеници у овај крај: „плугом ... заорали међе атара свога будућег села. Село је добило своје име по томе првом орању, Орање – Оране“ (Јов. Ј. 6, 85). В. код ор. Орански врх.

ОРАОВАЦ, ојк. Пачарађа, ок. Барбатовца (Куршумлија 4). Назив за терен на коме има *ораха*; од квалификатива *ора(х)ов* из **Ораова глава, њадина* и сл.

ОРАОВИЦА 856 = **ОРОВИЦА**, ојк. Тучково, ор. Каблар 885 (Енц. Југ. Ужице). В. ор. Ораховица, Ораовац и др.

1. **ОРАХОВИЦА**, врх на брду Рајиновача, ојк. Доња Ораховица, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 449); 2. **ОРАХОВИЦА** 809 = **МАЈА ЗАБЕЛ**, ојк. Раховица, код Прешева (Куманово 2). Оба оронима се налазе крај насеља чија имена имају исту форму и значење – изведени су од дримонима *орак* Juglans.

ОРАХОВИЧКА ПЛАНИНА 631 = **ОРОВИЧКА ПЛАНИНА** = **ОРОВИЧКО БРДО**, ојк. Горња Ораховица, код Љубовије (Павл. Љ. 2, 448). Данас и насеље *Ораховичка Планина* (ИМ). Ороним је заједнички назив за брда око села Горња Ораховица (ор. Дебела гаревина, Звириња врата, Језеро и др.) (И.). В. ор. Ораховица и др.

1. **ОРАШАЦ**, ојк. Горњи Лајковац, ок. Мионице, хид. Рибница д. пр. Колубаре (Павл. Љ., 741); 2. **ОРАШАЦ** 1283, ор. Црни врх, слив Лима (Енц. Југ. Вишеград). *Орашац* је место где има орахових стабала, орахова шума, *орашје*, *орашак*, *орашик*. У Србији је чест оним (РЈА; ИМ). В. ор. Орашје.

ОРАШАЧКО БРДО, ојк. Орашац, код Аранђеловца (Дроб. Б. 1, 292). Према ојкониму *Орашац*. В. ор. Орашац.

ОРАШИНА, коса у ојкониму Манојловци, ок. Тополе, обл. Качер (Мишк. 5, 177; МЈ–ДП, 59). Место на коме расте орахово дрвеће, *орашик*. Исп. „*Oraš*, *Oraša*, т. тако се некад звало село Srnje, у Србији, у округу moravskom“ (РЈА). В. ор. Орашине.

ОРАШИНЕ, ојк. Ораше, код Тутина, слив Јошанице (Мишк. 4, 28). В. ор. Орашина.

1. **ОРАШЈЕ**, ојк. Мрчићи, ор. Козомор 1007, код Косјерића (Павл. Љ., 809); 2. **ОРАШЈЕ**, ојк. Силјевица, код Рековца (Мишк. 3, 138). *Орашје* је место где има ораховог дрвећа, орахова шума, орашик. Облик Орашје је распрострањен и као микротопоним и као ојконим (РЈА; ИМ).

ОРАШЋЕ, ор. Медведник, ојк. Драгодо, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 452). *Орашће* „zemljište ('sa orasima')“ (РЈА). Исп. мтоп. *Орашће* у селу Железник, код Београда (Бог., 203). В. ор. Орашје, Орашац.

ОРБИЈА 685, ојк. Батлава, ок. Подујева (Приштина 2). Ор. Орбија је изведен од *орба* 'орање', гл. *орбаји* 'упорно радити'. Скок под *òrati* „Možda ide ovamo i *òrbati* impf. (Gospić) 'uporno raditi', od denominala na -ьba *òrba* f. (Reljković, Vogišić, Novaković, Srbija) 'oranje'.“ В. ор. Кулмеа орба.

ОРЕОВА ГЛАВА 833, ор. Гола чука 1002, ојк. Радичевца, код Књажевца (Кула 3; Динић, 7; Стан. М. 1, 105). Према зоониму, птици *орао* Aquila. В. ор. Орлова глава.

1. **ОРЕШАК**, ојк. Грлиште, код Зајечара, ор. Тупижница (Петк., 61); 2. **ОРЕШАК**, ојк. Доња Каменица, код Књажевца (Динић, 212). *Орешак* је дем. од *ораш*, *орех*; значи 'орахова шума, орашак, орашац'. В. ор. Орашац.

ОРЕШАЧКА СТЕНА, ојк. Орешац, код Књажевца (Мачај, 299). Ор. је изведен од ојконима *Орешац* (ИМ). В. ор. Орешак, Орашац и др.

ОРИЈЕВИЦА = ОРАЈЕВИЦА, ојк. Папратиште, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 387). В. ор. Орајевица.

ОРЛАН, ојк. Смрдић, код Житорађе, слив Топлице (Рак. М., 43). Топоним *Орлан* (м. род, – РЈА) забележен је у 18. в., међу другим насељима из слива Топлице, „от орлана секула“ (Руварац 1881, 12); ојк. *Орљани* (14. в.) данас *Орљане* (ИМ). Ор. *Орланце* (в.) је дем. од Орлан. Антропоними су *Орлан* и *Орлановић* (РЈА).

ОРЛАНЦЕ, ојк. Горње Неродимље, код Урошевца (Бук. 4, 396). В. ор. Орлан.

ОРЛЕВАЦ = ОРЛУЈЕВАЦ, ојк. Прањани, код Горњег Милановца (Фил. М., 154). Из **Орлев врх*, *брег* и сл. > *Орлевац*. В. ор. Орлево.

ОРЛЕВО 294, ојк. Рановац, ок. Петровца (Петровац 1). Из синтагме **Орлево брдо* од *орле* 'хип. од орао; млад орао, младунче орла' (Р. САНУ).

ОРЛИЈАК, ор. Водице 1410, ок. Нове Вароши (Сјеница 1). Из синтагме **Орл-иј-* + *-ак* или **Орли-* *јак* (*камен*, *врх* и сл.). В. ор. Орли камен, Орлик.

ОРЛИК = ОРЛИЋ, ор. Љуљаш, ојк. Горња Јабланица, код Чајетине (Вардиште 3). В. ор. Орли камен, Орлијак и др.

ОРЛИ КАМЕН, ојк. Сињац, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 224). Зоонимска синтагма. В. Орлова глава, Орлова падина.

ОРЛИЋ = ОРЛИК, ојк. Јабланица, ор. Златибор (Мић. Љ., 470); 2. **ОРЛИЋ**, слив Јошанице л. пр. Ибра, ојк. Вучје Локве (Мишк. 4, 28); 3. **ОРЛИЋ** 800, ор. Бојрански брег 1070, ојк. Крушево, ок. Бродарева (Пљевља 2); 4. **ОРЛИЋ**, ор. Кнежево брдо, ор. Копаоник (Милић. 1884, 371).

ОРЛИЧИНЕ 426, ојк. Накучани, код Горњег Милановца, Таково (Фил. М., 216). Од зоонима *орлич* 'орлић' (РЈА).

ОРЛИШКИ ВИС, ојк. Орлиште, код Раче, ок. Куршумлије, слив Топлице (Милић. 1, 344). Према ојкониму Орлиште (Кот. 1892; Милић. 1, 344), од топоапелатива *орлишије* 'место на коме се гнезде орлови; место где има орлова'.

ОРЛОВА, ојк. Негришори, ок. Лучана, обл. Доње Драгачево (Ерд. 1, 126; РЈА). Функцију оронима обавља поименичени придевски члан синтагме **Орлова чука, глава* и сл. В. ор. Орлова глава и др.

1. **ОРЛОВА ГЛАВА** 459, ојк. Дивци, ок. Пријепоља, ор. Јадовник (Пљевља 2); 2. **ОРЛОВА ГЛАВА** 731, ојк. Стубла, ок. Медвеђе (Приштина 2); 3. **ОРЛОВА ГЛАВА**, ојк. Глоговце, обл. Изморник (Ћирић, 433). Зоонимска синтагма. В. ор. Орлова главица, Орлова падина и др.

1. **ОРЛОВА ГЛАВИЦА**, ојк. Озрем, код ојк. Бершићи, ок. Горњег Милановца (Фил. М., 209); 2. **ОРЛОВА ГЛАВИЦА**, ојк. Вељи Бријег, код Зубиног Потока, ок. Косовске Митровице (Лут. М. 5, 130). В. ор. Орлова глава, Орлова чука и др.

ОРЛОВА ПАДИНА, ојк. Дејановци, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Стан. М. 1, 159; Динић, 191). В. ор. Орлова глава, Орлова чука и др.

1. **ОРЛОВА СТИЈЕНА**, ојк. Торник, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 439); 2. **ОРЛОВА СТИЈЕНА** 961, ор. Копаоник, ојк. Лозно (Куршумлија 3). В. ор. Орлова глава, Орлова чука и др.

ОРЛОВА СТРАНА 384, ор. Фрушка гора, Срем (Стан. 4, 767). В. Орлова глава и др.

ОРЛОВА УМКА 150, ор. Велика умка 151, ојк. Гребенац, Банат (Пожаревац 2; Стан. Б., 204). В. ор. Велика умка, Умка.

1. **ОРЛОВАЦ** 524, ор. Фрушка гора, Срем (Стан. 4, 767); 2. **ОРЛОВАЦ** 164, ојк. Вишњица, код Београда (Београд 1); 3. **ОРЛОВАЦ**, ојк. Мељак, ок. Београда (Београд 3; Петр. П. 1, 188); 4. **ОРЛОВАЦ** 217, ојк. Пиносава, код Београда (Београд 3); 5. **ОРЛОВАЦ** 255, ојк. Пауни, ок. Ваљева (Ваљево 1; Павл. Љ., 850); 6. **ОРЛОВАЦ** 260, ор. Маљен (Јов. Б. 1, 221); 7. **ОРЛОВАЦ**, ојк. Причевић, ок. Ваљева (Павл. Љ., 677); 8. **ОРЛОВАЦ**, ојк. Козељ, код Белановице, обл. Качер (МЈ–ДП, 59; Мишк. 6, 183); 9. **ОРЛОВАЦ**, ојк. Ракари, код Мионице, слив Топлице д. пр. Колубаре (Павл. Љ., 909); 10. **ОРЛОВАЦ**, ојк. Доња Црнућа, код Враћевшнице, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 110); 11. **ОРЛОВАЦ**, ор. Лисач 503, ојк. Горња Трешњевица, ок. Рудника (Аранђеловац 3); 12. **ОРЛОВАЦ**, ор. Мали кик 407, ојк. Драгољ, ок. Рудника (Аранђеловац 3); 13. **ОРЛОВАЦ** 564, ор. Јеремића брдо 546, ојк. Прњавор, ор. Рудник (Аранђеловац 4); 14. **ОРЛОВАЦ**, ојк. Брезница, ок. Петровца (Петровац 1); 15. **ОРЛОВАЦ**, ор. Мечији врх 640, ојк. Сокобања (Зајечар 3); 16. **ОРЛОВАЦ**, ојк. Радошевац, ок. Бабушнице (Пирот 3); 17. **ОРЛОВАЦ** 1299, ок. Пале, Власинско језеро (Босиљград 3); 18. **ОРЛОВАЦ** 605, ојк. Честобродица, ок. Пожеге, обл. Црна гора (Мис. И. 3, 405; Ршум. 6, 137); 19. **ОРЛОВАЦ**, ојк. Крушчица, ок. Ариља (Мис. И. 1, 132); 20. **ОРЛОВАЦ** 938, ор. Подорловац 567, ор. Столови, ојк. Каменица (Чачак 4; Павл. Р. 1, 335); 21. **ОРЛОВАЦ**, ојк. Цветке, код ојк. Лађевци, ор. Котленик (Мишк. 6, 169); 22. **ОРЛОВАЦ**, ојк. Церје, ок. Ушћа, ор. Равна планина (Павл. Р. 1, 315); 23. **ОРЛОВАЦ**, ојк. Медвеђа, код Трстеника (Крушевац 3; Мишк. 3, 139); 24. **ОРЛОВАЦ** 1230, ојк. Плоча, ок. Александровца, код Плеша (Куршумлија 1); 25. **ОРЛОВАЦ** 1320, ор. Жељин, обл. Гокчаница (Стан. 1, 738); 26. **ОРЛОВАЦ**, ојк.

Радошићи, код Рашке, слив Ибра (Ил. Р., 645); 27. **ОРЛОВАЦ** 1440, ор. Коритник 1472, ојк. Требиње, ок. Сјенице (Сјеница 3); 28. **ОРЛОВАЦ** 622, ојк. Трнава, ор. Голија (Нови Пазар 1); 29. **ОРЛОВАЦ** 1078, ор. Камена глава, ор. Копаоник (Нови Пазар 2; Царић, 796); 30. **ОРЛОВАЦ** 885, ор. Озрен, ојк. Сокобања (Стан. 3, 180); 31. **ОРЛОВАЦ**, ор. Мијајловац, ојк. Горња Купиновица, ок. Лесковца (Ниш 3); 32. **ОРЛОВАЦ**, ојк. Старац, ок. Бујановца (Злат. 6, 158). Из неке синтагме попут **Орлов вис, врх, *Орлово брдо*.

1. **ОРЛОВАЧА**, ојк. Железник, код Београда (Београд 3; Мишк. 4, 202); 2. **ОРЛОВАЧА**, ојк. Војковци, обл. Качер (МЈ–ДП, 59); 3. **ОРЛОВАЧА**, ор. Велико брдо 1061, ојк. Крчмар, обл. Црна гора (Ваљево 3); 4. **ОРЛОВАЧА** 998, ојк. Радојиња, ок. Кокиног брода (Вардиште 4); 5. **ОРЛОВАЧА** 1421, ор. Сирови крај 1479, ор. Златар 1627, ок. Нове Вароши (Пљевља 2). Из синтагме као што је **Орлова чука, глава* и сл.

ОРЛОВАЧКИ ВИС 917, ојк. Преветица, ок. Куршумлије (Приштина 2). Ор. је изведен од ојконима *Орловац*, код Раче, ок. Куршумлије (ИМ).

1. **ОРЛОВА ЧУКА**, ојк. Креница, код Беле Паланке (Ћирић 1, 167); 2. **ОРЛОВА ЧУКА** 1814, ор. Стара планина, обл. Торлак (Адам., 56); 3. **ОРЛОВА ЧУКА** 1274, ојк. Зарбинце, код ојк. Трстена, ок. Врања, обл. Пољаница (Лебане 4; Стан. 4, 606; Енц. Југ. Врање; Мил. Ч. 2, 73).

ОРЛОВ ВИС, ор. Пасјача планина, ојк. Пасјача, ок. Прокупља (Прокупље 4). В. ор. Орлова чука и др.

ОРЛОВ ВРХ 1181, ор. Чигота, ојк. Раковица, код Чајетине (Вардиште 4; Енц. Југ. Ужице).

1. **ОРЛОВИНА** 554, ојк. Замчање, ок. Краљева, ор. Столови (Чачак 4; Ћуп. – Кор., 608); 2. **ОРЛОВИНА**, ојк. Црнуговићи, ок. Прибоја, ор. Јаворје (Вардиште 3; Енц. Југ. Вишеград; Стан. 2, 98). Од **Орлов врх, *Орлова сѝена* ’место где има орлова, станиште орлова’.

1. **ОРЛОВИЦА** 266, ојк. Миријево, код Београда (Београд 1; Ршум. 5, 25); 2. **ОРЛОВИЦА** 482, ојк. Гараши, код Аранђеловца (Аранђеловац 1; Дроб. Б. 1, 297; Петр. П. 1, 151); 3. **ОРЛОВИЦА**, ојк. Доња Трешњевица, код Тополе (Дроб. Б. 1, 366); 4. **ОРЛОВИЦА** 515, ор. Тићак 454, ојк. Богатић (Ваљево 3; Енц. Југ. Ваљево); 5. **ОРЛОВИЦА**, ојк. Ребел, код ојк. Стубо, ок. Ваљева (Крупањ 4); 6. **ОРЛОВИЦА** 732, ор. Бабина глава 637, ор. Кучај 1284 (Петровац 4); 7. **ОРЛОВИЦА**, ор. Ситно камење 636, ор. Гледићке планине, ојк. Дулене (Крушевац 1); 8. **ОРЛОВИЦА**, ојк. Церова, код Ариља (Мис. И. 1, 149); 9. **ОРЛОВИЦА**, ојк. Рвати, код Рашке, слив Ибра (Ил. Р., 643); 10. **ОРЛОВИЦА** 1203, ор. Брајковица 1149, ојк. Дебеља, код Нове Вароши (Сјеница 1). Из **Орлова глава, сѝена* и сл. В. ор. Орловина и др.

1. **ОРЛОВ КАМЕН** 1744, ојк. Алдина Река, код Калне, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Енц. Југ. Зајечар; Стан. 4, 423); 2. **ОРЛОВ КАМЕН** 1696, ор. Светониколска планина, ор. Стара планина (Пирот 1; Крст. О., 337; Миш. 2, 7); 3. **ОРЛОВ КАМЕН**, ојк. Белоиње, код Сврљига (Богд. 1, 152); 4. **ОРЛОВ КАМЕН**, ојк. Ново Село, ок. Сокобање, ор. Озрен (Зајечар 3); 5. **ОРЛОВ КАМЕН** 876, ор.

Пасјача, Лесковачка котлина (Стан. 2, 556); 6. **ОРЛОВ КАМЕН**, ојк. Ваганце, слив Пчиње (Триф. Ј. 3, 96).

ОРЛОВ КРШ, ојк. Постење, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 477).

ОРЛОВЊАК 1402, ојк. Рикачево, ок. Босилграда (Крива Паланка 1). Исп. *Орловњак* „pusta u Slavoniji u županiji virovitičkoj“ (РЈА). В. ор. Орловина, Орловица и др.

1. **ОРЛОВО** 462, ојк. Брњица, код Голупца (Велико Градиште 4; Мил. Ч. 4, 103); 2. **ОРЛОВО** 658, ојк. Марковица, код Лучана, обл. Доње Драгачево (Ерд. 1, 123). Из **Орлово брдо* и сл.

1. **ОРЛОВО БРДО**, ојк. Камендол, код Умчара, ок. Смедерева (Дроб. Б. 2, 309); 2. **ОРЛОВО БРДО**, ојк. Орловић, код Приштине (Приштина 4; к. из 1937.г.).

ОРЛОВО ГНЕЗДО 609, ојк. Крајковац, ор. Мали Јастребац (Прокупље 2).

ОРЛОВСКА ГЛАВА 901, ор. Фиуљ 982, ојк. Бродарево (Пљевља 4).

ОРЛОВСКА ЧУКА 1319, ор. Доњи Лисац, ојк. Врање (Стан. 2, 579).

ОРЛОВСКИ ВИС, ојк. Орловац, код ојк. Равни Шорт (Куршумлија 4).

1. **ОРЛОЈЕВИЦА**, ојк. Срезејевци, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 139); 2. **ОРЛОЈЕВИЦА**, ор. Овчар, слив Западне Мораве (Ил. М., 191). В. Орлујевац.

ОРЛУЈАК 784, ојк. Костајник, код Крупња, ок. Лознице (Зворник 2; ГАЈ Шабац). Исп. ор. *Орлујак*, Црна Гора и два мтоп. *Орлујак* у Србији (округ руднички и округ ужички) (РЈА). В. ор. Орлујача, Орлујевац и др.

ОРЛУЈАЧА 1264, Сјеничка котлина (Зерем. 1, 12). Од топонима *Орлујак*. Исп. ор. Орлујак.

ОРЛУЈЕВАЦ = **ОРЛЕВАЦ**, ојк. Прањани, код Такова (Фил. М., 154). Из **Орлујев* (=орлов) *крш*, *врх* и сл.

ОРЛУШИЋИ 666, ојк. Градац, ор. Голија (Нови Пазар 1). Према: (1) породичном имену *Орлушићи*; исп. презиме *Орлушић* (РЈА); или (2) према мтоп. од дем. облика зоонима – *орлушић* ’млад орао, орлић’.

ОРЉА 594, ор. Столно бачиште 723, ојк. Мало Село (Пирот 4). Из **Орља глава* и сл. Исп. ојк. *Орља*, код Темске. В. ор. Орља глава.

ОРЉА ГЛАВА 1192, ор. Преседо 1173, ојк. Мланча, ок. Ивањице (Чачак 3). Исп. ојк. *Орља Глава*, ок. Краљева. В. ор. Орловска глава, Орљи крш и др.

1. **ОРЉАК** 867, ојк. Одоровци, ор. Видлич (Пирот 4); 2. **ОРЉАК** 875, ојк. Влајковци, ор. Копаоник (Куршумлија 1); 3. **ОРЉАК**, ојк. Славујевац, код Прешева (Злат. 7, 117). Из **Орљи врх*, *вис* и сл. В. ор. Орљи крш, Орлујак.

ОРЉЕВО, ојк. Рановац, обл. Млаве (Јов. Љ., 406). Из синтагме **Орље брдо* и сл.

ОРЉИ КРШ 1247, ор. Гусарица 1535, ор. Чемерна планина, ојк. Савово (Чачак 3). В. ор. Орљак и др.

ОРЉУЈАК 695, ор. Жуњевина 558, ојк. Бресник (Чачак 3). В. ор. Орлујак, Орљак и др.

ОРМА, ор. Жеговац 1019, ок. Гњилана (Урош. 3, 66). Њива у селу По-неш, уз ор. Жеговац, зове се Орма (Урош. 2, 102). Можда према турској лексеми *orman* 'шума'. В. ор. Орманова глава 384, Орман тепе 886.

ОРМАНОВА ГЛАВА 384, ојк. Лазница, код Жагубице, слив Млаве (Петровац 4; Паунк., 32). Према тополексеми **Орман* од турског *orman* 'шума'.

ОРМАНОВСКА ЧУКА 1168, ор. Стара планина (Миш. 2, 7). В. ор. Орманова глава 384.

ОРМАН ТЕПЕ 886, ојк. Жуја, код Огошта, ок. Косовске Каменице (Лебана 4). Оронимску синтагму чине турске лексеме *orman* 'шума' и *tepe* 'врх, рид'.

1. **ОРНИЦА** 377, ор. Буковик 893, ок. Ражња (Марк. Ј. 1, 74; Марк. Ј. 3, 90); 2. **ОРНИЦА** 868, ор. Мучањ, слив Малог Рзава (Ршум. 4, 44). *Орница* 'обрадиво земљиште'. В. ор. Орница.

1. **ОРНИЦЕ**, ојк. Војковци, код Јарменовца, поток Орнице д. пр. Јарменовачке р. д. пр. Јасенице (Рак. М., 741); 2. **ОРНИЦЕ**, ојк. Моравци, код Љига, слив Оњега д. пр. Љига (Рак. М., 740); 3. **ОРНИЦЕ**, ојк. Ратковиће, слив Ратковичке реке, ок. Јагодине (Мишк. 3, 139); 4. **ОРНИЦЕ**, ојк. Ланиште, слив Белице л. пр. Велике Мораве (Мишк. 3, 139). *Орнице* је облик множине топоапелатива *орница*. В. ор. Орница, Орница.

1. **ОРНИЧКО БРДО**, обл. Гокчаница, слив Ибра (Павл. Р. 1, 223); 2. **ОРНИЧКО БРДО**, ојк. Вучје, код Лесковца (Врање 1). Називи су изведени од топоапелатива *орница*, *орнице*.

ОРОВАЦ, ор. Иконовац 1023, ојк. Сељашница, код Пријепоља (Пљевља 2). Од **Ораовац* 'Ораховац' (*ao > o*). В. ор. Ораовац.

ОРОВИЦА 856 = **ОРАОВИЦА**, ојк. Тучково, код Пожеге, ор. Каблар 885 (Мис. И. 3, 403). В. ор. Ораовица.

ОРОВИЧКА ПЛАНИНА 631 = **ОРОВИЧКО БРДО** = **ОРАХОВИЧКА ПЛАНИНА**, ор. Буковица, ојк. Доња Оровица (Крупањ 3). Ту је и место Оровичка Планина (ИМ), код Котуровића само Горња Оровица и Доња Оровица (Кот. 1892).

ОРУГЛИЦА 971 = **ГУРИБАБА ПЛАНИНА**, ор. Голак, Лесковачка котлина (Лебана 4; Енц. Југ. Врање; Стан. 3, 217). Име насеља данас је *Оруглица* (ИМ); раније је забележено као *Доња Округлица* (Кот. 1892) и *Доња Оруглица* (Ник. Р. 4, 217). В. ор. Округлица.

ОРУГЛИЧКИ РИД, ојк. Доња Оруглица, обл. Пољаница (Ник. Р. 4, 217). Према ор. Оруглица.

ОРУЈЕВИЦА, ојк. Врнчани, ор. Шиљковица (Мишк. 5, 250; Мишк. 6, 151; Павл. Љ. 1, 105). Ор. *Орујевица* је, као и *Орујница* (в.), оним са префиксом *о-* уз *рујевица* (< **Рујева главица* и сл.). В. ор. Рујан, Рујевица.

ОРУЈНИЦА 1815, ор. Мокра гора, ор. Сува планина, ојк. Исток (ГАЈ Пећ). В. ор. Орујевица.

1. **ОРУЉАК**, ор. Звечан 1011, ор. Лисина 1125, ор. Повлен (Крупањ 4); 2. **ОРУЉАК**, ор. Зуб 1077, ојк. Гостун, ок. Бродарева (Пљевља 4). Са префиксом *О-* уз неки топоним **Руљак*. Може бити од 1. м. л. имена попут *Рул*, *Рулић* (Грк.);

исп. презимена *Рулић, Руљ, Руљановић* (ЛП). Наставак *-ак* означава предео, терен, место. 2. Лексему *руљак* Скок доводи у везу са *руља, руљаџи*: „Možda ovato па *-џк > -ак rūljāk*, gen. *rūljākà* (Istra) ’1. panj, 2. deblo, stablo“ (*rūljati*). 3. Ојконим *Руљак*, ок. Штипа, Иванова изводи из ие. корена **(s)ri* ’тече’ уз формант *-lǎ*: „*Руљак* треба да значи ’место каде што се наоѓа **Руљ-ја вьсь: *Руљја вьсь* ’речно село; село што се наоѓа покрај река“ (Иванова 1996).

ОСЕЧАНСКА СТРАЖА, ор. Маљен, слив Колубаре (Јов. Б. 1, 217). Код ојконима Брежђе је ојконим *Осеченица* и хид. *Осеченица* (И., 240). Ор. је синтагма чији придевски члан има префикс *о-*, а изведен је од **seč-*, **sečan-* из ’сећи’. Према Скоку: „Stare su složenice s prefiksima *о-, pro-, prě-* i *pa-*: *đsijek m = osik* (Hvar, Lastovo) ’1. obor, tor, овчара, 2. rašireni star toponim’, *Osijek*“ (под *sjeći*). Исп. географске термине: *сеченик* ’место со исечена шума’; *сечишије* ’место каде што имало шума која е исечена’; *ојсек* ’место каде што е брегот обронет и стрмен’ (Вид. 1999). Од истог корена су изведени називи потока и речица, брзи токови који се пробијају кроз камените, брдске терене: *Сеч*, слив Љига; *Сеча река* д. пр. Скрапежа, и по њој ојконим *Сеча Река* (Сјеча Ријека); *Сечаница*, ојк. Церје, обл. Гокчаница; *Сечина*, слив Лугомира л. пр. Велике Мораве, ојк. Лоћике (Павл. 3. 1996); називи узвишења, одсека, стрмих стена и искрчених терена, посечених шума (в. ор. *Сеча*, ок. Алексинца; *Сечени камен*; *Сечина*-Исп. топ. *Сечански дол* ’место сечења; сечена шума’, Бугарска (Заимов 1967, 169). Ороним *Осечанска сџража* је изнад села *Осеченица*, на коме је, по предању, у доба аустроугарске окупације (18. в.) била стражара. В. ор. *Осеченик*, *Осеченица*.

ОСЕЧЕНИК 1430, ор. Гиљево, ојк. Вишњево, ок. Сјенице (Сјеница 3). Из синтагме **Осечен врх* и сл. В. код ор. *Осечанска стража*.

ОСЕЧЕНИЦА, ор. Риђи камен, ојк. Бабине, ок. Пријеполја (Пљевља 1). Из **Осечена сџена* и сл. В. код ор. *Осечанска стража*.

1. **ОСИЈАЊ**, ојк. Златарић, код Причевића, ок. Ваљева (Павл. Љ., 677); 2. **ОСИЈАЊ** 841 = **ОСИЈАЊЕ**, ојк. Маковиште, код Варде, ок. Косјерића (Крупањ 4). Од глагола *осијајџи* ’обасјати, осветлити’ (од полазног *сијајџи* са префиксом *о-*). Варијанта другог оронима – *Осијање* 841, забележена је у селу Маковиште (Мис. И. 2, 162). У истом селу је забележен и топоним *Сијање*, ср. род ’у *Сијању*’ (И.). Ороними са префиксом *о-* значе да се брдо, поље и сл. налазе уз топоним *Сијање*.

1. **ОСИЈАЊЕ** 352, ор. Влашић, слив Јадра (Павл. Љ., 365); 2. **ОСИЈАЊЕ** 841 = **ОСИЈАЊ**, ојк. Маковиште, ок. Косјерића (Ршум. 6, 150). В. код ор. *Осијањ*.

ОСИПАОНИЧКО БРДО 155, ојк. Осипаоница, ок. Смедерева (Пожаревац 3). Према ојкониму Осипаоница. Сам ојконим је од парт. перф. актива глагола *осијајџи* – *осија(л)о*, преко неког назива за земљиште: **Осијаоник* (брег, камен и сл.) уз наставак ж. рода *-ница*.

ОСИЧКИ ВРХ 721, ојк. Горња Мутница, ок. Параћина, обл. ор. Кучај (Параћин 2; Марк. Ј. 5, карта). Први члан синтагме изведен је од неког непотврђеног топонима **Осик*. Топ. *Осикајџа*, слив Брегалнице, Иванова (1996)

ОСМАНОВ ЧУКАР, ојк. Лалинце, обл. Пољаница (Злат. 1, 137). В. ор. Османова чука, Османово брдо и др.

ОСМАЊАЧА 1471 = **СМАЊАЧА**, ор. Јавор, код ојк. Ступ, ок. Сјенице (Сјеница 2; Ршум. 4, 35). Од мусл. л. и. *Осман* преко неке синтагме попут **Осман-ја њива, вода* и сл. > *Осмањача*, извођењем именичког дела наставком *-ача*. Код Мишковића (Мишк. 4,4) је забележен ороним *Осман-џашино брдо* и село истог имена – *Осман-џашино село* (нема код Кот. 1892, ни у ИМ). Ови они-ми нису забележени у новијој литератури. Што се тиче варијанте *Смањача*, која је забележена само у атласу ГАЈ, са истим податком за висину 1471 м., или је грешка у бележењу, или упрошћавање иницијалне групе.

ОСМАТРАЧКИ БРЕЖУЉАК, ојк. Перлез, обл. Банат (Ђап. 3, 242). *Осмайтрачки* 'који омогућује добар видик, добро осматрање, разгледање; посматрачки'.

1. **ОСОВИ**, ор. Медведник, ојк. Драгодо, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 452); 2. **ОСОВИ**, ор. Фрушка гора, обл. Срем (Стан. 4, 768). Од 1. *осов* < *осој* (*j* > *в*) = *осоје*, *осоја* 'место које није изложено сунцу, где нема сунца' (из *сјаји*). Скок: „*Osнова soj-* samo s prefiksima *u-* > *o-*, *pri-*: *òsoje* n (Vuk) = *òsoje* (Kosmet), *osoja* f i *osoj* m, *sòje* < *osòje* ... роименичен на *-ik*: *Osojnik* (toponim)“, укрштањем „*osovina* f 'isto što *osoje*' = *osòvina* (Vodice) ... настаје *osòvje*“ (Рј. под *sjāti*); 2. *ос* (*осови* и *оси*) 'оса' инсекат из породице *Vespidae* (према Р. МС); 3. псл. **obsovъ* 'усов, лавина, плазина' (И.). Исп. топониме: *Усов* 'точило и стрмина са одронима у кањонима Пиве'; *Усови* 'одрони у кањонима Сушице и Таре' (Цицмил-Реметић 2010: 301). В. орониме: *Усовина*, обл. Стари Влак; *Усовина*, обл. Левак; *Усовица*, ок. Краљева. Исп. и топониме: *Осова*, ок. Травника; *Осово*, два брда у Пољцима; *Осовље*, село код Макарске; *Осовље*, шума код Дарувара (РЈА). В. ор. *Осовље*, *Осој*, *Осојак*.

ОСОВЉЕ 273, ојк. Сланци, код Београда (Београд 1; Бог., 204; Ршум. 5, 25). В. код ор. Осови.

1. **ОСОЈ**, ојк. Балинци, код Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 111; Стан. М. 1, 122); 2. **ОСОЈ** 615, ор. Скоричка коса, ор. Самањац, ојк. Скорица (Стан. 4, 26); 3. **ОСОЈ**, ор. Оглавак 958, ојк. Сјарина, код Медвеђе (Лебане 2); 4. **ОСОЈ** 1075, ојк. Грађеник, ор. Гољак (Лебане 3; Енц. Југ. Приштина); 5. **ОСОЈ**, ојк. Велика Хоча, код Ораховца, ор. Милановац (Бук. 3, 463). В. код ор. Осови.

1. **ОСОЈАК**, ојк. Јеловац, код Деспотовца, слив Ресаве (Мијат. 1, 211); 2. **ОСОЈАК** = **ОСОЈЕ**, ојк. Белица, ок. Јагодине, обл. слива Белице (Рад. Ј., 115). В. код ор. Осови, Осој и др.

1. **ОСОЈЕ** 235, ојк. Лештане, код Београда (Београд 3; Бог., 205); 2. **ОСОЈЕ**, ојк. Топоница, ок. Пожаревца, слив Млаве (Милад. М. 1, 108); 3. **ОСОЈЕ**, ојк. Бујачић, код Ваљева (Павл. Љ., 586); 4. **ОСОЈЕ**, ојк. Лопатањ, код Пецке, ок. Осечине (Павл. Љ., 773); 5. **ОСОЈЕ**, ојк. Дучић, код Мионице (Павл. Љ., 660); 6. **ОСОЈЕ** 567, ор. Тоцилина 578, ојк. Савинац, код Горњег Милановца (Аранђеловац 3; Фил. М., 200); 7. **ОСОЈЕ** = **ОСОЈАК**, ојк. Белица, ок. Јагодине, обл. слива Белице (Рад. Ј., 115; Мишк. 3, 140); 8. **ОСОЈЕ**, ојк. Бечевица, код

Кнића, обл. Груже (Драгић 1, 214); 9. **ОСОЈЕ**, ојк. Добриња, код Пожеге (Мис. И. 3, 368); 10. **ОСОЈЕ**, ојк. Пилатовићи, код Пожеге (Мис. И. 3, 388); 11. **ОСОЈЕ** 1300, ор. Чигота, ор. Златибор (Ршум. 2, 97); 12. **ОСОЈЕ**, ор. Рогозна, слив Вучанске р. л. пр. Ибра (Мишк. 4, 28); 13. **ОСОЈЕ**, ојк. Глоговица, код Орлана, слив Новобрдске Криве реке (Урош. 1, 80). В. код ор. Осови, Осој, Осојак и др.

ОСОЈНА 156, ојк. Кладово, обл. Кључ (Енц. Југ. Кладово). *Осојна* је *осоје*, место које није изложено сунцу. В. код ор. Осови, Осој, Осоје и др.

ОСОЈНИК 705, ојк. Врело, ор. Мајдан-планина, ок. ојк. Куршумлије (Приштина 2). Од апелатива *осоје*, из синтагме **Осојни брег, вис* и сл. В. код ор. Осови, Осојна и др.

1. **ОСОЈНИЦА** 1085, ојк. Мокра Гора, ор. Златибор (Енц. Југ. Вишеград; Мић. Љ., 473; Беш., 252); 2. **ОСОЈНИЦА**, ојк. Рача, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 379). Из **Осојна сѝрана, коса* и сл., уз именички наставак *-ица*. В. код ор. Осови, Осојна, Осоје и др.

1. **ОСРЕДАК**, ојк. Баљевац, код Дражевца, ок. Обреновца (Петр. П. 1, 103); 2. **ОСРЕДАК** 370, ојк. Партизани, ок. Аранђеловца (Аранђеливац 1); 3. **ОСРЕДАК**, ор. Медведњак 353, ојк. Венчане, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1); 4. **ОСРЕДАК**, ор. Бјелице 1008, ојк. Јарменовци, код Шаторње, ор. Рудник (Аранђеловац 3); 5. **ОСРЕДАК**, ор. Букова глава 596, ојк. Влашко Поље, ор. Тупижница 1162 (Зајечар 4); 6. **ОСРЕДАК** 669, ојк. Понор, код Кренте, ок. Књажевца, ор. Тресибаба (Ниш 2); 7. **ОСРЕДАК**, Ћићевац, код Сталаћа (Параћин 3); 8. **ОСРЕДАК**, ојк. Рибница, код Крушевца, ок. Краљева (Павл. Р. 1, 379); 9. **ОСРЕДАК**, ор. Троглав, ојк. Богутовац, ок. Краљева (Ћуп.-Кор., 608); 10. **ОСРЕДАК** = **СРЕДАК**, ојк. Врба, код Јагодине, обл. Белице (Мишк. 3, 140; Рад. Ј., 117); 11. **ОСРЕДАК**, ојк. Доброселица, код Рековца, ор. Гледићке планине (Крушевац 1; Мишк. 3, 141); 12. **ОСРЕДАК** 322, ојк. Кукуловце, код Лесковца (Врање 1); 13. **ОСРЕДАК**, ојк. Рача, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 379); 14. **ОСРЕДАК**, ор. Црна глава 853, ојк. Црна Глава, ок. Рашке (Нови Пазар 2). *Осредак* је 'оно што се налази између нечега, што је у средини'.

ОСРЕДЊАК 444, ојк. Стубал, код ор. Гробљак 800, ор. Гледићке планине (Крушевац 3). Онај који је *осредње* висине, о брду, врху и сл.

ОСРЕДЦИ, ојк. Коштунићи, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 147). Ор. је од *осредак*, има облик множине. В. ор. Осредак.

ОСТАР ЧУКАР, ојк. Балиновце, ок. Врања (Маринк. 1, 77). *Осѝар* је дало *ошѝар* (*сѝр* > *шѝр*) 'шиљат'; *с* је из *к*, ие. **ак-* (о томе код Скок, Рј. под *đstar*). В. ор. Остра чука, Оштра чука, Остри камен, Оштриковац и др.

1. **ОСТЕЊАК**, ојк. Бранговићи, код Ваљева (Ваљево 2; Павл. Љ., 586); 2. **ОСТЕЊАК**, ојк. Ћелије, ок. Лазаревца (Петр. П. 1, 215); 3. **ОСТЕЊАК** 217, ор. Оглавак, ојк. Барошевац, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1); 4. **ОСТЕЊАК**, ојк. Бранчићи, код Љига, обл. Качер (МЈ-ДП, 59); 5. **ОСТЕЊАК**, ојк. Осечина (Павл. Љ., 829); 6. **ОСТЕЊАК**, ојк. Горња Буковица, код Каменице, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 442). Од *сѝена, сѝење*, са префиксом *о-* 'оно што се налази уз стење, појас земље, камена и сл.; омања стена'. О стенама, камењу каракте-

ристичних облика који подсећају на људске ликове, на животиње, птице, круже легенде. У њима су то окамењена жива бића, која су кажњена, ради тога што су учинила нешто што је забрањено. О томе у Митолошком речнику (Кулишић 1998, 340).

1. **ОСТРА ГЛАВА** 791, ор. Голо брдо 767, ојк. Страгари (Аранђеловац 4); 2. **ОСТРА ГЛАВА**, ор. Ковачки дол 490, ор. Бабичка гора, ојк. Горње Драговље (Ниш 4); 3. **ОСТРА ГЛАВА** 639, ор. Сува планина, ојк. Калетинац (Ниш 4; Костић 2, 295); 4. **ОСТРА ГЛАВА** 935, ојк. Звонце, ок. Димитровграда (Босиљград 2); 5. **ОСТРА ГЛАВА** 865 = **ОШТРА ГЛАВА**, ојк. Оштра Глава, код Дупељева, ок. Врања (Врање 3; Ник. Р. 4, 183; Злат. 1, 123); 6. **ОСТРА ГЛАВА**, ојк. Миливојце, код Врања, Врањска котлина (Злат. 4, 159; Триф. Ј. 1, 61). В. ор. Оштра глава, Остар чукар, Остра главица и др.

1. **ОСТРА ГЛАВИЦА** = **ШИЉАК** = **КНЕЖЕВО ТРЛО**, ојк. Полом, ор. Сувобор (Мишк. 6, 141); 2. **ОСТРА ГЛАВИЦА**, ојк. Цветко, ор. Котленик (Мишк. 6, 169); 3. **ОСТРА ГЛАВИЦА**, ојк. Рашевица, ор. Јухор, ок. Јагодине (Мишк. 3, 141); 4. **ОСТРА ГЛАВИЦА**, ојк. Рготина, код Зајечара (Рајк. 1, 111).

ОСТРА КОСА, ор. Кумовац 544, ор. Цер, ок. Шапца (Шабац 3).

1. **ОСТРА ЧУКА**, ор. Бариловица, ор. Тупижница (Петк., 61); 2. **ОСТРА ЧУКА** 482, ојк. Сињац, код ојк. Црноклиште, ок. Пирота (Пирот 3); 3. **ОСТРА ЧУКА**, ојк. Плужине, код Сврљига (Богд. 1, 152); 4. **ОСТРА ЧУКА**, ојк. Горњи Рињ, ор. Сврљишке планине (Ћирић 1, 101); 5. **ОСТРА ЧУКА** 786, ојк. Комарица, ор. Крушевица (Ниш 4; Жуј., 142); 6. **ОСТРА ЧУКА**, ојк. Црна Трава, обл. Власине (Ник. Р. 3, 373); 7. **ОСТРА ЧУКА**, ојк. Бабина Пољана, код Врања, Врањска котлина (Злат. 5, 110; Ник. Р. 1, 188; Триф. Ј. 1, 121); 8. **ОСТРА ЧУКА** = **РИПНИ ДЕЈА**, ојк. Тиринце, Новобрдска Крива река (Урош. 1, 101). В. ор. Острвица, Оштра чука и др.

ОСТРВЬЧКА ПАДИНА, ор. Остри вр, ојк. Клисурса, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 149). В. ор. Остри вр.

1. **ОСТРВИЦА**, ојк. Љубић, ок. Чачка (Карић, 703); 2. **ОСТРВИЦА** 1164, ор. Карадаг, обл. Горња Морава (Стан. 2, 237). Од придевског члана двочланих синтагми: *Осѝра главица*, *Осѝра чука*, *Осѝри врх*, *Осѝри камен* и сл. У неким случајевима топоними *Осѝрвица* могу бити од основе *осѝр-* из *осѝрво*, *осѝрово*. Ороними се изводе различитим суфиксима: *Осѝрвица*, *Осѝровица*, *Осѝриц*, *Осѝрељ*, *Осѝреш*, *Осѝрик*, *Осѝриковац*, *Осѝрић*, *Осѝриц*, *Осѝричевица* и др., а исто тако и *Ошѝрељ*, *Ошѝрик*, *Ошѝриковац*, *Ошѝрица* (в.). Сугласничке групе *-сѝр*, *-шѝр* (из придева *осѝри*, *ошѝри*) јављају се у онима и понекад дају варијанте.

ОСТРЕЉЕ 1144, ојк. Петница, ор. Равна планина (Чачак 4). В. ор. Островица и др.

ОСТРЕЧ, ојк. Јеловац, код Деспотовца (Мијат. 1, 211). В. ор. Острвица и др.

1. **ОСТРЕШ**, ојк. Вујиновача, код ојк. Стубо, Ваљево (Павл. Љ., 621); 2. **ОСТРЕШ** 219, ојк. Непричава, код Лајковца, ок. Уба (Ваљево 2; Енц. Југ. Ваљево); 3. **ОСТРЕШ** 972, ојк. Радановци, ор. Повлен, обл. Црна гора (Крупањ

4; Мис. И. 2, 168); 4. **ОСТРЕШ** 973, ојк. Миросаљци, ок. Ариља (Мишк. 4, 5; Ил. М., 198). В. ор. Островица и др.

ОСТРЕШНИЦА 566, ојк. Радаљ, ок. Лознице (Зворник 2). Ор. је изведен од топонима Остреш. В. ор. *Осѝреш*, *Осѝровица* и др.

1. **ОСТРИ ВР** 1007 = **ОСТРИ ВРХ**, ојк. Клисуре, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 149); 2. **ОСТРИ ВР**, ојк. Црнољевница, код Сврљига (Богд. 1, 152).

1. **ОСТРИ ВРХ**, ор. Тресибаба, ок. Књажевца (Мишк. 2, 78); 2. **ОСТРИ ВРХ** 1007 = **ОСТРИ ВР**, ојк. Клисуре, ок. Беле Паланке (Пирот 3; Костић 4, 271); 3. **ОСТРИ ВРХ**, ојк. Стењевац, ок. Деспотовца (Мијат. 1, 234); 4. **ОСТРИ ВРХ** 1453, ојк. Коритник, ор. Голија, слив Студенице (Нови Пазар 1); 5. **ОСТРИ ВРХ** 791, ојк. Градац, ок. Рашке (Нови Пазар 1; Ил. Р., 629). В. ор. Островица и др.

ОСТРИК 710, ојк. Надрље, код Рековца, ор. Гледићке планине (Крушевац 1; Мишк. 3, 141). Према: 1. *Осѝрик* је географски термин: „песчано острво, средоре ... завој на река ... месност со остар и каменест врв“ (Вид. 1999). Исп. синтагме: **Осѝри врх*, камен и сл.; 2. Фитоним *осѝрик* зове се и *осѝрика*, *ошѝрика*, *ошѝрица* *Carex*. В. ор. Острика.

ОСТРИКА 1650, ојк. Округлица, обл. Власине (Босиљград 3; ГАЈ Крива Паланка). В. код ор. Острик.

1. **ОСТРИ КАМЕН**, ојк. Бабин Кал, код Беле Паланке (Ћирић 1, 42); 2. **ОСТРИ КАМЕН**, ојк. Горњи Старац, ок. Бујановца, слив Пчиње (Злат. 6, 158). В. ор. Острвица, Остри врх, Оштри камен и др.

ОСТРИКОВАЦ 263 = **ОШТРИКОВАЦ**, ојк. Веселиновац, ок. Ваљева, код ојк. Дивци (Ваљево 3). Према ониму *осѝрик*. В. ор. Острик.

ОСТРИКОВИЦА, ојк. Жлне, код Књажевца (Зајечар 4). В. ор. Острик, Остриковац.

ОСТРИЛО 1372, ор. Марков врх 1428, ојк. Добри Дуб, ок. Тутина (Сјеница 4). *Осѝрило* је *ошѝрило*, *ошѝрилица*, *брус* (РЈА). У сливу Брегалнице су топоними: *Осѝрила* „1. место во ридот каде се вадат камење за острење сечила ... 2. големи камења од кои селаните вадат парчиња за острење“ и *Осѝрилоѝо*, „1. пасиште со камен што се користи за острење секири, коси, ножеви ... 2. камен за точење, точило ... Од *осѝрило* ’вид камен со кој се острат сечила; точило“ (Иванова 1996).

ОСТРИЋ 955, ор. Јеловачке вртаче 996, ор. Кучај (Петровац 4). Од **Осѝри врх* и сл. формиран је једночлани ороним.

ОСТРИЦ 969, ојк. Добровиш, ок. Бабушнице (Босиљград 1). Од *осѝри* из синтагме **Осѝри врх*, *брег* и сл.; исп. *Осѝрић*. В. ор. Острвица, Острик и др.

1. **ОСТРИЦА** 811, ор. Јешевац, ојк. Остра, ок. Љубића (Драгић 1, 163; Ил. Р. 1, 3); 2. **ОСТРИЦА** = **ОШТРИЦА**, на ор. Врви кобила, ојк. Рђавица, ок. Сурдулице (Врање 4). В. ор. Острвица, Остриц и др.

ОСТРИЧЕВИЦА 855 = **ОШТРИЧЕВИЦА**, ојк. Вратарница, ок. Зајечара (Мишк. 2, 78; Мачај, 296; Динић 1, 250; Жуј., 158; РЈА). Из **Осѝрик*, **Осѝричева глава* и сл. В. ор. Острвица, Острик, Оштричевица и др.

***ОСТРИЧНИЦА**, „neko brdo u staroj srpskoj državi. Potvrda je: U Ostričbъnici, kako se kamy vali (iz XIII vijeka). Stojanović hris. 10“ (РЈА). В. ор. Остричевица, Острвица и др.

1. **ОСТРИ ЧУКАР**, ојк. Преображење, код Врања (Триф. 1, 145); 2. **ОСТРИ ЧУКАР**, ојк. Балиновац, код Владичиног Хана (Злат. 4, 169).

1. **ОСТРОВИЦА** 758, ојк. Заграђе, ок. ојк. Рудник, ор. Рудник (Аранђеловац 3; ГАЈ Београд; Јов. Б. 1, 282; Стан. 3, 243); 2. **ОСТРОВИЦА** 2092, ор. Језерска планина 1910, ок. Призрена (Енц. Југ. Призрен, ГАЈ Пећ; Стиј. Д. 1, 551); 3. **ОСТРОВИЦА** 1164, ојк. Прешево, ор. Карадаг (Костић 6, 93; Мил. Ч. 2, 36). В. код ор. Острвица.

ОСТРОГ, ор. Томињача 1320, ојк. Раждагиња, Сјеничка котлина (Зерем. 1, 70). *Осѣпрог* је ’опкоп, табор, тврђава’, као географски термин значи ’место на коме се налазио или се налази *осѣпрог*’ (према РЈА). Ова лексема изведена наставком *-огъ*: „nalazi se u starom toponimu Ostrog (car Konstantin) i u *ostrog* ’оркор’ ... te u augmentativu izvedenom odatle na *-ъс Ostrožac*“ (Скок, Рј. под *òstruga*). Исп. назив планине *Осѣпрог* у Црној Гори и брдима у Пољцима, у Хрватској (РЈА).

ОСТРОГЛАВСКА ЧУКА, ојк. Остра Глава, обл. Пољаница (Ник. Р. 4, 23). Изведен је према већем орониму *Осѣпра глава* 865 = *Ошѣпра глава* (в.) уз који се налази ојконим Остра Глава који је метоним орониму.

ОСТРОЗУБ 1546, ојк. Острозуб, код Црне Траве, обл. Власине (Врање 2; Енц. Југ. Ниш; Жуј., 136; Мил. Ч. 2, 38; Милић 1, 3). Ојконим је метоним орониму. Ор. је метафора везана за легенду засновану на митологији. Исп. Бабин зуб; Зуб.

ОСТРОЗУПСКА ЧУКА 1546, на ор. Острозуб, ојк. Острозуб, ок. Црне Траве (Врање 2; Енц. Југ. Ниш). Према орониму *Осѣпрозуб* (в.).

ОСТРОЗУПСКИ РИД 1382, на ор. Острозуб, ојк. Острозуб, ок. Црне Траве (Врање 2). В. ор. Острозуб.

ОСТРО КОПЉЕ 1500, на ор. Копаоник (Стан. 2, 377; Рак. М., 31). Метафора.

ОСТРУЖАЊ 418, ојк. Братачић, код Осечине, слив Јадра (Павл. Љ., 573). Поводом лексеме *осѣруга* Скок истиче: „Pridjev na *-ъп* potvrđen je samo u toponomastičkim poimeničenjima ... kao i u *ostrúžnica* (Istra) ’rubus’ ... Praslavenško poimeničenje na *-oga* od pridjeva *ostrъ*“ (Рј. под *òstruga*). В. и ор. Острог.

ОСТРУЖНИЧКА КОСА, према Сави, ојк. Остружница, код Београда (Карић, 652). В. код ор. Остружањ 418.

1. **ОСТРЦ**, ојк. Добровиш, слив Тегошнице д. пр. Власине (Ник. Р. 3, 314); 2. **ОСТРЦ**, рид, ојк. Стубал, код Прибоја, ок. Врања (Рак. М., 110). Са леве стране Власине је планина *Осѣпрозуб*. В. код ор. Острвица, Мали Острц.

ОТАВНО БРДО 711, ојк. Вича, код Лучана, обл. Драгачево (Јов. К. 1, 401). Први члан синтагме – *оѣавно* је придев у ср. роду – *оѣаван*, према именици *оѣава*, трава која расте после прве покошене траве. „Najvjerojatnije se izvodi kao prijevoj duljenja *o-ō>a* od osnove glagola *toвити* < ie. коријен **tōu*: **tī*: **tiu* ... U

tom je slučaju *otava* praslav. apstraktum ... koji znači 'ponovo rasteње'“ (Скок, Рј. под *otava*). Исп. топ. *Отавица*, ојк. Рушањ, код Београда (Богих 1866); *Отавац*, брежуљак, ок. Бенковца, Хрватска (РЈА).

ОТАЊСКА КОСА, ојк. Засеље, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 374). Ороним је изведен од ојконима *Отањ* (15. в.; Кот. 1892; ИМ). Име села је од антропонима *(X)*отан* преко синтагме *(X)*отан-ја вас*. Исп. л. имена: *Хоџило*, *Хоџаш*, *Хоџико*, *Оташ* (Грк.); презимена: *Хоџи*, *Хоџић*, *Хоџов*, *Оџ*, *Оџић*, *Оџи* и др.

ОТАШЕВИЋА КАМАЉ, ојк. Шилопај, код Горњег Милановца, Качер (МЈ–ДП, 47). Према породичном имену *Оташевићи* (И., 112).

ОТРГ 1535, ор. Оштро копље 1789, ор. Копаоник, ојк. Качандол (Царић, 797). Можда према *отргнути* (*се*) 'одвојити, раздвојити; трајући одломити, откинути'.

ОТРЕШЊАК 571, ојк. Неваде, ок. Горњег Милановца, ор. Велики врх 691 (Аранђеловац 3; Мишк. 6, 120; Фил. М., 239). Према глаголу *отресити* 'уклонити, скинути, стрести; одбацити'; *отресина* је „оно што се отресе, што отпадне од нечега кад се отресе; оно што преостане од нечега, остаци; отпаци“ (Р. САНУ).

ОЧКА, ојк. Осеченица, код Мионице, ок. Ваљева (Павл. Љ, 1033). В. код оронима Очка гора.

ОЧКА ГОРА, ојк. Чајетина, ор. Златибор (Мић. Љ., 445; Милић. 1876, 611). У РЈА су унета оба онима уз констатацију „Postanje tamno“. Код одреднице *očik* (Безлај II 1961: 59) пише: „*Očik*, potočak pri Crngrobu. To ime je osamljeno pri nas; po vsej verjetnosti ga je treba izvajati iz *oko* ... apelativ *oko* „okroglast zaton z enim ali več izviri na dnu ali ob straneh ... Zdi se, da je to zelo stara metafora“. Географски термин *oko* је забележен око Скадарског језера: „Po svoj prilici na onijem mjestima u dubini izvire voda ... Ovakovijeh je *oka* ondje poznato pet“ (РЈА под *oko*). Код Заимова (1967, 178), под одредницом *Отсана*: „По всяка веројатност от **Очане*, гр. **Отсана* ... от ВИ **Око* от. изч. значење на *oko* 'извор' ... срхр. *oko* 'извор', словен. ВИ *Očik* (Bezljaj 2, 59)“. У Етомолошки речник Безлаја унета је одредница *oko* II: „(n.), pl. *oka* 'z izviri na dnu ali ob straneh' ... sbh. *oko* 'izvir; tolmun z izviri na dnu' ... slš. *oko* 'ime gorskih jezer v Tatrah“ (Безлај 1982, 246). В. ор. Наочари.

ОЦЕВО 1108, ор. Дебело брдо 1040, ојк. Рајчиновиће, код Новог Пазара (Нови Пазар 3). Из **Оцево њоље*, *брдо* и сл., према турској лексеми *hoca* 'муслимански свештеник, вероучитељ, професор'. В. ор. Оцина стена, Оцинац, Оцино брдо.

ОЦИНА СТЕНА 1101, код Нове Вароши (Пљевља 2). В. ор. Оцево, Оцино брдо и др.

ОЦИНАЦ 664, ор. Јухор, ојк. Трешњевица, код Параћина (Крушевац 2; Марк. Ј. 2, 198; Стан. 2, 200). Једночлани именички ороним је настао из синтагме **Оцино њоље* и сл. након губљења апелатива и суфиксације. В. ор. Оцево, Оцин рид и др.

ОЦИНАЧКА КОСА, на ор. Оцинац 664, ор. Јухор, ојк. Коларе (Крушевац 2). Према брду *Оцинац*.

ОЦИНО БРДО 362, ојк. Миличаница, ор. Влашић, код Осечине (Крупањ 2; Јов. Б. 1, 323; Стан. 4, 991). В. ор. Оцево, Оцинац и др.

ОЦИН РИД, ојк. Мало Буштрање, Врањска котлина (Злат. 3, 49). В. ор. Оцево, Оцино брдо и др.

ОЦИЊА БРДО, ојк. Башчелук, код Лознице, обл. Јадар (Стој. В., 60).

1. **ОШЉАК**, ојк. Стубао, код Ваљева (Павл. Љ., 962); 2. **ОШЉАК** 400, ојк. Доњи Рачник, код Багрдана (Крагујевац 4; Енц. Југ. Крагујевац; Мишк. 3, 142; Мијат. 2, 137); 3. **ОШЉАК**, ојк. Љубожде, код Истока, Метохијски Подгор (Стиј. 2, 202); 4. **ОШЉАК** 2212, ојк. Сирињ, ор. Језерска планина, Средачка жупа (ГАЈ Пећ; Енц. Југ. Призрен; Крст. О., 129; Урош. 2, 102). 1. Можда од *осал*, -*сла* 'магарац, товар', преко придева *ошљи* из неке синтагме: **Ошљи брег, вир* и сл., до именичког *Ошљак* – 'место окупљања, сабиралиште'. 2. Исп. и фитониме: а. *Cirsium arvense* *ошљак, ошлак, њалмида*; *Cirsium eriophorum* *магарине, магарши, осџа*; б. *Oporodon acantium* *ошљи обад, магарећи њрн, магарећи чкаљ* (Сим. 1959). В. ор. Ошљача, Ошљевац.

1. **ОШТРА ГЛАВА** 638, ор. Јухор, ојк. Рашевица, ок. Параћина (Крушевац 2; Марк. Ј. 2, 198); 2. **ОШТРА ГЛАВА** 729, ор. Столови, ојк. Замчање, ок. Краљева (Чачак 4; Павл. Р. 1, 229); 3. **ОШТРА ГЛАВА** 562, ојк. Ариље, ок. Ужица (Ршум. 4, 53); 4. **ОШТРА ГЛАВА**, ојк. Банцарево, ок. Ниша (Ниш 2); 5. **ОШТРА ГЛАВА** = **ОСТРА ГЛАВА**, ојк. Остра Глава, код ојк. Власе, ок. Врања (Лебане 4; Маринк. 1, 106).

1. **ОШТРА ГЛАВИЦА**, ор. Космај, ојк. Губеревац, ок. Раље (Драгић 1, 252); 2. **ОШТРА ГЛАВИЦА**, ојк. Горња Буковица, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 442); 3. **ОШТРА ГЛАВИЦА**, ор. Мало летовиште, ор. Велики Јастребац (Прокупље 1); 4. **ОШТРА ГЛАВИЦА** 851, ојк. Ивањица, слив Голијске Моравице (Ршум. 4, 43).

ОШТРА КОСА 1049, ор. Златибор, ојк. Чајетина (Вардиште 4; Мић. Љ., 478; Стан. 1, 818).

ОШТРА СТИЈЕНА, ор. Каблар (Мишк. 5, 231).

1. **ОШТРА ЧУКА** 401, ојк. Подгорац, ок. Ражња (Зајечар 1); 2. **ОШТРА ЧУКА** 1074, ор. Голема Оштра чука, ор. Озрен 1174, ок. Сокобање (Зајечар 3; Ршум. 3, 102; Стан. 3, 180); 3. **ОШТРА ЧУКА** 447, ор. Калафат, ојк. Миљковац, ок. Ниша (Ниш 1); 4. **ОШТРА ЧУКА** 760, ор. Видојевица, ок. Прокупља (Прокупље 3; Стан. 4, 919); 5. **ОШТРА ЧУКА**, ојк. Гојмановац, код Лалинца, ок. Сврљига (Богд. 1, 152); 6. **ОШТРА ЧУКА**, ојк. Долац, ок. Беле Паланке (Тирић 1, 121); 7. **ОШТРА ЧУКА** 1274, ојк. Брзеће, ор. Копаоник (Куршумлија 1); 8. **ОШТРА ЧУКА** 1262, ојк. Радуње, ор. Копаоник (Куршумлија 3; Енц. Југ. Косовска Митровица; ГАЈ Краљево); 9. **ОШТРА ЧУКА** 1335, ојк. Граничане, код Сочанице, ок. Лепосавића (Куршумлија 3); 10. **ОШТРА ЧУКА** 740, ор. Столови, ојк. Краљево (Стан. 4, 464); 11. **ОШТРА ЧУКА** 1696, ор. Близник 1676, ојк. Дукат, ок. Трговишта (Кратово 2).

1. **ОШТРЕЉ** 385, ојк. Црнча, ок. Лознице (Зворник 2); 2. **ОШТРЕЉ**, ојк. Радаљ, код Малог Зворника (Павл. Љ. 2, 499); 3. **ОШТРЕЉ**, ојк. Узовница, ок.

Љубовије (Павл. Љ. 2, 480); 4. **ОШТРЕЉ** 1011, ојк. Оштрелъ, код Мокре Горе, ор. Тара (Енц. Југ. Вишеград; Мић. Љ., 473); 5. **ОШТРЕЉ** 1076, ор. Гумниште 1108, ојк. Доња Јабланица (Вардиште 3). В. код ор. Острвица, Острелъ, Оштрик и др.

1. **ОШТРИ ВРХ**, ор. Велики врх 662, ојк. Стењевац, код Деспотовца (Петровац 3); 2. **ОШТРИ ВРХ** 514, ојк. Ломница, код Деспотовца (Петровац 3); 3. **ОШТРИ ВРХ** 957, ор. Мечина 994; ор. Бељаница 1360 (Петровац 4); 4. **ОШТРИ ВРХ** 674, ор. Велики Голаш 675, ојк. Жлне, код Књажевца (Зајечар 4); 5. **ОШТРИ ВРХ** 835, ојк. Димитровград (Пирот 4); 6. **ОШТРИ ВРХ**, ојк. Шеврљуге, код Косјерића (Ваљево 3); 7. **ОШТРИ ВРХ** 976, ојк. Ивањица, слив Голијске Моравице (Ршум. 4, 42); 8. **ОШТРИ ВРХ** 1493, ор. Радочело, ок. ојк. Ушће (Стан. 3, 651); 9. **ОШТРИ ВРХ** 1393, ор. Жилиндар, ојк. Угао, код Сјенице (Сјеница 3); 10. **ОШТРИ ВРХ** 1040, ојк. Јањево, ок. Приштине (Приштина 4, к. 1937; Енц. Југ. Приштина; ГАЈ Приштина).

1. **ОШТРИК** 1250, ор. Тошовац 1283, ојк. Добри До, ок. Ивањице (Чачак 3); 2. **ОШТРИК** 1282, ојк. Челице, код ојк. Бистрица, слив Лима (Вардиште 4); 3. **ОШТРИК** 816, код Нове Вароши, ор. Златар (Пљевља 2; Мишк. 4, 122). Из синтагме **Ошїри врх, рид* и сл. В. код ор. Острвица, Оштрик, Оштрелъ и др.

ОШТРИ КАМЕН, ојк. Јошанички Прњавор, ок. Јагодине (Мијат. 2, 127).

ОШТРИ КАМИК, ор. Дренова глава 987, ојк. Суково, код Димитровграда (Пирот 4).

ОШТРИ КЛИК, ојк. Беочиће, ок. Јагодине (Мијат. 2, 111). В. ор. Клик.

1. **ОШТРИКОВАЦ** 263 = **ОСТРИКОВАЦ**, ојк. Веселиновци, ок. Ваљево (Павл. Љ., 604; Стан. 4, 568); 2. **ОШТРИКОВАЦ**, ојк. Поружница, ок. Јошанице, код Сокобање (Параћин 4; Дакић 1, 5). В. код ор. Острвица, Оштрик, Оштрик, Остриковац и др.

ОШТРИКОВАЧА 388, ојк. Миличиница, ок. Ваљева, ор. Влашић (Крупань 2; Јов. Б. 1, 323; Павл. Љ., 792). В. Оштриковац, Острвица, Оштрик и др.

1. **ОШТРИ КРШ** 1317, ојк. Штава, ор. Копаоник (Куршумлија 3; Енц. Југ. Косовска Митровица; Рак. Т. 1, 4); 2. **ОШТРИ КРШ** 995, ојк. Сеоце, ор. Копаоник (Куршумлија 3).

ОШТРИ РИД, ојк. Коштунићи, ок. Рудника (Мишк. 6, 147).

1. **ОШТРИЦА** 802, ојк. Вујетинци, ок. Чачка, ор. Буковик 880 (Чачак 1; Стан. 3, 244); 2. **ОШТРИЦА** 794, ојк. Гојна Гора, ок. Прањана, код Горњег Милановца (Енц. Југ. Ужице; ГАЈ Краљево; Павл. Љ. 1, 100); 3. **ОШТРИЦА** = **ОСТРИЦА**, ор. Врви кобила, ојк. Рђавица, код Сурдулице (Врање 4). Из **Ошїра сїена* и сл. – 'она која је оштра, зашиљена; која штрчи'. Више биљака има име *ошїрица* (в. Сим. 1959; РЈА).

ОШТРИЧЕВИЦА 855 = **ОСТРИЧЕВИЦА**, ок. Зајечара (РЈА): „brdo u Srbiji u okrugu knjaževačkom ... Piše se i Ostričevica“ (дато под *Ostričevica*).

ОШТРО БРДО 1605, ор. Марина главица, ор. Голија (Нови Пазар 1).

ОШТРО КОПЉЕ 1789, ојк. Качандол, ор. Копаоник (Куршумлија 3; Енц. Југ. Косовска Митровица; Царић, 797). Метафоричко наименивање.

П

ПАВАТЛИЈА 854, ор. Рудник, ојк. Јарменовци (Аранђеловац 3). Према антропониму. Исп. презимена *Павай̄*, *Павай̄и*, *Павай̄ић* (ЛП); л. имена: *Пава*, *Павао*, *Павей̄а* и др. (Грк.).

ПАВЕТНИЦА 1033, ор. Линово, ок. Бабушнице, ор. Прибовица 870 (Пирот 3). Према биљци *йавей̄ина*, *йавий̄*, *йавий̄ина*, скорбут *Clematis vitalba* (Вук, Рј.; Сим. 1959). Исп. мтопоним *Павий̄*, ок. Шапца (РЈА); *Павий̄ине*, јаруга у селу Кумодраж, код Београда (Бог., 205). В. ор. Павитина, Павитињски чукар, Павитница.

ПАВИТИНА 1050, ојк. Горња Ораховица, ок. Љубовије (Крупань 3; Павл. Љ. 2, 448). В. код ор. Паметница.

ПАВИТИЊСКИ ЧУКАР, ор. Врви кобила 995, ојк. Несврта, ок. Лесковца (Врање 4). В. код ор. Паметница.

ПАВИТНИЦА, ојк. Сесалце, ок. Сокобање (Зајечар 3). В. код ор. Паметница.

ПАВИЋЕВА ЧУКА, ојк. Васиљевац, код Куршумлије, обл. Горња Топлица (Марј. С., 179). Према л. имену *Павић* (Грк.).

ПАВЛЕКАНИЋА БРДО, ојк. Граб, код Лучана, Доње Драгачево (Ерд. 1, 191). Према патрониму *Павлеканићи*, од хипокористика или личног имена *Павлека*. Исп. л. име *Павлика* (Грк.); презимена: *Павлек*, *Павлековић* (ЛП).

ПАВЛИЋА, ојк. Брод, обл. Гора (Лут. М. 4, 69). Из синтагме **Павлића йланина* (испаша) и сл., према антр. *Павлић*, хипокористик и презиме (РЈА).

ПАВЛИЦА 196, ојк. Удовице, код Смедерева (Пожаревац 3). Према породичном имену *Павлице*, од л. имена *Павлица* (Грк.), из синтагме **имање Павлица*, **Павлица брдо* и сл.

ПАВЛОВА ГЛАВА 1055, ор. Голеш 1348, ојк. Осоница, ок. Ивањице (Чачак 3; Ршум. 4, 39). Према м. имену *Павле*.

ПАВЛОВА ГОРА, ојк. Зарожје, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 416). В. ор. Павлова глава 1055.

ПАВЛОВА ГРОМАДА 1500, ор. Големо равниште 1448, ор. Чемерник, ок. Сурдулице (Стан. 2, 334). В. ор. Павлова глава 1055.

1. **ПАВЛОВА КОСА**, ојк. Сушице, код Лелића, ок. Ваљева (Павл. Љ., 971); 2. **ПАВЛОВА КОСА**, ојк. Таор, код Радановца, Ужичка Црна гора (Павл. Љ. 1, 45). В. ор. Павлова глава и др.

1. **ПАВЛОВА ЧУКА** 396, ојк. Чуковац, код Тешица (Прокупље 2; Ршум. 3, 136); 2. **ПАВЛОВА ЧУКА**, ојк. Горње Романовце, ок. Сурдулице, обл. Власине (Ник. Р. 3, 357). В. Павлова коса и др.

1. **ПАВЛОВ БРЕГ**, ојк. Каленовац, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 296); 2. **ПАВЛОВ БРЕГ** 380, ојк. Гамзиград, код Зајечара (Зајечар 2). В. ор. Павлова глава и др.

1. **ПАВЛОВИЋА БРДО**, ојк. Берковац, код Мионице (Ваљево 4; Јов. Б. 1, 259); 2. **ПАВЛОВИЋА БРДО** 746, ојк. Табановићи, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 399). Према имену фамилије *Павловић*.

ПАВЛОВИЋА ЧУКА, ојк. Ђуревац, ок. Блаца, обл. Топлице (Марј. С., 178; Арс. 1, 84). Према имену фамилије *Павловић*.

ПАВЛОВ КАМЕН 2085, ор. Превалец, ор. Шар-планина, Средачка жупа (Крст. О., 124). В. Павлов брег и др.

ПАВЛОВ КРСТ, ор. Стара планина, обл. Торлак (Адам., 55). В. ор. Павлов брег, Крст и др.

1. **ПАВЛОВО БРДО**, ојк. Ржаница, код Александровца (Куршумлија 1); 2. **ПАВЛОВО БРДО**, ојк. Пркосава, ок. Лазаревца (Петр. П. 1, 197); 3. **ПАВЛОВО БРДО** 202, ор. Влашко брдо 338, ојк. Тополовник, код Великог Градишта (Велико Градиште 3); 4. **ПАВЛОВО БРДО**, ојк. Брњак, код Косовске Митровице (Лут. М. 5, 134). Према л. имену *Павле*. В. ор. Павлов брег и др.

ПАВЛОВ ПАД 1227, ор. Соколов вис 1370, ор. Радан (Приштина 2). Први члан синтагме је од антр. *Павле*; други члан је апелатив *їад* 'падина'. РЈА: „*rād, rādi ... f. u geogr. imenima kao da znači isto što padina, t.j. nizina, dolina*“. Потврде из Даничићевог рјечника: „падь, селу је Лубиню ишла међа на хусарску падь и на тупшинску падь ... а Каміјеву надь цвѣткову ... и Поточцу на велику падь“ (Даничић 1863: 267–268). В. ор. Падина.

ПАВЛОВСКА ПАДИНА, ојк. Мокра, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 202). В. ор. Павлов пад .

1. **ПАДАЛИШТЕ**, ојк. Мерцелат, ок. Сврљига (Богд. 1, 56); 2. **ПАДАЛИШТЕ**, ојк. Преконога, ок. Сврљига (Богд. 1, 60); 3. **ПАДАЛИШТЕ**, ојк. Периш, ок. Сврљига (Богд. 1, 58); 4. **ПАДАЛИШТЕ**, ојк. Власе, слив Јабланице, ок. Лесковца (Жуг. 1, 219). 1. Према глаголу *їадаїи* 'привремено боравити ради одмора; ноћивати'; *їадалишїе* 'конак, ноћиште; место на коме се одмара; збориште, зборно место' (Вук, Рј.; РЈА). Исп. топоним *Падалишїе*, ојк. Ресник, код Београда (Мачај 1866: 206). Према А. Белићу: „падалиште (долина, место за окупљање)“ (Белић 1905: 389). 2. У македонској терминологији *їадалишїе* је „стрмно место, стрмна планинска страна, брег ... место каде што се рони земја ... стрмнина“ (Вид. 1999).

1. **ПАДЕЖ**, ојк. Бошњаце, ок. Лебана, слив Јабланице (Жуг. 1, 220); 2. **ПАДЕЖ** 773, ојк. Горњи Присјан, ок. Власотинца (Ниш 4). Исп. у бугарском топоним *Падеш*: „*Падеш* в топонимията се дава на равнини, под които има *їад* 'отсечена стръмнина“ (Заимов 1959, 225). Ковачев, ослањајући се на Дуриданова, изводи *їадеж* из *їад* 'стръмно, върло място' (Ков. 1969, 188). Наш топоним *Падеш* изведен је старим наставком *-еж* 'падина, низина, долина; стрмина'. У македонском је *їадеж* термин који значи 'пад, водопад ...; дол со вода која паѓа од камен' (Вид. 1999).

1. **ПАДИНА**, ојк. Рељинци, ок. Горњег Милановца, обл. Качер (МЈ–ДП, 59); 2. **ПАДИНА**, ојк. Шљивовац, код Малог Црнића, ок. Пожаревца (Милад. М. 1, 107); 3. **ПАДИНА** 671, ор. Гарван 929, ојк. Влаоле (Доњи Милановац 1); 4. **ПАДИНА** 388, ор. Дели Јован 1138, ојк. Поповица, ок. Неготина (Доњи Милановац 4); 5. **ПАДИНА** 245, ојк. Рајак, ок. Неготина (Неготин 3); 6. **ПАДИНА**, ојк. Манојлица, код Сврљига (Богд. 1, 153); 7. **ПАДИНА**, ојк. Моклиште, ок.

Беле Паланке (Ниш 2); 8. **ПАДИНА**, ојк. Трнава, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115); 9. **ПАДИНА**, ојк. Вољавче, ок. Јагодине, обл. реке Белице (Рад. Ј., 115); 10. **ПАДИНА** 765, ор. Радан, ојк. Добра Вода, ок. Бојника (Прокупље 3); 11. **ПАДИНА**, ојк. Водице, код Прокупља, ор. Видојевица (Прокупље 3). Термин *ѓадина* је изведен од *ѓад*; исп. *ѓадалишиѓе*, *ѓадеж*. У Македонији значи: 'планинска страна, долина међу два брега; ... рамнина на возвишение; низина во планина' (Вид. 1999). Исп. и Шиц 1957. В. ор. Падалиште.

1. **ПАДИНЕ**, ојк. Бруснице, код Горњег Милановца (Мишк. 6, 123); 2. **ПАДИНЕ**, ојк. Попадићи, код ојк. Горње Топлице, ок. Мионице (Павл. Љ., 868). В. ор. Падина, Падалиште, Падеж.

ПАДОВА, ојк. Ореовица, ок. Пожаревца (Милад. М. 1, 91). Топоним *Падова* је од топоапелатива *ѓад* који је ишчезао у говору, а сачуван је у ретким топонимима. Исп. ор. *Павлов ѓад*. *Падова* је 'падина, стрмина; долина, низина' (РЈА).

ПАДУЈЕВАЦ 250, ојк. Раваница, код Ћуприје (Милој. Б. 1, 4). Основа *ѓад-* је општа именица *ѓад* 'стрмо место, падина' (глагол *ѓадаѓи*, *ѓасѓи*), проширена старим ретким придевским наставком *-уј* (исп. *крагуј*, *славуј*), на који се наслања придевски морфем *-ев*. Тако грађен придевски облик **Падујев* је припадао некој синтагми па је, нестајањем апелатива, поименичен суфиксом *-ац*. Исп. ор. *Падучеј* као топоним истог порекла и исте семантичке вредности. Варијанта апелативу *ѓад* је *ѓод* од кога се формира паралелан топоним *Подујево* (ИМ). В. ор. Падучеј, Падеж.

ПАДУЧЕЈ, ојк. Неготин (Неготин 3). Од апелатива *ѓад* 'стрмина, падина', изведен је облик *Пад-уч-еј*, веома ретким наставцима; в. код ор. Падујевац.

1. **ПАЖАР**, ојк. Горња Каменица, ок. Књажевца, на Папратној реци, обл. Заглавак (Динић, 150); 2. **ПАЖАР**, ор. Китка 1209, ојк. Добри Дол, ок. Пирота (Пирот 4); 3. **ПАЖАР** 564, ор. Мали врх 691, ор. Белава 946 (Пирот 3); 4. **ПАЖАР**, ор. Црни врх, ојк. Горње Штипље, обл. Белице (Рад. Ј., 296). Топоним је карактеристичан за тимочку говорну зону, али је прибележен и у околини Јагодине. Из планине Тресисаба извире поток *Пажар* и протиче кроз село Тијовац (Мишк. 2, 59). *Пажар* је 'пожар, пожаревина' (Рад. Ј., 135). В. ор. Пожар.

ПАЖАРАК, ојк. Леновац, ок. Зајечара (Динић 1, 251). Од *ѓажар* и дем. наставка *-ак*. В. ор. Пажар.

ПАЖИЋ 422, ојк. Љубижда, код Призрена (Призрен 2). 1. Сложеница од *ѓа-* и *жѓиѓъ*, цсл. *жѓиѓъ* 'живот' из *жѓиѓи*, *жѓивоу* са променом финалне групе *-ѓъ*. Сложеница са *ѓа-* „је потврђена у slov. роимениченом придјеву *pašten* (< **pažitъnъ*) 'planina u kojoj stoka pase'“ (Скок: *živ*). Изведеницу *ѓажѓиѓ* прихватили су Румуни: „у *pažitъ* 'pratium' dočetak *-itъ* zamјенише Rumunјi sufiksom *-išta: pajište* 'trava; busen, livada'“ (И.). (2) Од антропонима; исп. презиме *Пажѓић* (РЈА); микропониме: *Пажѓић*, ојк. Муштуште, код Суве Реке (Стиј. Д. 1, 551); *Пажѓиће*, ојк. Белоброд, ок. Драгаша (Лут. М. 4, 79); ојк. *Пажѓићи*, код Даниловграда, Црна Гора (ИМ).

ПАЗАРСКА ЧУКА, ојк. Причевац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 297). *Пазарски* значи 'који се односи на пазар, који се лоцира, одређује према месту на коме се налази *ѡазар*'; *ѡазар* је 'трг, чаршија, пијаца; сајам, вашар' (према РЈА). В ор. Пазарско брдо.

ПАЗАРСКО БРДО 737, ојк. Прћенова, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3). В ор. Пазарска чука.

ПАЈЕВИЋА БРДО, ојк. Срезоејвци, код Горњег Милановца (Фил. М., 182). Према називу фамилије *Пајевих*.

ПАЈЕШКИ КАМЕН 1163 = **РАВНИ КАМЕН**, ојк. Пајеж, код Бабиног Кала, ор. Сврљишке планине (Мишк. 4, 138; Пирот 1; Стан. 4, 642). Према ојкониму *Пајеж* (Кот. 1892; ИМ).

ПАЈИНА ПАДИНА, ојк. Ново Корито, ок. Књажевца (Крст. О., 341). Према антр. *Паја* (Грк.).

ПАЈИЋ ЛИВАДЕ 1246, ор. Медведник, ојк. Суводање (Павл. Љ., 360). Према антр. *Пајих*.

ПАЈКИНА ЧУКА 632, ојк. Церемошња, ок. Кучева (Петровац 2; Мил. Ч. 9,20). Према мушком имену *Пајка* (Грк.).

ПАЈКИН РИД, ојк. Црнатово, код Власотинца (Триф. Ј. 2, 10). В ор. Пајкина чука.

ПАЈКОВО БРДО 240, ојк. Ритопек, ок. Београда (Ршум. 5, 27). Према мушком имену *Пајко* (Грк.).

ПАЈЧИНА ЧУКА 632, слив Пека (Мил. Ч. 9, карта). Према мушком имену *Пајча* (Грк.).

ПАЈЧИН РИД, ојк. Балиновце, ок. Врања (Злат. 4, 169; Маринк. 1, 77). В ор. Пајчина чука.

ПАКЛЕН 1370 = **ПАКЛ'ЕН** = **ПАКЛЕНА** = **ПАКЛ'ЕНА** = **ПЕКЛ'ЕН**, ојк. Љевоша, ок. Пећи (Пећ 4). Псл. *рѡклѡ*, *ѡакао*, *ѡакал*, *ѡака*, *ѡока* 'смола, ка-тран'; отуда и хришћански термин *ѡакао* 'ад; ђаво'. Скок (Рј): „Prvobitno je značenje 'smola', koje je očuvano u pridjevskom toponimu na *-en Pakljena* (*kl > klj* fonetska ројава, гаšireна баš и *izvedenicama* од *ove osnove*), роименичено на *-ica Paklenica*“ (под *ракао*). Корисна је Скокова констатација, из његовог ранијег рада, о овом типу топоапел. и топ., да је „postojala ... mnogo dulje tradicija, da se piše u ovom mjesnom imenu ѡ > е, nego što su najstarije potvrde за ѡ > а“ (Скок 1926, 71). Облици са *-e-* сачувани су у Македонији и Бугарској. У Македонији: термин *ѡеклишиѡе* 'место изложено на сонце' и топ. *Пеклишиѡа*, код ојк. Волче; ојк. *Пекл'ане* (Пекљани у ИМ) (Вид. 1999). Име села *Пекљани*, у Бугарској, Зимов (1967, 157) изводи од топ. **Пекло* од апел. *ѡекло* 'припек, присоје'; помиње паралеле: *Пеклишиѡе*, Македонија; *Пекланица*, Хрватска; *Пѡкљани* (12. век), Србија. Варијанта нашег оронима *Пеклен* садржи вокал *-e-*. В ор. Паклеш дол, Паклине.

ПАКЛЕШ ДОЛ 671, ојк. Врмца, код Сокобање (Зајечар 3). Први члан синтагме – *Паклеш* изведен је од *ѡакл-*. В код ор. Паклен.

ПАКЛИНЕ, ојк. Пилица, код Раче, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 391). В. код ор. Паклен.

ПАКОВА ХУМКА 83, ојк. Скореновац, код Ковина, Банат (Пожаревац 1). Према м. имену *Пако* (Грк.).

ПАКЛ'ЕН 1370 = **ПАКЛ'ЕНА** = **ПЕКЛ'ЕН** = **ПАКЛЕН** = **ПАКЛЕНА** (Цог. 1, 297). В. код ор. Паклен.

ПАКЛ'ЕНА 1370 = **ПАКЛ'ЕН** = **ПАКЛЕН** = **ПАКЛЕНА** = **ПЕКЛ'ЕН** (Цог. 1, 297; Стиј. 3, 211). В. код ор. Паклен .

ПАКЉАНСКЕ СТРАНЕ, ојк. Пакље, код ојк. Стубо, ок. Ваљева (Павл. Љ., 678). Према ојкониму *Пакље*, тј. етнику *Пакљани*. В. код ор. Паклен.

ПАЛДИНА РАВАН, ојк. Грачаница, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 475). У истом селу је и *Палдин њојок* (И., 474). Према антропониму **Палда*; исп. презимена *Палди*, *Палдум* (ЛП).

1. **ПАЛЕЖ** 1115, ор. Буковица, код Горње Оровице, ок. Љубовије (Крупањ 3); 2. **ПАЛЕЖ** 1000, ор. Лукића вис, ор. Буковица, ок. Ваљева (Крупањ 4); 3. **ПАЛЕЖ** 398, ојк. Доњи Бањани, код Уба (Ваљево 4); 4. **ПАЛЕЖ**, ојк. Злодо, код Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 395); 5. **ПАЛЕЖ** 853, ојк. Грачац, ор. Гоч 1124, обл. Подибар (Чачак 4; Павл. Р. 1, 359, ГАЈ Краљево); 6. **ПАЛЕЖ** 1474, ор. Копаоник, ојк. Паљевштица, ок. Бруса (Куршумлија 1; Енц. Југ. Косовска Митровица; ГАЈ Краљево); 7. **ПАЛЕЖ** 1527, ор. Копаоник, ојк. Ржана, код Старог Трга (Куршумлија 3); 8. **ПАЛЕЖ** 1005, ор. Коница 1222, ор. Рогозна, ојк. Грубетиће (Нови Пазар 3). Лексема *палеж* значи 'пожар, пожег, паљење; паљевина'. Употребљава се као географски термин и као топоним.

ПАЛЕН ЧУКАР, ојк. Игриште, ок. Лесковца (Јов. Ј. 2, 34). Ор. је двочланица синтагма. Први члан је трпни придев *пален* (не *паљен*) глагола *палити* као карактеристика јужноморавских говора. *Пален* значи 'који је био паљен, који је горео'.

ПАЛЕОВО 790, ор. Бачевина 867, ојк. Слаковце, ок. Гњилана (Куманово 1). Из антропонимске синтагме **Палеово брдо*, *пале* и сл. од м. имена *Пале* (Грк.).

ПАЛЕОВЦИ 357, ор. Чока маила, ор. Дели Јован, ојк. Рудна Глава (Доњи Милановац 2). Према имену некога човека по имену *Пале* (Грк.) преко синтагме **Палеови синови* – *Палеовци* назван је топоним, назив за терен на коме они обитавају.

ПАЛЕШКА КОСА 1066, ор. Палеж 1527, ор. Копаоник, ојк. Ржана (Куршумлија 3). Према орониму *Палеж*. В. ор. Палеж .

ПАЛЕШКИ РТ 435, ор. Сувобор, ок. ојк. Љига (Јов. Б. 1, 269). Према неком топониму **Палеж*. В. ор. Палеж.

ПАЛИК, ор. Трубићско брдо 1337, ојк. Драмићи, код Дежева, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 1). Топоним *Палика* се повезује са *Палеж*, *Паљевина*, *палеџка*. *Палеџка* је „mjesto, gdje је шума izgorela па остала čistina“ (РЈА под *Palika*). Исп. и термин *пал'ак* 'изгорена шума' у Македонији (Вид. 1999).

ПАЛИЛУЛСКО БРДО, ор. Велики Јастребац (Мишк. 4, 72). Мишљење да је топоним *Палилула* од *йалии* и *лула* В. Михајловић види као народну етимологију. Он сматра да је оним *Палилула* повезан са претхришћанским обичајем када су паљене ватре уочи празника *Purullia*. То је хетитски празник који су познавали и Трачани, а пренет је и у римско царство. Прихваћен је и као дан оснивања Рима, и везује се за божанство *Diva Palatua* и брдо *Mons Palatinus, Palatinum*, на коме је боравила. Тога дана су обредно жртвоване животиње и паљена је слама. У Бугарској се обред зове *пљелия*, у Румунији *pălie*. Овај обред, паљење ватре и сламе, одржао се дуго у Србији и називан је *лила*, *олалија*. Тада су паљене *лиле* (осушена брезова или трешњева кора), ношене око торова и бацане преко њих. Понегде је паљена и слама. Такви су обреди, познати код свих Словена и других европских народа, одржавани са жељом да се заштите домаће животиње и да се умноже (Кулишић 1998, 291). Михајловић бележи и ове топониме: село *Палилула*, код Сврљига; називе за делове у насељима: Београд, Ниш, Крагујевац; део села Миријева код Београда, села Лаћарка у Срему, села Рагаја код Параћина, Брестовца у Црној Трави (Мих. 1992, 137). Народу блиска турска реч *lüle* 'лула' унета је у термин и заменила старо 'лила' (И.). Исп. и Освалт 1980, 260 и 295.

ПАЛИЧИШТЕ, ојк. Причевац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Стан. М. 1, 144; Динић, 297). Према *йалица* 'дужи комад танког стабла или гране; штап који се користи у разне сврхе; батина уопште'; аугментатив *йаличина*; *йаличишије* значи место на коме се налазе *йалице*, *йаличине*.

ПАЛОЈСКИ РИД 493, ојк. Палојци, код Грделице, ок. Лесковца (Врање 2). Ороним је изведен од ојконима Палојци (Палојце, ИМ). У РЈА пише: „Palojse, selo u Srbiji u okrugu pirotskom ... Pravo će značenje biti: mjesto položito, u poloju, pa bi se očekivalo, da će biti Polojci; nejasno je *pa-*, ali isp. *Paguba, palutka*“. *Полој* је 'место, терен, крај воде који је подложен поплавама; плитко место у води'.

ПАЛУЧАК, ојк. Постоње, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 477). *Палучак* је „mala nepravilna luka (livada), a može značiti i svaku livadu blizu kakve vode“ (РЈА). У РЈА се помиње више назива *Палучак* за земљишта у Србији и Босни .

ПАЛЧИНА, гребен, ојк. Мајданпек, слив Поречке реке (Миш. 1, 276). Од *йал* 'палеж, ватра; врелина, топлота' изведен је назив *йалчина* за врео ветар: „jug suh, bez kiše, koji opali mlade voćke“ (РЈА).

ПАЉА ГЛАВА 557, ор. Тава 717, ојк. Прибој, слив Лима (Вардиште 3). 1. Први члан синтагме је од *йал* и *-ја* > *йаља* 'која је горела, која је била паљена'. Исп. *Паљена главица*, код Пољица (РЈА). (2) Од **Павља глава* према л. имену *Павле*. Исп. ојк. Павље, код Новог Пазара. В. ор. Палик, Паљина и др .

ПАЉЕВАЦ 1651, на ор. Пометеник, ок. Сјенице (Сјеница 2). Од м. имена *Паља* (Грк.) преко двочлане синтагме **Паљев брег*, *йашињак* и сл. до сажетог *Паљевац*. Исп. презиме *Паљевић* (РЈА); ојкониме *Паљевићи* и *Паљево* (ИМ). В. ор. Паљев брег.

ПАЉЕВ БРЕГ, ојк. Заграђе, ок. Зајечара (Динић 1, 251). Према м. имену *Паља* које је потврђено у селу Жуковац, обл. Заглавак (Динић, 252). У истом

селу Заграђе, у коме је ор. *Паљев брег*, налази се и топоним *Паљин камен* (Динић 1, 234). В. ор. Паљевац.

1. **ПАЉЕВИНА** 1094, ор. Бојновица 1298, ојк. Осоница, код Ивањице (Чачак 3); 2. **ПАЉЕВИНА** 1020, ор. Торови 878, ор. Чемерна планина, ојк. Полумир (Чачак 4). *Паљевина* је 'оно што је паљено, што је горело; место где је горело, палеж'. В. ор. Палеж, Паљевине.

1. **ПАЉЕВИНЕ**, ојк. Маглич, ок. Краљева, ор. Троглав (Туп. – Кор., 608); 2. **ПАЉЕВИНЕ**, ојк. Брезна, ор. Столови, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 325). Ор. има облик множине од *паљевина*. В. ор. Паљевина.

ПАЉИНА, врх на коси, код Ниша (Милић. 1, 4). 1. Од *паљ* – *паљина* 'паљено земљиште, палеж' (као долина, крајина и сл.); или 2. од м. имена *Паља* – **Паљина исџаша*, *коса* и сл.

ПАНГЕЛСКО БРДО 429, ојк. Дедевци, ор. Јелица, обл. Драгачево (Чачак 3). Лексема *пангалоз* < грч. *παγγέλιος* користи се уз варијанту *бангалоз* 'беспосличар, скитница, варалица'; *бангалоски* 'који припада бангалозу, који се односи на бангалоза' (према Р. САНУ).

ПАНИН ГРОБ = **ПАНОВ ГРОБ**, ојк. Мишевиће, ок. Јагодине (Мијат. 2, 123). Према антропониму; в. код варијанте Панов гроб.

ПАНОВ ГРОБ = **ПАНИН ГРОБ**, ојк. Мишевиће, ок. Јагодине, слив Белице (Рад. Ј., 296). Ова варијанта је новији податак, записана као синтагма од л. имена *Пано* / *Пане* (И., 213). Потврђен је патроним *Панићи* као назив дела села Велика Сугубина (И., 296).

ПАНИЋСКИ БРЕГ, ојк. Цепница, код Блаца, обл. реке Топлице (Марј. С., 178). Према антр. *Панић*; исп. м. л. име *Панић* (Грк.) и презиме *Панић* (РЈА).

ПАНОВИЦА, назив за косу, ојк. Полом, код Такова, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 142). Од м. имена *Пано* (РЈА; Грк.) преко синтагме **Панова коса* до садашњег назива *Пановица*.

ПАНТЕЛЕВАЦ, ојк. Велики Крстац (Крстац у ИМ), код Драгаша, обл. Гора (Лут. М., 4, 74). Према ониму *Пантелеји*; у насељу Брод налази се црква Св. Пантелије.

ПАНТЕЛЕЈЕВА КРУШКА 147, ор. Рушанско брдо 183, ојк. Мокрање, код Неготина (Неготин 3). Према м. имену *Пантелеј* (Грк.).

ПАНТЕЛИЋА БРДО, ојк. Шљивовица, ор. Златибор (Мић. Љ., 476). Према фамилији *Пантелић*.

ПАНТИНА КОСА, ојк. Поточац, код Параћина (Мишк. 3, 143). По м. имену *Пантина*.

1. **ПАНТИНА ЧУКА**, ојк. Алдинци, код Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 94); 2. **ПАНТИНА ЧУКА**, ојк. Сагоњево, код Куршумлије, обл. Горња Топлица (Марј. С., 179). Према м. имену *Пантина* (Динић, 100).

ПАНТИЋА ВИС 732, ојк. Горњи Костајник, ок. Лознице (Зворник 2). Према патрониму *Пантићи* (РЈА).

ПАНТИЋ-БРЕГ, ојк. Берково, код Клине, обл. Прекорупље (Бук. 2, 410). Према породици из истог села – *Пантић* (И., 411).

ПАНТОВИЋА БРДО, ојк. Гривска, ок. Ариља (Мис. И. 1, 125). Према фамилији *Панџовић*.

ПАНТОВСКИ КРШ, ојк. Мељаница, код Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 328). Први члан синтагме изведен је од придевског облика антр. – *Панџов*.

ПАНЧЕЛО 542, ојк. Панчело, код Ранилуга, ок. Косовске Каменице, обл. Изморник (Лебане 3). Ороним и ојконим имају исту форму. Топографско име *Панчело* забележено је у 14. веку: „Панчело, селу је Приљепници ишла међа кљ Панчелу“ (Даничић 1863). Урошевић описује село *Панчело* (Урош. 3, 241) и помиње род *Панчелци* у селу Кметову (с. 221) и селу Доморовцу (с. 232). Село Панчело постоји и данас крај Ранилуга (ИМ). Антропонимску основу *Панч-* има и ороним *Панчин гроб*.

ПАНЧИН ГРОБ 1662, обл. Власине, према бугарској граници (Милић. 1, 273; Мил. Ч. 5, 39; Крст. О., 332; Стан. 1, 385). Николић Р. помиње род Иридиних или *Панџиних* у месту Топли Дол (Ник. Р. 3, 106).

ПАНЧИЋЕВ ВРХ 2017 = **МИЛАНОВ ВРХ**, врх на Копаонику, ојк. Берекари (Енц. Југ. Косовска Митровица; ГАЈ Краљево; Царић, 797). Према српском научнику, ботаничару Јосифу *Панчићу*.

ПАЊАК, ојк. Пањак, код Мокре Горе, ор. Златибор (Жуј., 328). Ороним и ојконим су метоними. Исп. презимена: *Пањак*, *Пањаковић*, *Пањик* и др. (РЈА; ЛП); насеља: *Пањани*, ок. Бања Луке; *Пањаши*, ок. Тузле (РЈА). В. код ор. Пањевац.

ПАЊЕВАЦ, ојк. Драгосинци, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 338). Из антропонимске синтагме **Пањев брег*, вис и сл. Исп. презимена: *Пањевић*, *Пањак*, *Пањи*, *Пањик*, *Пањић* и др. (РЈА; ЛП); називе села: *Пањевац*, код Деспотовца и код Александровца (Кот. 1892; ИМ); топоним у околини Смедерева – *Пањевац* (РЈА). У неким примерима онима са основом *Пањ-* могућа је веза, реална или фигуративна, са лексемом *пањ* 'балван, трупац, дебло'. В. ор. Пањевачко брдо, Пањевачка коса.

ПАЊЕВАЧКА КОСА, ор. Кучај, ојк. Сисевац, код Сења, ок. Параћина (Параћин 2). Према ојкониму *Пањевац*, ок. Деспотовца. В. код ор. Пањевац.

ПАЊЕВАЧКО БРДО, ојк. Стењевац, код села Пањевац, ок. Деспотовца (Мијат. 1, 234). Према имену села *Пањевац*. Исп. и ороним Пањевац у области Подибар. В. ор. Пањевац, Пањевачка коса.

1. **ПАЊЕВИ**, ојк. Пањеви, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 142);
2. **ПАЊЕВИ** 1118, ојк. Кожље, код Новог Пазара (Нови Пазар 3). В. код ор. Пањевац.

ПАЊИК, ојк. Доња Сипуља, ор. Влашић, слив Јадра (Стој. В., 99). В. ор. Пањевац, Пањак.

ПАОЧЕ, ор. Медведник 1247, ојк. Драгодол, код Пецке, обл. Рађевина (Павл. Јб. 2, 452). Исп. *паоци*, *паљци* 'колски термин; делови млинског точка; ткачки термин'; исп. ојк. *Паоча* у Херцеговини; *Паочак*, назив извора (РЈА). Нејасна мотивација.

ПАПРАД, ојк. Борово, ок. Димитровграда (Босиљград 2). *Паїрад* је један од многих назива, варијаната, за различите биљке, бујад, међу којима су најчешће *Aspidium filix*, *Pteridium aquilinum*, *Asplenium trichomanes* (Сим. 1959). Варијанте изведенице од истог корена су: *їаїраї*, *їаїрада*, *їаїрадика*, *їаїраї*, *їаїруї*, *їаїраїина*. Многе од ових варијаната су пренете на терен на коме расту, при чему су настали фитотопоними.

ПАПРАДНА, ојк. Планиница, код Трстеника, обл. Левач (Мишк. 3, 144). На орониму *Паїрадна* налазе се ор. *Велика Паїрадна* (в.) и ор. *Мала Паїрадна* (в.). Назив *Паїрадна* је поименичени придев из синтагме **Паїрадна ливада*, *коса* и сл. Исп. ор. Папрадна орница. В. ор. Папрад.

ПАПРАДНА ОРНИЦА, ор. Писана буква, ојк. Алдинац, ок. Књажевца (Мачај, 297; Мишк. 2, 76). Двочлану синтагму чине придевски члан у ж. роду *Паїрадна* (од *їаїрадан* 'који се одликује *їаїрадом*, *їаїраїни*') и апелатив *орница*. В. пр. Папрадна.

ПАПРАТ, ор. Преки камен, ок. Књажевца (Мишк. 2, 76). По фитониму *їаїраї*. В. код ор. Папрад.

ПАПРАТИН ДО, ојк. Граничане, ок. Лепосавића, ор. Копаоник (Куршумлија 3). Према фитониму *їаїраї*. В. ор. Папрадна орница, Папрад и др.

ПАПРАТНА ГЛАВА 1069, ојк. Лалинце, ор. Јужин камен 1227, ор. Куковица (Враће 1). Ороним је фитонимска синтагма као и *Паїраїни до*, *Паїраїни криш*, *Паїрадна орница*. В. код ор. Папрад.

ПАПРАТНИ КРШ, ор. Самањак, ојк. Клачевица, ок. Параћина (Параћин 2). В. ор. Папратна глава, Папрад и др.

1. **ПАПРАТНИЦА**, ојк. Горња Љубовића, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 463); 2. **ПАПРАТНИЦА**, ојк. Церје, код Ушћа, обл. Гокчаница (Павл. Р. 1, 315); 3. **ПАПРАТНИЦА**, ор. Рогозна, слив Јошанице л. пр. Ибра (Мишк. 4, 28). Ороним има именички лик који је настао из синтагме **Паїраїна глава*, *долина* и сл. Исп. ор. Папратна глава и др. В. код ор. Папрад.

ПАРАЛОВО, ојк. Долац, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 121). Исп. *Параловина*, махала у ок. Сарајева (РЈА); *Паралово* „selo u Srbiji“ (РЈА); ојкониме *Паралово* у ок. Новог Пазара, Босиљграда и Гњилана (ИМ); топоним *Паралово* у Македонији, „од лично име *Пар(е)* + *ал*“ (Иванова 1996); презиме *Паралић* (15. в., РЈА).

ПАРАЦ 602, ор. Мали врх 623, ојк. Грабовица, код Горњег Милановца (Аранђеловац 3; Мишк. 5, 243; Фил. М., 239). „Парац, то је доста високо брдо ... ту /je/ некад постојало село истог имена, па се је после изделило“ (Мишк. 5, 243). Село са истим именом забележено је у РЈА; данас га у ИМ нема. У РЈА су забележена и два мтоп. *Парац* – у округу рудничком (вероватно је то наш ороним) и у округу црноријечком. Исп. и презиме *Парац* (РЈА; ЛП). Парац се налази као саставни део патронимске сложенице *Малоїарац* (презиме и надимак) који Михајловић везује за турску лексему *para* 'новац; стоји део динара', као и презимена *Дусїара*, *Далиїарић* (Мих. 1992, 288). Нејасно. Можда у вези са:

делити, раздвајати; *ѡарничар*, који се парнич са неким пред судом; исп. *ѡбрьць*, *ѡарьць* (Даничић 1863, 277 и 515). Исп. и ор. *Парач*.

ПАРАЧ, ојк. Стубо, код Ваљева (Павл. Љ., 962; Енци. Југ. Ваљево). У РЈА је потврђен назив брда *Парач*; топоним *Парача* у Херцеговини; махала *Парачи* у ок. Тузле и презиме *Парачи*, а презиме *Парач* у ЛП. Исп. у сливу Брегалнице топониме: *Парачки Валок* 'пасиште' – „од лично име Парак < Пар(е) + ак“; *Парачки Излак* 'бунар' (Иванова 1996). В. Парац.

ПАРАЧКА КОСА, ор. Јабланик 1274, ојк. Брезовица, ок. Ваљево (Јов. Б. 1, 159). Према ониму *Парач*. В. код ор. Парац.

ПАРДУШКА ГЛАВА 1266, ор. Копаоник, ојк. Требиње, ок. Куршумлије (Куршумлија 3). Према називу засеока *Пардус* који Котуровић уноси у свој именик места напомињући да се налази у срезу Косаничком (Кот. 1892). Косаница је река, д. пр. Топлице. У РЈА се топ. *Пардус* упоређује са топ. *Пардик* „selo u Srbiji u okrugu kruševačkom“ које и данас постоји (ИМ). У РЈА је унето и лично име *Пардо* „muško ime tamna postanja, jamačno tudje, zapisato u spomeniku XIV vijeka“. Исп. у румунском имена: **Pard, Parda, Pardea, Părdescu, Pardos* (Кон., 342). У речнику имена фамилија пише: „Pardău: cf. pol. Pardo“; „Pardos: *pardos* 1. 'panteră'; 2. 'blană de panteră'; existent și în limba veche, unde aparte și pl. *Pardoși*; cf. si gr. Pardos. cf. n. top. Pardoși“ (Јордан 1983, 353).

ПАРЕВИЦА, ојк. Коритник, ок. Ивањице (Нови Пазар 1). Од антропонима **Паре* преко синтагме **Парева исѡаша*, шума и сл. Исп. л. име *Паре* (Иванова 1996, 475; Станк. 2002, 298).

ПАРИКОЖА 243, ојк. Крвије, ок. Петровца (Петровац 1). У РЈА у одредници *Парикожа* пише „neko zemljište u Srbiji u okrugu požarevačkom ... Možda je u svezi s imenicom *parik*“. То што се лексема *Парикожа* упућује на *Парик* изгледа прихватљиво. *Парик*, *parikъ* (1198–1199) је реч коришћена у старим српским исправама (Душанова, Милутинова) и имала је значење 'насељеник, меропх, чивчија, кмет', од грчког *пáроикос*. Исп. Даничић 1863; Скок, Рј. Објашњење да је топоним *Парикожа* настао према глаголу *ѡариии* и именици *кожа*; везивање за легенду која постоји, и помисао да је „овде вероватно у питању извор вруће воде“ (Мих. 1992, 141) – није довољно уверљиво.

ПАРКАЧ 506, ојк. Врело, ок. Сврљига (Ниш 1). 1. У сливу Брегалнице налази се топоним *Паркач рид*: „Од **ѡаркач* 'место зарастено со шума; шумјак: *ѡарк* 'шума' (сп. Космач, Ракач, Смрикач, Трњач)“ (Иванова 1996, 475). Код Скока стоји да је: „*prkát* ... 'ovčarnica' ... 1. kotac, 2. 'mali prostor u štali za krave, odijeljen daskama za telad ili svinje, u staji za ovce odijeljen prostor daskama za jagnjad'; slov. *párkot* = *prekát*; srlat. *parricus* > fr. *parc* ... internacionalno *pàrk*“ (под *prkát*). Исп. у румунском лексема: *parcán* ... честокол, изгородь; запруда; *parceá* 'кусок; часть, доля' (према Р. Р–Р). 2. У 14. веку је забележено лично име *Парькачь*, „нејасног порекла. Упор. през. *Парко*“ (Грк. 1986, 141).

1. **ПАРЛОГ**, ојк. Козељ, код Белановице, обл. Качер (МЈ–ДП, 60; Рак. М., 740); 2. **ПАРЛОГ**, ојк. Гуришевци, код Јарменоваца, ор. Островица 758 (Рак. М., 792); 3. **ПАРЛОГ**, ојк. Рељинци, код Угриноваца, ок. Горњег Милановца (Рак.

М., 850); 4. **ПАРЛОГ** 172, ојк. Скупљен, код ојк. Владимирци, ок. Шапца, обл. Поцерина (Енц. Југ. Ваљево); 5. **ПАРЛОГ** 215, ојк. Лешница, слив Лешнице д. пр. Дрине (Рад. М. 1, 203); 6. **ПАРЛОГ**, ор. Влашић, ојк. Горње Црниљево, ок. Осечине (Павл. Љ., 995); 7. **ПАРЛОГ** 274, ор. Букуља 698, слив Качера д. пр. Љига, обл. Качер (Јов. Б. 1, 288); 8. **ПАРЛОГ** 261, ор. Маљен, слив Колубаре (Јов. Б. 1, 221); 9. **ПАРЛОГ**, ојк. Кикојевац, код Кнића, обл. Гружа (Драгић 1, 272); 10. **ПАРЛОГ**, ојк. Брђани, код Прелјине, обл. Гружа (Ил. Р. 1, 43); 11. **ПАРЛОГ**, ојк. Памбуковица, код Уба, обл. Тамнава (Павл. Љ. 3, 419); 12. **ПАРЛОГ**, ојк. Богдање, код Трстеника (Мишк. 3, 144); 13. **ПАРЛОГ** 490, на ор. Јухор, ојк. Секурич, код Белушића (Крушевац 2; Мишк. 3, 144); 14. **ПАРЛОГ**, ојк. Течић, код Рековца, обл. Левач (Мишк. 3, 144); 15. **ПАРЛОГ**, ојк. Богатић, код Лелића, ок. Ваљева (Павл. Љ., 560); 16. **ПАРЛОГ**, ојк. Бабина Лука, ок. Бранковине (Павл. Љ., 517); 17. **ПАРЛОГ**, ојк. Степање, код Словца, ок. Ваљева (Павл. Љ. 3, 481); 18. **ПАРЛОГ**, ојк. Петњица, ок. Ваљева (Павл. Љ., 857; Шћеп., 81); 19. **ПАРЛОГ** 217, ојк. Смедерво, ок. Београда, Подунавље (ГАЈ Београд; Енц. Југ. Пожаревац); 20. **ПАРЛОГ**, ојк. Везичево, код Буровца, ок. Петровца, слив Млаве (Јов. Љ., 307). *Парлог* је термин који се користи у пољопривреди; од псл. *prēlogъ* 'угар'. Румунски језик га је прихватио као *pîrlog*. „Madžarski ili rumunjski slavizam ušao је ропово u hrv.-srp. na istoku: *párlog*“ (Скок, Рј. под *lěci*). Значење термина *парлог* је 'запуштени виноград; земљиште које се не обрађује; полегло жито, полож'.

ПАРЛОГАН, 'брдораван' код ојк. Течић, ок. Рековца (Мишк. 3, 144). По термину *парлог*. В. ор. Парлог.

ПАРЛОГЕ, ојк. Матаруге, ок. Краљева (Чачак 4). По термину *парлог*. В. ор. Парлог.

1. **ПАРЛОЗИ** 228, ојк. Кнежица, код Петловца, слив Млаве (Јов. Љ., 365); 2. **ПАРЛОЗИ**, ојк. Орешковица, код Великог Лаола, ок. Петровца, слив Млаве (Јов. Љ., 327); 3. **ПАРЛОЗИ**, ор. Цер, ојк. Грбосиле, обл. Јадар (Стој. В., 183); 4. **ПАРЛОЗИ**, ојк. Вранић, ок. Барајева (Петр. П. 1, 140); 5. **ПАРЛОЗИ** 769, ор. Велико брдо 736, ор. Суворбор (Ваљево 4); 6. **ПАРЛОЗИ**, ојк. Сврачковци, код Горњег Милановца (Фил. М., 237); 7. **ПАРЛОЗИ**, „брдо једно гди су негда виногради били, а сад под утрином, на северној страни ман. Љубостиње“ (Мишк. 3, 144); 8. **ПАРЛОЗИ**, ојк. Жупањевац, ок. Рековца (Мишк. 3, 144). Топоними имају облик множине географског термина *парлог*. В. код ор. Парлог.

ПАРНА ГЛАВА, ојк. Студена, код ојк. Власе, обл. Пољаница (Злат. 1, 135). Придевски члан синтагме је од *пар* 'вапор, влага; мирис'. Исп. *ојаран*, *-рна* 'који је пун спарине, спаран'; *зајаран*, *-рна* 'који је засићен врелом паром, спаран; загушљив' према *зајара* 'врео ваздух засићен воденом паром, загушљива врућина, *оморина*, *сјарина*; замагљена атмосфера, измаглица' (према РЈА; Р. САНУ). У сливу Брегалнице је топоним *Парен*. Иванова (1996) предлаже: „1. *парен*, *-а*, *-о* 'што е изоран и оставен да лежи': *пар* 'изорано место и оставено да лежи; прелог, угар', сп. буг. *паръ*, *паренина* 'исто' ... 2. *парен*, *-а*, *-о* 'задушљив, запарен, запурничав': *пара* 'дим, магла“.

ПАРЦАНСКИ ВИС 408, ојк. Парцани, ор. Космај, ок. Београда (Београд 3; Лаз. Р. 1, 96; Јов. Б. 1, 13; Влад., 11). Ороним је према имену села *Парцани* (ИМ). Исп. румунска имена: *Părța, Părțul, Părțăila* (Кон., 345); презимена: *Парцел, Парцен* (ЛП); ојконим *Парцане*, код Падежа, ок. Варварина (ИМ). Лично име *Парцуљ* помиње се у 14. веку: „ишла је међа надъ язъ Парьцоуљеве воденице“ (Даничић 1863). Овај тип ојконима Павловић доводи у везу са топонимом *Прача*, који је, по њему, из базе **part-*, назива племена *Парџини – Parthines*, за које се сматра да је боравило у северозападној Србији и Босни, након метатезе *ar > ra* (Павл. М. 1970 / 1). Додаје: „*Drugi i vrlo značajan kompleks izoglosa predstavljaju c: ĉ, ali uz njih se ... ističe i ċ ... Prača: Parcani*“ (код Космаја) (Павл. М. 1965 / 1, 65). Име реке *Праче* л. пр. Дрине Мишковић (Мишк. 4, 121) је забележио као *Праћа*. О ојкониму *Праћина* види Радић Ј. (2003, 52). В. и ороним *Праћице*.

ПАРЧИНСКО БРДО, ојк. Парчин, ок. Александровца (Лут. М. 1, 73). Ороним је изведени оним од основног *Парчин*. Исп. топониме: *Парче* „selište u Srnoj Gori“ (РЈА). Према напомени А. Ломе *Парче* је *j*-посесив од *ѡьрьць*. В. ор. *Парац*.

ПАСАК 1253, вис на ор. Тара, ојк. Рујевице (Енци. Југ. Вишеград; ГАЈ Ужице). Лексема **ѡасак* је девербатив од *ѡасѡи* 'хранити се пасући', која је сачувана само у изведеницама *наѡасак*, *-ска* 'паша' (од *наѡасѡи* (*се*) и *ѡѡасак* = *ѡѡас* '1. паша; 2. мала паша у јутру, с које се стока врати кући, помузе се и тад врати на праву пашу која траје до увече'; *ѡѡасѡи*, *ѡѡасиваѡи* 'излазити на попасак' (према Бак; Скок: *pàsti*). Исп. и лексеме *ѡасаћи*, *-а*, *-е* 'што се односи на пашу'; *ѡасење* 'храњење стоке пашом' (Бак.); фитоним *ѡасак* *Ornithogalum comosum* 'биљка коју стока пасе'. Топоним значи 'травната, омања, површина на којој стока пасе, испасиште, пашњак'.

ПАС'А ГЛАВА = ПАС'И ВР(Х) = ПАСЈИ ВРХ = ТАМАРА, ор. Старац, ок. Пећи (Цог. 1, 255). Квалификатив *ѡасѡи*, *-сја* од зоонима *ѡас canis*, забележен је још у средњем веку у топонимској сложеници *Пасиглавъ*: „српски су краљеви дали Котору Лушицу, Пасиглав, Кертоле“ (Даничић 1863: 278). Локално становништво памти неколико легенди о овом орониму. Сасвим је могуће да нека од забележених варијаната легенди има митолошку подлогу. Пас је близак и веран прагилац чобана, он брани и окупља стоку, обавља према стоци исту функцију коју има и сам чобанин, а чобанин је митско, божанско биће и своју моћ преноси на стоку. Такво веровање се везује и за терен на коме се окупља стока, пси, даје му се значај именовањем по митски важном лику, успоставља веза са старим обредима, светилиштима, на високим планинским теренима. Наизглед опречна прича информатора, прецизније нас води: „чуо сам да се овај врх овако зове зато што на њему има вукова“ (Цог. 1, 255). Према веровањима и *ѡас* и *вук* су демонски ликови, две форме истог демонског бића: пас је добар вуков двојник, а вук зао. Ово је један елемент који упућује на митолошко порекло топонима. Други елемент: Трећој глави Триглава приписује се мрачни, негативни атрибут – пакао, смрт, зима. „Трећи лик Триглава, тзв. зимско или ноћно сунце, приказује овога

бога као старца са брадом, чији је главни атрибут – *ѡасја глава*, чиме се доводи у блиску везу и са Црнобогом, и даље са *вукѡм*, који је ... демонска и епифанијска форма српског врховног бога“ (Петровић 1999, 189). А *Пасја глава* или *Пасји врх* налазе се на планини Старац.

ПАС’И ВР(Х) = ПАС’А ГЛАВА = ПАСЈИ ВРХ = ТАМАРА, ор. Старац, ок. Пећи (Цог. 1, 255). В. код ор. Пас’а глава.

1. **ПАСЈАК**, ор. Маљен (Јов. Б. 1, 221); 2. **ПАСЈАК**, ојк. Пасјак, ок. Гњилана (Урош. 2, 104). Ороними су из неке синтагме чији је први члан квалификатив *ѡасји* од *ѡас* – **Пасји до, врх* и сл., који је поименичен наставком *-ак*. Квалификатив *ѡасји* је употребљаван, често, у негативном, погрдном значењу. Основа *ѡас canis* се, према Безлају, „večkrat pojavlja v sloven. toponomastiki ... Tudi sbh. večkrat Pasjak poleg Pasjan, Pasjanac, Pasji Do, Pasji Studenac“ (Безлај 1961, 76). За назив брда *Пасјак* и насеља *Пасјак*, код Гњилана, Урошевић каже „име насеља је по брду истогa имена на коме се налази, а брду свакако по тешком блату које настаје од његове језерске глине кад се раскваси“ (Урош. 2, 104). Исп. и топоним *Пасјак*, у сливу Брегалнице, за који Иванова каже: „тур. *pasak* ’блато, кал; нечистотија“ (1996, 477). Друго понуђено објашњење Иванове је „место каде пасе стоката; пасиште“ (И.). У дијалекатским речницима српских говора уочено је ово друго значење у лексемама: *ѡаске* ’пасући (о стоци)’ (Гаговић 2004, 186); *ѡаском* ’пасући’ (Жугић 2005, 264). Исп. код ор. Паски 440. Насеља са именом *Пасјак* налазе се код Трстеника и Гњилана у Србији, код Опатије у Хрватској; махала *Пасјаџи* је у Босни (РЈА). Данас нема потврде за надимак, л. име или презиме, али је у РЈА забележено презиме *Пасјак* из 17. века у Хрватској. Код Симоновића се налазе две врсте биљака са именом *ѡасјак*: *буника*, *бун* *Hyoseyamus i Rhamnus cathartica ѡасдрен, ѡасјаковина, ѡасји ѡрн* (Сим. 1959). В. и објашњење код ор. Пас’а глава.

1. **ПАСЈА КОСА**, ојк. Росићи, код Косјерића (Мис. И. 2, 170); 2. **ПАСЈА КОСА**, ојк. Заовине, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 365). Први члан оронимске синтагме је придев у ж. роду од зоонима *ѡас* – *ѡасји, -ја*. В. ор. Пасјак, Пас’а глава и др.

1. **ПАСЈАЧА**, ојк. Босуа, ок. Аранђеловца, обл. Качер (Каин., 161; МЈ–ДП, 60; Мишк. 4, 175); 2. **ПАСЈАЧА** 901, ор. Црна планина, ок. Прокупља, слив Топлице (Прокупље 4; ГАЈ Ниш; Стан. 3, 299; Рак. Т. 1, 4). Из синтагме **Пасја гора, глава, коса* и сл. В. ор. Пасјак, Пасја коса и др.

ПАСЈАЧКА ГЛАМА 837 = **ГЛАМА**, ор. Пасјак, ојк. Пасјак, ок. Гњилана (Урош. 3, 3). Према орониму *Пасјак*. В. ор. Пасјак и др.

ПАСЈАЧКИ ВИС 859, ор. Пасјача 901, ок. Прокупља (Прокупље 4). Према орониму *Пасјача*. В. ор. Пасјача, Пасјак и др.

ПАСЈЕ БРДО, ојк. Богутовац, ок. Краљева, хид. Пасји поток л. пр. Ибра (Ћуп. – Кор., 608). В. ор. Пасјак, Пасји врх, Пас’а глава и др.

ПАСЈЕ ТОРИНЕ, ојк. Бабина Лука, код Бранковине, ок. Ваљева (Павл. Љ., 517; РЈА). Први члан је придев од *ѡас*, други члан *ѡорине* је пастирски термин од глагола *ѡрѡи* – ’ђубре које начини стока; наторена земља’ (Скок, Рј. *trti*). В. ор. Пас’а глава, Пасјак и др.

1. **ПАСЈИ ВРХ** = **ПАС’А ГЛАВА** = **ПАС’И ВР(Х)** = **ТАМАРА**, ор. Старац, ок. Пећи (Цог. 1, 255; Крст. О., 152); 2. **ПАСЈИ ВРХ** 1063, ор. Пролетњак 1040, ор. Влашка планина (Пирот 3). В. код ор. Пас’а глава и др.

ПАСЈИ ДЕЛ 438, ојк. Топоница, ор. Сува планина (Пирот 3). В. ор. Пасјак, Пасји врх, Пасје брдо и др.

ПАСКАЋ 725, ојк. Тумичина, ор. Црнољева, код Блага (Качаник 1). Од м. имена *Паска*, *Паско*, уз суф. *-аћ*. Према Скоку „*-аћ* је суфикс за мушки род живих бића ... налази се на истоћном подручју ... Постанја је нејасна ... Могоа је учи у језик црквеним путем преко новогрчких личних имена“ (Рј. под *-аћ*). Исп. антр. *Паска*, *Паскал*, *Паскоје*, *Паско*, *Паскач*, *Паскачић*, *Паскаш*; ојкониме *Пасковац*, *Пасковци* (ИМ; РЈА; Скок, Рј. под *pasha*).

ПАСКИ 440, ојк. Бела Црква, ор. Милановац, ок. Баковице (Призрен 2). 1. Из синтагме **Паски до*, *врх* и сл. **Пасак* је од *ѡасѡи* ’напасак, попас, паша’; исп. прилоге *ѡаске* ’пасући (о стоци)’; ојк. Безује, обл. Пиве (Гаговић 2004, 186), *ѡаском* ’пасући’, слив Јабланице (Жугић 2005, 264). В. ор. Пасак 1253; или, 2. Према *ѡаски* ’пасји’ из синтагме **Паски до*, *врх* и сл. Исп. прилог *ѡаски* ’на пасји начин’ (Бак.); придев *ѡасји* (в. ор. Пасји до, Пасји врх); поименичену лексему, надимак „*ра̋сковіс* (Kosmet) ’ра̋си̋ син’“ (Скок, Рј. под *ра̋с*). В. код ор. Пасјак, Пасковина.

ПАСКОВИНА, ојк. Доња Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368). У близини, у селу Отањ, налази се заселак *Пасковина* (И., 386). Према м. имену *Паско* преко синтагме **Паскова ливада*, *њива* и сл. В. ор. Паски.

ПАСОВИЋ 1181, ојк. Маревце, ор. Козница (Лебане 3). Исп. презимена *Пасовић*, *Пасовчић* (ЛП; РЈА), надимак *Пасковић* (Космет). В. ор. Паск.

ПАСПАЉАРСКО БРДО, ојк. Баточина, код Лапова, слив Лепенице (Рад. Т., 20). *Пасѡаљ* < грч. *πασπάλη* је онај који обавља послове у воденици где отпада прах при млевењу; фигуративно – назив за некога ко је бео као да је присут белим прахом; отуда надимак и презиме *Пасѡаљ*. Исп. *ѡасѡаљача* ’мотка којом се брашно сабија у вреће’; *ѡасѡаљѡиѡи* ’подизати велику прашину при млевењу’ (код РЈА).

ПАСТОРАК 556, ор. Мађија 445, ојк. Буковац, код Деспотовца (Карић 85; Драг. 1, 285). Код Кулишића је у ж. роду – *Пасѡорка* (1998, 298). В. код ор. Мађија.

ПАСУЉАНСКА ПАДИНА, ојк. Вета, код Беле Паланке (Ћирић 1, 69). Ту је и мтоп. *Пасуљѡиѡиѡе* (И.). Према фитониму *ѡасуљ*, *грах* *Phaseolus vulgaris*, преко антропонима *Пасуљанци*. В. ор. Пасуљски врх.

ПАСУЉСКИ ВРХ, ор. Мегин врх 781, ојк. Равна Река, ок. Деспотовца (Петровић 4). В. ор. Пасуљанска падина.

ПАТАРИЦА 1671 = **ПАТЕРИЦА**, ор. Доганица, ојк. Горња Љубата, ок. Босилграда, обл. Крајиште (Кратово 2; Ник. Р. 3, 334; Стан. 1, 616). *Патѡарица* је ’тојага заобљена на врху; лепо израђен штап; црквени термин’. Према грчком *πατερίτσα*. Топоними у Македонији: *Патѡерица*, *Патѡерце*, *Патѡеричѡиѡиѡе* имају значење ’го, необрастао рид у планини’ (Пјанка 1970, 175 и 250).

1. **ПАТЕРИЦА** 787, ор. Видлич, ојк. Височка Ржана, ок. Пирота (Пирот 4); 2. **ПАТЕРИЦА** 1671 = **ПАТАРИЦА**, ор. Доганица, ојк. Доња Љубата, ок. Босилграда (Триф. Ј. 3, 5). В. ор. Патарица.

ПАТРИЧЕВА ЧУКА 1612, ор. Шилак 1632, ор. Копаоник, ојк. Граничане (Куршумлија 3). Од л. имена **Паџрич*; исп. л. име *Пеџричко* (Грк.), презиме *Паџричевић* (ЛП).

ПАТУЛУ АВРАМУ 433, ор. Кулмеа бауца, ојк. Доњи Милановац, Пореч (Доњи Милановац 2; Енц. Југ. Неготин). *Паџулу* је према румунској лексеми *pătul*: „1. навес для хранения зерна, овощей, 2. верша, 3. плетённый амбар для хранения кукурузы“. Други члан синтагме је л. име особе којој припада објекат – *pătul*.

ПАУН-БРДО, ојк. Врбица, код Аранђеловца (Аранђеловац 1). Двочлани именички топоним чине л. име Паун и апелатив *брдо*.

ПАУНОВА КОСА, ојк. Беомужевић, код Причевића, ок. Ваљева (Павл. Љ., 546). Према л. имену *Паун*. В. ор. Паун-брдо.

1. **ПАУНОВАЦ** 266, ојк. Десић, ор. Цер, код Шапца (Шабац 3); 2. **ПАУНОВАЦ**, ојк. Матаруге, ок. Краљева (Павл. Р. 1, 341). Из синтагме **Паунов брег*, *рид* и сл. В. ор. Паунова коса, Пауново брдо.

1. **ПАУНОВО БРДО**, ојк. Рогача, код Београда (Ник. Р. 2, 1073); 2. **ПАУНОВО БРДО**, ојк. Горњи Бранетићи, ок. Горњег Милановца, Таково (Фил. М., 206); 3. **ПАУНОВО БРДО** 713, ојк. Горњи Статовац, ор. Ргајска планина, ок. Прокупља (Прокупље 3). В. ор. Паунова коса, Пауновац.

ПАШИНА ГЛАВА, ојк. Котлина, код Качаника (Триф. Ј. 4, 520).

ПАШИНА УМКА 92, ојк. Банатска Паланка (Пожаревац 2).

ПАШИНА ЧЕСМА 1740, ор. Голија, ок. ојк. Чаприћи (Зерем. 1, 68; Ршум. 4, 5).

ПАШИН КАМ, ојк. Попова, код Блаца, ор. Велики Јастребац (Куршумлија 2).

ПАШИШТЕ, хид. Грабовац л. пр. Књажевачког Тимока, ок. Књажевца (Мишк. 2, 76). *Пашиштије* је *'џасништије*, место где стока пасе, пашњак'.

ПАШТРИК 1989, ок. Призрена (Енц. Југ. Призрен; ГАЈ Пећ; Стан. 3, 312). Из псл. придева **рџстрџ* који је „и hrv.-srp. književnom potisnut od sinonima *šaren*, ali se nalazi u čakavskom *pàstar*, *pastrà*, *pastrò*“ (Скок, Рј. под *pàstrva*). Корен **рџс-* је превој од корена **пис-* (писати); *џисан* 'шарен'; *џисаница* 'шарено јаје', такође у топониму стсрп. *Пџџира буква* (Лома 2013, 167). Исп. презимена: *Пашиџрк*, *Пашиџројевићи*, *Пашиџровићи*; ојконим *Пашиџрић*, код Мионице. В. и ор. Писаница.

1. **ПЕАР** = **ПЕХАР** 878, ор. Маљен, ојк. Крчмаре (Павл. Љ., 736); 2. **ПЕАР**, ојк. Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368). *Пехар* је 'суд из кога се пије, врч, крчаг'. О орониму, легенди која га прати, паралелама (*Пејар*, *Пејепар*) в. код ор. *Пехар* (Лома 1984, 205–208).

ПЕДАВОВО БРДО 305, ојк. Брњица, ок. Груже (Чачак 2). У студији о Гружи, у којој се говори и о овом селу, не помиње се ово брдо, ни антропоним по

коме је могло да буде названо (Драгић 1, 223). Придев *йедав* *lente agens*, *loqueus*; *йедав* каже се за онога који *йеда* 'лењо, тромо иде и говори; који споро ради' (према РЈА). Надимак *Педа* је потврђен у Врању.

ПЕЈИНА ПАДИНА, ојк. Папратна, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 283). Према л. имену *Пеја*. В. ор. Пејина чука, Пејино брдо.

1. **ПЕЈИНА ЧУКА**, ојк. Причевац, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Стан. М. 1, 154; Динић, 297); 2. **ПЕЈИНА ЧУКА** 485, ор. Кобила 475, ојк. Злот (Доњи Милановац 3). Према л. имену *Пеја*. В. Пејино брдо, Пејина падина.

ПЕЈИНО БРДО 75, ојк. Бољевци, обл. Срем (Обреновац 4). Према л. имену *Пеја*. В. ор. Пејина падина, Пејина чука.

ПЕЈИЋА БРДО, ор. Маљен (Јов. Б. 1, 221). Према породичном имену *Пејући*.

1. **ПЕЈОВО БРДО**, ојк. Синошевићи, ок. Горњег Милановца, ор. Врановица 605 (Мишк. 5, 249; Мишк. 6, 127); 2. **ПЕЈОВО БРДО**, ојк. Прислоница, код Прељине, ок. Чачка (Мишк. 6, 161); 3. **ПЕЈОВО БРДО**, ор. Борак 1423, ор. Побиженик 1423, ок. Пријеполја (Пљевља 1). Према м. л. имену *Пејо* (Грк.).

ПЕЈЧИНОВ КАМЕН, ојк. Рестелица, код Драгаша, обл. Гора (Лут. М. 4, 67). Према м. имену *Пејчин* (Грк.).

ПЕКИНО БРДО, ојк. Попаре, ок. Ваљева, Подгора (Павл. Љ., 871). Ојк. *Појаре* је био заселак (Кот. 1892), данас као насеље не постоји (ИМ). Према л. имену *Пека*; исп. мушко и женско име *Пека* (РЈА; Грк.).

ПЕКЛ'ЕН 1370 = **ПАКЛЕН** = **ПАКЛ'ЕН** = **ПАКЛЕНА** = **ПАКЛ'ЕНА**, ојк. Љевоша. ок. Пећи (Џог. 1, 297). В. код ор. Паклен 1370.

ПЕКОВИЋА ЧУКА 918, ојк. Мркоње, код Тулара, ок. Медвеђе (Пришти-на 2). Према породици *Пековићи*.

ПЕЛЕВ БРЕГ, ојк. Добри До, ок. Куршумлије, обл. Топлице (Марј. С., 178). Према л. имену (хипокористику). Исп. рум. имена: *Pela*, *Pelea*, *Peleş* и др. (Кон., 345).

ПЕПЕЉЕВАЧКЕ СТЕНЕ, ојк. Пилице, обл. Поникве, код Бајине Баште (Ршум. 1, 17). *Пейељ* је био заселак у Пилицама (Павл. Љ. 2, 391), данас је село (ИМ). Пепељци су стари род досељеника у Пилицама (И., 347). „Дошли су са запада, из Далмације, као рудари и населили се под Пониквама“ (И., 392). Из *йейељ* су развијени оними *Пейељевац*, *Пейељевци*, *Пейељевачке сџене*; од *йейељ*, стсл. *ropelъ*, – рударски крај.

ПЕРАЈИЦА, ојк. Грабовица, код Ваљева (Павл. Љ., 629). Ту је и река *Перајица* л. пр. Колубаре (И.). *Перај* је 'перо на воденичком точку'; *йерајица* 'направа за перјање кудеље и лана'; *йерајићи* 'чистити лан перајицом'; *йерјаићи* „raditi na (vodenoj) peraјici“ (Вук, Рј.; РЈА; Скок, Рј под *pèro*). Вероватно према хидрониму.

ПЕРЕН ВРХ 1326, на ор. Козјак, слив Пчиње (Триф. Ј. 3, 5). Придевски члан *йерен* је од *йерийи* (из *йеро*). „Semantiku impf. periti ... lako је objasniti od pero ... 'nabadati nešto na nešto'. U tom se značenju potpuno poklapa sa gr. πείρω 'traverser, transpercer“ (Скок, Рј. под *pèro*). У РЈА: лексема *йер* је изједначена

са *йеро*. Придеви који су упућени једни на друге су: *йерен* 'о штиту – перјем искићен'; *йеран* 'који има пера; украшен перима, који је од перја'. Основни глагол *йерийи* 'намештати; китити; смерати; чинити' сачуван је у глаголима изведеним префиксима: *из-*, *ко-*, *на-*, *у-*. Семантика глагола: *вийојерийи* 'извијати, савијати, кривити'; *извийојерийи* 'савити, искривити, извити'; *найерийи* 'управити, уперити; довести у усправан положај, усправити, усмерити; навратити воду, зајазити' је конкретна, обухвата реалне ситуације и примењива је на природне објекте. Значења осталих лексема, изведеница везаних за *йеро* су веома разуђена, од конкретних до фигуративних. Станковска овај ороним објашњава личним именом *Перен* и наставком *-јь* (Станк. 2002, 300). Додаје: „Во некои дијалекти името на словенскиот бог Перун се срек’ава и со формите *Перен* и *Пирун*“ (И.) Исп. ор. *Перојо*: „гола камена чука в Стара планина, си Мирково, дето кацат много орли и често има орлова пера“ (Заимов 1959, 228).

ПЕРИМ 1350, ор. Мокра гора, код Истока, ок. Косовске Митровице (Стан. 2, 865; Стан. 4, 506). Лично име *Перим* није потврђено. Ороним је једночлан, грађен наставком *-им*, који се данас може ретко уочити. Без паралела међу онимима, који би поткрепили претпоставку, помишља се да је *Перим* некада био придевски члан синтагме, и на везу са оронимом *Перен врх*. То би значило да је *Перим* био глаголски облик основног глагола *йерийи*. Ор. *Перим* би, у том случају, био некадањи партицип презента актива са наставком *-им* и припадао синтагми **Перим врх*, носећи неко од многих значења која пружају бројне изведенице. В. код ор. *Перен врх*.

ПЕРИН КАМЕН 151, ојк. Рановац, ок. Петровца (Петровац 1). Према м. имену *Пера*.

ПЕРИНОВАЦ, ојк. Врагочаница, код Става, ок. Ваљева, обл. Подгорина (Павл. Љ., 609). Из синтагме **Перинов брег* и сл. до једночланог *Периновац*. Према Филиповићу, назив брда је по божанству *Перун*, чији су култ неговали наши преци и о томе оставили трагове у многим топонимима. Додаје, „могу још поменути брдо *Периновац* у селу Врагочаници (ваљевска Подгорина), и назив *Периш*, што га носи једно село у Сврљигу“ (Филип. 1986, 81). В. код ор. *Перуника*.

ПЕРИЋ 294, ојк. Осниц, код Зајечара (Зајечар 2). Према антропониму. В. ор. *Перића вис*.

ПЕРИЋА ВИС 602, ојк. Мала Косаница, ок. Куршумлије (Приштина 2). Према имену фамилије *Перићи*.

ПЕРИШ 184, ојк. Кобиље, код Раброва, слив Пека (Велико Градиште 4). 1. Према рум. апелативу *periş* од *pâr* 'дрво крушке, крушка' – тумачење које је дао Гамулеску уз мтоп. *Периш* из слива Црне реке (Гамулеску 1976, 130). 2. Исп. ор. *Периновац* и објашњење везано за божанство *Перун*.

ПЕРИШИНО БРДО 442, ор. Букуља, ојк. Белановица (Аранђеловац 3; Јов. Б. 1, 283). Према м. имену *Периша* (Грк.).

ПЕРКОВАЧКА КОСА 421, ојк. Драгово, код Рековца, Левач (Крушевац 1). Према топониму **Перковац*, од м. л. имена *Перко* (Грк.).

ПЕРНАТИЦА 1179, ор. Плеш 1267, ор. Срљишке планине, ојк. Сврљиг (Ниш 2; Мишк. 2, 73; Жуј., 248; Стан. 3, 407; Крст. О., 335). Ор. је изведен од придева *йернаѝ* 'пераст, перјат, перјав, коме је тело покривено перјем; начињен од перја; који има *йера, лишће; кићен*, окићен' – из неке синтагме **Пернаѝа коса, долина* и сл. Круг могућих значења, која су учествовала у номинацији, је широк. В. и ор. Перен врх, Перим.

ПЕРОВАЧА 573, ор. Велико брдо 631, ојк. Крепољин (Петровац 2; Паунк., 32). Из **Перова њива, исѝаша* и сл., од м. имена *Перо* (Грк.).

ПЕРОВИЋА ЧУКА 823, ојк. Туларе, ок. Приштине (Приштина 2). Према породичном имену *Перовићи*.

1. **ПЕРОВО БРДО**, ојк. Струганик, код Мионице (Павл. Љ., 959); 2. **ПЕРОВО БРДО**, ојк. Брусница, код Горњег Милановца (Фил. М., 252). Према м. имену *Перо*.

ПЕРОШЕВ БРЕГ, ојк. Кош, ок. Истока (Стиј. 4, 397). Према м. имену *Перош* (Грк.).

1. **ПЕРУНИКА** 902, ојк. Овчиња, код Рогачице, ок. Бајине Баште (Крупањ 4); 2. **ПЕРУНИКА**, ојк. Врагочаница, ок. Ваљева, Подгорина (Павл. Љ., 610); 3. **ПЕРУНИКА**, ор. Жељин, ојк. Раковац, ок. Ушћа (Нови Пазар 2); 4. **ПЕРУНИКА** 691, ојк. Брезовица, ор. Јелица, Драгачево (Чачак 3). *Перуника* је украсни цвет, *богиња* *Iris* посвећена Перуну и његовом култу. Према називу цвета настало је и женско име *Перуника* (Грк.). Могу се чути и имена *Перуна* и *Перунија*, према мушком имену *Перун*. О орониму Перуника А. Лома каже да „иза имена два брда у селу Врагочаница (ваљ. Подгорина) *Перуника* и *Периновац*, објашњивих свако за себе на сасвим 'прозаичан' начин, /може се/ слутити божански пар словенске митологије у којем би мушком члану Перуну одговарала богиња под именом изведеним од исте основе“ (Лома 1987: 44).

ПЕРУНИЋСКА ГЛАВА, ојк. Перуника, ок. Куршумлије (Куршумлија 4).

ПЕСАК, ојк. Дрен, код Обреновца, обл. Тамнава (Павл. Љ. 3, 623). Песак је крупнија прашина настала мрвљењем, дробљењем стена. Топоним је везан за терен прекривен таквим наслагама.

ПЕСКОВИ, ојк. Каменово, код Петровца, слив Млаве (Јов. Љ., 362). У РЈА се под одредницом *Pijeskovi* т. рl. као пример наводе три топонима из Србије: *Пескови* – у округу ваљевском, рудничком и смедеревском. Наш ороним је код Каменова, које је у некадањем пожаревачком округу. Множина од *йесак* је изузетно – *йесци*. *Песков*, *-а*, *-о* је придев (РЈА) који се данас не користи, употребљава се од њега изведени придев *йесковѝ*, *-а*, *-о*. Према овоме се ороним може схватити као придев из синтагме **Песков вис, брег* и сл. и одређено **Пескови вис, брег* и сл. В. ор. Песковита чукара.

ПЕСКОВИТА ЧУКАРА, ојк. Волујак, ок. Рековца (Мишк. 3, 146). В. ор. Пескови.

ПЕСТИШКА ПЛАНИНА, ојк. Пестиш, ок. Прокупља (Рак. М., 15). Први члан синтагме изведен је од онима *Пестѝши*. Не зна се да ли уз ојконим *Песѝши* постоји још неки истоимени топоним. М. Павловић успоставља паралеле

неких наших старих топооронима са основом **īesī-*, **īesk-*, **īešī-* са топонимима из средње Италије, видећи у њима значења 'стена, камен': „Варијанта *Pestike* (Птуј, Словеначка) допушта тумачење паралелно случају *Peskovci*, са 't' у проширеном форманту; али такво тумачење не би било неопходно ако се ту претпостави процес раног славизирања, те би база *Pest-* (< **Pestum*) директно добила словенски наставак. Овој групи припадају примери *Песѿиши* (Крушевац, Прокупље), *Песѿово* (Вучитрн, Косовска Митровица)“ (Павл. М. 1968, 104).

ПЕТАЧКА СТЕНА, ојк. Горња Ораховица, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 448). У селу је махала *Пеѿаци* и поток *Пеѿачки ѿѿок*. Оними су према породичном имену *Пеѿаковићи* (И.).

ПЕТКАНИН РИД, ојк. Горње Коњувце, код Бојника, слив Пусте реке (Јов. Ј. 6, 24). Према ж. имену *Пеѿкана* (Грк.).

ПЕТКА ПАДИНА = ПЕТКОВА ПАДИНА, ојк. Кандалица, ок. Књажевца, Заглавак (Динић, 258). Према м. имену *Пеѿко* (И., 261) чије је име, у овој варијанти синтагме, у генитиву. В. ор. Петкова падина.

ПЕТКОВА ПАДИНА = ПЕТКА ПАДИНА, ојк. Кандалица, ок. Књажевца, Заглавак (Динић, 258). В. ор. Петка падина.

1. **ПЕТКОВАЦ**, ојк. Кнежевац, ок. Кнића (Мишк. 6, 212); 2. **ПЕТКОВАЦ**, ојк. Седлари, ок. Свилајнца (Крагујевац 4). Из неке синтагме **Пеѿков камен, брег* и сл. В. ор. Петкова падина.

1. **ПЕТКОВАЧА** 272, ојк. Барошевац, код Венчана (Аранђеловац 1; Петр. П. 1, 116); 2. **ПЕТКОВАЧА**, ојк. Каменица, код Мионице (Павл. Љ., 696). Из синтагме **Пеѿкова сѿрана, њива* и сл.

1. **ПЕТКОВА ЧУКА = ПЕТКОВСКА ЧУКА**, ојк. Горња Бела Река, ор. Тупижница (Динић 1, 252); 2. **ПЕТКОВА ЧУКА** 1294, ор. Орлов камен 1744, ојк. Кална, ок. Књажевца (Стан. 3, 215); 3. **ПЕТКОВА ЧУКА**, ојк. Гариње, ок. Лесковца (Врање 2). Према м. имену *Пеѿко*.

ПЕТКОВИЋА БРДО 412, ојк. Струганик, код Мионице, ок. Ваљева (Ваљево 4). Према имену фамилије *Пеѿковић*.

1. **ПЕТКОВО БРДО**, ор. Соколска планина, ор. Медведник 1247, ојк. Ребељ (Стан. 4, 266); 2. **ПЕТКОВО БРДО**, ојк. Љубовија, слив Грачанице д. пр. Дрине (Карић, 627); 3. **ПЕТКОВО БРДО**, ојк. Суботица, код Деспотовца (Мијат. 1, 233). Према м. имену *Пеѿко*. В. ор. Петкова чука и др.

ПЕТКОВ РИД, ојк. Сејаце, код Бујановца, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 24; Злат. 3, 47). Према м. имену *Пеѿко*. В. ор. Петково брдо, Петкова чука и др.

ПЕТКОВСКА ЧУКА = ПЕТКОВА ЧУКА, ор. Рељево брдо 528, ор. Тупижница, Тимочка крајина (Петк., 60). В. ор. Петкова чука.

ПЕТКОВСКИ ЋУВИК, ојк. Мељаница, код Краљева, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 328). В. ор. Петковска чука.

ПЕТКОВ ЧУКАР, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић, 94). Према м. имену *Пеѿко* (И., 96); исп. и презиме *Пеѿковић* (И., 98) и породични надимак *Пеѿковци* (И., 97) у истом селу.

1. **ПЕТЛАЧА** 282 = **ПЕТЉАЧА**, ојк. Трбушница, код Лазаревца, слив Пештана (Петр. П. 1, 121); 2. **ПЕТЛАЧА**, ојк. Полом, ор. Рајац 848 (Мишк. 6, 142; Мишк. 5, 233). За топоним *Пейлч* из слива Брегалнице предлажу се два објашњења: „*Пейлч* ... Од: 1. стсл. *пейль* 'извиен, искривен; заоблен' (сп. Кривач. Обел) 2. *Пейле* 'мал петел'. Метафорично (сп. Петелов Рит)“ (Иванова 1996, 485).

ПЕТЛОВА ГЛАВА 1040 = **ЈЕЛОВ ВРХ**, ор. Рињске планине, ор. Сврљишке планине (Стан. 4, 101). Више оронима је именовано синтаagmaма чији је један члан придев зоонима *пейлао* (*Пейлово брдо*, *Пейлова чука*, *Пейлов рид*) или је једночлани, изведени оним од тога зоонима (*Пейловац*). Осим повезивања зоонима за терен и присуства на терену, што је омогућавало стварање реалних назива према датом зоониму, настајале су и метаfore – поређењем изгледа терена са изгледом зоонима. За неке од помињаних топонима објашњење се може видети и у митолошком ставу. Петао се везује за хтонско божанство, али је и атрибут соларних богова, има двојако значење. Приноси се као жртва, нарочито у источној Србији. Исп. Петровић 1999, 94.

ПЕТЛОВА КОСА, ор. Наочари 1257, ор. Чемерна планина (Чачак 3). В. код Петлова глава.

1. **ПЕТЛОВАЦ** = **КАЧАРЕВО БРДО**, ојк. Рибница, код Краљева (Павл. Р. 1, 379); 2. **ПЕТЛОВАЦ** 1182, ор. Стругови 1118, ор. Чемерна планина, код Ивањице (Чачак 3); 3. **ПЕТЛОВАЦ**, ор. Влашко брдо 338, ор. Тополовик, обл. Стиг (Велико Градиште 3; Мил. Ч. 9, 26); 4. **ПЕТЛОВАЦ**, ојк. Бучум, ок. Сврљига (Богд. 1, 154); 5. **ПЕТЛОВАЦ** 416, ор. Баба, ојк. Плана, код Параћина (Параћин 1); 6. **ПЕТЛОВАЦ** 1171, ојк. Плоча, ок. Александровца, ор. Жељин (Куршумлија 1). В. код ор. Петлова глава.

ПЕТЛОВА ЧУКА 802, ојк. Равна Река, ок. Врања (Врање 3; Триф. Ј. 1, 178; Злат. 2, 191). В. код ор. Петлова глава.

ПЕТЛОВИ РИД, ор. Виле коло 899, ојк. Ковачева Бара, код Власотинца (Врање 2). Први члан синтаgame је одређени облик придева зоонима *пейлао* – *Пейлов-и*. Обично је то неодређени облик. Исп. Петлова глава, Петлова коса, Петлово брдо, Петлов рт и др.

ПЕТЛОВИЦА 1006, ор. Црни врх 1151, ор. Басара, ок. Пирота (Пирот 4). В. код ор. Петлова глава.

1. **ПЕТЛОВО БРДО** 205, ојк. Кнежевац, код Београда (Београд 3; Ник. Р. 2, 975); 2. **ПЕТЛОВО БРДО** 82, ојк. Звечка, код Обреновца (Обреновац 4; ГАЈ Београд; Енци. Југ. Ваљево); 3. **ПЕТЛОВО БРДО**, ојк. Бобово, ок. Свилајнца (Крагујевац 4; Мијат. 1, 223). В. код ор. Петлова глава.

ПЕТЛОВ РТ, ојк. Репушница, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 330). Ту је и топоним Петлов дол (И.). В. ор. Петлова глава.

ПЕТЉАЧА 282 = **ПЕТЛАЧА**, ојк. Трбушница, код Лазаревца, слив Пештана (Аранђеловац 1). В. код ор. Петлача.

ПЕТР(А)Ц 832 = **ПЕТРИНА СТЕНА**, ојк. Гуњаци, ок. Љубовије, ор. Соколска планина (Стан. 4, 266). Одредница треба да гласи **ПЕТРЦ**. Ту се налазио

град Петрц (17.в.) и старо село које је ишчезло, али се сачувала махала у селу Гуњаци – *Петџици* (Павл. Љ. 2, 336).

ПЕТРЕВА ЧУКА 1472, ор. Буцалевска планина 1503, ојк. Горње Буцаљево, ок. Босиљграда (Крива Паланка 1). Према м. хипокористику *Петџре* од м. имена *Петџар* (РЈА).

ПЕТРИНА СТЕНА 832 = **ПЕТР(А)Ц**, ојк. Гуњаци, ок. Љубовије, ор. Соколска планина (Стан. 4, 266; Павл. Љ. 2, 336). В. ор. Пет(р)ац.

1. **ПЕТРОВА ГОРА** 1148 = **ПЕТРОВАЦ**, ор. Радан планина, ојк. Ображда, код Лебана (Мишк. 4, 61; Стан. 3, 625; Јов. Ј. 5, 3; Павић., 100); 2. **ПЕТРОВА ГОРА**, ојк. Доње Стајевце, ок. Трговишта, слив Пчиње (Триф. Ј. 3, 154). Према л. имену *Петџар*.

ПЕТРОВА КОСА, ојк. Мишевић, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 297). В. ор. Петрова гора.

1. **ПЕТРОВАЦ** 1148 = **ПЕТРОВА ГОРА**, ор. Радан, ојк. Ображда, код Лебана (Лебане 1); 2. **ПЕТРОВАЦ** 1370, ор. Велики боровац 1468, ор. Јавор (Сјеница 2; Зерем. 1, 12). Из синтагме **Петџрова гора* и сл. В. ор. Петрова гора.

ПЕТРОВАЧКИ БРЕГ 526, ојк. Петровац, ор. Мали Јастребац (Прокупље 2). Према антропоојкониму *Петџровац* (ИМ).

1. **ПЕТРОВА ЧУКА** 604, ојк. Криви Вир, ор. Кучај (Параћин 2); 2. **ПЕТРОВА ЧУКА** = **ЧУКА ПЕТРИТ**, ојк. Бусовата, ок. Косовске Каменице (Урош. 1, 104). Према м. имену *Петџар*. В. ор. Петрова гора, Петрова коса и др.

ПЕТРОВ ВРХ, ојк. Гостиље, код Чајетине, ор. Златибор (Мић. Љ., 456). Према м. имену *Петџар*. В. ор. Петрова гора, Петрова чука и др.

ПЕТРОВ ДЕЛ 768, ојк. Валниш, ок. Бабушнице (Босиљград 1). В. ор. Петров врх, Петрова гора и др.

ПЕТРОВИН ЧУКАР, ојк. Мијовце, обл. Пољаница (Злат. 1, 138). В. ор. Петровски чукар, Перовачки брег и др.

ПЕТРОВИЋ 882, ор. Барски рог, ојк. Баре, ок. Бродарева (Пљевља 4). Из синтагме **Петџровића брдо*, **Петџровић брег* и сл., према презимену *Петџровић*.

1. **ПЕТРОВИЋА БРДО** 354, ојк. Миличиница, ок. Ваљева (Крупањ 2); 2. **ПЕТРОВИЋА БРДО**, ојк. Крушчица, ок. Ариља (Мис. И. 1, 132); 3. **ПЕТРОВИЋА БРДО**, ојк. Златаре, код Новог Пазара, Ибарски Колашин (Лут. М. 5, 149). Према називу фамилије *Петџровићи*.

ПЕТРОВИЋА ВИСОВИ, ор. Јабланик 1274, ор. Повљен (Јов. Б. 1, 161). В. ор. Петровића брдо и др.

1. **ПЕТРОВИЋА КОСА**, ојк. Лопаш, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 380); 2. **ПЕТРОВИЋА КОСА**, ојк. Туларе, ок. Прокупља (Лебане 1). В. ор. Петровића брдо и др.

ПЕТРОВИЦА, ојк. Бело Поље, код Пећи (Цог. 1, 233). Из синтагме **Петџрова коса*, чука и сл.

ПЕТРОВ КАМЕН 692, ојк. Рибник, код Витине (Куманово 1; Мил. Ч. 2, 42). Према м. имену *Пет̄ар*.

1. **ПЕТРОВО БРДО**, ојк. Трешњевак, ок. Крагујевца (Рад. Т., 235); 2. **ПЕТРОВО БРДО** = **СВЕТИ ПЕТАР**, врх на ор. Петрова гора, ојк. Бојник, ок. Лебана (Рак. М., 51); 3. **ПЕТРОВО БРДО**, ојк. Црепуља, код Зубиног Потока, ок. Косовске Митровице (Лут. М. 5, 139). Према л. и. *Пет̄ар* или имену светитеља. В. Петрова гора, Петров врх и др.

ПЕТРОВСКИ ЧУКАР, ојк. Чукљеник, код ојк. Вучје, ок. Лесковца (Јов. Ј. 2, 18). В. Петровин чукар, Петров врх и др.

ПЕТРОЈЧИНО БРДО, ојк. Мељаница, код Краљева (Петр. Р. 1, 328). Према ж. имену *Пет̄ројка* или м. *Пет̄роје* (хип. *Пет̄ројча*).

ПЕТРОЊЕ, ојк. Оснић, код Зајечара (Зајечар 2). 1. Према м. имену *Пет̄роња* од *Пет̄ар* (Грк.); исп. рум. антропоним *Petron'(u)* из књижевног румунског *Petre, Petru*; 2. „od rum. ban. *petron veli kamen*’ = rum. knj. *pietroi* (< *piatră* ’kamen’ + aug. suf. *-oi*, који u Vanatu ima oblik *-on*’), sa množinskim oblikom *petroan’e* = rum. knj. *Pietroaie*“ (Гамулеску 1976, 130).

ПЕТРУШЕВО БРДО, ојк. Рајковић, код Мионице (Павл. Љ., 906). Према м. имену *Пет̄руш* од *Пет̄ар* (Грк.).

ПЕТРЦ в. Петрац.

ПЕЋАНСКО БРДО, ор. Говедак 1149, ојк. Горње Лопиже, ок. Сјенице (Сјеница 1). Према житељима – *Пећанцима*, досељеницима из Пећи.

ПЕЋИ, ојк. Грачаница, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 475). Ор. *Пећи* има облик множине од *пећ*. Житељи су се бавили рударством; ту су била богата налазишта олова. Брдо, источни део Ошљаче, има назив *Пећи*, ту су се налазиле пећи за топљење метала. (И., 476).

ПЕЋИНО БРДО, ојк. Суботица, код Медвеђе, ок. Деспотовца (Мијат. 1, 233). Према м. имену *Пећа* (Грк.).

ПЕЋУРИНА 270, ојк. Буковац, код Деспотовца (Петровац 3). *Пећурина* је аугментатив од *пећ*. Лексема *пећура* значи ’шпиља, пећина’. У РЈА је забележен топоним *Пећура* који се налази у округу ћупријском, а према коме је могао бити изведен наш ороним *Пећурина*. Речица *Пећурина* је л. пр. Ресаве и протиче кроз Буковац; налази се уз ороним.

1. **ПЕХАР** = **ПЕАР**, ор. Маљен, ојк. Крчмаре (Жуј., 318; Милић 1876, 361); 2. **ПЕХАР**, ојк. Средња Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368); 3. **ПЕ(Х)АР**, ојк. Биоска, ок. Ужица, ор. Тара (РЈА). О планини *Пехар* код Ваљева А. Лома пише да „име (које је изражавало сличну метафору као чанак, а сачувало се у имену великог брда на чијем врху та вода извире) *Пехар*, данас *Пе̄ар*, *Пе̄јар*, *Пје̄јар*“ (Лома 1984, 207). Реч *пехар* аутор сматра топонимским апелативом јер се исти називи налазе као вис и заселак у селу Биоска код Ужица, и као вис и шума у селу Средња Добриња код Пожеге. За *Пехар* на Маљену сматра да је мотивација јасна, али за друга два, истоимена, виса додаје: „не познајући стање на терену, не знамо ни којом се метафором могу тумачити“ (И., 208). В. код ор. Пеар.

ПЕЦАНОВ РИД 743, ор. Остроzub, ојк. Остроzub, код Власотинца (Врање 2). Према м. имену *Пеца*, *Пецан*.

ПЕЦИНА ПАДИНА, ојк. Доњи Рињ, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 137). Ту је и мтоп. *Пецино њојайишије* (И.). Према имену *Пеца* је и надимак *Пецинци* (И., 138).

ПЕЦКО 221, ор. Иверак, ојк. Јадарска Лешница, обл. Јадар (Шабац 3). Од *пећ* < прасл. **pektь*, стсл. *пейшѣ* 'пећина', сачувана лексема у аугментативу *пећина*. Првобитно као топоним *Пећ* који је дао придев на *-ски*: *Пећ-ски* > *Пецки*. О томе в. Скок, Рј. под *рѣци*. Исп. јужно од Осечине ојконим *Пецка* (Кот. 1892; ИМ); река која туда протиче је *Пецка река* л. пр. Јадра д. пр. Дрине. В. ор. Печано било.

ПЕЦКОВО БРДО, ор. Гучево 779, ојк. Борина, ок. Лознице (Зворник 2; Павл. Љ. 2, 501). Према надимку *Пецко*; исп. презиме *Пецко* (ЛП).

ПЕЧАНО БИЛО 1134, ојк. Радичевац, ок. Књажевца, Заглавак (Динић, 314). Ту су и оници: *Печани кладанци* и *Печана река* (И.). Аутор је апелатив *йеч* 'пећ' уврстио у групу назива за спуштено и удубљено земљиште; значење је 'пећина; узан стеновити пролаз' (И., 52). Значење је *йеичан* 'који је од песка, који садржи песак'.

ПЕЧАТИ, ојк. Јошева, ок. Ваљева (Павл. Љ., 690). Назив брда *Печайи* сматра се именицом мушког рода у множини; нејасног је значења (РЈА). Назив треба анализирати као топографски објекат који је подложен утицајима временских фактора, а не само као носиоца специфичних особина или метафорички изражених својстава. Асоцијација је ороним *Жиг*, ор. Дечанска планина, који се повезује са глаголом *жигайи*, *жећи* 'палити'. Према изложености сунцу и степену загревања, земљишта добијају имена: *йресоје*, *йрийек*, *челоек*, *йекло*. Ороним је могао бити изведен од речи *йеча* 'припека, жега' уз придевски наставак *-айи(у)*, у одређеном виду. Као придев могао је бити члан синтагме типа **Печайи брег*, *рид* и сл. Губљењем апелатива остало је *Печайи*. В. ор. Паклен; Печеник; Жиг; Печена чука и др.

ПЕЧЕНА ЧУКА, ојк. Барбаце, ок. Трговишта, слив Пчиње (Триф. Ј. 3, 100). Први члан синтагме је трпни придев глагола *йећи* 'палити, жећи; пећи на сунцу'; 'место изложено сунцу, припек, присоје'. Исп. топониме *Печенишије* у ок. Смедерева и Београда; у сливу Брегалнице, у Македонији: *Печеници*, *Печен Камен*, *Жежница*, *Жиганци*, *Паклец*, *Пријек* (Иванова 1996). В. код ор. Паклен; в. ор. Печени бријег, Печеник, Печено брдо.

ПЕЧЕНИ БРИЈЕГ, ојк. Гајтан, ор. Радан, ок. ојк. Лебане (Лук. 1, 402). В. код ор. Печена чука, Паклен.

ПЕЧЕНИК 422, ор. Самањак, ојк. Клачевица, ок. Параћина (Параћин 2). Једночлани ороним изведен је из синтагме **Печени брег* и сл. В. код ор. Печена чука, Печени бријег и др.

ПЕЧИНА ГЛАВА, ок. Београда (Ник. Р. 2, 905). Према м. имену *Печа*, *Печо* (Грк.; РЈА).

ПЕЧЕНО БРДО 977, ојк. Витина, ок. Прешева (Куманово 1). В. код ор. Печена чука и др.

ПЕЧКА ПАДИНА, ојк. Горња Коритница, код Беле Паланке (Ћирић 1, 97). Према апелативу *йеч* 'пећина'. Ту је и мтоп. *Печ* (И.). В. код ор. Печано било.

ПЕЧКА ПЛАНИНА 516, на ор. Старица, слив Пека, обл. Звижд (Доњи Милановац 1). Према хидрониму *Пек*.

1. **ПЕШИНАЦ**, ојк. Карановчић, код ојк. Парцани, ок. Варварина (Мишк. 3, 146); 2. **ПЕШИНАЦ**, ојк. Страгари, код Велике Дренове, ок. Трстеника (Мишк. 3, 146). Према л. имену *Пеша*, од *Предраг*, *Пејџар* (Грк.), из неке синтагме **Пешин брег*, *рид* и сл.

ПЕШИН ДЕЛ 401, ојк. Врбица, ор. Тупижница, ок. Књажевца (Зајечар 4; Енц. Југ. Зајечар; Стан. 2, 532). Према м. имену *Пеша* (Грк.). В. ор. Пешинац.

1. **ПЕШИНО БРДО** 423, ојк. Велика Сугубина, код Горње Сабанте, ок. Крагујевца (Крушевац 1); 2. **ПЕШИНО БРДО**, ојк. Мачевац, код Баточине (Крагујевац 4). В. ор. Пешинац, Пешин дел.

ПЕШИН РИД 666, ојк. Лични Дол, код Власотинца (Врање 2). В. ор. Пешинац, Пешино брдо и др.

ПЕШИН ЧУКАР, ојк. Папратна, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 283). Према м. имену *Пеша* (Грк.). В. ор. Пешинац, Пешино брдо и др.

1. **ПЕШТЕР** 1357, планинска површ, ојк. Сјеница, ор. Гиљево (Стан. 1, 313; Крст. О., 205); 2. **ПЕШТЕР**, ојк. Горња Бела Река, ор. Тупижница, слив Грлишке реке (Динић 1, 252). Из стсл. *pešť* 'пећина': „*Drugi augmentativ /први је 'йећина'/ образован с помоћу -era ... постао је орџенит као посуђеница из crkvenog jezika pęštera ... такођер у Pęšter m (Stara Srbija)*“ (Скок, Рј. под *pęci*). А. Лома даје друго тумачење – према руској дијалекатској лексеми *пецџеръ* 'песковито, неплодно земљиште' (Лома 2012, 59).

ПЕШТЕРАЦ, ор. Кучај, слив Црне реке д. пр. Велике Мораве (Марк. Ј. 5, 19). В. ор. Пештер.

ПЕШТЕРИНА, ојк. Драјинац, ок. Сврљига (Богд. 1, 154). *Пешџерина* је аугментатив од *йешџер*. Према записивачу *йешџер* је 'удубљење' (И., 64). В. код ор. Пештер.

ПЕШТЕР ПОНОР 451, ор. Мироч, ок. ојк. Петрово Село (Кладово 3). Овако прибележен топоним је двочлана именичка синтаagma коју чине топонимски термин *йешџер* (в. ор. Пештер) и апелатив *йонор* 'провалија, бездан; место где понире вода'.

ПЕШТЕРСКО БРДО, ојк. Гаревине, ок. Александровца (Лут. М. 1, 69). Двочлана синтаagma чији је први члан изведен од апелатива или топонима *Пешџер*. В. ор. Пештер.

ПЕШЧАНИ ШАНАЦ 369, ор. Велики Јастребац (Ршум. 3, 136). Придевски члан *йешчани*, у одређеном виду је, а значи 'који је од песка', уз апелатив *шанац* 'дугачак ров; одвод за канал; прокоп', даје оронимску синтагму.

ПИЛА 727, ор. Велики врх 748, ор. Котленик, ок. ојк. Груже (Чачак 2; Стан. 2, 406). Ороним *Пила* је множина од лексеме *йило* ср. род од лат *pila*; исп.

арб. *pillë* 'камичак' (Фјалор 1976), наше *џилъ*, *џилџак* (о томе више код Скок, Рј. под *pila 2, pilo*). Уз одредницу *џило* дата су значења: 'корито за воду од камена; џојило, џојишиџе; камени суд за воду у кухињи; јама, место где се сакупља *џило*, отпадне воде; жарак' (Вук, Рј.; РЈА). Семантички акценат је на *камени*: камени суд, камено корито, појило, корито са водом за напајање стоке. Још једна лексема која означава место, грађена је наставком *-ишиџе*, етимолошки припада где и лексема *џило* и топоним *џила*, а то је *џилишиџе* ср.р. 'место где се сакупља *џило*, отпадне воде' (РЈА). У Ресавици је потврђен назив за утрину – *Пилоџиџа* (Мијат. 1, 226).

ПИЛАТОВАЧКО БРДО ојк. Пилатовићи, ок. Пожеге, ор. Крстац (Мис. И. 3, 388). Према антропојкониму *Пилаџовићи* (Кот. 1892; ИМ). Исп. *Пилаџ*, надимак и презиме (РЈА).

ПИЛАТОВИЦА 1703, ор. Кокошар 1663, ор. Копаоник, ојк. Јелакце (Куршумлија 3; Милић. 1, 343; Крст. О., 228; Рак. Т. 1, 4; Мишк. 4, 71). Од антр. *Пилаџ* преко неке синтагме **Пилаџова исџаша, коса, вода* и сл.

ПИЛОПАЋ, ојк. Рошци, ор. Каблар (Мишк. 6, 150, 264). Лома овај ороним види као утицај грчког топонима *φίλοπάτιον* (φίλο-; *πατέω* 'газити') који је описно објаснио као 'место погодно за шетњу' (Лома 1985, 116). Помиње и *Пилоџакъ* (1381 г.) код манастира Студенице Хвостанске за који се данас не зна.

ПИПАВИ КРШ, ојк. Исток, Метохијски Подгор (Стиј. 2, 217). Назив је фигуративно употребљен. 1. Глагол *џиџаџи*, *раџаре* користи се у Србији (в. Милићевић, РЈА) у пренесеном смислу „*џиџаџи*, *џиџа очима*“ са значењем 'молити, разабирати'. У нашем називу значење би могло бити 'који је уочљив, који се опажа'. 2. Код Скока, уз одредницу *џиџаџи* (*се*), налази се следећи сегмент: „Sa promenom akcenta *piṛati, piṛāt* impf. (Vuk) (*o-*) *stvara se novi semantem* 'čupati' = *piṛāt, piṛljet* (gusku, Kosmet), *ispīṛāt, -īṛāt* (Kosmet) 'očerupati, poskidati' ... Упр. гр. *παλάω*“. У преносном смислу, примењено на терен – 'огољен, необрастао крш'.

ПИРАМИДА, ојк. Клинавац, код Клине, Прекорупље (Бук. 2, 352). Према аутору, *Пирамида* је „брежуљак више села, на којем је била означена kota“ (И.). У Речнику страних речи једно од значења одреднице *џирамида* је: „drvena ili željezna gradjevina na vrhu planine koja omogućuje vidik na sve strane, vidikovac“ (Клаић 1972).

ПИРЕВО БРДО, ојк. Корићане, код Крагујевца, слив Лепенице (Крушевац 1; Рад. Т., 84). Уз назив брда је и топоним *Пирево* (И.). Према л. имену *Пира* (Грк.).

ПИРОВА ПАДИНА, ојк. Доња Лесница, код Трговишта (Триф. Ј. 3, 165). Према л. имену *Пиро* (Грк.).

ПИРОВО БРДО, ојк. Драгобраћа, код ојк. Груже (Чачак 2). Према л. имену *Пиро* (Грк.). В. ор. Пирова падина.

ПИРСКА ЧУКА 1061, ојк. Мазап, ок. Подујева (Приштина 2). Према фонтониму *џир*, назив за неколико врста трава које као коров расту по њивама:

Агроругум 'пир, пиревина, трокот'; *Avena sativa* 'овас, пир, зоб'; *Triticum durum* 'пир, тврда пшеница' (Сим. 1959).

ПИРЧОЊСКА КОСА, ојк. Брезница, ок. Петровца, слив Млаве (Петровац 1; Паунк., 32). Од презимена *Пирчоњ* (са румунским наставком који гради антропониме, презимена) изведен је придевски члан синтагме уз наставак *-ска*: *Пирчоњ-ска* коса. Исп. презимена: *Пирчевић*, *Пирчић*, *Пирчовић* (ЛП).

ПИСАНА БУК(В)А 1203, вис код ојк. Алдинац, обл. Заглавак (Мачај. 297; Стан. 3, 215; Мишк. 2, 74; Жуј., 158; Динић, 94). Први члан синтагме – *Писана* је трпни придев од *йисаји*, *зайисиваји*. Односи се на дрво, букву *Fagus*, на којој се налазио неки запис који је, према веровањима, требало да заштити онога ко га је поставио, урезао. Записи су значили и гранична места, међаше. Обично су писани, урезивани, у неко дрво, најчешће храст, и камен. В. код ор. Запис. Исп. топониме *Писана јела* (13. в.), *Писани бор* (РЈА). В. ор. Писаница.

ПИСАНИ КАМЕН, ојк. Лесковац, код Грлишта, ок. Зајечара (Динић 1, 234; Милић. 1, 3). В. код ор. Писана бук(в)а.

ПИСАНИЦА, ојк. Балинац, код Књажевца (Стан. М. 1, 144; Динић, 111). Од *йисаји*, са првобитним значењем 'шарати ускршње јаје'; *йисање* 'сликање'. Оно што је писано, написано са некаквом намером, јесте и значење које садржи лексема *зайис*, из круга фолклорних термина. *Зайиси*, *йисанице* се урезају у камен, дрво са жељом упућеном неком заштитнику да је испуни. Објекат на коме се налази таква порука истиче се својим значајем, па се назив *йисани*, *йисаница(е)*, *зайис* преноси на околни терен. В. ор. Запис, Писана буква, Писани камен.

ПИСАРЕВО БРДО 375, ојк. Комаране, код Рековца (Крушевац 4). 1. *Писар* је 'онај који пише, записује, бележник; писац'; 2. Исп. и презиме *Писар*, *Писаревић*, *Писаров* (ЛП).

ПИСКАВАЦ, ор. Црни врх 1019, ор. Копаоник, ојк. Влајковци, код Бруса (Куршумлија 1). *Писка* = *йисак* 'глас који пишти; цика, дрека'. Раширена значења: назив за биљку, врсту шљиве, за рибу. Ороним је именички назив изведен наставком *-ац* од придева *йискав*. Имајући оноματοпејску основу, лексема је погодна за именовање објеката који се односе на воду: назив за место где извире вода *йишијећи*; мало врело; извор из какве стене. Варијанте су: *йишијавац*, *йишијалина*. Исп. мтоп. *Пишијак*, ок. Крушевца и ок. Смедерева (РЈА).

ПИСКОВИЋА ВРХ, ојк. Ојковица, ор. Златибор, код Нове Вароши (Мић. Љ., 462). Према породичном имену *Писковићи*; исп. презиме *Писковић* (РЈА).

ПИСКОЊ, ојк. Тићевац, ок. Жабара, Пожаревачка Морава (Милад. М. 1, 116). Према антропониму. Наставак *-оњ* је румунског порекла, среће се у личним именима, презименима, нарочито у источној Србији. О наставку *-оњ* код Скока Рј. В. ор. Пискоње.

ПИСКОЊЕ, ојк. Слатина, ок. Неготина (Јов. К. 2, 249). В. код ор. Пискоњ.

ПИСКОТА 429, ојк. Пискоте, код ојк. Доње Ново Село, ок. Ђаковице (Призрен 1). Према антропоојкониму *Пискоји*, из синтагме **Пискоја исјаши*, *шума* и сл.

ПИТОМА КРУШКА 286, Лесковачко поље (Јов. Ј. 3, 4). Према дримони-му *крушка* – *Pirus*.

ПАЦА МАРЕ 784, ојк. Кривељ, ок. Зајечара (Доњи Милановац 3). Син-тагму чине румунске речи. *Паца* је од антр. *Pațe*. Према Гамулеску (1976, 121), „антр. *Pațe* (savremeno prezime koje ne nalazim u Constantinescu DO). Упор. i ime Vlaha u Srbiji *Pațurea*“. Други члан је рум. *mare* 'велики'.

ПИЦЕЉ 1351, ојк. Качандол, ор. Копаоник, ок. Косовске Митровице (Приштина 1; Р. К – М II). Основа *Пиц-* је из лексеме знане свим словенским језицима, *сѝица*, псл. **stǫpica* (рус. *сѝица* 'игла за плетење; шпица, паоц на точку; буг. *сѝица*, слов. *špica*). Према Фасмеру: „Нет оснований для сравнения с нов.-в.-н.- *Spitze* 'острие'“ (1971, 736 под *сѝица*). Лексема *сѝица* (*иѝица* – *сѝ-* у *иѝ-*, *жбица*) има више значења: 'палица сувог дрвета; палац, запонац у точку; кош-тица воћа – трешње, шљиве (кошпица), семенка'. Поводом неких значења Скок успоставља везу са лексемом *ѝица* 'коштица воћа' и варијантом *ѝеца* 'зрно, коштица у јагодици грождја' (чеш. *pecka*; пољ. *pestka*). На територији Косова забележена је реч *сѝица*, глагол *сѝичиѝ* 'ударати, намештати спице'. Иницијална консонантска група *сѝ-* из *сѝица* у топониму је упрошћена и он садржи основу *Пиц-* из које је изведен старим наставком *-ељ*. Основна семантичка нит која се провлачи кроз сва помињана значења је: оно што је од дрвета, што је повезано са дрветом, само дрво у неком облику (штап, грана, пањ). Топоним *Пиц мала*, у месту Коларе и ишчезао топоним *Пичор мала* као и житеље Пичорци, у области Белице Радић повезује са *фичор* 'младић', рум. *Fecior* (Рад. Ј. 2003: 93–94).

ПИШТАВАЧКО БРДО, ојк. Мало Орашје, ок. Смедерева (Дроб. Б. 2, 347). Према ониму Пиштавац. *Пиѝиѝавац* је 'слаб извор из кога вода помало отиче, капље', према *ѝиѝиѝаѝи* = *ѝиѝиѝиѝи* 'звиздати, цичати, врѝштати; капати, извирати'; исп. и *ѝиѝиѝ* 'танки млаз воде који извире, дотиче пиштећи, производећи звук'; *ѝиѝиѝа* 'рђава паша'; *ѝиѝиѝаљина*, *ѝиѝиѝољина* 'извор, баровито земљиште'; *ѝиѝиѝавина*, *ѝиѝиѝавица* 'извор из неке стене' (према РЈА).

ПИШТАНСКО БРДО, ојк. Пиштане, ок. Пећи (Пећ 4). В. код ор. Пиштавачко брдо.

ПИШТЕЉИНА, ојк. Мишевићи, ок. Јагодине (Крушевац 2). В. код ор. Пиштавачко брдо.

ПИШТОЉ, ор. Кучај (Параћин 2). *Пиѝиѝољ*, *ѝиѝиѝољина* је 'место где вода извире пиштећи; подводно, баровито земљиште' (Р. К–М II; Скок, Рј. под *piskati*). В. код ор. Пиштавачко брдо.

ПЈАТРА РОШИЈА, ојк. Кривељ, ок. Зајечара (Доњи Милановац 3). За ову топонимску синтагму Рјатра Рошје Гамулеску (1976, 131) каже да је од рум. *piatră* 'камен' и *roșie* ж.р. придева *roși* 'црвен'.

ПЈЕВИН ГРОБ 599, ојк. Висабаба, код Пожеге (Мис. И. 3, 360). Према антропониму; исп. презимена: *Пјевѝиѝ*, *Пјевало*, *Пјевалица* и др. (РЈА).

ПЈЕВЧАК 1040, ор. Јанково брдо 950, ор. Златибор, ојк. Чајетина (Вардиште 4; Ршум. 4, 42; Мић. Љ., 445). Према антропониму. Исп. презимена

Пјевац, Пјевач, Пјевачевић (ЛП; РЈА); назив махале у ок. Сарајева – *Пјевчићи* (РЈА). В. ор. Пјевин гроб.

ПЈЕВЧАНО БРДО 1068, ојк. Чајетина, ор. Златибор (Вардиште 4). Према топониму *Пјевчак*.

ПЈЕЈАР 878 = **ПЕАР** = **ПЕХАР**, ор. Маљен, ојк. Крчмаре (Ваљево 3). В. код ор. Пехар, Пеар.

ПЈЕЈАРСКА КОСА, ор. Буково, ор. Маљен (Јов. Б. 1, 176). Према орониму Пјејар, Пехар.

ПЛАВАЊ 360, ојк. Драгијевица, код Осечине, слив Јадра (Павл. Љ., 647). Од *плавии*, **Плаван-ј брег* и сл. – који плави вода, који је изложен поплавама. Према орониму је изведен хидроним *Плавањски њојок* пр. Јадра (И.). Исп. термине: *плавина* 'возвишение по форма на купа настанато со таложее на материјал на оние места каде што дејството на водениот ток е најслабо'; *плавиие* 'место плавано често дождови или од изливање на река или дол'; *плавник* 'место често плавано од вода' (Вид. 1999).

ПЛАВАЧКА ПЛАНИНА, ојк. Доње Жарче, махала Плавци, ок. Ушћа (Нови Пазар 2). Од антропонима *Плавац* преко имена фамилије *Плавци* именована је и махала, а изведен је и назив за утрину, испаше те фамилије.

ПЛАВАЧКИ РИД, ојк. Плавце, ок. Житорађе (Прокупље 4). Према антропоојкониму *Плавце*. В. ор. Плавачка планина.

ПЛАВИЛО, ојк. Горње Романовце, ор. Варденик, Врањска котлина (Крст. О., 332). У селу Горње Романовце је извор *Плавило*, по њему се и део атара села зове *Плавило*, а и брдо (Триф. Ј. 1, 225). В. ор. Плавањ.

ПЛАВИНАЦ 221, ојк. Павковац, ок. Тополе (Аранђеловац 4). В. ор. Плавањ.

ПЛАВИЧЕВАЦ, ојк. Негришори, Доње Драгачево (Ерд. 1, 126). Ту је и поток *Плавичевачки њојок* пр. Негришорске реке (И.). Примарни оним је свакако био неки водени ток који је плавио терен. Данашњи хидроним је секундарно име потока изведено према орониму *Плавичевац*. В. ор. Плавањ.

ПЛАВУША, брдо на ор. Паклен (Цог. 1, 297). Придев *плав* < **polvъ* 'blond, модар; светлосив, сивкаст; блед, светао; светложут'. Има примену при грађењу имена: људи (м. имена: *Плавуш*, *Плавша*, *Плаваш*; Грк.); стоке, у првом реду крава – *плавуша* 'крва чија је длака плава, светложута; користи се и као назив за одређени квалитет земљишта, за каменито тло – *плавцац ритех*. Исп. назив планине *Плавша* у Хрватској (Вук, Рј.). В. ор. Плавушино брдо.

ПЛАВУШИНО БРДО, ор. Чикер 1325, ор. Столови, ојк. Каменица (Чачак 4). В. код ор. Плавуша.

ПЛАВЧЕВО БРДО 943, ојк. Мерћез, ор. Копаоник (Куршумлија 3). Према антропониму. Исп. м. имена: *Плавша*, *Плаваш* (Грк.); презимена: *Плавчић*, *Плавчак*, *Плавчањ* (ЛП).

ПЛАЗ 342, ор. Дели Јован, ојк. Шаркамен (Неготин 1). Стсл. *plъzati*, *плавзати*, *плавзати* 'пузити', *ојплавзати* 'оголети', *плавзит* 'клизав'; исп. *пљужа* 'стрма страна'. Изведена реч *плавзатица* користи се у географској терминологији као на-

зив за стрму падину брега. Код Цвијића: „Колика је успрност и стрменитост види се по томе што се ту стене осипају и суљају, те граде местимице *ѿоцаљке, ѿочила, ѿлазајице, жлебнике*“ (Цвијић 1923, 69).

ПЛАНА 1465, ојк. Сига, код Пећи (Пећ 4). Од псл. **rolnъ* сачуван је у српском језику именички облик женског рода *ѿлана* 'поље, пољана'; са наставком *-ица* – *ѿланица* 'зараван' (исп. ор. *Пољаница*); са наставком *-(а)к* – *ѿројлана*. *Плана* се среће као назив за брда у старој српској држави (13. в.); као назив насељима (РЈА; ИМ). Забележен је хидроним *Плана* д. пр. Чемернице, која извире испод планине Риор (Мишк. 5, 279). Нема потврде за топоним. Изведеница *ѿланина* веома је раширена код нас, и у језицима, у значењу 'брдовит предео који је обрастао шумом, *mons*; травнати терен на узвишењима где се напаса стока лети, испаша; као топоним'. В. ор. Планица, Планина.

1. **ПЛАНДИШТЕ**, ојк. Шутци, код Белановице, обл. Качер (МЈ–ДП, 61); 2. **ПЛАНДИШТЕ** 948, ор. Остреш 789, ојк. Радановци, ок. Косјерића (Ваљево 3); 3. **ПЛАНДИШТЕ** 510, ојк. Доње Комарице, код Крагујевца (Крагујевац 3); 4. **ПЛАНДИШТЕ** 1442, ор. Тупанац 1602, ор. Стара планина, ојк. Росомач (Берковица 3); 5. **ПЛАНДИШТЕ**, ојк. Кнежица, ок. Петровца, слив Млаве (Јов. Љ., 365); 6. **ПЛАНДИШТЕ** 422, ор. Кременац 460, ојк. Велика Пчелица (Крушевац 1); 7. **ПЛАНДИШТЕ** 356, код ор. Прелетак 524, на ор. Гледићке планине, ојк. Грошница (Крушевац 1); 8. **ПЛАНДИШТЕ** 340, ојк. Слатина, слив Белице, обл. Левач (Крушевац 2). Пастирски термин *ѿландишије* значи 'место на коме се стока одмара, пландује око поднева'.

1. **ПЛАНИНА** 209, ор. Коса 224, ојк. Велика Иванча, ок. ојк. Венчане (Аранђеловац 1); 2. **ПЛАНИНА**, ојк. Врачевић, ок. Лајковца (Ваљево 2); 3. **ПЛАНИНА** 355, ор. Јухор, ојк. Пајковац (Крушевац 2); 4. **ПЛАНИНА** 277, ојк. Сипић, ок. Ресника, слив Лепенице л. пр. Велике Мораве (Крагујевац 3); 5. **ПЛАНИНА** = **СВРЉИШКЕ ПЛАНИНЕ**, ојк. Лозан, код Сврљига (Богд. 1, 154). Према М. Павловићу (1969, 35), „*plan + ina /je/ primila na sebe značenje planinskog masiva kao celine ... izgubljena je augmentativska vrednost ... kao top. Planinica, koja se ne oseća deminutivski*“ (Павл. М.). В. код ор. Плана.

1. **ПЛАНИНИЦА** 470, ор. Радулово брдо 592, ојк. Близнак, ок. Жагубице (Петровац 3); 2. **ПЛАНИНИЦА** 641, ор. Стриковац 588, ор. Бељаница 1360 (Петровац 4); 3. **ПЛАНИНИЦА** 655, ор. Голак, ојк. Радмировац (Зајечар 3); 4. **ПЛАНИНИЦА** 850, ојк. Скробница, ор. Голак (Зајечар 3); 5. **ПЛАНИНИЦА** 545, ор. Тополни брег 533, ор. Мироч, ојк. Петрово Село (Кладово 3; Енц. Југ. Кладово; Мил. Ч. 10, 17); 6. **ПЛАНИНИЦА**, ојк. Бучум, код Сврљига (Богд. 1, 154); 7. **ПЛАНИНИЦА** 775, ојк. Горња Држина, ок. Димитровграда (Пирот 4); 8. **ПЛАНИНИЦА** 1234, ојк. Басара, ор. Грља (Пирот 4); 9. **ПЛАНИНИЦА** 744, ојк. Каона, ор. Јелица, Горње Драгачево (Јов. К. 1, 374); 10. **ПЛАНИНИЦА** 856, ојк. Церје, код Ушћа, ор. Равна планина (Чачак 4); 11. **ПЛАНИНИЦА** 1056, ојк. Радојиња, код Кокиног Брода (Вардиште 4); 12. **ПЛАНИНИЦА** = **РУДО БРДО** 1459, ор. Радочело, ок. Ушћа (Нови Пазар 1; Стан. 1, 685); 13. **ПЛАНИНИЦА** 2077, ор. Чакор 1849, ок. Пећи (Пећ 3; Џог. 1, 262; Крст. О., 158). Користи се као

географски термин у значењу 'испаша'; ретко у свом основном значењу деминутива од лексема *џланина*. В. ор. Планина, Плана.

ПЛАНИНИЧКИ РТ 580, ојк. Планиница, ор. Маљен, слив Колубаре (Јов. Б. 1, 219). Ту протиче *Планиничка река* (= Паклештица) д. сас. Рибнице д. пр. Колубаре (Павл. 3. 1996). Ороним је изведен од ојконима *Планиница* (ИМ) као секундарни лик. В. ор. Планиница.

ПЛАНИНКА, ојк. Гуњаци, ок. Осечине (Павл. Љ. 2, 460). Исп. топониме: *Плана, Планина, Пројланак* и др., од псл. придева *rolnъ*. Лексема *џланинка* је изведена наставком *-ка*, – 'станарица' (Вук, Рј.): „женска с планине; домаћица; овчарица у планини“ (Р. К–М II). Лексема је у функцији топонима; земљиште је именовано према особи која обавља послове у планини, која брине о стоци.

ПЛАНИНСКИ ДЕЛ 832, ојк. Ошљане, ок. Књажевца (Кула 3; Мачај, 297). В. ор. Планина.

ПЛАНИНСКО 731, ор. Ђорђино 847, ојк. Јасиково, обл. Загорје (Доњи Милановац 1). Из синтагме **Планинско било, брдо* и сл.

ПЛАНИНЧИНА, ојк. Живковци, обл. Качер (МЈ–ДП, 61). Ор. има облик аугментатива од апелатива *џланина*.

ПЛАНИЦА 1066 = **ПОЉАНИЦА**, ојк. Крајни дел, код косовске Каменице, ок. Врања (Лебане 4; ГАЈ Приштина; Стан. 1, 582). *Планица* је изведено од *џлана* наставком *-ица*. У топонимији се користе и облик једнине, *Планица*, и облик множине *Планице* (исп. Безлај 1961, 92). Да су обе варијанте оронима, *Планица* и *Пољаница*, потпуно семантички равноправне указује паралелно коришћење оба назива. В. код ор. Плана.

ПЛАНСКА КОСА, ор. Самањац, ојк. Плана, ок. Параћина (Стан. 4, 26). Према ојкониму *Плана* (ИМ). В. ор. Плана.

ПЛАНСКО БРДО 529, ојк. Велика Плана, код Прокупља (Прокупље 1). Према ојкониму Велика Плана (И.). В. ор. Плана, Планска коса и др.

ПЛАТИЈА, ор. Рогуша 1499. ор. Гиљево 1734 (Сјеница 3). Према Скоку: „Od stesl. *platъ* 'latus, strana', који у hrv.-srp. dolazi samo u toponomastici“; исп. *Плаїи, Плаїица, Плаїиак, Плаїије*. Апелатив *џлаїија* је 'неприступачна стена'; аугментатив је *џлаїина* „segmentum ligni, tabula“ (Вук, Рј.); код Скока још: 'сераница; duga; radfelge, naplatak' (Рј. под *platica*). Исп. *Плаїија* 'неприступачна стена у области Мораче' и *Плаїије* 'зараван у Братоножићима' (Црна Гора); *Плаїије* – мтоп. у ок. Крагујевца (РЈА). О етимологији онима *Плаїије* Михајловић каже: „Није тешко извући закључак да је овде у питању романска (вероватно млетачка) реч основе *plat*, која означава равне терене ... наставак *-ија* би могао доћи аналогично према другим речима или географским терминима типа *саїрїија*“ (Мих. 1970, 169). Исп. у Македонији термин *џлаїио* „поголемо возвишение со рамнина на врвот или со валчеста површина со стрмни отсеци ... ром. *platou*“ (Вид. 1999).

ПЛАТИНА КОСА, ојк. Пилатовићи, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 388). В. код ор. Платија.

ПЛАЧЕВИЦА 1231 = ПЛАЧКОВИЦА = ПЉАЧКАВИЦА = ПЉАЧКОВИЦА, ок. Врања, обл. Иногоште (Милић. 1, 276; Поп. С., 485). На планини се налази насеље чије је име записивано у варијантама, као и сам ороним. У 19. веку Поповић С. је забележио име села *Плачевица* и име планине *Плачевица* (Поп. С., 488). Село се налазило, а и сада постоји, код напушеног насеља, селишта које је као мезра забележено 1519. год. – *Пљачковица* (Стојан. 1985, 177). Трифуноски пише о том селу бележећи име *Пљачкавица* (Триф. Ј. 1, 81). Данас је у ИМ уписано као *Пљачковица*. Оним *Плачевица* упућује на грчко *πλάξ, плакός* 'округла, глатка, камена плоча'. За сугласник *ч* уместо *к* у овом семантичком кругу лексема Скок каже да је „дошао ... analogijom od izvedenica sa sufiksima na *i* ili *ь*: *-ъп* > *-an*, *-iti*, *-ъка*. Oblik na *č* postao je balkanska riječ, koju posudiše Rumunji *plocea*, Сінсари *ploță, ploci* (pl.), Арбанаси *ploçe, pločkë* (Gege)“ (Рј. под *plōča*). Иницијална сугласничка група се јавља и као *ѣл-* и као *ѣль-* (*ѣлочка, ѣлочка*) (И. под *plaka*). Порекло онима *Пљачковица* Павловић (Павл. М. 1968/ 2, 310) налази у албанској *plaku*, што „odgovara onomimu sh. *Stara planina* i m. *Starec*“. Исто и поводом македонске планине *Плачковица*: „вокализам *a* према *e* у навођеним другим примерима /вероватно рум. *Pleașa, Plesca*/ свакако да почива на структури са *plak* 'стари' ... двојно формиран ороним, уз демотивност примарне семантичке вредности, могао је ... за покретне Аромуне значити и 'стара планина', т.ј. 'завичајна планина' (Павл. М. 1966, 110).

ПЛАЧКОВИЦА 1231 = ПЛАЧЕВИЦА = ПЉАЧКАВИЦА = ПЉАЧКОВИЦА, ок. Врања, обл. Иногоште (Мил. Ч. 2, 37 и 73). В. код ор. Плачевица.

ПЛАШИВАЦ 965, ојк. Скробница, код Белог Потока, ок. Књажевца (Зајечар 3; Мишк. 2, 73). Од именице *plěšъ* 'calvities, ћелавост', преко придева *plěsivъ* 'ћелав'. Румунски језик је прихватио словенске лексеме: *pleașe* 'ћела'; *pleș, pleșuv* 'лысый, плешивый; голые, лишённые растительности горы'; *pleșuvie* 'плешивость, плеш' (Скок, Рј. под *pliša*; Р. Р – Р). Исп. рум. топоним *Pleasov(ul)*, Turnu – Măgurele (Јордан 1963, 479). Вокал *-a-* је према изговору румунског дифтонга *-ea-*. В. ор. Плеш, Плешивац.

ПЛЕЋА 1812, ор. Врх Чврље 2413, ор. Чврље, Руговска клисура, ок. Пећи (Пећ 3; Крст. О., 149). Према Цвијићу: „Ако на брду има пољаница или заравањак, и ако су му падине благе и положите, зову га *ѣлећ, ѣлоча*“ (1923, 70). Потврду да термин *ѣлећа* и *ѣлоча* могу да се односе на исти тип рељефа налазимо код Милићевића: „Плећа Куновице, преко којих данас прелази пут из Ниша ка Белој Паланци, зову се Плоча“ (Милић 1, 73). Таква *Плећ* се налази код Костајнице, ор. Борања, Подриње. „У географској терминологији срећемо два апелатива: *ѣлећ* (ж. рода) у значењу *сѣрана*, и са суфиксом *-ина ѣлећина* ... Очигледно је да географски термини од ове основе припадају оронимијском слоју ...: *Плећовац* – брдо у селу Рибница у Подибру, *Велика ѣлећ* – ороним у Србији, *Плећа* – шума у селу Виће у Вогошћу у Босни, *Плеће* – микропоним у околини Сплита“ (Мих. 1970 / 1, 32). Од *ѣлеће, ѣлећ, ѣлећа* < **ple(k)t-je* 'леја, humerus, tergum' (Скок, Рј. под *plěće*). В. ор. Плеће, Плећовац.

ПЛЕЋОВАЦ, ојк. Рибница, обл. Подибар (Павл. Р. 1, 379). В. код ор. Плећа.

1. **ПЛЕШ** 1267, ојк. Белоиње, ор. Сврљишке планине (Ниш 2; ГАЈ Зајечар; Богд. 1, 155; Милић. 1, 4); 2. **ПЛЕШ**, ојк. Балетиће, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3); 3. **ПЛЕШ**, ор. Катуних, ор. Јадовник 1734, ок. Сјенице (Сјеница 1). Према Скоку, „*pliša ... 'ledina'*, etimologijski стоји у веzi с бројним оронимима Рљешивица, изведеним од стcслав. придјева *plěšivъ 'čelavъ'*“ (Рј. под *pliša*). Има улогу географског термина (Шиц 1957, 62; Вид. 1999). За 1. Плеш 1267 један од аутора каже: „високи и голи планински врх“ (Богд. 1, 155). Основно значење се налази и у антропонимима. Исп. презимена: *Плеи, Плеша, Плеше, Плешић, Плешо* (ЛП). В. код ор. Плашивац.

ПЛЕШЕВИЦА 165, ор. Миушковац, ојк. Петковица, код Шапца (Шабац 3). В. код ор. Плашивац, Плеш.

ПЛЕШИВАЦ, на ор. Власини, обл. Власина (Ник. Р. 3, 69; Коцић, 297; Мишк. 4, 49). Из **Плешив врх* и сл. В. ор. Плашивац, Плеш и др.

ПЛИТКОВИЋ 1071, на ор. Жеговац, ојк. Плитковић (Енц. Југ. Приштина; ГАЈ Приштина). Ороним и ојконим имају исти облик. Основу *Плићк-* има придев *īлий(а)к 'који има малу висину (о води)'*; у именичкој служби м. р. 'пличина, плићак'; 'који продире, који се пружа до мале дубине: плитке земље, плитко орање; који се налази на малој дубини' (према Р. МС). Супротно значење, *дубок, -ка, -ко* је примењено и прихваћено као назив земљишта одређеног изгледа у топонимији – *Дубоко*, са атрибутом или без њега. Реална је могућност да је на овом терену постојао неки топоним **Плићко* (од **Плићко њоље* и сл.), у чијем се имену истицао квалитет земљишта, саме околине, а да је према њему одређен, оквалификован, топоним (рецимо **Плићков врх, вис* и сл.) који је касније добио једночлану форму. Форме *īлий(а)н-* и *īлий(а)в* 'плитак', као хидронимске основе, служе при извођењу хидронима, ређе топонима. Исп.: *Плићвички њоћок*, пр. Муре; *Плићвица*, пр. Коране; *Плићвичка* језера и топ. *Плићвице*, у Хрватској (Безлај 1961, 98); *Плићки доци, Плићвине*, острво Брач (Шимуновић 1972, 200); у ок. Охрида: *Плићник, Плићникон, Плићници* (Пјанка 1970, 194). Антропони-ми нису забележени.

ПЛОВР, ојк. Белоиње, ок. Сврљига (Богд. 1, 155). Према аутору који је записао назив, топоним је зоонимског порекла: „Узвишење на планинском терену (*īл = īлх > īух; īлхов врх*, станиште пухова)“ (И.).

1. **ПЛОЧА**, ор. Кик 779, ојк. Мионица (Ваљево 3; Павл. Љ., 787); 2. **ПЛОЧА**, ојк. Горња Црнућа, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 110); 3. **ПЛОЧА** 505, ор. Букуља 696, ојк. Буковик, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1); 4. **ПЛОЧА** 297, ојк. Глобаре, хид. Залоговачка река, обл. Темнић (Крушевац 4); 5. **ПЛОЧА**, ор. Вучији мрамор 949, ојк. Скакавци, код Косјерића (Ваљево 3); 6. **ПЛОЧА**, ојк. Лорет, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 380); 7. **ПЛОЧА**, ојк. Заовине, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 365); 8. **ПЛОЧА** 352 = **ПЛОЧЕ**, ор. Велики Штрбац 768, ор. Мироч (Мил. Ч. 10, 16); 9. **ПЛОЧА** 548, ор. Велики гробен, ојк. Доњи Милановац (Стан. 1, 331). 10. **ПЛОЧА**, ор. Мали Горуновац, ор. Стара планина, ојк. Вратарница (Динић 1,

253); 11. **ПЛОЧА**, ор. Градишка чука 882, ојк. Шарбановци, ок. Књажевца (Кула 3; Мишк. 2, 75); 12. **ПЛОЧА** = **КУНОВИЦА** = **СУВА ПЛАНИНА**, ојк. Куновица, ок. Ниша (Милић 1, 4); 13. **ПЛОЧА** 1164, ор. Илинач, ор. Велики Јастребац (Прокупље 1); 14. **ПЛОЧА** 819, ор. Дивчибаре, ојк. Дивчибаре (Ршум. 6, 133); 15. **ПЛОЧА**, ојк. Јасеново, код Кокиног Брода (Мић. Љ., 462); 16. **ПЛОЧА** 1698, ојк. Плоча, ок. Сурдулице (Босиљград 3; Крст. О., 332); 17. **ПЛОЧА** 1076, ојк. Доње Бабине, ок. Пријепоља (Пљевља 1); 18. **ПЛОЧА** 1003, ојк. Сељашница, код Пријепоља (Пљевља 2); 19. **ПЛОЧА**, ојк. Џурово, код Бродарева (Пљевља 2); 20. **ПЛОЧА** 819, ор. Калем 962, ојк. Тушимља, ок. Новог Пазара (Нови Пазар 3); 21. **ПЛОЧА**, ор. Соколица, ор. Копаоник, ојк. Бело Брдо (Нови Пазар 4); 22. **ПЛОЧА**, ојк. Црнољева, ор. Црнољева, ок. Штимља (Качаник 1). *Плоча* је географски термин који се често употребљава; Цвијић га изједначава са *џлећа* (в. код ор. Плећа. Уз ороним 10. *Плоча* аутор је дао објашњење: „Камениито земљиште пуно плоча, на источним падинама Горуновца“ (Динић 1, 253). Значење у македонском је: ’рамен карпест брег на езеро или на река; каменлива месност; место каде што се вадат камени плочи за покриви на куќи’ (Вид. 1999). Исп. Скок, Рј. (под *plōčā*) и Лома 2013, 172.

1. **ПЛОЧЕ**, ојк. Љутовница, код Горњег Милановца, обл. Таково (Фил. М., 220); 2. **ПЛОЧЕ** 305, ојк. Лопатница, код Краљева (Чачак 3); 3. **ПЛОЧЕ** 352 = **ПЛОЧА**, на ор. Велики Штрбац, ор. Мироч (Миш. 1, 40); 4. **ПЛОЧЕ** 452, ојк. Пањевац, код Деспотовца (Петровац 3). В. ор. Плоча.

ПЛОЧИНА 517, ор. Главица 597, ојк. Дубница, код Косјерића (Ваљево 3). Ор. има облик аугментатива од термина *џлоча*. В. ор. Плоча.

ПЛОЧИЦА = **ЈУНИЧКА ПЛОЧИЦА**, ор. Ђеровица, ок. Дечана (Џог. 1, 248; Пеш. 1, 54). В. ор. Јуничка плочица, Плоча.

ПЛОЧКА ЛИВАДА 1470, ор. Голијен 1479, ор. Голија, ојк. Коритник (Нови Пазар 1). Код Коритника је насеље Плочник (ГАЈ Краљево); исп. ор. Плочник. *Плочак* је камен који служи за покривање кућа. В. ор. Плоча.

1. **ПЛОЧНИК**, ор. Букуља, ојк. Гараша (Дроб. Б. 1, 297); 2. **ПЛОЧНИК** 1201, ојк. Шошићи (Шошиће, ИМ), ор. Копаоник (Куршумлија 1). Од геог. термина *џлоча*; придев *џлочан*, *џлочни*. Исп. и ојкониме: *Плочник* код Прокупља, код Ћићевца, код ор. Плочка ливада. В. ор. Плоча.

ПЛОШЋАРИ, ојк. Плошћари, ок. Бајине Баште, обл. Поникве (Ршум. 1, 17). Ојконим је унет у геог. карту ГАЈ Ужице; у ИМ није прибележен. У крају се изговара и са групом *-ић-* и са *-ич-* (< *-ић-*), као што је забележено код Павл. Љ. (2, 391): махала *Плошчари*; назив за фамилије које живе у махали Плошчари је исто тако *Плошчари*. Предање каже да су тако прозвани по *џлоскама* ’чутурама’ које су користили досељеници из Кремана (Павл. Љ. 2, 393). Они су од *џлошић*, *џлошићина* ’равнина, површина; подводна равница’; облици са палатализацијом од *plōskъ* ’breit, flach’ (код Скок Рј. под *plōsan*). Исп. топониме у сливу Брегалнице: *Плошћа* „1. широко рамно место; ширина, мегдан, плоштад 2. плоскат камен, плоча; *џлошићай* ... пошироко рамно место; плошт“ (Иванова

1996). Исп. геог. термин *ѝлошѝа* (Шиц 1957, 64); у Македонији: *ѝлошѝ*, *ѝлошѝа*, *ѝлошѝина* (Вид. 1999).

ПЛУЖЕВАЦ 469, ојк. Тијање, код Гуче, обл. Доње Драгачево (Ерд. 1, 177). Од *ѝлуг* 'рало', гот. **plōgs*, герм. *Pflug*, лит. *plūgas*, рум. *plug* (в. Скок, Рј. под *plūg*). Исп. *ѝлужина* 'колиба'; *ѝлужѝишѝе* 'ораће земљиште'; *ѝлужевина* 'ораница или ледина преорана плугом'; *ѝлужар* 'орач'; топониме: *Плужац*, код Осечине; *Плужина*, код Сврљига и код Србице (Вук, Рј.; РЈА; ИМ).

1. **ПЛУЖЕВИНА**, ојк. Мајдан, ор. Рудник (Фил. М., 229; Мишк. 5, 222); 2. **ПЛУЖЕВИНА**, коса код манастира Каленић, хид. Каленићка река (Мишк. 3, 148); 3. **ПЛУЖЕВИНА**, планина код манастира Каленић, ок. Рековца (Мишк. 3, 148); 4. **ПЛУЖЕВИНА** 475, ојк. Козарје, ок. Лесковца, Грделичка клисура (Врање 1; Мил. Ч. 2, 69). В. код ор. Плужевац.

ПЛУЖИШТЕ, ојк. Доброселица, ок. Рековца (Мишк. 4, 103). В. код ор. Плужевац.

ПЛУЖНИЦА, ојк. Давидовац, ор. Голак (Зајечар 3). Из синтагме **Плужна коса* и сл. В. код ор. Плужевац.

ПЉАКОВА ЧУКАРА, ојк. Мељаница, код Краљева (Павл. Р. 1, 328). Према м. имену **Пљака*; исп. презимена: *Пљака*, *Пљакић*. Према арб. *plakë* 'старица' (Скок, Рј. под *pljaka*). Исп. *Плакови Дуѝки*, у сливу Брегалнице: „По прекар или лично име *Плако*: *ѝлак* 'стар човек, старец' < арб. *plak* 'исто' (сп. Старец, Старчов Дол“ (Иванова 1996, 495).

ПЉАЧКАВИЦА 1231 = **ПЉАЧКОВИЦА** = **ПЛАЧКОВИЦА** = **ПЛАЧЕВИЦА**, ок. Врања, обл. Иногоште (Милић. 1, 276; Мишк. 4, 48). В. код ор. Плачевица.

ПЉАЧКОВИЦА 1231 = **ПЉАЧКАВИЦА** = **ПЛАЧКОВИЦА** = **ПЛАЧЕВИЦА**, ок. Врања, обл. Иногоште (Врање 3). В. код ор. Плачевица.

ПОБИЈЕНИК 1423, ојк. Прибој, слив Лима (Пљевља 1; Енц. Југ. Вишеград; ГАЈ Ужице). Из синтагме **Побијен камен* коју чине трпни придев *ѝобијен* од глагола *ѝобѝи* 'забити, забости' и апелатив *камен*. Различити су мотиви који наводе на то да се камену да назив *ѝобијеник*. То може бити: природни изглед камена, положај камена или мање стене; камен који је постављен од стране људи са извесном наменом (камен који нешто означава, камен који раздваја, граничи и др.). В. ор. Побијен камен.

1. **ПОБИЈЕН КАМЕН**, ојк. Јагњило, ор. Кукавица, обл. Иногоште (Врање 3; Злат. 2, 187); 2. **ПОБИЈЕН КАМЕН**, ојк. Балиновце, код Врања (Злат. 4, 169; Маринк. 1, 77); 3. **ПОБИЈЕН КАМЕН**, ојк. Дубница, ор. Карпина, ок. Врања (Злат. 4, 160; Маринк. 1, 107); 4. **ПОБИЈЕН КАМЕН**, ојк. Биљача, ок. Прешева (Маринк. 2, 37); 5. **ПОБИЈЕН КАМЕН**, ојк. Вус, код Црне Траве (Врање 2); 6. **ПОБИЈЕН КАМЕН** 1439, ојк. Пролесје, код Доњег Стајевца, ок. Трговишта (Кратово 2). В. код ор. Побијеник.

ПОБИЉЕ, ојк. Радановци, ок. Косјерића (Мис. И. 2, 168). *Побиље* је геог. термин: „део где се стране састају, зове се *венац*, *било* или *ѝобиље*“ (Цвијић 1923,

79). Објашњено у ЕРСЈ (књ. 3, 256–257): од *било* псл. **bidlo* (в.). Исп. топоним и ојконим *Побиље* (И.).

ПОВИТО БРДО, ојк. Леушићи, ок. Такова (Јефт. С., 20; Фил. М., 161). *Повић* је партицип пасива глагола *повићти* (префикс *по-* и *вићти*) 'савити, увити, кривити'. Префикс *по-* уноси семантичку нијансу: мало, унеколико. Придев *вић* је често први члан топономастичких синтагми: *Вића буква*, *Вића граница*, *Вића крушка* (в. те орониме), уз дримониме јела, буква и др. Према Скоку: „U sing. *Povija*, toponim i oronim, apelativ i onomastik, pridjev na *-ski pòvijski* ... Da li su apelativ i onomastik etimologijski identični leksemi, ne zna se“ (Рј. под *pòvije*). В. ор. Вит.

ПОВЛЕН 1346 = **ПОВЉЕН**, ор. Велики Повљен, Подгорина (Ршум. 6, 127; Жуј., 309; Карић, 13; Јов. Б. 1, карта). Као назив планине користе се оба облика, и *Повлен* и *Повљен*: „Ово колебање *ле // ље* на екавско-ијекавској граници мислимо да указује на јат, те можемо претпоставити **Малџн*, **Повљџн* ... **Повљџн* се може извести од **Помлџн*, са прелазом *мл > вл*“ (Лома 1982, 156). Аутор даље констатује „да је *-џ-* у *Повлен* < **Помлџн* првобитно било кратко, па се накнадно продужило нашавши се пред сугласничком групом, насталом тако што је између *м* и *л* ишчекао ненаглашен полуглас.“ Етимолошко објашњење, које аутор даје, јесте то да су оба оронима из глагола **мьлѣти* 'појављивати се, уздизати се, штрчати'. Исп. и ор. Маљен.

ПОВЛЕН МАЛИ = **МАЛИ ПОВЛЕН** = **МАЛИ ПОВЉЕН**, врх на ор. Повлен (Ил. М., 199). В. ор. Повлен.

ПОВЉЕН 1346 = **ПОВЛЕН**, ор. Велики Повлен, Подгорина (ГАЈ Шабац; Енц. Југ. Ваљево). В. код ор. Повлен.

ПОГЛАВЉЕ 1066, ојк. Гминце, ок. Косовске Каменице, ор. Гољак (Лебана 4; ГАЈ Приштина). Од географског термина *глава* и префикса *по-*. Исп. термин *оглавак* 'главица, брег; брежуљак' (Р. САНУ; РЈА).

1. **ПОГЛЕД** 669, ор. Младиново брдо 600, ојк. Богданица, ок. Горњег Милановца (Ваљево 4); 2. **ПОГЛЕД**, ор. Корита 586, ор. Гледићке планине, ојк. Сиљевица (Крушевац 1; Мишк. 3, 148); 3. **ПОГЛЕД** 414, ојк. Церница, обл. Темнић (Крушевац 4; Мијат. 3, 249); 4. **ПОГЛЕД** 736, ојк. Бучје, ок. Трстеника (Крушевац 3); 5. **ПОГЛЕД** 1030, на ор. Гоч, ојк. Врњачка Бања (Крушевац 3); 6. **ПОГЛЕД**, ојк. Смиловац, ор. Самањак (Параћин 2); 7. **ПОГЛЕД** 1482, ор. Велики Јастребац, ојк. Бољевац, код Рибарске Бање (Прокупље 1; Мишк. 4, 72; Ршум. 3, 110); 8. **ПОГЛЕД** 1564, ор. Велики Јастребац, ок. Прокупља (Стан. 1, 333); 9. **ПОГЛЕД** 1032, ојк. Козница, ок. Александровца, код ојк. Плеш (Куршумлија 1); 10. **ПОГЛЕД** 1384, ојк. Тисовица, код Штиткова, ор. Јавор (Сјеница 1; Ршум. 4, 35); 11. **ПОГЛЕД** 1502, ор. Јавор, ојк. Сјеница (Стан. 2, 98); 12. **ПОГЛЕД** 2155, ор. Мокра гора, ор. Кореник, ојк. Исток (ГАЈ Пећ; Лут. М. 6, 323; Крст. О., 156; Стан. 2, 865). *Поглед* је назив за место са кога се може далеко обухватити погледом, *видиковац*. В. ор. Видик, Видлич, Гледало, Гледац.

1. **ПОГЛЕДАЛА**, ојк. Котешница, код Бранковине, ок. Ваљева (Павл. Љ., 728); 2. **ПОГЛЕДАЛА**, ор. Кути 1385, ојк. Плешин, код Рашке (Нови Пазар 1).

Ороними су у множини: места са којих се може посматрати, места која омогућују да се добро види, *погледи*. В. ор. Поглед, Погледи.

ПОГЛЕДИ, ојк. Јошева, код Уба (Павл. Љ., 690). В. ор. Погледала, Поглед.

ПОГЛЕДИЋ, ојк. Кнежица, код Петровца, слив Млаве (Јов. Љ., 365). Ороним има облик деминутива. В. ор. Поглед и др.

ПОГОРЕЛАЦ, ојк. Риљац, ојк. Превешт, код манастира Каленић (Мишк. 3, 148). *Погорелац* је онај који је био изложен ватри; оно што је горело, терен на коме је биљни покривач био захваћен пожаром. Ор. *Погорелац* је из **Погорели брег, чукар* и сл. Исп. термин *погор* „изгорена шума“ (Вид. 1999). У непосредном окружењу оронима *Погорелац* налазе се и топоними изведени од истог глагола – један без префикса и два с префиксима *о-* и *из-*: *Горела коса*, ојк. Обреж (Мишк. 3, 44); *Огорела коса*, ојк. Избеница, код ојк. Обреж (И., 137); хид. *Изгорели њош* (И., 73; Рад. Ј., 275), према шуми која је *горела*. В. ор. Погорело брдо, Погорели чукар.

ПОГОРЕЛИ ЧУКАР, ојк. Рђавица, код Лепенице, ок. Сурдулице, ор. Варденик (Врање 4). В. ор. Погорелац.

ПОГОРЕЛО БРДО, ор. Јасенова глава, ор. Бељаница 1336, ојк. Крупаје (Петровац 4). В. ор. Погорелац.

ПОГРЕБИНА, ор. Кремићска планина 1225, ојк. Кремиће, ок. Рашке (Нови Пазар 2; Жуј., 97; Ил. Р., 657). Према *гребайи*, *грабийи*: оно што се *погребе*, сено које се захвати вилама, које се покупи *грабљама*; *ограбина* (према РЈА).

1. **ПОД** 826, ојк. Долац, код Беле Паланке (Костић 1, 182); 2. **ПОД** 859, ојк. Ђаке, ок. Куршумлије (Приштина 2). Као географски термин *под* има значење ’зараван на низбрдици’ (Мих. 1970, 169); у македонским говорима *под* је ’рамника на стрмна планинска страна’; исп. и топониме: *Под*, *Подец*, *Подой* (Вид. 1999). Исп. микротопониме на Косову: *Под*, називи за њиве, шуме, у селима Самодрежа, Бошљан, Доња Дубица (Урош. 2, 108).

1. **ПОДВИС**, ор. Парцански вис 408, ојк. Парцани, ок. Београда (Београд 3); 2. **ПОДВИС**, ор. Дејанов камен 712, ојк. Бели Поток, слив Сврљишког Тимока (Мишк. 4, 143). Топоним је одређен предлогом *под* у односу на апелатив *вис* ’узвисина, врх брда, стрмина’.

ПОДВРШКА, ојк. Подвршка, ор. Мироч (Мишк. 4, 207). Из синтагме **Подвршка сѝена, чука* и сл. – ’која се налази испод врха’. Ту је и река *Подвршка* која протиче кроз насеље Речица и улива се у Дунав (И.).

ПОДГОРАЧКЕ ПЛАНИНЕ = КУЧАЈ = ГОЛУБИЊСКЕ ПЛАНИНЕ = АЈДУЧКЕ ПЛАНИНЕ, северно од Честобродице, источно од Велике Мораве (Жуј., 219). В. ор. Голубињске планине.

ПОДГОРЈЕ 700, обл. Поникве, ок. Ужица (Стан. 3, 479). *Подгорје*, термин, ’месност во подножјето на планина (гора)’ (Вид. 1999); у стсл. *подъгорше*. Исп. *Подгор*, *Подгорина*, *Пригорје*, *Загорје* и др., веома старе сложенице.

ПОДГОР КОСА 397, ојк. Сирча, ок. Краљева (Чачак 2). В. ор. Подгорје.

ПОДГРАД, ојк. Солотуша, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 382). „У селу /Солотуши/ су брда: Град, Подград (још се распознају зидине и рушевине старог града)“ (И.).

ПОДЕТ 1459 = **PODI KĚRSHINAVE**, ојк. Дреље, ок. Пећи (Пећ 3). В. ор. Под.

PODI KĚRSHINAVE 1459 = **ПОДЕТ**, ојк. Дреље, ок. Пећи (Цог. 1, 328). Према арбанашком изговору: кршевита зараван, под. В. ор. Под.

ПОДИ КОДРЕС 829, ојк. Миращ, ок. Урошевца (Качаник 2; Енц. Југ. Приштина). Двочлани оним чине лексема *йод* 'падина, подножје' и арб. *kodër* 'брег, брдо'. В. ор. Подет.

ПОДКРШ, ојк. Лазница, код Жагубице, слив Млаве (Петровац 4; Драг. 1, карта). Сложени оним чине предлог *йод* и оронимски апелатив *кри*.

1. **ПОДОВИ** 765, ор. Маљен, ојк. Ваљево (Стан. 2, 659); 2. **ПОДОВИ**, ојк. Ореовица, ок. Жабара, Пожаревачка Морава (Милад. М. 1, 91). В. код ор. Под.

ПОДОЈНИЦА, ојк. Лучани, обл. Доње Драгачево (Ерд. 1, 136). Лексема *йодојница* значи 'овца која је остала без јагњета'; *дојница* је 'дојилица, крава која доји или која се музе', а значи и 'суд у који се цеди млеко кад се музе, музлица, *крављача*'. Топоним *Пододојница* је могло значити објекат, стаја за краве или овце *йодојнице*, *дојнице*. Исп. ојкониме Горња и Доња *Краварница* код Пожеге, према објекту *краварица*, *краварник*, стаја за краве (код ор. Краварник).

ПОДОРЛОВАЦ 567, ор. Орловац 938, ор. Столови, ок. Краљева (Чачак 4). Топоним се налази под брдом *Орловац* по коме је именован и месно одређен предлогом *йод*-.

ПОД ОСТРИ ВР, ојк. Клисура, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 150). Топоороним се налази испод оронима *Остри вр* (И., 149).

ПОДСТЕЊЕ, ојк. Злодо, ор. Јаворина, слив Дервенте пр. Дрине (Павл. Љ. 2, 395). Топоним је терен који се налази под стењем, стенама. Запажамо да се у овој говорној области, у топонимима овога типа, употребљавају све три варијанте замене јата: икавска – *Сѣине*, *Црвено сѣиње*, ојк. Оклетач (И., 422); *Подсѣине*, ојк. Стрмово (И., 424); екавска – *Подсѣење*, ојк. Злодо (И.) и назив за њиву *Подсѣење*, ојк. Солотуша (И., 382); икавска и ијекавска – *Сѣине*, *Кошљанске сѣијене*, *Озорачка сѣијена*, *Жуџа сѣијена*, ојк. Дрлача (И., 440); ијекавска: *Бијеле сѣијене*, ојк. Лоњин (И., 473).

ПОДСТИНЕ, ојк. Стрмово, код Бачеваца, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 424). В. код ор. Подстење.

ПОЕН, ор. Кршијора море 977, ор. Стобори 1000, ојк. Злот (Доњи Милановац 3). Деформисани облик румунског апелатива *roiană* 'пољана' (Гамулеску 1976, 131). Ту је и поток *Појењска река* (И.) = *Појење* 'пољана' (Мишк. 4, 159), слив Злоске реке. В. ор. Појењ, Појење.

1. **ПОЖАР**, ојк. Сисевац, ок. Параћина, слив Црнице д. пр. Велике Мораве (Мишк. 4, 100); 2. **ПОЖАР** 625, ојк. Ступница, ок. Лесковца, ор. Бабичка гора 1057; 3. **ПОЖАР** 1002, ор. Рудни камен 1106, ојк. Јасенов дел, ок. Димитровграда (Босиљград 2); 4. **ПОЖАР** 1163, ор. Битевија, ојк. Батоте, ок. Бруса

(Куршумлија 2). *Пожар* значи 'ватром захваћено место; место настало паљењем како би се раскрчила шума; земљиште изложено јаком сунцу'. Исп. о топониму *Пожар*: „1. уништување на шума со огањ 2. место изложено на јако сонце“ (Иванова 1996); *Пржар* „место у припеку“ (Злат. 1998). В. ор. Пажар, Паклен, Опаљеник, Жар, Гарина, Жежница и др.

ПОЖАРЕВЉАНСКО БРДО 409, ојк. Врдила, ок. Краљева, обл. Драгачево (Чачак 3). В. код ор. Пожар.

ПОЖАРИ, ојк. Јабланица, ок. Александровца (Куршумлија 1). В. ор. Пожар, Жари и др.

ПОЗДЕРКА, брдо код Приштине, Косово (Урош. 2, 109). *Поздер* 'труње које отпада од лана и конопље кад се набија'; *ѿоздерка* 'комад ѿоздера' (Бак.), од *дрѿи* 'цепати'. „Поздерком се у нас назива земљиште засејано или некад засејавано конопљом“ (Урош. 2, 109).

ПОЗНАНОВАЦ 822, ор. Равна гора 848, ор. Магљеш планина 988, ок. Ваљева (Крупань 4; Павл. Љ., 582; Јов. Б. 1, 170). Према м. имену *Познан* (Грк.) преко синтагме **Познанов вис*, *ѿѿѿок* и сл. до једночланог онима изведеног наставком *-ац*. Исп. презиме *Познановић*; ојкониме *Познановићи*, Сребреница, Босна; *Познановци*, Мурска Собота, Словенија (ИМ).

ПОЈАТ, ојк. Рапча, код Драгаша, Опоље (Лут. М. 4, 72). Пастирски термини *ѿојай*, *ѿојайа* значе 'стаја, тор; плевара, вајат, колиба, кошара; кућа у којој се чува слама, сено и у којој људи спавају'; *ѿојайица* у дем. значењу, на Косову; *ѿојайишије* 'рђава појата' (према Скоку, Рј. под *рђјата*). Исп. топониме: *Појайина*, *Појайино*, *Појайиник*, *Појайињак* (И.); ојкониме: *Појайије*, код Ћићевца и код Прокупља; *Појайишије*, код Урошевца (ИМ).

ПОЈАТИШКО БРДО = КОДРА ПОЈАТИШТЕС, ор. Жеговац 1019, ојк. Жеговац, Горња Морава и Изморник (Урош. 3, 4). Брдо на коме су *ѿојайије*. В. ор. Појат.

1. **ПОЈАТИШТЕ** 511, ојк. Партеш, ок. Гњилана (Куманово 1); 2. **ПОЈАТИШТЕ** 707, ојк. Подгорце, код Витине (Куманово 1). *Појайишије* је место на коме се налазе *ѿојайије*; некад у погрдном значењу 'рђаве појате'. В. код ор. Појат.

ПОЈЕЊ 389, ојк. Мосна, код Доњег Милановца, обл. Пореч (Доњи Милановац 2). В. код ор. Поен.

ПОЈЕЊЕ 285, ојк. Рановац, код Петровца, слив Млаве (Јов. Љ., 406). В. код ор. Поен, Појењ.

ПОЈНИЦЕ 218, ојк. Ковилово, ок. Неготина (Неготин 4). Можда према: 1. рум. *роіанѿ* 'пољана, пољаница у шуми; пропланак', – облик множине; 2. глаголу *ѿојји*; исп. *ѿојило*, *ѿојишије* 'место где се поји стока (вада, канал, јаз).

ПОКОЗИЦА, ојк. Мраморац, ок. Смедеревске Паланке, слив Јасенице (Дроб. Б. 1, 322). Предлог *ѿо* 'под, испод' одређује положај топонима у односу на неки оним **Козица*.

ПОЛИЦА, ојк. Звездан, код Зајечара (Зајечар 2). Геог. термин *ѿолица* у македонским говорима значи „висорамнина; мала рамница на планинска страна;

рамница на стрмна страна на возвишение“ (Вид. 1999). Према Скоку, *йолица* је изведена од *йола*, псл. **pol-* наставком *-ица*, – ’даска; долап; ормар; крај, ивица, руб; топоним’ (Рј. под *йола*, *йолица*). Топоними могу бити и у јединици и у множини. У Ровцима, у Црној Гори, *йолица* је уска тераса у стени (Пижурица 1980, 276). „Семантички је ова реч скоро идентична са географским термином *йади-на*“ (Мих. 1970, 169). В. ор. Преполац.

1. **ПОЛИЦЕ**, ојк. Бријежђе (Брежђе, ИМ), код Мионице (Павл. Љ., 577); 2. **ПОЛИЦЕ** 1009, ор. Црни врх 1122, ор. Троглав, ојк. Толишница, ок. Краљева (Чачак 3). Топоними имају облик множине. В. ор. Полица.

ПОЛОЖАЈ, ојк. Лукарце, Врањска котлина (Злат. 3, 40). Према Златановићу, *Положај* је „истакнуто брдо“ које је информатор овако описао: „Гледа на све стране па се затој и вика Положај“ (И., 40). Лексема *йоложај* је дефинисана као ’место на коме нешто лежи, налази се с обзиром на нешто друго, смештај у простору’ (Р. МС). Сродне лексема које се односе на изглед, опис неког терена су: *йолог* ’положито земљиште; зараван’; *йоложина* ’зараванак’; једно од застарелих значења речи *лежај* је ’положај земљишта или каквог објекта у односу на околину; географски положај’ (Р. МС; Р. САНУ). Топоним чине префикс *йо-* и *лог* ’лежање; место где се лежи’ (в. и Скок, Рј. под *лѝѝ*). Исп. и ор. Положац.

ПОЛОЖАЦ 767, ор. Висови 958, ор. Златибор, ојк. Јабланица (Вардиште 3; Мић. Љ., 470). В. ор. Положај.

ПОЛОЈСКА ГРЕБЕН, ојк. Брежане, код Смедерева (Пожаревац 3). Први члан синтагме је придев *йолојски* *’йолојий*, муљевит, водоплаван’ од *йолој* ’место код воде, које вода плави; плитко место у води, плићак’ (Р. МС; Бак.).

1. **ПОЛОМ** 713, ор. Лишковац, слив Поречке реке (Стан. 2, 585); 2. **ПОЛОМ** 681, ор. Црвени крш, ојк. Лесково, слив Пека (Доњи Милановац 3); 3. **ПОЛОМ**, ојк. Заовине, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 365); 4. **ПОЛОМ** 1317, ор. Јастребац, ојк. Горња Лопушња (Врање 2). *Полом* је ’лом, врлетан, кршевит предео, крш, гудура; нанос од наплављеног грања, хрпа нанетог грања, трња’. У македонском језику термин *йолом* значи „избраздено (поломено) место од порои“ (Вид. 1999).

ПОЛ’АНЕ, брдо изнад града, ојк. Ораховац, обл. Метохија (Бук. 3, 439). Облик множине апелатива *йољана* (в. ор. Пољана) у функцији оронима.

ПОЉАКОВ ЧУКАР, ојк. Марганце, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 152; Ник. Р. 1, 178). *Пољак* је човек који чува поља, *йољар* (Р. МС). В. ор. Пољачки брег.

1. **ПОЉАНА** 552, ојк. Горња Трешњевица, ок. Рудника (Аранђеловац 3); 2. **ПОЉАНА**, ојк. Руда Буква, код Косјерића (Мис. И. 2, 170); 3. **ПОЉАНА**, ор. Стрмо брдо, ор. Хомоље, код извора Млаве (Карић, 843); 4. **ПОЉАНА** 921, ојк. Голеша, ок. Прибоја (Вардиште 3). Узвишења су именована апелативом *йољана* ’комад равног земљишта, равница; поље’. Апелативи *йоље*, *йољана* су из ие. корена **pel-*, његовог превоја **pol-*. Стари прасловенски деминутиви су топоними Пољица, Пољице, Пољичане (више код Скок, Рј. под *рѝлје*). В. ор. Плана, Пољаница, Поље.

ПОЉАНИЦА 1066 = **ПЛАНИЦА**, ок. Врања (Стан. 1, 582). *Пољаница* је деминутив од апелатива *йољана*; исп. ор. Пољана, Планица. В. ор. Плана.

ПОЉАНСКА КОСА 731, ор. Црни врх 881, ојк. Горњи Костајник, ок. Крупња (Зворник 2). Према топоапелативу *Пољана*. В. ор. Пољана.

ПОЉАЧКИ БРЕГ, ојк. Живково, код Печењевца, Лесковачка котлина (Јов. Ј. 4, 88). „Пољачки брег’ – њиве које су некада давале *пољаку* на коришћење као плата за чување сеоског поља“ (И.). Исп. и ор. Пољаков чукар.

ПОЉИЦА, ор. Кукаљ 991, ор. Повљен, код Ваљева (Крупња 4). В. код ор. Пољце, Пољана.

ПОЉИШТА, код ојк. Пчелица, ок. Рековца (Мишк. 3, 149). Топ. *Пољиштиа* је множина од *пољиште*. В. ор. Пољана.

ПОЉЦЕ 1045, ојк. Петрово, код Штимља, Косово (Енц. Југ. Призрен). *Пољце* је деминутив од *поље* ’равно земљиште, равница; засејан комад земље, ораница’ (Р. МС). Исп. и деминутиве *пољенце*, и стари деминутив *пољица*, који је сачуван у топонимима у Приморју и у орониму *Пољица*, на ор. Повљен (в.). Према Скоку: „Praslav. је deminutiv на *-ice* Poljice (kod Splita; на Krku)“ (Рј. под *рђље*). Микротопоним, њива у селу Чаглавица, ок. Приштине, чува, као и ороним, облик деминутива *пољце* (Урош. 2, 108). В. ор. Пољица.

ПОМЕТЕНИК 1600, врх на ор. Комар 1461, ојк. Дражевиће, ок. Сјенице (Сјенице 4; ГАЈ Краљево). Од глагола *месџи*, *-џем*, „prvobitno ’bacati’ ... је nestalo“ (Скок, Рј. под *месџи*), и префикса *по-* > *помесџи* ’метући очистити’; *по-меџи* ’снежна вејавица, мећава’; *помеџен* ’који је пун снежне вејавице, мећава, завејан’; *помеџеник* ’онај који је *помеџен*, засут, завејан снегом’.

ПОМОСНИЦА, узвишење у селу Преконоге, код Сврљига (Мишк. 2, 73). Ту је и истоимени поток *Помосница* д. пр. Правице л. пр. Сврљешког Тимока (И. 2, 60). *Мосница* је ’даска на мосту; брвно постављено преко потока’; исп. придев *мосни* од *мосџи*; *помосџи* ’под од дасака’, *помосџишти* ’начинити, ставити *помосџи*, поподити, патосати’ (Бак.; Р. МС).

ПОНЕШКА ЧУКА 841, ојк. Понеш, ор. Палеово 790, ок. Гњилана (Куманово 1; Урош. 1, 65; Урош. 3, 3). Према антропоојкониму *Понеш*. „У повељи цара Душана помиње се као *Пониша оу Моравѣ* с влашким становништвом“ (Урош. 2, 110). Исп. л. име *Понег* (Грк.) и топоним *Понеш*, ојк. Костур, Крива пољана у Македонији (Станк. 2002, 308).

1. **ПОНОР**, ор. Локве 1476, ор. Висок 1588, ојк. Дојкинци (Пирот 4; Адам., 55; Милић. 1, 167); 2. **ПОНОР** 1329, ор. Градиште 1058, ор. Стара планина, ојк. Росомач (Берковица 3); 3. **ПОНОР** 555, ор. Велики гребен, источна Србија (Стан. 4, 178); 4. **ПОНОР**, ор. Мокра планина (ГАЈ Пећ). *Понор* је ’стрменита, окомита провалија велике дубине, бездан; место на коме река понире под земљу’ (према Р. МС).

ПОНОРСКА КОСА, ор. Стара планина, обл. Торлак (Адам., 56). Према топониму *понор* (в.); *понорски* ’који се односи на *понор*, који је као *понор*’. В. ор. Понор.

ПОПАДИКА 403, ојк. Каменица, ок. Ниша (Ниш 1). 1. *Попадика* је назив разним врстама биљака из породица *главочика*: *Anthemis tinctoria*, *Chrysanthemum coronarium*, *Tanacetum parthenium*; тако се зове и врста воћа, јабуке – *попадика*,

попадија (Сим. 1959; Р. МС); 2. Можда исто што и *Појовача, Појовица* (в.) – **Појова њива, ливада* и сл.

ПОПИН БРЕГ, ојк. Врдник, Срем (Цар., 126). *Појин* ’који припада *појин*, попу, попов’.

ПОПЉАНСКО БРДО, ојк. Попе, код Тутина (Лут. М. 6, 387). Према житељима Попљани и ојкониму Попе.

1. **ПОПОВА ГЛАВА** 537, ојк. Горња Паљина, код Горње Топонице, ок. Ниша (Ниш 1; Костић 2, 295; Ршум. 3, 172); 2. **ПОПОВА ГЛАВА**, ојк. Јасеново, ор. Бабичка гора 1057, ојк. Бабичко (Ниш 4); 3. **ПОПОВА ГЛАВА**, ор. Смрдан 579, ојк. Крупаја, ок. Жагубице (Петровац 4); 4. **ПОПОВА ГЛАВА** 1160 = **ПОПОВА ГЛАВИЦА**, ојк. Штаваљ, ок. Сјенице, ор. Смиљевац (Сјеница 2); 5. **ПОПОВА ГЛАВА** 744, ојк. Мушутште, код Суве Реке (Качаник 1); 6. **ПОПОВА ГЛАВА** 1797, ор. Жар планина 1694, ок. Призрена (Качаник 1). Апелатив *глава* је употребљен као геог. термин. Исп. ор. Глава, Главица. В. ор. Попин брег.

ПОПОВА ГЛАВИЦА 1160 = **ПОПОВА ГЛАВА**, ок. Сјенице, ор. Смиљевац, Сјеничка котлина (Зерем. 1, 24).

ПОПОВА ЛАЗ, ојк. Јањево, ок. Приштине (Приштина 4, к. 1937. г.). Апел. *лаз* м. и ж. значи ’уски пут, стаза; место куда се пролази; искрчено место у шуми, крчевина; зараван на узвишици, пропланку’ (према Р. САНУ).

ПОПОВА ЛИВАДА 439, ор. Венац, ојк. Кучајна, ок. Кучева (Петровац 2). В. ор. Попова глава и др.

ПОПОВА МОГИЛА, ор. Модра чука 841, ојк. Доња Невља, ок. Димитровграда (Босиљград 2). *Могил* је ’гомила; узвишење, гроб’. В. ор. Могила.

1. **ПОПОВА ПАДИНА**, ојк. Репушница, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 330); 2. **ПОПОВА ПАДИНА**, ојк. Големо Село, код ојк. Власе, ок. Враћа (Ник. Р. 4, 145); 3. **ПОПОВА ПАДИНА**, ојк. Љиљанце, ок. Бујановца (Маринк. 2, 60). Апелатив *падина*, геог. термин, значи ’нагнута површина брда, планине, коса; плитка долина на странама крашких планина’ (Р. МС). В. Попова глава и др.

ПОПОВА ПРЕСЛАП, ојк. Репушница, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 330). *Преслап* је ’ниско планинско било, седло, превој’.

ПОПОВА ТОРИНА 1078, ор. Кљуначка глава 1082, ор. Торник 1496, ојк. Горња Јабланица, код Чајетине (Вардиште 3). Исп. нешто јужније ор. Торина страна, ок. Нове Вароши. *Торина* – према *тор* ’место где се некада налазио попов *тор*’. В. ор. Торина, Попова глава и др.

1. **ПОПОВАЦ** 125, ојк. Бањани, ок. Обреновца, код Београда (Обреновац 3; Енц. Југ. Ваљево); 2. **ПОПОВАЦ** 215, ојк. Волујац, код Шапца (Шабац 4; Енц. Југ. Ваљево); 3. **ПОПОВАЦ**, ојк. Доња Буковица, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 468); 4. **ПОПОВАЦ**, ојк. Грлиште, ор. Тупижница (Динић 1, 254; Петк., 60); 5. **ПОПОВАЦ**, ојк. Леновац, ок. Зајечара (Динић 1, 254). Из синтагме **Појов ри*, *преслап*, *лаз* и сл. В. ор. Попова глава и др.

ПОПОВАЧА, ојк. Доња Буковица, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 468). У истом селу је и брдо *Појовац* (в. 3. ор. Поповац). Из синтагме **Појова раван, њадина* и сл.

ПОПОВА ЧУКА, ојк. Пролесје, код Доњег Стајковца, ок. Трговишта (Триф. Ј. 3, 151). В. ор. Попова падина и др.

ПОПОВА ШАПКА 2080, ор. Шар планина, Гора (ГАЈ Охрид; Лут. М. 4, 87). Метафора. *Шапка* је 'капа', узвишење које подсећа на капу. Исп. геог. термин у Македонији *капа* „височинка во облик на капа“; исп. и топониме: *Капа*, ок. Охрида; *Кайица*, ок. Кратова (Вид. 1999).

ПОПОВ БРЕГ, ор. Мироч, ојк. Петрово Село (Кладово 3; Јов. К. 2, 290).

ПОПОВ ВР, ојк. Околиште, ок. Сврљига (Богд. 1, 157). В. ор. Попов врх.

ПОПОВ ВРХ 806, ојк. Ореовац, ок. Беле Паланке, слив Коритнице л. пр. Нишаве (Костић 4, 193).

ПОПОВ ГРОБ, ор. Тупижница, ојк. Мариновац (Петк., 60).

1. **ПОПОВ ДЕЛ**, ор. Петловица 1006, ор. Басара, ојк. Пирот (Пирот 4); 2.

ПОПОВ ДЕЛ, ор. Тупижница, ојк. Заграђа (Петк., 60); 3. **ПОПОВ ДЕЛ**, ојк. Лесковац, ок. Зајечара (Зајечар 2). *Дел, део* је геог. термин – 'брдо, главица, брег; коса, падина'. В. ор. Дел, Део.

ПОПОВ ДОЛ, ор. Осеченик 1430, ор. Гиљево, ојк. Вишњево (Сјеница 3). Термин *дол, до* значи 'долина, удолина; вртача'. В. ор. Дол.

ПОПОВЕ КОШАРЕ 1450, ојк. Крива Феја, ор. Голема равница 1724 (Враће 4). *Кошара* је 'ограђено место где се хране животиње, *кочар, кошац*'. В. ор. Кошариште.

ПОПОВЕ ЊИВЕ 266, ор. Голубачке планине, слив Пека (Милић. 1, 3; Мил. Ч. 9,3).

1. **ПОПОВИЋА БРДО**, ојк. Бријежђе (Брежђе, ИМ), код Мионице (Павл. Љ., 577); 2. **ПОПОВИЋА БРДО**, ор. Јавор, ојк. Кушићи, код Ивањице (Ршум. 4, 40). Према имену фамилије *Појовићи*.

ПОПОВИЋА ГАЈ, ојк. Здравчићи, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 375). *Гај* је мања шума, луг; забран. В. ор. Поповића брдо, Гај, Гајеви.

1. **ПОПОВИЦА**, ојк. Лучани, обл. Доње Драгачево (Ерд. 1, 136); 2. **ПОПОВИЦА** 590, код Гњилана (Куманово 1). Из синтагме **Појова њива, глава* и сл.

ПОПОВИЦЕ 966, ојк. Доња Бекова (Бекова, ИМ), код Новог Пазара, ор. Металка 1034 (Нови Пазар 1). В. ор. Поповица.

ПОПОВИЧКИ ВРХ, ојк. Поповац, код Ниша (Ршум. 3, 162). Према неком топониму **Појовица*. В. ор. Поповица и др.

ПОПОВ КАМЕН 738, ор. Самањац, ојк. Смиловац, ок. Ражња (Параћин 2; Миш. 1, 226).

ПОПОВЉАНСКА ГЛАВИЦА, ојк. Маковиште, код Косјерића (Мис. И. 2, 162). У селу је заселак *Појовина* (И., 163). „Поповљанска главица је тако названа јер је ту била црква“ (И., 162).

1. **ПОПОВО БРДО** 296, ојк. Осечина, ок. Ваљева (Крупань 2); 2. **ПОПОВО БРДО** 549, ор. Градска глава 612, ор. Рудник, ојк. Труделъ (Аранђеловац 3); 3. **ПОПОВО БРДО** 473, ојк. Бресница, ок. Чачка (Чачак 1); 4. **ПОПОВО БРДО**, ојк. Дуб, ок. Рогачице (Павл. Љ. 2, 393); 5. **ПОПОВО БРДО**, ојк. Својдруг, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 402); 6. **ПОПОВО БРДО**, ојк. Церова, код Ариља (Мис. И. 1, 149); 7. **ПОПОВО БРДО**, ојк. Ракинац, код Марковца, обл. Лепенице (Рад. Т., 201); 8. **ПОПОВО БРДО**, ојк. Мокра Гора, ор. Тара (Беш., 252); 9. **ПОПОВО БРДО**, ојк. Метовница, ок. Бора (Рајк. 1, 112); 10. **ПОПОВО БРДО = КОДРА ПОПИТ**, ојк. Трстена, код Косовске Каменице (Урош. 1, 122); 11. **ПОПОВО БРДО = БАЛЕВО БРДО**, ојк. Крушево, обл. Гора (Лут. М. 4, 65).

1. **ПОПОВО ГУМНО** 748, ор. Бабичка гора, ојк. Комарица (Ниш 4; Јов. Ј. 3, 4); 2. **ПОПОВО ГУМНО**, ојк. Мазараћ, ок. Врања (Врање 3). *Гумно* је 'равно место на травнатом тлу на коме се врло жито'.

ПОПОВ РИД, ојк. Црвена Јабука, ок. Димитровграда (Босиљград 1). *Рид* је геог. термин – 'узвишење, необрасло брдо'.

1. **ПОПОВ РТ**, ојк. Лошева, ок. Уба (Павл. Љ., 690); 2. **ПОПОВ РТ**, ојк. Околиште, код Сврљига (Богд. 1, 157); 3. **ПОПОВ РТ**, ојк. Репушница, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 330). *Рт* је 'планински гребен; узвишење које обично има оштар врх'.

ПОПОВСКИ РИД 524, ор. Оруглица, ојк. Лесковац (Стан. 4, 509). В. ор. Попов рид.

ПОПОВ ТРАП, ојк. Околиште, код Сврљига (Богд. 1, 157). *Трап* је 'јама у земљи у којој се чува кромпир и друго поврће'.

ПОПШИЦА, ојк. Попшица, код Сврљига (Жуј., 254). Од *йой* 'свештеник' и наставка *-ша* настао је надимак **Пойша*; од њега је, преко неког двочланог топонима попут **Пойшина глава, долина* и сл. формиран, именичким наставком *-ица*, једночлани ојконим *Пойшица* (ИМ; Богд. 1, 157). Исп. у Белици мтоп. *Пойчица* (Рад. Ј., 299).

ПОРЕДНИК 475, ојк. Доња Соколовица, ок. Књажевца (Зајечар 4). *Поредник* (покрајинска реч коју је забележио Вук у Црној Гори) значи 'онај који је са стоком поред некога на паши' (Вук, Рј.; Бак.); исп. *йоредо, йоредно* прилог 'напоредо' (Р. МС). Исп. топониме у сливу Брегалнице, изведене од основе *ред-*: *Редена Карѿа* 'место во ридор со наредени карпи ... Од *реден,-а,-о* што е ставен во ред, нареден'; *Рединкиѿе* 'три долги ритчиња едно до друго наредени'; *Редо* 'од *ред* 'положба на она што се наоѓа наредно едно зад друго, под друго или едно покрај друго' (Иванова 1996).

ПОРЕЋА 963, ор. Златибор, ојк. Чајетина (Вардиште 4). 1. Имајући у виду постојање именица *йоред* м 'ред', *йоређај* м 'поредак, распоред; редослед', ороним је могао бити изведен придевом **йоређи* из неке синтагме: **Поређа чука, коса* и сл. 'која је по реду, која се налази *йоред, иза, йосле*'; 2. Према компаративу *ређи* од *редак* 'који је недовољно обрастао, који је мало пошумљен, мање густ, *йроређен*'. Ово значење би подразумевало придевски облик у склопу неке син-

тагме **Поређа шума, коса* и сл. Исп. глагол *ређаџи* 'постајати ређи, проређивати се'; прилог *џоређе* 'ретко' (Р. МС).

ПОРЕЧКИ ГРЕБЕН, ојк. Бољетин, код Доњег Милановца, хид. Поречка река пр. Дунава, обл. Пореч (Мишк. 4, 207). Према земљишту крај речног тока – *Пореч*, а сам хидроним је секундарно образовање.

ПОСЛАЊ 752, ојк. Горња Оровица, код Љубовије, ор. Буковица (Крупањ 3). Од префикса *џо-* и корена *слањ-* из глагола **џослањаџи*, који је нама непознат, као и основни глагол **слониџи*. Корен *слон-* се налази у префиксалним глаголима: *џрослониџи*, *наслониџи* (в. ор. Послонска планина код ојконима Послон), док је корен са вокалом *-а-* (*слањ-*) из трајних глагола као што су: *џрслањаџи*, *наслањаџи* (в. код Скока, Рј. под *sloniti*). Исп. топониме са основом *Слон-* у централној и западној Македонији: *Слон*, ок. Тетова, Поречје (Поповски – Пеев 1976, 129); „Во повек’е случаи *слон* се совпаѓа со значењето на *коџар*, *кошара*, *џрло*, *џојаџа*, *ограда џред кошар (грло)*“ (И.). В. ор. Послонска планина.

ПОСЛОНСКА ПЛАНИНА, ојк. Послон, ок. Сталаћа (Параџин 3; Милој. Б. 1,1; Ршум. 3, 103). В. код ор. Послањ.

ПОСОВО БРДО 373, ојк. Бранковина, ок. Коцељева (Ваљево 1; Јов. Б. 1, 245; Павл. Љ., 569). Према антропониму. Исп. м. л. име *Пособац* (12. в.; Грк.); румунска имена: *Posa*, *Posea*, *Posești*, *Posobești* (Кон., 351). Синтагма *Посово брдо* је свакако новијег датума. А. Лома напомиње да овај ороним Прота Матеја у својим „Мемоарима“ пише само *Посово* и дефинише као планину (в. Лома 1994, 233, са другачијим тумачењем).

ПОСТЕЊЕ, ојк. Мокра Гора, ор. Тара (Беш., 107). Варијанте оронима које је записао сам Бешлић (тридесетих година двадесетог века) су: *Посџиње* (стр. 76, 77), *Посџење* (стр. 257, 258), а од старих људи се може чути *Посџијење* и данас. Од *Посџијења* се спушта поток који се улива у Камишину, у Мокрој Гори: *Посџењски* или *Посџијењски џоџок*. В. код ор. Подстење.

ПОСТОЈКА ЧОКА 799, ор. Припор 846, ор. Хомољске планине (Петровац 2). Од глагола *сџојаџи* (код неких лексема уместо *-а-* је *-о-*): стсл. *сџоило* 'стоја'; *сџојак* 'мотка с млатилом за млаћење жита, *сџојало*'; прилог *сџојке* 'стојећи'; *сџојни* 'постојан, сталан; чврст, јак'; *џосџојка* 'одломак (у књизи); *сџојница* 'ограђено и покривено место' (према Р. МС). Ороним је именичка двочлана синтагма. Нејасно је значење првог члана; да ли је смисао 'постојаност, чврстина' или 'део који је прав, усправан, несавијен'.

ПОТАЈНИК, ојк. Негришори, обл. Доње Драгачево (Ерд. 1, 126). Према истоименом потоку – д. пр. Западне Мораве (Мишк. 4,7). *Поџајник* је онај који је скривен, невидљив; водени ток који повремено пресушује.

ПОТЕС 119, ојк. Суво Село, Посавина (Енц. Југ. Ваљево). *Поџес* значи „ливаде и пашњаци ограничени каквом природном границом или оградом где се у одређено време пушта стока ... у сеоском хатару поједине њиве, растављене међама“ (Р. МС).

ПОТИН РИД, ојк. Теловац, ок. Беле Паланке (Ћирић 1, 235). Од ишчезлог м. имена **Поџа*, од кога и антропоним *Поџини*, породични надимак за породицу Антић (И., 237, 277).

ПОТКРШ 820, ор. Тршава главица, ојк. Жагубица, слив Млаве (Жуј., 211; Паунк., 3; Драг. 1, 298). Сложени назив који својим деловима означава положај онима у односу на топоним *Кри*. Исп. ојк. *Поџкрш* код Бродарева, ок. Пријепоља (ИМ).

ПОТОЈ ЧУКА 920, ор. Тилва Њалта 729, слив Млаве (Доњи Милановац 3; Енц. Југ. Неготин; Мил. Ч. 9, 7; Вуј. С. 1, 4). Први члан оронимске синтагме је према глаголу *џолиџи* (*џо-*, *у-џолиџи*) 'умири(ва)ти, ублажавати'. *Поџолиџи* значи „који се *polagano* диже (бријег, обронак; метафора)“ (Скок, Рј. под *tòliti*). Код Румуна је: *potoli(a)* „унимать, успокаивать, заглушато“ (Р. Р–Р).

ПОТПИС 544, ојк. Јелашница, ок. Књажевца (Зајечар 4; Енц. Југ. Зајечар). Од *џисаџи* – 'запис, оно што је написано, урезано'. Исп. ор. Писана буква, Писани камен, и у околини – Писаница. В. ор. Писаница.

ПОТРКАЊЕ, брдо у сливу реке Каменице л. пр. Западне Мораве, ор. Маљен (Мишк. 4, 9). Од 1. антропонима **Поџркан* преко неке синтагме **Поџркање џоље* и сл.; 2. *џрчаџи* 'надметати се у трчању'. Упореди глагол *џоџркаџи* 'потрчати'; *џоџрк* 'трчање'; *џоџркач* 'који радо трчи'; *џоџркуш* 'онај који много потркује'; *џоџркушци* 'животињице које по излегању одмах живахно трче' (према Р. МС). Исп. ојк. *Поџркање*, ок. Књажевца (ИМ); ор. *Поџркуша*, код Фоче. В. ор. Потркушица 293.

ПОТРКУШИЦА 293, ојк. Кланица, код Ваљева (Ваљево 1; Енц. Југ. Ваљево). В. код ор. Потркање.

ПОЦЕРСКА КОСА, ор. Влашић, обл. Тамнава (Павл. Љ. 3, 395). Према орониму *Цер* од дримонима *цер*, *дуб* *Quercus cerris*. В. ор. Цер.

ПОЧЕПИЊА, вис на орониму Каблар (Лома, 2004/1, 484). Према А. Ломи *џочей* је термин из области крчења шуме у вези са *чеџиџи* (И., 484 и белешка 18).

ПОШИВЕНО БРДО, ојк. Доње Кошље, код Љубовије (Павл. Љ. 2, 428). Од трпног придева *џошивен* глагола *џошиџи* „1. *übernehmen*, *supersuo*. 2. кућу, кад се покрива трском или рогозом“ (Вук, Рј.); „озго пришити; прекрити кров сламом, рогозом, трстиком, вежући покривку за костур крова“ (Р. МС). Метафора.

ПОШТАНСКА ЛИВАДА 520, ор. Старица 797, ојк. Мајданпек (Доњи Милановац 1). Према пословном објекту, месту где се обављају поштанске услуге.

ПРАВАЦ, ојк. Покривштица, ок. Пирота (Пирот 4; Мишк. 2, 75). „Десна /вододелница/, води на Осредак, Плочу, Правац, Јаничиште, где прелази Сврљишки Тимок (Мишк. 2, 75). Према првобитном значењу придева *џрав* које је очувано у лексеми *џравац* (исп. Скок, Рј. под *prāv*). Код житеља тога краја вероватно је присутно значење 'место, страна куда се неко упутио, смер'. В. код ор. Правоје.

ПРАВЕДНИ ГРОБ 926, ор. Трпешка главица, ојк. Трпеза, ок. Куршумлије (Лебане 1). *Праведни* 'истинит; невин, недужан; правичан' употребљен је метонимијски уз апел. *гроб*: гроб праведника.

ПРАВИ РИД, ојк. Црвена Јабука, ок. Власине (Ник. Р. 3, 370). *Прави* одр. облик придева *йрав* 'који није савијен, неискривљен, раван; усправан'.

ПРАВОЈА 1223, ојк. Вилови, код Нове Вароши (Сјеница 1). (1) Према м. имену *Правоје* (Грк.). (2) Према првобитном значењу придева *йрав* које је било „konkretno 'upravljen naprijed' ... očuvano u роименичењу на *-ac právac* ... као i u denominalu *йpraviti*“ (Скок, Рј. под *prāv*). Општесловенска особина. Код Бањковског пише: “Rozwój semantyczny slow. +pravъ poczedł w inną stronę ... od 'pochylony do przodu' do wyznaczający kierunek, wprost przed siebie, najkrótszą drogę pocisku do celu“ (2000, 766). Из синтагме **Право брдо и сл.* > *Правоје*. Лексема *йравац*, у којој се чува старо значење, може се препознати у орониму *Правац*, ок. Сврљига, према коме су изведени називи за речицу, л. пр. Сврљишког Тимока – *Правица* и *Правачка река*. В. ор. *Правац*.

ПРАНЦИЋ, ојк. Осладић, ок. Ваљева (Павл. Љ., 833). Антропоним у функцији топонима. Исп. презимена: *Пранцејић*, *Пранчић* (ЈП).

ПРАПАТЊАК, ор. Соколовица, слив Топлице (Прокупље 3). Од придева *йрајайан* 'папратан', према фитониму *йајрај*, *йрајој*, псл. **raportъ*; *йајрајњача* 'земљиште на којем бујно расте *йајрај*'; *йајрајишије* 'место, земљиште на којем расте *йајрај*'. Исп. топониме: *Прајайно*, *Прајайник*, *Прајайница*, *Прајайница* (више код Скок, Рј. под *йајрај*). В. ор. *Прапаштица*.

1. **ПРАПАШТИЦА** = **ГРАПАШТИЦА**, г. ток реке Лаб (Рак. М., 31); 2. **ПРАПАШТИЦА**, ок. Приштине (Милић. 1, 345). В. код ор. *Прапатњак*.

ПРАСИНА 465, ојк. Витошевац, ок. ојк. Јошанице (Параћин 4). Према фитониму *йрас*, *йраса*, *йраз* 'празилук, *йрасји лук*, *йраслук*' *Allium porrum*. Према Скоку, стсл. *prasъ*, *prazъ*, „Balkanski grecizam: arb. *pras*, *prasë*, sinc. *praşiu*, gr. *πράσον* ... гит. *praz*, *praj*“ (Рј. под *prās*). Ороним *Праса*, брдо у Херцеговини, Скок везује за ову лексеу.

ПРАЊИЦЕ 1315, ор. Дуга долина, ор. Гиљево, ок. Сјенице (Сјеница 3). Исп. ојконим *Прањевац*, код Иванграда, Црна Гора (ИМ). В. код ор. *Парцански вис*.

ПРАША ГЛАВА 802, ојк. Челице, Кокин Брод (Вардиште 4). Придевски члан *йраша* могао је бити изведен од *йрас*- наставком *-ја*. Исп. ор. *Праса*, брдо у Херцеговини, које Скок повезује са *йрас*, *йраз* (в. код ор. *Прасина*).

ПРВАЈИЧКО БРДО, слив Црнице, ојк. Параћин (Дакић 2, 121). Придевски члан *Првајичко* је изведен од **Првајица* из **Прваја*. У околини Пећи се употребљава израз „*йрваја*, *-е ж.* део у котла од дна до поврза (калациски израз ...)“ (Р. К – М). У сливу Брегалнице је топоним *Првајкевишије*, за који ауторка каже: „Можеби од **йрвакевишије* 'место каде што било *йрвајчево* 'од лично име **Првајче*: *йрвајче* 'прво дете“ (Иванова 1996). Исп. м. име *Првојко* (Грк.).

ПРВА КОСА 618, ојк. Суваја, ор. Самањац (Параћин 2). *Прва* – ’она која је прва у низу; она која је најближа’ као одредба за апелатив *коса*. В. ор. Првата валога.

ПРВАНОВИЦА 1466, ор. Вучак 1718, ор. Копаоник (Нови Пазар 2; Царић, 801). Из синтагме **Прванова коса, ливада* и сл., од м. имена *Прван* (Грк.). В. ор. Прваново брдо.

ПРВАНОВО БРДО 751, ојк. Богданица, ок. Горњег Милановца (Ваљево 4; ГАЈ Шабац). Према м. имену *Прван* (Грк.). В. ор. Првановица.

ПРВАТА ВАЛОГА = ДОЛ’ЊА ВАЛОГА, ојк. Брлог, код Височке Ржане, ок. Пирота (Рад. 2, 128). Геог. термин *валога* значи ’коритаста долина, долина између два рида, *алуга*; порече’.

ПРВУЛОВО БРДО 600, ојк. Бор (Доњи Милановац 3). Према м. имену *Првул* (Грк.).

ПРЕБРЕШКО БРДО, ојк. Пребреза, ок. Блаца (Арс. 1, 72). Ороним је према ојкониму од фитонима *бреза*.

1. **ПРЕВАЛА** 1838, ор. Стара планина, обл. Торлак (Адам., 56); 2. **ПРЕВАЛА** 575, ојк. Бела Вода, слив Коритнице л. пр. Нишаве (Костић 3, 89; Костић 4, 193). Термин *превала* значи „најниже место у слемени планине којим води пут из једне долине у другу, превој, седло“ (Р. МС).

1. **ПРЕВАЛАЦ** 518, ојк. Златари, ор. Велики Јастребац (Куршумлија 2); 2. **ПРЕВАЛАЦ**, ојк. Доња Каменица, обл. Заглавак (Динић, 213); 3. **ПРЕВАЛАЦ = ПРЕСЛАП** 1230, ор. Сува планина, ок. ојк. Ниш (Стан. 4, 498); 4. **ПРЕВАЛАЦ**, ојк. Крушева Глава, обл. Пољаница (Ник. Р. 4, 195); 5. **ПРЕВАЛАЦ**, ојк. Превалац, Грделичка клисура (Рак. М., 109); 6. **ПРЕВАЛАЦ**, ојк. Ново Село, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 16); 7. **ПРЕВАЛАЦ**, ојк. Јабланица, област Пчиње (Триф. Ј. 3, 93); 8. **ПРЕВАЛАЦ** 1700, ор. Шар-планина (Стан. 1, 196). В. ор. Превала.

1. **ПРЕВИЈА**, ојк. Мионица, код Косјерића (Мис. И. 2, 163); 2. **ПРЕВИЈА**, ојк. Јелен до, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 377); 3. **ПРЕВИЈА** 903, ојк. Доброселица, код Чајетине, ор. Златибор (Вардиште 4). *Превија* је геог. термин ’место где се гора или горска коса превија, *превој*; горско, планинско седло’ (Р. МС). В. ор. Превој.

1. **ПРЕВОЈ**, ор. Јабланик, ојк. Сушица, код Лелића, ок. Ваљева (Мишк. 4, 171); 2. **ПРЕВОЈ**, ојк. Козељ, обл. Качер (МЈ–ДП, 65); 3. **ПРЕВОЈ**, ојк. Бечевица, код Топонице, ок. Кнића, обл. Гружа (Драгић 1, 214); 4. **ПРЕВОЈ**, ојк. Мишевић, код Јагодине, слив Белице (Мијат. 2, 123, Рад. Ј., 116); 5. **ПРЕВОЈ** 885, ор. Столови, ок. Краљева (Стан. 4, 464); 6. **ПРЕВОЈ**, ор. Гробљак 800, ојк. Угљарево, ок. Трстеника (Крушевац 3). Геог. термин *превој* је улегнуће на планинском билу погодна за прелаз, преслап, седло. В. ор. Превија, Превоје.

1. **ПРЕВОЈЕ**, ојк. Јарменовци, обл. Качер (МЈ–ДП, 65); 2. **ПРЕВОЈЕ** 583, ор. Клик, ојк. Каменица (Аранђеловац 4); 3. **ПРЕВОЈЕ**, ојк. Пилатовићи, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 388). *Превоје* је геог. термин (Р. МС).

1. **ПРЕВОЈИ**, ор. Велико брдо 736, ор. Бабина глава 787, ок. Ваљева (Ваљево 4); 2. **ПРЕВОЈИ** 553, ор. Рудник, ојк. Горњи Милановац (Стан. 3, 811). *Превоји* је облик множине термина *превој*. В. ор. Превој.

ПРЕВОЈИЦА, ор. Јухор, ојк. Избеница, ок. Варварина (Мишк. 3, 152). Ороним је од географског термина *превој*. В. ор. Превој и др.

1. **ПРЕВОР** 1098, ојк. Ђаково, ок. Краљева (Чачак 3); 2. **ПРЕВОР**, ојк. Мојстир, Метохијски Подгор (Стиј. 1, 320). Код Скока: „*Prijedor* 'staza utisnuta izmedju dva brda', apelativ *prijedor* = *prijedora*, deminutiv na -*ьс* > -*ac privorac* (Dalmacija) 'uvala medju dva brda'“ (Рј. под *povor*). Од корена **vor-*, стсл. *врѣж*, *врѣи*, *claudere* 'затворити, опколити, окружити' (в. И., под *vrijēti se*).

ПРЕГОРЕЛИЦА, ор. Врхови 1533, ор. Радочело, ојк. Чечина (Нови Пазар 1). Назив за земљиште које је изложено јаком сунцу; земља која није родна, неплодна земља. Исп. термине: *прегор* „суво, исушено место од сонце; место каде што е растителност изгорена од сонце; неродна месност“ (Вид. 1999). В. ор. Горењак, Пржар и др.

ПРЕДЕЛ 1525, ор. Дукат 1543, ојк. Дукат, ок. Трговишта (Кратово 2; ГАЈ Крива Паланка). *Предел*, *предео* < псл. **per-děľь* 'граница'. Дефиниција термина *предел* у Македонији је: „област, крај; место међу две котлини; граница; место на река каде што се дели водата до два рекавци“ (Вид. 1999). В. ор. Предео.

ПРЕДЕО 970, ор. Стењкин камен 1160, ор. Бељаница 1336 (Петровац 4). В. код ор. Предел.

ПРЕДИНО БРДО 342, ојк. Златово, ок. Деспотовца (Петровац 3). Према м. имену *Преда* (Грк.).

ПРЕДОВИЦА, ојк. Ргоште, код Књажевца (Мишк. 4, 144). Из синтагме **Предова њива, коса* и сл., од м. имена *Предео* (Грк.). В. ор. Предино брдо 342.

ПРЕДОЛ, ојк. Врчин, код Београда (Београд 4). Топоним *Предол* чине префикс *пре-* и апелатив *дол* – 'долина између два брда; водени ток, речица'. Исп. термин *продо* 'дугуласта долина између брегова'; *идол* „дол низ планинска страна; рамнина под планина“ (Вид. 1999).

ПРЕДОР, ојк. Лајковац, ок. Лазаревца (Павл. Љ., 747). *Предор* је сложени топоним који чине префикс *пре-* и морфем *дор*. Забележен је топоним *Дор*, код Књажевца (РЈА). Према Скоку *дер* је од псл. **derti*, стсл. *drēti* 'дрети, дерати'. Налази се само у сложеницама: *издер* (за издер 'који дуго траје'); *одор* 'имовина, својина'; *раздор* 'разилажење; расцеп, процеп'; топоними: *Раздорје*; *Приједор* 'место продора' (в. Скок, Рј. под *drijēti*; РЈА). Исп. топоним *Предор*, заселак ојконима Кончарево, у сливу Белице (Рад. Ј. 2003, 60). О ареалу апелатива и топонима *Дор* на словенском простору писао је Безлај (1958, 87).

ПРЕДРАГОВ БРЕГ, ојк. Кнежево, слив Топлице (Грк. 1, 197). Према м. имену *Предраг* (Грк.).

ПРЕЖАБА, ојк. Рестелица, код Драгаша, обл. Гора (Јут. М. 4, 67). Према М. Павловићу (1969, 37), „*oronimska baza* типа **gal*, **gel*, **gab*, **geb*, **gеп*, *pokazuje dvojnu vremensku orijentaciju*, sa takvim vidom pre romanske palatalizacije, a posle toga procesa kao **žab*, **žeb*, **žep*. To su oronimski apelativi sa značenjem 'stenovito

brdo, kamenjar”“. Паралелу види у румунским топонимима које цитира Јоргу: *Jarşa, jarşă, jerpşă* (1963, 516) и за које каже: „Acest cuvînt pare a fi străvechi, cum afirmă DA, care-l pune alături de *ġep, žip, žup* etc. din unele graiuri retoromane“. *Jarşea* ’долина’ Павловић види у топониму *Жайско*, околина Врања. Ишчезли географски термин, у Македонији, је **жeйa* „особен вид на возвишено место; топ. *Жeйa* во Албанија (Сел. 1931, 217), *Цeйшииe* (– *Жeйшииe*) ’село’ Деб“ (Вид. 1999). И ојконим *Цeйa*, ок. Лесковца, Павловић везује за помињане румунске топониме: „Le village ancien *Džepa* domine le cagnon de la Morava du Sud, tandis que le nouveau village de ce nom est au bord de la rivière. Les autres toponymes de ce type ... sont également associés soit à une colline, soit à un terrain rocheux“ (Павл. М. 1965/2, 678). Говорећи о хидрониму *Жeйa*, а имајући у виду објашњење М. Павловића и друга, Вујичић прихвата „да је у основи нашег назива стара база **žep*, која одговара старијој варијанти без извршене палатализације – **gep* ... i да је ... хидронимско значење секундарно“ (Вујичић 1982, 111). На основу изнетих објашњења, ор. *Прежаба* био би сложена форма коју чине префикс *йре-* и стари палатализовани оронимски корен **žab-* који је, вероватно, некада именовао неки терен на узвишици. Ишчезли геог. термин **жeйa* поткрепљује ово мишљење.

1. **ПРЕКА ЊИВА**, ор. Јабланик 1274, ојк. Разбојиште, хид. Јабланица д. сас. Колубаре (Јов. Б. 1, 159); 2. **ПРЕКА ЊИВА** 484, ор. Марковац 546, ојк. Стрмна Гора, код Ваљева (Ваљево 3). Први члан двочланог топонима је придев *йрек* ’који је смештен попреко, који је раван, прав; којим је брже доћи до одређишта, који је *йречица*’ (према Р. МС).

ПРЕКА СТЕНА, ојк. Исток, Метохијски Подгор (Стиј. 2, 27). В. код Прека њива.

ПРЕКИ 730, ор. Кожица 793, ојк. Добра, код Голупца (Добра 3). Из синтагме **Преки брег* и сл. В. ор. Прека њива, Преки камен и др.

ПРЕКИ КАМЕН 1125, ор. Тупижница, ојк. Бучје, ок. Књажевца (Зајечар 4; Петк., 59; Мишк. 2, 78). В. код ор. Прека њива и др.

1. **ПРЕКО БРДО**, ор. Соколина стена 959, ојк. Овчиња, код Бајине Баште (Крупань 4); 2. **ПРЕКО БРДО**, ор. Грабовоцац 501, ојк. Петковица, ок. Шапца (Шабац 3); 3. **ПРЕКО БРДО = ПРИЈЕКО БРДО**, ор. Голија, на ор. Јавор, ор. Бојево брдо 1748 (Сјеница 2; Мишк. 4, 3). Конструкција са предлогом *йреко* у значењу, одређивању положаја ’на другој страни, насупрот, иза’; брдо које има *кос* положај.

ПРЕКОКОСУ, ојк. Шуљковац, ок. Јагодине, обл. Белице (Рад. Ј., 115). Топоним чине предлог *йреко* и апелатив *коса*, чије је значење ’земља, ливаде и сл. које се налазе *иза косе*’. В. ор. Преко брдо.

ПРЕКОНОШКА ПЛАНИНА, ојк. Преконога, ор. Сврљишке планине (Стан. 4, 101). Ор. је изведен од ојконима *Преконога* (ИМ). В. ор. Прекокосу.

ПРЕКОНОШКА ЧУКА, ојк. Преконози, код Алексинца, ор. Озрен (Зајечар 3). Према ојкониму *Преконози* (ИМ).

ПРЕКОСТЕНА 708, ор. Горунов врх 512, ојк. Добро Поље, ок. Бољевца (Зајечар 1). В. ор. Прекокосу, Преко брдо.

ПРЕЛЕСЈЕ 1570, ор. Стара планина, обл. Торлак (Милић. 1, 168; Адам., 56). Топоним је сложен од префикса *ѓре* 'пред, испред' и збирне форме апелатива *лес, лесје* 'земљиште обрасло дрвећем, шума'.

ПРЕМОВА КОСА, ојк. Жупањевац, код Рековца (Мишк. 3, 152). Према м. имену *Премо* (Грк.).

ПРЕМОВИЋА БРДО, ојк. Ракош, код ојк. Исток, Метохијски Подгор (СТИЈ. 1, 303). Према имену фамилије *Премовић*.

ПРЕОД, ор. Перуника, ор. Жељин, ојк. Војмиловићи (Нови Пазар 2). *Преод* је *ѓреход* 'прелаз'. У сливу Брегалнице је топ. *Преоѓ*, од термина „*ѓреод* 'место низ кое се преоѓа; премин, превал < стсл. *ѓрѓходѓ* 'премин' сп. Прелази, Превалец“ (Иванова 1996, 513).

ПРЕПЕЛИШТЕ 1178, ојк. Мокра Гора, ор. Златибор (Стан. 1, 818; Мић. Љ., 473). *Преѓелишиѓе* – место где обитавају *ѓреѓелиѓе*, птице из реда кока, средне јаребици.

ПРЕПОЛАЦ 947, ојк. Горња Дубница, ок. Куршумлијске Бање, слив Топлице (Куршумлија 4; Рак. Т. 1, 4; Мишк. 4, 71). Ороним чине префикс *ѓре* 'испред' и **ѓолац*. *Полац* је од псл. **pol-*, *pola* 'средина'. *Пол* м. р. је, према Скоку, карактеристична лексема за источне крајеве; има је у Бугарској, прихваћена је у Румунији – *poală* у значењу 'подножје брда' (у руском *пол* 'под, патос; подлога'). Налази се у изведеницама *наѓоле*, *ѓоѓоле*; са *-иѓа ѓѓолиѓа* (в. ор. Полиѓа). Исп. лексеме *ѓроѓолаѓ* и *ѓроѓѓолиѓа* 'три дела, три поле'. Исп. геог. термин у Македонији *ѓола* „нај лискиот дел на планина што допира до рамниѓата; подножјето на планина“ (Вид. 1999). Исп. Скок, Рј. под *pol2*, *pōla2*. В. ор. Полиѓа.

ПРЕПРАНА, ор. Радочело, ојк. Милићи (Чачак 3). Према Вуку: „*ѓрăна*, f. (у Барањи) брестов *ѓрњад* што се ноћу свијетли, faules Ulmenholz“ (Рј.). Код Скока: „*prnja* predstavlja nepotvrđeno **prhnja* od iste osnove sa sufiksom *-ia*. Sinonim je od *prnjād* u вишем пријевојном stepenu *prānja* f ... praslavenskog podrijetla“ (Рј. под *prnja*). За етимологију упућује на *ѓрах*, псл. **porhъ* из ие. корена **pers-* „strcati, mġviti“. Друкчије Лома 2013, 177.

ПРЕРАДОВАЦ, ојк. Калудра, ок. Рековца (Мишк. 3, 152). Из синтагме **Прерадов брег*, *ѓуѓи* и сл.; након сажимања извршено је поименичење наставком *-аѓ*.

ПРЕСАДИ 296, ојк. Дружетић, ок. Коцељева (Енц. Југ. Ваљево). Назив се односи на земљу на којој је засађено биље које се пресађује, на којој расте *ѓресад*.

ПРЕСЕД 625, слив Малог Рзава д. сас. Рзава (Ршум. 4, 51). *Пресед* је *ѓреседо*, геог. термин. „Ако је превој дубљи и кратко преседлат, каже се *ѓреседо* или *седло* или *самар*. Ако је још дубљи – *ѓрослоѓ*, *ѓреслаѓ*, *ѓресло*“ (Цвијић 1923, 80). Код Шиѓа су наведени *ѓреседо*, дем. *ѓреседлиѓа* и топоними: *Преседлина*, *Преседло*, *Преседла* (1957, 28). В. орониме Преседлина, Преседна, Преседло, Преседо.

ПРЕСЕДЛИНА, ор. Висок 1588, ојк. Гостуша (Пирот 2). В. код ор. Пресед.

ПРЕСЕДЛО, ор. Лиса стена 1133, ојк. Маржићи, ок. Прибоја (Вардиште 3). В. код ор. Пресед.

ПРЕСЕДНА 279, ојк. Четереже, ок. Александровца (Крагујевац 2; Енц. Југ. Пожаревац; Милад. М. 1, 123). В. ор. Пресед.

1. **ПРЕСЕДО** 931, ојк. Драгодол, ок. Ваљева (Крупань 4); 2. **ПРЕСЕДО** 1173, ор. Градина 1146, ојк. Ђаково, ок. Краљева (Чачак 3); 3. **ПРЕСЕДО** 1297, ор. Торник 1496, ојк. Горња Јабланица (Вардиште 4); 4. **ПРЕСЕДО** 933, ор. Горња Превија 1001, ор. Чигота, ојк. Алин Поток (Вардиште 4). В. ор. Пресед.

1. **ПРЕСЕКА** 455, ојк. Врбица, код Аранђеловца (Аранђеловац 1; Жуј., 61; Стан. 1, 290); 2. **ПРЕСЕКА** 461, ор. Јаућански вис 470, ојк. Горња Буковица, ок. Ваљева (Крупань 2); 3. **ПРЕСЕКА** 830, ојк. Горња Оровица, код Љубовије (Крупань 3); 4. **ПРЕСЕКА**, на ор. Троглав, ојк. Богутовац, ок. Краљева (Ћуп. – Кор., 609). *Пресека* је геог. термин 'увала међу брдима, долина, речна долина; пречица, преки пут; дубок планински превој са стрмим странама' (в. Шиц 1957, 38; Р. МС). Према Видоеском, „место на планина погодно за преминување; седло, превал, превалец, преслоп, раскрсница“ (Вид. 1999). В. код ор. Пресед.

ПРЕСЕЧЕНИ КАМЕН, ојк. Искровци, ок. Димитровграда (Босиљак 2; Миш. 1, 254). Ор. *Пресечени камен* има улогу термина: пресека, просечени пут кроз каменити терен, стену. В. ор. Пресека, Пресед.

ПРЕСЛА, ор. Лиса пољана 699, ојк. Сиколe, ор. Дели Јован (Доњи Милановац 4). Топоним има облик множине геог. термина *пресло*. В. код ор. Пресед.

ПРЕСЛАБ 1342, обл. Власине (Жуј., 138; Мишк. 2, 73). *Преслаб* је термин *преслај* ($b > \bar{y}$). Исп. термин у околини Велеса, Македонија, – *преслабина* 'преслапно место, премин' (Вид. 1999); м. топониме *Преслаб*, ојк. Луково, код Сврљига (Богд. 1, 158); *Преслаб*, ојк. Горња Бела река, ок. Зајечара (Динић 1, 257).

ПРЕСЛАКА 888, слив Рзава л. пр. Голијске Моравице (Ршум. 4, 44). *Слак* је геог. термин из *свлак*, стсл. *свълькъ*. Забележен је у околини Струмице: „'стрмна страна низ која се влечат дрвја и друг материјал ... 'стрмна месност низ која се слизга земјата'“ (Вид. 1999). Исп. и термин *преслок* 'преслап' и топоним *Преслок* „превој преко преку планина“ (ок. Битоља; И.).

1. **ПРЕСЛАП**, ојк. Ново Корито, код Ошљана, ок. Нинићева (Кула 3); 2. **ПРЕСЛАП**, ор. Горња Соколовица, код Књажевца (Димић, 166); 3. **ПРЕСЛАП** 1230 = **ПРЕВАЛАЦ**, ор. Сува Планина, ор. Голаш, ојк. Космовац (Ниш 4; Стан. 4, 498); 4. **ПРЕСЛАП** 1496 = **ПРЕСЛОП**, ор. Литица 1683, ор. Сува планина (Ниш 4); 5. **ПРЕСЛАП**, ојк. Миљковац, код Горње Топонине, ок. Ниша (Ниш 1); 6. **ПРЕСЛАП**, ојк. Лазница, код Крепољина (Петровац 4; Паунк., 19); 7. **ПРЕСЛАП**, ор. Терзина горица 1022, ор. Бабичка гора, ојк. Бабичко (Ниш 3); 8. **ПРЕСЛАП**, ор. Карпина, ојк. Горњи Вртогош, ок. Врања (Маринк. 1, 89); 9. **ПРЕСЛАП** 1582, ор. Чемерник, ојк. Битврђа, обл. Власине (Врање 4; Крст. О., 332). *Преслај* је геог. термин састављен од префикса *пр-* и термина *слај*

’превој, планинско седло’. „Unakrštenjem sa *prijevoj*, *preslijež* ili *preslo*, *presedao*, gen. *-dla* dobila je riječ još prefiks *pre-* *preslāp* (Srbija, Kopaonik)“ (исп. Скок, Рј. под *slāp1*). В. код ор. Пресед 625.

ПРЕСЛЕЖ 1338, ор. Водице 1247, ор. Голија (Сјеница 2). В. код Преслијеж.

ПРЕСЛИЈЕЖ, ојк. Браићи, код Прањана, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 148). *Преслијеж* као географски термин помиње Шиц (1957, 29). У Р. МС је унета лексема *преслијеж* и дефинисана је као увала између два брда, пресло. Код Скока је лексема *преслијеж* објашњена као *превија*, место где се земља слеже, *слека*, од *слећи се*, *слечен* ’крив’ (више код Скока, Рј. под *лецајити се*).

1. **ПРЕСЛО**, ор. Шилјак 1560, ор. Ртањ, ок. Бољевца (Зајечар 1); 2. **ПРЕСЛО** 397, ојк. Горњи Дубић, ор. Гледићке планине (Крушевац 3); 3. **ПРЕСЛО**, ојк. Висока, ок. Ариља (Мис. И. 1, 120); 4. **ПРЕСЛО**, ојк. Чокотар, ор. Копаноник (Куршумлија 3); 5. **ПРЕСЛО** 1121, ојк. Рудине, ор. Рогозна (Нови Пазар 4). В. код ор. Преслап, Пресед 625 и др.

1. **ПРЕСЛОП** 599, ор. Крстатац, ојк. Црна Бара, ок. Алексинца (Параћин 4); 2. **ПРЕСЛОП** 1496 = **ПРЕСЛАП**, на ор. Сува планина, ор. Лисичина 1683, обл. Заплање (Крст. О., 334); 3. **ПРЕСЛОП**, ојк. Доњи Присјан, ок. Власотинца, ор. Крушевица (Ниш 4); 4. **ПРЕСЛОП** 1233, ојк. Куса Врана, ок. Димитровграда (Босиљград 1); 5. **ПРЕСЛОП** 1274, ојк. Ракита, ок. Димитровграда (Босиљград 1; Крст. О., 334); 6. **ПРЕСЛОП**, ојк. Широка Планина, код Трговишта (Стев., 235; Триф. Ј. 3, 175). В. код ор. Преслап, Пресло и др.

ПРЕСТОЉЕ, ојк. Доње Драговље, ор. Бабичка гора, обл. Заплање (Ниш 4). Ороними *Сџо*, *Сџол* су метафорички називи који се односе на узвишења која имају зараван. Код Видоеског пише: „Скала по облик на стол, пасиште; чукара; рид кој личи на стол“ (Вид. 1999). Ор. *Сџо* 1356 налази се у сливу Лужнице; ту је и ојконим *Сџол* (ИМ). Ор. *Пресџоље* је колективни лик.

ПРЕЦРЕШЊИЧКО БРДО, ојк. Претрешња, ок. Блаца (Арс. 1, 72). Према форми ојконима *Прецрешња* која у себи садржи консонантску групу *-цр-* уместо *-џр-*: „*pridjev crešnje*, роименичен *crešnjevica* (Srbija, Homolje), *Precrešnja* (Srbija, Toplica) < *pred crešnjom*“ (Скок, Рј. под *kriša*). У раду А. Ломе, поводом ојконима *Преџрешња* (помиње се у повељи из 1400. г.) читамо: „Сведочанства о другачијим ранијим гласовним ликовима имена значајна су поготову тамо где бисмо могли бити у дилеми око њихове етимологије“ и закључује да „је вероватнији праоблик **Предсџрџиња*, од *сџрџа*, уп. слн. *predstrešje*“ (Лома 2009, 749).

ПРЕХОД 726, ојк. Падеж, ок. Лесковца (Врање 1). По апелативу *преход* ’прелаз’. Облик без *-х-* је географски термин у македонским говорима: „премин во река; пат преку преслапно место“ (Вид. 1999 код *преод*). Топ. *Преоџ*, из слива Брегалнице, је од *преод* „место низ кое се преоѓа; премин, Превал“ (Иванова 1996).

ПРЕЧИЦА 299, ојк. Табаковац, ок. Неготина (Неготин 3; Рајк. 1, 113). *Пречица* значи ’преки пут, пречац’.

1. **ПРЖАР** 345, ојк. Белановица, код Лесковца (Ниш 3); 2. **ПРЖАР**, ојк. Врање (Врање 3; Маринк. 1, 84); 3. **ПРЖАР** 648, ојк. Биљача, ок. Бујановца (Куманово 2; Злат. 7, 126). *Пржар* је термин који се користи често у говорима јужне Србије и Македоније. Употребљава се да означи 'место које је изложено сунцу, где сунце јако греје, пече, *џриџек*, *џрисој*; место, обично шума, које је горело; место огољено пожаром'. Многи микротопоними су изведени од те основе. В. ор. Пржевина, Пржено брдо, Пржин брег, Пржи рид, Пржница, Пржољ.

ПРЖЕВИНА 964, ојк. Осреци, ок. Бруса (Куршумлија 1). *Пржевина*, у околини Вучитрна, значи земљу лошег квалитета, земљу „на којој усева лако преплане кад је иоле јача суша“ (Р. К – М 2). В. ор. Пржар.

ПРЖЕНИЦА 1517, на ор. Острозуб, Грделичка клисура (Мил. Ч. 2, 38). Из синтагме **Пржсена сџрана*, *њива* и сл. В. код Пржар.

ПРЖЕНО БРДО 376, ојк. Вукосавци, ок. Рудника (Аранђеловац 3; Јов. Б. 1, 287). В. код Пржар.

ПРЖИН БРЕГ 580, ојк. Гњилане (Куманово 1). В. код ор. Пржар.

ПРЖИН РИД, ојк. Стара Брезовица, Врањска котлина (Злат. 5, 118). В. код Пржар.

ПРЖОЛИЋЕ, ојк. Жагубица, слив Млаве (Гамулеску 1976, 132). Према аутору: „rum. prid. *pîrjolie*, u banatskom izgovoru *pîrjolicе*, množinski oblik srednjeg i ženskog roda od prid. *pîrjolit* 'izgoreo; uništen, opustošen vatrom'; razvijen iz rum. gl. *a pîrjoli*, мађарског порекла“ (И.).

ПРЖОЉ, ојк. Лесковац, слив Млаве (Јов. Љ., 370). Од рум. *pîrjol* „veliki, uništavajući požar; uništenje, pustošenje (vatrom)“, regresivna izvedenica od gl. *a pîrjoli*“ (Гамулеску 1976, 132).

ПРИБОВ ДОЛ, ојк. Шљивовик, ор. Шљивовачки врх, ор. Голаш 960, ок. Пирота (Костић 4, 270). Према м. имену *Прибо* (Грк.).

ПРИБОВИЦА 870, ор. Црни врх 1163, ор. Сува планина, ојк. Бабушница (Пирот 3). Од м. имена *Прибо* преко неке синтагме **Прибова главица*, *чука* и сл. до именичке форме грађене суфиксом *-ица*. В. ор. Прибов дол.

ПРИБОЈ, ојк. Царина, код Осечине, ок. Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 454). Исп. мтоп. *Прибој* у селу Вишесави где су „летњи станови појединих, стоком богатих сељака“ (И., 388). В. код ор. Прибојна.

ПРИБОЈНА, ојк. Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368). Из синтагме **Прибојна сџрана*, *коса* и сл. *Прибој* је: 1. место на води где готово увек има ветра; 2. место где почиње одводни канал; 3. стаја за овце, овчара, овчарник (према Р. МС). Значење географског термина *џрибој* је „стрмен речен брег; висок скалест брег кој постојано е плавен од водата; место во река каде што се пени вода“ (Вид. 1999).

ПРИБОЈ, ојк. Рача, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 379). Топоним је икавски облик термина *џревој*. В. ор. Превој.

ПРИЗРЕНСКА ГОРА, ојк. Призрен (Крст. О., 122). Према ојкониму *Призрен*. Од глагола *зрейи* 'гледати'. В. код ор. Озрен.

ПРИЈАКОВ РИД, ојк. Горње Гаре, ок. Црне Траве, Власина (Ник. Р. 3, 302). Према м. имену *Пријак* (Грк.).

ПРИЈАНОВИЋА БРДО, ојк. Пријановићи, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 393). Према антропојкониму *Пријановићи*, од имена фамилије *Пријановићи*, од м. имена *Пријан* (Грк.).

ПРИЈЕДОЛСКА ГЛАВА 1963, ојк. Планиница, код Лепосавића (Цог. 1, 318). Према топониму *Приједо*, ували која се налази код превоја Ђафе, код ојконима Планиница. Исп. ојк. *Пределе*, код Ушћа (ИМ). В. ор. Предол.

ПРИЈЕЗДИНА ПАДИНА, ојк. Радосин (Радосињ, ИМ), ок. Бабушнице (Ник. Р. 3, 352). Према м. имену *Пријезда* (Грк.).

1. **ПРИЈЕКО БРДО**, ојк. Горњи Бранетићи, код Горњег Милановца (Мишк. 6, 128); 2. **ПРИЈЕКО БРДО = ПРЕКО БРДО**, ор. Голија, на ор. Јавор, ор. Бојево брдо 1748 (Ршум. 4, 5; Мишк. 4, 3). В. ор. Прекобрдо.

ПРИЈЕРОВО 942, ојк. Солотуша, код Бајине Баште, обл. Поникве (Павл. Љ. 2, 382; Стан 3, 479). Први члан је састављен од ијекавског облика предлога *јре* – *јрије* и апелатива *ров* 'место где је земља раскопана, разрована, *ровина*; веће удубљење у земљи, *долина*'. Исп. код Даничића мтоп. *Прѣровъ* и *Прѣровънице*, ок. Призрена (1863, 500). В. ор. Ровине.

ПРИЛАЗ 247, ојк. Бабово, ок. Свилајнца (Крагујевац 4). *Прилаз* је 'пут којим се долази, прилази' од *лаз* 'уски пут, стаза; место куда се пролази; искрчено место у шуми, крчевина; пропланак, чистина у шуми; прелаз преко реке'.

ПРИЛЕПСКА ПЛАНИНА 1682, ор. Бајрак 2020, Руговска клисура, ок. Пећи (Пећ 3). Према ојкониму *Прилеј*, код Дечана (ИМ). Од *јрилејиџи* 'причврстити, прикачити; прислонити уз нешто, приљубити'; *леј* 'оно што је прионуло за нешто; блато, малтер којим се облепљују куће'. Исп. ојконим *Прилејница*, код Гњилана (ИМ).

ПРИЛЕПСКА СТРАНА 1210, ор. Прилепска планина 1682, Руговска клисура, ок. Пећи (Пећ 3). Део планине окренут према Прилепу. В. ор. Прилепска планина.

ПРИЛЕПСКЕ СТЕНЕ, ор. Прилепска планина 1682, ојк. Прилеп, ок. Пећи (Пећ 3). В. Прилепска планина 1682.

ПРИПЕЧ 700, ојк. Бели Поток, ок. Књажевца (Мишк. 2, 77). *Припеч* 'место изложено сунчевој топлоти, *јрипек*, *челојек*, *јржар*'. У Македонији исто геог. термин, „место изложено на сонце; пасиште изложено на сонце“; топоними: *Припек*, *Припек* (Вид. 1999).

ПРИПЛЕТА, ор. Оштра чука 1262, ор. Копаоник, ојк. Радуње (Куршумлија 3). Према глаголу *јриплесџи* 'привезати; додати плетењем'; *јлеј* '*јлејар*, ограда од прућа, плот, зид од густо преплетеног прућа или грања'.

ПРИПОР 182, ор. Бабино мошило 623, код ојк. Бољетин (Добра 3); 2. **ПРИПОР** 725, ор. Тилва маре 498, ор. Дели Јован, ојк. Плавна (Доњи Милановац 2); 3. **ПРИПОР** 398, ор. Мироч, ојк. Мироч (Доњи Милановац 2); 4. **ПРИПОР** 563, ојк. Бучје, ор. Тупижница (Петк., 60); 5. **ПРИПОР** 846, ор. Хомољске планине, ојк. Осаница (Петровац 2); 6. **ПРИПОР** 727, ор. Глама, ор.

Андровачка планина, ојк. Стража (Лебане 3). Из глагола *йорити* 'падати', псл. корен **por-*. У Македонији је *йријор* геог. термин: 'стрмно место, стрмнина; угорница; припек', а топоними су: *Пријор* (Велес, Скопље, Пореч), *Пријоро* (Берово, Кочанско, Делчевско, Радовиш), *Пријоре* (Берово), *Пријорой* (Мариово). Михајловић наводи: *йријор*, *йријорац* „узбрдица, у Ровцима (Пижурица). Недостају топонимијске паралеле“; *йријорак* „стрма страна (брда или планине), у Боровници у Босни (Филиповић, 597). Од примера из топонимије наводим само микротопоним на планини Дели-Јовану који гласи Припур. (Вокал у место етимолошког *o* свакако је влашка креација)“ (Мих. 1970, 170).

ПРИПОРИ, ојк. Мокра Гора, ор. Тара (Беш., 252). В. код ор. Припор.

ПРИСАДИ 1035, ор. Врви кобила 1280, ојк. Несврта (Врање 4; Мил. Ч. 2, 73). *Присади*, множина од *йрисад* 'йресада, садница, пресађена биљка'. Термин *йрисад* је 'присадено овошно дрво; градина'; исп. топониме: ојк. *Присад*, ок. Прилепа; *Присадо*, ок. Струмице; *Присади*, ок. Битоља (Вид. 1999). В. ор. Присед, Присађе.

ПРИСАДЊА, ојк. Горња Каменица, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Пирот 1). *Присадња* је земљиште на коме је обављено пресађивање, где су саднице. В. код ор. Присади.

ПРИСАЂЕ, ојк. Дуго Поље, код Сокобање (Зајечар 3). Ор. је збирна име-ница, од *йрисад*, *йрисади*. В. ор. Присади, Присед.

ПРИСАКА 798, ор. Кучај, ојк. Сисевац (Параћин 2). Према орониму *Сака*, ор. Кучај (Параћин 2). Ороним који се зове *Присака* налази се *йри*, код, уз ороним *Сака*. У близини, у насељу Кривељ, забележен је мтоп. *Сакашиица* и поток *Сакашиица* (Рајк. 1, 114). За њих Гамулеску каже да их „verovatno treba dovesti u vezu s rum. prid. *sec* 'suh, bezvodan, usahnuo (< lat. *siccus* ...), zastupljen sa različitim oblicima – medju kojima i *Saca* – u rumunskoj toponimiji (Jordan, Top. rom. 127). Ovo je objašnjenje potvrđeno i značenjem srpskohrvatskog toponima“ (Гамулеску 1976, 133). В. ор. Сака.

1. **ПРИСЕДО**, ојк. Вољевци, ок. Малог Зворника (Павл. Љ. 2, 486); 2. **ПРИСЕДО**, ојк. Драгодол, код Пецке, ок. Осечине (Павл. Љ. 2, 452). Од пољопривредног термина *йрисед* 'садница, младица': место где се може *йрисадиити*, *йосадиити* поред чега што је раније посађено, *йриседиити*. Према Скоку: „Значајно је да је у *prised* очуван облик с пријевојем *sed*“ (Рј. под *sáđiti*). Исп. *йрисад* 'пресада, садница'. У овом крају има више мтоп. (њива, шума) *Приседо*: у Будишићу – њива (И., 495); у селу Доње Кошље – *Приседо* (И., 428); у Јеловику – *Мали йриседо* и *Вучја йриседо* (И., 410). В. ор. Присади.

ПРИСОВИЦА, ор. Врхови 1533, ор. Радочело, ојк. Чечина (Нови Пазар 1). Налази се уз ор. *Совљача* те је према њему, уз предлог *йри*, формирано име *Присовица*.

ПРИСОЈ = **ПРИСОЈЕ**, ојк. Белица, ок. Јагодине (Рад. Ј., 115). Термин *йрисој*, *йрисоје* је 'место изложено сунцу; обично стрма страна узвишења које загрева сунце'. Исп. термине *йријек*, *йржар*. В. ор. Пржар, Припеч, Прженица и др.

ПРИСОЈА, ор. Цветалица 1022, ор. Равна планина, ојк. Мало Церје (Ча-чак 4). Исп. у селу Рибнику, код Витине мтоп. – *Присоја*. В. ор. Присој.

ПРИСОЈАК, ојк. Сиљевица, код Рековца (Мишк. 3, 153). *Присојак* је *ѝрисој*, *ѝрисоје*, страна на узвишењу изложена сунцу. В. ор. Присој.

1. **ПРИСОЈЕ** = **ПРИСОЈ**, ојк. Белица, ок. Јагодине (Рад. Ј., 115); 2. **ПРИСОЈЕ** 977, ор. Студена планина, обл. Гокчаница (Павл. Р. 1, 229); 3. **ПРИСОЈЕ**, ојк. Бјела Рјека, ор. Златибор (Мић. Љ., 460); 4. **ПРИСОЈЕ**, ојк. Рача, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 379). В. ор. Присој.

1. **ПРИСОЈНИЦА**, ојк. Санковић, код Мионице (Павл. Љ., 927); 2. **ПРИСОЈНИЦА**, ојк. Баћка, код Драгаша, обл. Гора (Јут. М. 4, 71). Из синтагме **Присојна сѝрана*, *њива* и сл. суфиксацијом са *-ица* формиран је именички облик топонима. В. ор. Присој, Присојак.

ПРИЧЕЉ 679, ојк. Горња Каменица, код Књажевца, обл. Заглавак (Пирот 1; Енц. Југ. Зајечар; Мишк. 4, 149). Ту протиче *Причељски ѝојок* л. пр. Трговишког Тимока (Мишк. 4, 149). Према новом материјалу из области Заглавка, више пута је забележен мтоп. *Причал*; и у селу Горња Каменица топоним има форму *Причал*, а не *Причељ*. Топониме *Прич*, *Причал*, *Причељ* Динић објашњава као називе за земљишта дата према положају у односу на сунце (Динић, 151 и 57). У Бугарској, у околини Ћустендила, налази се место *Причел*: „от изч. прил. **ѝричел* ’взправен като чело’, т.е. ’стръмен’, срв. ... *Челойечане*“ (Заимов 1967, 208). Исп. термине *ѝриѝек*, *челойек*, *ѝрисоје*. В. ор. Припеч, Присоје.

ПРЛА, ојк. Солотуша, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 382). Име брда је, према Павл. Љ., од термина *ѝрло*: „зиратне земље /су/ по странама речног корита ... Прлима, Облику“ (И., 381). Исп. код ор. Прлина.

1. **ПРЛИНА** 652, ојк. Лебане, ок. Приштине (Приштина 3); 2. **ПРЛИНА** = **КРС**, ојк. Алдинац, ор. Стара планина, обл. Заглавак (Динић, 94). *Прлина* је ’песковита, растресита земља, без влаге, изложена сунцу; мршава земља која се састоји од иловаче и песка; земља лошег квалитета непогодна за гајење биљака; каменита, стрма страна брда’. Термину *ѝрлина* одогварају следеће варијанте према којима могу да настану топоними: *ѝрљага* (Вук, Рј.), *ѝрљуга*, *ѝрљина*, *ѝрлац*, *ѝрљужа*, *ѝрљуша*. Исп. *ѝрлиѝи*, *ѝрљѝи* ’палити, жећи (о сунчевим зрацима)’; *ѝрло* ’стрма, коса страна земљишта с растреситом, дробљивом површином коју киша и вода спира’ (према Р. МС).

ПРЛИНЕ = **ПРЛИНСКИ ШТУРАЦ**, ор. Велики Штурац, ор. Рудник (Мишк. 5, 222). Топоним је у множини. В. код ор. Прлина.

ПРЛИНСКИ ШТУРАЦ = **ПРЛИНЕ**, ор. Рудник (Жуј., 68). В. код ор. Прлина.

1. **ПРЛО**, ојк. Градиште, ок. Књажевца, обл. Заглавак (Динић, 178); 2. **ПРЛО**, ор. Борјанско брдо 800, ор. Велики Јастребац (Прокупље 1). *Прло* је ’стрма, коса страна земљишта с растреситом површином коју киша и вода спира’ (код Р. МС). В. код ор. Прлина.

ПРЛОВИ 712, ојк. Нови Пазар (Нови Пазар 3). В. ор. Прло, Прлина.

ПРЛОГ, ојк. Мелница, ок. Петровца (Петровац 1). Наставак *-ог*, стари придевски суфикс мушког рода, среће се у ретким лексемама као што су *осџрог*, *брлог*, *џарлог*. Основа *џрл-* је из *џрлийи* 'палити'. В. код ор. Прлина.

ПРЉАК 574, ојк. Јабланица, ор. Велики Јастребац (Куршумлија 2; ГАЈ Ниш). Од глагола *џрљийи* 'џрљийи, палити, жећи'; из синтагме **Прљен* (*брег*) > *Прљак*; исп. *џрљейина* 'опаљено, опрљено место'. В. код ор. Прлина.

ПРЉАЧКА КОСА, ојк. Беочих, код Рековца (Мишк. 3, 153). Ороним је именован према неком ониму **Прљак*. В. ор. Прљак.

ПРЉЕШЕВАЦ 363, ор. Обла глава 422, ојк. Козељ, обл. Качер (Аранђеловац 3; МЈ–ДП, 65). *Прљешевац* је назив брда, шуме и њиве у селу Козељ. Према надимку *Прља* (МЈ–ДП, 164). Исп. презимена *Прљ*, *Прља*, *Прљевих* (ЛП).

1. **ПРЉИНЕ**, ојк. Злодо, ор. Јаворина, код Бајине Баште (Павл. Љ. 2, 395); 2. **ПРЉИНЕ**, ор. Стрмо брдо, ојк. Суво Грло, Метохијски Подгор (Стиј. 1, 353). Топоними имају облик множине термина *џрљина*. В. код ор. Прлине.

ПРЉИНСЋИ РТ, ор. Прлина, ојк. Алдинац. Обл. Заглавак (Динић, 94). Према орониму *Прлина* (И.). В. ор. Прлина.

1. **ПРЉУША**, ојк. Лелић, код Ваљева (Павл. Љ., 753); 2. **ПРЉУША** 285, слив Јовановачке реке д. пр. Велике Мораве, ок. Ћићевца (Марк. Ј. 2, 210). *Прљуша* је *џрљуга*, мршава земља која се састоји од иловаче и песка, *џрљужа* (Р. МС).

1. **ПРЉАВОР**, коса, ојк. Прњавор, код Годачице (Драгић 1, 244); 2. **ПРЉАВОР**, ојк. Грачац, код Трстеника (Павл. Р. 1, 352). Лексема *џронија*, *џроња* (15. в.) 'земља која се добија као награда за службу у војсци', Скок објашњава као: „Balkanski grecizam od biz. *πρόνοια*, *προνόιαρος*: rum. *pronie* ... arb. *pronjë*. Oвато ide *Prnjavor* m (Vuk) '1. manastirsko selo, dobro, imanje, 2. toponim'“ (Рј. под *pronija*). Исп. и ојк. *Јошанички Прњавор* (Рад. Ј., 67).

ПРЉАВОРСКА ГЛАВА 637, ор. Орловац 546, ојк. Прњавор, код Горњег Милановца (Аранђеловац 4). В. код ор. Прњавор.

1. **ПРОВАЛИЈА** 152, ојк. Богдановица, ок. Уба (Ваљево 2); 2. **ПРОВАЛИЈА**, ор. Мачија глава 743, ор. Тресибаба (Ниш 2); 3. **ПРОВАЛИЈА**, ор. Трем 1808, ор. Сува планина (Ниш 4); 4. **ПРОВАЛИЈА**, ојк. Ћириковац, код Пожаревца (Милад. М. 1, 138); 5. **ПРОВАЛИЈА**, слив Ратковачке реке, ојк. Рековац (Мишк. 3, 153). *Провалија* је геог. термин 'дубоко удубљење са стрмим странама; пропаст, бездан, понор'.

1. **ПРОГОН** 157, ојк. Кладушница, код Кладова (Кладово 3); 2. **ПРОГОН** 650, ојк. Горње Зуниче, код Књажевца (Зајечар 4; Енци. Југ. Зајечар); 3. **ПРОГОН** 307, ор. Мојсињске планине, ојк. Крушевац (Стан. 2, 864); 4. **ПРОГОН** 439, ојк. Гостиница, ок. Ужица (Позн., 11). Према глаголу *гонийи*, *џрогонийи*. Термин *џрогон* користи се у пољопривреди. Има више нијанси значења која су детаљно описана у материјалу из Сврљига: „путељак (између њива) за истеривање стада на пашу ... пашњаци и узан пролаз између њива за пролаз стоке ... предео испресецан путевима којима се стада истерују на пашу“ (Богд. 1, 158). У македон-

ским говорима *ѝрогон* значи „нива што се изорува со волови за еден ден; патека меѓу ниви по која се истерува добиток“ (Вид. 1999).

ПРОГОРСКА КОСА 759, ор. Кучај, ојк. Сисевац (Параћин 2; Марк. Ј. 5, карта). Придевски члан синтагме изведен је од неког топонима **Прогор* од *ѝро-* и *гор-* (из *горейи*). Исп. *одгор* 'припека, жега'; *огорелина* 'ожеглина'; ојк. *Прогар*, Земун; *Прогорелица*, Краљево; *Прогоревци*, Аранђеловац (ИМ); махала *Прогорелица* у селу Петропоље, Гружа (Драгић 1, 309).

ПРОДАНОВИЦА 357, на ор. Јухор, ојк. Драгошевац, ок. Јагодине (Крушевац 2; Мишк. 3, 154). Ороним је изведен од л. имена *Продан*, преко неке синтагме: **Проданова коса, њива* и сл.

ПРОДОЛЕ, ојк. Добриња, ок. Пожеге (Мис. И. 3, 368). *Продола* је 'ѝродол, долина, дубодолина, драга, просека, увала'; *ѝродоле* 'продол' (Р. МС).

ПРОЈИЋ 1209, ор. Ожаљ 1242, ојк. Бучје, ок. Прибоја (Пљевља 1). Према антр. *Пројић* (ЛП); исп. л. име *Пројо* (Грк.).

ПРОКИН БРЕГ, ојк. Претрешња, ок. Блаца (Арс. 1, 72). По л. имену *Прока* (Грк.).

ПРОКИЋА БРДО 1126, ор. Буковица, ојк. Зарожје, ок. Ваљева (Крупањ 4). По имену фамилије *Прокићи*; исп. и махала *Прокићи* (И.).

ПРОКЛЕТИЈЕ, планински венци у чији састав улазе планине око Дечана, Пећи, према Плаву, до Скадра (Цог. 1, 225; ГАЈ Титоград). Назив *Проклеѝије* односи се на планински масив који обухвата планине од Средњег тока Ибра до Скадра. О топонимима дела Проклетија писао је Џоговић. Он наводи изговорне варијанте: *Проклеѝије*, *Прокл'еѝије*, *Проклеѝе ѝланине* и, од арбанашких информатора, *Vjeshk'te Nem'na*, *Vjeshk'te Nem'ne*, *Vjeshka e Nemun*. Додаје: „Значења ових појмова се подударају (= проклете, тј. уклете планине) и свакако се односе на непроходност и суровост планина у централном делу проклетијског масива“ (Цог. 1, 227). У веровањима људи са ових простора посебно место је припадало обреду *ѝроклеѝија*. Камен има посебан значај у обредима и магијским радњама. Један од таквих обичаја је и *ѝроклеѝија*, стари обичај примењиван у Херцеговини, Црној Гори и Србији. Приликом проклињања, анатемисања, онога ко је нанео неку штету, ко је крив због нечега, баца се камење на одређено место, обично на неком брду, узвишењу, на раскршћу. Том приликом се од камена праве *гомиле* које имају тотемски карактер. Такве клетве, *ѝроклеѝије*, обављале су се када су оштећени сматрали да је потребно, те је таквих гомила камења могло бити без ограничења. Тај обичај се до данас одржао у источној Србији. В. о томе Кулишић 1998. О ор. Проклетије исп. и Леши (1987, 509).

1. **ПРОКОП** 270, ојк. Велика Иванча, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1); 2. **ПРОКОП** 399, ојк. Винча, ок. Страгара (Аранђеловац 4); 3. **ПРОКОП** 379, ојк. Витково, ок. Александровца (Куршумлија 2); 4. **ПРОКОП**, ојк. Кнежица, код Петровца (Јов. Љ., 365). *Прокој* је 'оно што је у земљи прокопано, ров, канал; подуже удубљење у каквом земљишту, жарак' (Р. МС).

ПРОКОПАЧКА КОСА, ор. Соколовица 752, ор. Велики Јастребац (Прокупље 1). Према топоапелативу *Прокојац* од *ѝрокој*. В. ор. Прокоп.

ПРОКОП(И)ЈЕ, ојк. Големо Село, обл. Пољаница, ок. Врања (Ник. Р. 4, 145; Злат. 1, 127). У суседном селу Драгобужде 'црквиште' се зове *Прокојје*, према Св. Прокопију (Злат. 1, 123). Исп. *Прокојје* 'заветина, заветни крст и оско-руша као записно дрво Св. Прокопију' у селима у сливу Грлишке реке (Динић 1, 257).

ПРОЛЕСКИ ПРЕСЛАП, ојк. Пролесје, слив Пчиње (Триф. Ј. 3, 151). Према ојкониму *Пролесје* из *лесје*, *лес* 'шума'. В. ор. Прелесје.

ПРОЛЕТЊАК 1040, ор. Свињарник 1201, ор. Влашка планина, ојк. Церев дел (Пирот 3). 1. Место на коме се обављају *пролејњи* послови; место где се изгони стока на испашу; 2. место где дува летњи ветар, *лејњак*?

ПРОЛОМСКА ПЛАНИНА ојк. Пролом, ок. Прокупља (Прокупље 3). Геог. термин *пролом* значи процеп чије се косе приближују ка врху док се на дну налази јаруга којом обично протиче поток (према Цвијићу 1923, 85). Код Видоеског *пролом* је „проод мег’у скали направен од река; премин низ каменливо место; теснина во планина по која поминув *пайи*, клисура со високи страни“ (Вид. 1999).

ПРОЛУПНИЦА 1238, ојк. Штава, код Куршумлије (Куршумлија 3). Од *про* и *луб(б > њ)ница*. Забележена је река *Лубница* д. пр. Косанице д. пр. Топлице и ороним *Лубнички вис*, ојк. Рударе, код Куршумлије (в.). Од *лубница* 'лубњача, лубара, брвнара, колиба'; стсл. *лоубњъ* од *лоубъ* 'кора од дрвета, лика'.

ПРОНИКЛИЦА, ор. Главчина 650, обл. Хомоље (Драг. 1, 319). Из глагола *проникнути* 'почети ницати, изнићи; избити, појавити се, помолити се'. Метафорично: брдо које је проникло, које се помолило, извирило. Према опису: „Друга грана иде на лепо брдо *Прониклицу*, која је много нижа од Главчине ове, ал с ресавске стране опет јако пада у очи“ (И., 319).

ПРОПАШТИЦА, ок. Приштине, код ојк. Орлане (Лебане 3; Стан. 3, 583). Од орографског термина *пројас(џ)* 'провалија, бездан' и сложеног суфикса *-скица > шџица*, који се среће као наставак у именима вода. Може се претпоставити да је постојао неки водени ток о коме нема података; постоји ојконим *Прошашџица* (ИМ).

ПРОПЛАНЦИ, ојк. Брајићи, код Прањана, обл. Таково (Фил. М., 170). Ороним има облик множине. *Пропланак* значи 'невелика чистина, обично на ивици или у средини шуме' (према Р. МС). Исп. *плана*, *планица*. В. ор. Плана.

ПРОРОК, брег више села, ојк. Горње Неродимље, код Урошевца (Бук. 4, 396). *Пророк* – назив за онога ко тумачи, предсказује, предвиђа оно што ће се тек догодити; онај који прориче будућност; исп. глагол *прорицаџи*. У сливу Брегалнице је топоним *Пророковџе колиби*, место у планини: „По прекар од *пророк*“ (Иванова 1996, 521).

1. **ПРОСЕК** 281, ојк. Брајковац, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1; Петр. П. 1, 125); 2. **ПРОСЕК** 263, ојк. Прогореоци, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1); 3. **ПРОСЕК** 362, ор. Тишово брдо 380, ојк. Гараша, ок. Аранђеловца (Аранђеловац 1); 4. **ПРОСЕК** 232, ојк. Чучуге, ок. Младеновца (Аранђеловац 2); 5. **ПРОСЕК** 449, ојк. Горња Буковица, ор. Влашић, ок. Ваљева (Стан. 3, 621; Павл. Љ., 593).

Просек је геог. термин 'просечено, уско и уздужно удубљење са стрмим странама у брдском терену, *ѝроселина*, *раселина*' (према Р. МС); „део брда који је исечен да се кроз њега проведе пут, или да се избегне одроњавање“ (Бак.).

ПРОСЕНИК, ор. Варденик, ок. Сурдулице (Милић. 1, 274). 1. Према *ѝросен* 'који је од *ѝроса*'; *ѝросеница* 'хлеб од просеног брашна; слама од *ѝроса*; биљка *foenum graecum*, *ѝросењак*' (Бак; Скок, Рј. под *gròso*). 2. *Просеник* је 'део земље који је у сенци, место осенчено, покривено сенком; место које сунце не греје, осој'. Исп. *сен*, *сенка*, *осен*, псл. *сѣтъ* 'хлад'; глаголе *ѝросениѝи*, *осениѝи* 'покрити сенком, заклонити од светлости, сунца'.

ПРОСЕЧЕНИ КАМИК, ор. Беринска чука 1306, ојк. Берин Извор, ок. Димитровграда (Босиљград 1). В. ор. Просечен камен.

1. **ПРОСЕЧЕНИЦА**, ојк. Јелакце, код Сочанице, ор. Копаоник (Куршумлија 3); 2. **ПРОСЕЧЕНИЦА** 1508, ор. Мусул 1778, обл. Крајиште (Врање 4; Мил. Ч. 2, 37). В. ор. Просечен камен.

1. **ПРОСЕЧЕН КАМЕН**, ојк. Бабина Пољана, код Врања (Злат. 5, 111); 2. **ПРОСЕЧЕН КАМЕН**, ојк. Вратарница, код Грлишта, ок. Зајечара (Динић 1, 235). Први члан синтагме је придевски облик, исп. глагол *ѝросећи* 'пресећи, расећи; начинити отвор, пролаз; пробити усецајући, пробијајући кроз земљу, стену и др.'. Коментар Динића је: „Можда је камен просечен да би туда прошао пут, али можда ... је састављен од кречњака и лапорца, који су образовали вертикалну стену као ножем одсечену“ (И., 235).

ПРОСИНЕ, ор. Видакова превоја 726, ор. Троглав (Чачак 3). Облик орнима је у множини – *Просине* од *ѝросо*, биљка која се користи за исхрану стоке *Ranісum mіlіасеum*. Исп. топониме: *Просија*, *Просиѝиѝе*, *Просиѝе* (слив Брегалнице, Иванова 1996); *Просиѝиѝе*, у ојк. Лепојевићи и ојк. Ратковићи, ок. Јагодине (Мишк. 3, 154); *Просиѝиѝе*, у ојк. Бучум и ојк. Лабуково, ок. Сврљига (Богд. 1, 158) и др. В. ор. Просиште.

ПРОСИПЕН КАМЕН, ор. Кучај (Параћин 2). *Просиѝ* значи 'просипање, осипање'; *ѝросиѝина* је 'оно што је просуто'. Лексема *сиѝар* има значење 'растресит материјал настао распадањем стена и нагомилан на подножју брегова и планина' (према Р. МС). Топоним *Просиѝен камен* односи се на место на коме је осипањем настала гомила камена, место на коме је дошло до одроњавања, одрон'. Исп. топониме у сливу Брегалнице: *Сиѝјеѝо* „дол со шума и 'разнесени' камење“; *Сиѝче* „каменливо место“ (Иванова 1996, 581).

ПРОСИШТЕ, ојк. Ратковићи, ок. Јагодине (Мишк. 3, 154). В. код ор. Просине.

ПРОСЈЕК 1052, ор. Зарошка коса 917, ојк. Зарожје, код Ваљева (Крупањ 4). В. ор. Просек.

ПРОСЈЕЧЕНИЦА, ојк. Теочин, код Горњег Милановца (Мишк. 6, 146). В. ор. Просеченица.

ПРОСТРУГА 740 = **ОКРУГЛАЈ**, ојк. Горњи Бранетићи, код Љига (Ваљево 4; Рак. М., 740; Стан. 2, 608; МЈ–ДП, 65). У селу Лозан, ок. Сврљига, Богдановић је прибележио топ. *Просѝруга* „место на пашњаку, где су некад овце мужене у

подне (ако им је виме набрекло) и пландовале“ (Богд. 1,158). *Сѝруга* је, према Скоку, „*malı torić u kom se ovce, kad se iz tora izgone, dočekuju i muzu ... veliki tor, torina ... dera gdje je plot provaljen (Srbija), tjesnac, ždrijelo (Kosmet)*“. Лексеми сматра 'балканским пастирским термином', из рум. *strugă*, али истиче да је основна реч **stronga*: „То би био илиторачки пријевој према lat. *stringere*“ и тиме га ставља у ред илирских супстрата (Рј. под *strūga*).

ПРОТИНО БРДО, ојк. Бранковина, ок. Ваљева (Павл. Љ., 569). Према наживу за свештеника, попа – *ѝроѝа*.

ПРОТИЊЕВА УНКА, ојк. Тараш, Банат (Ђап. 4, 247). Према особи чије је презиме *Проѝић*.

ПРСТЕНОВАЦ, ојк. Шарани, код Такова, ок. Горњег Милановца (Мишк. 6, 134). Према неком локалитету **Прсѝен*; метафоричко именовање због кружног облика, преко синтагме **Прсѝенов брег, вис* и сл., до једносложног назива *Прсѝеновац*. Исп. топоним *Прсѝен*, назив за поље у сливу Брегалнице (Иванова 1996, 522).

ПРЋЕВАЦ 524, ојк. Пирот, ор. Басара (Пирот 4). Према надимку или имену. Исп. презимена: *Прћан, Прчан, Прчић* (ЛП); ојкониме: *Прћево*, код Клине; *Прћеновац*, код Новог Пазара (ИМ).

ПРЋИЈЕ, ор. Обла глава, ојк. Корман, код Алексинца (Мишк. 4, 92). Назив за брдо на коме се налазе имања која је као имовину донела девојка приликом удаје, *ѝрћија*.

ПРУГАВИЦА 1194, ор. Рогозна планина, ојк. Одојевиће, слив Рватске реке л. пр. Ибра (Нови Пазар 4; Мишк. 4, 29). 1. Псл. **прогъ* (превој корена **прегъ*) је лексема *ѝруг* м (16. в.) која значи *скакавац, скок*; глагол *ѝругаѝи* 'скакати пропињући се (према Скоку, Рј. под *прѝзати*). Пишући о промени прасловенског назала **o* у српским записима, Лома помиње и топоним *Пруговац*: „*Пруговац* (1498), уп. пољ. *Pręgowo (Prangenu)*: **прогъ* 'скакавац'“ (Лома 1994, 119). 2. Корен *ѝруг-* је псл. **прогъ* 'јарам'; према Вуку, *ѝруг* значи 'дуг, дугачак' (у Срему); *ѝруга ж* је *linea, жиљ* „оно што пукне на леду или стаклу као жица“, *ѝаја, сѝријека* (Рј.); *ѝруга ж* „простор, површина између каквих граница, међа која се одваја, издваја из чега“; придев на *-асѝ ѝругасѝ* 'који има пруге, шарен' (према Р. МС). Исп. ојкониме: *Пруговац*, код Алексинца; *Пругово*, код Пожаревца; *Пруговац*, код Приштине; презимена: *Пруг, Пруго, Пруговац, Пруговић* (ЛП). В. ор. Пруговац.

ПРУГОВАЦ, ок. Приштине, ојк. Пруговце (Енц, Југ. Приштина; ГАЈ Приштина). В. код ор. Пругавица.

ПРУЖЕВИНА, ојк. Поцесје, код Рашке, ор. Копаоник (Нови Пазар 2). Можда према *ѝругаѝи се* 'простирати се, протезати се, заузимати какав простор'. За лексеми *ѝругина* Скок каже: „*koliba kraj tora za noćivanje čobana*’ = *plužina* (Vuk) ... Mogla bi biti augmentativna izvedenica od stcslav. *proгъ* > *prug* (v.). Упор. češ. *pružina* 'Gerte, Rute, prud'“.

ПРУЖЕВИЦА 453, ор. Стражевица 622, ор. Рудник (Аранђеловац 3). В. ор. Пружевина.

ПРЦИЈЕЉ 1324, ор. Софриште 1277, ор. Златар, ок. Сјенице (Сјеница 1). Од основе *Прц-*, псл. **perkь-*, и ретког наставка *-ѣљ*. Исп. глагол *ѣрцаѣи* 'прорастати, пробити се растући на површину, избити, израсти; копрцати се, бацкати се'; *ѣрцољак* 'мали човек; дечачић; мала, ситна ствар' (код Скок, Рј. под *prcati; frcati se*; Р. МС; Вук, Рј.).

ПРЧИН БРИЈЕГ, ор. Мокра гора, ок. Пећи (Цог. 1, 318). 1. Од *ѣрч* 'јарац'; исп. орониме: *Јарчева коса, Јарчевац, Јарчево брдо*; 2. Према надимку или имену; исп. презимена: *Прчан, Прчић, Прчевић* (ЛП). Исп. топоним *Прчевитје ниви*, слив Брегалнице (Иванова 1996, 523).

ПРЧЊАЧА 1175, ор. Крчаник 1138, ор. Равна планина, ојк. Церје, обл. Гокчаница (Чачак 4; Павл. Р. 1, 229). В. код ор. Прчин бријег.

ПУДАРНИЧКИ РИД, ојк. Брсница, Врањска котлина (Триф. Ј. 1, 85). 'Рид који припада пударима, који се односи на пударе, пударски', од *ѣудар* 'онај који чува виноград или друге усеве'; гл. *ѣудити* 'терати, плашити' (према Р. МС).

ПУЗАЉАК 426, ор. Кучај (Параћин 2). Псл. **pylz-* 'пузати; гамизати, клизати, мицати се'; исп. *ѣузан, ѣузав, ѣузив, ѣузљив* 'који је клизав; који се помиле пузећи'; *ѣузаљка* 'клизиште' (према Скоку, Рј. под *pusti*). Исп. мтоп. *Пузаљка* 'ливада на стрмини и клизавом месту' (ојк. Костомлатица; Злат. 1998). В. ор. Пузаљка.

ПУЗАЉКА, ојк. Боботе, ок. Александровца, код Крушевца (Куршумлија 2). В. код ор. Пузаљак.

ПУЈИН ДЕЛ, ојк. Добровиш, ок. Власотинца, ор. Острц (Ник. Р. 3, 315). Ту је и мтоп. *Пуино рамнишје* (И., 316). Према л. имену *Пуја* (Грк.).

ПУЈИН ЧУКАР, брдо, ојк. Вратарница, ок. Зајечара (Динић 1, 258). Према л. имену *Пуја* (Грк.). В. ор. Пујин дел.

ПУЉЕСКО БРДО, ојк. Царина, код Љубовиђе, ок. Осечине (Павл. Љ. 2, 454). У селу је заселак *Пуљези* (И.). *Пуљези* су 'далматински и католички род који је тек овде примио православну веру' (И., 457).

ПУЉИНА ЧУКА, ојк. Изамно, Врањска котлина (Злат 5, 121). Према м. л. имену *Пуља* (И.).

ПУЉКОВАЦ, ор. Мерћез 927, ор. Кобаоник (Нови Пазар 4). Према *Пуљко*, уп. л. имена *Пуља, Пуљо* (Грк.).

ПУНИШИНА ГЛАВА 961, ојк. Трпезе, ок. Куршумлије (Приштина 2). Према м. имену *Пуншица*.

ПУНИШИН КРШ, ор. Лацића брдо 878, ојк. Трн, ок. Куршумлије (Приштина 2). Према м. имену *Пуншица*. У суседству је ороним *Пуншицина глава* (в.).

ПУОВАЦ, ојк. Брусница, код Горњег Милановца (Мишк. 6, 123; Мишк. 5, 229). Према 1. антропониму **Пу(х)о, Пујо*; исп. презимена: *Пух, Пухаћ, Пуховић, Пуовић* (ЛП); ојкониме *Пуховац*, ок. Крушевца; *Пухово*, код Лучана (ИМ); 2. зоониму *ѣух, ѣув* < **ѣлх* (15.в.). Исп. топониме: *Пухово, Пуховац* (Скок, Рј. под *puh*).

ПУРИНА ПАДИНА, ојк. Добрејанце, ок. Врања, обл. Пољаница (Ник. Р. 4, 186). Према м. имену *Пура* (Грк.).

ПУРКАН 253, ојк. Полатна, код Александровца, ок. Пожаревца (Крагујевац 2). Од м. имена *Пурко* из **Пурков врх* и сл. након губљења апелатива и формирања именичког облика наставком *-ан*.

ПУРКАРАЦ 770, ор. Смрдан 579, ојк. Крупаја, ок. Жагубице (Петровац 4). Према антропониму; исп. румунска имена *Purcar, Purcăr* (Кон., 354); презимена *Пурко, Пуркић* (ЛП). Из **Пуркаров брег* и сл. до изведеног именичког лика *Пуркарац*.

ПУРКОВАЧА, ојк. Грачаница, ок. Љубовије (Павл. Љ. 2, 475). Од л. имена *Пурко* (И., 476).

1. **ПУСТО БРДО**, ојк. Лајковац, ок. Лазаревца (Павл. Љ., 747); 2. **ПУСТО БРДО** 1114, ор. Златибор, ок. Ужица (Стан. 1, 818). Атрибут *йусѝ* може да значи 'који ничим није испуњен; ненасељен, празан; забачен, удаљен; без значаја, бесплодан'; исп. термин *йусѝа* 'пуст крај, ненасељено и необрађено пространо земљиште'. Термин *йусѝина* у македонским говорима значи „големо пространство со оскудна растителност; каменлива и песочна месност“ (Вид. 1999).

ПУСТО ПОЉЕ 1100, ор. Повљен, ојк. Костојевићи, ок. Бајине Баште (Јов. Б. 1, 176; Павл. Љ. 2, 408; Стан. 3, 414). В. ор. Пусто брдо.

ПУСТО ЧЕЛО, ојк. Цулине, ок. Малог Зворника (Павл. Љ. 2, 489). Геог. термин *чело* значи „рамнатинка међу два рида; рамно и голо место на планина; предниот дел на врв на планина“ (Вид. 1999). В. код ор. Пусто брдо.

ПУСУЛА 399, ојк. Миличиница, ок. Ваљева (Крупањ 2; Павл. Љ., 792; Стан. 4, 991). Лексема *йусула* је турска – *pusula* 'писамце, потврда; компас' (Шкаљ. 1966). Нејасно је како је дошло до употребе ове лексеме у номинацији терена.

ПУТНО БРДО, ојк. Брајковац, ок. Лајковца (Ваљево 2; Петр. П. 1, 159; Мишк. 6, 192). Придев *йуѝни* значи 'који се односи на пут, путовање', примењено на ороним – 'брдо преко кога се може ићи, путовати; брдо на коме су путеви који омогућују путовање људима, колима'.

ПУЦИЈАШКО БРДО, ојк. Коштунићи, ок. Горњег Милановца (Фил. М., 163). Нејасно. Можда према надимку у вези са обављањем неког посла? Исп. м. име *Пуцо* (Грк.), презимена *Пуц, Пуцић, Пуцина, Пуцовић* (ЛП); у Ресави, у селима Витанци и Седларе је род *Пуцићи*, а у селу Бељајка *Пуцовићи* (Мијат. 1, стр. 193, 232 и 186).

ПУШИНЕ, ојк. Солотуша, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 382). Према антропониму. Исп. презимена *Пуш, Пушар, Пуше, Пушић, Пушин* (ЛП). В. ор. Пушића брдо.

ПУШИЋА БРДО 277, ојк. Забрдица, ок. Ваљева (Ваљево 1; Јов. Б. 1, 245). Према фамилији *Пушић*. В. ор. Пушине.

ПУШКАРИЦЕ, ојк. Заграђе, обл. Качер (Рак. М., 741; МЈ–ДП, 66). *Пушкарлица* је 'рупа на зиду или у рову кроз коју се пуца из пушке; отвор на зиду одбранбеног утврђења кроз који се пуца; радионица за поправку пушака' (Р. МС).

ПУШНИЦЕ, ојк. Заграђе, обл. Качер (Јов. Б. 1, 287; МЈ–ДП, 66). *Пушница* 'страна и висораван'; *йушница* је место где се суши воће или месо. Исп. поро-

дични надимак *Пушовци*, за породицу Марковић (МЈ–ДП, 151). По њима је и заселак *Пушнице* и потес (И.).

ПЧЕЛА, коса на ор. Тупижница, ојк. Ласово, ок. Зајечара (Петк., 60; Динић 1, 258). Према инсекту *йчела* *Apis mellifera*. Исп. топоним *Пчела* у Брегалници: „1. карпа со дупки ... 2. високи карпи; пчели имало таму“ (Иванова 1996). В. ор. Пчелиниште.

ПЧЕЛИНА ПАДИНА, ојк. Љиљанце, ок. Бујановца (Маринк. 2, 60). В. ор. Пчелиниште.

ПЧЕЛИНИШТЕ, ојк. Вратарница, ор. Тупижница, ок. Зајечара (Динић 1, 258). *Пчелиништије* је ’место на коме се налазе кошнице са пчелама, пчелињак’.

1. **ПШАНИК**, ојк. Пшаник, ок. Гуче, обл. Драгачево (Мишк. 4, 7); 2. **ПШАНИК**, ојк. Солотуша, ор. Тара (Павл. Љ. 2, 382). Уз 2. *Пшаник* налазе се и ови подаци: „Узвишења су око села ... Креманске Косе, М. Поникве и Пшаник“; „На високој стени под Пшаником, доста добро /су/ очуване зидине старог града“ (Павл. Љ., И.). За топоним 2. *Пшаник* А. Лома је дао објашњење да је, судећи према записаном називу (*И*)*мишаник* /у турским изворима/ поименичени придев **тѣшапъ* од **тѣхъ* ’маховина’ *Vryorhyta* (Лома 2006). У суседном селу Пилице налази се брдо које се зове *Маховина* (И., 391); исп. ор. *Маховина*.

ПШЕНИК, ор. Литица 1494, ојк. Горње Гоње, ок. Сјенице (Сјеница 1). В. код ор. Пшаник.

1. **ПШЕНИЧИШТЕ** 526, ор. Врлетна страна 522, ојк. Велереч, ок. Горњег Милановца (Аранђеловац 3); 2. **ПШЕНИЧИШТЕ**, ојк. Северово, ок. Ариља (Мис. И. 1, 144). *Пшеничиштије* је ’њива на којој је засађена пшеница; земљиште на коме је расла пшеница’.

Zvezdana Pavlović

LES ORONYMES DE SERBIE II

Résumé

Le dictionnaire, dont la première partie est apparue dans *Onomatološki priloz* 19–20, est basé sur les matériaux puisés surtout aux sources cartographiques et aux études de géographie et d’ethnographie. Les oronymes – noms des monts, montagnes, collines, crêtes et d’autres lieux-dits placés sur les objets orographiques – sont groupés par l’ordre alphabétique; à chaque entrée sa source et la location de son objet sont indiquées, ainsi que son altitude au-dessus du niveau de la mer, où celle-ci est connue. Il suit, à l’expectation des dénominations transparentes, une brève discussion étymologique avec des références bibliographiques.